

COLLOQUIORUM DESIDERII/ERASMI)

FAMILIARIUM

OPUS AUREUM.

dam antehac non editis, quæ difficiliora passim loca diligenter explicant.

Editio omnium (quæ lucem viderunt hactenus) absolutissima.

r 1. Collatie optimie usquequaq; exemplaribus.

2. Additis seorsum in fronte Argumentis unicuis que Colloquio.

3. Adjetto Indice novo rerum & verborum memorabiliorum locupletissimo.

LONDINI,
In adibus Jacobi Firshin,

MDCLVIE

COLLOCATORUM HSIMERNI IÇASMI ROBERODEMI LAMINIEM

TENT DE HOLLIE QUE BERRE

io couri na (qualinem videre): La cota patro seriona,

DESIDER. ERAS. ROTERO-DAMUS OPTIME SPEI PUERO TOHANNIERASMIO FROBE-NIO. S. D.

875 Erle

2111 1013

22 211 3

CEBRIOF.

a tiride

ey : Dan

. It 100

Ticit Libellus tibi dicatm expectatione nostra Eralmi mellitiffime tuum erit videre ne fallas expectatione noftram. Ille fic adamatur, fic rapitur, fic teritur manibus ft ndiofa juventutio,ut & patri tuo fuerit subinde typis excudedus, & mibi novie accessionibus identidem locupletandus : dicas & illu Ledomor quempia offe, deliciafq: Mufaru facta co- ld elt; lentih. Quo magis adnitendi erit, ut tu quaquis qd amabilon diceris, b. e. ut literis et moru probitate fis omnibus allujum bonis charifimus. Vehemeter autem pudendu fuerie ad nomen fil quum tam multos bic libellus & latiniares reddiderit, & meliores)tu commiferis, ut ad reinfum non redierit eade utilitaique per te perveneris ad ones; quimque ta multi fint adolescetes, qui tibi nomine Colloquioru gratias agunt nonne merus cenfeatur absurdu, fi tuà culpà fallu videatur, que minus mibi possis code nomine gratias agere? Accrevit libellus ad justa voluminis magnitudine, tibi quoq; conadu eft ut quatu accreseit atas tantum accedat & bonefta eruditioni, & morum integritati. Suftines non vulgare expectatione, cui respodere nece farin vincere pulcherrimum fuerit : certe fallere fine fummo dedecore non potes. Nec boc dice , quod ba-Elensu pomiteat profettus tui, fed ut currenti calcar addam, quò curras alacrius; prafertim qui cam etate ingre fus fis, qua non alia continget felicior ad imbibenda literaru ac pietatu semina. Fac igitur ut hac Colloquia vere ma dici poffint. Domimus Jesus fervet ifta atate tuam, pura ab omnibus inquinamentis, sempérque ad meliora provehat. Vale. Bafilea, Cal. Ang. An. M. D. XXIV.

AD

" Lucen lib. Ad Lectorem of spanyer 10 Bel. ciwil. Nulla ft. PILE des pietafque wiris qui ca-5. P. D. Bra fegunnsur. + Metam Uod olim Lucanus nequitiz * militum, id ipfu lib. r. (mutato paulum nomine)incuriz (dica enim mol * Ut duod hillime) rypographorum nunc temporis, citra om Eraimus olim de fua, sem facile calumniam exprobrandum eft, viz. DHieronym. Nulla fides pictafos vivis qui prala fequentur ope um Edi. tione, unum Adeo enim late ifthac jam replit gangrana ut (quod Sul wert monenfis ille dicam & zw In facinus navalle paresdatter imine In allie iftett bibris paffin edler (a multis heu !) nimis gon Historyme person was whine il a fluidioforum lachryme; In hoc tes maximi illius Eralmi Colleguierum opere iple testari postim Sues confii-1 fe libros Dabarur enim mihi cotrigendum mendolissimum illud ercondition, qua emplar, Argentorati lummo ffudio exculum 1622. magninobis reffirutos & pau- fico plane vitulo, fed mendaciffimo, cioribus vi. Ar veid Auger jam coce fabulum tibi repurgavimus Defider um tuum Erafipum (defideratiffimum totius orbis lis apud fuife, quam lirerarii defiderium) defideratiorem tibi reddidimus, ut qui olim fuit Eedemi (& meritiffime) deincipiti mox feculo apud nos renaros. sego prote O fiat. Tantum hio Aufim chier ego, hoc mes tibi præftare fide, ut hæc Eralaboris exfrianomm Collequiorum editio fit longe omnium, longeque antlatu eft emendatiffing, * que folem viderunt ufpiam, ab iplo ille ut parum tempore quo magnus ille literarum præles supremam maabfuit quin . num itti impoluerat operi. Et ne me ceu parum modelle meip'um enecarim, loquentein argueres, scire te velim, Nos restaurasse hanc, dum fedulò 1. Correct fimam, adnitor ut Hieronymus sollatis undecim optimis undequaq; impressionibus, viz. renalcatur : Dnabus yeteribus, quibus exciderat præ fenio, titulus. Baneg; vere ... aletníi excuí. 1528. & ab autore ipio tum recognita. bor illed Partienfi excuf. 1528. apud Franciscum Regnault." vel jure -Bafilecon imprest. 1559. apad Viduam Michael. jurando genfirmare. Coloniz Agrippinz impreff 1563. apud hared. Arnold, minoris iff Direkman. Hieronymo Antuerpiensi cdica 1564. à Christoph. Plantino. conftitiffe, Ac. Lugdunensi typis Vogelianis. Era On.in Ep. Bafileenfi excul. 1621, quæ lane emendatiffima eft omniad Leonem um quas mihi ulpiam videre coutigit. dicim. Tap. Amstelodamensi Maannem Janffonium apud / Gulielma

UMI

d

in

int

que

fua

lib

82

fro

Qu

falt

hac

plq

Ind

in t

ri p

mâ

(on

ties

pue

tur,

ut q

cetu

mu

pra

redo

mu

in p

ADLECTOREM.

al quarum omnium fidem, emendatiffimam hanc fecimus. innumeris foediffimarum allucinationum locis castigatis. integrarum sententiarum restitutione, linearum dictionumque interpofitione, syllabarum literarumque (pro natura (ua) vel adjectione, vel abjectione, una cum notis marginalibus.

. Commodifimam

& aptissimam usui fecimus hanc, additione Argumentorum fronti cujulq; Colleguis præfixorum, ut primo mox intuitu cognoscas subjectum & materiam insequentis Colloquii. Quod quam sit futurum Lectori utile, (in longioribus faltem colloquiis) relinquo aliis æstimandum, cum antehac ignoraret Lector, quid in quolibet colloquio tractaretur, # B C usque dum totum perlegerat.

3. Locupletiffimam

Indice novo rerum omnium memorabiliorum, & dictionum gni- in toto sparsim opere occurrentium, ut nihil ferè desiderari poterit, quod prima statim indagine non prosiliat, seseque exhibeat disquirenti- Et hinc adeò est, ut hanc à me, sumrbis må fide, maxima cura, Herculeo cum labore emittendam. (omni procul jactantia) confidentissimè contendam.

Quod verò liberis, id ipsum libris in lucem edendis multo-

qui ties accidit, ut vel ab imperita, vel incauta obstetrice, tam puerpera quam partus, (autor opufque) crucietur, disloceque illo tur, mutiletur misere. Excutiat se hic totum typographus ut quod suum est faciat; & hunc tam suavem, tersum, facetum, elegantem, ingeniolissimum, latinissimum, mellitissinamum Eralmum (admirandi eloquii virum; Scriptorem fupra omnem invidiam celeberrimum) Emendatiorem sua cura reddat, si non prorsus (homines enim sumus, erramus, labimur) emendatum.

Tu interim fruere laboribus nostris (Lector ingenue) ac in precationibus tuis D. O. M. commendatum habe, indig-

nissimum Jesu Christi servulum,

Foham. Clarke.

Lincolnie, 3. Nonay: Septemb. 1631.

nus.

ra-

efte

0

13

Ba-

2.

li_s

DES. ERASMI ROTE-

RODAMI VITA.

Efiderius Eralmus Roterodamus natus eft ad f. Cal. Novem An. Chrifti 1465. Roterod, Hollandiz inferioris Germania quam qlim Batavi incolnerunt. Trajedi primum in templo Cantor frit, poftea Daventria venit, ubi praceptore uius en Ale. a.

dro Hegie Weftphalo,qui cum Rodolpho Agricola recenter ex Italia reverso amicitiam contraxerat,& ab codem Grace docebatur, Orbatus paulo post utroque parente in comobiu Canonicori, quos Latina interpretatione addità, Regulares appellant, tutoris improbitate, et Davotr enfi scola detrusis est, ubi Gulielmum Hermannum Gondenfe, juvene diligen: iffimum in literis, fodalem aliquot annes habuir. Audita nominis ejus fama,in aulam fuam recepit eum Camera. cenfis praful, qui fimulingenium Erafmi contéplans, fumptibus em instruxit, ut Lutetiam proficifcetetur,& illic Theologia Scolafticz d : ret operarficq; Scotifta factus eft in colleg. Mortis agens. Camp; vitam collegiatam duriere experireturinon invitus emigravitad Anglum quendam generolum, adoletcentes duos fecum habentemsate; hie coppt in Anglia innotescere, in quam infalam paulò post secesit, à discipulis illis suis domum regressis invitatus. Ibi aliquandiu egit. Abiens ex Anglia, bonisfere omnibus, antequam navem confeederer eft exurus. Demum perfuafus ab amicis quo tandem Italiam videret, cu filiis Baptifiz Boetii Gendenfis, Regu in Britannia Medici, Boao niam profectus eft. In itinere cum focio Anglo, Thurini, in Alpibus Gotiis Theologiz Doctor factus eft. Bononiz agens cultum Canonicorum, quo ulus fuerat, impetrate à Iulio fecundo, Pontifice, diplomate, no levi de causa mutavit, modo veste sacerdotali uterenr. Interim Libro Proverbierum conscripto, Venetias profectus est, ut Aldo Manutio excudendum traderet, ubi ad tempus comoratus, nomulla feripta exaravit, fummerum & do diffimorum vitorii confuetudine ufus. Sob id tempus Alexander, Iacobi Scotorum Regis filius, Archiepiscopus Ecclesiz Divi Andrez in Scotta, Patavit operam literis dabat in E-rasmum in Rhetoricis sibi praceptorem adsesset cum quo postea Se-nas comigravit, atq; ab eo comeată impetravit vicinam Roman invitendiabi cum maximo literatorum hominum gaudio & plauliteft exceptus. Oblata eft panitetiarii dignitas, fi Roma mahere vellet. Sed redeundum fuit ad Archiepiscopum, cum quo postea Romam denuo adiit,ac ulteriore fimul Italiz partem Cumas ufque perluftravit, ac antrum Sibylla, quediftic ab accolis oftenditur, fubintravit. Poft obitum Archiepiscopi, admodum preclari juvenis, reditum in patria inflituit, traque per Alpes R heticas Argentoratum venit unde fecundo R heno in Hollandia vecus est, Mox amicis suis Antuerpiz, & Losacommendat vanii falutatis, Angliam rurfus adit, ubi inter exteros, quos permultos Eraimus no - co loco fui ftudiofiffimes habuit, à (a) Waramo Cantuarienti Archiefter in Col- piscopo, & totius Angliz Primate & Cancellario non pecunia folum, fed etiam Saceidotio Ecclefia Aldingtonenfis in agroCantuarienti, donagus eft Interea cum cognoviffet pleraque fua fcripta Bafilez fub pralis joannis Frobenii effe, metus & typorti ejus officina elegantia, & diligentia fimul editionis, ip/t quoque le corulit, fimulans iter ad urbe voti folvendi gratia, Receptinin ades Probenianas, plurimum labors

a Waremu Loquio, cui nomen Peregrinatio Religionis ergo, pag. 302.

VITA AUTORIS:

Laberis feribendo exhanfit. Poft in Germaniam inferiorem proper negotia rediit, Mox Coliniz Ubiorum fuit, fub conventum Vormacienfe. Solatis Vormacienfibus comitiis, Bafileam propter librorum aliquorum editione repetiit, Multorum Regum & Pontificum maxi. mam benignitate & munificentiam expercus ch. Nec folum à principibus honoratus eft, fed eria a civiracibus, fi quas transitet, Lovanii. trilingue Collegii Er afmi fuafu inftitutum est ex opibus quas Arienis præpositus Hieronym. Dusidius moriens in usus studiosorum destina-vat. Atque eo ex instituto motus Franciscus Galliarum Rex, Erasimum per literasevocavitaut fimile collogium Lutetia Parifiorum ejus cofilio inftitueretur:verum caufe al que intervenerunt, que protectios nem illam impedierunt. Friburgi propriam domum emit quam post feptimum annum vendidit,ac Bafileam cum universo supelledile ad Hieronymu Frobenium reverfus eft, fimal ut coli mutamone reliquias morbi discuterer. Interim articularis morbus, qui aliquandin conquie verat, rurius su corripio nt fe loco movere nequiret, fruitra carlo nutato. Sie languente & viribus destitutum dylenteria ferme mente integrum vexavit,& paulatim exhauftli, in filma zquanimitate & tolerantia, tande in adibus Hieronymi Froben g. Id. Inl. An. 1536. cum matus effet annos 70. menfes 8.dies 15.fub mediam noctem extinxit. Quum autem vice finis inftaret, clara Christiane patientie & animi raligiosi documenta odidit quibus inChristum le sem omnem figere religiofi documenta edidit, quibus in Christum le f eeftabatur, affidud clamas : Domine mifericordia, Domine libera me, Demins fas finem, Domine miferere mei : Et Germanica lingua, Lienet thoc eft Chare Deus. Peftamenrum condidit in quo clarif.virum Macium Amerbachium Jure-confulti, nominatum haredem fide commisso, de bonis suis in pauperes, state, valetudinéve infirmos, in puellas nupturas, ut hará pudicitis succurratur, in bonse spei studiosos adolescentes, ac in quesvis hujusmodi dignos auxilio, diftribuendis collocandifg; honoravit: adjunctis eide duobus executoribus Hieronymo Frobenio, & Nicolao Epilcopio, Statura fuit infra proceritate, fupra tamen notabilem prorfus humilitatem, corpufculo fatis compado & cleganti, fed quod effet tenerrime complexionis & minimart etiam reră mutatione, facile offenderenur. In fenio quoque erebris calculi deleribus obnoxius Cute corporis & faciei candidă, capillicio m juventa fubflavo, oculis cefiis, vulte feftivo, voce exili, lingua pulchre explicara culta honefto & gravia, memoria fortieiffima,ingenio comico, in amicitia conflans, in egenos, maxime verò in bo fpei & indelis Molesentes fludioles viatico deflitutos, liberalis. In convictu comis & fuavis, citra oppe firercilium, ut non immerità Epaque didus fueris.

alia

tinã

eş ou-

erscum

ticz

An-

alq; flit, egit.

eret,

ibus

oni-

maerim

ipra Sob

opus

Se-

nam

à eft

.Sed

nuo t, ac obiă inmdo

ultos hielum, enfigíub ntià, er ad mum boris INDEX

INDEX COLLOQUIORUM ALPHABETICUS.

Abatis & Eruditæ. 201 A λαμφ γάμφ. 344 Alcumiftica. Amicitia. Amicitia. Apotheôfis Capnionis. 106 Aπεροσδίονυσα. As Notoria. As Notoria. As Pabulofú. 218 Conició seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulofú. 218 Poceticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 74 Religiosum. 75 Copiæ compendium. Copiæ compendium. Copiæ compendium. De captandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. Diversoria. E Echo. E Echo. E Echo. E E Echo. B E Echo. B E Echo. B E E E E E E E E E E E E E E E E E E		PA	r. I	
Alcumiftica. 216 Alcumiftica. 216 Amickia. 216 Amickia. 216 Ampotheôsis Capnionis. 106 Amgoodiónuoa. 357 Ars Notoria. 383 'Ascenantoudos 363 Charon. Concio seu Merdardus. 384 Conjugium. 128 Conviviú Profanum. 54 Religiosum. 72 Cyclops. 352 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Echo. 327 Epicureus. 437 Epicureus. 437 Epicureus. 437 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 182 Exorcismus. 210 Funus. 313 Greentous 182 Herilia jussa. 23 Venatio. 417 Venatio. 418 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 418 Venatio. 419 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 275 Amuscapana. 275 Amu	A Bbatis &Eru	ditx.202		251
Alcumiftica. 216 Amicitia. 424 Apotheôfis Capnionis. 106 Aπgesσδίδνυσα. 357 Ars Notoria. 383 'Asgenalia μός 363 Charon. 336 Conció feu Merdardus. 384 Conjugium. 128 Conviviú Profanum. 54 Religiofum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De capandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 257 Epicureus. 413 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exercifmus. 313 Centius. 313 Centius. 313 Centius. 313 Centius. 314 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 Cyclops. 363 Naufragium. 146 Naufragium.				
Amickia. Apotheôfis Capnionis. 106 Aπροσδίδνυσα. 357 Ars Notoria. 383 'Asρασαλίσμος 363 'Charon. 336 Conció feu Merdardus. 384 Conjugium. 128 Conviviú Profanum. 54 Religiofum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 313 Funus. 313 Conviviú. 182 Herrilia juffa. 182 Venatio. Virgo ματόραμ. 340 Venatio. Virgo ματόραμ. 340 Venatio. Virgo ματόραμ. 119 Virgo Pcenitens. 126 Venatio. 116 Venatio. 117 Venatio. 119 Virgo Pcenitens. 126				
Apotheôsis Capnionis, 106 Aσεροδίδουσα. 357 Ars Notoria. 383 'As γαραλισμός 363 Charon. 336 Conició seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulosú. 228 Poceticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Echo. 327 Epicureus. 412 Epicureus. 413 EpirhalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 313 Gresovoλογία. 182 Herilia jussa. 23 Herrilia jussa. 23 Herrilia jussa. 23 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 417 Venatio. 416 Venatio. 417 Venatio. 418			Inmis duar G.	
Ars Notoria. 383 'As γαναλισμός 363 Charon. 336 Conició seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulosú. 228 Poceticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De capitandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Echo. 327 Epicureus. 413 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 313 Funus. 313 Copita de l'entre de l'			L	1
Ars Notoria. 383 'Assempanio plos 363 Charon. Conició seu Merdardus. 384 Conjugium. 128 Conviviú Profatum. 160 Profatum. 54 Religiosum. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Echo. 327 Epicureus. Epithalamiú Pet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 182 Exequiæ. 182 Exercismus. 210 Funus. 313 Conviviú Profatum. 146 Prociam. 146 Prociam. 146 Prociam. 146 Precontatis fordida. 405 Precontatis De variis. 67 Reducem. 8 Peregrinatio Rel. ergô. 253 Philodoxus. 397 Philodoxus. 397 Proci & Puellæ. 111 Pspicureus. 437 Proci & Puellæ. 111 Pspicureus. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 313 Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. 340 Venatio. 41	A mont dibyum.		Lulus pueriles.	27
Charon. Charon. Charon. Conció seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulosú. 228 Poeticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. Diversoria. E Echo. Epicureus. E Echo. Spiruses. E Echo. Spiruses. E Echo. Spiruses. E Echo. Spiruseus. E Echo. Spiruses. Spiruses. E Echo. Spiruses. Spiruses. Spiruses. Spiruses. Spiruses. Spiruses. Spiruses. Scorti & adolescentis. Synodus Grammaticorum. Teesvroλογία. T Synodus Grammaticorum. V Venatio. Venatio. Virgo ματομαμ. Virgo ματομαμ. Venatio. Virgo ματομαμ. Virgo ματομαμ. Virgo ματομαμ. Virgo ματομαμ. Virgo Pcenitens. 126	Ars Notoria.			401.
Charon. 336 Conció seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulosú. 228 Poeticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Echo. 327 Epicureus. 412 Epicureus. 427 Epicureus. 427 Epicureus. 428 Exequiæ. 412 Exequiæ			M	100
Charon. Conició seu Merdardus. 384 Conjugium. Fabulosú. 228 Pocticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 72 Cyclops. 352 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Percontatis Perceprinatio Rel. crgô. 253 Philodoxus. 397 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Percontatis Percontatis A29 Proci & Puellz. 111 Pseudochei, & Philodoxus. 329 Proci & Puellz. 111 Pseudochei, & Philodoxus. 329 Proci & Puellz. 111 Pseudochei, & Proci & Puellz. 111 Pseudochei, & Proci & Puerpera. 229 Exequiz. 412 Exequiz.		3.3	Militis & Carthufian	i. 138
Concio seu Merdardus. 384 Conjugium. 128 Procticum. 160 Profanum. 54 Religiosum. 72 Cyclops. 352 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diversoria. 152 Percontatis Problema. 427 Proci & Pullz. 111 Pendarsis Problema. 427 Proci & Pullz. 111 Proci & Pullz. 11	Car y is extrest.	400 0000		
Conjugium. Fabulofú. 228 Naufragium. 146 Napálitor or profosor. 379 Conviviú Proceticum. 160 Profanum. 54 Religiofum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exercismus. 210 Funus. 313 Conviviú Napálio 229 Peregrinatio Rel. ergô. 253 Philodoxus. 397 Iloludairiæ 329 Proci & Puellæ. 111 Pseudochei, & Philetymi. 143 Ilrazonoviæ. 225 Ilrazonoviæ. 225 Exorcismus. 310 Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. Herilia jussa. 23 Venatio. 41				
Fabulofú. 228 Procticum. 160 Profanum. 54 Religiofum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Proci & Puellæ. 111			N	
Poeticum. 160 Profanum. 54 Religiofum. 76 Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Tiperforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exorcifinus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Convertion 160 Funus. 314 Funus. 315 Funus. 315 Corri & adoleicentis. 157 Synodus Grammaticorum. Teesvroλογία. 182 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 416 Veratio. 416 Venatio. 416 Venatio. 416 Veratio. 416 Venatio. 416 Veratio. 416 Veratio. 416 Veratio. 417 Veratio. 417 Veratio. 417 Veratio. 417 Veratio. 418 Veratio. 419 Veratio. 416	Conjugium.	128	Naufragium.	146
Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 EpirhalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiz. 412 Exorciímus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Control & Sacerdotiis. 13 Peregrinatio Rel. ergô. 253 Philodoxus. 397 Hoλυθαίτα 329 Problema. 437 Proci & Puellz. 111 Pfeudochei,&Philetymi. 143 ITποροτρία. 225 ITποροτρία. 192 Puerpera. 239 Puerpera. 239 Funus. 313 Control & adoleicentis. 157 Synodus Grammaticorum. Teceptroλογία. 182 Herilia juffa. 23 Virgo ματομαμ G. 119 Virgo Pcenitens. 126	Crabul	oiu, 228	Νηφάλιον συμπόσιο	y. 279
Copiz compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 EpirhalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiz. 412 Exorciímus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Control & Sacerdotiis. 13 Peregrinatio Rel. ergô. 253 Philodoxus. 397 Hoλυθαίτα 329 Problema. 437 Proci & Puellz. 111 Pfeudochei,&Philetymi. 143 ITποροτρία. 225 ITποροτρία. 192 Puerpera. 239 Puerpera. 239 Funus. 313 Control & adoleicentis. 157 Synodus Grammaticorum. Teceptroλογία. 182 Herilia juffa. 23 Virgo ματομαμ G. 119 Virgo Pcenitens. 126	Convivin Poetic	um. 160	O	
Copiæ compendium. 72 Cyclops. 352 De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 Epicureus. 443 EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcifmus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Control & Sacerdotiis. 13 Control & Percontatis & Dovariis. 67 Control & Percontatis & Control & Govariis. 167 Control & Control & Control & Govariis. 167 Control & Control & Control & Govariis. 167 Control & Contr	Profar	num. 54	Opulentia fordida.	405
Percontatis De variis. 67 Reducem. 8 De captandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diiverforia. 152 Percontatis De variis. 67 Reducem. 8 Peregrinatio Rel. crgô. 253 Philodoxus. 397 Philodoxus. 397 Philodoxus. 397 Philodoxus. 329 Problema. 429 Proci & Puellæ. 111 Pfeudochei, & Philetymi. 143 If Trayonoyia. 225 Epithalamiú Pet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exerquiæ. 313 Scorti & adoleicentis. 157 Synodus Grammaticorum. Tegestrologia. 182 Herilia juffa. 23 Virgo µutojaµ. 119 Virgo Penitens. 126	Religi	olum. 76	P	
De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 Epicureus. 443 Epirhalamiú Pet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcifmus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 314 Funus. 315 Funus. 317 Funus. 318 Funus. 318 Funus. 318 Funus. 319 Funus.	Copia compendium		C Dome!	tica.II
De caprandis Sacerdotiis. 13 De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Echo. 327 Epicureus. 443 Epicureus. 443 Epirhalamiú Pet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcifmus. 210 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 313 Funus. 314 Funus. 315 Funus. 317 Funus. 318 Funus. 318 Funus. 318 Funus. 319 Funus.	Cyclops.	352	Percontatis & De var	is. 67
De Rébus ac Vocabulis, 33 De Rébus ac Vocabulis, 333 De Rébus ac Vocabulis, 333 Diluculum. 152 Philodoxus. 397 Diluculum. 374 Diverforia. 152 Proci & Puellæ. 111 Pécudochei, & Philetymi. 143 Proci & Puellæ. 111 Pécudochei, & Philetymi. 143 Proci & Puellæ. 111 Pécudochei, & Philetymi. 143 Proci & Puellæ. 112 Exequiæ. 1132 Puerpera. 1192 Venatio. 1193 Venatio. 1194 Venatio. 1194 Venatio. 1196 Ven	ti i più.D	We 5	Reduce	m. 8
De Rebus ac Vocabulis. 333 Diluculum. Diverforia. E Echo. S27 Pfeudochei, & Philodoxus. Feicureus. Epicureus. EpithalamiúPet. Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. Exorcismus. F Funus. G Funus. G Funus. G Funus. G Funus. G Funus. G Vernatio. Herilia jussa. H Vernatio. Vernatio. Vernatio. Virgo ματόμαμ. Virgo ματόμαμ. Virgo Pcenitens. 126 Virgo ματόμαμ. Virgo Pcenitens. 126 Virgo Pcenitens. 126	De captandis Secerd	otiis, 12	Peregrinatio Rel. erg	6. 252
Diluculum. Diversoria. E Proci & Puellæ. E Feho. Spicureus. E pictureus. E pithalamiúPet. Ægidii. 205 E Euntes in lud. Literar. E Exequiæ. E Exorcismus. F Funus. G Scnatulus. G Scorti & adolescentis. F Synodus Grammaticorum. Teesvrologia. 182 H Venatio. V Venatio. Venatio. Virgo µurojaµ. Virgo µurojaµ. Virgo penicas. 126 Virgo penicas. 126 Virgo penicas. 126	De Rebus ac Vocal	mlis 222		
Diversoria. E Echo. E Echo. 327 Proci & Puellæ. 111 Proci & Puellæ. 112 Inποροφορία. 225 Inποροφορία. 192 Puerpera. 239 Puerpera. 239 Schatulus. Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. 182 Herilia jussa. H Venatio. Venatio. Venatio. 41 Venatio. 41 Venatio. 41 Virgo ματομαμ. 116	Diluculum.		The second section of the section of the second section of the section of the second section of the secti	
Echo. 327 Epicureus. 443 Epicureus. 443 EpithalamiúPet.Ægidii. 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exequiæ. 412 Exorciímus. 210 Funus. 313 G Treesντολογία. 182 Herilia justa. 23 Herilia justa. 23 Venatio. 41 Venatio. 41 Virgo ματόμαμ. 116 Virgo ματόμαμ. 116 Virgo ματόμαμ. 116				
Echo. 327 Epicureus. 443 EpithalamiúPet. Ægidii, 205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcismus. 210 Funus. 313 G Senatulus. 369 Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. Herilia justa. 182 Herilia justa. 23 Hippoplanus. 222 Virgo ματόμαμω. 119 Virgo Pœnitens. 126	The state of the s	.,.		
Epicureus. EpichalamiúPet.Ægidii.205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exerquiæ. 210 Funus. 210 Funus. 313 Contrologia. 182 Herilia jussa. 23 Herilia jussa. 23 Hippoplanus. 222 Virgo ματόμαμ. 119 Virgo ματόμαμ. 119 Virgo Ραεπίταιs. 126		227		
EpithalamiúPet.Ægidii.205 Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcismus. 210 F Funus. 313 G Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. Ttesyrología. 182 H Herilia jussa. 23 H Venatio. 41 Virgo ματομαμ. 119 Virgo Pœnitens. 126				
Euntes in lud. Literar. 42 Exequiæ. 412 Exorcifmus. 210 F Funus. 313 G Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. Teesvrologia. 182 H Herilia jussa. 23 V Venatio. 41 Venatio. 41 Virgo ματομαμ. 119 Virgo Penitens. 126		idii 200		
Exequiæ. 412 Puerpera. 239 Exorcismus. 210 S F Funus. 313 Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. 340 H Herilia jussa. 182 Venatio. 41 Herilia jussa. 23 Virgo μισόχαμ. 119 Virgo Ραπίταιs. 126	Funtes in lud. Lite	rar. 43	11,0% ", (0,00,0)	
Exorcismus. F Funus. G Senatulus. G Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. 182 H Venatio. Herilia justa. Hippoplanus. 23 Virgo μασίραμ. 119 Virgo Ρασίναμ. 126			Puerpera.	-
Funus. G Schatulus. Scorti & adolescentis. Synodus Grammaticorum. 182 H Venatio. Herilia justa. Hippoplanus. 23 Virgo ματίχαμ. Virgo ρατίκας. 119 Virgo Ρατίκας. 126			S	~37
Funus. 313 Scorti & adolescentis. 157 Synodus Grammaticorum. Fiesvrologia. 182 V Herilia jussa. 23 Virgo ματομαφ. 119 Hippoplanus. 222 Virgo Ραενίταιs. 126	_	210	Senatulus	260
G Synodus Grammaticorum. 182 V Herilia juffa. 23 Virgo ματομαμ. 119 Hippoplanus. 222 Virgo Ρατιίταιs. 126		***		
Herilia jussa. 182 V Venatio. 41 Venerilia jussa. 23 Virgo ματομαφ. 119 Virgo Peenicens. 126		. 313		1)/
H Venatio. 41 Herilia justa. 23 Virgo μοτραμ. 119 Hippoplanus. 222 Virgo Pœnitens. 126			of mound Grammatico	
Venatio. 41 Virgo μισόχαμ. 119 Hippoplanus. 222 Virgo Ραεπίτεπs. 126	-	102	V	340
Herilia jussa. 23 Virgo modyam G. 119 Hippoplanus. 222 Virgo Poenitens. 126	H		Venatio	4.
Hippoplanus. 222 Virgo Pænitens. 126	Herilia jussa.	2.2		
		-		
			FINIS.	

FAMILIARIA COLLOQUIA

IN PRIMO CONGRESSU.

ARGUMENTUM.

Hoe Colloquium docet comitatem & urbanitatem in falutationibus ; Salutandi. que fram, quando, que nomine faturare debeamus,

ON temere docet quidam, ut salutemus libenter. (a) Comis enim & blanda falutatio fape conciliat a Extat in amicitiam, inimicitiam diluit; certe mutuam be-Catunculi nevolentiam alit augétque. (b) Quidam usque adeo puerorum.

Demea sunt, ingenioque agresti, ut vix salutati resa- Solemas lutent, Nonnullis hoc vitii conciliavit educatio verius qu'am excomerdi-

Urbanitatis est salutare obvios, aut eos qui nos adeunt, uti pro apaut quos adimus ipsi, colloquendi gratià. Item operis ali- pellativis: quid agentes, comantes, oscitantes, singultientes, sternutan- avaros: tes, tuffientes, Invuttu, crepituve ventris falutare, baminis Thrafones, eft plus fatis urbani. Sed incivilius ctiam eum falutare, qui gloriofos : reddit urinam, aut alvum exonerat,

Salve pater, salve matercula, salve mi frater, salve præ-pellamus. ceptor observande, falve multum mi patrue, salve dulciffime oned ab

nepos.

Urbanum eR addere cognationis, aut affinitatis titulum, Sat. pracinisi quum habent aliquid odii ; tum enim præstat abuti mi- Frater, parer nus quidem propriis, sed plausibilioribus; Veluti quum adde Vi cuinovercam falutamus matrem, privignum filium, vitricum queft etas, patrem, fororis maritum fratrem, fratris uxorem fororem, ita quaque (4) Idem in atatis aut officiorum titulis faciendum. Grati-apra. us enim fuerit fi fenem, patrem, aut virum eximium falu-did eff. Ofetes, quam ætatis cognomine; etiamfi olim honoris causa nex, quod dicebatur, (a) & yegy. Salve præfecte, salve tribune; non apud Hom. autem, salve caligarie aut calcearie. Salve adolescens ; salve non est ob. juvenis. Senes, ignoros adolescentulos filtorum cognomen-vium. to falutant; adolescentes vicissim illos patres, aut dominos

isaliquando

Horat. in

BLANDIOR SALUTATIO inter amantes

mea Cornelia,
mea vita,
mea lux,
meum felicium,
meum fuavium,
mel merum,
mea voluptas unita,
meum corculum,
mea spes,
meum folatium,
meum folatium,

meum decus.

Honoris Gratia, Aut Sacus.

Salve here. Ohe, salve tu quoq; bone vir. Salve vir ornsaistime, claristime. Salve eriam atq; etiam literarum decus. Salve plurimum amicorum optime. Salve mi Mecznas. Salve patrone singularis. Salve vir spectatistime. Salve unicum hujus zetatis ornamentum. Salve Germaniz delicium. Salvete quotquot estis una salve omnes. Salvete pariter omnes. Salvete belli homunculi. Salve vini pernicies. Salve congerro lepidissime.

RESPONSIO.

Salve & ru gurges helluóg; placentarum. Salve multum virtutis omnis antiftes. Re. Salve tantundem totius probitatis exemplar. Salve anicula annos nata quindecim. Re. Salve puella annorum octoginta. Bene fit tibi cum tuo calvitio. Re. Bene tibi cum lacero naío. Us falutaris, ita refalut aberta: fe male dixeris, pejus audies, Salve iterum atque iterum. Re. Et tu salve perpetuùm. Salve plus millies. Re. Equidem malim salvere semel. Salve quantum vis. Re. Et tu quantum mereris salverete jubeo. Re. Quid si nolim? Equidem zgrotare malim, quam tua salute salvere.

Salva fit tua

Salva fit tua

Salva fit tua

Salva fit tua

Sanctitas,

Amplitudo,

Majeffas,

Beatitudo,

Sublimitas,

bata doctis,

IN TERTIA PERSONA.
Sapidus Erasmo suo salutem dicit. Sapidus Bearum suum
plurima salute impertit.

ALIA

SALUTANDI.

ALIA FORMA.

Salvus fis Crito. Bene tibi fit vir optime. Re. Et tibi me- a locus elliùs. Pax tibi frater, Christiana falutatio est à Judais profetta, signification men; tamen repudianda, Similis eft: Bona vita. Ave praceptor, ne avere, neg; tamen reputiumen, milim babere quam avere. Xales. Re. (b) nam id ipfili Re. (a) Equidem malim babere quam avere. Xales. Re. (b) nam id ipfili & cupere Memento te Balilez effe, non Athenis. Cur tu igitur audes fignificat. Romane loqui, quum Roma non fis?

2. BENE PRECANDI FORMULE. Et bene precari, falutationis genus eft.

GRAVIDE. Faxit Deus ut fœliciter parias ; Ut maritum pulchia pro-dente Allale facias parentem. Faxit illa virgo mater, ut fæliciter fias butiugracifle facias parentem. Faxit aus woge mater, it belieber, Velint fantem mater, Precor ut hie tumor uteri fceliciter subfidat, Velint Rome, lib. Superi, ut non majore molestia elabatur, quam illapfum est, de finibus. quicquid est hoc oneris quod gestas. Donet tibi Deus fœlix puerperium,

CONVIVIS.

Sit foelix convivium. Bene fit universo coetui. Precor omnia lata vobis omnibus. Deus bene fortunet vestrum convivium.

STERNUTANTI.

Sit faustum ac fœlix, Servet te Deus, Sit salutiserum. Bene vertat Deus.

Auspicanti Quippiam.

Sit fælix & faustum Reipublicz. Bono sit omnibus quod Negotium instituis. Bene vertat quod agis. Bene fortunet Deus tuos labores. Faveant superi tuis conatibus. Queso ut quod instituisti, superis bene fortunantibus, fœliciter absolvas. Bene fortunet Christus Opt. Max. quod in manibus est. Fæliciter cedat, quod instituisti. Fæliciter exeat quod aggreffus es. Rem sanctam aggreffus es, precor ut fœlix sit exitus, ac prosperum numen aspiret pulcherrimis cceptis. Christus bene capta fecundet. Prosperè succedat quod auspicarus es. Deum optimum maximumq; precor ut iftud. confilium quam est honestum, tam sit & fœlix. Bonis avibus cœpta res melioribus exeat. Precor ut bonis avibus Italiam adeas, melioribus redess. Opto tibi fælicem curlum, & recurlum fæliciorem. Faxit Deus ut itinere hoc foeliciter peracto, brevi tibi prosperum reditum gratulemur. Contingat tibi fæliciter & navigare & renavigare. Sit iter lætum, reditus lætier. Utinam ifta profectio tibi succedat ex animi tui sen-

& Allufam eft ad id. quod refers

Cicero ex Lucil. de Sczvolari-

Proverb.

tentia. Utinam tibi tam jucunda fit ifta profectio, quam nobis erit interim moleftum tui defiderium. Batis auffreite folvas anchora. Precor ut ex utriusque voris succedat hoc ner. Precor ut hic contractus commodo bonóque fit utrifque. Precor ut hoc matrimonium voluptati fit omnibus nobis. Sospitet te Jesus Opt. Maximus, Superi propitii te nobis incolumem restituant. Servet te Deus, * animæ dimidium mez. Opto tibi reditum incolumem, Precor ut bic annus tibi . Horatiana latis auspiciis ineat, latioribus pracedat, latissimis exeat, ac fapius recurrat, femper falicior, Re. At ego viciffim tibi multa oda.a. lib. fæcula fœlicissima precor, nè tu gratis sis nobis bene precatus. Precor ut hic dies tibi candidus illuxerit. Precor ut hic fol tibi fœlix furrexerit. Re. Tantundem tibi reprecor. Sir fælix exortus hujus diei, & fit utriq; nostrum prosperrimus. Opto tibi noctem prosperam pater. Precor tibi noctem placidam. Contingat tibi fœlix fomnus. Det Deus

Diem.

Annum.

verba ex

VALE IN DIGRESSU.

una fausta, mille precor faustissimas.

placidam quietem. Det somnum absque somniis. Faxit Deus ut aut placide dormias, aut fœliciter somnies. Sit tibi fausta nox. Re. At ego tibi, quando gaudere soles lucro, pro

Valete omnes. Bene vale. Cura ut quam rectissime valeas. Valetudinem tuam cura diligenter. Jubeo te bene valere. Jam me tempus aliò yocat, tu valebis. Valeto quàm optime. Vale pancratice, aut si mavis (a) athletice. Vale ut dignus es. Vale ut meritus es: in hoc biduum valebis. Si me dimittis, valebis in crastinum. Nunquid vis? est aliud quod me velis ? Re. Nihil, nisi ut prospere valeas. Da operam tit sis prospera valetudine, Age curam valetudinis tuz. Habe curam falutis tuz. Fac ut proximo congressu te latum ac nitidum videamus. Jubeo te curare cuticulam. Cura, tatis & fani, ut mens sit sana in corpore sano. Da operam ut totus valeas, tum corpore, tum animo. Re. Dabitur quidem opera. Valebis tu quoque. Tibi vicissim precor prosperam valetudinem.

a Id eft. optime & fortiffime (ut Hippocrates ait) Athletaram habitus in fumo benitatis gradu confiftit.

3. SALUTANDI PER ALIUM.

Frobenium jubebis meo nomine falvare plurimum. Erafmiolum item mea causa salutabis diligenter. Tum matri Gertrudi quam potes officiosissime ex me salutem dicito. Die me omnibus omnia læta precari. Salutabis mihi sodalitatem diligenter. Amicos omnes meis verbis falutato.

Amantium more MHOOL utitur.

è

Uxori salutem ex me annunciabis. Fratri tuo in literis tuis meo nomine salutem ascribes. Mei vice salutabis affinem meum. Nunquid tuis mandas per me? Re. Ut recte valeant. Estne quod velis ad tuos perferri me nuncio ? Re. Mulram salutem omnibus, sed præcipue patri. Sunt quos per me tuo nomine velis falutatos ? Re. Omnes qui de me percontabuntur. Salutem quam mihi ab amicis attulisti, illis multo cum fœnore referes. Quorum nomine mihi falutem attulifti, eos omnes mea gratia vicissim falutabis accurate. In amicis salutandis sis quaso mihi vicarius. Salutassem generum meum per literas, sed tu mihi apud illum epistola vice fueris. Heus heus quò properas ? Re. Rectà Lovanium. Resiste paulisper, est quod tibi mandem. Re. Atqui pedits non convenit sarcina. Quid rei est? Re. Ut Goclenium, Rutgerum, Johannem Campensem, torum; chorum trilinguem mihi salutes. Re Si nil aliud imponis sarcinæ præter falutes, facile perferam. Atqui ne gratis ifthuc facias, precor utì tibi quoque eunti ac redeunti Salus fit comes.

4. REDUCEM QUOMODO falutari oporteat.

Salvum te advenire gaudemus. Sospitem adesse volupe est. Te nobis redditum este voluptati est. Gratulamur tibi scelicem reditum. Gratia superis, quòd nobis incolumis redieris. Quò molestius suit nobis tui desiderium, hòc redditus conspectus tui jucundior est. Gratulamur & tibi & nobis, quòd vivus ac valens nobis restitutus sis. Hòc reditus tuus est nobis jucundior, quò minus expectatus. Re. Ego vicissim lextor, quòd incolumis vos incolumes ostenderim. Quòd ta salvum reperetim, vehementer gaudeo. Non viderer mihi redisse salvus, nis vos salvos reperissem. Nunc demum mihi videor sospes, quum vos incolumes ac pulchrè valentes conspicio.

5. PERCONTANDI FORMA In primo congressio.

ARGUMENTUM.

Hos Colloquium doses formulas Personsandi in primo congressy, undo
venis? quid novi affers? ut vales? &c.

Ge. E on Gius, Livinus.

X qua tandem corte aut cavea nobis ades? Li, Quidita? Ge. Quia malè saginatus. Quia macie pelluces totus, ariditate crepitas. Unde prodis? Li. E collegio Montis

Monris acuti. Ge. Ergo ades nobis onustus literis. Li. Imd pediculis. Ge. Pulchre comitatus advenis. Li. Sane nec tutum est nunc vistorem ire incomitatum. Ge. Agnosco fodalitium scholastieum. Ecquid novarum rerum adfers è Lutetia ? Li, Illud in primis, quod scio tibi videtur incredibile. Luteriz (a) Beta fapit, & Quercus concionatur. Ge. Quid ru narras ? Li. Hoc quod audis. Ge. Quid ego audio ? da & N.de Li. Hoc quod narro. Ge. Monstri simile. Oportet illic fungos & lapides effe auditores, ubi tales concionentur. Li. Arqui fic res habet. Nec audita narro, sed comperta. Ge. Oportet igitur illic plurimum sapere homines, fi sapit Beta & Quercus. Li. Recte conjectas.

4 Portalis MatalE Be-Querecto, Sécentiarios Magistros motat.

PERCONTANDI DE VALETUDINE. Ge. Valeine ? Li, Contemplare vuleum, Ge. Quin potius lotium jubes? An me putas medicum? Non rogo quid valeas, nam facies ipla loquitur te belle valere, fed quo modo tibi placeas. Li. Corpus quidem belle habet sed animo male eft, Ge. At non valet, qui ilthat parte laborat; Li: Sic res habent mez: Corpus valet, sed zgrorat crumena. Ge. Facile ifti morbo medebitur mater. Ut valuisti usque ? Li. Varie, ut funt res mortalium. Ge. Satin' recte vales? Salvane res? Satin' Salvæ res ? Fuiftine semper prospera valetudine ? Li. Prosperrima, gratia superis. Ego, Dei beneficio, perpetuò bel-Valere be- liffime valui. * Semper prospera valetudine sum usus. Ha-Atenus bona valetudine fui, fausta, incolumi, felici, prospera, secunda, integra, bafilica, athletica, pancratica valetudine. Ge. Faxint superi, ut iftue sit perperuum ac proprium. " Caudere. * Lærus ifthuc audio. Voluptarem mihi nuncias. Est ifthuc mihi auditu perquamjucundu. Sermonem istum ex te audire supra modum gaudeo. Isud haud invitus audio. Oppido lætor ifthuc audire ex te.Ut idem semper facias, opto. Ut ad a Id eft, re- istum modum quam diutiffime valeas, opto. Tibi gratulor, gie & mag- mihi gaudeo. Gratia superis. Gratiam habeo superis. Li. Equidem pulchrè valeo, si tu vales, Ge. Nihil interim molestiz fuit ? Li. Nihil; nih quod vestra consuetudine frui no licuit. Ge. Quo pacto vales ? Li. Recte, pulchre, belle, perbelle, belligentius cu liffime, perpulchre, fæliciter, commode, minime male. Va-

athletice. Ge. Expectabam diceres etiam, taurice.

mc.

nifice feu fplendide. Solent fiquidem didinemreges, les ut volo potinis quam ut mercor : (a) bafilice, pancratice,

MALL

fer

QL N

10

VE

Gu

rù

ci

to gu YC in

Du

mo

mo N

ten

Li.

A ali

fer

ter

ho Ja

200

lia

gai

Li.

inc

era

Q

fap

de

ma

eff

Ge

arb fat

Ge m Q MALEVALERE.

Ge. Rectene vales? Li. Vellem quidem. Non admodum ex proverb m fententia. Equidem uccungivalco. Sie fatis, Valeo ut poffum, poffumus, quando ut volo non licet. Ut foleo. Ita ut superis visum eft, quando ut Non optime faneific ut ante hæc pejus nunquam. Valeo ut volumus folitus fum. Valeo ut folent, quibus cu medicis res eft. Ge. Ut non licet. vales? Li. Secus quam yellem. Ge. Qua valitudine es? Li. Haud snè comoda, incomoda, perquam incommoda, infelici, parum profpera, parum fecunda, mala, adverfa, infaufta, imbecilli, dubia, mediocri, vix mediocri, longè alia quam vellem, tolerabili, qualem optem hostibus meis. Ge. Rem mibi fanè quam acerbam narras, Prohibeant Superi, Averrat deus, bona verba. Hiccupia te vanu elle, Bono fis animo oportet, Forti, infractoq; fis animo. Multum juvat animus in re mala bonus, Fulciendus est animus spe fortunz secundioris. Quid morbi est Qued mali genus est ? Quis te morbus haber ? Quo De morbo. morbo teneris? Quid habes morbi? Quis te tenet morbus? Li. Nescio, & boc laboro periculosiis. Ge. Verum, Na ad sanitatem gradus eft, novife morbum. Nulloine cofuluifti medicos? Li.Et quidem permultos. Ge. Quid respondent? Li. Id quod Advocaci Demiphonti apud Comicum, Alius negat, alius ait, alius deliberandum censet. In hoc cosentiunt omnes, me miferum effe. Ge, Quam pride habet te hoc mali-? Din eft quod ceneris ifto morbo? Quantum temporis est, quod te malum hoc corripit? Li. Dies plus minus viginti. Ferme menfis eft. Jam tertius eft menfis Mihi quidem feculum videtur, quodægrotare cœpi, Ge. Adnitendum cenfeo, ne morbus fiat familiaris Li. Jam nimiùm affuevit. Ge. Num est hydrops? Li. Negant. Ge. Nú dylenteria? Li. Non arbitror. Ge. Num febris ? Li. Opinor febris effe speciem, sed novam,ut nunc novi subinde morbi exoriuntur, entebac incogalti, Ge. At plus fatis erat veterum. Li. Ita vilum eft natura nimium noverca. Ge. Quoto die recurrit dolor? Li. Quotodie narras? Imòquotidie. Sapius quam (a) Buripus. Ge. Papelmalu abominadum Un- a Pars maris de contramifti morbum ? Unde suspicaris hoc effe collectum sapius in die mali.Li. Ex inedia.Ge. At non foles ufq; ndeo superfititiosus Vide proeffe,ut te jejunio macerares. Li. Non erat religio, sed inopia, verbium Bu-Ge. Quænam ? Li. Quia non dabatur cibus. E frigore natum ripus homo. arbieror. E putribus ovis, morbum ortu suspicor. E vino plus fatis diluro, Ecrudis malis, contracta est itomachi cruditas. Ge. Vide ne ex imodico, aut intépettivo ftudio, cociliaris hoc mali, aut ex potatione largiore, aut Venere parum moderara. Quin accerns medicuili, Timeo ne citius morbum augear, quam

è

t

1

De medico.

Divis.

quam adimat Metuo ne pro remedio det venenum. Ge. Deligendus eft igitur, cui tutò fidas. Li. Si moriendu eft, malo femel mort, quam tot pharmacis excarnificatus. Ge. Fac igitur. ut iple tibi fis medicus. Si diffidis homini medico, precor u fit tibi medici vice Deus. Sunt qui telli cuculla Dominicali aut Franciscana revaluerunt. Li. Idem fortaffis eveniffer. 6 12 onis pallio tecti fuillent, verum ifta diffidenti nibil condecut Ge, Fide igitur, ut reviviscas, Alii morbo levati sunt, nuncupatis alicui Divo votis. Li. At ego cum divis non pacificor. Ge. Proinde su vel à Christo, cui fidis, pere fanitaris benefit ciú. Li. At ego an beneficium fit nescio. Ge. An non beneficiú.eft, liberari morbo?Li. Nonunquam mori felicius eft. Al illo nihil pero, nifi ut quod fit optimum effe, mihi largiatu. Ge. Sume quod alvum dejiciat. Li. Jam sua sponte cita che Ge Ciendus est alvus Movendus est alvus Li Imò fistendo est magis, Nam plus fatis profluit.

G

G

G

an

Ar:

tua

cib

du

hi s

6. PERCONTANDIREDVCEM.

ARGUMENTUM.

Redeunti peregre.

Percontandi reducem de itinere, de bello, de rebus privatis, de fe fruftre ercontandi reducem de timere, de veno, de revus provinso, amifis epitus, et ik. de, de promifise magnificis, uxore, puerpera, periculis, amifis epitus, et ik. Unne tibi hoc iter fauftum & commodum? Lr. Sie fe

tis, nis quod nibil usqua tutum est à latrenibus. Ga Hic est belli ludus. Li. Est, sed sceleratissimus. Ge. Pedes adve est nis, an eques? Li. Partim pedestri itinere, partim vehiculo, partim equo, partim navigio. Ge. Quo in statu sunt res Gallica? Li. Sane turbulente. Magnæ bellerum minæ funt. Quid mål
Li. Sane turbulente. Magnæ bellerum minæ funt. Quid mål
Li. Sane turbulente. Magnæ bellerum minæ funt. Quid mål
Li. Sane turbulente. Magnæ bellerum minæ funt. Quid mål
Li. Sane turbulente. Li. Li. Sellerum minæ funt.

a Monarchæ multus? Li. Unde, nifi ex ambirione (a) Monarchærû? Ge. At forum prudentiå conveniebat fedari rerum humanaru temfunt.

forum prudentim navigio. Ge. Quo in ftatu funt. Quid mål
Li. Sane turbulente. Magnæ bellerum minæ funt.

generative de statution of dieser de statution of di

fibi le Deos effe, suágicausa mundum hunc effe conditu. Ge. Imò princeps Reipublica gratia costituitur, no Respublica principis caufa. Li. Imò non defunt Theologi, qui frigidam (b) fuffundant, & ad bos tumuetus clafficu canant. Ge. Iftos

fatu effe non petett, Pejore in loco negotium non pote

Ideft, cli culum incitent.Vide ego ftatuere in prima acie, Li, At illi fibi(c)cavent post primequ. Prover. ego statuere in prima acie, 20,7 da relinquamus. Tuz res que ras. e Hoe est, in cipia, Ge, Ista publica fatis cura da relinquamus. Tuz res que ras. De privatie, tandem in fatu funt? Li. Optimo, felici, mediocri, tolerabil Ge. Quo pacto feres babent tuz?nú ex voto? Li Imò fure cyli votum, fupra mericu, fupra spem. Ge. Satin' ex sententia? Sa cyli tin'salva omnia? Satisse prosere omnie? Ti Potentia? tin'salva omnia? Satisne prospera omnia? Li. Res in pejo nur

)elf-

call.

i lei

fcor.

nefi4

nefi-

A

olia

effe. Ge. Non cepisti igitur quod captabas? No contigit præ- d Diana, ve. da quam venabaris? Li. Venabar equidem, sed Irata (d) Delia nationis Dea icur, Ge. Nihil reliquum eft fpei? Li, Spei permultum, fed rei nihil, c Ita graci, Ge. Epilcopus nihil oftendit spei? Li. (e) Tota plaustra, total- nas a saaone Speinaves, sed præterea nibil. Ge. Nibil adbuc milit? Li. Sperandum, Promisit quidem largiter, at ne (f) teruncium quidem misit, f Quem pli-Ge. Ergo spealendus est animus. Li Sed hac no saginatur ve- nius triunce ter. Qui spe aluntur, pendent, non vivunt Ge. Attamen hoc mulus est in eras ad iter expeditior, qued nihil effet oneris(g)in zona? Li. vilitatispro-Fateor, arque etiam tutior. Nullaenim funt arma certiora ad- verbin verversus latrones. Sed ego malim, & onus, & periculu. Ge. Ni- sus, est quarbilne tibi ademptum est in via?Li, Mihine? Quæso quid eri- gillic milites plas nudo? Aliis citius periculum erat à me. Licuit mihi va- gestabant cuo(h) viatori per totum iter canere & esurire. Nunquid vis, pecuniam. Ge.Que nunc bic abis? Li. Rectà domú, falutaturus penates, verb, nudior iam diu non vifos. Ge Precor ut illic offendas omnia læta. Li. Liberide. Utina ita velintluperi. Nihil interim extitit novi domi no. bAllufu eft Arz. Ge. Nihil, nifi quod reperies auctam familiam. (i) Nam vulgato Iu ma Catulla peperit tibi catulum absenti. Tua gallina peperit Cantabit va cibi ovum. Li. Benè nuntias, Grata nuntras. A. Quodnam? secun- latione viator iko nuncio polltceor (k) Evangelium. Ge. Quodnam? secun- latione viator iko nuncio polltceor (k) Evangelium. Ge. Quodnam? secun- latione viator paranomasia cipe. Ge. Tibi ferva tuum Evangelium. Mihi faxorum fatis paranomafia eft domi Li. Ne fperne munufculu, aetites + eft, qui gravidis ex ambiguo. admotus in nixu maturat partum Ge. Quid ais? Eit mihi fanc Nam Evan gratissimum. Dispiciam unde possim hoc donum pensare. gelium dici Li Abunde penfatum puta si boni consulueris. Ge. Imò nibil quod datur accidere potuit magis in tempore, Nam uxori mez jampride rem lztam tumet uterus, Li. Illud igitur abs te ftipulabor, (1) ut fi ma- nuncianti. tumet uterus. Li. Illud igitur abs te stipulabor, (1) ut si ma-nuncianti.

Actites

feulumediderit, me susceptorem ascissas Ge. Polliceor, ac abiettem,

ade uum indetur puero nomen, Li. Quod utrisque i bene vertat. Lapidis ge;

nus ab Aqui

an onobis oranibus.

MAURITIUS, CYPRIANUS. Ma Redifti nobis obefior folito, Redifti procerior. Cy. At qui promif-Ma Rediffi nobis obefior solito, Rediffi procerior. C. At qui promicrior quide mallem prudentior, aut doctier. Ma. Imberbis abic- sum accipit quide mallem prudentior, aut doctier. Ma. Imberbis abic- sum accipit quid ras, rediffi barbatulus, Contraxisti tibi absensa nominis solito. Nam pacificiti della dibi vult bic paller? quid macies? quid strons caperata? contratti, a contratti hi tun calamites: Sed quid ifthue mall effice il niveria pe- as ventis:

nus ab Aqui la nome habens. Pli 1 37.6 11. Stipulatur

matio.

libris.

centus.

cuniæ (b) naufragium feci. Ma. In mari? Cy. Non, sed in littob Id eft ia-Guram feci, re, nondum navem ingressus. Ma, Ubinam? Cy. In littore Bri-Allegoria. tannico. Ma. Bene baber quod ipfe nobis vivus enatafti, Praftar pecuniz jacturam facere quam vitz. Levius eft pecuniz dispendium, quam famæ. Cy. Vita, famaque incolumi, peritt pecunia. Ma. Vita (c) farciri nullo pacto poteft, fama zerè Metaphora poteft pecunia facile alicunde farcietur. Qu'i malum hoc se-

à fartoribus cidit? Cy Nescio, nisi quodsic erat in fatis meis. Sic visum est defumpta. " fuperis, lic libuit genio meo malo, Ma. Vides igitur doffrinam ac virtutem tutissimas effe divitias, que nec eripi pof-

" funt, nec gravant circumferentem. Cy. Pulchre tu quidem

d Discrucior Philosopharis, sed interim ego(d) ringor. animo.

CLAUDIUS, BALBUS.

Cl. Gratulor tibi reduci Balbe. Ba. Et ego tibi superftiti Claudi, cl. Gratulor tibi in patriam reverso, Ba, Imogratulare magis è gallia profugo . Cl. Quid ita ? Ba. Quia illic bellis fervent omnia. Cl. Quid Musis cumMarte? Ba. Atqui illie nec Fervent) Musis quidem parcitur, Cl. Tu igitur feliciter elaplus es? Ba. Meraphora At no fine periculo. Cl. Totus alius nobis redifti. Ba. Qui fice ab aquis iumpta. cl. Ex Hollando versus es in Gallum. Ba, Quid? (a) an capus a locus eft eram quum hinc abirem? Cl. Vestis indicat ce mutaru ex Btex ambiguã voce gallus, tavo in Gallum, Ba. Hanc (b) metamorphosim malim quain in gallinam. Sed (c) ut cuculla non facit Monasum : ita nec b Transfor vestis Gallum. Cl. Jamne calles Gallice? Ba. Sic faris, Cl. Quo c Proverbipacto didicisti? Ba. Amagistris baud quaquam mutis. cl. Quium vulgi. bus? Ba. A mulierculis quovis turture loquacioribus. Cl. In Muti magiftri)prover. tali ludo facile discimus loqui. Sonasne probe sermone Galid eft, ex licum? Ba, Imo & Latinum sono Gallice. Cl. Nunqua igitur d Allufit ad scribes bona (d) carmina. Ba. Cur ita? cl. Quia periit tibifyllabarum quantitas. Ba. Mihi fatis eft qualitas. Co. Quid, eftne học quò vulgus Gal- Lutetia immunis à pestilentia? Ba. Non est. Sed perpetua no eft,aliquando remittit lefe, mox recrudescit, nonnunqua pia, lorum perperam pronunciat ac- intermittitur, deinde recipit fele. Cl. Non fat erat malorum, ubi bellum eft? Ba. Erat;nisi secus effet visum superis. Cl. e Imperate-Annonæ caritatem iftic effe oporteat. Ba. Imo penuriam. rum infignia Omnium rerum illic inopia eft, præterquam sceleratorum Vide prov. Scarabeus, militum. Bonorum virorum illic eft mira vilitas. Cl. Quid quilam. accidit Gallis,ut bellum suscipiant cum(e) Aquila?Ba. Quis Negociola) movet illos exemplum scarabei, qui non ceffit aquila. In ideo Tax's I Y WOLS bello nemo fibi non videtur Hereules. Cl. Non te remorabor arrogantia Vitadzeaula diutiùs. Alias latius nugabianur, quum erit utrique commodum. Nunc alio me vocant negotiola quædam. DOME-

offe

ARGUMENTUM.

itto-

ægrè

n eft

dem

mo-

Bri- Cologuin boc, mutuæ consucrudinis verba, jocos & familiarium dicteria, Præ-& mores tradit. Deambulandi foris Evecandi focies. 2 Raro invifendi. Rogandi de uxore, filia, filiis. 3. De ocio, tinniebat auris, deformis puella miz escriptio, invitat ad nuprias . 4. Nimium ftudes . & c. ernt

PETRUS, MIDA puer, Jodocus.

Teus, heur, puer, nemon' huc prodit? Mi. Hic opinor cac- Pt. Leffringet fores, Familiarem oportet effe. O lepidum ctri- aput ! Quid afters mi Petre? Pe. Me ipfum, Mi. Næ tu rem pof- laud magni pretii huc attulifti. Pe. A tqui magno coffici patri neo, Mi. Credo pluris quam revendi poffis. Pe. Caterum Jan locus éstine domi? Mi.incertus su sed visa. Pe. Quin tu portas bi & roga iplum an velit nunc effe domi. Mi. Abi tu potius, g; tibi ipfi Mercurius. Pe. Heus Iodoce, num es domi ? 10. rititi Non lum, Pe. Impudens, non ego audio te loquontem ? 10. tula- Imò tu impudentior: Nuper ancillæ tuæ credidi, te non esse vellis dami, & tu non credis mihi iph? Pe. Æquum dicis, par pari Unde Pro nec relatum. Fo. Equidem ut non omnibus dormio, ita non omnibus non omni-Ba. an domi. tibi posthàc séperego. Pe. Sed tu mihi videre co- bus dormie. fice dez vitam agere. Jo.Qui fice Pe. Quia perpetuo domi lati- a Plautinum apus ne nec ulquam prorepis. Non lecus atq; (a) claudus lutor, b Allusu eft Be moire domi desides Tu tibi domi sunu contrabis. 7a (b) ed carmen witer domi defides. Tu tibi domi fitum contrabis. Jo. (b) ad carmen pain Eff quod sgam domi, for is nihil est negocii. Et si quid estet, Homeri, nec amen hoc coelum me dies aliquot à publico cohibuisse. Pe. Oixelsia. amen hoc cœlum ine dies aliquot a publico combunica. Le montral de nunc sudum est, & invitat ad deambulandum. Vide ut επεὶ βλαιδεlanditur. Jo. Si prodeambulare subet, non recuso. Pe. Plante ρὸν το το σε στο σε qua nunqua erit fabularum inopia. Placent confabulones, su- ... rum, perest ut locum dispicias amænum. Pe. Ego verò tibi locum cl. offédam, ubi nec nemoris umbram, nec pratorum smaragdiam. num virotem, nec fontium vivas scatebras desiderabis. Dices rum gisam Musis sedem. Jo.Magnifice polliceris, Pe. A ffixus es mid bris. Nimium affides libris, Immodico studio te ipsum ma-Quis cras. Jo. Malim studio macrescere quam amore. Pe. At non In the vivimus ut studeamus, sed ideo studemus ut suaviter abor wamus. Jo. Mihi verò vel immori chartis dulce est. Pe. Equidem immorari probo, immori non probo, Ecquid volup-

B 3

, tati

tati fuit hæc deambulatio? To. Me quidem vehementer oblectavit.

Æ GIDIUS, LEON ARDUS.

Raro invifis,

Ag. Quò noster Leonardus ? Le. Ad te ibam. Ag. Iftut quide facis insolens. Le. Quamobrem ? Lg. Quia jam annus est quod nos inviseris. Le, malo in hanc peccare partem ut desiderer quam ut obtundam. Eg. Imo boni amici nulls est apud me satietas. Imò quò crebrius venies. hoc mihi yees gratior, Le, Quid interim agitur domi tuz? Le Multa fane, quæ nolim, Li. Non miror, led jamne peperit uxor, Ag. Jamdudum, & quidem gemellos. Le. Quid ego audio! Eg. Sic res habetjatq; illi jam denuò tumet uterus. Le. Ifthoc pacto folet augeri familia. Eg. Sed utinam fortuna fic augeret pecu-

Filia.

De uxore,

niam, ut uxor familiam. Le. Jamne elocafti filiam? Ag. Nodum.Le. Vide ne parum tutum fit, virginem tam grandem detinere domi. Quaredus est gener aliquis.g. ENihil opus. Jam proci coplures illam ambiunt sponsam. Le, Quid igitur superest, nisi ut è multis deligas, qui maximé sit accomodus? Ag. Omnes ejulmodi funt, ur nesciam quem cui præseram. sed abhorret à nupriis filia. Le. Quid ais? Arqui ni fallor, jamdudum nubilis eft, jamdudum eft apra viro, matura conjugio, jampridem est tempestiva viro Eg Quidni annum egreffa jam decimum septimum? Major annis duo deviginti. Annum jam agens undevigehmum. Annos nata decem & ounde plagia. cto. Le. Cur abhorret igitur à matrimonio? Le. Ait se velle

malo genio nupfit, quæ caste vivit cum marito ? Le mihi

Ag. Nescio, sed abduci ab hoc proposito nullis rationibus

potest. Le. Vide ne fint incatatores, qui instigent & allectent.

Æg. Novi ego istos (a) plagiarios. Sedulò arceo hoc hominu

genus ab ædibus meis. Le. Quid igitur eft in animo? More ge-

a Plagium furti genus, rii dicuntur, Christo nubere. Le. Sane multas habet ille sponsas. An qui abducut aliena macipia aut libe quide non videtur. Le. Quis Deus hunc affe tum offavithliz Tos etiam. & Id eft, cnm deopugnare e I deft, cum monachis tem ad vocé MOVOMAXEIV, quod eft fin-

pugnare. Al- res animo puella? Ag. Equidem obluctabor, quoad licebit, Nihil non experiar, quò muté illius sententiam. Quod si pertendit, ut coepit, non pugnabo cum illius animo, ne forte videa (b) Στομαχείν, vel potitis (c) μοναχομαχείν. Le. Religiosetu quide loqueris, Sed etiam atgetta fac explores virgigulari cernis constantiam, ne polt facti positeat, quum mutare non erit integrum. Ag. Equidem adnitar pro mea virili. Le. Quid

mine congredi. De filiis.

rerum gerunt filii? Ag. Natu maximus jamdudum maritus eft, brevi pater futurus. Minimum (d) ablegavi Luteția Nam Removi ex bie nihil aliud quam ludebat. Le. Quid co ? Ag. Ut magister oculis.

n

di

OF

P

ag hi

fo

ro

te:

In

ali

m

m

no

ne

tra

m

ĺp

pi D

fu

YC

C

fa

ta

bi

*S ef ob-

Rud

nous

tem

ulls ye-

anè,

am-

c res

10-

ecu-

Vé-

dem

pus.

icor

lus?

am.

lor,

on-

n cinti.

-03

elle

An

nihi

iliz

bus

nr. inú

ge-

bit.

ervi-gi-

gi-

epie

tus

ter

nobis redeat stultior quam exierat. Le. Bonaverba . Medius jam copit initiari facris. Le. Precor ut bene vertat De ocio, omnibus.

3. Morsus, Dromo.

Me Quid fit?quid agitur Dromo?Dr. Sedetur.Mo. Video. fimul & fa-Sed quomodo fe res habent tuæ? Dr. Ut folent iis, quibus fu- cetiffime di. peri funt paru propitii. Mo. Ifthuc ominis avertat Deus. Quid xit. agh?Dr. Equidem ocium ago. Id quod vides,nimirum ni- b Proverbiahil, Mo. (a) Præftat otiolum effe, quam nihil agere. Ego te liter cu infortaffis occupatum feriis negotiis interpello? Dr. Imò max- tervenit de ine vacuum, Jam enim me ceperat ocii tædium, & conger- quo mentio. ronem desideraba, Mo. Fortaffis impedio, interrumpo, inter- e Tinnitus turbo tua negocia. Dr. Imò tædium ocii discutis. Mo. Da ve- Vulgedicat, niam a te parum in tempore interpellavi. Dr. Imò ipio in cum aures tempore advenis: Opportune te huc attu isti. Optatus ades, tinuiunt, de Interventus tuus est mihi vehementer gratus. Mo. Fortaffis fieri Non iliquid feriæ rei inter vos agitur, cui nolim effe impedimeto. abludit ab Dr.Imo(b) lupus, quod aiunt, ades in fabula. Nam de te fer- hoc, quod mo erat, Mo, Facile crediderim, nam mili huc venienti mirè est apud tinniebat(e) auris. Dr. Utra? Mo. Lava. Unde conjicio, nihil noriffimum, magnifice de me fuisse prædicatum. Dr. Imò nibil non ho- Autor plin. norificum, Mo. Vanum igitur fuerit oportet. Sed quid eft bo- 1.28, cap, 11. ne rei? Dr. Aiunt te venatorem effe factum. Mo Imò jam in- eft Ovidira caffes meos eft (d) præda quam vensbar. Dr. Quena? Mo. ano ifti Lepida puella, quam perendie ducturus fuum, volq ; oro, ut Incidit in meas nuprias vettra præletia dignemini honeftare. Dr. Quæ- eaffes preda nam eft sponsa? Mo. Aloisia Chremetis filia, Dr. Egregium Deformis spectatorem formarum! . Tuis oculis adlibuit illa nigro ca- puella. pillitio, fimis naribus, ore prælargo, ventre prominulo? Ma, evide Prov. Definite. Mihi eam duxi, non vobis. Non fat eft, quod(e) Suumcuique suo regi pulchra est regina Ita demum illa mihi placebit si pulchrum. vobis non admodum placeat.

4. SYRUS, GETA.

Sy Opto tibi multam felicitatem, Ge. Et ego tibi condupli- nes, Quosulcatum opto, quicquid optas mihi. Sy. Quid agis rei? Ge. Con- tra citraque fabulor. Sy. Quid?confabulare folus? Ge. Ut vides. Sy. For- nequit contaffe tecum. Proinde tibi videndum ut ca homine probo fa- flereredu. buleris. Ge. Imo cum lepidiffimo congerrone confabulor. Sy. or arvaire Quo? Ge. Apuleio. Sy. Istud quidem nunquam non facis. a Hemisti. Sed(a) amat alterna Camena. Tu perpetuo Rudes, Ge. Non chium bucoeft a la studioru farieras. Sy, Veru, fed est tamen modus qui-

a Hoc Phn. inquit

nobis verba

*Horate eft modein rebu

funt certi tdenique fi-

& Horatiarium ch.

dem. Non omitteda quide funt fludia, fed tamen intermittenda nonunquam. Non abjicienda sunt, sed relaxanda. Nihil suave quod perpetuum. (b) Voluptates comendat rarior us. Tu nihil aliud quam studes. Perpetuò studes, Continenter incumbis literis. Indefinenter inhæreschartis. Studes noctes ac dies. Nunquam non ftudes. Affiduus es in ftudio, Jugiter intentus es libris. Nullum facis ftudendi finem,neg; modu. Nullam studiis ruis requiem intermisces. Nunquam studendilaborem nec intermittis, nec remittis. Ge. Age, tuo more facis. Rides me, ut foles. Nunc ludis tu quidem me, Salfe me rides, Saryricum agis. Nafo me suspendis adunco. Non me fallit tuu

Nunc) fi interponatur integer erit pentameter.

scomma. Nunc peane joco mecum agis. Sum tibi risui. Rideer abs re. Pro delectamento me habes. Nunc (tu) mie ludos depronomenen liciafque facis. Eadem opera affue mihi auriculas afini. Ipfi codices pulvere siruque obducti loquuntur, quam sim imodicus in studio. Sy Emorisr, ni loquer ex animo. Dispeream, fi quid fingo. Ne vivam, fi quid fimulo. Loquor id quod fentio quod res est, dico. Seriò loquor. Ex animo loquor. Non secus sentio quam loquor.

CUR NON VISIS?

Ge. Quid caufæ est, quod tam diu nos non inviferis? quid rei eft, quod nos cam raro vifis ? quid accidit, quod ranto rempore nos con adieris ? quare tam rarus es falutator? quid fibi vult, quod nos tam diu non conveneris? quid obstitis quo minus vifis non frequentius? quid impedimento fuit, quo minus jam diu feceris nobis tui videndi copiam?

> NON LICUIT PER Occupationes.

e Ut undz curarum a pud Catul, fis curis & be gociis.

Sy. Non licuit per otium. Y olui quidem, at non licuit mibi per mea negocia. Hactenus non finebat negocia ut te vileie, No patiebantur (a) undæ negociorú quibus involvebar, ut te lalutarem. Occupatior fui, quam ut potuerim. Tam varis dipro immen- ftringebar curis , ut mibi non fuerit liberum adire te. Vix ipli mihi fuit copia mei, fie me totum molefta quæda negocia possidebat, negociis meis imputabis, non mihi, Non defuir voluntas, led verult necessicas. Hactenus no vacavit. Ha-Genus no corigit ocium. Hactenus non vacuum, Non licuit per valitudine. No lieuit per tempestaie. Ge. Equide accipio tua exculatione, fed hat lege, ne lapinis maris. Exculatio rua justior est, qua velle, fiquide valetudo fuicin causa. Hac lege mibi purgatus eris,fi quod ceffatu elt officio farcias. Si fuperiorem

nd4

lave

ni-

ım-

ics.

en-

Jul-

ilacis.

les.

tuű

de-

de-

lpfi

no-

am,

en-

lon

uid

nto

uid

itic

iit,

ibi

é.

te di-

ix

0-

e-4-

111

io

ua

ge

e-

m

LIBAL

tiorem ceffatione crebra visitatione penses. Sy. Tu nihil moraris istiulmodi officia nimium vulgaria. A micitia nostra firmior eft, quam ut fit officiis iftis vulgaribus alenda. Satis crebro vifit qui coftanter amat. Ge, Male fit ittis curis, que te nobisadimut. Quid imprecer iftis negociis, que talem amicum nobis invident. Peffime fit isti febri, quæ nos tam gravi deederio torsit tui. Male pereat ista febris te quidem incolumi,

MANDANDI, ACPOLLICINDI. JACOBUS, SAPIDUS.

la. Quelo ut hec res tibi cordi fit, etiam atque; etia rogo, ut hoc negociú tibi fit cura. Hác in re velim ut totú Sapidum exeras. Si me amas caulam bane tractabis diligenter. Hac in re quælo, ut advigiles. Curabis banc rem mea causa diligenter. Si vere is es, quem semper effe te mibi persuafi, fac ut tentiam hac in causa, quanti me facias. Sa. Define, ego tibi hoc effectum reddam, & quidem propediem. Eventum præftare non poffumsillud polliceor, mihi nec fidem, nec studium detuturum. Curabo diligentius quam fi mea res ageretur, quanquam meam effe duco,quæ fit amici:faciam ut in me quidvis delideres citius, quam fidem ac diligentiam. Tu fac in utramqidormias aurem, ego cibi hoc confectu dabo, Tu quietus etto,ad me rec pio provinciam omnem. Gaudeo mihi datam occasionem, qua declarem animu in te meum, Equidem oratione nibil policeor, fed re præstabo quicquid est amici finceri,& ex animo bene volentis. Nolim te lactare vanà spe. Illud e fficiam, ut dicas hoc negocii mandatum amico.

Successus.

Sa. Res successit epinione melius. Fortuna votis utriul- cognomenque favie. Si fortuna tibi nupfifier, nou potniffet effe oble tum efta loquentior. Res tua & (a) ventis & amne secundo processit. co,quemad-Vicit etiam vota nottra, fortunz faventis afflatus. Opinor cimus Pate litafle (b) Rhamnufiæ, cui fic ex fententia cadunt omnia. phiam & Plus impetravi quam fuiflem aufus optare. Ventis per om- Cypridem. nia fecundis hic cursus nobis peractus est . Res omnis Litat autem Secidit ex fententia, Pulchre nobis cecidit bac ales. Opinor facrificat, (c) volaffe noctuam, adeò feliciter exitt nobis parum fapi- fed cujus faenter inftitutum.

GRATIARUM ACTIQ. Ca. Equidem gratiam habeo, & habiturus sum, quoad vi- duavolavit, yam,maximam. Pro isto tuo in me officio pares agere gratias

a Metaphoraanavigantibus. Fortunz modum di. non quifquis crum Deo placuit, c Vide pu

a Quia verbo renus anihil minus præftant, quam promiffa,

& diffolvere eleganter manet in metaphora. b Diarium, codicillive rioli rerum actarum in fingulos dies

MINISTER OF

vix posium, referre nequaquam. Video quantum debea tuo in me studio. Nibil miror, neque enim tu quicqua novi fecifti et hoc magis debeo. De itthoc tuo in me officio, amo te, mi Sapide, ut par eft maxime. Quod bac in causa præditeris amicu minime (a) aulicu, & habetur à me gratia, & femper habebitur. Quod meum negotiú tibi cordi fuerit, amo te,& mant, re ipla habeo gratiam. Isthoc officio gratia inisti apud me maxima. Pergratum est, quod causa meam egeris bona fide. Ex omnibus officiis, quæ tu plurima in me cotulifti, hoc eft loge gratiffimum, Referre gratiam parem nequaquam poffum, agere accuratius inter nos super vacaneum sit, quod unum possum. habeo dum vixero. Isthoc beneficio fateor tibi me magno-* Devinci re perè devinctum-esse. Hoc nomine plus tibi debeo, quam ut unquam solvendo effe queam. Hoc beneficio arctiùs me tibi devinxifti, quam ut postim diffolvere. Obligatiore me tibl reddidifti quam ut nomen meum è tuo(b)diario possim unquam expungere. Hoc officio me fic tuum reddidiftisut nulcommenta- lum mancipium æque fit in rebus beri fui. Hac re, me tibi devinctiore teddidifti, quam ut unquam zs alienu poffim resolvere. Plurimis nominibus tibi debeo, sed non alio plas quam hoc. Pro mediocribus beneficiis agendæ funt gratiz; hoc majus est, quam ut conveniat verbis gratias agere

RESPONSIO.

Sa. Aufer mihi ifta. Major eft noftra neceffitudo, quam ut vel tu mihi, vel ego tibi pro ullo officio debea gratias agere. Non contuli hoc in te benificium, sed retuli. Mihi quidem abunde relatam gratiam arbitror, fi gratu eft quod feci fedulò. Non eft cur mihi gratias agas, fi pro tot tuis in me benefi ciis non vulgaribus hoc officiolu rependi. Equide nibil laudis mereor, ingratissimus habendus si defuisse amico. Quicquid est in rebus meis,quicqued mea cura præstari potest, hoc tam tuu effe ducito, quam id quod eft maxime tuum. Videor mihi beneficium accepific quod nostrum officium boni confulis. Pro tantillo officio mihi ta accurate gratias agis, quasi non mukò majora tibi de beam. Sibi benefacit, qui benefacit amico Qui benè meretur deamico, non dat bene ficium fed fonerat. Si ex animo probas officium in te meum, fac utare Izplus ta eredam tibi gratum effe quod feci, fi quoties defiderabis opera meam, non roges, fed imperes quod voles.

A R G U M E N.T U M.

UO

ci-

te, ris

nac

&

nā.

i S

1-

TC

n,

0-

ut

bi

ы

n-

ılbi

e-

às

:

12

Colloquin boe de tribus precipue agit, MDe Superftitiosa quorunda persgrinatione, ad Hierofolymä & loca Sacra, sub religionis pratextu. 2. De Votis temere non suscipiendis, inter copot atiunculas, frivolà de causà; il lud temporis, impensari, operæque, in aliis, que ad vera propius pietatem accedunt infumendum effe 3. De Indulgentiarnm Pontificiarum, & diplomatum futilitate, & absurditate.

ARNOLDUS, CORNELIUS.

Ar. C Alve multum Corneli, já toto seculo defiderate, Co. Salve & ru sodalis exoptatiffime. Ar. Jam desperabamus reditum tuu, Ubi tam diu peregrinatus es? Co. Apud inferos. Ar. Noad modum veri diffimile dicis, adeò nobis redi-Hi squalidus, maciletus, ac pallidus, Co. Imó ab Hyerosolymis adfum tibi, non à profundis manibus, Ar. Quis Deus aut quis ventus te illuc adegit? Co. Que res adegit alios innumeros? Ar. Stultitia, nl fallor, Co. Igitur hoc convicii no in me folum competer. Ar. Quid illic venabare? Co.Us mifer effem, Ar. Ifthuc licebat domi. Eftne illic, quod tu putes fpectatu dignum Co. Ur ingenue fatear tibi, propemodum nihil. Oftenduntur quædam monumera veruftatis quorum mihi nihil non videbatur commentitium, & excogitatum ad illiciendos fimplices & credulos. Imò nec boc arbitror illos certò scire, quo loco fira fuerit olim Hierofolyma, Ar. Quid igitur vidifti?co. Megnam ubique barbarie. Ar. Nihilo sanctior redis? Co. Imò a Vide Chimultis partibus deterior. Ar. Númatior ergo. Co. Imo(a) nu- liades. dior Leberide. Ar. An no penitet igitur ta longinque peregrinacionis frustra susceptz? Co. Nec puder, quia tam multos habeo ftulticiæ meæ fodales: nec poeniter, quia fruftra jam fit pænitere. Ar. Nihil ergo fructus refers è ta difficili peregrinatione? Co. Multum, Ar. Quid tandem? Co. Quia posthac vivam suaviùs. Ar, An quia jucundu ef (b) meminisse laboru 2- b vide prodorum? Co. Eft iftud quidem nonnibil, fed non in hoc funt verbin, adi omnia, Ar, Efine aliud præmium? Co, Efi fanc. Ar. Quod ? labores. Effare. Co. Magna voluptate, quoties libebit, & iple me afficiam & alios, mentiendo quoties itinerarium meum recitabo in conciliabulis aut in coviviis. Ar. Profecto no tu procul aberras à scope. Co. Deinde, no minus capiam voluptaris, quum alios audiam métiétes de rebus quas nec audierunt unquam, nec viderunt. Idque faciunt tanta confidentia, ut quum narrent (t) Siculis gerris vaniora, tamen fibi etiam persuadeant le vera loqui. Ar. Mira voluptas. Non omninò tibi (d) periit, Vide Chioleum et opera, quod aiunt, Co. Imo hoc arbitror aliquanto liades consultius quam quod faciunt ifti, qui paulo pecuniz con-liades.

dudi proficifcuntur in militiam, omnium fcelerum fcho-

lam. Ar. Sed illiberalis est volupras ex mendaciis volupratem capere. Co. Verum hoc aliquanto liberalius, quam obtre catio. ne vel delectare, vel delectari, aut alea tempus & rem perde. re. Ar. Cogor equidem pedibus in tua ire sententiam. Co. Verum est & alius fructus. Ar. Quis ? Co. Si quis erit amicus egregie charus, affinis huic infaniæ, en admonebo domi maneat : ut nautz felent ejedi naufragio monere navigaturos, quid pericvli fit vitandum. Ar. Utinam mibi monitor adfuifles in tempore. Co. Quid? Num similis morbus se quoque corripuit? Num afflavit& te bujus mali contagium ? Ar. Vill e Allufit ad Romam & Compostellam. Co. Deum immortalem! quanto mihi folatio eft, te contigife stultitiz mez focium. (e) Quz Pallade fa- Pallas ilthuctibi milit in mentem ? Ar. Non Pallas, led ipla cit huic aut Moria, præsertim quu domi haberem uxorem integra adhuc illi suggere- ztate, liberos aliquot & familiam, quæ pendebat ex me, & odo fit opus, pera mea quotidiana alitur, Co. Oportuit fuiffe feriæ rei quippiam, quod te à chariffimis tuis distraxerit. Narra, obsecro. Ar. Puder dicere. Co. Non apud me, qui,ut scis, eodem tenear malo? Ar. Compotabamus aliquot vicini. Ubi vino incaluerat animus, erat qui prædicabat, fibi effe in animo falutare divu Iacobum, erat alter qui divum Petrum: illico non defuit unus aut alter, qui sponderent se comites fore. Tandem visum eft, ut omnes irent simul, Ego, ne viderer parum comodus compotor, pollicitus fum & iple. Mox agitari cæptum, utro potius iremus, Romam, an Compostellam, Factum eft Senatufconsultum, ut bonis auspiciis utroque postridie proficisceremur omnes. Co. O grave decretum!digniuspuod vino inscriberetur quam zri. Ar. Ac mox ingens obambulat patera, qua ubi suo quisqjordine ebibiffer, votu factum est inviolabile. Co. Nova religio; fed num omnibus contigit reditus incolu-* Tavis Swass mis? Ar. Omnibus-præterquam tribus,quorum unus in profectione mories, mandavit nobis, ut sais verbis salutem diceremus Petro, & Iacobo : Alter per iit Romæ, juffing; ut suo nomine falutaremus uxorem ac liberos : Tertium reliquimus Florentiz, valetudinis plane deplorar & Opinor jam effe apud Superos, Co. Adeone pius erat? Ar. Imo nugator maximus. Co. Unde igitur isthuc suspicare? Ar. Quia peram habebat indulgentiis largiffimis diftentam. Co Audio, fed iter eft longu in cælum,nec fatis,ut audio,tutu, ob-latrunculos, qui obfident regione aeris mediam. Ar. Verum, sed ille sat erat munitus

diplomatibus. Co. Qua lingua descriptis? Ar. Romana. Co In

tuto eft igitur? Ar. Est, nisi forte incidat in genium aliquem qui Latine nesciat, tum esset illi redeundu Roma & novum

qui fape tem quidfa-

Homerum,

correctio.

*Ridicule utit at dimi nutivo.

diploma

diploma impetrandum, Co. Bullæ venduntur illie & mortuis ? Ar. Maxime, Co, Sed interim illud mihi monedus es, ne quid effutias incogleantius. Já enim (f) Corycais plena funt om-f Id ett,obnia. Ar. Bgo verò nihil elevo indulgentias, sed combibonis Vide prov. meistultitiarideo,quiqui effet alioqui nugator nugacissimus, falutis fuæ(g) proram, ut aiunt, ac puppim in membrana col- eVide Chilocarit potius, quam in correctis affectibus: fed quando frue- liades. mur illa voluptete, quam modò prædicabas ? Co. Quum erit commodu, adornabimus comporatiunculam aliquam ; vocabimus nostri ordinis homines, ibi cercabimus mentiedo, nólque affatim mutuis mendaciis oblectabimus. Ar. Age fiat.

ARGUMENTUM.

In boc Colloquio taxantur illi qui Romam curfitant, venanturque Sacerdotia, crebro gravi jactura, cum morum, tum pecunia. Monentur Sacerdotes pro Concubina lectione bonorum authorum femet oblettare. Isoniaria de oblongo nafo.

PAMPHAGUS, COCLES.

Pa. A Ut parum prospiciunt oculi, aut Coclitem veter em compotorem meum video. Co. Imò, nihil te fallunt oculi tui, vides sodalem ex animo tuum. Pa. Nulla cuiquam erat fpes reditus tul, qui tot annos abfueris, ignaris omnibus, que te terrarum haberet regio, Sed unde ? dic quælo, Co. Ab Antipodibus, Pa. Imò ab infulis, opinor, fortunatis, Co, Gau- Ulyffiscanis, deo quod agnoveris fodale tuum, nam verebar ne fic domum a Ideft, a-dulterum, redirem quemadmodu rediit Ulysses ? Pa. Quona pacto re- Horat. dit ille? Co. Nec ab uxore aft agnitus. Solus canis ja vetulus Quarenti motà caudà dominum agnovit. Pa. Quot annos ille domo taurum moabfuerace Co. Viginti. Pa. Tu plures abfuilti, nec tamen fefel- fravit inerlit me tua facies. Sed quis ifthuc narrat de Vlysse? Co. Home- bsic appelrus. Pa, Oh ille, ut aiunt, pater est omnium fabularum. For- lat maritum taffis uxor interim asciverat (a) taurum alium, & idcircò non qui nimiùm agnovi (b) Ulyflem luu. Co. Imo nihil illa caftius sed Pallas Nam Ulyfaddiderat Ulyffi fenium, ne poffet agnolci, Pa. Qui tandem fem reduce agnitus est? Co. Etuberculo quod habebat in digito pedis id nullus agnoanimadvertit nutrix jam admodum anus, dum illi pedes la- vit præter vat. Pa. O curiofam (c) lamiam! Et tu miraris, fi ego te agno- cMalefice vi ex ifto tam infigni nalo? Co. Nihil me poeniter hujus nafi. mulieres, Pa. Necest cur posniteat, quum organum tibi int ad res taun habens qui-multas utile. Co. Ad quass Pa. Primum ad extinguendas lucer-bus profpi-ciuntomais, erit è cavo profundiore, fuerit loco promuscidis. Co. Papæl cum foris Pa, Si manus erunt occupate, licebit uti vice paxilli.co. Etia funt, domi

m

0.

e.

c-

c-

2-

ie

Ģ

0

æ

a Ç

Co. Belle narras. Quid prætereà? Pa. Si lumen officiat scriben-

hunt navě commissuri bellum.

Piana. Prou aureo piscari hamo.

eVide Chiliades, & alnomen Paphagus, quod Gracis fonat edentem.

ti,præbebit umbraculum. Co. Ha,ha,hz,eft præterea quod dicas? Pa. In bello navali przbebit ulum (d) barpagonis. Ca. d Instrume. Quid in bello rerreftri ? Erit loco clypei. Co. Quid deinde ? ta quibus in . Pa. Findendis lignis erit cuneus. Co. Probe. Pa. Si præconem ectis attra agas, erit tuba : fi classicum canas, cornu : fi fodias, ligo : fi metas, falx:fi naviges,anchora:in popina fuerit fulcina : in piscando, hamus. Co. O me felicem, nesciebam me circumferre tam ad multa conducibilem supelle dilem. Sed quis interim terrarum angulus te habuit? Pa. Roma. Co. At qui fieri potuit, ut tanta luce nemo te sciret vivum? Pa. Imò nufquam magis larent boni viri,aded ut fæpè clariffima luce nemine videas in frequenti foro. Co. Redis igitur nobis onuffus facerdotiis? Pa. Venatus equidem fum fedulo, at parum favit *Delia Na complures illic piscatur bamo, quod dici folet, aures Co. Stultum pifcandi genus. Pa. Et tamé pulchrefuccedit nonullis. fed non omnibus feliciter cadit hac alea, Co. An non infigniter stulti funt, qui plumbum commutant auro? Pa Sed non intelligis in plumbe facro venas auri fubeffe. Co. Quid igitur? redîfti nobis nihil aliud quam Paphagus? Pa, Non. Co. Quid igitur? Pa. (e) Lupus hians. Co. Feliciùs redeunt, qui Alusum est ad sini rediunt, sacerdotiorum sarcina graves, Cur mavis sacerdotium quam uxorem? Pa. Quis mihi placet otium. Arridet Epicurea vita. Co. At mea fententia luavius vivunt, quibus eft, lepida puella domi qua complectantur quoties libet. Pa. Sed omnia com- adde nonnunquam quum non libet. Amo voluptatem perpetuam ; qui ducit uxorem, uno mense felix est ; cui contingit optimum facerdotium, in omnem ufque vita fruitur gaudio. Co. Sed triftis eft folitudo,adeo ut nee Adam fuaviter victurus fuerit in Paradifo, nifi Deus illi adjunxifiet Eva. Pa. No decrit Eva cui fit opulentum facerdotium. Co. Sed voluptas non eft voluptas, quæ cum mala fama, malaque conscientia conjuncta eft.Pa. Verum dicis & idcircò mihi in animo eft, con fabulatione librorum solicudinis radium fallere. Co. Istis quide fedalibus nihil jucundius. Sed redifne ad ruam pifcationem? Pa.Redeo, fi liceat parare novam escam. Co. Aureamne an argenteam? Pa. Utramlibet. Co. Bono animo es, pater Suppeditabit. Pa. Nihllillotenacius. Nec crediturus est denuo,quum intellexerit mihi fortem etia perilfie. Co. Verumifta lex est alex, Pa. Sed ille non delectatur hac alea. Ca. Si pernegabit ille, comonstrabo tibi, unde possis quantum voles peconie sumere. Pa. Tu verò mihi voluptate narras: age mon-

a

Di

T

di

m

te

(

YC

ill

10

ftra,jam cor mihi falit. Co. In promptu eft. Pa. Nadus es thefaurum aliquem?Co.Si nactus effem, mihi nactus effem, non tibi. Pa Si queam corradere centú ducatos, revixerit spes. Co. At ego tibi commonstro, unde possis haurire centum millia, Pa, Quin tu igitur me beas? Ne diutiùs eneca. Dic unde, Co. Ex affe Budzi,illic reperias innumeras myriades, five aurea malis monetam, five argenteam, Pa, Abi quò dignus es cum mo joco.illine tibi resolva, quod debuero pecuniæ. Co. Resolves, fed quod illine tibi numeraro. Pa. Age, novi nafum tuti, Co. At mihi præ te nafus eft nullus Pa, Imò nihil te nafutius. Nibil es nifi nafus. Ludis in re feris. Hac in re(f)ringi f Ringitur poffim citiùs,quâm ridere. Res gravior eftquâm ut ridere li. iratus, non beat, Tu fi bîc effes, non luderes. Sum tibi ludibrio. Illudis rider: Richus mihi, & illudis me, Joco me tradas in re neutiquam jocola. dudiolabio-Co, Minime rideo, id quod res eft dico. Non rideo quidem, rum, fed prz imò rem ipsam dico. Seriò loquor. Ex animo loquor. Simpli- rifus fit ex ther loquor. Vera loquor. Pa, Ita tibi femper (g)fter in ca- gaudio. ple pileum,ut ifta tu fimpliciter loqueris. Sed ceflo abire do- groverb eft sem cogniturus quo ftatu fint illic omnia ? Co. Offendes in cos qui nova permulta Pa. Credo, sed urinam omnia ex animi sen-fentiunt ab tentia. Co. Istuc optare licet omnibus, sed hactenus obtigit iis que dinemini, Aa. Hoc quoque commoditatis adferet ptrique no- cunt ; id eft frûm suz peregrinario, quod dulcior erit posthac domus, Co. Ret pil eums Nescio, nam video quosdam septies illò recurrere. A deò seabies illa fine fine foler prurire, fi quem semel invaserit,

ARGUMENTUM.

Taxatur bic fceleftifsima Militum vita docetur effe calamitofa, Bellu effe confusionem: Sentinam vitiorum, ubi nec fanis, nec profanis parcitum eft. Sper prada allettat in bellum: facinora militia, ex impia hac militis confestione, proponuntur, ut adolescentes de hoe vita institute abborreant.

HANNO, (a) THRASYMACHUS. Nde redis nobis Vulcanus, qui Mercurius binc daxin pugna abieras? Th. Quos Vulcanos, aut quos Mercurios nomen apmihi narras? Ha. Quia alatus videbare cum abires, nunc clau " Vulcanus dicas. Th. Sic à bello rediri soler. Ha. Quid tibi cum bello, bo- fingitur mo quovis damà fugacior ? Tb. Spes prædæ reddiderat for-claudus, tem. Ha. Multum igirur refers (b) manubiarum ? Tb. Imò alarus. (c) Zona inanem. Ha. Tantò minus gravare farcina, Th. At. b recuria è qui sceleribus onustus redeo. Ha.. Gravis profe do farcina, fi spoliis colverum dicit Propheta, qui peccatú appellat plumbi. Th. Plus le Vide prov. illic scelerum & vidi,& patravi, quam unquam antehac in Zonam peromni vita, Ha, Bequid igitur arridet vita militaris? Th. Nihil didit.

a Id eft, au-

éd

Ži,

UZ

76.

firi

po

·lei

iple

H4.

mur

cara

te ai

tuo I

cert

Ha.

Deo

enti

avis

bona

College

negsscelettius,neg; calamitofius . Ha. Quid igitur in mentem venit iftis,qui nummo conducti, nonnulli gratis,currunt ad bellum, non alicer quam ad convivium ? Th. Ego nihil aliud conjectare poffum, quam illos agi malis furiis feléque totos malo dæmoni,ac miferiæ devoviffe, nec aliud quam bic manes suos anticipare. Ha. Ita quidem videtur. Nam ad res honestas vix ullo precio conduci queant. Sed expone nobis quomodo gestum sit prælium, & utrò sele inclinarit victorit Th. Tantus erat strepitus, tumultus, tubarum bombi, cornui tonitrua, hinnitus equorum, clamor virorum, ut neq; videre potuerim quid gereretur, adeo ut vix scirem ubi eftem iple. Ha. Unde igitur cæteri, qui ex bello veniunt, fic depingunt fingula, quid quisque dixerit aut gefferit, quas nusqum non adfuissent ociosi spectatores ? Th. Ego credo istos mentiri Iplendide. In tentorio meo quid gestum sitsscio squid in przlio, prorfus ignoro. Ha. Anne hoc quide fcis, ude tibi venere claudicatio? Th. Vix, ita me Mavors posthàc male amet : In spicor aut faxo, aut equi calce lasum genu. Ha. At ego fc Th. Scis?an tibi narravit aliquis? Ha. Non, sed divino. The igitur. Ha. Quum fugeres pavidus, collapsus humi offendit in silicem. Th. Dispeream nis rem acu terigifti. A deò verili d Soient en. mile est quod divinatti. Ha. Abi domum, & uxori narra mis victorias. Th. Illa mihi occinet haud suave (d) encomium, qui titer le gel- nudus redeam. Ha. Sed unde restitues quod rapuisti? Th. Jampridem reftitui. Ha. Cui? Scortis, (e) Oenopolis, & iis qui me vicerunt alea. Ha. Satis militariter ; par eft, ut quod male norum ven parrum est, pejus dispereat. Verum à sacrileglis, opinor, temperatum est. Th. Imo illic erat (f) facrum nihil. Nec profanis parcitum est, nec fanis, Ha. Quo pacto farcies? The Negant oportere farciri quod in bello commissum sit : jure fit, quod illic fic. Ha. Jure belli fortafis. Th. Tenes. Ha. At iftud jus tametsi de- suma est injuria. Te non patrix pletas sed prædæ spes perflexit in ali- traxit in bellum. Th. Fateor, & arbitror paucos illuc ire fan-Stiore proposito. Ha. Eft aliquid insanire cum multis. Th. Hebrzi,quo Concionator è suggesto pronunciavit, bellum esse justam. nostri Magi- Ha. Suggestum illud non solet mentiri. Sed ut justum sit Brosnoftios, principi, non continuò jultum est tibi. Th. Audivi ex (g) Rabbinis, quòd licet sua cuique arte vivere. Ha. Præclara ars incedere domos, diripere tepla, violare facras virgines, spoliare mileros, occidere innoxios. Th. Lanii coducutur ad ma-Candú bovem, cur noftra ars reprehenditur, quod coducimur admactandos homines? Ha. Non eras sollicirus, quónam effet migratura anima tua, fi contigiffet in bello cadere ? Th. Non admodum:

comio laudari qui forfiffent in bello. e Id eft viditoribus, cauponis. fAllulu eft ap proverb. Ocos vispov. um fenfum. Vocant

admodum : bona spes habebat animum meum, Nam divæ Burbarz me femel commendaram. Ha, Receperat illa tutela mi? Th. Sic mibi vifa eft annuere capite aliquantulum. Ha. Quando istuc tibl visum est? mane? The Non, sed à coena. Ha. Sed tum, ut arbitror, etiam arbores tibi vifæ funt ambu- h Allufu eft lare. Th. Ut hic divinat omnial fed præcipua spes eras (b) in vulgi opinilyo Christophoro, cujus imaginem quotidie contemplabar, oni, unde Ha. In tentorlis? Unde illic Divi? Th. Carbone pinxeramus Christopho-Ilum in velo, Ha, Nimirum haudquaquam (1) ficuloeum, ut ros cum hoc niunt præsidit erat carbonarius ille Christophorus. Sed ex-difticho pira jocu non video qui possis expediri à cancis flagiciis, nisi dos videas, e coferas Romam. Th. Imo novi viam breviorem. Ha. Quam fandi peci-Th. Ibo ad Dominicales, ut illie paulo transiga cum commil-em quicunque firis. He Etiam de facrilegiis? Th. Etlamfi Christum iplum tuetur, poliâffem, ac decollâffem etiam, tam largas habent Indul-Illo mempe entias, & authoritatem componendi, Ha. Bene haber, fi ve- mala morifram compositionem Deus ratam habuerit. Th. Imò magis eiur etuo ne diabolos non habeat ratam. Nam Deus natura pla- i Id eft, paabilis eft. Ha. Quem tibi sacerdotem deliges? Th. Cui cog. rum utile & validum, vinovero quam minimum effe frontis,ac bonz mentis. Ha. Ne de Chili. non habeant similes labra lactucas. Abillo purus abibis ad ades. carpus Dominicum? Th. Quid ni? Posteaqua semel effudero · fentinam in illius cucullam, ego me exoneravero farcina: Merapholple viderit qui absolvit, Ha. Qui scis an absolvat. Th. Scio. desumpta, Ha Quonam indicio ? Th. Quia manum imponir capiti,ad- pro omn a murmurans nescio quid. Ha. Quid si reddat tibi omnia pec-facinora. tua tua, quum manti imponie, bac admurmurans: Abfolvo u ab omnibus benefactis que nulla in te comperio; & rellimo te tuis moribus, talémque dimitto, qualé accepi? Th. Vidirit ille quid dicar, mihi facis eft quod me credqabsolutum. Ha Sed istuctue periculo credis. Fortaffe non fuerit fatis Deo, cui debes. Th. Unde tu mihi obvius, qui mihi conscientiam è serena nubilam redderes? Ha Fælix occursus. Bona wis est, obvius amicus, qui bene monest. Th. Nescio quam bona, certe parum fuavis.

ıi

le

is

nt

d

us

1-

ni.

b.

m,

fit

()

ars

li-

02-

auc

ffet

on

m:

SUSCITANDI DORMIENTEM

ABGUMBNTUM Colleguium bos berilia trachat mandata famuli officia Sufcitat berus der mondis, & mienemfervum, Jubis adornase dovium, Responsas servus, nihil de Cicero Ju-prancio, &c. 2. Mistendi in varia negosia, 3. Equitandi.

RABINUS, (a) SYRUS. Eus, heus furcifer jamoudum raucefco clamore, nec gentem fer. tu tamen expergifcerle, videre mihi vel cum glithus tam afferie.

die non morse

a Aprum he inomen, ut Syeus fer-VI CK OMnibus Codæorum, & Syrorum

te pudet, somnium hominis, in multam lucem stertere? Qui frugi sunt famuli, solent exortum solis antevertere, curaréque ne herus furgens reperiat omnia parata. Ut zgre divellitur & nido tepefacto cuculus! Dam scalpit caput, dum diftendir nervos, dum ofcitat, tota abit hora. Sy. Vix dum diluxit. Ra. Credo tibi. Nam tuis oculis adhuc multa nox eft. Tibl fu nox adhuc est concubia. Sy. Quid me jubes facere? Ra. Fac ten ut luceat foculus, verre pileum, ac-pallium, exterge calceos,& crepidas. Inversas caligas primum intus purga scopis, mor foris. Deinde lufficum aliquem factto purgando aeri. Accende lucernam. Muta mibi lineú induhum, ac ad igné fumi expercem ficca lotum. Sy. Fiet. Ra. Acqui move te ocyus (b) Jam hæc feciffe oportuit, Sy. Moveo. Ra. Video, fed nihil promeves : ut incedit testudo ! Sy. Non possum simul sorbere & flare. Ra. Etiam sententias loqueris carnifex ? Tolle manu. lam. Compone lecti ftragulas, revolve cortinas. Verre paris mentum. Verre solum cubiculi, Adfer aquam lavandis minibus, Quid ceffas afine? Annus est priusquam accendas candelam. Sy. Vix reperio scintillam ignis. Ra. Sic heri condidifti? Sy. Nec follem habeo. Ra. Ut responsat nebulo! quan qui te habeat, careat folle. Sy. Quam imperiosum habeo domi- non i num! vix hujus juffis decem expediti famuli fecerine fatis, fictis Ra. Quid ais ceffaror? Sy. Nibil, omnia recte. Ra. Non ego kum te audio murmurantem ? Sy. Equidem precor. Ra. Credo, rellen Pater noster inversum. Precationem opinor Dominica pre- la, E posterè, Quid gannis de imperio? Sy, Precor tibi ut sias im-perator. Ra. Et ego tibi ut sias homo ex caudice. Sequere me sum i ad templum ufque. Mox docak. n recurrito, le cos concinnato blibel Hac confula fuo quaque loco digerito. Fac ut niteat tota pon vi domus. Matulam defricato. Hæc lordida submoveto ab ocilis. Fortaffis invifent me quidam aulici. Si quid fenfero pra-* ἀκυρολογία termissum, vapulabislargiter. Sy. Hic sanè novi - benignita-vel etiam tem tuam. Ra. Proinde cave si sapis. Sy. At interim de prandio nulla mentio, Ra. Vah ! ut hic mentem habet furcifer? ecexte Non prandeo domi. Itaque sub horam decima ad me translaturis exert. Non prandeo domi. Itaque sub horam decima ad me translaturis, deducturus me eò ubi sum pransurus. Sy. Tibi qui e mac dem prospectura, sed hic interim nihil est quod ego edam. A. Al Ra. Si non est quod edas, est quod esurias. Sy. Nemo si tephi esuriendo satur. Ra, Est panis. Sy. Est, sed ater & surfura enequeus. Ra. Delicias hominis! Te quidem senum este oporum mora it si pabulum detur te dignum. An postulas, ut te assui tan tun cu

ke.

Bas

novo

rena

CONT

& Terentiamem cft.

vel etiam divrippeous, Id eft, verberandi cupidum.

inm placentis faginem ? Si fastidis panem citra obsonium, aide porrum, auch mavis, coepe, in suar

.

ž

it it.

ac

ocupræ-

MITTENDI IN VARIA NEGOT LA .... Annap monte sil impol

Ra.Eft tibi abeundum in forum.Sy: Tam procul? Rai Non bi funt mili fex paffus; tibi pigro funt bis mille. Confulam auum tuz pigritiz. Eadem legatione multa conficies negotias: & m suppura in digitos, ut memineris. Primum deflectes ad veox filiarium, ac thoracem (a) undulatum, fi jam perfectus eft, a Undulate the beo recipies; Hinc quæres Cornelium(b) veredarium, is ple- Chamelot rique est in Cervo, ibi poritat ; rogabis fi quid haber litera b Quem mm ad me, & ad quem diem fit profecturus. Deinde conve-forem aut postam bies mercatorem pannarium, rog abis meis verbis, ne quid fo postam vocamus. numerabitur propediem. Sy. Quando? ad Calendas Gracas? tris la Rides ganeo imò ante Calendas Martias. In reditu defletas ad lævam, & ex bibliopolis discas, si quid advectum sie an avorum libellorú è Germania, Cognosce qui sint, & quanti dit males. Post hæc rogabis Goclenium, ut mibi dignetur esse qui moriva, alièqui coenaturo soli. Sy. Buiam convivas vocas? atis. Mis cateris abi ad macellum, & eme nobis armum ovillum ego um curabis eleganter affum. Audin hæc? Sy. Plura quàm edo, edlem. Ra. At vide ut memineris. Sy. Vix potero dimidium. prz- la, Etiam bîc stas cessator? Jam redisse oportuit. Sy. Quis im possic unus tot rebus obeundis sufficere ? Deduco ac reduco. e me sum illi à scopis, à matula, à pedibus, à manibus, à poculis; nato dibellis, à rationibus, à jurgiis, à legationibus. Postremò tota on videor illi sat occupatus niss sim & coquus.

EQUITANDI.

nita- Ra. Profer ocreas, nam equitandum eft, Sy. En adfunt. prant la Probe quidem abs re curativ; socie albent firu. Opinor ciferi mextersas, nec unctas hoc anno, adeò rigent præsiscitates transcrutes fubuvido panno. Mox unge ad ignem diligenter, i qui e macera donec mollescant, Sy. Curabitut. Ra, Ubi calcaria? ceam J. Adiunt. Ra. Verum, sed obducta rubigine. Hbi frænum mo fit ephippia 3 59. Sunt in promptu. Ra. Vide nequid defir, rfura unequid ruptum, aut mox rumpendum, ne quid nobis fit portus amora, cum erimus in cursu. Propera ad sellatium, & hoc it tan tum cura sarçiendum, Reversus inspice soleas, sive caucos (um C 2 equo-

equorum, num qui clavi defint, aut vacillent. Quam macilent ri funt equi, quamque ftrigofi ? Quoties abftergis,aut pettis in illos in anno ? Sy. Imò quoridie, Ra. Nimirum res iplalo- la quitur. Jejunant opinor, nonnunquam totum triduum. Sy. Int Minime. Ra. Negas eu quidem, fed aliud di turi funt equi, fi loqui liceat:quanquam latis loquuntur ipfa macie. Sy, Curo di fedulo. Re. Cur igitur tu habetior equis ? Sy. Quia non pafcor fceno. Ra. Hoc igitur restat ? adorna manticam celeri- vet ter. Sy. Fiet.

ARGUMENTUM.

defi

pro:

cic

Monita Padagogica docon puerum verecundiam, civilisasem, & mmi asasi fua deceros: Quo gestu standum, alloquensi majores, de cultustrmone, de moribus in conurvio, in Schola.

PEDAGOGUS, PUER.

Geffus.

Vultus.

Veftis.

Sermo.

Paucus.

Pe. T Il mihi videre non in sula natus, sed in caula, acco hate moribus es agrestibus. Puerum ingenuum decen sicil iogenui mores. Quoties alloquitur te quispam, cui deba min honorem, compone te in redum corporis ftatum, sperice- inde put. Vultus fit nee triftis, nec torvus, nee impudens, nes die protervus, nec instabilis, sed bilari modestia temperatus inst oculi verecundi, semper intenti in eum cui loqueris ; junca junc pedes, quietæ manus. Nec vacilles alternis tibiis, nec fin gesticulofæ manus, nec mordero labrum, nec fcabito caput nec fodito aures. Vestis irem ad decorum componatur, u totus cultus, vultus, gestus, & habitus corporis ingenum talen modestiam, & verecundam indolem præse festerat. Pu. Qui mest si mediter ? P.e. Fac Pu. Siccine satis ? P.e. Nondum. Pa pure.
Quid si sic P.e. Propernodum. Pu. Quid si sic ? P.e. Hen sirre.
Satis est, isthuc tene. Ne sis ineptè loquax, aut przecept caren.
Nec vagetur animus interim. Sed sis attentus quid ille di car, Si quid erit respondendum, id facito paucis ac pruden ter, subinde præfatus honorem, nonnunquam & addito cogli TA nementum honoris gratia: atque identidem inode. No zcep alterum genu, przefertim ubi responsum absolveris. No zcep abeas nisi prefatus veniam, aut ab ipso dimifius. Namu ver abeas nisi prefatus veniam, aut ab ipso dimifius. Quantum utat. nementum honoris gratia: atque identidem modice fletta Id

oge, specimen aliquid hujus rei nobis prabe.

Quantu ucazi, aut ab ipto diminus.

Quantu ucazi, and temporis absulfit à marcenis zedibus? Pu. Jam sex ferm « lud menses, Pa. Addendum erat, Domine, Pu. Jam sex ferm « Ve menses, Domine, Pa. Non tangeris desiderio matris? A siver Nonnunquam sapè. Pa. Cupis cam revisere? Pu. Cup saque Domine, si id pace liceat tuâ. Pa. Nunc stessedum et als leg genu. Benè habet: Sic pergito. Quam loqueris, cave a

Nec prz-Cept.

MONITA PÆDAGOGICA:

rzcipitle fermonem, aut hafites lingua aut palato inn: eni nurmures : fed diftinde, clare, articulate confuefcico profere verba tua, Si quem przteribis natu grandem, magilo fratum, facerdotem, doctorem, aut alioqui virum gravem, memento aperire caput, nec pigeat inflectere genu, Itidem i, f ficito, quum prz eribis Ædem facram, aut imaginem cruaro di. In convivio fic te prabebis hilarem, ut femper memi an cibis. peris quid deceat etatem tuam; postremus omnium admoeri vero manum parinz. Si quid datur lautius, reculato modefte : fi inftabitur, accipe, & age gratias : mox decerpia portiuncula, quod reliquum ett, illi reddito, aut alicui In potu. roxime accumbenci. Si quis præbibet hilariter, illi benè recetor, sed ipse hibito modice. Si non sitis, tamen adequaris, nifi rogatus. Si quid obscorni dicerur, ne arride, di compone vultum, quafi non intelligas. Ne cui obtrede compone vultum, quan non intengas.

de dato, ne cul temet anteponito, ne tua jackato, ne aliena de-,
comi sichto. Efto comis etiam erga tenuis forquae fodales. Ne. Erga consichto. Efto comis etiam erga tenuis forquae fodales. Ne. Erga consection de ferto. Ne fis lingua futili. Ita fuet ut fin ne invidia

ladem invenias, & amicos pares. Si videris convivis um

accoluratis convivis. Inhnes de prolixius, precatus veniam, ac falutatis convivis, fubmeiro te à mensa. Vide ut horum memineris. Ps. Da-nel biur opera, mi Przceptor. Nunquid aliud vis ? Ps. Adice im une libros. Ps. Fiet.

ARGUMENTUM.

A K G U M E N T U M.

Man Identi veniam impersans pueri, misso ad praceptorem legato Coclitecquis
pud buestas recreationes: animocorporia necessaria ostendis. Mones pracepa ver, us gregatim ludans, etc. 2. Ludendi pilà palmaria: Eligendi partes.

Ludendi giobis: plebiscita Spgaristeris. 3. Ludendi sphara per annulum
foreum Saltandi; non saltandum mox à prandio; ranarum saltus;

ceps carendi, natandi.

NICOLAUS, HIERONYMUS, COCLES, PÆDAGOGUS.

cogli T Amdudum & animus, & cælum, & dies invitat ad ludendum, Hi. Invitant quidem hac omnia, sed solus Ne zceptor non invitat. Ni. Subornandus orator quispiam, Ne zeeptor non invitat. Ni. Subornandus orator quispiam, Na qui veniam extorqueat. Hi. Aptè quidem dictum, extor-nu ucat. Nam citiès clavam extorseris è manu Herculis, quam ab eta a ludendi veniam. At olim illo nemo fuit ludendi avidior. eta verbera sacillimus est, de liberalis, hie parcissimus, si-que saque disficillimus. Hi. At tamen protrudendus est ali-ta que segatus, non admodum verecundæ frontis, quem non te a sis legatus, non admodum verecundæ frontis, quem non te a sis legatus.

UMI

put

di

den

thico protelet fuis favis dictis, Ni. Bat qui volet, ego carere malo, quam rogare. His Nemo magis accommodatus ad hanc legationem quam Cotles. Ni. Nemo profecto. Nam perfrica frontis eft, ac bene linguar. Deinde fensum hominis pulchre callet, His I Corles, ab omnibus nobis magnam initurus gratiam. Co. Equidem experiar fedulo. Verum amon Accesserit, ne conferte culpam in oracorem vestrum. Hi. Bene ominare, fi te faits novimus, impetrabis. Abi orator, redibis exorator, Ca. Eo. Bene fortunet legationem meam Mercurius ! 1115 7 500 9

P

10

fe tio

Eu

90

(21

trai

rev

Re c

nol

ref

ud

bell

ber:

ci,

Ru

mus

mer

con

Vic tia ?

pert

Salve præceptor. Pæ Quid fibi vult nugamentum beminis ? Co. Salve praceptor observande. Pa. Infidiola civiligas. Satis jam falveo. Dic quid velis. Co. Torus difcipulorum tuorum grex orat ludendi ventam, Pa. " Nibil aliad quam luditis etiam abfque venia. Co. Scierua prudentia vigorem ingenierum excitari moderato lufu, quemadmodum nos docuifti ex Quintiliano. Pa. Sane; ut ifthuc tenes quod pro te facit ? Laxamento opus est iis, qui vehementer las borant : vobis qui legniser studeris, & acriter luditis, frano magis opus est, quam laxatis haberis. Co. Adnitimur pro viribus, & fi quid hactenus ceffatum oft, polt diligentia tarcietur, P.e. Oh fartores ! Quis eric fidejuffor, aut sponsor, isthuc futurum ? Co. Ego capitis mei periculo non dubitem elle sponsor. Pa. Imò culi periculo porius. Scio quam non fit tutum tibi credere, tamen bic periculum faciam, quam fis bonz fidei. Si dederis verba, polthac nequicquam me cum egeris. Ludant, sed gregatim in campis. Ne divertant ad comporationes, aur alia nequiora. Mature le recipiant domum ante folis occubirum, Co. Fier Exoravi, quanquan ægre. Hi. O lepidum caput! omnes amamus plarimum Co. Sed interim cavendum ne quid peccemus, alioquide meo tergo dependendum foret, fidejuffi veftro omnium nomine. Quod fi quid accidat, non est quod me postha deci utamini legato. Hi. Cavebitur, Sed quod fusus genus potis fimum placet? Co. De hoc in campo confulrabimus,

2. LUDENDIPILA.

Ni. Nulla res melius exercet omnes corporis partes hicl quam pila palmeria, fed aptior hyemi, quam zftsti. Hi trius Nullum anni tempus nobis parum accommodum est ad la habe dendum Ni. Minus sudabitur, fi ludamus réticulo. H Imò reticulum pifiatoribus relinquamus, (legantius a pint palm

palma uti. Ni. Age, nihil moror : sed quanti certabimus? Hi, Talitro, fic parcetur pecuniz, Ni. At ego malo frontiparci, quam pecunia. Hi, Et mihi frons charior eft pecunia. Aliquo periculo certandum elt, alioqui friget ludus. Ni. Sic res haber, ut dicis. Hi. Utra pars prior evicetit tres lulus, ei victa pender fextam drachmæ partein : fed baclege, ut quicquid e victoriis collectum fuerir, infumatur in convivium, ad quod pariter vocentur omnes. Ni. Placet lex, & rata efto. Superest igitur, ut sortiamur partes.+ Nam fumus ferme pares omnes,ut non admodum referat quis cui conjungatur. Hi. Tu tamen me longe peritior es, Ni. Ut fim, fed tu foelicior. Hi. Etiam bic valet formna ? Ni, Illa nulquam non regnat. Hi. Age, fiat fortitio: Euge, benè cecidit, contigere quos volebam. Ni. Et nos poltræ fodalitatis non pænitet. Hi, Agedum, fimus vi:i. -Amat victoria curam. Suum quifque locum gnaviter tugur. Tu mihi confide à tergo, excepturus pilam, fi me mansvolet. Tu iftic observa, repulsurus huc ab adversariis tevolantem. Hi. Ne musca quidem hac prætervolarit impune. Ni. Agite bonis avibus, mittite pilam in tectum. Qui milerit ni hil præfatus, frustra milerit. Ni. Hem, accipe igitur. Hi. Micto. Si misero extra lineas, aut infra, supráretectum, veitro damno fuerit, aut certe nobis fraudi elle polim. Tu sanè parum commode mittis. Ni, Tibi quidem, a nobis commode. Hi. Ut mileris, ita remittam. Par pari referam. Sed præstat ingenue legitimeque ludere. Ni.In ludo pulchrum est arre vincere. Hi, Fatcor, atque etiam in rtap peuo, Sed habet utraque pirs suas leges. Et sunt artes illi-perales. Ni. Credo plutes septem. Signa terminum testu-Rurfus accipe pilam. Hi. Mitte. Pone notam. Ni. Habeuide mus duos terminos fatis longinquos. Hi. Utcunque, fed tamen vincibiles. Ni. Plane vincibiles, fi neme repugnet. nium Ri. Euge priorem metam prætercurrimus. Vicimus quindecim. Heus, præbete vos viços, viceramus & hic, fi tu tuo constituisses loco. Sumus igitur pares. Nr. Non diu futuri. Vicimus triginta, vicimus quadraginta quinque. Hi. Sefterthe? Ni. Non. Hi. Quid igitur? Ni. Numeros. Hi. Quò pertinent numeri, fi nibil est quod numeres ? Ni, Notter artes licludus eft. Hi. Przpropere tu quidem, Ante victoriam canis triumphum. Vidi qui vincerent ab hoc numero, qui nihil d la labebant, Varia ett, ut Martis, ita lufus alea Habemus triginta. Jam rurfum pares fumus. Ni. Nunc feriò res agitur.

5 30

Vam

omi-

Ram

im

ram.

ora-

me-

bo-

a ci-

ilci-

l ali-

entis

dum

quod

ciae

æno

r pro

tar-

nfor,

irem

non

nàm

me

otil

. Hi

is ef palm!

Euge, succeffit, habemus poriores. Hi. Non diu habituris Dixin'? Rurlum æquali fortuna lumus, Ni. Diu nutat forruna, velut anceps , utris velit addicere victoria. O Fare Fortuna 'si nobis faveris, dabimus tibi maritum Euge, audivis a Pro inflat , votum, penes nos est bujus cerraminis victoriam. Pone notam cretaceam, ne excidat, Hi. Jam (a) adpetit velpera, & Sudatum eft faris, præftat à ludendo defiftere, ne quid nimis. Supputemus lucrum. Ni. Nos evicimus tres drachmas : vos duas, Restat igitur una ad compotatiunculam, Sed interim quis solvet precium pilarum? Hi. Omnes ex æquo, pro sua quisque portione. Nam lucrum exilius eff quam ut inde possit aliquid decidi.

1

1

j

1

t

1 i

I

1 1

1

0

d i

1

1

0

.

quoties eft verbum neutrale.

LUDUS GLOBORUM Miffiliom.

ADOLPH. BERNARDUS.ARBITRAT. Ad. Tu toties apud me gloriatus es, te mirum quendam effe artificem in certamine mittendorum globorum. Age liber experiri, qui vir fies, Be. Nihil detrecto, bic fi quid liber. Nunc tu plané, quod dici folet, (a)in planitiem provocas Equum. Ad. Et tu fenties me non effe Afinum. Be. Placecne (b) monomachia, ut unus cum uno congredistur, an mavis adjungi focios periculi? Ad, Malo (6) μονομαyeir, ne qua pars victoriæ decidatur alteri. Be. Ithuc & iple malo, ut laus in solidum fit mea. Ad. Hi spectatores erunt & arbitri. Be. Recipio. Sed quod erit victori brabium : aut quæ victo pæna ? Ad. Quid fi victo amputetur auricula ? Be. Imo teftium alter execetur potius. Non eff magnificum certare pro pecunia. Tu Germanus es,ego Gallus, decertemus pro sua uterque generis gloria, Si vicero, tu tet exclamabis, Florest Gallia : fi victus (quod abfit) fuero, totidem verbis celebrabo ruam Germaniam, Ad. Age, placet conditio. Be. Adfit fortuna. Quando periclitantur hocludo duz miximz nationes, fint zquales sphara. Al. Nosti faxum illud prominens haud procul à porta ? Bt. Novi. Ad. Ea erit meta, & hæc lines. Be. Efto, led fint inquam, pares globi. Ad Minus difcernes ovum ob eve, aut ficum à ficu. Sed mea non refert, utrum malis elige. Be. Mitte. Ad. Heus tu, mihi non brachium fed balistam habere videris, ica torque s globum. Be. Satis momordifti labrum, fatis rotafti brachium, tandem mitte. O vires Herculeas! fed tamen vinco. Ad Nifi sceleratus ille laterculus obstitis Ist praverteram te. Be. Confifte in fphara tua veftigio. Ad. No

Vide Prov. & Singulare certamen. «Singulari certamine

congredi.

a

75

it

0-&

11b-

m,

ex eft

T.

am

ge,

wid

-07

Be.

13

La-\$

to-

tori

uten eft

lus,

tu (it)

ge,

ntur

Ad.

Bt. fed

000,

bere n,fa-

cas

titif igio.

No

Ad. Non utar dolo malo. Cupio virtute non frande vintere, quandoquidem de gloria cerramen eft. Bene verrat. Be. Ingens profedo jadus. Ad. Ne ride priniquam viceris Adbuc bene famus pares. Be. Nune res agitur. Uter prior metam contigerit, is vicerit, Ad. Vici, canta, Be. Sed definiendum erat, quoto ludo constaret victoria. Nam primo nondum incaluerunt vires. Ad. Definiant arbitri, Ar, Tertio. Be. Placet. Ad. Quid ais, Agnoscisne victorem ? Be. Tibi fortuna magis alpiravit, viribus & arre non tibi celfero. Sed quod arbitri pronunciaverint, id fequar. Ar. Germanus vicit, & hoc gloriofior est victoria, quòd talem artificem vicerit, Ad. Nunccanta Galle. Be. (d) Sum raucus. Ad. Hoc Gallis novum non eft; fed tamen coc-d Allufic ad cyfla Be, Floreat Germania ter. Ad. Imo ter hoc erat canen- linaceos, dum, Be. Contraximus fiticulam, eamus ad comporariuncu- quibus nalam, ibi perficietur cantio, Ad. Non recufo, fi ita videtur tura adeft arbitris, Be. Ita commodius eft, Melius canet Gallus (c) vox rauca, colluto gutture.

4. LUDUS SPHER EPER annulum ferreum. GASPAR, ERASMUS.

Ga. Age, nos auspicabimur. Victo succedat Marcolphus. . Ita Perfius Er. Sed quod erit victori præmium ? Ga. Victus ex tempore facier, & recitabit difficon in laudem victoris. Ey. mobile collu-Accipio legem. Ga. Visne sortiamur, uter prior incipiat ? erit. solet Er. Esto tu Prior, fi libet, ego malim effe Abbas. Ga. Hoc camentis tua conditio potior eft, quod tibl nota eft area. Er. Ver- vox fieri faris in tua arena. Ga. In hoc exercitatior fum. quam in mollior, libris. Tamen iftud perquam exigui momenti eft. Er. A. quod hic fit quum eft, ut tantus artifex in hoc certamine mihi largiare nonnihil. Ge. Ga. Imo ifthuc abs te peterem justius, fed parum est honesta precaria victoria. Is demum vincir, qui suo Marte vincit. Ita sumus pares, ut non melius commissus fuerit olim cum (a) Bitho Bacchius, Er. Tua sphæra a Vide Chicommodior est mea. Gd. Et tua vola vincet meam. Er. Lu-liad. dito legitime, absque technis, ac dolo malo. Ga. Dices tibi rem effe cum homine probo.Er., Sed priùs audire cupio riu locus in hujus (b) sphæristerii plebiscita, Ga. Quaternio ludum ab- quo spæris solvit. Qui hanc lineam præierierit, in damno eft. Reli- luditur; haquos limites fi,tranfilias, fine fraude fiet. Qui globutt fuo bent autem loco moverit, perdet jus ferlendi. Er. Intelligo. Ga.. En queque peocclusi tibi portam, Er. Sed ifthine te excutiam. Ga. Id fi leges,

qui proprie dicuntur coccyffare, unde & Gallivulgo vocant gallum

feceris,

* Sigaŭ pro feceris, cedam tibi hujus cereaminis - palmam. Er. Bon? re fignata, fide ? Ga. Optima, Non enim potes alia via, nisi sie mktas foheram tuam in parietom, ut refiliat in meam. Er. Id

experiar. Quidais bone vir ? Nonne depulsus es ? Ga.Fa-Philosoph, teor, utinam tam fapiens effes, quam es felir. Sed ifthus quida apud cernies tenranti vix semel successerit. Er. Imò si quid au-Laertium, vi des deponere pignoris, nisi tertio quoque experimento densquenda successerit, vinces. Sed interim redde pactum proemium. tatione ge- Ga, Quodnam ? Er. Diftichon. Ga. Reddam. Er. Et quidem ex tempore. Quid arrodis unquem? Ga, Habeo, Er.

Rientem quò melius, Recita clarè. Ga. Clarissimè, inquit, sece-

Plaudite victori juvenes bic quot quot adeftis : ris bòc de-Nam me qui vicit, (c) doctior est nebulo. rerius faciesin re ma- Nonne diftichon babes ? Er, Habeo; fed quale abs te allatum eft, tale tibi referetur.

melior es artifex, hoe vir es Pejer.

SALTUS.

VINCENTIUS, LAURENTIUS. Vi. Libetne decertare faltu ? La. Ludus iste non con-Quus navis, venit pransis. Vi. Quamobrem ? La. Quia ventris (a) faqua libratur burra gravat corpus. Vi. Non admodum fane, qui pransi adverfüsflu-funt in pædagogio. Nam hi plerunque canaturiunt priuf-Aus, & Plaut qu'im absolverint prandium. La. Quod igitur saliendi genus placer? Vi. Aufpicemur ab eo quod eit fimpliciffimum, mulieres fa- a saltu locustarum, sive mavis ranarum, utraque tibia, sed burratzlar- junctis pedibus. Qui longissime promoverit cingulum, giloquz su-coronam feret. Hujus ubi erat strietas, aliud atque aliud Spedrum genus experiemur, La. Equidem nullum reculabo genus, eft apud A- nisi quod geritur cum periculo tibiarum ; nolim mihi rem riftophanem effe cum chirurgis. Vi. Quid fi cerremus unica tibia. La. quod appa- ene cum entrurgis. Vi. Quid il cerremus unica tiona, Las ret unica ti- life ludus est (b) Empuiz; valear. Vi. Haftz innixum bia, unde & salire, cumprimis est elegans. La. Liberalius est cerrare Grzeinome curlu. Siquidem hoc certaminis genus apud Virgidedere. lium 5. libro propoluit & Aneas . Verum , fed idem *Currendi. e Alias cer- proposuit & czituum certamen, quo non delector. La Deta magnitu- figna (c) stadium. Hoc loco fit carcer, quercus ista fit do eft, alimeta. Vi. Sed utinam adeffet Aneas , qui proponat & as locus in quo curritur præmia victori. La. Victoriæ abunde magnum præmium eft gloria Vi. Victo potius dandum erat præmium, folaa Herba auta& fpitii gratia. La. Sit igitur victo pizmium, ut lappa (e) conofa. ronarus redeat in urbem. Vi Equidem non recufarim, fi tu præcedas tibià canens. La. Elt ingens æftus. Vi. Nec mirum quum

quum fit (f) Tolftitium ællivum. La. Piæfliterat inatare. f Allufu el Quin it (1) tolititum zervoir. Let for terreftre, virg. ifti. non) (g) amphibium, Ea. Sed tamen hoe extreitamenti ge- Soffitium nus olim cum primis habebatur liberale. VI, Imò esiam u- dite, jam etile. La. Ad quid ?fi fugiendum fit in bello, ibi potiffimum nit affas yalent, qui fefe, eursa pedum & natatu exercuerunt. La, Torrida.

Artem natras haudquaquam aspernandam. Neque enim g Amphibia minus laudis eft aliquando bene fugere quam fortiter pugnare. dicutu que Vi. Sum plane rudis, & imperitus natandi, nec fine pericu- fimul & in lo verfamer in alieno elemento. La. Sed affuefere oporter, aqua vivnet nemo nafcitur artifex. Vi. Acego iffius generis artifices Crocodilus. permulcos audio natalle, fed non enaralle. La. Experieris anates, anie. primim innixus (h) fuberi. Vi. Nec fuberi fido magis res, & finalis quam pedibas; fi vobis cordi el natario, fpedistor effe ma- b Grate Set son , six Gr o quam certator: corties gen. femper flui-

ARGUMBNTUM.

tans; unde Confabulatio hec, puerilem animum pis imbuit praceptis Religio quibus qui discunt o confistat. Quid agendum mane, in lesto, à lecto, domi, sebola, ante cibum, natare, sub-i à croa Sub finnum. Aussicandi diem, precandi gerendi le in sebila studio- jiciume pefe Parfimonia temporis & as defluit, Acana quid. Qualiter dormiendu deri. Geftus in facte cetu Applicanda omnia nobis Meditatio pie anime in Hor. Nabit templo. Concionatores qui potifimito audiendi. Fej unium puerts noxium, fine cortice. Conficendum Ch isto Malo um focietas vitanda. De genero vita feriò deligendo Sacerdorium, & Matrimonium non ineunda, ante annum ciatis auodetrigefimum Poeta quinam, & quemodoleg udi;

ERASMUS, GASPAR.

7 Nde nobis prodis? E popina quapiam? Ga. Bona verba, Er. E spharisterio ? Ga. Ne hoc quiden.
Er. Ex cenopolio ? Ga. Nequaquam. Er. Quando non affe-onemolyor quor divinando, dicipse. Ga. Ex Æde virgini matri sacra exbema vi-Er. Quid illic tibi negotii eft ? Ga. Salutem dixi nonnullis, naria. Er. Quibus ? Ga. Chrifto, ac Divis aliquot. Er. Religiofior tu quidem es, quam pro ætate. Ga. Imo nullam ærarem non decet religio. Er. Si cupiam effe religiofus, "patiar mihi injiel cucullam. Ga. Arque ego idem facerem, fi quantum caloris adfert, rantundem pieratis adferret cuculla. Er. Aiunt vulgo . pueros angelices in Satanam verti, ubi confe- * Angelicus nuerint. Ga. Sed ego proverbium ifthuc ab autore Sarana juvenis, fenatum arbitror. Imo vix existimo semen elle veie pium, nibus satanisi qui à teneris annis aflueverit. Nihil felicius difcitur, quam nizat in quod ab ipfa ftatim pueritia difeitur. Er. Quidigitur cft re- * Religio ligio ? Ga. Eft purus cultus Numinis , & observatio præ quid fit. ceprorum illius. Er. Que funtilla ? Ga. Longum eft, fed ut in fumma dicam, in rebus quatuor eft fita, Er, In quibus

Ga.Pri-

Ga. Primum ut rette pieque fentiamus de Deo, de Seripturis divinis : atque ut illum non vereamur modò tanquem Dominum, verum etiam amemus ex intimis affectibus, ur patrem beneficentiffimum. Secundum, ut fumma curia tucamur innocentiam : ea eft, ne quem Izdamus. Terrium, ut teneamus charitatem, hoc est, ut de omnibus (quantum datur) mereamur. Quartum, at fervemus patientiam. Es præftat ut mala nobis illata, fi mederl nequeamus, patienter toleremus, non ulciscentes, nec malum male referentes. Er. Næ tu probus es concionator. Sed præstas ista, quæ doces ? Ga, Equidem adnitor pro mea virili. Er. Qui Potes pro virili, quum fis puer? Ga. Meditor pro viribus, & quotidie mecum inco rationem . : fi quid ceffatum fuerit, corrigo: illud præter decorum, boc dictum petulan-Peta Timos9' dius, boc fadum incercumipedius, hoc taceri præfticerat, diore kies-Illud omiffum. Er. Quando(a) fubducitur ifta ratio? Ga. Fermè sub noctem, aut si quando magis vacat. Er. Sed age, aMetaphora die mihi quibus fludiis totum transigis diem ? Ga. Nibil ducta a cal- celabo tam fidum sodalem. Mane simul arque sum experculatoribus, gefactus, id fere fit ad fextam, aut quintam, pollice fignum crucis pingo in fronte, & in pectore, Er. Quid deinde? Ga. Auspicor initium diei in nomine Patris & Filii & Spiritus fancti. Er, Piè fanc. Ga. Mox paucis faluto Chriftum. Er. Quid illi narras? Ga. Ago gratias quòd cam nodem mibi voluerit effe prosperam : precorque ut diem itidem illum totum mihi bene fortunet, ad iplius gloriam, & anima mez falurem : utque is, qui eft vera lux, occasum nesciens, sol zernus, omnia vivificans, alens, exhilarans, bMetaphora dignetur illucescere menti mez, ne usquam (b) impingam

inde salucaris parentibus, quibus, secundum Deum, primom

terarium, fed ut per templum, fi commodum eft, fit mihl transitus. Er, Quid illic ? Ga. Rursus tribus verbis saluto Ielum, ac divos diválque omnes, led nominatim Virginem ma:rem, tum eos quos habeo mihi peculiares. Er. Næ tu mihi probe legisse videris illud Catonis : Saluta libenter. Non fat erat mane falutaffe, nifi mox denuò falutares ? An non vereris ne molestus sis immodico officio? Ga. Amat Christus subinde appellari. Er. Sed ineptum videtur alloqui, quem non vides. Ga. Nec eam mei partem video,qua

ab offende- in ullum peccatum; fed ipfius ductu perveniam ad vitam tibus ad laz:ernam. Er, Haud inauspicatum diei exordium. Ga. Depidem aut alind quipdebeo pietatem, quum tempus est, confero me ad ludum lipiam.

I'm mai-CHY, 718" 4-

Afa m. Pythag.

> illiloquor. Er. Qua ? Ga, Animo. Er. Sed oriofum eft falutare

lutare non refalutantem. Ga. Refalutat frequenter arcano afflaru. Denique abunde resalutat, qui dat quod petitur. Er. Quid hic ab illo flagitas? Nam video tuas falutationes effe peraces, cujulmodi ferè funt medicorum, Ga. Sane non procul aberras à scopo. Precor enim, us qui puer duodecim annos natus, sedens in templo docuit ipsos doctores, enique Parer colicus emissa voce dedit autoritatem docendi mortalium genus, quum diceret, Hic est filius mens dilectus, in quo mibi complacitum eft,ipfum audite: quique en zterna sapientia summi Patris, illustrare dignetur ingenium meum adp erdiscendas honestas literas, quibus utar ad ipfius gloriam. Er. Quos autem habes divos tibl peculiares ? Ga, Ex Apostolis Paulum, ex martyribus Cy- Divi. prianum, ex doctoribus Hieronymum, è virginibus Agnetem. Er. Que res iftos tibi conciliavit ,electio an calus? Ga. Sortito obvenerunt, Er. Atque iftos nihit stiud, quam falutas ? An ab his quoque mendicas aliquid ? Go. Precor ut me fuis suffragiis Christo commendent, efficiantque ut illius munere aliquando contingat in ipforum venire contubernium. Er, Sane rem non yulgarem petis, Quid tum poftea ? Ga. Ad ludum propero, & quod is locus postular, toto ago pectore. Sic enim imploro Christi prasidium, quasi citra illim opem nibil efficiat nostrum studium : - sic studeo, quas oddre o ille mbil auxilii si laturus nisi gnaviter laboranti. Ac modis undir ingle omnibus do operam, ne merito vapulem, ne quid dicto, fa- more. flove vel præceptorem offendam, vel sodales meos. Er. Probus es quum ifta cogitas. Ga. Quum dimiffus à ludo, domum propero, rurfus, fi licer, per adem facram iter facio, rursusque tribus verbis faluto Jesum. Si quid est obsequii præstandum parentibus, obeo. Quod fi quid etiam Supereft temporis, mecum, aut cum sodali, repeto, quod interfes prælectum eft in fchola. Er. Næ, tu perparcus es temporis ! fc. ementor. Ga. Nec mirum, fi parcus sum rei, ur multo preciosissimæ, vel compuita irrecuperabilis. Er. At Hesiodus docer, in medio parcen-tator. dum effe in principio præproperam, in fine feram effe fera in fildo parlimoniam. Ga. Rede Hefiodus de vino, fed zemis nul- parfimonia. la est intempestiva parsimonia. Dolium fi finas, non exhau- Ab autorititur : At etas nunquam non definit, five dormias, five viei-tate. les. Er. Fateor, sed quid deinde rei geritur ? Ga. Adornata parentibus menfa, recito confecrationem, deinde prandentibus ministro, donec jubeor & iple prandium sumere. Actis gratiis, fi quid vacat, lusu quopiam honesto taxo animum cum fodalibus, donec hora revocat in ludum,

Corrictio.

Elegans

morale.

à lufu. Er. Ac rurfum falenatur Jefus? Ga. Salutatur, ff commodumielt. Sin elt, cur aur non vacat, aut non lit tempeltivomi ramen præteriens templum, cogitationcula laluco. Ru fus in ludo cotis viribus hoc agitur, quod locus postular: Domum reversus, idem 200, quod ance prandium. A cœna fuavibus fabulis memer oblecto: moz profperam noctem precarus parentibus ac familia, mature me confero ad nidum: illic flexis ante lectum genibut, mecum, nt dixi reputo, quibus ftudiis is dies peractus fit. Si quid est gravioris admissi, Christi clementiam imploro, ut ignoscat, polliceorque meliora : si nihil est, ago grarias thius beneficentia, quod me servaverit ab omni vitio. Deinde me totum illi toto pectore commendo, ut me protegat ab infidiis mali Genii, & ab obscænis somniis. His factis ledum ingreffus, frontem, ac pedus figno crucis imagine, ac me compono ad somnum. Er. Quo pacto te componis? Ga. Nec pronus cubo, nec supinus, sed primum laceri dextro innitens, brachiis ita transversim, seu decussatim complicaris, ut pectus muniant figura crucis, dextra manu finistro admora humero, lava dextro. Ita dormio suavicer, donec aut expergifcar iple, aut exciter. Er. Sanctulus es, qui iftas poffis. Ga. Imo ftulculus es,qui ifta dicas. Ex Laudo institutum, si queam assequi. Ga, Velis tantummodo. mordax eft, Nam ubi affueveris pauculos menfes, erunt hæc etiam fuavia, adeò vertentur in naturam. Er. Sed nihil audio de facris. Ga. Nec hac parte mihi desum, diebus præcipue festis. Er. In his quomodo te geris? Ga. Primum omnium excutio me iplum, num qua labe peccati fit animus contaminatus, Er. Id fi comperias, quid tum? subducis te ab altari? Ga. Nequaquam copore, sed animo me submoveo, ac veluti procul stans, nec audens actollere oculos ad parrem Deum, quem offendi, rundo pedus meum, dicens illud ex Evangelio, cum Publicano: Domino propitius efte mili peccatori. Deinde fi fenfero quempiam offenfum à me, cum curo placandum è vestigio, si ficet minus, statuo in animo mihi quum primum licebir, reconciliare proximum. Si quis

offendit me, remitto vindicam, doque operam, ut qui

læsit, agnoscat errorem suum, & refipiscat. Sin ejus rei

nulla spes eft, vindictam omnem Deo relinquo, Er. Ifthuc

durum eft. Ga. An hoc durum, condonare levem nexi-

am fratri tuo, cujus ignoscentia tibi mutua sit frequenter

opus : quum Christus omnia commissa nostra nobis femel,

LISTED IS duplex quorum altera altera

HILITIKK.

Inc 18.

condonaret, & quotidie condonet? Imò mihi videtur hac non 2

fe

21

m

vi

CU

ce

cu

O

ift

ca

nt

cu

"

"

fu

"

"

fin

eff

fit

nu

tio

gra

ma

tui

non effe liberalitas in proximum, fed forneratio apud Deum : perinde quali conservus ex pacto remittit conservo tres drachmas, ut ipfi Dominus condonet talenta decem, Arguit ex Er. Perpulchrè tu quidem philosopharis, fi modò certum comparatis fit, quod ais. Ga. An postulas aliquid certius Evangelica minus. cautione? Er. Non est æquum, Sed sunt qui se non credant effe Chriftianos, nifi quotidie miffam (ut appellant) audierint. Ga. Horum institutum equidem non dampe. præsertim in his qui abundant orii, quive totos dies occupantur profanis negotiis. Tantum illos non approbo. qui fibi supersticiose persualerunt diem fore parum fauitum, nifi fuerint eum auspicati à milla, & statim à sacro se conferunt vel ad negotiationem, vel ad prædam, vel ad aulam ; ubi fi, quod per fas nefasque gerunt, successerit, mile impurant. Er. Suntne qui fic desipiant ? Ga. Magna pars hominum. Er. Sed redi ad facrum. Ga. Si licer, adfto vicinus alcari facro, quò percipere queam ea que facrificus recitat, præfertim Epistolam & Evangelium. Ex his conor aliquid decerpere, quod infigam animo meo : id mecum aliquandiu (a) rumino. Er. Nihil interim oras. Ga: a Lepide. Oro, sed cogitatione magis quam frepitu labiorum. Ex transfatum bis que recitat facerdos, arripio precandi occasionem. Er. Die a pecoriistad explanatius, nam non satis affequor quid velis, Ga. Di- bus rumicam: Finge recitari epistolam, Expurgate vetus fermentum, nantibus, ut fitis nova conferfio, ficut eftis azymi. Ad hac verba fic mecum loquor Christo: " utinam vere fim azymus purus ab " omni fermento malitiæ. Sed tu, Domine Jesu, qui solus " es ab omni malitià purus ac fincerus, largire, ut indies " & iple magis ac magis expurgem vetus fermentum. Rurfum fi forte legatur Evangelium, de seminante semen suum, " fic oro mecum : Fælix ille, qui meretur effe terra bona, " precórque ut me ex terra parum frugifera fua benigni-"tate faciat terram bonam, fine cujus beneficio nibil cm-"nino bonum est, Sint hæc exempli causa dicta. Nam fingula persequi prolixum fit. Sed fi contingat facrificus mutus, (quales multos habet Germania) aus non detur adeffe proprius altari, fere libellum paro, in quo descriptum fit ejus diei Evangelium, & epistola : inde iple aut pronuncio, aut oculis lego. Er. Intelligo, sed quibus cogitationibus potissimum transmittis boc tempus? Ga. Ago gratias Jesu Christo pro ineffabili charitate, quod genus humanum fua morte redimere dignatus est, & oro ne patiatur fuum facrofandum fanguinem pro me fruftra fufum

efferied luo corpore femper palcar animum meum, luo languine vivificet spiritum meum, ut paulatim adolescens virturum auctibus, efficiar idoneum membrum corporis illius myftici, quod eft Ecclefiz: nec unquam deficiam ab illo fandiffimo foedere quod in extrema coena, diftributo pane, & porrecto poculo pepigit cum discipulis suis electis, & per hoc, cum omnibus, qui per baptilmum in focierstem illius insiti sunt. Quod si sensero vagari cogitationem, lego píalmos aliquot, aut aliud quippiam pium, quod animum ab evagando cohibeat, Er. Habes in boc plalmos certes? Ga. Habeo, sed ques non ita mihi ipsi indixi quin omictam, fi cogitatio quepiam incidat, que magis reficiat animum meum, quam illa pfalmorum recitatio, Er, Quid de jejunando? Ga. Cum jejunio mihi nihil eft negotii. Sic enim me docuit Hieronymus, non effe valetumem atterendam jejuniis, donec corpus atate robur juftum collegerit.

Iejunium.

lis.

id eft, fcifcitabor.

Ratio ab ntil.

va vox ma- concionator tolerabilis: fed non videor omnino caruifle gis afficit,

I'ssippaois Dei, vel ut

& capuc.

tamen si sensero opus, prandeo, coenoque parcius, quo me præbeam alacriorem ftudiis pietatis, per diem festum. El Metaphora, Posteaquam cespi semel, expiscabor omnia. Quemodo affectus es erga conciones ? Ga. Optime. Ad has non winus religiole accedo, quam ad facram fynamin. Et tamen deligo, quos audiam. Sunt enim quos præftat non audiffe. Quod fi ralis contingit, aut fi nemo contingit, tempus boc transigo sacra lectione : lego Bvangelium & Epistolami cum interpretatione Chrylostomi, aut Hieronymi, aut fi quis alius occurrit pius, ac doctus interpres. Er. Sed ma-Prover vi- gis afficit viva vox. Ga. Fareor, & audire malo, fi derut

Nondum autem egreffus fum annum decimum feptimu. Sed

concione fi Chryfoltomum aut Hieronymum scripto loquentem audiero. Er. Non opinor. Sed quid te delectat Confesso? Ga. Magnopere: nam confiteer quotidie. Er. Quotidie ? Ga. Sic eft, Er. Alendus eft igitur tibi proprius facerdos. Ga. Sed illi confiteor, qui verè solus remittit ipfe explicat peccata, cui eft poteftas univerfa. Er. Cuinam? Ga. Chrite, Chrifti. Ro. Er. An iftud fat effe putas ? Ga. Mihi quidem fat effet, fi fat effet Proceribus-Beclefia & confuetudini recep-12. Ex. Sed quas tandem appellas ecclesia Proceres ? Ga. Pontifices, Episcopos, Apostolos. Er. Et inter hos annua meras Christum? Ga. Is est omnium fine controversia scoru a przeipuus (a) Colophon. Er. Et hujus rocepez confessionis autor? peste Ga. Is quidem autor eft omnis boni, fed an ipfe infeituerit pen

> hanc confessionem, qualis nune est in use Ecclesia, Theologis excutien-

tı

10

fa

m

6

CX

do

m

ala

ten

gui mil

me

tro

THE

terr

pita

lan

Riti Nec

dott

Sun

Diur

Ri

tera

quæ

diju

fint,

ter a

ego

gray

tecto

que :

CRIM

dem

fed a

na v

Don prob

peog

excutiendum relinquo : mihi puero, & idiotz, fufficit majorum authoritas. Hæc eft certe præcipua confessio : nec eft facile confiteri Christo. Non confitetur illi, nifi qui ex animo irascitur suo peccato. Apud illum expono, deploróque, fi quid admisi gravius, clamo, lathrymo, ploto, meipsum exector, illius imploro miserecordiam ; nec finem facio, donec sensero peccandi affectum penitus expurgarum è medullis animi, & succedere tranquillitatem aliquam & alacritatem, condonati criminis argumentum. Atque ubi Eucharistia tempus invitat ut adeam Sacrofanttam men am corporis & fanquinus Dominici, confiteor & facerdoti, fed paucis, & non nifi ea que certo videntur crimina : aut ejufmedigut vehemens suspicio sit crimen esfe. Neque verò protinus arbitror effe piaculum, hoc eft, enorme trimen, quod admittitur adversus quasliber conftitutiones humanas, nisi contemptus accesserit malitiosus; Imò vix arbitror crimen capitale, cui non sit adjuncta malitia, hocest, perversa volantas. Er. Laudo quod fic es religiofus, ut tamen superfitiofus non fis. Hic quoque puto locum esse Proverbio; Nec omnia, nec paffim, nec quibuft bet. Ga. Deligo mihi facerdotem, cui credam arcana pectoris. Er. Ifthuc eft * fapere. * Verbum Sunt enim permulti, quod compertum eft, qui quod acci-loconominis junt in confessionibus, estutiunt. Sunt improbi quidam, i sapientia. impudentes, qui percontantur à confitente, que preftiterat tacuisse. Sunt indocti, & stolidi, qui ob sordidum quæstum præbent aurem verius, quam animum,quum nec dijudicent inter noxam, & recte factum, nec docere polant, nec consolari, nec consulere. Hæc sic habere frequenter audivi ex multis, & ipfe partim expertus furn. Ga. Et ego nimium. Proinde deligo mihi virum non indoctum, gravem, spectatæ integritatis, linguæ continentis. Er. Proteto feelix es qui ista mature sapere coeperis. Ga. Denique illa prima mihi curarum est, ne quid committam quod cum periculo credam facerdoti. Er. Nihil melius, siquidem possis cavere; Ga. Nobis quidem difficillimum est, ttit briled auxiliante Christo, facile est. Primum est, ut adit bona voluntas. Eam mihi subinde renovo, præsertim diebus efep-Dominicis. Deinde fubduco meipfum, pro viribus, ab improborum confortio, & sodalibus integerrimis me adjun-Ga. กนะ go,quorum convictu fiam melior. Er. Recte tibi consulis; erlia conumpunt enim mores bonos colloquia prava. Ga. Otium,ceu or? peftem quandam fugio. Er: Nec mirum; nam nihil maloserit ham non docer otium. Sed ut nune funt hominum mores, ogis

folus

ich-

ď

. 7.

ě.

Æ

d

30

10 13

ÙS

-5

c.

oc

m, R

12-

rur

ffe

lo-

tat

Ers

ri-

Eg

Ap

n p

Sig

olar im

phia

ti ci

Er.

prze

d mi fimil

omp

bò, (oren

flam:

flequ

riar te

en a

Bee

igen/

Pi

P

nicu]

ryllis.

Lufus.

Id eff.illert confortium effugio. Invafit, inceffit, cepit.

Ideft,temere coniccerint.

Qui, & quomodo legendi. Iliufiratio ab exemplo.

solus vivat oponet, qui velit abesse à malorum consortio. Ga: Non omnino vanum eft quod dicis. Plures enim meli, ut Græcus ille sapiens dixit. Sed ex paucis optimos deligo. Et probus sodalis nonnunguam sodalem reddit melio-Vito lulus qui provocant ad nequitiam, utor innoxiis. Comem me præbeo omnibus, sed familiarem non nifibonis. Quòd fi quando incidero in malos, aut corrigo. blande monendo, aut diffimulo, toleróque, si videor non profecturus : certe quum primum licet, memet ab illis suffuror. Er. Nunquamne titillavit animum tuum libido capiunda cuculta? Ga. Nunquam, sed crebro sollicitams fum à quibusdam, ab hoc seculo, velut à naufragio, ad portum monafterium vocantibus. Er. Quid ego audio? Captabant prædam? Ga. Miris technis adorti funt & me. & parentes. Sed mihi stat sententia non addicere me vel matrimonio, vel facerdotio, vel instituto monachorum, aut ulli vitæ generi, unde post me non queam extricare, priusquam mihi fuero pulchre notus. Er. Quando ifthuc erit? Ga. Fortaffe nunquam. Sel ante annum vigefimum octavum nihil statuetur. Er. Cur ita? Ga. Quia audio passim tam multos facerdotes, monachos, & maritos deplorantes, quod sese temere præcipitarint in servirutem. Er. Cantus es, qui capi nolis. Ga. Interim tria mihi curæ funt. Er. Quanam ista? Ga. Ut proficiam in probitate morum. Dein, si id nequeam, certe tuear illibatam innocentiam, ac famam. Postremò paro mihi bonas literas ac disciplinas, in quovis vitæ genere futuras usui. Er. Sed interim à Poetis abstines? Ga. Non in totum, sed castissimos quosque potissimum lezo. Quòd si quid inciderit parum verecundum, prætercurro, quemadmodum Ulysses obturatis auribus Sirenas præternavigavit. Er. Sed cui interim studiorum generi te potissimum addicis? Medicina, Juri Casareo, aut Pontificio, an Theologia? Nam lingua, bona litera, Philosophia, pariter conducunt ad omnem professionem. Ga Nondum ulli me plane addixi, fed ex omnibus gustum aliquem capio, ne cujusquam plane sim rudis; útque degustatis fingulis certius eligam cui sim accommodus. Medicina ubivis terrarum certiflimum viaticum est : juris-pru- cibus dentia viam aperit ad dignitates: Theologia mihi cum primis placeret, nifi me mores quorundam, & morofæ inter ipfos contentiones, offenderent. Fr. Non facilè labitur, qui fic pedetentum incedit. Complures hifce temporibus abîtinent à Theologia, quòd vercantur ne vacillent in fide Cadium tholica aqui

holica, quum videant nibil non vocari in qualtionem. Ga. Ego quod lego in facris literis, & in Symbolo (quod dicitur) Apostolorum, summa fiducia credo, nec ultra scrutor. Czete a permitto Theologis disputanda; ac definienda, fi velint. Si quid tamen receptum est usu populi Christiani, quod nen plane pugnet cum facris literis, hactenus fervo, ne cuiquam im offenciculo. Er. Quis (a) Thales te docuit iftam philoso- Thales phiam . Ga. Fuit mith admodum pueto confuerudo domesti- prinias tri a cum integertimo viro Joanne Coleto, Nostin' hominem ? buunt inte fr. Quid ni ?' Tanquam te: Ga. Is eam zetatent hujulmodi fapientes. receptiunculis imbuit. Er: Non invidebis, fi me prabeam imulum instituti tui? Ga; Imo isthoc nomine mihi futurus smilto charior. Scis enim similirudine morum conglurinari imiliaritatem ac benevolentiam; Er: Verum; fed non inter" empetirores e juldem magistratus quam fimili laborent morb, Ga. Nec inter ejuldem iponiz procos, quum pariter laorent amore, Er. Sed extra jocum, experiar imitati rationem fam. Gu. Precor ut tibi vertat quam optime. Er. Fortaffis lequar te, G. Utimam & præcurras, Sed Interim non opem in resquin iple quotidie meiplum superare contendo : sed ta-5, madnitere, fi potes, ut antevertas: us'

ARGUMENTUM: He Colloquium venandi, pifcandi, lumbricos è terra editendi, rante

figuidi, artem tradit. Paulus, Thomas, Vincentius,

LAURENTIUS, BARTHOLUS. Rabit fua queque volaptas. Mihi placet venatio. Th. nm Virg. ex I Placet & mihi, fed ubi canes, ubi venabula, ubi caf- Bucol. aut 3 Pa. Valeant apri, urfi, cervi & vulpes, nos infidiabimur miculis. Vi. At ego laqueos injiciam locustis: Infidiabor hi-Julis, La. Ego ranas captabo. Ba. Ego papiliones venaali- or La. Difficile est fectari volantia. Ba. (a) Difficile, a Atlulum ha- pulchrum; nisi puchrius esle ducis sectari lumbricos, est ad prov. di-di-di-dibus, est mihi hamus elegans. Bu. Sed unde parabis es-prupri- m? La. Lumbricorum ubique magna est copia. Ba. Est, thi velint prorepere è terra. La. At ego mox efficiam, qui maltæ my tades profiliant. Ba. Quo pacto i ncantamen ar pifeate distribution di maltæ my tades profiliant. Ba. Quo pacto i ncantamen ar pifeate di la Videbis artem. Imple hanc titulam aquà. Hos ju- na infervica- adium fummos corrices virentes, confractos imminitio en la lludica aquà perfunde lolum. Nutre observa paulisper. Vides exemple.

erner-

d

rfi

m.

vis

ti-

II-

m,

ge-

horarum homo.

emergentes? Ba. Rem prodigiosam video. Sic olim, opinor exiliebant armati ex fatis serpentis dentibus. Sed plerique pisces delicatioris & elegantioris sunt palati, quam ut esca tam yulgari capiantur. Da. Novi quoddam insecti genus, quo talibus infidiari soleo. Ba. Tu vide an possis imponere piscibus,ego ranis facessam negotium. La. Quomodo, teri? Ba. Non, sed arcu. La. Novum piscandi genus. Ba. At non injucundum. Videbis & fateberis. Vi. (b) Quid fi nos duo de divin.l. 2 micemus digitis ? Pa. Ignavum est,ac rusticum lusus genus, Ad focum defidentibus magis convenit, quam in campo verfantibus. Vi. Quid fi certemus nucibus? Pa. Nuces admodum pueris relinquamus, nos grandiusculi sumus. Vi. Et tamen nihil aliud adhuc, quam pueri sumus. Pa. Sed quibus decorum est ludere nucibus, iildem non indecorum est equita-

& Vide Cic.

ARGUMENTUM.

re in arundine longa. Vi. Tu igitur præscribito lusus genus,

sequar quocunque vocaris. Pa. Et ego futurus sum omnium

Colloquium bee fludia scholeftien, & artes tradit Padagogicas Putr enntes in Indum literarium horologii fonitm. Praceptor plagofus Repetend lectionem. Metus officii memoria. 2. Scribendi,charta perfluit, apparend pennam, enfide durinfenla, molliore; Seribendi celeriter, bene.

SYLVIUS, JOANNES. UR adeò curris Johannes? Fo. Cur lepus, ut aiunt,

spro canibus? Sy. Quid hoc proverbii est? Fo. Quis nisi adfuero in tempore, ante recitatum Catalogum, actum est de pelle mea. Sy. Hac quidem ex parte nihil est pericu-Modò præterita cft quinta. Inspice horologium, manus nondum attigit punctum, quod horam ab hora zquis Caufa effici. spatiis dirimit. Jo. At ego vix habeo fidem horologiis. Menens telicitu- tiuntur nonnunquam. Sy. At mihi fide, qui campanz vocem audivi. Jo. Quid loquebatur? Sy. Horam effe quintam. Illustratio à 70. Sed est & aliud unde magis etiam timeam. Reddends est memoriter hesterna lectio, satis prolixa. Vereor ut pol-* Ab adjun- fim. Sy. Commune periculum narras. Nam & ipse vix 12dis corposis tis teneo. Jo. Et nosti præceptoris savitiam. Omnis illi noxa capitalis est. Nec magis parcit nostris natibus, quan Literato fi corium effet bubulum. Sy. Verum is non aderit in luda rem, Horat. Fo. Quem igitur vicarium constituet? Sy. Cornelium. J. plagolum * Strabum illum? Væ nostris natibus! Is vel (a) Orbili stat, lib de plagofior eft. Ly. Verum dicis, & ideo non raro ium illia

fimili. circumferi. ptio.

dinis.

cla. Gram brachio precatus paralyan. Jo. Non est pium impreca

1

t

C

n

li

m C

Se

A

m:

2)

22

39

tici

fcri ma.

tion

1

ris.

te,

Hal

grati

àme

Perg

Deb

Mag

Icrib.

przeceptori; nobis petiùs cavendum ne incidamus in illius Tyransi manus. Sy. Reddamus inter nos vicifiim, altero recitante, altero codicem inspiciente. Jo. Pulchre mones, Sy. Fac ptæsenti sis animo. Nam metus officit memoriæ. Jo. Facile deponerem pavorem si non adesset periculum. At in tanto discrimine quis possit esse securus animo? Sy. Fateor, attamen non agitur de capite, sed de parte diversa.

C

â

,

c

3

n

s,

r-

•

3-

us

2-

15,

m

ner

md

nt,

uis

um icu-

majuis

en-

40-

am.

pof-

uàm

uda

30

bili

illiu

recht

Prz

2. SCRIBENDI.

CORNELIUS, ANDREAS.

Cor. Scite tu quidem pingis, sed charta tua perfluit, Charta subhumida est, ac transmittit atramentum. An. Queso, ut appares mihi pennam hanc. Co. Deest mihi gladiolus scriptotorius. An. En tibi. Co. Hui, quam obtufus? An. Accipe coticulam. Co. Utrum amas scribere cuspide duriuscula, an molliore? An. Attempera ad manum tuam. Co. Ego molliore soleo. An. Quaso ut mihi describas ordine figuras elementorum. Co. Græcas an Latinas ? An. Latinas primum. Conabor imitari. Co. Suppedita chartam. An. Accipe. Co. Sed meum atramentum dilutius est, subinde infusa aqua. Av. At meum linteolum prorsus exaruit. Co. Immunge, nisi mavis immeiere. An. Imo potius rogabo alicunde. Co. Prz-, stat habere domi, quam rogare commodato. An. Quid " est scholasticus absque calamo & atramento ? Co. Quod , miles absque clypco & gladio. An. Utinam mihi essent articuli tam celeres. Equidem non possum dictantis vocem feribendo affequi. Co. Prima cura fit, ut bene feribas : proxima, ut celeriter. Sat citò, si sat bene. An, Belle, sed iftam cantionem cane præceptori,quum dictat ; sat cito, fi sat bene.

AGENDI GRATIAS.

Formula.

PETRUS, CHRISTIANUS.

Pe. Gratum mihi fecifti quòd aliquoties ad me scripseris. Habeo gratiam quòd ad me crebrius scripsisti. Amo te, quòd interdum ad me literas dare non dedignatus es. Habeo gratiam, quòd crebris literis me viseris. Ago sibi gratias, qui literatum fasciculis nos oneraris. Maxima tibi ame habetur gratia, qui nos aliquando literis lacessiveris. Pergratum mihi secisti, quòd nos dignatus sis tuis literis. Debeo tibi permultum pro tuis humanissimis ad me literis. Magni beneficii loco duco, quòd non es gravatus ad me seribere.

RESPONSIO.

EPetit veniam fumpto aigumente. a personz qualitate.

ch. * Ima meum est deprecari culpam impudentia, qui pon veritus fim tibi homini tum occupatiffimo tum doctiffimo, meis illiteratis literis obstrepere. Agnosco solitam tuam humanitatem, qui meam audaciam boni consuluetis. Verebar ne quid offendissent te mez literz, quod nihil omnino responderes. Non est quod agas gratias : mihi plus sas est si sedulitatem meam accepisti in bonam partem.

DE NOVISROGANDI. Formula.

Pe. Nihil novarum rerum adfertur è Patria ? Num quid povi de nostratibus accepisti? Quid novi? Ecquid novarum rerum apportas? Num quid novi fertur ? Num que res noyz è patria nunciantur

RASPONSIO.

ch. Novi quidem permultum, at nihil veri. Novarum quidem rerum satis, at nihil comperti. Nova permulta, at explorari nihil. Non parum novi, at veri non multum, Nihil adfertur novi. Novarum rerum nihil prorfus accepi. Certi nihil, novi nonnihil. Rumores adteruntur permulti sed dubii. Plurima est fama, at rerum nihil, firmi nihil. Si yana te capiunt, adfero tota plaustra mendaciorum. Fabularum totos modios apporto. Tantum mendaciorum adfero, quantum vix una navis vehat. Pe. Exonera te quam primum, ne succumbas tanto oneri. Ch. Nihil habeo; præter ea que jactantur in tonstrinis, in vehiculis & in navibus.

AN NON ACCERISTILITERAS.

Formula.

Pe. Nibilne literarum accepisti? Num aliquas è petri recepisti literas? Nullæ tibi sunt redditæ literæ? Num quid scriptorum accepifti ? Num quas accepifti epiftolas Pe. ter (Ecquas ab amiculis accepisti literas? Nihil epistolarum adfœlí volavit è Gallia? mne

RESPONSIO.

facil ch. Literarum nihil accepi. Ne pilum quidem literaru accepi. Ne tantulum quidem adfertur literarum. Nem literam ad me. Ne verbum quidem à quoquam redditu facis Tantum literarum accepi jam diu, quantum vides in och quæl lo meo. Equidem pecunias, quam literas malim. Argen jum aceipere malim, quam epistolas. Nummos recipe

ti T

la

de

fer

YE

ay

cur

pur gan

qua

(b)

Red

Gau

non

malim, quam epistolia, Nihil moror literas, modò veniat argentum. Equidem numerari malo mihi quam feribi.

tifam

tis.

m-

uid

A9-

TES

um

iltz.

um.

cceper-

cio-

nda-

one-

Jihi

19.8

etrit

Jum

las ?

n ad-

arun

lem

litur

rgen

CREDO. FORMULA.

Pe. Facile credo. Haud difficile creditu est, Credi istud perfacile potest. Istud tibi quis non credat? Admodum incredulus fuerit, qui hoc ribi non credat. Profecto habeo tibi fidem. Istius rei mihi facile fidem facias. Credo tibi vel injurato. Verisimile dicis. Adferunt tamen nonnihil solatii litera. At ego alterutrum malim, quam neutrum.

WTILITATIS.

Formula.

ch. Quorsum spectant litera fine pecunia? Ad quid tandem inanes conducunt litera? Quorsum valent, ad quid conferunt, faciant, profunt, proficient litera vacua? Cui gratz, cui acceptæ literæ fine nummis? Quid emolumenti adferunt literz inanes? Cui bono sunt otiosz literz? Quid juvant? Cui sunt usui? Ad quid conducibiles sunt? Quid secum adferunt momenti? Cui rei sunt utiles inanes epistola?

RESPONSIO.

Pt. Podici tergendo utiles, idonez, accommodz. Condu-et e subinde cunt natibus tergendis. Si ulum nelcis earum, ad anum ex-ad Pro.allu. cunt natibus tengenais. Si utum neuts caturn, anatisum pur fit; in mpanie purgandum valent. Ad nates tergendas. Ad positicum pur morphopulico gandum, Conferunt ad eam corporis partem mundandam, bNec (comque semet (4) identidem inquinat. Valent convestiendis bres metuetia carmina. (b) scombris. Involvendo thuri sunt accomode.

BENE PRECANDI.

1. Viro, cui uxor est gravida. Pe. Quid? valentne amiculi? Quid uxor agit tua? Ch. Recte: eam apud matrem reliqui, & quidem prægnantem. Pe. Benevibi & illi vertat, tibi, quod pater, illi, quod ma-

ter futura fit. Adfit Deus. Ilt utrique vestrum fauftum fælixque sit, precor, optsque. Queso, aro superos omnes, ut incolumis prolem vobis dignam pariat, & pulchia e Qui ut Cafaciat te prole parentem. Laudo te quod virum te præftiteris. rullus in-Gaudeo te virum præstitiffe. Gallum te effe declarasti, at quit, corpus non (c) Cybeles. Abi, virum te judico. (b. Ludis, idque veneris facis tuo more. Age, age, est tibi jus apud me loquendinimio odio. OCH quælibet. Cybeles Sa-

> cerdotes Gallos vo-I N cari notum

1. IN PATRIAM REDEUNTI.

Ch. Audio te patriam nuper revisise. Pc. Sie est factum. Nam diutiuscule jam absueram. Non serebam tam diuturnum patriæ desiderium. Non poteram à parentum conspectu abesse diutius. Torquebat me diutinum amicorum desiderium. Ch. Piè secisti, humanus es, qui ista cogites. Ducimur enim omnes admirabili quodam amore ejus regionis quæ nos aluit, arque edidit,

Ut Ovidius, Nescio qua natale solum dulcedine cunctos

Ducit, & immemores non finit (se fui.
Dic quælo, quonam in loco illic offendisti omnia?

NOVA OMNIA.

Formula.

Pe. Nihil non novum. Mutata omnia. Novata singula. Universa nova. Vide quam repente tempus res mutet humans. Videbar mihi in alium venire mundum. Vix dum decensium absueram, & non secus omnia admisabar, quam Epimenides somniatorum princeps, vix tandem expergesatus. Ch. Quanam ista cst fabula? Quid isthuc est fabula? Pt. Dicam equidem, si vacat. Ch. Nihil suerir jucundius. Pt. Sellam igitur una cum pulvino mihi poni jube. Ch. Rest admones, nam sedens commodius mentieris. Pt. Fabulartur historici de Epimenide quodam Cretensi, qui deambulandi gratia folus urbem egressus, cum subira pluviz vi compellente, in quandam speluncam ingressus obdormisti, quadraginta septem perpetuos annos somnum continuârit.

Unce proverbum, Epimenidis fomnium dormis,

NON CREDO.

Ch. Quid narras? Incredibile dictu. Non verisimile dicti. Somnium mihi narras. Non sit mihi simile veri, Monsta simile narras; non pudet tam improbæ vanitatis? Digna sibula quæ addatur veris narrationibus Luciani. Pe. smo rem narro à gravissimis proditam authoribus: nist sorte bi parùm spectatæ sidei est Aulus Gellius. Ch. Mihi veri quæ scribir ille, solia Sibyllæ sunt omnia. Pe. Quid tanden Theologum tot annos somniasse reris? Nam Theologus susse suss

RESPONSIO.

baju

NOMINA AFFINITATUM.

hujus farinz fodales? Sed bene cum Epimenide actum eft, qui vel tandem ad se redierit. Multi Theologi nunquam expergiscuntur à suis somniis. Pe. Age, facis ut poeta dignum eft, sed perge mentiri, Ch. Epimenides igitur somno solutus è spelunca prodit, circumspicit, mutata videt omnia, sylvas, ripas, flumina, arbo res, agros, breviter nihil non novum. Accedit ad urbem, percontatur, manet illic aliquandiu, neque à quopiam agnitus eft, Alius hominum cultus, nec idem vul- Epimenides tus, mutatus sermo, diversi mores. Nec miror hoc Epimenidi non est agnis post tantum annorum evenisse, quum mihi idem propemo- tus à suis. dum evenerit, qui pauculos annos abfuissem. ch. Quid uterque parens ? vivuntne ? Pe. Vivunt ambo & valent, utcunque senio, morbo, denique bellorum calamitate confecti. ch, Hac est humana vita comcedia. Hac est fatorum lex inevitabilis.

Pe. Cœnabis hodie domi? Ch. Foris cœnaturus sum. Foris coenandum est mihi. Pe. Apud quem? Ch. Apud socerum meum, apud generum meum, apud nurum meam, apud affinem meum. Affines dicuntur ,, * qui non fanguinia, fed , matrimonis conjunctione copulati funt. Pe. Quæ funt igitur "Affines qu's usitata vocabula affinitatum? Cb. Maritus & uxor nota sunt nomina.

Socer uxoris mez pater est mihi. Gener filiz mez maritus.

Socrus uxoris mei mater.

Nurus filii mei uxor.

m.

Ir-

n-

ım

es.

91

ni-

nas.

nni-

pi-

tus. Pe.

Pe.

eat

lanbu-

e vi

ifict.

nftri

a fa-

Imò

tè ti

VCIO

ader

baju

t.

Levir mariti frater. Levir dicitur ab uxore, ut Helens Hectorem levirum vocat quod effet nupta Paridi.

Fratria fratris mei uxor. Glos mariti foror.

Vitricus matris mez maritus.

Noverca patris mei uxor. Privignus uxoris aut mariti filius,

Privigna filius alterutrius.

Rivalis qui amat eandem.

Pellex que amat eundem, ut Thraso rivalis est Phadrin, & Europe pellex est Junoni.

INVITANDI AD CONFIVIUM.

CRAS MECUM PRANDEAS. Pe. Ago gratias. Laudo te. In craftinum igitur te ad co-

nam

nam voce. Cras ergo ut mccum coenes,oro. Cras igitur mecum prandeas, rogo. Cras igitur mihi convivam volo.

TIMEO NE NON POSSIM.

ch. At vereor ne non licuerit. Ut possim, metuo. Veniam, -fi quidem licebit. At metuo ne non queam.

QUARE?

Pe. Cur non licebit ? Qu'i sic? Quid ita? Quamobrem? Quo pacto? Quid caufæ? Quid obstiterit quo minus possis?

DOMI ME ESSE OPORTET.

ch. Tum quidem mihi manendum domi est. Ut domi no-Le sim, necesse est. Tum certe foris esse non licebit. Cras mihi quoquam ire foràs liberum non erit. A prandio abelle mihi integrum non erit. Aliquot ipse convivas eo die * ope-"Id cht exrior. Aliquot amiculi constituêre ea nocte domi nostræ cœ-- nare. Ipli mihi conviva funt ca nocte tractandi, aliqui lubens venirem. Ni id effet, haud gravatim facerem. Quod ni effet, hand me ribidifficilem præberem. Non excularem, fi liceret. Non paterer bis rogari, fi queam. Parce rogare; vel invocatus adeliem, si quo pacto liceret. Haud gravate ribi ob-Abimpoffi- fequerer fi poffim Fruftra rogas eum cui non est liberum: frustra item rogaturus si liberum esset. Nunc,ut maxime cupiam, non poslum : tunc supervacaneum esset rogare volentem. Pe. Vel perendie apud me sis oportet. Saltem perendino die ad conam venias necesse est. Quarto abhinc die non gravaberis mihi præbere convivam. Die Jovis proximo non

pedo.

bili.

NON POSSUM PROMITTERE.

potes effugere quin venias.

ch. Non possum polliceri. Affirmare istud tibi non polfum. Promittere certum nequeo. Veniam ubi utrique no-Arûm videbitur commodissimum.

DIE M DICERE DEBES.

Pe. Diem igitur mihi constituas volo, ad quem mecum fis coenaturus. Diem igitur affignes oportet. Diem igitur promittas necesse eft. Diem certum mihi præfiniri, præscribi, præstitui, constitui cupio. At certum diem condicito. Diem mihi dicas velim.

NOLO TE PROESCIRE.

Ch. Equidem non soleo dicere diem amicis. Cum quibus mihi

c.

n,

15

3

0-

25

Æ

é. 2-

u-

nì

fi

n-

6-

1:

u-

n-

00

-

în

E

0-

fis,

0-

i.

m

u\$

mihi parum convenit, iis soleo (a) diem dicere, Przscium re a locus esse nolim. Prescire te nolo. De improviso te opprimam. In- ambigua opinato te opprimam. Te nec opinantem oppressero. Te fignificatione de la companista de la nihil suspicantem oppressurus sum, Non expectarus adfuero. diem dici-Adoriar te nec opinantem. Veniam ultroneus, & inspiratus mus que in conviva.

Jusvocamus.

PRASCIRE VOLO.

Pe. Biduum præscire volo. Biduum præscius effe cupio. Præmoneto biduo prinis quam venias. Fao me biduo ante certiorem. Ch. Si me urges dico tibi diem; Sybariticum ne defit apparandi spatium. Pt. Quid boc verbi est ? cb. Sybaritz convivas invitabant in annum proximum, ut utrinque effet bvide prov. justus apparatus. Pe. Valeant (b) Sybaritze cum suis molestis Sybaritica conviviis: ego congerronem voco, non latrapam.

TUO MALO OPTAS.

Ch. Equidem tuo detrimento. Tuopte quidem malo. In damnum tuum istud optas. Incommodo istud precaris tuo. Pe. Quid ita? Quamobrem? Ch. Ego instructus accedam. Ego munitus veniam. Aggrediar te paratus. Instructus multâ fame accedam, tu vide ut vulturem expleyeris. Parabo ventremac dentes exacuamatu vide quibus modis lupum exatures. Pe. Age, ad hoc certamen te provoco. Age, fac pro viribus, pro virilisti quid potes. Ch. Veniam led non incomitatus. Pe. Tanto venies gratior. Sed quo comite venies ? ch. (a) Umbra. Pe, Nec lecus possis, si modò luce venias. Ch. eld eft eo-Sed umbram adducturus lum dentatam unam atque alteram, provendra ne tu me vocaris impune. Pe. Age, ut liber, modo ne (b) lar- Nam unvas adducas. Sed explana, fi liber, quib fibi velit unbre voca- biss; on bulum. Ch. Apud etuditos umbræ vocamur, qui infi non vo- mi of ala, cati comitantur eum qui vocatus est ad convivium. Pe. Tali- hoc est des functorum um umbrarum adduc quantum voles.

hos eft deanimas quadoque appellamus,

EALEGE PROMITTO.

ch. Veniam quidem, at hac lege, ut tu postridie eius diei vicissim apud me coenes. Faciam eo quidem pacto, ut deinde mihi quoque sis conviva. Ea lege conam condigo ut tu rurfum mihi is conviva. Spondeo futurum, led bac exceptione, fi tu postero die iridem apud me sis. Recipio tibi facturum me. Do fidem futurum, his quidem legibus, ut tu mecum poftridie prandeas. Pe. Age, fiat. Efto. Sit ita, ut vis. Si lubet, faciam. Novi Gallorum magnificentiam. Non vis gratis apud

a Id eft.circumquatio.

apud me cornare, nisi vices retuleris. At isto quidem pacto redire solent in orbem convivi. Sic nascitur conviviorum longa (a) periodus. Hâc vicifitudine fiunt, fine fine, reciproca convivia. Ch. Nihil suavius, si minimum accedat apparatui quotidiano.

ch. Czterum ego te detineo, aliò fortaffis iturum. Pe.Imò ego te, opinor. Sed cras latiùs & familiariùs confabulabimur. Verum craftino die plura nugabimur. Interim fac valeas.Inserim cura, ut bene valeas, Interim valebis.

QUOVADIS? Formula.

ch. Quò nunc abis ? Quò tu nunc properas ? Quò tu tem celeri gradu tendis ? Quonam te confers ? Quo nunc iter eft ?

EODOMUM.

Formula.

Pe. Domum me recipio. Domum revertor. Domum repeto, Domum me confero. Viso quid domi agatur. Accerso me1:eum. Rus hinc concedo. Constitui ad hanc horam cum viro quodam gravissimo colloqui. Statui hac horâ congredi cum viro gravifimo. ch. Quonam? Pe. Cum Curione multiloquo. Ch. Precor igitur tibi præsentem Mercurium. Pe. Quid opus Mercurio favente ? Ch. Quia res erit cum linguaci. Pt. Atqui hac gratia magis conveniebat (b) Memoriam hie pro des precari propitiam. Ch. Quid ita? Pe. Quia patientifimis auribus opus erit potinis, quam strenua lingua. At auris memoriz dicata est. ch. Quanam iturus es? Quà ibis? Pe. Hàc ad finistram, hàc illàc, per forum. Ch. Comitabor igitur te. Affectabor, ac deducam te ad diverticulum usque. Pe. Non patiar te circumagi. Nolim te tantum laboris mea causa capere. Isthuc officii serva, quum erit usus, nunc nihil opus est. Ne mea gratia facias viz dispendium. Cb. Mihi quidem copendium est frui tantisper amico. Nihil habeo quod agam, & non sum piger ni tibi sim moleftus comes. Pe. Nemo jucundior affecla. At non finam, ut mihi claudas lævum latus: non admittam, ut mihi sinister ambules. Ch. Hic te superis commendo. Nolo te longius comitem. Ulterius nolo me comiteris.

b Memorif poluit Mcmoriam.

6

cl

d

TE

25

de

ni

pa

"

22

"

"

ra

gli

fu in in

COMMENDANDI. Formula.

Ch. Tu me Curioni magnopere commendato. Fac me Cal

ò

r.

.

Ò.

07

m

is

e-

c.

j-

e.

uus

m

n,

u-

5:

ris

0-

rioni multiloquo quam commendatissimum facias. Me Curioni commendatum quam diligentissime curato. Jube ut me fibi commendatiffimum habeat. Ego me illi per te commendatum facio. Me tibi etiam atque etiam commendo. Me tuz humanitati quam possum diligentissimè commendo. Recommendo, pro commendo, barbaris relinquito. Vide ne pauca cum multiloquo loquaris. Vide nè cum multiloquo sis pauciloquus.

OBSEQUII.

Pe. Vis me tibi morem gerere ? Vis me tibi obsequi ? Vis tibi obsecundem? Te igitur imitari me jubes? Quandoquidem ita vis, faciam libentissime. Ne sis mihi diutius in mora, imò nè uterque alteri. Ch. , Sed prinfquam abeas quafo , te,ne graveris me docere, que pasto bis fit utendum, in mora, in causa, in culpa, qui soles elegantia studiosus effe. Quare agè, doce obsecto, dissere amabò.

IN CAUSA, INCULPA, IN MORA.

Pe. Mos gerendus est tibi. Non est culpa in me, non est culpa in te. Mora est in te;in te causa est, grammatice quidem dicitur, at multo elegantins.

IN CULPA.

Non sum in culpa. Culpa non est mea. Vaco culpa. Quod nihil proficis, tua defidia in caufa fuit, non præceptor, non pater ruus. In culpa omnes estis. Utrique in culpa estis. Utrique culpandi estis. Ambo accusandi estis. Ambo in culpa eftis. Inciditti in morbum tuo ipfius vitio, tua ipfius culpa. , Itidem dicuntur in vitio esle, quibus culpa debet imputari; Note ,, & in crimine effe, qui culpandi funt ; & in damno effe, qui , damno afficiuntur. Hoc genus fermonis non temere licet "invertere. Damnum in illo eft, vitium in illo eft.

IN CAUSA.

Quo minus ad te scripserim morbus in causa fuir, quod rariùs ad te scripserim, mea negotia in causa fuerunt, non negligentia. Quid in causa fuit ? Quid causa fuit ? Ego non fum in causa. Quod nullas à me literas acceperis, tabellarius in causa fuit. Quod tam macilentus est, amor, non studium in causa est. Hoc est causa.

fi

ti

0

io

de

Et

pe

N Cb.

pia

del

fue dol

nah

que

ved

am

ut n

ut in P

Aug

las,

nes,

ridic

fron

Cur

" na

(m

(lin

eru

IN MORA.

Non ero vobis in mora. Quidnam vobis in mora fuit Tu nobis in mora fuitti. Lu'lemper in mora es. Quid te remoratum eft ? Quis te remoratus eft ? Habes quod petebas. tuum est memoriæ insculpere, habes affectariunculæ ruz præmium. Vale mi Christiane. Ch. Vale in craftinum. & tu mi Petre.

IN OCCURSA.

CHRISTIANUS, Augustinus.

Ch. Salve multum jucundiffime Augustine. Au. Salve tantundem mi humanissime Christiane: fcelix sit tibi hujus diei exortus. Prosper sit tibi hic dies. Quid tandem agitur? Ch. Sua? Hor Sermo. viter, ut nime res noft a funt. Li cupio omnia qua vi. Aug: Merito te amo. Amo te. Amandus es. Benigne dicis. Comises. Habeo gratiam.

IRASCOR TIBL

Formula;

th. At ego nonnihil tibi succenseo. At ego tibi subirascor. Verum ego fum tibi fubiratus. Atqui ego fum in te ftomacho fior. Atqui nonnihil est (vel, habeo) quod tibi succenseam.

QUACAUSA: Formula.

Demercor: Nota.

Ang. Quidnam est istud obsecro? Quid ita? Quamobrem tandem oro? Quid admili sceleris? Quid commerui? " Procommercor (c mercor bona, aut laudem : commercor mala, aut poenam : illud in bonam, hoc in malam partem fumitur. Demeremur eum, quem nobis beneficio reddimus obnoxium.

QUIA NON CURAS ME.

ch, Quod nulla mei tibi cura fit. Quod nihil nos respicis. Quod tam rarò nos revisas. Quod nihil nos cures, Quod me plane negligis. Quod nostri curam videris abjecisse. Aug. At nihil eft caulæ cur succenseas. At præter meritum meum. At immeritò succenses : neque enim mea culpa accidit, quod te Dabis veniam occupationibus meis, per quas rarius vilam. mihi non licet toties, quoties cupio, te revisere. ch. Ita demum tibi ignoscam, si hodie apud me cœnes. Ea conditione purgatus mihi eris, si vesperi ad cœnam venias. Aug. Haud iniquas pacis legis præscribis Christiane, quare haud invitus faciam. Equidem faciam volens. Illud quidem fecero perlubenter

Invitat ad conam.

Libenter:

benter. Hand gravate faciam. Hic fane non me præbeo difficilem. Nihil hat re fecero libentius. Animo faciam lubenti, Ch. Laudo tuam facilitatem, & hac in re, & in cateris omnibus. Aug. Sic soleo amicis obsequi, præsertim non iniqua petentibus. Ridiculum; an tu me recufaturum putabas oblatum, quod ultro etiam erat rogaridum ?

NE FALLAS ME.

Formula:

ch. Agè, at cave nè me deluseris. Cave fallas. Cave foem' frustra foveam. Cave luseris expectantem. Cave mihi verba. dederis. Vide nè me frustra habeas. Vide nè me vana spe lactes. Aug. Nihil opus jurejurando. In cæteris, in aliis time perfidiam, hac in re non fallam, Sed heus tu! cave quicquam paraveris przter quotidiana, mea causa diem feltum nolo. Scis me convivam minime edacem, bibacem multo minus. Nôsti enim me convivam non multi cibi, sed joci plurimi. ch. Curabitur diligenter. Ego te(a) Pythagoriea cœna excipiam, aut fortafle frugaliore. Aug. Imò Diogenica, si me Quando delectare voles. Ch. Certè Platorica coena te excipiam, in eleribus & qua multum fit literatarum fabularum, cibi minimum, cujus bellariis tavoluptas duret etiam in posterum diem : alioqui qui prolize tuvescebanvoluptas duret etiam in potetum discreta afficitur, sed postridie tur, factum, surit acceptus, fortassis eo die suaviter afficitur, sed postridie tur, factum, attenuem dolet caput, crudus est stomachus. ApudPlatonem qui cœ-impendiò nabat, unam voluptatem capiebat ex apparatu facili, fabulif- ecenam Pyque Philosophicis: alteram postridie, quod nec capitis gra- thagoricam vedinem nec stomachi cruditatem semiret. Ita prandebat eti- Vocaremus. am suaviter ex condimento con e pridiane, Aug. Placet, fiat Platonica ut mones. Ch. Tu vide omnes curas tuas, ac rugas etiam iltas qualis. domi relinquas. Huc præter nugas & rifum nihil adferas. Et, ut inquit Juvenalis,

Protinus ante meum, quicquid dolet, exue limen.

Aug. Quid? Literas mecum venire non vis? Musas meas mecum adducam, nifi quid aliter censes. Ch. Tetricas Mulas, una cum negotiis, domi claudas. Blandas Camœnas omnes, deinde sales tuos, dicteria, scommata, facetias, lepores, ridicula omnia tecum adducito. Aug. Ita fiet. Exporrigemus frontem. Bellos homunculos agemus. Ridebimus affatim. Curabimus cutem. Indulgebimus genio. "Genialiter coe-"nabimus. Epicureos agemus. Bonu vultum faciemus, & erimus boni focii, inelegantium elegantia funt qui fuam habent "lingua fibi peculiarem. Ch. Quò nunc properas? Aug. Ad geperum meum. Ch. Quid illuc? quid co? quid illo? Aug. Au-

dio nescio quid turbæ inter eos natum,ut redigam eos in gratiam, ut reducam in concordiam, ut pacem inter eos componam. Ch. Benigne facis, quanquam nihil te opus esse arbitror. Nam ipsi inter se melius hoc bellum composuerint. Au. Fortafis & induciæ jam indictæ sunt, noctu de pacis legibus agetur. Sed nunquid me aliud vis? (b. Vocabo te per puerum meum. Au. Ubi voles, domi ero. Bene vale. Ch. Bene sit tibi. Fac hic ad quintam horam adfis. Heus, Petre, accerse ad cænam Augustinum, qui mihi hodie,ut scis,cænam condixit. Pe. Eo. Salve poeta, Cona jamdudum parata est, te herus expectat domi, ubi voles, accedas. Au. Venio.

CONVIVIUM PROPHANUM.

ARGUMENTUM. Torum bic con vivii appararum Erasmus nofter elogantissime proponit. boffitum & convivarum fermones, mores, &c. Guttum & patinam ante difcumbendum, Stoices, Epicu: eos formam confecrandi menfan, Vinum benum qued 4 fenfibus placer. Bacchus quare poetarum Deus, eur puer pingitur garnes oville maxime falutares. Homo quidam nec pananec vino viditabat. Somnm faginat aliquos. Ferina care chara. De cervis, de leperibus, de anferibus; illi Romanum elim Capitoliu defenderunt. De Gallis, capis, & pifcibus. Hic obiter de jejunio delectu ciberum, superfitione quorundam bat in re, de crudelitate corum qui hac exigunt ab bis quibm noxit funt, com Efus pifcium nec neceffarius oft nec à Chrifto imperatus. Medicis damnaour piscium esus : Pracipuus luxus olim in piscibus. Perpetua vita fobrietas observanda. Convivarum numerus quis Secunda mensa inftruffie. Gallorum magnificentia. Conviviorum prifea len ที่ min n im n. Variansur phrafes. Grasiarum actio poft cibos.

AUGUSTINUS, CHRISTIANUS,

PUER. Bunde prov. Au. C Alve mi Christiane. Cb. Bene factum quod venisti. Gaudeo te advenisse. Gratulor mihi quòd venisti. Nondum quinta sonuit credo. Pu. Imò jamdudum præterita est. Haud longe sexta abest. Instat hora sexta. Mox sextam Plin inquit, audies. Au. Parvi refert an post quintam venerim necne, modo ne post coena. Nam post festum venire miserum eft. At quor-De legibus fum tantus apparatus? Quorfum tot cpulæ' Numme lupum fumptuariis existimas? Num tibi lupus videor? Num me vulturem pulege Gel 1.2. tas ? ch. Non vulturem, sed tamen nec cicadam (b) ut rore vivas. Nihil eft luxus. Mundicies mihi semper placuit, sordes deteftor. Nec Apicius (c) mibi placet,nec Diogenes. Præftat aliquid superesse, quam deesse. Si præter cicer nihil opponeretur, & fuligo forte illapsa in olsam condiret legumen, quid Macrobium Tum ederetur? Nec emnia (apiunt omnibus. Itaque mihi placet politi 13 Sat.c.17. moderata varietas. Au. Non tu metuis(d) leges sumptuariass pare Im

Rote palcie Nepotum omnium, ut altiflimus gurges. C. 24. Feft. Pom. in dictione Centenariz cænz. Plin. I. 10.c. 50. Macrobium

21

li

tu

qu

80

let.

Bo

pro

Eg

lan

Van

cur

fit to

Epi

gen

mun

long

Ch.

Au.

co d

pellic

otes

mune

er pop

as. (

mus]

bo; a

qui

the Imo peccavi frequenter in divetfum. Wihil opus lege Fannia. Satis nos docet frugalitatem ipla tenuitas. An. Haud ita convenerat. Longe aliter pollicitus es. Ch. Age inepte, nec iple conventa fervas. Convenerat enim, ne quid præter nugas inferres. Quin hæc milla faciamus. Lavemus ac discumbamus. Heus tu puer, cape guttum ac patinam, linteum ex humero fulpende, ministra aquam : quid ceffas? Lava Augustine. Au. Lava tu prior. Ch. Bone verba. Hoc anno perpetuo illotus coenare mallem. Au. Ridiculum: Non honorationi fed turpiori ante alios lavandum eft : lava igitur ut immundior. Ch. Tu es urbanus plus fatis. Urbanior es quam far fit, quam par eft." Quorfum attinet ifta urbanitas ? Hujumodi ceremonias ineptas mulierculis relinquamus, que nune, & ab aulicis, fastidiuntur; unde tamen olim profecte funt. Lavetis terni, aut quaterni fimul. Ne teramus tempus hujulmodi moris. Ego nalli defignabo locum; fumat fabi quifque; quem volet. Qui delectatur igni, hic commodius accumbet : qui offenditur luce, deligat hune angulum. Quem delectat prospectus, hic sedeat. Agire, satis morarum. Accumbite. Egodomi fum, vel ftans coenabo, fi lubeat, vel obambulans, Ceffatis ? At interim coena corrumpitur. Au. VIvamus nune, (a) curemusque cuticulam. Simus nune Epi- Proverbi curei, Nihil nobis cum fronte Stoica. Valcant cura. Ab-curare, Baefitomnis livor, exulet obtrectatio. Sit mens lata, frons chanalia vihilaris, fermo lepidus. Ch. Quinam funt ifti Stoici, arque vere, indut-Epicurei, Augustine ? Au, Stoici Philosopheram quoddam gere genie. genus est trifte, severum , jejunum , qui hominis sumnum bonum honefte, nescio quo, metiuntur. Epicurei his longe diversi foelicitatem hominis voluptate terminant. Ch. Tu igitur cujas es tandem, Stoicus an Epicureus? Au. Zenonem laudo, at Epicurum vivo. Ch. Quod tu jo-102 1000 co dicis, Augustine, id serio factitant hodie non pauci, pullio tantum & barba Philosphi. Au. Imo isti vel (b) AL L'Aleti poiotes superant luxu. Ch. Heus Dromo! ades huc. Tuo pula luxu munere sungere : consecra coenam. "Au. (c) Quitquid apperaitus en superaitus en s " qui fud benignitate pafeit univerfa. Amen. Ch. Appone epu- Gracis is. Quid cunetamur huc capum discerpere ? quid rrepida dicimi tomus hunc gallum lacerare : Au. Ego Herculem præsta- temperans, uid los ac belium hanc conficiam. Utrum mavis de ala, an de parumque acci sophibus? Ch. Utrumvis, nihil med refert. Au. In hoc fobrius: m

Cuticulam

lautiores

1

ti.

ti.

ita

m

104

-10

ım u-i ore

des ali-

Te-

lautiores putar vulgus : Ch. Tu multum laboris mea causa capis; Tu permultum laborem mea causa fumis. Tu omnibus ministras, ipse nihil edis. Ego tibi hanc alam ministrabo : at ea lege, ut dimidium mihi restituas. Itane agitur? At istud est tibi ministrare, non mihi. Tibi serva, ego enim sum impudentior, quam cui ministrari "Id eft, ve- quicquam debeat. Ch. Probe fadis. An. Eho, tu * lupo raci, appel. cibum ministras ? Vulturem invitas ? ch. At jejunas, lativum lo- non coenas. An. Imo me uno nihil edacius. ch. Imo menco appella- dacius nihil. Proinde agito ac fi domi fis tuz. An Istud iam plane mihi persuasi. Istud jam in animum induri, Sic stat sententia. Confilium est iftud facere. Ch. Quid tibi hoc vinum placet? Quid hoc villi delectat? An Mihi quidem perplacet. Me certe vehementer juvat. Me fatis delectat. Me non mediocriter juyat, Pe Utrum mavis m-

NON REFERT QUOSIT COLDRE.

1

P

in

no

chi

an

M

chu

(pe

den

ciffe

mat

la v

ta n

bero

la di

dimi

ANO

pofte

id ha

HIML

lenib

dum

quium

a mixta.adæque.

brum,an candidum?

tivi.

Au. Equidem (a) utroquenjukta delector. Nihil refert verb. ionat quo sit colore, modo sapor placest. Non laboro quantum oculis placeat vinum, mode palatum juvet. Nihil me mevet aspectus, si sapor placeato Parvi refert, quo sit colore, quem habeat colorem, si sapiat bene. Non cupio oculos pascere, si palato satisfacere queat, modò palatium juvare Nihil moror colorem , modo, gratus fit fapor. b Catius in- ch. Credo. Arqui funt (b) canatica Pholosophia compriducitur a, mis periti, qui negant vinum elle probandum, nifrque placeat (a) quatuor fentibus; oculis, colore; naribus, odo Philosophia re; palato, sapore; auribus, sama & nomine. man Ridica ad unguem lum; quid fama conducit ad potum ? Ch. Tantum ut multi non stupidi palati vehementer probarint willium Lovaquatuor fen- nio vernaculum, quum credetent refle (d) Beinent. fibus place- Fortaffe jam larga potatione palatum obsurduerar. ch. Imo nondum attagerant pogulumi Tamen judiciumatium arnum you audire cupio, hominis his in rebus peritiffimi. Album nostrates rubro præferunt, quod rubrum fit paulo accee Hujusan- bius, & alterum exilius quidem efed illud mitius, & una bitror, falubrius. Ch. Habemus & fubrubrum, & flayum, purpureum. Hoc mustum est ( ) hornum. Hoc himum et divitiz no- fi quem capit vetuftas. Habemus & quadrimum Sed ju vappescit ac desipiscit senio. Atate vigor vanuit. (f) Luculli divitias audio. Ch. Hens puer, ubi cellas ? no hic plane negligis, non vides quanta fit hie ficcitas? Qui

pud Hor. doftus. e Vimm re debet. d Vulgo Bef TriumRo manorem bilitatz / funt, Luculli, Craffi &

Varronis

hec rerum thatu incendium contingeret, quo reftingueremus? Dato firigalis plenos cyathos, Migreffine, quid habes, quod parum es hilaris ? Quid accidit tibi, quod fedes triftior? Quid est tibi, quod minime gaudes? Aut doles, aut curmina condis. Tu nunc * Chrylippum agis, Meliffa tibi *simile oc. opus eft. Au, Quam hic mihi fabulam narrat? Ch. Chryfip- cultum; vel pus adeb ferrur intentus fuisse suis Logicis, ut ad et am avnmensam eriam fame periturus fuerit, mili ancilla Meliffa ci- proprium bum in os ingeffiffet! An. Ille verò indigmis erat, qui fer- pro appeilavaretur. Sed fire offendit taciturnitas, placetque convivium ti o. vocalius, est quo id esticias. Ch. Memini. Recte adingnes, liberalius bibendum ; largius, copionus, meracius cportet bibere.

00

,

n-

ud

ĸi.

id

ihi

le-TI-

up.

fert

um

ore, ulos

vare

por. pri-prod

icu-

mul

ovia

rilum

lbum

acer-

ut at

um,&

REM ATTIGISTI

du. Rem acu tetigiftic Recte judices. Scopum anigifti, Comproba-Name, and a design mungit. . sergib and monio.

Facundi calices quem non fecere difertum?

Ch. Perdocte tu quidem Augustine, ut omnia, fed quoniam Bacchus eur in fermonem vinarium, quando in mentionem incidimus vinorum, libet interrogare, quonam confilio veteres illi Bat- Deus. chum rquem * vini autorem videri volebant, poetarum De- "Vinum sam dixorint ? Quid enim ille remulento Deo cum poetis, cuit ingeni-Mulatum virginum cultoribus ? Au. Qualtio, ita me Bat-diam miri. this amer, poculis digna ! verum, quorfum tuz quaftiones frat. spectenty fatis intelligor Ch. Quorsum amabo? An. Aftore de vine disputationem in picis Gallica rechna, quam didicife Parifies te fuspicor, nimirum quo mines interin ablumatur vini. Abi, virum te judico, non frustra in tanta schela versatus es. Ch. Accipio rua dicta, referam paria scommawobiere commodum. Sed ad rem. An. Dillolvam ubi bibero. Signidem absurdum ficeres ficco palato de quiestione vinofi diffutare. Præbibo tibie biftime. Propino tibi hune f. vphu dimidiatum! Ch. Accipio abs te libenter. Sit faluti, Profit. A Jam accingor, ut me mislum facias. Ego meo more pre- Bacchus politere faciam. Quod * Baccho pueritia effigiem tribuerint, quarepuere il habet myftern, quod vinum potum, cai de folicitudines a+ chiqie pinim al lambus quoque iphs inventum quandam reddere videtur, nimis noffen eximit, hilaritatemque quandam inducit. Quare gatur. dim & hilatiores facit & formoliores, Id quod Horatius quim malticlecis, tum præcipue his versibus aperre telta-Qui curis cos

Ad mare quam veni,generofum & lene require; Quod curas abigat, quod cum fe divite mauet In venas animumque meum, qued verba minifret. Quod me Lucana juvenem commendet amica.

vum lose

& Heceft, dilutus.

e saxestic. le gemato -וצטלפאינים Ros fumpta parte p: 2fantiore pro tore poculo gemmis or-BALO.

a Appellati- Nam quod huic poetas dicarunt (a) Deo, id fignificarum voluisse suspicor, quod vinum & ingenium excitet, & facuneffectis Vini. diam ministret : que duo poete funt aptissima. Unde frigent carmina, que feribuntur eque potoribm. Est quidem igneus suapre natura Bacchus, sed (b) adhibitis nymphis redditur temperatior. Habes, quod quarebas? ch. Nihil waqnam audivi verifimilius dici ab homine Poeta; dignus es, qui bibas (c) gemma. Heus puer, tolle hanc patinam, arque appone id elt, pocu- catera, An, Puerum habes admodum inurbanum, Ch. El veterator nequissimus. An. Cur non instituis alio pacto? Ch. Difficile eft canem vetulum foris affuefcere. Difficillimum el veteratoris mutare mores. Vetulus canis non facile affuefcit loro. Me quidem dignus est. Dignum patella operculum.

C

E

c

P

in

co

ari

lof

hal

rug

te f

que

erat

nos

lent

con

cœn

Hoc

Etia

Mit

tabin

flian

Buby

arbiti

appet.

modu

Hac t

nes fu

COGNSCEREM 201D Te oblectet, tibi ministrarem. Formula.

An. Decerperem tibi quippiam, si palatum tuum tenerem. Ministrarem tibi, si gula tua mihi satis cognita eset. Apponerem tibi, si quid potissimum juvaret scirem, S nossem ingenium palati tui, essem tibi structor. Equiden tantundem palato quantum animo fapia. Ch. Palatum habes eruditifimum, Nihil tuo palato doctius. Nec eo te puto inferiorem de cujus fingulari peritia testatur Satyricus,

Ofrea callebat primo de prendere morfus Et femel afte et decebat littus echinic

a Catius Epicureus fuit & cana u autor, ab Horat. lib 2. erm inducitur, ad unguem dodus,

An. Et tu mihi Christiane, ut par pari referam, ipfum audville Epicurum, aut in schola (a) Catiana institutus vident Quid enim tua gula aut sapientius, aut fastidiofius? Ch. S oratoriam zque artem, ut culinariam callerem, nec Cum iple me vinceret. Au. Equidem fi alterutra catendum elle, culinariam, quam rhetoricam mallem. Ch. Subscribe tuajudicio; graviter, acute, vereque judicas. Quid enimon philesophia torum confert loquacitas, nisi quod aures otiolas ins voluptate demulcet? Culinaria tum palatum, tum ventien in hoo tum totum hominem, quantus eft, pascit ac reficit. Concede ovillas laurea lingue, inquit Cicero : at utraque concedat Culine ovillis Nunquam mihi Stoici illi magnopere placuerunt, qui om nins ad fuum (nescio quod) honestum referentes, cutis a on at pala

n-

1-

IC-

w

U-

25

ene ER

eft

fcit

ffer. Si dem abes puto

indi-êris.

b. Si

o ju

Palati nullam rationem habendam putant. Dici non poteft. quanto Diogene sapientior Aristippus mihi faisse videtur. An. Ego Stoicos cum suis jejuniis contemno. Epicurum magis laudo, ac probo, quam Diogenem illum Cynicum, qui crudis oleribus, ac simplici aqua victitabat. Quare nihil miror, fi Alexander Rex fortunatiffimus fe Alexandrum quam Diogenem esse maluit. Ch. Nec ego sane, quamlibet vilis homuncio, cum Diogene meam Philosophiam commutarem ; fortaffis & Catins tuus facere recufaret. Melius nostri temporis Philosophi sentiunt, qui contenti, Stoicorum more, disputare, vivendo ipsum etiam Epicurum vincunt. At ego quidem rem in primis præclaram Philofophiam puto, fi parce adhibeatur. Nimiùm Philosophari non laudo. Eft enim res perquam jejuna, sterilis atque triftis. Ubi in calamitatem, aut zgritudinem incidi, tum demum ad Philosophiam, tanquam ad Medicum confugio. Ubi convalui, rurfum illi vale renuncio. Au. Tuam rationem probo. Belle philosopharis. Salve igitur Philosophe, non è (a) Stoa, sed è Culina ? ch. Quid tandem Athenis. habes Erasmi, quod parim sis hilaris? Quid sibi vult cor-unde dici rugata frons? quid filentium? An mihi succenses, quòd Stoici. te frugaliore coena acceperim ? Er. Imò tibi sum iratus, quod tantum impendii mea causa fit factum. Interminatus erat Auguffinus, ne fua causa diem feltum faceres, (b) vis b Provert. nos posthac redire nunquam. Nam talem coenam dare solent ii, qui unam duntaxat dare constituissent. Quos tandem convivas vidêris accepisse? Non amiculis, sed satrapis conam paraffe vidêris. An nos helluones effe credis? Hoc non est dare coenam, sed triduanam saturitatem. Ch. Etiam tu pergis esse . Demea ? Cras ut lubet disputa, hodie Mitionem te præbeas, oro. De impendio cras sobrii disputabimus, nunc nil nifi meras nugas audire libet. Su. Chrifliane, utrum de bubulis, an de ovillis carnibus mavis? Ch. eller, Bubulis quidem magis delector, at ovillas magis salutares arbitror. Ita ingenium eft hominum ut perniciosissma queque appetant vehementiffime. Au. Galli fuillas carnes mirum in modum amant. Cb. Galli amant que parvo constant. Au. inani Hac una in re Judzeus sum; nam nihil zque odi, atque carnes suillas. Ch. Nec injurià ; quid enim insalubrius? ego trem. ovillas pariter amo & fuillas, fed diversa ratione. Nam iom villis, quòd amem, libenter vescor. Suillas præ amore tis son attingo, nè quid offendam. Ch. Bellus horno es Erafmi,

ac feftivus. Equidem mirari mecum folco, unde tante in palatis humanis diversitas. Nam ut Horatiano carmino utar.

Tres mihi convive prope diffentire videntur, Poscentes vario multim diversa palato.

Er. Quanquam, ut ait comicus, quot homines tot fententia, & fuus cuique mos ; tamen nemo me adduxerit, ut credam plus ingeniis inesse varietatis, quam palatis. Ita vix duos reperias, quos eadem juvent. Permultos vidi, qui butyri ac casei ne olfactum quidem ferrent. Sunt quibus carnes naufex fint ; alius elixis, alius affis abstinet, Multi aquam vino præferunt. Et quod incredibile eft, vidi hominem qui nec pane, nec vino uteretur. ch. Quibus tandé miler ille victitabat? Quibus vescebatur ? Er. Cæterorum nihil fastidiebat, non carnes, non piices, non olera, nec poma. Ch. Vis & istud tibi credam? Er. Si lubet. Ch, Credo, at ea loge, ut viciffim mihi mentienti fidem sis habiturus. Er. Age, faciam, modò verecunde mentiaris. cb. Quali verò fit quicquam tuo

9

ri

Iff

fer.

cur

ran

dec

Ch.

nih

can

dido

ciba

Que

beat

Acc

Iden

næ,

ti affi

Sed

culi (

affide

calles

Au. 7

delect

homines præ enucs picturis in quibus unt. ca linea notantur holut procut apparentes. b Plinius 18 cap.36.

commento impudentius. Er. Quid dicet frons tua, si hominem tibi commonstrem? ch. Macilentum quempiam ac (a) monogrammum effe oportet. Er. Imò diceres athletam. a Monogra- ch. Polyphemum potius. Er. Hoc tibi mirum videri demimi deuntur ror, quum multi fint, quibus pisces vento durati fint panis loco; nonnullis hæc præstent herbarum radices, quod noac pufill, à bis panis. Ch. Credo, sed perge mentiri. Er. Quendam in Italia, quum illic agerem, videre memini, qui nullo neque cibo neg; potu adjutus, somno saginabatur. Ch. Ut nihil pudet! Non possum illud Satyricum non dicere; Tunc immensa muneuli, ve- cavi foirant mendacia felles. Tu poetaris. Tu nunc poeta agis, Nam mentiris dicere, mihi religio est. Er. Mentiar fi non (b) Plinius autor certiffimus scripfit, ursum quatuordecim dies solo somno mirum in modum saginari : Que tamen ita altè premitur, ut ne vulneribus quidem queat excitari. Imo quo magis mireris, addam, quod Theophrastus scribit, per id tempus urforum carnes, coctas quoque, fi afferventur, revivilcere. Cb. Vereor ne Parmeno ille Terentianus ista non contineat. Mihi facile fidem facis. Ministrarem tibi de cetvinis carnibus, fi fatis effem urbanus. Er. Unde tibi nunc venatio? Unde ferina? Ch. Midas homo hominum qui vivunt liberalissimus, nostrique amantiffemus, mihi mist de minin no: dono quidem, sed sic, ut ego minoris emam sepenume juvat : ro. Er. Qui sic? Ch. Quia famulis plus dandum, quam dans aut eti sur in macello vendenti, Er, Que res cogit hoc facere? nim jo ch. Tyrannus

Ch. Tyrannus omnium violentifimus. Er. Quis ifte ? Ch. Mos. Er. Profecto tyraninus ilte frequenter iniquissimas leges obtrudit mortalibus. Ch. Idem suo more nudiustertius hunc cervum venatus est. Quid tu,qui soleas istius studii esse amantiflimus? Au Equidem hoc frudio plane relicto, jam præter literas nihil venor. Ch. At mihi videntur literæ quovis cervo fugaciores. Au. Duobus tamen potissimum canibus affequimur. admiratione fedicet, alg. improbitate laboris. Nam & admirari plurimum discendi ardorem ministrat : &, ut facundiffimus poeta scripsit,

ic

1-

10

ec

13

on

ti-

m

66

uo

ni-

ac

m.

ni-

nis

no-

in in

que

Pu-

enfa

agis,

non

ecim

n ita

Imo

, per

r, re-

non

e cer-

C VE

dare cere ?

annus

Labor omnia vincit Improbus .ch. Amanter admones Augustine, ut soles : propterea non desistam, non conquiescam, non defatigabor donec consequar. Au. Carnes cervinæ funt nunc admodum tempestivæ. (a) Meminit Plinius de hoc animante quiddam admirabile. Lib. 8.c.13, ch. Quidnam obsecro? Am. Quoties arrexere aures, acerrimi esse audirus, at contra quum remisere, surdos. Ch. Istud ipsum mihi sæpenumero evenir. Nam si quando siat fermo de recipiendis aureis nihil tam auritum. Hic enim cum Pamphilo illo Terentiano aures arrigo: ubi de numerando verba fiunt, illico demitto. Au. Laudo te, facis ut te decet, Ch. Vis de his leporinis chunibus? Au. Tibi sumito. Ch. An de tergo mavis? Au. Hocanimal præter ilia & clunes nihil habet appetendum, Cb. Vidiftine unquam leporem blib codem candidum ? An. Sæpenumero. Plinius in (b) Alpibus can- cap:5. didos reperiri (cribit, quibus hibernis mentibus nivem procibatu elle fit creditum. An verum fit, Plinius iple viderit. Quod si leporis cutem candidam reddit nix, stomachum habeat candidum necesse est. ch. Mihi verisimile non fit. Au. Accipe magis admirandum, ac fortasse tibi non inauditum. Idem utramque vim fingulis ineffe testatur maris & foeminz, ac fæmellas fine mare æque gignere. Iftud ipium multi affeverant, præfertim venandi studiosi. Ch. Est ita ut dicis. Sed hos cuniculos, si placet, tentemus, quia pinguius culi funt, ac tenelli. Ministrarem illi Nymphæ, fi propins Augustine, istius tibi vicinæ curam age, si libet: alles enim quo geltu sit ministrandum istis Veneribus. Au. Teneo quid dicas, natute, Ch. Quid ? re anserinæ carnes ni vie delectant ? Au. Me quidem non mediocriter juvant, ut sum . In epiit do: minime fastidiosus. At hic anser, nescio quo pacto nihil me grammate ume

juvat: nihil enim in vita vidi ficcius: ficcior est pumice, coi um, Furiena au ctiam novercă Funii illius, in quem (e) Catullus mul-um, Furiena meque serves. mim jocatur. Ligneus mihi videtur. Et mehercule quan- och

tum fuspicor, veteranus miles immodicis excubiis fefe maceravit. Aiunt enim anserem inter omnia animalia longe elle vigilantissimum. Et profecto nis conjectura fallor, hic anser ex corum numero est, qui canibus, una cum excubitoribus, somno sopitis, Romanum' olim Capitolium defenderunt, Ch. Verisimile (ita me Deus amet!) dicis, nam ex eo seculo reliatum arbitror. Au. Hzc quoque gallina, aut parcum faginatorem habuit, aut amavit, aut certe zelotypa vixit : quo quidem morbo hoc animantis genus maxi-Hic capus longe melius pinguit. Vide cura quid faciant. Quod fi ex Theodorico nostro Gallo faceremus capum, multo citius pinguesceret. Th. Non sum Gallus. An, Fateor non es Gallus Cybeles, neque Gallus gallinaceus, at forte Gallus Gallaceus: Ch. Quid hoc verbi eft? Au. Hoc znigma tibi conjectandum relinguo; ego Sphingem przstiti, tu Oedipus esto. ch, Dic mihi bona fide Augustine, nulla tibi cum Gallis unquam fuit neceffitudo? Nihilne affinitatis tibi cum Gallis contraxisti? Nullum fuit commercium? Au. Nihil sanè. Ch. Tanto es nequior. Au. Vide Plie. Sed cum Gallabus nonnihil. Ch. Libétne de (a) jecore anse-16, 10,0.22, rino, quod apud veteres in deliciis cum primis habebatur?

> Au. Non sum rejecturus, quod à tua manu venerit. ch. Non est quod expectes Romanas delicias. Au. Quas? Ch. Carduos,

> > t

P

ti

C

in

ci

tu

tu

te fu

ca les

ful

cochleas, testudines, colubros, fungos, boletos, tubera. An. Iftis omnibus ego vel rapam præferam. Liberalis es, benignus es, Christiane. Ch. Has perdices nemo atingit, ac columbos quidem. Cras dies jejunii ab Ecclesia indicti, adversus hanc esuriem munite vos. Onerate saburra navim adversus imminentem tempestatem. Bellum instat, instruite ventrem commeatu. Au. Utinam ifthuc verbi tacuifles, hilariores surrexissemus à cæna. Miseros nos reddis, ante tempus. cb. Quid ita? Au. Quia minus anguem odi, quam pisces. Ch. At non tu solus. Au. Quis hoc tædii nobis invexit? Ch. Quis commonstravit (b) aloen, absynthium, & scammonium dare in remediis? Au. Sed ista dantur ægrotis. Ch. Sic hæc dantur nimium recte valentibus. preflat agrotare, quam plus fatis valere, An. At mihi viderur minus oneris olim impositum Judzis. Equidem ab anguillis, & porcis facile temperarem, modò liceat capis, & perdicibus expleri. ch. In plerisque non res sed animus nos di-

scernit à Judais. Illi manum abstinchant à certis cibis, ve-

lut ab immundis, & animum inquinaturis;nos quum intel-

ligamus omnia munda esse mundis, tamen carni lascivi-

Herba & Pharmaca amaritadi. minote.

Jejunii nfus,

*

To

ic

i-

n-

m

a,

0-

ci-

ra

re-

al-

al-13

n-

U-

li-

uit

ty. fe-

15

on

05,

ŤN. be-

BC

ai, rim

ru-

les,

nte àm

ex-

8

itis.

ndo

etur

llis, lici-

di

ve-

rtel-

ivi-

enti

enti, velut equo ferocienti pabulum subducimus, quo magis dicto fit audiens spiritus, Nonnunquam immoderatum havium rerum ulum abstinentiz moleftia castigamus, Av. Audio, fed eadem opera defendi postet circumcisio przputii. Moderatur & illa coitus pruritum, & cruciatum adfert. Si omnes itidem abhorrerent à piscibus atque ego, vix à parricida tam atrox supplicium exigerem. Ch. Quo- a piles qui rundam palato gratior eft (a) piscium quam carnium elus. Des utiles. An. Congruunt igitur his qui gulæ serviunt, non valetu- b Esopi & dini. Ch. Equidem audivi quondam apud (b) Asopas, & Apicii lanus, Apicies, przeipuum luxum in piscibus fuife. Au. Qui con-literio nobiveniunt igitur deliciz cum supplicio? Ch. Non omnibus licatus est: funt (c) muranz, aut scari, aut accipenseres. Au. Ergo festiviter tenues soli discruciantur, quibus satis male et etiam cum autem vesci licet carnibus. Fit enim non raro, ut cum licet vesci numero, luper Ecclesiam, non liceat per crumenam. Ch. Durum me-xuriofes vohercule interdictum. Au. Quod fi interdictus carnium efus, car Actopos divitibus vertitur in delicias, & fi pauperibus farpe non li- & Apicios, ethit vesci carnibus, etiam quum licer, ac ne nischus que quemadmocebit vesci carnibus, etiam quum licet, ac ne pilcibus qui-dum effedem, qui fere earius emuntur, cui igitur bono erir interdi-minatos dichum? ch. Omnibus: nam tenuibus, cochleis, aur ranis li-cimus Sareebit vesci, aut cepe, porrumve arrodere. Mediocres detra-danapalos, hent nonnihil quotidianis obsoniis. Quod fi quid divites fearus, Acdeliciabuntur, hac occasione, suz gulz imputent, non in-cipenfer, cufent Ecclefiz constitutionem. Au. Pulchre dixti. Sed in- pisces funt terim à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus, qui fummis fudoribus alunt familiam, & olim cariffication à tenuibus alunt familiam alunt familiam à tenuibus alunt familiam à t procul absunt ab amnibus ac lacubus, exigere carnium ab-liciis diviftinentiam,eft indicere famem, aut (d) Bouniquiar magis. ram habiti-Arqui, & quid Homero credimus, longe miserrimum (e) mor- de sausa Arqui, a quid Homero creatulus, tonge muertimum (et ingens tis genus eft, perire fame. Cb. Sie visum est Homero czeosat; fames Australia apud Christianos, miler non est, qui bene moritur. Au. Esto enim fa fane; sed tamen durum est à quoquam exigere, ut moriatur. & & fylla-Ch. Nec hoc animo pontifices interdicunt elum carnium, ut ba auget, intereant homines; fed ut vel affligantur moderate, fi deli- quest totos querunt, vel subducto latiore pabulo, corpora minus fero-riar aliquis. ciant adversus spiritum. Au. Isthuc ipsum efficiet modera- . Homer. tus carnium efus. , Ch. Sed in tanta corporum varietate, cer- ofus. u. tus carnium modus prześcibi non poteft, cibi genus po-lejuni fais teft. Au. Sunt & pisces, qui multum addant alimenti, funt carnes, que minimum. ch. Sed in genere plus alunt carnes. An. Age, die mihi, fi quò tibi foret iter, utrum malles equum alacriorem ac fublascivum, an morbidum, qui lubinde collabens, lessorem dejiciat in terram. Ch. Quor-

prices morbos pariunt.

fum istud ? Au. Quia * piscium esus corruptis humoribus corpora nostra reddit magnis morbis obnoxia, ut jam spiritui non possint subservire. ch. Quibus morbis? An. Podagræ, febri, lepræ, morbo regio. Ch. Qui fcis? An. Credo medicis; id malim quam experier. The Id fortaffis in paucis accidit. An. Equidem arbitror in pluribus. Porrò quoniam animus agit per organa materialia corporis, que malis aut bonis humoribus afficiuntur, vitiatis instrumentis, non potest, at vult, exercere vim fuam. Ch. Scio medicis magnopere damnatum effe piscium esum, sed secus visum est maioribus nostris, quibus obtemperare religiosum eft. Au. Religiosum erat & olim non violare sabbatum : sed prius erat servare hominem sabbato. Ch. Suz quisque saluti consulat. Au. Imò, fi Paulo volumus aufcultare, nemo que fun funt querat, fed quisque que alterius. Sed unde hic novus Theologus in convivio? Unde novus hic ac fubitus Magister noster? An. Quia mihi malè convenit cum piscibus. Ch. Quid igitur? An non abstines à carnibus? Au. Abstineo, sed obmurmurans, nec fine meo magno malo, ch. Charitas omnia suffert. Au. Verum 3 fed eadem quam minimum exigit. Si suffert animabus & omnia, cur non ferunt nos his vesci cibis, quos indulsit libertas Evangelica ? Cur hi à quibus Christus toties amorem fui ftipulatus eft, patiuntur tot hominum &(a)corpora perielitari merbis capitalibus, & animas - aterna damnationis e Id eft, qui periculo ob rem non interdictam à Chrifto, nec per le necessariam ? ch. Ubi aliud suader necessitas, cessat humanz conflitutionis vigor, cellat & voluntas (b) nomotheta. Au. At non cessat offendiculum infirmiorum. Non cessat ferupulus meticulosz conscientiz. Postremo non satis constat, quibus limitibus finiatur ista necessitas, An quum cœperit(c) ichthyophagus agere animam ? Serò morienti porriguntur carnes. An quum totum corpus habet (d) epialus? Non tanti erat ciborum delectus. Ch. Quid igitur tu velles prascribi ? Au. Scio, si quis mihi credat Ecclesiaftica rei dictaplacide affi- turam. Ch. Quid ifthuc verbi eft? Au. Si summus effem liens, quem. Pontifex, hortarer omnes ad perpetuam (e)vitæ sobrietatem, sed præcipue sub diem festum. Cæterum jus facerem cuique tur Eumeni vescendi quibus vellet pro corporis salubritate, dum moderate & cum gratiarum actione : darémque operam, ut hoc, quod detraheretur observationibus hujusmodi carnalibus, accresceret ad studium veræ pietatis. Cb. Nimirum istud mea quidem sententia tanti est, ut te faciamus Pontificem. Au. Rides, sed tamen cervix hæc sufficeret vel triplici (a) coronz

a Noxii & corporibus. b Id eft, le gis autoris. Nous House. veleitut pilcibus. Eft repulus inde nomen habens. d i pialus febrisgenus: vehemens omnis canfa fic dicta Fprales, quafi admedum furia dicunde quam mulli bene velint. (e) Vitz tob ictas.

ftringens

(a)corone sustinende. Ch. At interim vide ne ista scriban- a pontificis tur inter articulos l'arisiensium, Au Imò quicquid dictum est, diadema feribetur in vino, sicuti par est dicta inter pocula. Sed satis est rona insigjam Theologia in convivio. In coma fumus, non in(b) Sor-nitum. bona. Ch. Quid vetat dici Sorbonam, ubi bene sorbetur. Au. 6 Gymnasi-Soibeamus igitur, non disputemus, ne nobis à (6) sorbis di-um Pariscatur Sorbona, non à forbendo. «Pomi genus, acerbi-

CHRISTIANUS, CONVIVE, MIDA, ERAS-tate con-MUS, FUER, AUGUSTINUS.

s

8

n

c

d

n

.

Ş

t

n

s

e

1.

-

n

1, ic

c,

id

ci z

ch. Agite hospites humanistimi, quæso ut rænulam no- quadam on ftram, licet tenuem, æqui bonique consulatis. Præbere vos cidant etihilares ac lubentes, quamvis conviyium tenue fit, & frugale; am. ego vestrà facilitate fretus, familiariter vos vocare sum ausus. Et est sanè vester mihi adventus conspectusque non modò gratiffimus, verum etiam jucundiffimus. Co. Coena tua, Christiane optime, multis modis clegans lautaque nobis, videtur. Quod excusas, id unum habet accusandum. Nam magnificentior fuit, quam sat est. Siquidem hoc convivium opiparum in primis, ac lautum judicarim, quod primum simplicibus epulis, deinde hilaritate, rifu, jocis, falibus fit conditum, quæ omnia nostro convivio non defuerunt. Verum *de con- * Numens vivarum numero hic mihi quiddam in mentem venit, quos convivarum neque pauciores tribus, neque plures novem elle oportere scrip- quis olim. fit Varro. Tres enim funt (a) Charites, id eft, Gratia, lib.13.c.18. humanitatis ac benevolentia præfides, & novem funt Muse honestiorum studiorum duces, At hic decem convivas esse video virginibus exceptis. 3u. Nihil convenientius accidere potuir, Nos sumus Varrone ipso paulo sapientiores. Nam tres puellas lepidiffimas, tanquam tres Charites adhibuimus. Deinde quia à novem Musarum choro Apollo abelle nunquam credendus est, jure decimum adjecimus convivam. co. Poetice dixisti. Si mihi laurus adesset, laurea co:ona caput tuum cingerem, fierésque Poeta laureatus. Au. Si malva coronatus essem, malvatus. Tantum honoris mihi non arrogo. Honor hic major eft, quam ut mihi con-

- Hand equidem tali me dignor honore,

cb. Vultisne singuli tantundem mea causa facere; quantum veltra sum facturus? co. Volumus, ac lubentes quidem, Ch. Ebibetis igitur ordine suum quisque calicem : à me exemplum capietis. Tibi hoc primum propino, Mida. M. Accipio abs te libenter. Pro que vulgus, prastolor dicit. Equi-

dem non recuso. Nihil tuâ causa recusabo. ch. Tu deinde czteris propins. Mi. Erasmi, przbibo tibi dimidiatam pateram. Er. Precor ut sit tibi bono. Sit tibi bonum,atque commodum. Profit tibi. Proficiat, durius dicitur. Ch. Sed cur cessat patera? Cur non obambulat? Defecit nos vinum. Ubi arinde prov. funt oculi tui(a) furcifer ? Vola, adfer ejusdem generis sexta-

nofyllabus,

omnisfervin rios duos. Pu. Erasmi salve, quidam pro foribus te conventum expetit. Er. Quisnam est? Pu. Mori famulum se dicir, herum ejus ex Britannia advenisse, cupere ut le vilas, quandoquide prima luce parat iter in Germaniam. Er. Christiane, subducatur ratio, nam mihi quidem abeundum. Ch. Rationem, Erasmi doctissime, hujus cænæ ego confecero. Non est quod calculum frustra teras, gratiam habeo, qui dignatus sis nostro adesse convivio. Sed avocare te molestum eft, nondum peracta fabula. Er. Quid superest nisi ut dicam, valete, & plaudite? Ch. Age, boni consulemus, quando tu non ab equo ad afinos, sed ab amicis ad amiciffimos properas. Er. Ego pariter tibi gratias ago, quòd pro tua humanitate ad hoc conviyium longe suavissimum me vocaris. Valete sodales optimi. Bibite non segniter, & vivite suaviter. Ch. Heus Dromo. Sedetis jamdudum ociofi omnes; Libétne cuiquam quicquam amplius? Co. Nihil omnino., Strenue munus nostrum administravimus, cb. Tolle igitur hæc,ac(b)bellaria appone. Muta quadrulas atque orbes. Tolle cultum meum, qui humi decidit. Pyra vino perfunde.

~A Damafco mote. non ab opβράβυλα etiam di-

Adlunt mora przecoqua, etiam domi nostrz nata. Co. Tantò erunt suaviora, quòd vernacula. Ch. En pruna cerea, en (c) Damascena, rarum apud nos spectaculum. En mitia mala. En mali novum genus, cujus matrem ego hisce manibus pido. Gracis consevi. Nuces Castanea, omne deliciarum, quas horri noftri benigne effundunt, genus. Au. Sed flosculi desunt. Ch. Ifti (a) Gallici funt apparatus, qui magnificentiam eam pod Gallorum tiffimum amant, que minimo constat. Nobis non est ca magnificen-mens, aut ingenium. Au. Non apud Gallos rantum reperies, quibus ea placent, que minimo constant. Sed heus tu Augustine, num tu credis te hic immunem bibiste? Egóne te meis immunem tinxero poculis? At interim propinatori tuo dimidium scyphi debes. Au. Is jamaudum me millum fecit. Is mihi hujus debiti gratiam fecit. Ch. Unde ille fibi vendicartantum autoritatis? Vix Romanus Pontifex hoc vinculi relaxet. Nosti priscam conviviorum legem (e) n miss nambe. Au. Remittendi juris jurandi jus habet, cui factum eft, & cujus intererat servari. Ch. Sed omnium convivarum

a Id eft, ant bibe aut abi.

VIIS.

interest

tt

in

tu

ti

ni

co

ft

Y

pa

pr

Cb

liu

IUI

66

interest servari leges inviolabiles. Au. Age, quando hæc est Germanorum religio (a) exorbebo quod reliquim est. Sed a Mos reliquid tibi rei mecum est ?

giole obfervatus.

AUGUSTINUS, CHRISTIANUS.

Ch. Impendium readas oportet unus nomine omhium. Quid expalluisti? Ne verere, perfacile poteris. Fac quod Izpe fecisti, jut aliqua elegantia doctiores à coma surgamus! Neque enim clam te est, veteres illos in secundis mentis hilariora quadam disputare solitos. Age igitur, quibus & quot modis hec oratio potest enunciari ? Indignum quditu.

3

n

-

S

-

t,

-

)., IT

e.

-

n

-

13

>-

b.

0-

ea

e-

1-

te

ri

·-

n-

n-

AL

m

m e ft

INDIGNUM AUDITU Formula.

Au. Dixti pulchre per poferius supmum. Auditu minime eft dignum. Indignum elt andiri. Haud dignum eft quod audiatur. Eft ut audiatur indignum. Levius eft quam quod audiri debeat. Vix operæ precium eft referre. Non tanti eft; ut audiatur. Ineptius est, quam quod audiatur. Non est opera precium narrare. Ch. Quet modis bec fententia verti poteft ? Magno mihi constat,

VARIANDI RATIO HANCO

Orationem,

Magno mihi conitat.

Av. His verbis, impendo, infumo, impertio, conftat, Ut. Multum in te docendo insumpsi laboris. Plurimum ea in re opere infumph. Non minus pecunia quam cura in eam rem impendi. Non parum infumph pecuniæ; temporis permultum, laboris plurimum, ingenii nonnihil. Multum lucubrationis impendi. Multis vigiliis hæc res mihi constat, multo sudore, multa opera, plurimo labore, sumptu ingenti, pecuniâ magnâ: Pluris mihi conftat, quam credas. Minoris mihi constat uxor, quam equus meus, Ch. At quid sibi vult, Augustine, quod verbo isti, constat, modò ablativum, modò geniti- Constat yum calum apponis? Au. Quzstionem perutilem, ac late patentem movisti. Verum ne convivas loquacitate mea premam pauciffimis absolvam. Sed cupio singulorum hac de re audire sententiam, ne cuiquam, ut dixi, sim moleftus, Ch. Quidni cupiant idem vel puella? Au. Illa fane nihil aliud quam audient. Accingar igitur, grammatica bene fortunante. Scis verba emendi ac vendendi, aliaque effe confi- Nomen pre-"mili fignificatu, quibus apponantur hi genitvi foli, tanti, genit cas

quanti,

quanti, pluri, minoru, tantidem, quantiviti, quanticunque; at ta fi substantiva non apponantur; quae si accedant, ucraque in ablativum casum vertuntur. Quòd si pretium certum apponatur, pones in ablativo. Si per adjectivum substantive positum, in ablativo pones, nisi per adverbia substantive positum, in ablativo pones, nisi per adverbia so loqui malis. Ch. Quaenamiverba sunt de quibtus praccipis?

"In Hac fere sunt, eme, mercor, redimo, id est, sunt captum aut perditum y undo, venundo, venedo, id est, surfus venis do, quod mini venditum erat, Vineo, id est, surfus vinis praeteritum venivi vel venii: supinum venim: hinc venalis. Ab illo, id est, vendo, vendibilis manat. Mercos pro infervio, & stipendium facio. Compavo, id est, emo, vel committo. Commuto, muto, permuto. Cambure pentius barbatum in hoc sensu. Al stipendium facio. Lindico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium facio. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo, centralis sunt in la sunt in loc sensu. Al stipendium sensu. Indico pro assimo del sunt in loc sensu.

Cambire barbarum.

VENDENDI ET EMENDI

eft, circumferor, ut veneam. Metin pro eftino, aut taxo.

Faneror ad foenus accipio. Pacifeor, pactus fum. Pango,

openiei, id est, pactum facio. C. Da exemplum.

ì

"

"

UE

fic

fic

D

ræ:

qua

min

qua

run

hab

nim

Ho

eris,

hab

i. C

Au Quanti istum agrum in singulos annos locas? Respondebimus: Vigenis libris Franciscis. Hui! nimio locas. Imò locavi olim multo plufis; Arrego tanti non conducam. Si conduxetis minoris, petram: Imò jami vicinus trus Chremes agrum obtulit ac rogar. Quanti? Tantidem quantum tu petis. At multo nicliorem. Mentiris. Facio ut sollent qui dicertur. Tu ipsetanti posside. Quid liceris, vel licitaris, cum nihil sis empurius? Quanticunque addixeris, solum nihil sis empurius? Quanticunque addixeris, solum nihil sis empurius? Quanticunque addixeris, solum nihil sis empurius?

MENDENDIET EMENDI

Congrum istum Syva quanta vendis? Detent obolis. Nimio, turpissum. Imo minimo, tulla tibi vendit minoris. Emoria si non tanti minbronstat, aut certe non multo minoris. Mentiris venesica, quoniam duplo vis vendere, aut triplo. Eucentuplo si quanta attimas te? Utilibet. Quanti teliceris? Quanti coliceris? Quanti indicas te? Dic. Quanti se taxas? Quanti teiplam inscribis? Decem scutatis. Hui tanti? Eho an tu minoris me assimas con Ego olim non semel plutis in

unam noctem sum conducta. Credo; at nunc non paulo minoris affimo quam piscem; Abi in malam rem ganeo,tantidem te atimo, quanti tu me. Qui te (a) teruncio emerit, aTeruncio nimio emerit. Aut pluris emar, aut non vendar. Si magno ein Blenvemre cupis, larva tibi opus eft, nam rugæ iftæ non finunt, ning. ut carius vendaris. Ei qui tanti me nolit, non fum venalis. Ego ne culmo quidem te emero. Constiti pluris.

STERTIUM EXEMPLUM.

Auctioni hodiernæ interfui. Ain'tu ? Licitatus fum ye- Emerali Authoris nouterne mierion, Am tu : Bioliatus iam vo a Frequens Ne mireris, erant qui multo pluris licitarentur, pauci qui nos m'numinoris. Cui tandem addicta funt vectigalia? Chremeti, nerariis uxoris tuæ fummo & maximo amico. Sed divina quanti fectus, Defunt addicta. Decem. Imo quindecim. Deus bone ! Ego mi- cem millihi hominem ipium cum tota familia dimidio addictum no- bus, subaulim, At ille uxorem tuam duplo emptam cupit, Animadver- di, nummis "Liftine in his ommbus, ubicungs adfit subftantioum pretii, aut famile. "id in ablative poni, cateris aut in genitivo positis, aut in ad-" verbium mutatis? comparativum nunquam audifi fine sub-" fantivis, exceptis illis duebus pluris, & minoris. Sunt & alsa verba, de quibus sumus loquati, 'non admodum difimilia, sum, facio, habeo, duco, æstimo, pendo, que idem facere significant: ho itidem. Junguntur autem bis fere genitivis, multi, magni, parvi, pluris, plurimi, minoris, minimi, maximi, tanti, quanti flecci, pili, mitili, nauci, huges, & figua funt tris fimilia. Ch. Da exempla with med. tilimong mulagid on an array

mountain om ioto & STIMANDI

I hand hand Formula.

s.

n.

us

0

rel

is,

Vi-

E-

ni-

aut

uid

nti

35 ?

ho

s in 1300

. Au. Scis quanti te lemper feeerim? Tanti fies apud homines, quanti virtutem facis. Præceptores meos femper feci plurimi. Aurum hac tempestate magni penditur, litera nihilis five pro nihilo ducuntur. Aurum minoris habeo, quam credas. Tuas minas flocci facio. Promissa tua duco minimi. Non pili re facio. Si tanti sapientia penderctur, quanti pecunia, nemo auto egeret. Pluris apud nos fit aurum fine sapientia, quam sapientia fine auro. Hoc pluris re habeo quod doctus fis. Minoris hic fies, quod mentiri minime calleas. Hic multi funt, qui nigrum in candida vertunt. Hoc mihi pluris es, quod literas amas. Tanti apud omnes eris, quantum poffidebis. Tanti ubiq; habeberis, quantum babebis. Non quanti habearis, sed quanti sis interest. Tanu Christianum meum facio, quanti alium neminem,

Scutatus Debitt, numifma inferioris Germania. Antonine in ung cens mille apres proposuit. ftruthionum capite pto. poiult. Vitellius in mie convi-Vio 2000. pilcium & 7000.2VIUM appofuit. Cheopatra unione incredibilis precu de que Bap. Fulg.lib.9.

"Inveniuntur & alia verba cum bis genitivit & ablativit que " naturd fud non fignificant emptione, aut aliquid fimile. Petrus ein ofculum puella (a) feutatoemit. Sit illi fauftu! Nolim ego ba-" fiare tanti. Quanti luditis? Quanti coenaftis? Quo m (b) sexcentis sestertiis coenaste legimus, at Galli sepenumero liarde conitant. Faustus quanti docet? Parvo. At pluris quam Delius. Quanti igitur ? Undeviginti aureis, Non discam mentiri tanti. Phædra apud Terentium & rem, & seipsum perdidit. At nolim ego amare tanti, Quidam mag-"no dormiunt. Demofthenes plaris feluit, quam atis logneban-Heliogaba- (tur, Æqui, boni confulas oro. Ef & aliud verborum genus, " que accufativum una com gentivo aut ablativo casa exigit: quæ funt, accufo, id eft objicio crime, aut culpo etiam ablentem; Incufo, culpo extra judicium; Arquo reprehendo; Infimulo, impingo suspicionem culpa; Postulo, in jus voco. Accerso, dfere. Damno, condemno, pronuncio illum effe in culpa. Admoneo, commonefacio, ch. Exempli causa.

ACCUS ANDI. Formula.

Au. Scipio accusatus est ambitus, aut de ambitu: arguls me impudentiz iple impudentiffimus. Lepidus postulatus eft repetundarum. Accersitus est capitis. Si hominem insimulabis avaritiz, male audies. Admoneto eum priftinz fortunæ. Mortales ipfo vocabulo fuæ conditionis admonentur. " Comme nefacito Lepidum promiffi. Sunt pleragy que actu-" fativum geminum admittant; Doceo te literas. Exorat te veniam. Dedocebo te istos mores. Poposcit me mutuum. " Hoc, ejus rei mihi admonendus es quod in bis fecundum atcc cusativum, cisam pasiwa obtinent, in alis genitivus manet. A me doctus es literas. Postulant me furti. Postulor furti. Acculas me facrilegii. Acculor facrilegii,

Scie re nondum expletum. Scio animo tuo nondum elle latisfactum, Quando enim tantus elegantiarum helluo fatietur Sed convivis parcendum eft, quos hac non omnes perinde delectant. A coena, inter deambulandum, id quod rationi deerit persolvemus, nisi quid aliud censes. Chi Piar ex cua sententia. Agamus gratias benignitari divinz, deinde paulisper deambulaturi, Mi. Pulchre dicis. Nihil enim hoc vespertino coelo amoenius, nihil salubrius. Ch. Petre adesdum. Tolle suo quaque orgine, ac vinum cyarhis infunde. Pe.Jubefne agi gratias ? Ch. Ago. Pe. Grace mavis, an Latine? Ci. Utanque modo. Pe. "Gestias agimus tibi pater caleftis

.

4

P

Ž.

jus

27

SIL

ho

dig

tiat

aga

Du

amb

tele

(4)

dir.

tum

fole

juva

eft,

tom

poter

video

cepi A

primi

nu

ngen

njuri

ım·h

dem il

licend

iùs q

ation

te ut

.

k

į.

٥,

-

10

A

-

24

Ir.

. te

n.

164

et.

ti

ffe

de

inc

us

u-

ve-

m.

u-

23

ties

te qui tha ineff bili potentia condiditto amnia, tha inferut abili Gratiariin (Japientia gubernas universa, tua mexbaufia bonitate cuntta cibum furs te pafcie ac tegetas, la gire filis tuis, ut aliquande troum prum, La-" bibant in regno tuo ne Star : Mud immortalitatis quod promififitine. " ac praparafte vert diligentibus te, per Jefum Christum. Amit. Ch. Dic cadem Grace, na cateri, quid dicas, intelligani. 200, 40 bla Pr Evzaersand ou mares sedure o Te dop now ou devene unious ta may ta, o That's Esesuville (s orgid xu Beprava - a animile maginavita, o Th duegavithite Cu xensonni sussa resport philos te i au Europ, agel e rois ques les to desait more man dindus aga musi or, Sia Ingou Xeise is vie (& F Kugis mulli. 7 pt (& Cavt G. n. Barnistort G. st. autum. 7 wrequat G ayis elt too al avas. Luar. Cb. Habto volis, hospites candidiffini gratiam, qui ad hoc conviviolum venire dignati atis, oro zqui boniqi confulatis. Ch. Nes vicilium gratiam referre volumus, son tantum babere. Proinde, ne multis agantur gratiz. Quin potius furgamus & expatiemur. Au. Ducamus nobifcum virgines, nam co minus moletta erit deambulatio. Ch. Recte lentis: Ne defint nobis flosculi, fi forte locus flores non habebir, Utrum mayis noffris in hortis (a) more poerico reptare, an foris ad amnem expatiari a Allograde de Habent guidem horti rui amcenitatis permutum o ter rat port al him eam voluptarem matutinis deambulationibus lerva. As risur fole inclinato, amnium aspectus oculos mirum in modum Antana juvat. Co. Antecode igitur Augustine, ur pocia dignum Siva ward et, latus tulum claudami. Am Bone Deus, quantum restate pape tomitum, quantam pompara nobilcum ducimus, Dici non potest Christiane, quantum milit placeam, Satrapas milit videor. Ch. Age, nunc promifium przfta. Solve quod re-quondam in Pollionis oratione cum multa, tum illud in primis folebam admirari, quod tam facile, tam crebro, tam muste oracionem verteret, que res non modo insularis ngenii, verumetiam multi usus mihi videtur. Au. Haud muria istud in Pollione admiratus es Christiane. Ille enim um hac in re divinam quandam vim obtinet, quam quitem illi cum ingenii dexteritate quadam, tum plurimo, & licendi, & legendi, & seribendi ulu contigiste opinor, poius quam ratione aliqua, aut preceptione. Ch. At ego. ationem aliquam iftius rei, fi fieri poteft, expetto. Au. ta ut dixi res habet. Vernim quia te tantopere video vel-

y did sino

ent firme.

Inn Ecv.

A. Cell

Julia sur

Jugo 3

S 20 0 %

Shai prata

damento.

, quantum potero morem geram, calque fatiunculas quas

quas in Pollionis orationibus mihi vifus fum animadvenere. ut potero, reddam. Ch. Age, percupio. Au. Accingor.

Gratisium. slequib: Birth-M ons, La-

tra linguz

alicujus re-

ARGUMENTUM. Brevis de bae Copia praceptio, Orationem fuavisfime, copiase, facile,co-

brd, & venuffe variare docet. Regules breviter traditis, & praxi carun ald ch, con

in alepantisfima phraficos uniss verfione.

1. DRincipio, res ipfa parti electis, at Latinis verbis efferin da eff, quod ipium polle, non mediocris artificis el. gules lequi, Sunt enim permulti, qui nelcio quo modo copiam, & variattem orationis affectant, cum ne lemel quidem politie bum ante apte explicare. Isti ranquam femel balburiffe fit parum, balbu cedenti non tiem fuam alils atque aliis modis reddunt balbiorem : tan datur, ut Ege gurim fon fecum certamen fusceperint, ut quam barbarille deambulens me dici possit, dicant : itaque inepra lynonyma quadan corruit mu- congerunt adeo interdum inter fe diffidentia, ut ipla mirm. Dieitur rentur quo pacto convenerint. Quid enim ablutdius, quin hominem pannofum, cui ne una quidem, quam fine puder possir induere, fit vestis; eum tamen subinde suos pannes mutare, ac mendicitatem firam pro opibus oftentare? At nihilo minus ridiculi videntur ifti varictatis affectatores, qu guum barbare femel dixetint, repetunt idem multo barbara Splene sa demum herum aque iterum indoctius. Hor est non oration abenaomi- led folecifmis(a) abundare. Imprimis igitur, ut dixi, res in apris, atque electis verbis eft explicanda. 2. Deinde mutaton verbis utendum, fi qua, que idem efficient, repexianter : topo riuntur enim permulta. 3. Demum ubi propria difficient, tra mum flore- flatitis erit wiendum, fi modo verecunda fit translatio. 4. E nun quoque ubi decrunt, fi per attiva dixifti, ad paffiva reverte ta. Ita pec- dum erit, que nobis totidem orationes reddunt, quot ex adi cantes, di ai vis constabant, f. Postea verba, fi licebit, aut in nomina un funtoodoixi- balta, and in participia commutabimus. 6. Poffremo, ubi m Con. so lours adverbla in nomine, modo nomina in alias at que ahas par commutaverithus, per contrarium discumes 7. aut affirmation orationem in negativam commutabimus, aut retrorfum; 8. certe quod pronunciative dictum, per interrogationem che Nunc exempli causa, hanc lententiam fumamus.

cum confe-Quens verautem á Solos & of mer, inde Solecus. oppidum in Cilicia à natum in due burger Amici fer MODIETTIbat, brevi ques hors aimouis, fanz erationis vibex aut flagellum. Etymeleg. Sylb. Diog. Laert. A. Geld.s. e. 20. Seberus inftit. Elocut.

LITERATUA MAGNOPERE ME DELECTARUNT

LITERE. Epistola, epistolium, scripta, scheda, litera.

M

ta

fir

10

TA

no

cie

dio

" r

MU

(Cal

diu

5

1

Fui

L

ounc

et tu

te fie

quot

mus

ler at

MAGNOPERE

Mirum in modum, miris medis, majorem in modum, mirandum in modum, fupra modum, plurimum, non medioeriter lummopere, magnopere.

,c16-

eft.

自言

dam

mi

nos A

rius

s ipi

COTH

repe

trat

rice

100

c

\$.p

M

Animum meum, pectus meum, oculos meos, cor meum, Christianum

DELECTARUNT.

Voluptate affecerunt, recreaverunt, exhilararunt, voluptati fuerunt, oblectarunt, voluptate perfuderunt, mellitiflima fuerunt, jucundiffima, &c. Habes materiamstuum erit temponere. Experiamur igitur. Faciamus periculum. Tue littera magnopere me delectarunt. Tua epistola mirifice nos exhilaravit. Au. Verte activum in paffiyum, alia erit faties. Ut, Dici non poffit, quamtus fim feriptis exhilaratus.

ITEM PER ALIA VERBA

IDEM EFFICIENTIA.

Tuis ex literis incredibilem cepi voluptatem. Ex epikola Celsitudiais tuz plurimum voluptatis accepi. Non mediocrem Iztitiam tua mihi scripta attulerunt. Gaudio tua me leripta, quantus eram, perfuderunt. Hic non ita liceret mutare in paffiva, nifi in ille postremo, perfusus gaudio, quod "aftate dicitur. Capiebatur à me voluptas, allatum eft gaudium, non perinde ufitate dixeris,

PERAFFICIO.

Singulari voluptate literz tuz me affecerunt.

MUTAIN PASSIVUM

Tuis scriptis incredibili sum affectus voluptare. Non parum gaudiorum tuum nobis epistolium peperit.

PERSUMET NOMINA

adjectiva.

Tuz mihi literz multis modis jucundishimz fuerung Fuit ma illa epiftola sane quam grarissima.

PER NOMINA SUBSTANTIVA. Ineffabili voluptati tua nobis epiltola fuit. Incredibili juanditati fuerint tuz litera.

COMMUTAIN NEGATIONEM.

Tua kripta non mediocri lætitiæ fuêre. Nihil in vita " tuis literis accidit jucundius. Quaquam hac ratione aliquo-"ties jam uf sumus qua non eft negl genter pratereunda. Nam quoties multum, plurimum, fingulariter fignificare volumus per contrarium verbum idem efficiemus. Ut, vebementer amat Henricus. Haud yulgariter te amat. Multum me

juvat vinum: haud parum juvat. Est vir singularingenie, est vir ingenio non vulgari. Est homo doctrina admitanda. Est homo hon contemnenda doctrina. Thomas est summo apud suos loco natus. Non insimo loco natus. Augustinus cloquentislimus suit. Non ineloquens suit. Carneades orator suit nobilis, non ignobilis, non obscurus. Et id genus similia que nunquam non usu veniunt. Sed admonuisse rem clarismam satis est. Nec te lateat; Bisariam nos hujusmodi orationum genere tuti, mades a causa, prassettim si de nobis ipsis, loquamur. Tum ctiam amplisse andi grat d. Nam non ingratum, pro valde gratum: non vulgariter, pro singulariter, recte et venuste dicimus.

Ego literis meis nonnullam doctrina fum opinionen

re

hu

fac

ray

61

7

aut

tuas

thag

oren

crip

" fa

u v

66 yz

in al

Se

wi m

Si

TRANS

consecutus. Semper curavi, ut in literaria gloria non poftremas partes tenerem. 2. De amplificatione superiora fint exempla nune ad nostra revertamur. Nihil tua epistola unqui evenit grafius. Nulla res majori unquam voluptati fuit quam tua icripta. Nulla anquam ex re tantundem copi voluptatis, quantum extuis literis amantifimis. "Hoc mod " fingula orationes fuje toxes poterunt variari per interrogatonem. Quid tuis liteeris in vita jucundius effe potuit? Quid epiftolà illà tuà nobis evenit duscius? Quid îta oblectavit unquam,ut proximat tuz fitera? Hoc medo harfum fingulas fit orationes variare leibit. Ch. Quid deinde fiat? Au. fam paul Liberius totam grationem vertemus, ut unam dictionem platibus verbis ci cumloquamur Ch. Dic exempli caufa. An. Qued me " do per nomen incredibile, modo per adverbium incredibilher, d Etum erat, unam dictionem aliquet verbis commutabimut. Literis confequi nequeam quantum tuis literis fim delectatus Et mihi Tcriptu, & tibi erediru perdifficite fuerit, quantz jucunditati tua mihi leripra fierint. Explicare profilm ne queo quam fim tuis literis gavilus. " Et item in infaitum. Rurfum alio pacto. Nam battenus & per negationem & pe " interrog tionem, poftremo per infinitas orationes variavimus Nune per Subjunctivas five conditionales, variablmus hoe modo : Mortar, fi unquam quicquam fuit tuis literis aut opter tius, out dulcim. Percam, fi ulla res majori voluptati fuit, quan tuz literz, Ita me Deus amer, ut nihil in vita tuis literis accidit jucundius. "Et item alla multa in bune modum excep-tare licebit, Ch, Quid deinde? Nune ad trauslationes simulto dines & exempla fugundum eft.

Interrog.

Periphra-

TRANSLATIO EST

IN HIS.

Accepi literas tuas, que mellite fuerunt. Nihil nifi merz deliciz rua mihi scripta videntur. Mera voluptas sunt tur litere. "Et bujufmodi pla ima. Sed cavendum; ne objolitis, aut durioribus translationibus ut amun, quale eft illud,

" Tupiter lybernas cand nive conflust alpes."

Et (a) quale en illud ; Canalmorum feript grum me fuavif- a Apnd Fu-Gmin epulse refecit.

riua ,de que A Geli.l.b. 13.Ca.11.

COMPARATIO A SIMILI.

Tua scripta omni vel ambrosia vel nectare suaviora suere, Literz tuz quovis melle, mihi fuere dulciores. Epiftola humanitatis tuz, & (b) filiquam omnem, & mel Atticum, & b Siliqua humanitatis tuz, a piniquanit offinant decorum longe supe fructus pre-faccarum omne, nectar, embrossámque decorum longe supe fructus pre-dul. is, sed ravit, His quisquid dulcedine nobilitatum eft,in medimo addu- malus itoci poteft.

macho.Arbor gracis xómap &,

AB EXEMPLO.

Nunquam adducar, ut credam Hero, Leandri fui literas, butus vocaaut majore voluptate, aut pluribus osculis accepisse, quam tu; fru aus mas accepi. Vix crediderim, aut Scipignem eversa Car- non abfimithagine, aut Paulum Amilium capto Perseo, magnificenti- Ils quantitaorem egiffe triumphum, quam ego fimulac suavissima tua fed rubicunkripta, tuus mihi tabellarius reddidit. " Hujufmedi tum ex dus eft. fabulis, tum ex hiftoriis infinita poffunt inveniri. E Phyfica verò fumuntur rerum fimilitudines, quarum quam plurima-"rum naturas memoriter tenere nec ffe eft. Nunc, fi libet, in alia sententia tentemus.

NUNQUAM DUM VIVAM, TUIEROIMMEMOR.

nc-Semper dum vivam, tui meminero. Quoad vivam, nuntum. quam me tui capiet oblivio. Prius vivere definam, quan tui meminisse. mw.

PER COMPARATIONES.

ept4 Si umbram corpus poterit effugere, & hic animus tui quibitoblivisci. Tui memoriam ne (a) Lethæus quidem am- a Quem Pohis poterit abolere. (100)

era interprerantur omnium obliviosbm: PR &- fontean

N Sa

mo

IUS

ra-

mi-ii-

ra-

ip-in-

ter,

po-

qui fuit

vo-

de-

fire

auto

ibus

mi

her,

mu'. arus,

int

mo-

lo

G

u

cu

qu

ur

be

&

ni

nil

qu

qui cta

mi De

quà

Ťî.

ruft

Eft

cult

Plu

totu

quit

dita

arbo

(h)

lina.

brar

bim

p:21

Ego

T35,

Ti.

cras

mod

pran

lis.

Eu.

reni

Sunt

mora

a Impossibi. PRATER A PER (a) a Siveroy, (b) AUT MORE
le quod fieri POETICO PER CONTRARIA.
nequit.

Dum juga montis aper, fluyios dium pilcis amabit. Ante

nequit.
b In horum
copiem
Ovidius
fufficere po
teff.

leves ergo, &c. que non est multi negoti excogitave. Verum ne immodici videamus, his in præsentia contenti sumus. Alia si veles, copiosius hac de re colloquemur. Ch. Ego u Au gustine jam planè exhaustum putabam. Sed tu præter expectationem, novum thesaurum indicasti, quem si pergas explicare, aox ante occupaveris, quam tibi eadem de re desint orba. Au. Si ego hoc mediocri & doctrinà & ingenio præse, (c) quantum Ciceronem ipsum valuisse credis, qui cum Roscio histrione certasse legitur? Sed sol nos relimquis. Humescic coelum, præstat imitati aviculas, tect que ac lectu nos condete. Proinde vale, mi Christiane suayissime, in cas sinum. Ch. Tu itidem benè valeas Augustine omnium doctifsum.

Lege Macro.l 3. Sat. ca.14.

ARGUMBNTUM.

Religiofum Convivium docet qualia effe debeant Christianorum omnim convivia. Natura rerum non eft muta, fed undequaque lequax, suppli tans contemplationis materiam. Horti eleganti fimi deferiptio ubi de bebis varia difutatia. De amaraco, chelidonte, aconito, helleboro De befilh feorpies, chamaleoute. Bafilifco, fuibus, formicis Indicis. De delphone, Aleinoi regis bortis. Menfa erat Erbnieis religiofa. De ablutione man um ante cibum. Confectatro menfe ex Chryfoftomo Canicies bono anda, quare Lettio feripturarum in convivio utilifima. Idiotis fas eft de Sem turis confabulari Locus Prov. 21. 1. illustrains. Deus quomede aversa tur facrificia, præ mifericordia Hof.6. Nemo læditur mifi à feipfo. In vi veritas. Egyptiis Sacerdoribis nefas eras vinum bibere. Lucus i (ma O mnia mibi licent ,aperitur. Spiritus Chrifti in etbnicis , de poeiss fut. Se tus contemnitur præ Cicerone & Plutarcho. Locus ex Cicer. Caton.maj.d. tur & commendatur. Dare omni petenti, inteligendum quomo de, Dande (brifts pauperibus, non Monafteriis. Mos fepeliendi in templis taxate Dandum cum delectu quantum, quibus & quatenus. Detrabendum m bismet, ut largiamur pauperibus. Nemo posest duobus Dominis inserti re. Exponitur gratiarum actio poft Cibes ex D. Chryfeftomo.

& Pius.

b Charus
Deo, vel
charum habens Deure.
Amans Dei.
d Auream
habens linguam.
g. Coeleftis.

Benilo-

quens,

(a)EUSEBIUS,(b)TIMOTHEUS,(c)THE OPHILUS,(d)CHRYSOGLOTTUS, (e)URANIUS, (f)EULALIUS.

En. Cum omnia nunc vernent & rideant in agris, deni i ret effe, qui fumofis urbibus delectentur. Ti. No omnes capiuntur alpectu. Horum aut pratorum vernantium aut fontium amniúmve: aut fi capiuntur, eft alfad que magis juvet. Ita voluptas voluptate, velnti clavus das pellitur. En. Tu mihi fortaffe foeneratores narras, aut hist millimos, negotiatores avaros. Ti. Istos quidem, sed non le

facerdotes, ac monachos, qui fere gazeftus gratia, malunt in

urbibus, iisque frequentissimis verlari, dogma fequuti, non

RE

Inte

a ne diàs

Au xpe-

Sex-יווס

ofte

cum Hu-

ceto

CTA

do

epedi-opedi-opedi-opedia, opedia, o

n m fervi

11

S,

emi

No

ium

clayo

Pythagoricum aut Platonicum, sed czci cujusdam mendicis cui dulce erat premi turbis hominum, quod diceret allic effe queftum, ubi effet populus. Eu. Valeant cæci cum fuo quaflu. Nos Philosophi sumus. Ti. Et Socrates Philosophus, urbes præferebat agris, quod effet discendi cupidus, & urbes haberent unde disceret : in agris esse quidem arbores, & hortos, fontes & amnes, qui palcerent oculos, caterum nihil loquerentur, ac proinde nihil docerent. Eu. Eft nonnihil quod dixir Socrates, fi solus obambules in agris. Quanquam mea lententia, non et muta rerum natura, fed undequaque loquax est, multaque docet contemplantem, fi na-As fuerit hominem attentum, ac docilem. Quid aliud clamitat illa tam amæna naturæ vernantis facies, quam opificis Dei sapientiam bonitati parem? Sed Socrates in eo secessiu quam multa docet l'hædrum fuum, ac vicissim ab eo discit? Ti. Si tales adessent aliquot, nihil este posset amænius rusticatione. Eu. Libet igitur hujus rei periculum facere? Est mihi prædiolum suburbanum, non amplum sed nitide cultum, co vos in craftinum diem ad prandium voco. Ti. Plures fumus. Exederemus torum prædium tuum. En: Imo apft & apad totum convivium apponetur herbaceum, ex dapibus, ut(a) in- Marenem. quit Flaccus, memptis apparatum. Vinum ipse locus suppe- b In vera ditat : pepones, melones, ficus, pyra, mala,nuces, iplæ pæne cors cortis, arbores porrigunt, quemadmodum fit in infulis fortunatis, spatium cir-(b) fi Luciano credimus. Accedet fortaffis (c) è corte gal- cum villam lina. Ti. Age, non reculamus. Est. At luam quilque(a)um- de cortis abram fecum adducat, quam volet. Ita cum fitis quatuor, aqua- ves, & inde bimus numerum Musarum. Fi. Fiet. En. Unum illud vos milium copremonitos volo, fibi quisque condimentum suum adferat : hors, quod Ego cibos duntaxat apponam. Ti. Quod condimentum nar- folcant. 136, piper, an faccarum? Eu. Imo aliud vilius, sed suavius. d Non ipse

Ti. Quodnam Eu. Famem. Eam dabit hodie coena tenuis. voestus, ed cas acuet fromachum ambulatiuncuia. Et hoc quoque com- que in sulcular modi sulcula mea deschitur. Verimad quam horam libet et sonatem modi rusculo meo debebitur. Verum ad quam horam libet vectius prandere? Ti. Ad decimam, prius quam invalescar aftus so- e Convivalis. Eu. Curabitur. Ti. Here, adfunt convivæ pro foribus, tor, quiex-En Bonz fidei eft, quod venistis; sed bis gratum eft, quod cipiat. & renistis mature, una cum umbris vestris, longe gratissimis. excipitar Sunt enim quidam inciviliter civiles, (e) qui convivatorem convivato.

is fi n fo mora fua torquent. Ti. Eò maturius venimus, ut effet

ex agus iegt

otium lustrandi, visendique regiam istam tuam, quam audimus undique miris deliciis variam, nulquam non tettari domini fui ingenium. En. Regiam spectabitis, tali dignam rege. Mihi certe nidulus eft, quavis regia gratior. Et si regnat qui libere vivit ex animi fui fententia, hic plane regno, Sed præftet, opinor, interim dum culinz præfecta parat holusculum & adhuc moderatus est solis calor, visere hortor nottros. Ti. Eft alius præter hunc? Nam hic sane mire cultus blandiffimo alpectu fatim ingredientes falutat, & En. Hinc igitur decerpat fibi quisque flecomiter accipit. sculos, ac frondes aliquet , ne quid offendat domus pr-Non idem odor æque gratus omnibus. quilque deligar. Ne parcite. Nam quicquid hic nascitur, pene publicum effe fateor. Neque enim unquam clauditur oftium hujus vestibuli, nisi noctu, Tr. En tibi in oftio Petrus. Eu, Hunc ego malo janitorem, quam Mercurios, Centauros, aliaque portenta, que quidem pingunt in foribu luis. Ti. Ifthuc homine Christiano dignius est. Eu. Nec metum habeo janitorem, tribus linguis alloquitur ingredientem. Ti. Quid loquitur ? En. Quin iple legis ? Ti. Intervallum aliquanto longius eft, quam ut prospectus oculorum assequatur. En tibi perspicillum, quod te vel Lynceum reddet. T. Latina vidco : Si vis ad vitam ingredi, serva madata, Matthæicapitc.10. Eu, Nunc lege Græca. Ti. Græca video quidem, at illa ( ) non vident me, quare (b) lampadem hanc trado Theophilo, qui nunquam non cantillat Grace, The Meravonours & ofispe late 'Hog Eswith Teltwick Hebras mihi fama; וצריק באסונחו יחיה; (a). Eu. An vo bi videtur incomis janitor, qui statim monet, ut avertamut a vitiis, & convertanus nos ad studium pietatis? Deinde vitam men contingere ex operibus Mofaicis, sed per fidem Evangelicam? Postremo servandis Evangelicis præceptis, iter elle ad immortalem vitam? Th. Et ecce mox ad dexteram ingressus oftendir sacellum perquam elegans, In alum Jelus Christus suspiciens in coelum, ad Patrem, & Spiritum Sanctum, illinc prospicientes, atque eodem dexteram pottigens, lævå velut invitat, & allectat præterenntem. Eu. Na is elinguis nos excipit, vides Latina : Ego fum via, venta & vita ; Graca, E you ei ju to daga vai to ouija. Hebrace, דורה אלמדכם שמצו לי ירארת יהורה אלמדכם() to nimirum omine nos falutavit Dominus Jesus. Fu. Sa ne videamur inciviles, fortaffis par eft at illum refalutgebo. Pfal: ,, mus, precemurque, ut quando ex nobis ipli nihil po-44 fum

I

1

1 1

1

3

10000

t

2

C.fi

1

C

ľ

a Id eft, non in elligo. No unt enim videre quem non agnofcar t L'Eft altery rradere negotia. vide proverb. e Id eft, ad mentem re dite & convertimini, Actor.3. d ruffus in yet. Abac. s. Gal.3. eVenite filii, o bedite mihi, timoremomDi-

ni Yosdo-

34-17:

m

át

Ó.

0-

05 ire

8

c-

ibi

ur,

tur 10

en-

10-

en-

terum

um na-

ZCI

lem

PCE, Ch.

VO-

mut inde

dem

ptis, ram kari

tun

otti-

Ne rital

AICE.

Lz-

lute

" fumus, ille fua inæftimabili bonitate non finat nos unquam " aberrare à via salutis, sed abjectis umbris Judaicis & buius mundi præftigiis, per veritatem Evangelicam per-"ducat nos ad vitam zternam, hoc eft, iple per fe trahat nos ad fe. Ti, Æquissimum est, & ipsa loci species invitat ad precandum. En. Multos hospites allicit bujus horti amœnitas, fed ita fere apud omnes invaluit confuetudo, ut nemo prætereat Jesum insalutatum. Hunc ego vice fædifimi (a) l'riapi custodem polui, non solum horti mei, sed a Gentilitas omnium que possideo, denique corporis pariter, atque ani- Deum nu-Adeft, ut videris, fonticulus saluberrimis aquis non in- dem & amorne scarens, utcunque repræsentans unicum illum for- men brosio. tem, qui cœlefti latice refocillat omnes laborantes, & one- tem zquo ratos, & ad quem anhelat anima, delaffata malis hujus mun- tanguam di, non aliter quam juxta Pfalmiflam, cervus eltuans fitt. tetelatem rustatis serpentium carnibus, Hinc gratis haurire licet, quif- conftituequis fitit. Nonnulli & religionis gratia fele aspergunt. bat. Quidam etiam bibunt, non sitis, sed religionis causa. Video non invitos avelli ab hoc loco. Sed interim hora monet, ut visamus hunc cultiorem hortum, quem in quadrum cingunt muri regiz mez. Si quid erit viiendum intus, a prandio spectabitis, quum solis zettus nos, veluti cochleas, domi cohibebit, horis aliquot. Ti. Papæ! (b) Epicureos hortos mihi & Quisquid videre videor. Eu. Totus hic locus voluptati dicatus est, sed voluptuohonesta: pascendis oculis, recreandis naribus, reficiendis sum en, id Nihil bic nascitur præter odoratas herbas, nec eas vocant. quallibet, sed eximias duntaxat. Unumquodque genus suas habet areas. Ti. Nec herbæ muræ funt apud te, quantum video. Eu. Frobe dicis, alii domus habent opulentas, ego loquaciflimam habeo, ne quando folus videri poffim : id magis eriam dices, ubi totam videris, Ut herbæ funt velut in turmes digefte, ita fingulæ turmæ singula habent vexilla suibusacum inscriptione. Velut amaracus hic, (1) abstine, inquit, maricinum Tus, non tibi foro. Cum enim fit fuaviffimz fragrantiz, fues unguentum tamen hoc odore vehementer offenduntur. Itidem fingula e amaraco genera habent suos titulos, aliquid indicantes, quod ad pe-factum veculiarem ejus herbæ vim pertinet. Ti. Nihil adhuc vidi hoc nenum elt. fonticulo festivius, qui medius velut arridet herbis omnibus, ac refrigerium illis pollicetur adverfus æftum. Sed alveolus hic, qui tanta gratia totam aquam oftendit oculis hominum, hinc arque hinc æquis spatiis hortum dirimens, in quo sese urrinque herbæ, velut in speculo contemplari gestiunt, num marmoreus eft? Eu. Bona verba! unde huc mar-

s ER fupertegumentum, quod parieribus, aut calce aut gyplo inductur-

mor ? è contulis camentis fastitium marmor eft, coloris, candor additus elt (a) incrustamento. Ti. Quò tandem sese. condic tam amabilis rivus ? Eu. Vide incivilitatem humanam. Posteaquam hic satis exhilaravit oculos nostros, proluit culinam, ejusque sordes secum defert in cloacam. Ti. Crudele, ita me Deus bene amet! Eu. Crudele, ni & in hunc ulum paraffet zterni numinis benignitas. Tum crudeles fumus, quum fontem divinz scripturz longe hoc ameeniorem recreandis fimul ac purgandis animis nostris datum, conspurcamus vitiis nostris, pravisque cupiditatibus, abutentes ram ineffabili dono Dei. Nam hac aqua non abutimur, fi partiamur in varios usus, in quos illam dedit is, qui nihil non affatim suppeditat usibus humanis. Ti. Verissima funt que narras, sed cur tibi virent etiam horti septa, manu facta? Eu. Nequid hic non vireat. Quidam rubra malunt, quòd is color additis virentibus gratiam adjungat. Hic mihi magis arridet , (ut eft fua cuique sententia etiam in hortis) Ti. Sed horti per se amænissimi jucunditatem propemodum obscurant ambulacia tria. Eu. In his vel studeo, vel obambulo Tolus, ut cum amiculo confabulans, vel cibum capio, si videtur. Ti. Columnæ paribus intervallis sustinentes ædificium innitens, miraque colorum varietate blandientes, funtne marmorez ? Eu. Ex codem marmore,quo fa-Aus est hic alveus. Ti. Lepida profecto impostura. Vel dejeraffem esse marmor. Eu. Quare cave, ne vel credas, vel dejeres quicquam temere. Non raro fallit species. Qued opibus deeft, arte farcimus. Ti. Non tibi fat crat hortus tam nitidus, tam excultus, nifi pingeres insuper alios hortos? Eu. Non capiebat oranes herbarum species unus hortus. Praterea, bis delectamur, quum pictum florem cum vivo decertantem videmus; & in altero miramur artificium naturz, in altero pictoris ingenium; in utroque benignitatem Dei, qui in ufum nostrum largitur hæc omnia, nulla in re non mirabilis pariter & amabilis. Postremò non semper viret hortus, non semper vivunt flosculi; hic hortus etiam media bruma viret & adblanditur. Ti. At non aipirat. Eu. Sed rurfum non eget cultura. Ti. Tantum pascit oculos. Eu. Verum : sed hoc perpetuò facit. Ti. Habet suum & pictura senium. Eu. Haber, nobis tamen est vivacior, & illi ferè gratiam addit ztas, quam nobis detrahit. Ti. Utinam hic vanus effes. Eu. In hoc ambulacro, quod spectat Occidentem, Sole fruor Oriente: in hoc quod spectat orientem, apricor interdum: in hoc quod fpectat Austrum, sed pater ad Septentrionem recreot

C

i

u

CI

retreor ab æstu solis : obambulabimus, si viderur, quo spectetis propius. En vernat ipium etiam folum. Habent enim & tellelle colorum gratiam, & Holculis pictis adblandiuntur. Hoc nemus, quod videtis hoc roto pariete depictum, exhibet mihi varium spectaculum. Primum, onot videtis arbores, tot videtis arborum genera, fingulis ad nativam imaginem non pessime expressis. Quot cernitis aves, tot videtis avium fpetics, przcipue h que fint rariores & infigni re quapiam nobiles. Nam anseres, gellinas & anates quid attinet pingere? Inferne funt quadrupedum species, aut earum avium, quæ vivunt humi, more quadrupedum. Ti. Mira varietas, nec quicquam eft otiofum. Nihil est, quod non aut agat, aut loquatur aliquid. Quid nobis narrat noctua, pene latitans sub frondibus? En. Attiee loquitur Attica, ( ) σωφρόνει, inquit & πάσην ίπτημι. ald eft, pru-Jubet nos consulto agere, quod non ommibus fesiciter codat m- dens esto, consulta temeritas. Hic aquila discerpit leporem, frustra eb bus valo testante (b) scarabeo. Adstat scarabeo trochilus, & ipse ca- vide prov. piralis inimicus aquila. Ti. Hac birundo quid gerit ore ? de nocua. En. Herbam chelidoniam. Nam hac restituit pullis exoculatis visum ; agnoscitis herbæ figuram? Ti, Quodnam hoc vide prov. novum lacertz genus? Eu. Non est lacerta, sed chamzleon, Trochiles Ti. Est ille longo nomine celebratus chamæleon? belluam avicula naeffe credidi leone majorem, quem vincit etiam vocabulo. infesta Le-Eu. Hic ille eft femper hians, & femper jejunus chamzleon: ge Plin Lio. hæc arbor eft caprificus, apud quam folam fævit, alias in-cap.7 1.De noxius. Nam venenum habet, ne contemnas hiantem besti- Hrundine. olam. Ti. At non mutat colorem. Eu. Verum; quia non mutat cap I. De locum : ubi mutarit locum videbis & colorem alium. Ti. Chample: a Quid hic sibi vult tibicen ? Eu. Nonne vides in proximo te. 1.8, e. 13. camelum faltantem. Eu. Video novum spectaculum, camelus (c) cineaus eft, & fimius choraules, Eu. Sed his fingulatim a Molles ac per otium contemplandis, alias dabitur vel totum tridu- omnes & um, nunc satis erit veluti per transennam vidisse. In hac bus dediti. regione depictum est ad nativam effigiem quicquid est infignium herbarum, quodque jure miremini, hic venena quantumvis præsentanea, tuto non solum spectantur, verumetiam contrectantur. Ti. En scorpius, rarum in hisce regionibus malum, sed frequens Italiz. Quanquam color mihi parum respondere viderur in pictura. Eu. Qui sic? Ti. Quia magis nigrent apud Italos, ifte pallidior eft. Eu. An non agnoscis herbam in cujus folium incidit? Tr. Non satis. Eu. Nec mirum. Non enim nascitur in hortis nostratibus. Aconirum

tura aquilis

voluptati-

I ld eft, re-

perit Dens

nocentem.

Vide Plin nitum eft. (a) Ei veneno tanta vis eft, ut scorpius ad hujus contactum stupescar pallescarque, seséque vinci patiatur. Sed offenfus veneno, à veneno pereret remedium. Videtis in propinquo urrumque genus hellebori. Si scorpius sese potuerit explicare à folio aconiti, & album helleborum contingere, recipiet pristinum vigorem, divert veneni contactu folvente totporem. Ti. Actum est igitur de isto scorpio. Nam is se nunquam explicabis ab aconiti folio. Etiam loquintur lic fcorpii ? En. Et quidem Grace. Ti. Quid ait ? En. (b) Euge Sede Tov altreov. Hic præter herbas, videtis omne ferpentium genus. En vobis basiliscus, eculis igneis, ipsisetiam nocentifimis venenis formidabilis. Ti, Et is loquitur aliquid. Eu. Oderint, inquit, dum metuant. Ti. Plane regia vox. Eu. Imò nibil minus regium, sed tyrannica vox est. Hic pugnat lacerta cum vipera. Hic diplas infidianir, tecta putamine ovi Struthiocameli. Hic videtis politiam totam formicarum, ad quarum imitationem nos vocat Hebraus ille sapiens, atque etiam Flaccus nofter. Hic videtis formicas Indicas, que aurum egerunt, ac servant. Ti. Deum immor-Exrat hac talem ! cui possit obrepere tædium in hoc theatro versanti ? Ev. Alias, inquam, licebit vel ad satietatem usque spectare. Nunc procul tantum spectate tertium parietem. Is habet lacus, amnes & maria, & in his quicquid est infignium piscium. Hic est Nilus in quo Delphinum illum videtis hominum amatorem cum Crocodilo depugnante, quo non est alius hostis homini capitalior. In ripis ac litoribus videtis ea, que sunt aucicia, ut cancri, phoce, fiber. Hie est polypus captator, captatus à concla. Ti. Quid loquitur? (c) aigor aiperesta vimi- uas. Mire pictor fecit aquam pellucidam. Es. Aut hoc erat illi faciendum, aut nobis opus erat aliis oculis. In proximo · Edes,qui- eft alter Polypus, summa æquoris aqua velificans (d) Liburnicarum gaudens imagine, Videtis torpedinem proftratam in harena concolori, quam hic tutò vel manu contigeris. Sed alio properandum eft. Hec pascunt oculos, at pentrem non explent, properemus ad reliqua. Ti. Etiamne amplius? Ricam. An. En. Mox videbitis, quid nobis præbeat ( ) posticum. Hic tica ipectat videtis hortum fatis spaciosum, in duas divilum partes : in altera eft, quicquid est herbarum esculentarum, in qua reca ducit ad gnant uxor & familia mea : in altera quicquid est medica-

t

Lam

de re lepidu epigiamma. apud Gra-Cos, aspay GIORIATI. Id eft, cap tans capior d Autor pl. Suntque Liburnice navicule inn bus. bus eft adjundus hortus, duss habent ismetas, anticam, & poad publică viam, peffihorum. Po rum, præfertim infignium. Ad lævam eft pratum liberum, Ricum que præter virorem gramineum nihil habens, septum eft sepe que locus perpetua, è spinis implexis, sed vivis contexta. Illic nonproximus nunquam vel ambulo, vel lufi:o cum fodalibus. Ad dextepolicz.

ram est pomarium, in quo cum erit otium, videbiels plurimas arbores peregrinas, quas paulatim doceo nostro colo affinefeere Ti. Pape ! næ tu vancie vel ipfinn (t) ateinoum; a Aleinoi re-Es. Hic avarium est in confinio adharens ambulachro sur pud Homeperiori, quod videbiris à prandio, videbiris formas varius, rum comvarialque linguas audietis. Necminus varie funt ingenie mendantus. Inter quafdam cognatio eft & mutuus amot, inter nonnullas limoltas irreconciliabilis. Sunt autem omnes adeo cicu- the mobile res & manfueta, ut fi quando coeno illic, aperta fenettra, ... devolent in mensam, cibumque vel è manibus capiant. Si quando ingredier in ponticulo penfili, quem videtis, fabulans cum amico ; affident, aufontent, infident humeris, aut brachiis, aded dedidicerunt simere, quia fentum neminens lzdere. Intextremo pomario (d) apum regnum cefty Nec d Allufic ad illud fane fpectaculum inamtenum. In præfentis non f. id, quod & nam vos amplitis contemplarsy quò fit quod vos potthac re- & politiam vocet tanquam ad novum spectaculum. A prandio catera babere finvobis oftendam. Pu. Uxor & famula clamitant corrumpi guntus. prandium, En. lubero illos elle aquanimes, nos jam accurremus. Levemus am ci, ur puris manibus & animis ad menfam accollarus : Etenim fi Ethnicis quoque religiofa erat menfa, quanto magis oportet effe facram Christianis, quibus habet imaginem quandam illius facrofancti convivir; quod Dominus Jesus postremum egir cum fuis discipulis. Et ob id recepeum est abluere manus, ut li qual odis, livoris aut turpitudinis alicui forlitan relideat in anime, id ejiciat, antequam accedat ad cibum capiendum. Sie thim opinor & corpori falubriores effe cibos, li fumantur animo defeceto. Ti Istud veriffimum effe credimus, Eu. Quonism hoc exemplum mobis ab iplo Chelle madiram eft, in ab (a) "Nihil alihymne cibum auspicaremus (nam ld arbieror quod fie vina laus, quenter in Evangelio legimus, illum benedizific aut gratias egiffe parti, priviquam cibum frangeret) & rurfam hymno finiremus! A viderur, recicabo vobis hymnum, gaem divus Chryfoltomus miris laudibus prædicat in homilia quadam, dignatus etiam interpresari. The Imo ut velis rogamus. Eu. Benedictus Deus qui me pafete à juventute men, qui cibunt th prebes dani carni reple latitia & gaudio corda motra, ut af-" fatim qued fatis eft habentes, abundemus in omne opus boni, it in Christo Fefu Domino nostro, cum quo tibi glovia, honor & " imperiumitum fancto Spiritu in omne avume Ti. Amen. Eu. Nunc aceubite, ac fuam quifqt umbra fibi adjungan Canicici tuz debetur primus locus Timothec, Ti, Verbo dignitarem

phalins auridat

Leftio S. Scriptorard .amilifica

univertam

113

cd

0ris

te,

1

m 9-

¥.

10

0-

11

ĸ.

ic

le

13

.

t

,

i

versam meam complexus es, Hoc solo nomine sum cereris anteponendus, Eu. Czterarum dotium zstimator est Deus.

& Sophienipartempedidadus,di. vinitus do-Aus; Ne. phalius, febrius.

an imminia a

nos ea fequimur que videmus, (a) Saphroni, adhere con pori tuo. Tu Theophile, & Eulah dextrum monte larus occupate. Chryfoglortus & Theodidactus occupabunt lavum. Uranius & Nophalius, quod superest. Ego hune angulum tuebor. En Non patiemur, Hospiti debetur primus locus. En. Tota domus hac mea eft, simulque veftra, quod si mihi permittiur jus in regno meo, is locus debetur hospiti, quemcunque fibi delegerit. Nunc utinam Christus ille exhilarator omnium, & fine quo nihil verè suave est, dignetur huic noftro interelle convivio, fuaque presentia exhilarare animos nostrus. Ti. Spero dignabitur. Sed ubi fedebit, jam omnibus logis occupatis ? (En Utinam ille fe misceat omnibus & parinis & poculis, ut nihil illum non fapiat, fed potiffimum illabatur animis nostrist. Id quò magis dignetur, & nos tanti hospitis reddamur capaciores, si molesum non eft, aucultabitis paululum è facra lectione : fed ita, ut interim nihilo fecius admoveatis manus ovis, & lactucis, si liber, Ti, Id facieraus libenter, sed auscultabimus libentius, Eu, Is mos mihi multis nominibus videtur amplectendus ; quòd hac ratione vitentur inanes fabulz, przbeatúrque materia confabulationis frugifera. Multum enim ab illis diffention qui putant non esse latum convivium, nisi quod scattat ineptis, ac lascoris fabulis, quod perstrepat obscernis cantiunculis. Vera hilaritas nascitur è pura sinceraque conscienvia : atque bi fermones vere lati funt, quos semper & dixifle juvet, aut audille, & semper delectet meminisse : non que rum mos pudeat; quique conscientiam poenitudine discrucient. Ti. Utinam ifta tam perpenderemus onmes quam funt wers. Het praterquam quod certam & infenem ha bent uchitatem, etiam jucunda funt, ubi vel menlem unum

Ledia S. Scripturaru Inter cibos utiliffima.

Prov. 21.1.

at.m. day

it magn, be

affueverie. Tr. Nihil igitur confultius, quam optimis affuefcere En. Recita puer diftiacte, & clare. En!. " Sicut divisiones a cc quarum ita cor regis in manu Domini: quocunque valuerit, " melinebis illud. Omnis dia vivivesta fibi videtur, appendit " aute corda Dominus. Facere mifericordia & judicium magu ce places Domino quam victime. En Sit hoc fatis. Praftat enim pauca avide discere, quam multa cum tadio devorare. Ti. Pra-Hat land, fed non hic cantum, Plinius fcripfir, office C recross nundiam de manibus deponenda; & funt fane digna qua cum ab omnibus tum præcipue ab iis, qui destinati sunt ad-

ministrande Reipublice, ad verbum editcantur ; mea qui-

ci

dem sententia; sed hunc proverbiorum libellum semper dignum arbitratus fum qui femper à nobis circumferatur. Eu. Quoniam sciebam prandium fore dilurum & insipidum, ideirco hane procuravi nobis condituram. Ti. Nihil hie eft non lautiflimum, & tamen fi nihil effet præter (a)betas abfque a Allufit ad pipere, vino, & acero, talis lectio condiret omnia. En. Mihi ta- illud Marrimen plus adderet gratiz, fi quod audio, penitus intelligam. alis, Vs fapi-Arque utinam adellet aliquis vere Theologus, qui ifta non fabrorum intelligeret solum, verum etiam saperet. Nobis idiotis ne-prandiabera. fcio an fas fit hiscede rebus confabulari. Tia Ego verò puto vel nautis elle fas, modo abfit definiendi temerisas. Fortalse & Christus qui pollicirus es lese adfururum, ubicunque duo convenirent, de iplo tractantes, aspirabit nobis tam multis. Er. Quid fi igitur partiamur inter nos novem tres fententias ? Ce. Non displicet, modo à convivatore incipiar ordo. Au. Non detrectarem provinciam, fed vercor ne his vos pejus accipiam, quam cibis accipio. Agesenecubi vident difficilis convivator, omiffis variis conjecturis, que in hune locum congerunt interpretes, mibi videtur hici effe fensus "moralis, alios mortales poste secti monitis, dinerepationi-"bus, legibus ac minis : regis animum, quoniam acminem "metuit, si repugnes, magis irritare. Et illeireo quoties principes vehementer contendunt aliquid. Itto vanimo relinquendos a non qued lemper velint optima, fed qued illorum fulcirià malitiave Deus nonnunquam abutatur ad emendandos eos, qui deliquerunt. Quemadmodum vetuie refifti Nabuchodonosori, quod illius ministerio decrevillet cattigare populum fuum. Fortaffis illud et, quod ait Job, " Dupregnare facit hominem by pocritem, propter persata popub. Atque huc fortaffe pertinet quod ait David deplorans peccatum fuum ; Tibi foli peccavi, de malum coram te feci. Non quod reges non peccent, ingenti populi malo, fed quod non habeant hominem, cujus auteritate condemnentur, cum Dei judicium nemo quamlihet potens possit estimete. Tr. Non displicet interpretatio. Sed quid fibi volunt dirasiones aquarum? Eu. Adhibita eft similiando, que rem explanet. Vielentaves, & impotens eft regis animus consitutus, nec bue aut Muc duci poteft, fed impetu fuo fertur velut (b) aftro divino bul all. fupercitus : quemadmodum mare fele spargit in terras ac sub-tore, stimus pricing a quemadmodum mare sese spargies in series as sub- lo, vide inde cursum mutat, contemptis agris, adificiis, & quicquid P50. abstat; alicubi se condit sub terras : cujus impetum fi coneris inhibere, aut aliò deflectere, nihil agas. Itidem accidit in magnis fluminibus, veluti fabulz quoque narrant

retugium.

42 107,014

a Amnis eft-de (a) Acheloo. Minus autem mali capitur, fi commode ob-Acarnaniz, fecundes, quam li violenter repugnes Ti. Nihil igitur remevide strab. dil adversits malorum regum impotentiam? Eu. Forraffe

primum fuerit, leonem in civitatem non recipere : proximum fic autoritate fenatus, magistratuum ac civium moderari potentiam illius, ut non facile erumpat in tyramisdem. Sed ominium poristimum, dum adhuc puer eft, & fe principem effe nelcit, fanctis praceptis formare pectus illius. Profunt & preces, ac monita, led blanda ac tempeffiva.

b Poftremu (b) Extrema ancora eft, votis fatigare Deum, ut regis animum inclinerades; quæ Chriftiano rege digna funt, Ti.

Quid ais idiota? Si Baccalaureus estem Theologia, minime puderer iftius interpretationis. En. An vera fit nescio: mihi fatis est quod fentus non impius, ant haretiens. Me rem gesti voluntari vestra. Nuncut decet, in conviviis, viciffig audire cupio. Ti. Si quid defertis his quoque canis, mi hi videtur hoc dictum, & ad abitrufiorem fententiam accommodari posse. Eu. Credo, & andire cupio. Ti, Rex intellio i poteftevir perfectus, qui domitis carnis affectibus, folo divini Spiriths impetu ducitur. Porro qui fit hujulmedi, hunc non convenir fortaffis humanis legibus in ordinem cogere, fed fue domino, cujus spirituagirur, relinquendus el nec judicandus est ex hilce rebus; quibus imbecillitas imperfectorum uscunque provenitur ad veram pietatem ? led fi quid feous facit, dicendum est cum Paulo, Dominus affinibili illiam : Domino fue flat aut radit. Ivem illud, Spirit all'a home omma disedicat, ipfe vero à armine judicatur. Talibus ignur memo praferibat, fed Dominius qui praferipht terminos mari & amnibus, habet cor fuivegu in manu fua; & quocunque voluepit, inflectit illud. Quid enim opus el przicibere illigui fuspre sponte præfet meliora quani exigunt ha mana leges laut que temeritas fit illum hommuni confittu rionibus aftringeres quem certis argumentis confrat divini

Spiritus affratu gobernari & En. Tu vero Timothee non folum canos habes capillos, fed pectus ctiam habes eruditionis canicie venerabile. Arque minam inter Christianes

quos omneis opertebat effe reges, hujufmodi plures reper-& Surpfical tentur hocodigni cognomine. Sed jam fatis ell odanni. ero & vacio holeribus pratulum. Jubete hac tolli, & apponi qued fapereft. Tr. Nobis affarim fatisfactum eft bac(+)ovatione, ets wiumphitar: fi nibil præteres successerit vel supplicationis vel traumphit

autem ad o-En. Verum quoniam aspirante Christo, ficut opinor va apposta. successit res in prima fententia, velim ut umbra tua nobis

cnarre

d

pl

ni

SI

ne

a

bu

die

De

fit

buj

Dia

mi

ling

beat

hic .

bune

Elix

Bata

grati

Mi

phe.

Ubi

quid

sit m

Alio

crati,

place

ferre

TLN

mori

non c

cipue tentia

nagis

Rigi

enarrat alteram, que mihi videtur aliquanto obscutior. So. Si boni volecis consulere quicquid dixero, sedulò dicam guod mihi videtur, Alioqui qu'i fieri poteft, ut rebus obfeuris lucem adferat umbra? Eu. Equidem recipio futurum omnium nomine, & tales umbræ lucem suam habent aptiorem oculis nostris. So. Idem docere videtur quod Paulus: diversis vitæ rationibus contenditur ad pietatem. Alii placet Sacerdotium; alii cœlibatus; alii conjugium; alii (a) fecessus, alii respub. pro varietate corporum & inge- a Vita priniorum. Rurfus alius vefcitur quibuffibetsalius distinguit inter vata aut tibu ecibu, alius judicat inter die & die, &alius judicat om- mon achifnem diem. In his Paulus vult unumquemque suo frui affedu, citra contumeliam alterius; nec oportet quenquam ex. hujulmodi judicare, fed judicium deterre Deo qui expendit corda. Fit enim fæpenumero, ut vescens gratior sit Deo, quam non vescens, & diem festum violans acceptior fit Dee, quam is qui videtur observare: & matrimonium bujus, gratius fit oculis Dei, quam multorum celibatus, Dixi umbra. Eu. Urinam mihi fæpe contingat cum talibus unbris colloqui. Rem, ni fallor, non acu (quod aiunt) sed lingua tetigifti. Sed adeft, qui cælebs vixit non de numero bestorum qui se caftraverunt propter regnum Dei ! fed hic castratus est vi, quo mogis placeret ventri, donec & hunc, & escas destruxerit Deus, Capus est ex corte nostra: Elixismagis delector, Jus est non inelegans, quod in co , Tragemamen; lactuce funt felectiffime. Sumat fibi quifque quod ta fecunde gratum eft animo. Sed ne quid vos fallam ; succedit huic mense, thi nonnihil, mox (b) bellaria, deinde fabulæ (c) caraftro- e Prima por phe. Ti. Sed interim excludimus uxorem è convivio. Eu. comædia Ubi vos venieris comitari vestris, accumber & mea. Nunc talis secumquid aliud effer, quam (d) mura persona? & illa suavius gar- da Epitalis, st mulier inter mulieres, & nos liberius philosophamur. in qua tu Alioqui periculum fit, ne nobis accidat, quod accidit So- vehementrati, cui quum effent convivæ philosophi, quibus magis tiffimus,ter placerent hujufmodi fabulæ, quam cibus, & in longum pro- tia Catatereur disputacio, Xantippe commota mensam subvertit strophe que ti Nibil minus à tua metuendum arbitror. Est enim mulier tumultum, moribus placidiffimis. Eu, mihi certe talis, ut commutare d Muta pernon cupiam, etiam fi liceat, atque hoc nomine mihi vel præ- fona in facipue videot fortunatus, Nec enim mihi placet corum fen-ftendieur tentia, qui fortunatam putant, uxorem habuille nunquam: quidem, fed magis arridet qued ailt sapiens Hebræus, et bonam fortem non loquihigiffe, cui obtigit uxor bons, Ti. Sape noftra vitio male cur.

品品品品品

日本の本のは

TICE

iit

211

qui

pro t

icium

Id eft divinitus afflatuse

funt uxores, vel quia tales diligimus, vel quia tales reddimus. vel quia non,ut oportet formamus et infitumus. Eu. Vera prædicas, fed interim expecto tertiz fententiz enarrationem. & jam mihi didurire videtur Deonveus @ Theophilus. Th. Imd mihi animus erat in patinis: dicam tamen, quando licet impune. Eu. Etiam cum gratia licebit errare, vel fic præbebis occasionem inveniendi. Th. Mihi videtur eadem fententie quam protulit Dominus apud Ofee Propheram capite fexto Mifericordiam volui, & non facrificium, & feientiam Dei plus quam bolocaufta: cujus vivus & efficax interpres eft Dominus Jelus in Evangelio. Mat. 9. Quum enim convivium lette agitaret in domo Levi, qui erat publicanus, isque multos prett fui ordinis suique quæftus homines invitaffet ad convivium, Pharifæi qui tumebant religione legis, quum es præcepta negligerent, unde tota lex pendebat & prophe ta, quò discipulorum animos alienarent ab Jesu, rogabant dari illos, cur Dominus admisceret se convivio peccatorum, a aret quorum consortio abstinebant Judzi, qui volebant habei sanctiores, & si quando contigiste cum eiusmodi congresse de in di, reversi domum abluebant corpus : Quamque discipuli t. I rudes adhue, non haberent quod reiponderent, Dominus par: pro [e,& pro discipulis respondit. Non est opus, inquit main sung valentibus sed maie habentibus. Buntes autem discire, quides simu pro le, & pro dilcipulis reiponate. Lon eje pro-Miferico diam volo, & non facrificium. Non enim veni vocat Justos sed peccatores. Eu. Pulchrè ru quidem collatione loco un rum rem explicas, id quod in divinis literis pracipum anne est: sed discere velim quid appellat sacrificium, quid mile un, si ricordiam. Nam qui consistit, ut averseur sacrificia Den oum modo aver quæ fibi tot præceptis jufferat exhiberi? .Th . Quomode Deus aversetur sacrificia, docetiple nos apud Blaiam ce topter pite primo Sunt enim quædam præscripta Judzis in les, to hæ que fignificant magis sanctimoniam quam præftant im. M. quod genus sunt dies festi, sabbatismi, jejunia, sacrifica teò di bit funt quæ femper præftanda fint, quæ fuapre natur piper bona funt, non quia juffa. Judæos autem averlatur Der usani non quòd observarent legis ricus, sed quòd his stulce a la midi, negligerencea, quæ Deus maxime vult præstari i in mannobis : ac madentes avaritia, superbia, rapinis, odio, lise t. Ho re, cæteri que vitiis existimabant Deum iplis multum debe re, cæteri que vitiis existimabant Deum iplis multum debe re, quòd diebus festis versarentur in templo, quod imme ebo p larent victimas, quòd abstinerent à cibis veticis, quòd illim. Vi nonnunquam jejunarent: umbras ample ctabantur, rem asse d'exqui lum ligebant. Quòd autem ait, misericordiam vole, & non sacio un pra

Deus quo-

fatur facrificia.

hitum, opinor ex idiomate fermonis Hebrai didum pro co quod erat, milericordiam volo pottus quam facrificium: quemadmodum,illud interpretatur Salomon quum ait: Face remisericordiam, & judicium, magis placet Domino quam vifime. Porrò omne officium, quod impenditur sublevando proximo, feriptura mifericordiam vocat & eleemofynam, qua & ipla nomen duxit à miserendo. Vitt mar appellari quid habet affine cum (a) Judailmo, quod genus lunt, de- a Iudzi à tilus ciborum, vestitus prescriptus, jejunium, sacrificium, professione. protempore non sunt omnino negligenda, ita Deo fiunt agrata, si quis observationibus bujusmodi consssus, neglipat misericordism, quoties fratris necessitas exigit officium thritatis. Habet speciem sanctimonias etiam colloquia viaremalorum. Sed hoc cessare debet, quoties aliud suadet thritas proximi. Obedientia est quiescere diebus sessis, dimpium fit, ob (a) religionem diei , finere fratrem peri- a Religio t. Itaque servare diem Dominicum victima est , ut ita lo- proprie est pur: reconciliari fratri, misericordia est. Porrò judicium corum que reveremur, qua quam potest ad potentes referri, qui frequenter vi op-veluti se uniquam minimbecilles, tamen mini videtur non absurdum, si chrum cui spondeat illi quod est apud Osce: & seventiam Dei plus proxima est superfittion de molocausta. Non servat legem, qui non servat juxta Religio emannem Dei. Judzi sublevabant assum sin foveam collapmin monte de molocausta. Christum calumniabatum, qui sevam dica superfittioner. um, fabbathis, & Christum calumniabantur, qui servaret dica super-otum hominem in sabbatho. Hic erat præposterum ju-stitio est icium, & aberat scientia Dei : nesciebant enim, quod ifta copter hominem effent inftituta, non homo propter illa. et hæc impudenter dicere viderer, nisi vestro justu dice-m. Malim ex aliis rectiora discere, Eu. Ista mihi videntur te dicta impudenter, ut existimem Dominum Jesum lou per organum oris tui. Sed intérim dum largiter pasci- Alludit ad-us per organum oris tui. Sed intérim dum largiter pasci- Alludit ad-us animos nostros, ne negligantur collegæ. Th. Quinam? locum rauli us animos nostros, ne negligantur collegæ. Th. Quinam? locum rauli usanimos nostros, ne negligantur collega. Th. Quinam? locum?

i. Corpora nostra: nonnecollega funt animorum? Hoc Col. 3.

iii malim, quam instrumenta, vel domicilia, vel sepulchra. i. Hoc nimirum est affatim refici, ubi totus homo refici-170 che r. En. Video vos legniter attingere. Quare si videtur, bebo proterri ana, ne, pro ramo. Armus eft ovillus, dan Videris hujus prandioli fummam. Armus est ovillus, and acxquificus, capus, & perdices quatuor, Has solas à mer-b Lege in the function of the solution of t m prandium video, ne dicam (b) Sybariticum, Eu. Imo prov. Syba-

VIK (a.

mus certe purus eft, fi parum lautum eft convivium. The Adeo non est muta tua domus, ut non folum parieres, fel & cyathus Joquatur aliquid. Eu. Quid tibi loquitur; Ti,

Nemo nisiá fespso laditur. Eu. Cyathus patrocinatur vina, Nam vulgus febrim, aut capitis gravedinem è potu con-

tractam, imputare foles vino, cum ipfi fibi malum accerfie

rint immodice bibendo. So. Meus Grace loquitur, : 27 300

alifera. Eu . Admonet non effe tutum Sacerdoribus,

regum famulis indulgere vino, quod vinum ferè transfe

ci

cz

pro

fec

bie

ferr

boo

fen

ince

Cui

diun

quan

pus a

nus C

cunq

mm I

n, ne

abdi

frace

liud (

nbiqu

quæ ti

mur, 1

vere, q

digar

timen

ffate a

de fe p

oum for

i fenfu

" Id est in vino veritas.

rat in linguam quicquid latebat in corde So. Apud Agy tios olim nefas erat facerdotibus bibere vinum, cum non dum illis mortales sua committerent arcana. Eu. Nunc lie quidem omnibus bibere vinum; an expediat nescio. So. Es lali! quid libelli profers è erumena? perquam elegans i detur, nam foris etiam totus aureus eft. Eu. Sed idem in plus quam gemmeus eft. Sunt epiftola Paulina, quas ut u cas delicias meas semper mecum circumfero, quas id profero, quod ex occasione fermonis tui venit in mente locus quidam, qui me nuper diu torfit, nec adhuc fatis f facit animus. Is est in epistelæ prioris ad Corinthios co te fexto. cc Omnia mibi licent, fed non Omnia expediunt. Of cemihi licent, fed ego fub nullius redigar potestatem. Prim fi Stoicis credimus, nihil eft utile quod non idem honel Quomodo igitur Paulus distinguit id quod lieet, ab co expedit? Certe scortari, aut inebriari non licet, quon igitur licent omnia? Quod si Paulus de certo genere rum loquitur, quarum omnium vult effe licentiam, nonpe fum fatis ex ipfo loci tenore divinare, quodnam fit genus. Ex iis que mox huic loco subjiciuntur, conjicere cet eum loqui de ciborum delectu. Quidam enim abs a Id eff,ido- bant ab (a) idolothytis, quidam à cibis per Moyfen tis oblatis, dictis. Et de idolothytis agit capite octavo, Rurlus cap. velut explicans bujus loci fententiam, air, cc Omnia mibi "fed non omnia expedient : omnia mihi licent, fed non pule fa ce adificant. Nemo quod fuum eft quarat, fed quod alle quoque omnia quod in macello venit, manducate. Hoc quod his Aposto ricit Paulus, congruere videtur cum eo, quod supradixer fea ventri, & venter efcis, & hunc, & has deftruet ! ous pra Quod auté respexit bie etiam ad Judaicum ciborum dene tempera

indicat clausula decimi capitis : " Sine offenfione efio I ecet gentibus et Ecelefie Dei, sieut et ego per omnia omnibus upit, sie secco, non querens quod mihi mile est sed quod multis, m

lis facrifica-

1.Cor.6.12.

" fiant. Nam quod ait gentibus, pertinere videtur ad Idolothytum; quod ait Judæis, referri videtur ad delectum The ciborum; quod air Ecclesia Dei, pertiner ad infirmos, ex fed urraque gente collectos. Licebat igitur vesci quibussibet cibis, & omnia munda mundis. Verum incidit casus ut non ine, expediat. Quod omnia licebant, libertatis erat Evangeliheez; sed charitas ubique spectar, quid conducat ad salutem proximi, eoque frequenter abstinet & à licitis, malens oblecundare commodo proximi, quam sua uti libertate. Sed hle mihi geminus obstrepit scrupulus, primum quod in fermonis contextu nihil præcedat aut fequatur, quod cum boc sensu cohæreat. Nam objurgârat Corinthios, quòd es-sens sens seducios, quòd scortationibus, adulteriis, atque etiam incestis impuri, quod litigarent apud judices impios.
Cum his qu'i conærer, omnia mibi licent, sed non omnia expedimit: Et in his quæ sequntur, redit ad causam impudicitiæ

quam repetierat & ante, intermisso negotio licium. Cor
quam sutem, inquit, non fornicationi, sed Domino, & Domi
quam sus corpori. Verum hunc quoque scrupulum possum utaus corpori. Verù n hunc quoque scrupulum possium ur-canque discutere, quòd Paulo superiùs in catalogo vitio-nam meminisset & idolatriz. Nolite errare, neque fornica-n, neque idolis servientes, neque adulteri. Porrò esus idolobytorum vergebat ad speciem idololatriæ, Et ideo mox fabdit, Esca ventri & venter escis, fignificans pro necesfare corporis, pro tempore licere vesci quibusliber, nisi aubique dereftandam effe. Quod vescimur, necessitatis eft, que tolletur in resurrectione mortuorum. Quod libidinamur, malitiz eft. Sed alterum scrupulum non queo diffoltre, quomodo ad bæc quadret illud: Sed ego sub nullius re-digar posestatem. Ait enim sibi potestatem esse omnium, sed tamen in nullius potestate fore. Si is dicitur effe in poteflate aliena, qui ne offendat, abstinet: idem capite nono de se prædicat. Quum liber essem ab omnibus, omnium me seroum fect ut omnes lucrifacerem. Hoc, opinor,offensus serupute fan dus Ambrolius, putar hunc effe germanum Apoftoisensum, ar viam præstruar illi, quod air capire nono, sibi quoque porestraem else faciendi, quod cæteri faciebant, vel Apostoli, vel pseudapostoli, sumendo victum ab his quibus prædicabat Evangelium. Sed ab hoc, tametsi licebar, umperabat, quod sic expediret Coriathiis, quos de tam aultis & insignibus vitiis objurgat. Porrò quisquis actipit, sic quodammodo obnoxius ci, à quo accipit, & aliquis acquis quodammodo obnoxius ci, à quo accipit, acquid

i

9

C

C

li

il

re

şi

le Ce

de

m

Pr

CE

2)

22

"

"

93

22

22

"

"

dif

PO

Di

lo

bit

fer

tar

egi

lia

CI

quid decedit de vigore autoritatis. Siquidem qui accipit, alnus libere objurgar: & qui dedit, non perinde fert objurgari ab co, cui benefecit. In hoc igitur Paulus abstinuit ab iis qua licebant, ut consulerer Apostolice libertati: quam in bot volebat nulli effe obnoxiam, ut liberius, ac majore cum antoritate, reprehenderet illorum vitia. Mihi fane non difplicet Ambrofiana fententia . Attamen fi quis mallet hope locum ad cibos accommodare, mea sententia, qued ait Par lus, Sed ego fub nullius redigar potestatem, fic accipi pole tamerfi nonnunquam abitineam à cibis immolatitis, aut les Molaica vetitis, ut consulam saluti proximi, ac profecui Evangelico, tamen animus meus liber eft, qui scit sibi licer velci cibis quibuflibet, pro neceffitate corpulculi. At pleulapostoli conabantur hoc persuadere, quosdam cibos per le impur os effe, nec abstinendum per occasionem, led per ab his temperandum, ranquam natura malis, nec alier quam abstinemus ab homicidio, & adulterio. Hoc quibu erat persualum, redacti erant sub alienam porestatem, & exciderant ab Evangelica libertate, Solus, quod quidem meminerim, Theophiladus lententiam inducit ab his omnib diversam : Licet vefci quibuflibet cibis, fed non expedit im dice. Nam ex luxu nalcitur impudicitis. Hic fenfus qua quam impius non eft; tamen mibi non videtur bujus lo germanus effe. Oftendi que me torqueant veftre chariat erit, me ex his scrupulis eximere. En Na tu probe me respondes nomini. Qui fic novit proponere qualtiones, no opus haber alio qui diffolvar. Sic enim propofuifi dubin tionem tuam, ut ego dubitare defierim, Tameth Paulusi ea epistola (quonism multa fimul decrevit agere) fape i uno a gumento in aliud devolvitur, & rurfum quod interni ferat, repetit. Ch, Nifi vererer, ne vos mea loquacitate and cem à capiendo cibo, & si crederem fas elle tam facris col loquiis admifcere quicquam ex profanis autoribus, proponerem & iple quiddam, quod hodie legentem me no torfit, led unice delectavit. En Imo profanum dici m deber, quicquid pium eft, & ad bonos mores conducens Sacris quidem literis ubique prima debetur autoritas, la tamen ego nonnunquam offendo quedam vel dica à rete tibus, vel scripta ab ethnicis, etiam poetis, tam cafte, tam fancte, tam divinitus, ut mihl non poffim persuadere, qui pedus illorum, cum illa scriberent, numen aliquod bon agitaverit. Et fortaffe latins fe fundit fpiritus Christi, qui nos interpretamur. Et multi funt in confortio fanction

gari

qua boc

211-

dif-

SOR

Pau Eq.

per per liter ibus moliter tuo non pitasis in

quinon funt apud nos in catalogo. Farcor affectum meum apud amicos; non possum legere librum. Ciceronis de Senecture, de Amicicia, de Officiis, de Tulculanis qualtionibus, quin aliquoties exolculer codicem, ac venerer fanctum illud pedus, afflatum celefti numine. Contra, quum hos quolda recentiores lego de republica, aconomica, aut ethica przeipientes, Deum immortalem ! quam frigent prz illis, imò quam non videntur sentire quod scribunt, ur ego citius patiar perire totum - Scotum cum aliquot sui simi- Scotus Patrarcho libus, quam libros unius Ciceronis aut Pluta:chi: non quod de Ciceroniillos in totum dainnem, fed quod ex his fentiam me postponitur. reddimeliorem, quum ex illorum lectione furgam, nescio quomodo, frigidius affectus erga veram virturem, fed irritation ad contentionem. Quare ne verere, quiquaid istbuc est proponere. Ch. Quum plerique libri M. Tullii, quos seripsit de Phylosophia divinitatis quiddem spirare videntur, tum ille quem fenex scripfit de fenectute, plane mihi videtur(a) xuxyesoy doua, quemad modum Gracis est in a Id eff. proverbio. Eum hodiè relegi, atq; hæc verba, quoniam præ Cygnea eteris arridebant edidici. >> Qued fi quis Deus mibi largi cantio, vide , atur ut ex hac etate repuerascam & in cunis vagiam, val->> de recufe, nec verò velim quasi decurso, spatio à calte ad car-" ceres revocari. Quid enim babet hac vita commodi: quid non , potius laboris? Sed non babeat fane, babet certe tamen aut la-, tietate aut moleftia. Non libet enim mibi deplorare vitam, , quod multi, bi docti Sape fegerunt. Nec me vixiffe panitet: » quonia ita vixi, ut frustra me natum non existimem. Et ex >> vita ista discedo, tanquam ex hospitio non tanquam è domo, . Commorandi enim natura diverforium nobis, non babitandi " dedit. O præclarum illum diem, cum ad illud animarum con-, cilium catuma; proficifcar et cum ex bac turba & colluvione discedam! Hacenus Caro. Quid ab homine Christiano dici potuit fan dius? Utinam talia effent colloquia monachoru omnia, vel cu facris virginibus, quale fuit illud ethnici fenis colloquium cum ethnicis adolescentibus Eu. Jam aliquis causabitur colloquium effe confictum è Cicerone. Ch, ithuc mes nen magni refert, five hoc laudis tribuatur Caconi qui talia lenlerit, dixeritque, five Ciceroni, cujus animus fententias tam divinas cogitatione complexus fir, cujus calamus res egregias pari facundia depinxerit. Quanquam equidem arbitror & Catonem, etiamfi non dixit eadem, tamen limilia dicere solitum in collequiis. Nec enim tam impudens erat M. Tullius, ut alium Caronem finxerit quam fuerit:

ti

7

2

d

Û

P

3

m

C

9

2

E

r

C

C

d

& in dialogo parum meminerit decori, quod imprimis spe-Ctandum eft in hoc scripti genere, præsertim quum ejus viri memoria recens adhue hæreret animis ejus ætatis hominum. Th. Vehementer probabile est quod narras, fed dicam, quid mihi venerit in mentem, te recitante; Expenumero mecumadmiratus fum, quum omnes optent long zvitatem, & mortem emborreant, tamen vix quenquam comperi tam fælicem, non dico fenem, fed provectioris ztatis hominem, quin rogatus, an, fi detur, velit repueraftere, ulurus per omnia iildem bonis ac malis que illi jam contigiffent in vita, responderet idem quod Cato dicit: præ fertim fi recolat animo, quicquid annis retroactis feu trifte seu lætum obtigiffet. Nam frequenter, & suavium rerum recordario vel cum pudore, vel cum conscientiz moleftia conjuncta eft, ut animus ab his etiam recolendis non minus abhorreat, quam atriftibus. Id, opinor, nobis indicarunt sapientifimi Poeta, qui feribunt, tum demum animas capi deliderio corporum relictorum, posteaquam ex amne Lethao longa biberint oblivia, Ur. Est ifthuc profedo dig pum admiratione, & mihi quoq; compertum in nonnullis. Verum illud quam mihi blandiebatur, nec me vixife panitet ! At quotusquisque Christianorum sic moderatur vitam fuam, ut hujus fenis vocem fibi poffit ufurpare? Vulgus hominum existimat le non frustra vixisse, si per fas nefalque congestas divitias relinquant morientes. At Cato ideò non putat fo fruftea natum, quod integrum & fanctum civem præltiterit Reipublica quod incorruptum magiltratum, qu'od posteritati quoque virtutis & industriz suz monumenta refiquerit. Jam illo quid dici potuit divinius ? Difcedo tanquam'ex hospitio, non tanquam è domo. Hospitio tantisper uti licet, donec hospes jubeat exire: E domo sua nullus facile pellitur. Et tamen hinc quoque sepenumero propellit vel ruina, vel incendium vel alius calus quispiam. Ut horum ais hil aceidar, tamen senio collabens ædificium admonet effe demigrandum. Ne. Non minus elegans eft, quod spud Plaonem loquitur Secrates, animam bumanam in hoc corpore ; velut in pasidio posit am esfe, unde fas non sit decedere injus 5: Su imperatoris nec diutius in eo immorari quam visti fit ei qui >> collocavit. Illud fignificantius eft in Platone, quod pro domo dixerit prafidium: fiquide in domo tanium commoramus in prefidio destinati sumus functioni quaminobis delegavit Imperator nofter: non abludens à noftris literis que vitam hominis nunc militiam, nunc certamen effe dicunt, VI. At

ŝ

2

1

Vr. At mihi quidem oratio Catonis pulchre congruete videtur cum oratione Pauli, qui scribens Corinthiis celeftem manfionem quam expectamus post hanc vitam, orkian vocat & orkhtipson, domum five domicilium. "Czerum hoc corpulculum appellar tabernaeulum, Grzce , qxnv . Nam & qui fumus, inquit, in hoc tabernaculo, ingemiscimus gravati. Ne. Nec abludit à sermone Petri: , Justim ,autem,inquit, arbitror quamdiu fum in boc tabernaculo, fuplitare vos in commonitione, certus quod velox eft depolitio ta-"bernaculi mei. Quid autem aliud clamat nobis Christus, quam ut fic vivamus ac vigilemus, tanquam illico morituri ? fic incumbamus honeftis rebus, tanquam femper viQuri? Jam illud quum audimus, O Practarum diem! nonne videmur audire Paulum ipsum loquentem, Cupio diffolvi, & effe cum Christo? Ch. Quam foelices funt, qui tali enimo mortem expectant ! Sed in Oratione Catonis quanquam præclara eft, tamen fiduciam aliquis taxare poffer, ut ab arrogantia profectam, quam multum oportet abeffe ab homine Christiano. Proinde mihi nihil unquam legiste videor apud ethnicos, quod aptius quadret in hominem verè Christianum, quam quod Socrates paulò post bibiturus "cicutam, dixir Critoni. An opera (inquit) noftra fit probatu-,rus Deus, nefcio certe, feduto conati fumus, ut illi placeremus. Est mibi tamen bona spes, qued ille conatus nostros fit boni confulturus. Vir ille fic difiidit factis fuis, ut tamen ob animi propensam voluntatem obtemperandi voluntati divinz, bonam spem conceperit fore, ut Deus pre sua bonitate boni confulturus effet, quod ftuduiffet bene vivere. Ne. profecto mirandus animus in eo qui Christum, ac facras literas non noverat, Proinde quum hujulmodi quædam lego de talibus viris, vix mibi tempero quin dicam, . Sante Socrates, ora "Sande Sopronobis. Ch: At iple mihi fæpenumero non rempero, quin crates, ora bene ominer fancta anima Maronis, & Flacci. Ne. At ego Pionobis. quot vidi Christianos, quam frigide morientes? Quidam fidunt in his rebus, quibus non eft fidendum; quidam ob conscientiam scelerum, & scrupulos, quibus inde a quidam obstrepunt morituro, penè desperanter exhalant animam. ch. Nec mirum eos fic mori, qui per omnem vitam tantum philosophati sunt in caremoniis. Ne. Quid ifthuc verbief? ch. Dicam, fed illud etiam arque etiam præfatus me non damnare, imò vehementer probare facramenta, et ritus Ecclefiz, fed quofdam vel improbos, vel fuperfliciofos, vel (ut molliffime dicam) simplices & indoctos, qui docent popuPontificiæ dampantur.

lum bifce rebus fidere, prætermiffis bis que nes vere reddunt Christianos. Ne. Nondum faris intelligo, quorfum eus Ch. Faxo ut intelligas. Si vulgus Christianorum fpedes Catimonia nonne prora & puppis vitz illis in Caremoniis ef? in baprismo, quanta religione repræfentantur prisci ritus Ecclefiz > Commoratur infans extra fores templi, peragitur exorcifmus, peragitur Catechilmus, susopiuntur vota, abjuracur Saranas cum pompis, &voluptatibus fuis: tandem ungitur, confignatur, falitur, tingitur, datur negotium fulceptoribus, ut puerum curent inftituendum. Illi dato numme redimunt libertatem. Et Jam puer Christianus dicitur, & eft aliquo modo. Mox rurlus ungitur, tandem discit confireri. fumit Eucharistiam, consuescie quiescere diebus festis, audire faerum, Jejunare nonnunguam, abitinere à caraibus Et bec fi fervar, habetur absolute Christianus. Ducit uxorem, accedit aliud facramentum, initiatur facris, rurfus ungitur, & confecratur, mutatur veftis, dicuntur preces. Atque hæc quidem omnia quod fiunt, probo: Sed quod hæc fiunt magis consucrudine, quam ex animo non probo: quodalhilalind adhibetur ad Christianilmum, vehementer improbo. Siguldem magna pars hominum dum his fidit nihilo fechus interim per fas nefasque congerit opes, fervitira, fervit libidini, fervit livori, fervit ambirioni, fic tandem venitur ad morrem. Hic rurlus caremonia parata. Adhibetur confellio femel arque iterum, additur undio, datur Euchariftis, adfunt cerei facri, adest crux, adest aqua facra, adhibentut iedulgentia, expromitur, aut illic etiam emitur morienti a Juna funt diploma pontificis, ordinantur (a) parentalia magnifice ce-& pro mor- lebrands, fic rurfus ftipulatio folennis, adeft qui clamat ad aurem morientis, imó nonnunguam occidir anse tempus, li contingar, ut fape fit, vocalior aut bene potus. Hac ut rede adhibentur, prælertim quæ nobis tradidit Ecclesistic confuetudo, ita funt alia quædam reconditiora, que nobis hoc præftant, ut cum alacricate spiritus, ut cum Christian erhafiani & fiducia migremus hine. Eu. Piè tu quidem ifta veréque concionaris, sed interim nullus admovet manum cibis. Cavea malunt, at. quifq; ne fe fallat. Ego prædixi: nihil expectandum, prætages aves ter fecundas menfas, exig; ruiticanas, ne quis fibi promittat (a) Phalides aves, aut attagenas, aut Attica bellaria. Hz amovere puer: & quod restat apponito. Videtis non copiz, fed inopia noftra cornu : Hiceft proventus hortulorum lautitiis & quos vidiftis. Ne parcite, fi quid arridet, Th Tanta varietas eupidiis di- eft, ut-vel iplo recreemur afpectu. Eu. Arqui ne plane conemnatis

tuis facrifieia, vulgò exequie.

Attagenes, five, ut alii In deliciis habite Atrica bellaria, de

CICUL.

es

• Ž.

• ۰

ė-

S

Ů.

0 0

ŀ

u

200

6

D 25

n-

temnatis frugalitatem meam, hac parina exhilaraffet Hilarionem monachum Evangelicum, comitatum vel centum monachis illius feculi. Paulo verò atque Antonios vel men-Aruus commeatus effe potuiffet. Ti. Imo nec Petrus ille Princeps Apostolorum fastidister, opinor, quum apud Simonem coriarium diversaretur. Eu. Imo nec Paulus opinor, cum coadus egeftare furoriam podurnis horis exerceret, Ti. Debemus benignicari diving. Sed ego malim clurire cum Petro ac Paulo, modò, quod deeflet corporis alimoniz, abundaret in delicias animi. Eu. Imò discamus à Paulo, & abundare, & penuriam pati, Quum deerit, gratias agamus Jesu Christo, qui nobis suppedicet & frugalitatis, & patientia materiam. Quum iupererit, gratias agamus illius munificentiz, qui nos fue liberalitate invitet, ac provocet ad amorem fui : ac modice parceque fruentes ils quæ largiter præbuit divina benignitas, pauperum memores fimus, quibus Deus deeffe nolvie, quod nobis superest, ut utrisque per alteros sit occasio virturis. Siquidem nobis largitur , unde lubvenlentes egestati fraterna , mifericordiam ipfius promereamur, & illi nostra lideralitate recreati, gratias agant Deo pro bona mente notira, nosque precibus fuis illi commendent. Et re de venit in mentem. Heus, puer I die uxori, ut ex affis, que superant, mittat Gudulle no-Arz. Eft vicina quædam gravida, tenui fortuna, fed animo beatifima, Maritus nuper deceffit, homo profulus & ignavus, qui nibil uxori reliquit præter liberorum gregem. Ti. Christus juffit dare omni petenti, id fi facerem, intra menlem Matth & ipli mibi mendicandum effet. Eu. Opinor Christum lentire de his; qui perunt necessaria. Nam qui petunt, imò qui flagitant, vel extorquent potius magnas fummas quibus extruant (b) conationes Lucullianas, aut qued pejus eft, b Conatio, quibus alant luxum, ac libidinem fuam, iis negare quod pe- conatur, tunt eleemolyna est: imò rapina est, largiri male uluris, Luculli Roquod debebatur præfenti neceffitati proximorum. Unde mi- mani mahi videntur vix exculari posse à peccato capitali, qui sum- gnificentia ptibus immodicis, aut extruunt, aut ornant monatteria, feu literis celetempla: quum interim tor viva Chrifti templa, fame peri- brata eft. elicentur, nudicate borreant, rerumque necellariarum inopia discrucientur. Quum effem apub Britannos, vidi tumbam divi Thomz gemmis innumeris, summique pretii onustam, * Beckeri Pizter alia mirecula divitiarum. Ego malim ifta quæ fuper= Cantuar. flua funt, clargiri in ufus pauperum, quam fervare fatrapis aliquando semel omnia direpturis, ac tumbam ornare

frondi-

a Italia populus, qui Mediolanum senent.

frondibus, ac flosculis ; id opinor gratius elle illi fanctiffi mo viro. Quum effem apud (a) Infubres, vidi monafterium quoddam ordinis Carthufiani, non ita procul à Papia. In co templum eft, intus ac foris ab imo ufque ad fummum candido marmore constructum, & fere quicquid inest rerum. marmoreum eft, velut altaria, columna. Quorfum autem attinebat tantum pecuniarum effundere, ut pauci monachi solitarii canerent in templo marmoreo, quibus ipsis templum hoc oneri eft, non ului, quod frequenter infestentur ab hospitibus, qui non eb aliud eò se conferunt, nisi ut spe-Gent templum illud marmoreum? Atque illic cognovi. quod stultius est, illis legata in fingulos annos tria millia ducatorum in ftruduram monafterii. Es funt, qui putent effe nefas, cam pecuniam in pios ulus avertere, præter mentem testatoris: maluntque demoliri quod instaurent, quam non zdificare. Hzc queniam infignia funt, vifum eft commemorare, quanquam funt paffim in templis nostris exempla permulta fimilia. Hac mihi videtur ambitio, non elecmolyna. Divites ambiunt fibi monumentum in templis, in quibus olim nec Divis locus erar. Curant se sculpendos, ac pingendos, addiris eriam nominibus, ac beneficii titulo. Atque hisce rebus bonam templi partem occupant, olim opinor postulaturi ut ipsorum cadavera in ipsis reponantur altaribus. Dicer aliquis, An horum munificentiam existimas rejiciendam? Nequaquam, fi templo Dei dignum fit, quod offerunt. Sed ego fi facerdos, aut episcopus effem, horrarer craffos illos aulicos, aut negotiatores, ut fi vellent fua peccata redimere apud Deum, ifta clanculum effunderent in subsidium corum, qui verè pauperes sunt. Isti putant perire pecuniam, que fic frustulatim, & clanculum in presentem egestatem tennium sublevandam diffipatur, cujus nullum exter apud posteros monumentum. Ego puto nullam melius collocari ea, quam iple Christus fibi vult imputari, certifimus debitor. Ti. An non putas rectè collocari, quod detur monasteriis? Fu. Et his darem nonnihil, si dives effem, fed darem ad necefficatem, non ad luxum : tum his, inter quos fentirem vigere studium veræ religionis. Ti, Multi judicant non admodum belle collocari, quod datur iftis mendicis publicis. En. Et iftis nonnihil dandum eft aliquando, sed cum delectu. At mibi consultius videatur, fi fingulz civitates fuos alerent, nec ferrentur errones, huc & illuc circumcurfirantes, præfertim validi, quibus opus suppeditandum fentio potius, quam pecuniam. Ti. Quibus'igi-

tur potiffimum dandum cenfes, quantum, & quatenus ? Eu. Hoc mihi ad unguem describere difficillimum fit. Primum animum adesse oportet, qui capiat omnibus subvenire. Deinde pro mea tenuitare, quod poffum impertio, quoties fele offert occafio, przfertim his, quorum & paupertas, & integricas mihi nota est: hortor & alios ad beneficentiam, fi me defecerint facultates, Ti. Sed permittisne nobis bic in tuo regno libere loqui? Eu. Imo liberius, quam fi domi veftræ fitis. Ti. non probas in templis sumptus immodicos, & has ades multo mineris adificare poteras. Eu. Equidem arbitror has intra mundiciem confiftere, aut fi mavis elegantiam, certe ablunt à luxu, m'fallor. Ædificant magnificentiùs, qui mendicatò vivunt : Et tamen hi ipfi horri mei, quales quales sunt, vectigal pendunt egenis, et quotidie sumpribus aliquid derraho, in me meosque frugalier, quo possim effe in pauperes munificentior. Tr. Si istum animum obtinerent omnes, permulti melius haberent, quos nunc egestas gravat indignos, & ex adverso multi minus effent obefi, digni ques egeftas doceat sobrietatem, ac modeftiam. Eu. Fortaffe fie res habet, fed voltifne ut hae infipida bellaria, re quapiam suavi condiamus ? Ti, Plus satis est deliciarum, Eu. At ego binc depromam, quod ne faturi quidem fastidiatis. Ti. Quid et ? Eu. Codex est Evangeliorum, ut quod lautissimum habeo, vobis depromam in fine convivii. Recita puer ab eo loco, ubi proxime destitifti.ce Nemo poteff Mat 6,3 4. eduobus Dominis fervire. Aut enim unit odio habebit & alteri "deliget; aut unum fustinebit, & alterum contemnet. Non pole-"fis Deo fervire & mammona, Ideò dico vobis, ne foliciti fitis tranima ueffra, quid manducetis, neggeorpori, quid induamini. ce Nonne anima plus est quamesca, et corpus plus quam vesticomentum? Eu. Redde codicem. In hoc loco mihi Jesus Chriftus videtur bis idem dixiffe, Etenim pro eo quod prius dixit. edie babebis, mox ponit, contemnet: & pro eo quod prius pofuerat, diliget, mox vertit, fustinebit : commutatis personis existit eadem sententia. Ti. Non latis affequor quid velis, Eu. Demonstremus igitur ratione mathematica, fi videtur. In priore parte pro uno pone A, pro altero B. Rurfus in posteriore pro uno pone B. pro altero A. verso ordine. Autenim A. odio habebit, & B. diliget, aut B. fustinebit, & A.contemnet. Nonne hic palam eft, A. bis odio haberi, & B. bis diligi ? Ti. Perfpicuum eft, Eu. Arqui hæc conjunctio aut præfertim repetita, haber emphafim fententiæ contratiz, aut certe diverfa; aliqui nonne abfurde diceretur, aut

cet.Ti Lepidumita me Deus amet! fophilma. En At tum de-

mum mihi videbitur lepidum, fi hoc ex vobis didicero. Th.

Animus Commiar ac parturit mihi, (nescio quid) si jubetis;

fol

m

8

edi

ris

90

"

tu

in

pa

ris

10

de

CT

an

tò

to

05

ni

-

C

100

H

Ti

-

cu

COS

res quibus exacta formniorum dijudicandoru ratio eft,

Divinato. quicquid eft, proferam in medium, vos critis vel (a) oniropoli, vel obstetrices, Eu. Quanquam vulgo mali ominis habetur, fomniorum meminifie in convivie, & parum fit verecundum, coram tot viris færum eniti, tamen nos iftud fomnium, five mavis partum animi tui, libenter excipieconjectores, mus. Th. Mibi videtur in hoc fermoneres commutari potiùs quam persona. Et bane vocem unum, et unum, non referri ad A. & B. fed utrag; pars referent ad utrumlibet, ut utrumcunque deligeris , ei jam apponatur , qued fignificatur per akerum. Quan dicas: aut excludes A. & admittes B. aut A. admittes & excludes B. Hic videtis manente persona, rem effe translaram . Atque boc ita dictum eft de A , ut nihil referat, fi idem enuncies de B. hoc pacto: aut B. excludes, & admittes A. aut admittes B. & excludes A. Eu. Sane arguit zu quidem problema nobis explicuiti, neque quisquam mathematicus melius depinxifier in pulvere. So. Illud me magis mover, quod prohiber effe solicitos de crastino, quum Paulus ipse laboravit manibus, victus parandi causa, arque idem acriter increper otiolos, & ex alieno vivere gandence tes admonens ut laborent, ac manibus operentur, quod bonum " eft, ut fit unde tribuant aliquid necessitatem patients. An non pii fandique labores funt quibus maricus tepuis alit uxorem Sbi chariffimam, dulcefq; liberos? Ti. Ista quæstio, mea festentia, variis modis diffolvi potek. Primum, ut ad illa tempora potifimum pertineat; Apostolis ob Evangelii przdicationem late vagantibus, eximenda erat folicitudo victus undecunque suppedirandi, quibus non vacabat opera manuaria cibum quærere, præfertim cum nullam artem fcirent przter piscationem. Nunc alia ratio temporum eft, & otium amplectimur, omnes laborem fugimus. Altera difforvendi ratio eft: Christus non interdixit industriam, fed iolicitudinem, & folicitudinem intelligit juxta vulgarem bominum affectum, qui nullade re magis anxii funt, quam de parando vidu, ut omnibus rebus omiffis, hoc folum agant; buic uni curz finraddicti. Id propemodum indicar iple Dominus, cam negat eundem duobus Dominis fervire poffe; Servit enim qui toro pectore addictus eft. Pracipuam igitur cuvam vult effe Evangelii propagandi, non folam. Air enim s "primă quarite regnum dei; & bas adjiejentur vebis. No dicie fol with folum quarite: led primum quarite, Carerum in voce eraftimis puto hyperbolen effe, quum fignificat in longinquum, qui mos eft avaris hujus mundi, ut pofteris etiam anxie parents & quarant. Eu. Accipimus tuam interpretationem : fed quid fibi vult, quod air: " Ne foliciti eftis anima veftra, quid datis ? Corpus veste tegitur, at non edit auima, Ti, Anima ut opinor hic vitam appellar . Ea periclitatur, fi cibum fubduxeris, non item fi veftem detraxeris, que magis datur pudori, quam neceffi ati. B: fi quem affligit nuditas, non flatim occidit: at inedia certiffima mors eft. Eu. Non fatis video quo modo cohareat cum hac fententia quod adiecit, " Non-, ne anima plus est qua esca? et corpus plus est quam vestimentum? Nam fi vita magni pretii ett? tantomagis advigilandem ne percar. Ti. Hoc argumentum non adimit nobis folicitudinem, fed auget. Eu. At non hot fentit Chriftus, quod interpretaris, sed hoc argumento nobis addit fiduciam de pare. Si parer benignus, gratis & de suo dedit id quod carius eft, eiram adjiciet id quod vilius eft. " Qui dedit anima un negabit alimoniam : Qui dedit corpus, adjiciet alicundeveftem. Illius igitur benignitate freti,non eft quod difcruciemur solicitudire, curaque rerum infirmarun. Quid iginer superest, nisi ut utentes hoc mundo tanquam non utamer, totam curam ac ftudium nostrum transferamus in smorem rerum coelestium, arque rejecto mammona, imò toto Satana cum omnibus fuis (a) præftigiis uni domino, a præftigiz toto, & alacri pectore ferviamus, qui non deftituet filios fu- vanz & falos. Sed interim nullus attingic bellaria. His certe cum laces rerum gaudio vesci lieer, que non magna cura nobis domi prove- species. niunt. Ti. Abunde fatisfactum eft corpulculo. En. Vellem equidem & animo . Ti. Atq; uberius etiam animo, Eu, Hae igiturtolle puer, ac labrum appone. Lavemus amici, ut fi quid forte commissum lest in boc convivio, purgati canamus hymnum Deo, Perficiam, fi videtur, quod czperam ex ChryloRomo. Ti. Rogamus . En. Gloria tibi domine, gloria tibi Gratiarum fantte, gloria tibi rex, quoniam dedifti nobis efcas, imple nos gau- actio in fine do & letitid in fpiritu fancto, ut inveniamur in confectutuo convivii. acceptabiles nec pudefiamus quado reddes unicuigs fecundum opera fue. Pu. Amé. Ti. Profecto pius & elegas est bymnus. En. Hunc divus Chryfoftomus non dedignatur etia interpretari, Ti Quenam loco ? Eu. In Marthæum homilia 56. Ti. Non omittam, quin hodie legam. Sed illud unum interim ex te cupio discere, cur ter opramus Christo gloriem, idos triplici tognomine, domini, (ansti de regis ? Eu. Quoniam illi debe-

8 0

C

fe

ne

di,

id

ri.

eti

Lei

dus

COL

bus

din

Scie

min

dis :

com

Vim

corlu

Se vi

fiqui

ent i

Chris

yan

que dantur hospitibus ab amicis: WIVorum, eni videaturtis ferviunt,

ob id pro-

datiffimi.

tur omnis gloria, sed nobis tripici nomine potistimum eff glorificandus, quod suo facrosancto sanguine redemerie nos à tyrannide diaboli, fibique afferuerit, unde & Dominu illum vocamus. Deinde quod non contentus gratis condonaffe nobis omnia peccata, per spiritum suum contulit no. bis & juftitiam fuam, ut fectemur ea, que funt fanctimeniz. Arque ob id fanctum eum vocamus, quod fit fanctificae tor omnium. Postremò quòd ab eodem speramus præmium regni exleftis, ubi ille jam sedet ad dextram Dei Par tris & hinc nobis Rex dicitur. Atque banc totam felicitatem, illius erga nes gratuitæ bonitati debemus, quod pro domino vel tyranno potius diabolo, dominum habemus, Tefum Christum: pro-immundicia & fordibus peccatorum. innocentiam ac fanctimoniam: pro gehenna, gaudis virz cæleftis. Ti. Pia profecto fententia. Eu. Quoniam nunc primum vos hic accepi convivio, non dimittam vos ablque Munuscula (a) xeniis, sed talibus, qualis fuit apparatus. Heus puer ! profer apophoreta nostra, Sive fortiri placet five fibi quisque malit deligere, minimum refert, ejusdem fere pres apophoretas cii funt omnia, hoc eft, nullius Non enim funt fortes Heque dantur liogabili, ut huic obveniant equi centum,illi totidem mulce, in fine con . Sunt libelli quatuor, horologia duo, lacernula, & theca auferende, fi cum (b) calamis Memphiticis. Hzc arbituror magis convenire vobis quam opobalfamum, aut dentifricium aut fpeculum, fi vos novi fatis. Ti. Adeò bella funt omnia ut nobis Qui char- difficilis fic electio, ipfe magis pro tuo arbitratu diffribuito, fic gratius etiam erit quicquid obtigerit. Eu. Hic libellus in membranis habet Proverbia Solomonis, sapientiam docer, & auro pictus eft, quod aurum habeat sapientia symbelum. Hoc dabitur cano noftro, ut juxta doctrinam E vangelicam habenti sapientiam detur sapientia, & exuber ret. Ti. Certe curabitur ut minus egeam, En. Sophronio congruet horologium, buc ex extrema Dalmatia profedum ut vel fic commendem munusculum meum, Novi enim quam ille fit parcus temporis, quam nullam omnino portionem rei precionifima finat abire fine fructu. So,imo pi grum admones diligentia Eu Hic libellus habet in membranis Evangelium secundum Matthæum : gemma teg merebatur, nifi nullum effet illi scrinium aur theca charior, quam pectus hominis. Illic igitur recondico Theophile, quò magis hoc fis, quod diceris. Th. Efficiam ne prorius male colleaffe videaris tuum munus. Ex. Hic funt Epittos læ Pauli, quas tu libenter tecum circumfers, Bulali, qui Paulum

Paulum femper habere foless in ores nec haberes in ore, nifi effet in pectores posthac commodius erit etiam in manibus oculifque. Es. Ifthuc non eft dare munus, fed dare confilium: Porre bono confilio nullum est munus preciofiis En Lucernula convenier Chrysoglotto, (a) anagnosta a Lectori inlatiabili, & ut M. Tullius inquit, librorum heluoni maximo, Ch. Bis habeo gratiam. Primum pro munere, non vulgariter eleganti; deinde,quod fomniculofum admones vigilantiz Eu. Theca calamaria debetur Theodidacto, foiiciffime (b) monvoge ou, arque hos ego calamos feliciffimos b Qui multa effe judico, quibus celebrabitur gloria domini noftri Jesu scribit, quache lucico, quious cerebranta livinan & pectus fup, lis fur Chriftip Chriftip Chriftippus peditare postis,quemadmodum suppeditas instrumenta. Eus ac Didy. Hic codex haber aliquor Plurarchi libellos de moribus; fed mus. felectos, & 2 quodam Graca literatus peritiffimo non Plurarchus infeite deseripcos, in quibus tantum reperio fanctimonia, Ethnicus. nemihi prodigio fimile videstar, lo pe ctus homiais ethnidi tam Eusogelicas pormille genire cogicationes. Hic dabirur Uranio juvem & (c) oixexxure Superell horologiumi Amatori id cedar noftro Nephalio parcifiimo temporis dispensato- Gracitatis. il Ne. Habemus gratiem, non folim pro munufculis verum wiam pro ceftimoniis. Nam ifthuc noncam eft diftribuere zenia, quam (d) elogia. Eu. Imò ego vobis habeo gratiam d Sunt reil duplici nomine; Primun, quod nottram exilicatem boni gentamm consulicis; Deinde quod eruditis jum aj ac pits sermoni- frimonia; bus refecifis animum meum. Ego vos quomodo accepsos plesanque dimittam nescio, certe vos relinguam melior, ao docior, in bonam, Scie vobis non effe cordi filtulas, aut moriones, ac multo Parcem in minus aleam. Quare, fi videtur, fallemus horulam spectane cio dis reliquis regiz mez miraculis. Ti. Ifthuc eramus abs te fagiraturi. Eu. Apud bonce fidei promissorem non est opus fegitatore. Hanc sulam zitivam opinor vos jam faris contemplatos Habet triplicem profpedum, & quoquo verfum deflectas oculos, occurrit viror hortorum gracifimus. Vincis fenettris volubilibus, fi videatur, licet excludere colum, fi nebulis aut venels fit incommodius: licet & denin valvis foris admotis, ac tenuibus intus excludere folem . fiquid offendat zetus. Hic quum prandeo, videor in horto, prandere, non in domo. Nam, & parietes virentes Guos traent inspersos flosculos, sunt & pictura non invenufia. His Christus supremam comporationem agitat cum electis disciulis, Hic natalitia colebrat Herodes funelto convivio. Hic brangelicus ille dives epulatur splendide, mox descensus

B

de de

mi

de

De

PCT

cru

Ca i

duu

equ

rian tiå.

Bati

igitu

DOD .

magi redic

ano;

ralelo

nter

enii

trahar

os re

dine j

efferi

ud.

a Lege vi-1.b.g.

tus ad inferos! Lazarus repellitur à foribus, mox excips endus finu Abraha. Ti, Hoc argumentum non fatis agnoscimus, Eu. (a) Cleopaira est cum Antonio luxu decertam illius a- cans; jam unionem ebibit, alteri manum admovet detrachepud Pultar in Hie puguant Lapitha, Hie Alexander magnus. ball transverberat Clycum! Hac exempla hos admonent fobji eratis in convivio, & Tarapula, luxuque deterrent, Nane adeamus bibliothecame non illam quidem multis infirm-Cam libris, fed exquintis. Ti Locus hie plane divinitis tem quandam præ le fert, adeo nicentommia. ... Eu. Hic videtis præcipuam partem opum mearum. Naman, menia nibil vidiltis, nifi virreum ac ftanneum, nec eft in tora done was ullum argenteum, prater unum poculum inaurating quod ob amorem ejus, qui dono dedir, religiofe fervol Hac fohers pentitis totum ordem ponit ob oculos. Hich parieribus fingulæ regiones sfuhore fpacio depicta funt In reliquis parietibus, videtis infignium kutorum imagines Nam omneis depingere fueraginfinitum, Christus primum Eabet locum, porrecta manu fedens in monte. Capiti imminer pater, dicense ipfum andite. Spiritus fanctus expansisalis muleir luce complectitur illum. Ti, Opus, ita me Deus bene amer Apelle dignu Em Adjuctu elt bibliotheca (b) warne edibns fe- quoidan anguitum, ledelegans, quod fubmo a cabula often motior, ubi de foculomifi quid offederit frigus. In æftate videtur folida Mufa pan der rocusionia quan un contra su dentur omnia. Est & miss facta finaisi paries. Tà Hit milit gennes videntur omnia. Est & miss trattamiri oderis gratis. En. Hoc mihi pracipue ftudio eft, ut nices domes, & bene oleat. Utraque res minimo constar. Haber bibliotheca fuum ambulachrum penfile, fpectans in horum, & huic adhærer facellum, Ti, Locus numine dignus, En Nunc adeamus illa tria ambulachra, que imminent iis, que vidiftis ad hortum domefticum spectantia, In his superto ribus atroque prospectus eft, fed per feneftras, que polin occludi præfertimin his parietibus, qui non spectant hor thin interiorem, quô domus fit tutior. Hic ad lavam, qui plus eft lucis, & paries raris feneftris interruptus, ordin depicta est cora vica Jesu, ex narratione quatuor Evangelli Rarumjulque ad millum Spiritum fanctum, & primam pra dicationem Apoltolorum ex Actis, Addita funt & locis well re, ut agnofest fectator juxta quod ftagnum, sur in q monte res gefta tit. Additi fune tituli, paucis verbis fabili tames rotum argumentum, velut illad quod dicitur an fela Polo, mendare. Ex adverso respondent figura, & vaud veteris Teftamenti, prafertim è prophetis & pfalmis

b locus in

nihil aliud habent quam Christi vitam & Apostolorum, aliter narratam. Hic nonnunquam obambulo, mecum fabulans, & animo contemplans illud ineffabile confilium Dei, quo per (a) Filium suum restituere voluit genus humanum. a Redemtio Nonnunquam adelt uxor comes, aut amicus quispiam, qui humani gesebus piis delectetur. Ti In hac domo cui possit obrepere Christum, tzdium ? Eu. Nulli qui didicerir fecum vivere. In fumma eft opus orapidura, velus extra ordinem, addita funt capita Pon- Dei admi. tificum Romanorum cam fuis citulis. Ex adverso capita randiffi-Czfarum ob memoriam historia. In utroque cernu prominer penfile cubiculum, ubi liceat interquieleere, & unde spectare licet promarium & aviculas nottras. Hic in extremo angulo prati videtis aliud zdificiolum; ubi coenamus nonunquam, cestivis mensibus, & ubi curatur, si quem forte familiaribus corriquerit morbus ob contegium formidabilis. Ti. Quidam negant hujulmodi morbos elle vitandos. Eu. Cur ergo vitant foyeam, aut venenum? An hoc minus timent, quia non vident? nec bahlifci venenum videtur, quod afflat oculis. Uhi res polcat, non dubitem pro necestariis venire in vicz discrimen. Sine causa subire vitz periculum, temericas eft; alios in vivæ periculum adducere qudelitas. Sunt & alia quædam non injucunda spectatus es mandabo uxori, ut oftendat. Manete bic vel totum triduum, & hanc domum purate effe veltram. Palcite oculos, pelcite animos. Nam me negoria quadam aliò vocant. Elt equitandum in pagos aliquot vicinos, Ti. Ob rem pecuniarism ? En. Ego tales amicos non reliquerim pecuniæ gratia. Ti. Fortaffis venatio parata est alicubi ? En. Plane veario est: sed aliud venor, quam apros aut cervos. Ti Quid iguur? Eu. Dicam : in uno pago decumbic amicus quidem non fine periculo vita. Nam corpori metuit medicus: ego migis meruo anima illius. Siguidem mibi videtur pa um mae compositus ad emigrandum, sicut dignum est Christiano; huic adero meis hertatibus, ut five moriatur, five reralefcar, bono iphus fist. In altero defidium acre parum eft inter duos, non malos quidem illos, fed tamen pervicaes inpenii viros. Quod fi exasperetur, vereor ne plures secum trahant in confortium fimultatis. Admirar totis viribus, ut borredigam in gratiem. Nam urrique fum vereri necefficudine junctus. Hec funt que venor. Quod fi venatio fucaferit ex animi fentenvia, fimul bic celebrabimus (b) àm- bid eft, Fewa Ti. Pia venatio precamur ur tibi pro Delia Christins fta five ouet. Eu. Hant pratam ego malim; quam obvenire victoria

t

d

is

án 07

n'

u

ira est

bet itty Eu-itty pris-p

H z

mihi hareditate bis mille ducatos, Ti. Mox rediturus ? Em Non nifi tentatis omnibus. Quare certum tempus non polfum præscribere, Vos interim meis perinde ac vellris frommini, & valete. Ti, Dominus Jelus te feliciter deducat, at reducat.

> CONVIVII RELIGIOSI FINIS

ARGUMENTUM

Aporbeofis Capnionis . (fen de incomparabile beroe, I O A N NI R & U C H L I'N O,in Divorum numerum ralato) docet quanti benerit virisdebeatur egregiis ani vigiliis fuis bene merits funt de ftudits liberalibi

Nec mifere quifquam, qui bene vixit, obit.

POMPILIUS, BRASSICANUS.

b 6

fu

no

ne

an tap

ut

fler

dia

fera

no

hym

grav

git a

quit,

IB py

lb g

telle

rivun

te ne

omni

modu

reca

a Petafus gennscaleeameii gran-NIN.

Nde nobis (a) petasatus? Br. E Tubinga. Po. Nihilne ifthic rei nova ? Br. Equidem demiror, ufque aio is con- adeo mortales omneis teneri fiti quadam rerum novarum. veuiens iti- At ego Lovanii (b) Camelum quendam audivi concionannerantibus. tematugiendum quicquid effer novum. Po. Vocem Camelo disit detra- dignam. Dignus crat homo, (fi tamen bomo fuit) qui aunca p litera quam mutet veteres calceos, aut putre fubligar, femper veor meggus. Icatur putribus ovis, nec aliud bibat quam vappam. Br. At idemine fis infcius, non efque ade d delectatur rebus veterbus, ut malit jus pridianum, quam recens. Po. Sed omillo Camelo, die fi quid novi affers. Br. Adfero quidem, fed, u ille ajebar, malum. Po. Arqui ifthuc iplum olim erit verus Ira fieri neceffe eft, ut fi omnia vetera fint bona,omnia no va mala quæcung; nunc bona funt, fuerint olim mala, & que nunc funt mala, fint olim futura bona. Br. Ita videtur justa decretum Cameli. Imò consequitur, ut qui olim adolescent fuit malus faruus, quia recens; idem nunc fie bonus farun quia feauit. Po. Sed age, prome quicquid eft. Br. Egregi ille trilinguis erudicionis phænix Joannes Reuchlinus vill defunctus eft. Po. Rem certam narras? Br. Certiorem qui vellem. Po. Sed quid ifthuc mali relica pofreis boneftiffimi nominis immortali memoria, ab hojus vita malis de mig-are in confortium beatorum ? By. Quis iftbuc tibl in dicavit? Po. Resipia. Nec enimpoteft aliter mori, qui fe vixit Er. At migis eriam ifthuc dicerer, fi icias grod eg

Po. Quidnam oblecro? Br. Non eft fas referre, Po. Quim ob rem? Br. Quia qui credidit, ftipulatus est arcani filentium, Pa. Eadem lege committe & mihi, Recipio tibi filentium optima fide, Br. Quanquam ifta fides me jam fæpenumere fefellit, tamen age, committam, præfertim cum res fit eius generis, ut expediac etiam effe notam bonis omnibus. Eft Tubing z quidam inftiguti Franciscani, vir omnibus habitus eximiz fanctimoniz, przterquam ipfi, Po. Magnum dicis argumentum verz fantimoniz. Br. Agnosceres hominem, & fatereris verum, & nomen ederem. Po. Quid fi divinem? Br. Licer. Po. Admove aurem. Br. Quid opus quu fimus foli? Po. Ita mos eft. Br. Is ipfe eft Po. Ett homo certiffimz fidei Mihi (a) Sibyllz folium erit, quicquid ille di- 4 Sibylla reit. Br. Aud i igitur totum dialogum bona fide. Ægrota-Cumana bet nofter Reuchlinus, fatis quidea periculose, fed ita, ut oracula in bona spes effet, fore, ut revalesceret, vir dignus qui nun-folis Unde quam fenefeeret, ægrotaret, aut moreretur. Mane vifebam [uvenalis, meum Franciscanum, ut animi mei molettim oratione vobis folid ha leniret. Nam zgrotabam una cum zgtotante amico , resitare siquem amabam ut patrem. Po. (b) Phy ! quis illum ufquam bylla,id eft non amavit, nifi vir peffimus? Br. Hic Franciscanus meus, mam. Braffi ane, inquit, emove penitus ex animo mœrorem om- Quod genus nem, Reuchlinus nofter defiit zgrocare, Quid ! inquam, & illud: Ean subito revaluit? Namante biduum non admodum | z- tripode di ta promittebant medici. Tun ille, revaluit, inquit, fed ita, l'Interiedio m posthac non sit illi formidanda valerudo adversa. Noli admiratioflere (nam videbat erumpentes lacrymas) priulquam au- nis. diss rem omnem. Sex dies funt, quod hominem non invileram, sed tamen quotidianis precibus illius salurem Domino commendabam. Hodierna nocte, quum me à marutin is hymnis in strato composuisse, blandus quidem, miniméque gravis formaus obrepht. Po. Nelcio quid leti mihi præfagit animus. Br. Non eft tibi læva mens, Vifus fum mibi inquit, consistere ad ponticulu quendam, per quem transitus erat n pratu quedda longe amænissimu. Adeò blandiebatur oculis graminum & frondium plusquam smaragdinus viror, he arridebant incredibili colorum varietate flosculorum dellulz, fic spirabant omnia, ut quod erat pratorum citra rhum, quo dirimebatur foelicissimus ille campus, nec viveme nec virere videretur, led mortus, lasmoe na, putidaque effe omnia. Atque interim dum totus fum in eo spectaculo,commodum præterierat Reuehlinus; præteriens Hebraice recatus eft pacem. Jam medlum pontis transerat prius drism

11-

m.

elo

m-

VE-

A

eri fo

tus,

110

qu**z**

ははのは、

idi

i in

6

A

ŀ

0

t

m if

li

it di

m

de

vi

20 ce

lu

di

ge

De

n

M

qu

#i

g.

m

n er:

de

Lots

quam fentirem , parentem accurrere , respiciens vetuit Nondum fas, inquit, Quinto abhinc anno nos fe queris, Interim corum que aguntur, tellis, ac fpedator affilto. Hic ego, Nudus erat, inquam, Reuchlinus, an vesticus, solusan comitarus? Vestium, inquit, nihil habebat, præter unam candidiffimam, Damascenam effe dixiffes, candore mirelucido: ponè lequebatur puer incredibili specie, alatus; suspicabar illius effe genium bonum, Po. Sed nullusne comicabatur genius malus? Br Imò aliquor, ut Franciscanus ille arbitrabetur, Procul, inquit, à tergo lequebantur aves aliquot pennis cœtera nigris, niliquod explicaru alarum gilvas verius, quam candidas plumas oftenderent. Pica, inquir, videri poterant, colore, & voce, nifi quod fingulz fedece picas zquarent magnitudine corporis, nibilo minores vulturibus, criftam geftantes vertice, roftris & unguibus aduncis, ventre prominente, Harpyiz videri porerar, ficres modofuiffent, Pe. Quid moliebantur iftz furiz? Br. Procul, inquir, obstrepebar heroi Reuchlino,& impetiture videbatur & liquiffet. Po Qui minus licult? Br. Quia versus Reuchlinus, objecta man, crucis imaginem exp imens: Abice, inquir, quò dignu eff,malæ peftes. Satis fit vobis negotium faceffere mortalibus in me jam immortalibus adicriptum, nibil babet juris vestra demetia. Vix ea dixera, inquit Franciscanus, mox abierant foa Bit flercus diffimz volucres, fed relicto fæ:ore, ad quem collatum (4) olerum videri poffer famfucinum, aut foliatum. Dejerebatte citius vel ad infernos descensurum, quam fustinerer itert afflari (b) tali thymiamate. Po, Male at illis pettibus. Br.Sed Amaracino, zudi cerera, que narravit mihi Franciscanus. Dum hecintentus contemplor, inquitijam ponti vicinus erat Divus Hieronymus, qui Reuchlinu hisce verbis compellabat, Salve tallega fanctiffime ! Dattem eft bot mibi negotium, ut te exceptum tialis : Ma. deducam in confortium calitum, qued tuis fanctiffimis laberibus destinavit divina benignitas. Simulque vestem protulit, qua Reuchlinum induit. Tum ego; Dic inquam, mihi, quo cultu, quave specie videbatur Hieronymus? Bratne tam fenilis, quam illum pingunt, aut cuculim habebar, aut galerum, aut pallium Cardinalitium, aut leonem comitem? Ad hzcille; Nihil, inquit, istiulmadi, Species erar amona, que fic matem teltabatur, ut nibil he beret Iqualoris, dignitatis plurimum. Quorfum autem ille opus erat comite leone, quem illi pictores adjunzerum?

Westem gerebat ad talos usque demissam, crystaltum diceres

pellucidam. Ejuldem erat formæ quam Reuchlino tradidit

humanum Sanfucinum unguentum, idem cum Foliatum unguenti genus, de que luvechis foliata parantur. Thymiama futfitus eft.

i

1

t

1

ŀ

1

m

ij

ŀ

2

rom undique pica erat linguis eriplici colorum varietate. Quedam (a) pyropen pre le ferebant, nonnulle imarag- Lapides dum, tertiz lapphirum. Pellucebant omnis, nec mediocrem funt incidifgratiam addebat ordo. Po. Conjicio id fuiffe infigne trium fimi linguarum quas calluerunt. Br. Non est dubium. Nam & fimbriz, ut aiebat, trium linguarum literis, triplici colore diftindis, vifebantur infcripte. Po. Num incomitatus aderas Hieronymus? Br. Incomitatus, inquis? Totus ille campus obsidedatur myriadibus Geniorum, nec aliter oppleverant aerem torum, quam videmus in Solis radiis volitare minuta corpulcula, que vocant (b) arque, fi camen à re cam hu- b Id eft, inmili buc ducenda est comparatio. Neque colum videre licu-secabilia. iffer, neque campu, nifi pellucerent omnia. Po. Euge, Reuchlino gratulor. Quid deinde factum eft? Br. Hieronymus. inquit, honoris gratia complexus dextrum Reuchlinum deduxit in medium pratum. Ibi collis erat in in medio prominens. In hujus vertice, uterq; alterum blando ofculo complexus est: Arque interea vasto hiatu cœlum superne diduxit fele,majestarem quandam inenarrabilem exhibens, sic u: ad esin speciem cæ:era pene forderent, quæ tamen antes videbantur effe mirifica. Po. Non possis aliquam imaginem nobis depingere? Br. Qui possim ego qui non vidi? is qui vidit, negavit le ullis vocibus vel somnium rei posse depingere: cantum boc aiebat, se vel millies mori paratum, fi licerer iterum eo spectaculo quamliber exiguo momento frui. Po. Qu'd tandem? Br. Ex hiatu cœli demiffa ett ingens columna igne pellucido, fed amæno: per eam in complexu duz fandiffimz animz fubvedz funt in cœ'um, choris angelicis canta melodia delinientibus omnia, ut Franciscanus neget le unquam ejus voluptatis meminisse poste, quin enumpane lacrima. Sequuta est mira fragrantia, Ubi somnus reliquit hominem, si tamen ille somnus dicendus est, erat dementi fimilis. Non credebat fefe effe in cellula fus, requirebat pontem, ac pratum fuum, nec aliud loqui, nec aliud cogitare poterat. Seniores ejus collegi, ubi senserunt rem non efte fabulosam (nam compertum eft eadem hora tertia excessisse Reuchlinum, qua visio piro illi fanctiffimo apparuit) concordibus animis egerunt gratias Deo, qui benefacta piorum pramiis ampliffimis remuneratur. Po. Quid igi tur supereft nifi ut sanctiffimi viri nomen adicribamus calendario San Corú? Br. Id ego facturus eram, etiam si nihil tale vidiffet Franciscanus, & quidem aureis literis, proxime divum Hieronymum, Po. Emo-

H4

9

2

2

2

2

P

ti

11

70

21

li

n

tu

0

C

riar, nisi idem facturus sum in codice meo, Br. Quin & in. a La aium locus ubirepoduntur meftici etafeleat di dicebantur præcipui il fuerant nure barbari dicumt pro good in caaliquot divo um diyarumque nomina.

meo (a) larario flabit aureus inter divos felectos. Pa. Stabit & in meo vel gemmeus, fi supperar animo facultas. Br. dii penate, Ponetur & in bibliotheca Hieronymo proximus. Po. Addehoc eft, do tur & mez. By, Imo fi grati volent efte, idem facient ompnd veteres nes, qui colunt, & amant linguas, ac bonas literas,præfertim facras, Po. Dignus est videlicer. Sed nihil ce mover ille scrue pulus, quod nondum relatus est in numerum divorum, autoritate Romani Pontificis? Br. Quis (b) canonizavit (fic mero pzuci, enim vocant) Divum Hieronymum? quis Paulum? quis b Canoniza- Virginem marrem? Urrorum memoria fanctior apud pios omnes, horum quos infignis pletas, quos ingenii, vitzeo qued est que monumenta commendant affectibus omnium; an in numerum Catarinæ Senenfis, quam in divarum numerum retulifdivorum re- fe fereur Pius, ejus nominis fecundus, in gratiam ordinis, & urbis? Po. Vera prædicas.ille demum verus cultuses. none vocato qui sponte ccelo dignis meritis defunctorum exhibetir recenleatur quorum beneficia perperuo fentiuntur, Br. Quid ighur, putas tu hujus viri mortem deplorandam? Diu vixit, fi quid ea res facir ad fœlicitatem hominis, Reliquit nunquam intermoritura virtutis luz monuments. Benefactis confecravit nomen fuum immortalitati. Nunc exemptus malit, ecelo fruitur, & cum Hicronymo confabulatur. Po. At multa paffus eft in vita, Br. Sed plura paffus eft Divus Hieronymus. Fœlicitas eft, ob bona pari à malis Po. Faceor certe, ob oprima à peffimis multa perpeffus est Hieronymus Er. Quod olim feoir Saranas per Scribas & Pharifaosin Dominum Jesum, hoc & nunc facit per Pharisaicos quoldam, in optimos quolque viros, ac de genere mortalium fuis vigiliis bene merentes. Nunc ille metit optimam melfem pro femente, quam fecit. Interim noftræ partes erunt illius memoriam habere facrofanctam. illius nomen ferre laudibus, ac fubinde illum falurare verbis bujfumodi. ,, 9 , fancta anima! fis fælix linguis, fis fælix linguari cultoribus, , faveto linguis fanttis, perdito malas linguas infectas vini gebenna. Po. Ita faciam, ac sedulo pradicabo careris, u idem faciant. At non dubito multos futuros, qui precatiunculam aliquam defiderent, quandoquidem boc receptum qua fan diffimi herois memoriam celebrent, Br. Hoc dicis quod ifti collectam appellant? Po. Scilicer Br. Hanc paraveram & ante mortem. Po. Recita quefo., Amator humani generis Deus, qui donum lingu arum, quo quondam Apoftolos tuos al Buangelii pradicationem, per Spiritum tuum fanctum, catum 3) infrme

, infruxeras, per electum famulum tuum Joannem Ruchlinum. mundo renovafti, da ut omnibus linguis omnes ubiqs pradicet ,, mundo venovajis, da ut omnious tinguis omnes uviq, pradicet a Qu's can-,, gloria filit tus lesu, ut confundas linguas pseudapostolovum didatus qui-3) qui conjurati substruunt impia turrim Babel, tuam gloriam dam qui co-3) obscur are conantes, dum fuam fludent attollere, Cum uns tibi ci filius hanofivo & Spiritu fancto in aterna secula Amen. Po. Elegans ne ab alio profecto, & pia precatio, dilpeream nili mihi quotidie dice- quopiam tur. Et hunc occurfum mihi fcelicem duco, qui rem tam la fuffragium tur. Et nune occurium mini tenten duco, qui ten vale Po, peteret, Ci-fam ex te didicerim. Br. Ifto gaudio diu fruere, ac vale. Po. cero cavili Vale tu quoque. Br. (a) Valebo, fed non coquus.

5

lans Ego quoque in.

quit tibi favebo, locus autem est in dictione ambigua quoqi & coce, quod ad pronuciationem attinet: Unde liquet olim alium fuiffe fonum harum litteraru q, &c, qui punc eft. Qui fi fuiffet diversus,no érat jocus ex voce plura fignificante. Nune litera caliud fonat præcedens o saqua esi, quod idem fit in Græcis,qua ejus varietatis nulli vetufti grammatici meminerint, quod equidem fejam. Et Fabius in pri-mo libro, putat, q & gredundare, non redundarent aute, fi quid aliud fonaret quam enifi quod rapponitur afpiratio,quam rejiciunt q & h,Cateru z,adjunat g.evanescit alioqui coridie, & quotidie, non solt different scriptura, verti etiam sono, quod secus esse licet ex Fabii verbis colligere cap, de Orthographia, Portò jocus Ciceronis ad que hic alluditur, refereur apud Quintiliana libro sexto cap, de risa.

ARGUMENTHM.

Colloquium boc procationem exhibet castissimam; Philosophica multa jocis admiscens; De non pracipitando conjugio: De delectu non solum corperum, sed multo magis animorum. De si mitare conjugit: De non contra-bendo conjugium sine cousensu parentum: De caste colendo matrimonio: De fancit educando libros. Anima est non ubi animas sed ubi amas Viri de-formis descriptio, Conjugium Virginitati prasasum: Non capistrum us vul-go. Assektus non adbibendi in consilium, sed ratio.

PAMPHILIUS, MARIA

Pa C Alve crudelis, salve ferrea, salve adamantina; Ma. Salve randem & tu Pamphile, quoties & quantum voles,& quocun que libet nomine. Sed interim mihi videris oblitus nominis mei, Maria vocor, Pa, At Martiam dici oportuit, Ma. Quid ita quælo? Quid mihi cum Marte? Pa. Quia quemadmodum illi Deo pro ludo eft, homines interficere, ita & ribi, nifi quod tu Marte crudelior, occidis etiam amantem. Ma. Bona verba, Ubinam Arages itta mortalium quos ego occidi? Ubi languis interfectorum? Pa.Unum cadaver vides exanime, fi modo me vides, Ma. Quid ego audio? mortuus loqueris, & obambulas? Utinam mibi nunquan occurrent umbre formidabiliores Pa. Ludis tu quidem, tamen interim milerum exanimas, & crudeliùs occidis, quam fi confoderes telo. Nune longo cruciatu excarnificer mifer. Ms. Eho! dic, quot gravidzad tuum occurlum

im

m

Pa

cif

ni

hi

N

tur

qu

fix

6 2

me

lat

ma

dic

liqu

\$m

per

Ma

Qu

tur

cid

tur

gra

alci

lens

fit t

que

die

Dis

Vel

Pa.

etia

eft!

buc

cies

effe

den

An

cursum abortierunt? Pa. Atqui pallor arguit exanguem magis, quam ulla fit umbra. Ma. Atqui ifte pallor tincus eft viola. Sic palles ut ceralum matutelcens, aut vua purpurafcens. Pa, Satis procaciter rides milerum, Ma. Atqui fi mihi non credis, admove speculum. Pa. Non oprarim alis ud speculum, nec arbitror effe clarius ullum, quam in que nunc me contemplor, Ma. Quod speculum mihi narras? Pa Oculos tuos, Ma, Argutator, ut femper, tui fimilis es! Sed unde doces effe exanimem te? An cibum capiunt umbrz? Pa. Captunt, sed insipidum, qualem ego. Ma. Quibus igitur vescuntur?Pa, Malvis,porris & lupinis. Ma, Atqui tu non abstines à capis, & perdicibus. Pa Verum, sed interim nihilo plus fapiunt palato meo, quam fi malvis vescerer ane betis absque pipere, vino & acero. Ma. O te miserum! & esmen interim obefulus es. An & loquuntur exanimes? Pa Sic ut ego, voce perquam exili. Ma. Atqui nuper cum audirem te conviciantem rivali tuo, vex non erat admodum exilis. Sed obsecro te num etiam ambulant umbra? num vestiuntur?num dormiunt? Pa. Etiam cocunt, sed suo more. Ma. Nz tu susvis nugator es! Pa. Sed quid dices fi (a) argumentis Achilleis evincam, & me effe mortuum, & te effe homicidam? Pa. Absit omen Pamphile, sed aggretum fartiffi, dere sophisma, Pa, Primom illud mihi donabis, opinor, mormame irre rem nihil aliad effe quam abductionem anima à corpore, Ma. Largior. Pa Sed its at ne repoleas quod dederis. Ma Non fiet. Pa. Tum haud inficiaberis, eum qui alteri adimit animam, homicidam effe. Ma. Accedo . Pa. Concedes & illud quod à gravissimis autoribus dictum, tot sæculorum suffragiis comprebatum eft animam hominis non illie effe, ubi animat, sed ubi amat. Ma. Ifthuc explana crassius, non enim latis affequor quid velis. Po. Et hoc fum infælicion, quod ifthuc non æque fentis, arque ego. Ma. Fac ut fentiam. Pa. Badem opera fac ur lentiat adamas. Ma. Equidem puella fum, non lapis, Pa, Verum, fed adamante durior, Ma Sed perge colligere. Pa. Qui corripiuntur afflam divino, nec andiunt, nec vident, nec olfaciunt, nec fentiunt, etiam si occidas, Ma. Audivi fanè. Pa. Quid conjectas effe in cau-(a) Ma. Dic tu philosophe, Pa. Nimirum, quonism animus eit in cœlis, ubi haber quod vehementer amat, & abelta corpore. Ma. Quid tum poftes? Pa. Quid tum dura? Illud confequitur, & me effe mortuum, & te effe homicidam. M4. Ubi eft igitur anima tua? Pa. Illicubi amat. Ma. Quis ausem tibi ademit animam? Quid suspiras? Die libere, dices impund

a Achilleum argumenfragabile eft apud A. riftotelem libro de phyfico auditu.

impune. Pa. Crudeliffima quadam puella, quam ego tamen ne moreuus quidem odiffe poffum, Ma, Humanumin-a Ashenis genium. (a) Sed cur illi viciffim non adimis fuam anima, par Are pagira pari, quod aiunt, referens? Pa. Nihil me foelicius, fi qui-judicabane dem liceat facere permutationem, fic ut illius animus vi- bus, ude riciffim demigret in pectus meum, quemadmodum meus a- dicule denimus torus demigravit in corpus illius, Ma, At licetne mi- fedit vohi tecum vicissim sophistam agere? Pa, sophistriam. Ma com ad Num heri poceft ut idem corpus fit animatum & examime ? cos. Am-Pa. Non codem quidem rempore. Ma. Quum abest anima, phiayon, tum mortuum eft corpus. Fa Eft. Ma. Nec animat, nili concilium quum adeft? Pa. Efto fane, Ma. Qu' fit igitur,ut cum ibi apud Therfixubi amar,animet tamen corpus unde demigravit? Quod mopylas fi animat, etiam cum amat alibi, quomodo vocatur exani- cogi foleme corpus, quod animatum eft? Pa. Argutare tu quidem duodecim latis sophistice; fed me calibus pedicis non capies. Ani- populi conmaque moderatur utcunque corpus animantis, improprie veniebant dicitur anima, cum revera lint tenues quadam anima re- fub Amphiliquasnon aliter,quam odor rofarum manet in manu, eti- Deucalioam rola fubmora. Ma, difficile eft, ut video vulpem ca- nis filio, Iopere laqueo. Sed illud responde. Nonne agit qui occidit? Pa. nes, Dores, pere laqueo, Sed iliud responde l'Aonne agit qui de Ma. Perrœbi, Maxime. Ma Br patitur qui occiditur? Pa Scilicet. Ma. Beori, Beori, Qu'i fit igirur,ut cum qui amat, agar,; que amatur, patia- Magnetes, tur; occidere dicatur, que amatur, cum amans porius oc- Achai, cidat feipfum? Pa imòcontrà, qui amat patitur, que ama- 49rei, tur agit. Ma. Ifthuc nunquam evinces apud Arcopagicas Molientes grammaticos (a). Pa. At evincam apud Amphictyones di- Emones. alecticos. Mu. Verum ne graveris & illud respondere. Vo- Dalphi, lens amas, an nolens? Par. Volens Ma. Cum igirur liberum Phocenfes. fit non amare, videtur homicida fui quifquis amat, præter- ledicorum. que jus accusar puellam. Pa. Acqui puella non ideo occi-varia funt dit quod amatar, fed quod non amat mutuum. " Occidit fedz " autem, quifquis fervare poteft,nec fervat. Ma. Quid fi juve- b Circe finis amat inconcessam, boc est, uxorem alienam aut virgine fignis vene-Veltalem? Num illa amabit muruum, ut fervet amantem ? fica. Pa.Sed hic juvenis amat, quod amare fas piùmque est, atque e Fascimm etiam zquum, & bonum, & ramen occiditur. Q of fi leve Veneficii ge eft bomicidii crimen, & veneficii feam peragom. Ma. Ift- homines obuc prohibeant superi. (b). An Circen quampiam ex me fa- culorum cies? Pa. Aliquid & itta crudelius. Nam porcus, aut ursus maleficio effe malim, quam id quod nunc fum, exanimis. Ma. Quo 12: ad extremos dem veneficii genere perdo bomines? Pa. Fascino (6). Ma. serminos An igitur vis, ut posthac abstedeflectam noxios oculos? dejieiuntur. Pa. Bona

E

b

u

1

P

¢

P

-

R

n

0

a

tt

Pa. Done verba! Imo magis afflecte. Ma. Si mihi funt oculi fascinatores, qui fit ut non contabescant & cæteri ques obrueor? Iraque suspicor, fascinum istud effe intuis oculis non in meis. Pa. Non sat tibi erat jugulare Pamphilum, ni insultes insuper? Ma. O lepidum mornium! Sed quando parabuntur exequiz? Pa. Opinione tua celerius, ni m fuccurras. Ma. Bgon' rem cantam poffum? Pa. Pores vel mortuum ad vitam revocare, idque minimo negotio. Ma,Si anerba que quis mihi porriget (a) panacen. Pa. Nihil opus herbis. rantum redama. Quid autem facilius, imo quid zquius? Non alicer absolveris ab homicidii crimine. Ma. Apud quod tribunal peragar rea? Arcopagitarum? Pa. Non. sed apud tribunal Veneris, Ma. Aiunt deam effe placabi-

medetur omnibus morbis, unde & no. men habet.

tridens Ne ptum, hafta palla is

lem. Pa. Imo nullius ira perinde formidabilis. Ma Haber fulmen? Pa. Non. Ma. Habet tridentem? Pa, Nequaquam. telum Iovis Ma. Habet haftam? Pa. Minime. fed eft Dea maris. Ma. Non navigo. Pa. Sed habet puerum. Ma: Non eR formidabilis zcas, Pa. Vindicem ac perviacem. Ma. Quid is mihi facient Pa. Quid facier? prohibeant omnes superi, Nolim enim illi malum ominari, cui bene volo. Ma. Tamen effare, nulla mihi superflitio eft. Pa. Dicam ergo. Si hunc spreveris amattem, non omnino mutuo indignum amore, nifi fallor, ille forta fe julla matris immittet tibi peffimo veneno tindum jaculum, ut in fordidum aliquem depereas, qui tettmen non redamet. Ma, Supplicium narras abominandum. Ego fane vel mori przoprarim, quam perdite amare deformem, nec amore mutuo respondentem. Pa, Atqui nuper bujus mali fuit exemplum infigniter editum in puellam quandam, Ma. Ubi locorum? Pa. Aureliz. Ma. Quot anni fun :Pa, Quot auni? Vix funt meles dece, Ma. Puella quod erat nomen? Q nd hæres? Pa. Nihil, novi tanquam te. Ma. Q rin igitur edis nomen? P.a. Quia non placet omen. Utinam alio grovis nomine dicta fuiffer. Idem babebat nomen quod tu. Ma. Pater quis erat? Pa. Vivit adhuc, inter jureconfultos przcipui nominis, re fplendida. M. Adde nomen. Pa. Maurichis. M 1. Cognomen, P.a. Aglains, Ma. Vivitne mater Pa. Nuper reliquie superos. Ma.Q 10 morbo periit? Pa. Quo morbo rog 15? mærore, Be pater, tameth vir cum primis fortis,periclicabatur. M s. Liceene scire marris quoque nomen? P.t. Mixime. Sophronam nemo no novit. Sed quid fibi vult ift i percontatio an me putas apologum comminisci? Ma Egon' de ce suspicarer hoe? Hee suspicio pronior est in fexum nostrum, Sed narra quid acciderit puelle. Pa. Puelle

cu-

105

lis

m,

en-

vel

SI

3

5 2

uď

n,

ij-

ct

is

tř

1

À

erat honesto loco nata, ut dixi, re laura, forma perquam eleganti': quid multis ? digna principe marito, Hujus nuptias ambiebat procus quidam, illi non diffimilis. Ma. Quo nomine ? Pa. Hei mihi! offendor omine, Pamphilus & ille dictus eft, Illa nibil non tentantem pertinacifime fprevit, Juvenis dolore contabuir. Nec ita multo poft, illa deperire copit in quendam fimium verius, quam bominem, Ma. Quid ais ? Pa. Adeò perdite, ut fatis dici non queat. Ma. Tamelegans puella, ram deformem? Pa. Vertice acuminato, raro capillitio, coque lacero & impexo, furfure ac lendibus oppleto, pleramq; cranii curem nudaverat (a) alopecia, oculis refugis, a Deffuvia paribus fimis ac furfum hiantibus, ore fparfo, dentibus pur capillorum, tridis, balbutiente lingua, mento scabiolo, scapulas deforma- moi bus feebar gibbus, venter prominulus, crura vara. Ma. Therfitem dus. quempiam mihi depingis. Pa. Imò aiunt illi non fuiffe nifi unam auriculam. Ma. Altera perierat illi fortaffe in bello.Pa. Imd in pace. Ma. Quis hoe aufus eft? Pa. Dionyfius carniter. Ma. Fortalle formæ infælicitatem penfabat res ampla domi, Pa. Imò decoxerat, ac plus quam animam debebat. Cum hoc marico tam infignis puella nunc degit ztatem, ac fubinde vapulat. Ma. Rem miferam narras. Pa. Sed veram. Sic visum eff(b) Nemefi, juvenis spreti contumeliam ulcisci. Ma. Ego Des vincitius optarim extingui fulmine,quam talem ferre maritum, dex infolen-Pa. Ergo, ne provoca Nemefim, amantem redama. Ma. Si tiz. quidem ifthuc fatis eft, redamo. Pa. Sed optarim iftum amorem effe perpetuum, ac proprium : conjugem ambio non amicam. Ma. Neg; me id fugit, fed din deliber andum eft in eo. quod semel capt k rescindi non potest. Pa. Apud me quidem nimium diu deliberatu eft. Ma. Vide autem ne tibi imponat amornon optimus confultor. Nam czecum effe ferunt. Pa,Sed oculatus eff, qui ex judicio nascitur. Non ide omihi talis videris, quod amem te, sed ideote amo, quod talem te conspexerim. Ma. At vide,ne non fatis me perspectam babeas. Sife jeal- c Allufit ad teu induiffes,tu den u fentires,qua parte te urgeret. Pa. Jacien- dicum Pauda est alea: quanqua ego multis auguriis colligo, rem meliùs repudiatz ceffuram. Ma, Eria augur es? Pa. Su. Ma, Quibus igitur au-, more.lace. guriis colligis? An volavit noctua? Pa, Illa volat stultis. Ma re aleam, An à dextris advolavit jugum columbarum?P. Nihil istiuf- facere peri-Sed mihi jam annis aliquot perspecta est probitas. tuorum parentum, ea primum avis est non peffima, è bonis prognatam effe. Negs me clam eft quam falubribus monicis quam fanctis exemplis apud hos fis inftituta. Et plus eft bene inftiruj, quam bere nafci. Habes alterum augurium

ad bec meis majoribusnon offinino malis, ni fallor, jam olim cum tuis amicitia non vulgaris intercedit; quin & nos inter nos, à teneris, quod siunt, unguiculis noti tumus, nec male convenit geniis noftris. Jam zeas iner nos, res, dignitas, nobilitas, inter utriusque parentes pene paria funt. Demum, quot eft in amicitia præcipuum, cui mores mibi videntur non pellime quadrare ad meum ingenium. Pout enim per fe prætlarumeffe, quod tamen non fit aptum, Quan mei vicifiim tuocogruat, nescio. Hzvidelicetaves (mea lux!) mihi promittunt fore inter nos fælix perpetuum, ac lætum jucundumque connubium, modo ne tuus animus (a) mali ominis cantionem nobis occinar. Ma. Quam cantilenam optas ? Pa. Ego præcinam, fum tous, tu fuccine, fum tus, Ma, Brevis quidem cantiuncula, fed longum habet (c) epiphonema, Pa, Quid refert quam longum, modo larum. Me matur-facile Aedo mini es invifus, ut nolim te committere, cujus in pofterum paniteat. Pa, Define male ominari. Ma. Fortally alia tibi videbor, ubi morbus aur zias hanc formam immyraverit. Pa, Nec hoc corpus, ô bona semper erit æqué sacculentum; fed ego non contemplor tantum iftud undique florens, & elegans domicilium, holpicem magis adamo. Ma

J Quod in fine accla. et dicere vole, volo, fep duobus ver bis contrahitur indilfolbuile

vibculum.

ald eft fi

retulat,

Quem hospitem ? Pa. Animum iftum tuum cujus decor femper cum z:ate crefcer. Ma. Næ tu plus quam Lyncen es, fi iftum perspicis per tot rectoria! Pa Animum animo perspicio, Ad hæc, in communibus liberis subinde repubescemus, Ma. Sed interim peritvirginitas, Pa. Vetun Sed eho, die mihi,fi tibi effet elegans pomarium, oprares illie nibil unquam gigni præter flores ? an mailes delaplis floribus videre arbores maturis pomis gravidas? Ma Ut argutarur ! Pa Saltem illud responde, Utrum est elegantius fpedaculum, viris humi jacens, & computrefeens : in amplexa palum, aut ulmum, camque purputeis uvis degravans? Ma Responde tu mihi vicifiim, Utrum spectaculum amanius, rola nitens, & lactea, in luo frutice, an decerpt digicis, ac paulatim marcelcens. Pa. Bgo rolam existimo fzliclorem, que marcelcit in hominis manu, delectans in rerim & oculos, & nares, quam que lenelcit in frutice : nam & illie futurum erat , ut marcelceret : quemadmodum fzlicius est vinum, quod bibitur antequam acescat. Quanquam non ftatim marcescit flos puelle si nupserit : Imo video

multes, que ante nuprias pallebant, languebant, ac velut

extabelcebant, ex congrella viri fic enituide, ut tum demum otere experint. Ma, Attamen favorabilis ac plaufibilis +

£

1

I

9

G

R

1

t

t

11

11

ti

2

.

21

fi to fi

P

li

tt

0-

108

icc

g.

11-

el

n)

m

0-

7

0-

8

0-

8

U-

C

ue Ta

or

di

į.

a

1 (is

F-

th

ř

m

14

ş.

c.

91

-

0

ut

à

apud omneis est virginitas. Pu. Elegans quidem res puella virgo, fed quid juxts naturam prodigiofius anu virgine? Nili matri tuz defluxiffet flos ille, nos iftum flosculum non haberemus. Quod fi, ut spero, non fterile fuerit noftrum conjugium, pro una virgine multas dabimus. Ma. Attamen ainnt,rem Deo gratiffimam effe castitatem. Pa. Et ideó caftam puellam mihi cupio nubere, ut cum illa cafte vivam, Magis erit animorum, quam corporum conjugium. Gignemus Reipub. gignemus Christo. Quantulum aberit boc matrimonium à virginitate? Et fortalle olim sie convivemus, quemadmodum vixit cum Maria Joseph, Sed interim discemus virginitatem. Non enim statim percienitur ad fummum. Ma. Quid ego audio ? violanda virginitas ut discarur? Pn. Quid ni? Quemad modum paulatim bibendo vi- " Qui non num parciùs,difcimus elle (a) abitemii, Wier tibi videtur num, quali temperantior, qui in mediis deliciis accumbens abstinet, an dicas, abiqu qui femotus ab his que provocant intemperantiam ? Ma, temete. Arbitror cum fortius temperantem, quem parata copla son potest corrumpere. Pa. Utri verius debetur laus cattiaris, eine qui femet execut, an qui membris integris, tamen abstiner à Venere? Ma. Equidem posteriori meo calculo tribuerim laudem caltitatis, priori dementiam. Pa. At qui voto adstricti abjurant marrimonium, nonne quodammodo execant fefe? Ma. Videtur. Pa. Jam non eft virtus non coire, Ma. Annon eft? Pa. Sic accipe. Si per se virtus effet non coire, vitium effer coire. Nunc incidit ut vitium fit non coire, coire virtus. Ma. Quando hoc incidit? Par Quoties ab uxore jus suum perit maritus, præfertim fi prolis amore quarit complexum. Ma. Quid fi lasciviar, non est fas acgare? Pa. Fas est monere, vel rogare potius blandins, ut temperer, pernegare instanti fas non eft. Quanquam hae quidem in parte raras audio querelas maritorum de fuis uxoribus. Ma. At dulcis eft libertas, Pa. Imo gravis eft farcina virginitas. Ego tibi rex eros tu mibi regina : imperabimus familia montro arbitraru. An tibi videtur ifta effe fervieus? Ma Vulgus conjugium capiftrum vocat. Pa. Sed Coojugium bfi verò capiliro digni funt, qui fie vocane. Die mihi que- Capitrum lo, an non animus cous est alligarus corpori? Ma. Videtur. Pa Non aliter quamavicula cavez. Ertamen confule illum, en cupiat effeliber. Negabit, opinor. Quamobrem? Quia libenter eft alligatus, Ma. Reseft utrinque modica, Pa. Tanto torier. Eam tu domi augebis paramonia, que non fine cau-M dicta elt magnum ve ctigal; ego foris induftria. Ma. In-

numeras.

meras voluptates, ac fæpenumero multo cum fernorereponunt parentibus officium, Ma. Mifera quadam res eft orbitas, Pa. An nunc orba non es? Quid autem opus in re duf

t

1

Ł

I

H

b

21

P

te

pi

T

fin

PC

ni

in

mi

ber

COL

lix :

fus

potis nach

plegi. Hulla

ER.

jam

diqu

bià male ominari? Die mibi utrum malles nunquam nasci, an nasci moritura? Ma, Equidem malim nasci moritura, a locatur in rat juvenis, cum qui non funt nec tuturi funt, plus aut

Pa. Sic miferior eft orbitas, que prolem nec habuit, nec habieura est, quemadmodum foeliciores sunt qui vixerunt, hoc quod ris quam qui nec nati funt, nec nafcentur unquam. Ma. (a) dicule dixe. Qui sune isti, qui non sunt, nec erunt? Pa, Quanquam qui reculat ferre casus humanos, quibus omnes ex æquo sumu obnoxii, five plebei sumus, five reges, is è vita migret oporter, & tamen quicquid acciderit, tu non feres nih dimidi-

Liberi unde fiant boni.

minus fat-

lices dici

um, ego majorem portionem in me transferam. Ita fi quid acciderit læckgemina fier voluptas; fi quid mali, societas non poliune, adimit dimidium zgritudinis. Mihi verd, fi fara vocent, dulce fuerit vel immori tuis complexibus. Ma. Facilius ferunt homines, quod juxta communes natura leges accidir; sed video, quanto plus molestiarum adferunt nonnullis pa rentibus liberorum mores, quam mortes. Pa. Istius rei me quid accidar, maxima ex parce in nobis firum eft. Ma. Qui tic? Pa. Quoniam ferè boni nascuntur ex bonis, quod ad indolem attinet, Neque enim è columbis nascuntur milvi Da bimus igitur operam, ut iph boni fimus. Deinde curabimus liberos nottros ab iplo fratim lacte, fanctis pracepti & opinionibus imbuendos, Plurimum refert, quid infundas rudi testulz. Ad hæc curabimus, ut domi habeant exemplum virz, quod imitentur. Ma. difficile eft quod narras, Pa. Nec mirum, quia pulchrum en, a que ob hoc ipium tu quoque difficilis es. At canto studiis acrioribus buc enitemur. Ma. Habebis sequacem materiam, tu vide, ut me formes fingalque, Pa. Sed interim pronuncia tria verba. Ma Nihil facilits, fed verba fimul arque femel evolarint, non revolant. Dabo confilium utrique commodius. Ages cum tuis ac meis parentibus, ut utrorumque voluntate res transfe gatur. Pa. Ambire me jubes, tu potes tribus verbis rem cersam reddere, Ma. An possim neseio, mei juris pon sum. Nes une majorum autoritate olim coibant conjugia. Veiun uccunque eft, arbitror auspicatius fore nostrum conjugium, h parentum autoritate coeat. Et vestrum est ambire, nobis decorum non cft. Gaudet enim rapi virginitas, etiamit nonnunquam vehementius amemus. Pa. Non piget ambires modò ne me fruftre: ur tuum unius fuffragium. Ma. Non fru+

2,

ř

)

×

id

ñ

5年三十二

2

di

n-

til

14

OTL ISS

64

CS+

Ri

nfi

101

on rufrustrabitur, bono animo esto mi Pamphile. Pa Tu mibi bica Air Ovidius a legete religiofior es quam, vellem. Ma. Imo tu tuum ipfius fuffra ductum, que gium apud te priùs expende Nec affectum litum tuum ad-primumner-bibe in consilium, sed rationem. Quod affectus decernit, bascite, deintemporarium eft? quod autem dictat ratio, perpetud solet flas, tand em placere, Pa. Næ tu pulchre philolopharis, itaque parere cer- flavescit ad sum eff tuis confilits, Ma, Non pænituerit oblequit Sed meffem: beus tu ! incidit interim scrupulus, qui meum animum tha b Ambigue heus tu l'incidit interim icrupulus, qui meum anunulu diaum, Na le habet. Pa. Valeant scrupuli, Ma. Vin me nubere mortuo? fi fii geniti-Pa Nequaquam, fed revixero. Ma. Amoviki fcrupulumBe- vus a tu,pene vale mi Phamphile Pa.ifthoc tu cura, Ma. Precor tibiliz-tit ofcula, fi tam noctem. Quid suspiras? Pa. Latam noctem ais, uti-à tuum pe-nam largiare quod precaris, Ma. Ne quid præpropere, ad-illa secus buc (a) tua meffis in herba eft, Pa. (b) Nihil ne tui mecum interpretaauferam? Ma (c) Hunc pastillum, qui tibi cor exhilaret, tur, quam Pa.Adde falcem osculum Ma. Cupio tibi virginitatem in ille fenserat. tegram, & illibatam tradere. Pa. An ofculum aliquid decer- nil habet pit virginitati? Ma. Vis igitur ut aliis quoque largiar o- ille mei. scula; Pa. Nequaquam, mibi servare volo mea oscula. Ma. c paffillus, Tibi servo. Quanquam est aliud, cur in præsentia nec au- ex oderibus fim dare ofculum. Pa. Quid ifthuc? Ma. Ais tuum animum confecta. pene totum demigraffe in corpus meum, in tuo quam mi- quam maninimum supereffe: Vereor itaq; ne in osculo hoc ipsum quod bas circumin te supereft, transiliat in me, tuque jam totus has exani- Horation mis. Accipe igitur dextram, mutui amorla symbolum, ac pastillos bene vale, Tu gnavleer rem gere. Ego interim Christum Rufillos ocomprecabor, ut quod agitur, utrique noft um velis effe fæ-let, Gorgolix ac faultum.

ARGUMENTUM.

Top abborrens à nuptiis fieri vult Monacha, fuadetur in contrarium ne fui pae in re moderetur af ed ibur neg; invitis parentibus tenset quippiamz poins ut nuber. Virginitas enim potest esse in visa con uzali. Mores Monacherii in Canobiis suis perseringuntur. Libet i unda dicantur Detessaure sudenii in Canobiis suis perseringuntur. Libet i unda dicantur Detessaure signas edicarios sistes qui adoles centes ér quellas in Monasperia pelicium, quas unda alibi daretur Salus: Vade multa felicissima ingenia septiumur viva

EUBULUS, CATARINA

Audeo tandem finitam effe cænam, ut liceat frui hâc deambulatione, quâ nihil amænius. Ca. Et me jam tædebat sessionis. Eu. Quam vernat, quam arridet undique mundus l Hæc nimirum est illius adolescentia.

1

N

m

Ci

pa

nu

lic

lef

fta

tes

cru

dici

fuar

con

quo

fect

virgi

nia, p

z, in

bant

quoc

virgit

olim

aimus

rus fa

condu

a vide

nubas

gium,

citius,

gregia

lio vultu, quam foleo? Eu, Vis oftendam te tibi? Ca, Maxime, Eu. Vides banc rolam, fub imminentem nochem folis contractioribus? Ca. Video. Quid tum poftea? Eu. Talis eft vultus tuus. Ca. Bella collatio. Eu. Si mihi parum credis, in hoc fonticulo contemplare teiplam. Quid fibi tandem volebant & inter canandum ifta tam crebra suspiria ? Ca, Define percontari, quod tua non refert scire. Eu. Imo mea refert maxime qui non poffum elle hilaris, nifi te quoque videam hilarem. Ecce autem iterum fulpirium, hui! quam ex imo pectore ductum! Ca. Est quod angat animum, led affari non est tutum. Eu. Mihi non dices, qui te chariorem habeo sorore propria? Mea Catarina I ne verere, quicquid est rei tuto (a) depones his auribus. Ca. Ut tuto dicam, qui le abdis verear ne fruftra dicam non auxiliaturo. scis (Si non re ipsa, fortaffis confilio, consolandoque juvero, Ca. Non possum eloqui . Eu. Quid isthuc est rei ?odiki qui certat, & me? Ca. Sic odi, ut mihi minus charus fit meus germanus, & deponit, qui tamen animus non fert ut eloquar Eu. Fateberis igitur, f. divinaro ? Quid tergeeversaris ? Promitte, alioqui non omittam urgere, Ca Age, Promitto, Eu. Prorfus ego non vinz fidei, Sic deo, quid tibi defit ad fummam fcelicitatem. Ca. Utinamvera prædicares. Eu, Primum adest ipse flos ætatis. Nam nifi fallor agis annum jam decimum feptimum. Ca. Sicet. depone tutis Eu. Nondum igitur, opinor, discruciat te metus senectz.ca Nihil minus. Eu. Adeft forma nulla parte non fælix, eft & istud przeipuum Dei donum. Ca. De forma qualis est, nec glorior nec queror. Eu. Tum color & habitudo corporis indicat te elle prospera valetudine, nisi quid est morbi occultioris. Ca. Nihil istiusmodi, gratia Deo. En. Fama est in tegra, Ca. Ita confido, Eu. Adest ingenium isto dignum corpore, fæliciffimum, & quale mihi optem ad liberales dife plinas. Ca Si quod eft; Dei munus eft. Eu. Nec deeft rum amabilis gratia, quam in faliciffimis etiam formis no raró desideramus. Ca. opiarim equidem mores me dignos En. Multorum aninos dejecht generis infælicitas : tibi parentes funt & bene nati, & probi, & re lauta & tui amantiffimi, Ca. Hinc nibil queror. Eu. quid multis? Ego mihi

ex omnibus puellis, quas habet hæcregio, non delegerin

aliam sponsam, quam te fi quod sidus mihi prosperum al-

fulgerer. Ca. Nec ego deligerem alium sponsum, fi placere

ullum conjugium. Eu. Et tamen magnum quiddam effe de

bet, quod fic diferuciat animum tuim, Ca, Eft omnino not matia

a Deponit magistratil cat magis ftratu deponit pignus rem fuam fervandam tradit alic-Horatius Quiequid habes age.

auri bus

Licet

leve. Eil Non agré feres, fi divinem? Ca Iam pollicita fum. En. Expertus novi quanta crux fit amor. Age, fatere nunc, promititi. Ca. Amor est in causa, sed non ejus generis cujus tu suspicare, Eu., Quod genus tu mihi narras? ca. Divina. Eu, Equidem consumpsi omnem divinacionem meam. Et tamen non omittam hanc manum, donec extor-· fero quià fit. Ca. Ut violentus es ! Eu. Depone in finum meum, quicquid ifthuc eft curz, Ca. Quando fic urges, dicam Jam inde a teneris annis me mirus quidam affectus habebat, Eu. Quis obsecro? Ca. Ut adjungerer collegio sacrarum virginum. Eu. Ut fieres monacha? Ca. Sie babet, Bu. Hem ! pro (a) thesauro carbones. Ca. Quid ais Eubule? Eu Nihil, mealux, taffiebam. Sed perge dicere. Ca. Huic animo a Quum alimeo lemper pertinacifime reftitere parentes. En . Audio. ud invenica. Ego contra precibus, blanditiis, lacrymis oppugnabam expedabaparentum pietatem, Eu Res mira, Ca, Tandem cum ego tur. nullum facerem finem orandi, obsecrandi, lacrymandi, polliciti funt, ubi pervenissem ad annum decimum septimum, lele obtemperaturos voluntati mez, fimodò tum idem perflarer animus ? Venit is annus, manet idem animus, parentes tamen contra promiffum pernegant; hoc eft, quod difcruciar animum meum, Aperui morbum meum, tu nunc nodicum age, fi quid potes. Ex. Primum illud dabo confilium, suavissima virgo, ut modereris affectibus tujs, & si id non continget quod vis, id velis quod poffis. Ca. Emoriar, nifi quod volo affequar. Eu. Et unde cepisti iftum fatalem affectum? Ca. Olim admodum puella, ducta fum in quoddam virginum collegium, circumducebamur, oftendebantur omnia, placebant virginesvultibus nitentibus, videbantur angeiz, in templo nitebant omnia, atque etiam fragrabant, nitebant horti cultiffimi. Quid multis? Nibil non arridebat, quocunque verreba oculos. Accedebant ad bac blandifuma virginum colloquia. Unam arque alteram illic reperi, qui cum olim infantula luficare confuevi. Ex co tempore coepit aaimus ardere ejus virz desiderio. Eu. Non sum improbatupanus facrarum virginum institu um, quanquam non omnia manconducunt omnibus, sed habita tui genii ratione quem mimihi li videor ex vultu, moribufque tuis collegiffe, sualerim, ut cris nubas marito tui fimili, tuzque domi novum inftituas collen ale fium, eujus maritus agat patrem, tu matrem. Ca. Emoriar cett diùs, quam virginitatis propositum deseram, Eu. Res est le de egregia virginitas, fi pura fit, fed nihil neceffe eft, ut hae no matia dedas te in collegium, unde non possis postea eximi.

g

H

8

6

vi-

15.

ni-

eft.

CA

18

nec

oris

-30

A in

cat-

110

b

in

re

C

bu

30

8

rei

mi

ad

əff

far

na

un

cor

cen

Qu

ren

hoo

Ch

nec

cuju

que

tila

Aur

edi

effe

mi

bor

bus,

nt p

nos

at ta

lii-f

te p

men

ferv

relid

Monachi Patres.

Licet apud parentes virginitatem tueri tuam. Ca. Licet, at non perinde tu ò Eu. Imò ut ego arbitror, aliquanto tutius, q'am apud illos crassos, semper cibo distentos monachos. Nec enim caftrati funt, ne tu fis infciens, Patres vocantur, ac frequenter efficient, ut hoc nomen vere competer in iplos. Olim nulquam virgines honettius vivebant, quam apud parentes, nec alium habebant patrem, quam episcopum, Sed obsecro l dic mihi, quod tibi collegium ex omnibus delegisti, cui te addicas in servicutem? Ca. Chrysercium. En Agnosco, zdibus paternis vicinum, Ca. Rede, Eu. Arqui pulchre novi rotum boc sodalitium, dignum verd, ob quod patrem ac matrem & cognatum tibi honeltamque familiam repudies ! Nam ille patriarcha jampridem & ztate, & vino, & natura delirus eft; nec illi quicquam jam fapit przter vinum: Habet duos fodales fe dignos, Joannem & Jodocum; quorum Joannes, ut, fortaffe vir malus non eft, la nihil haber viri, præ.er barbam; eruditionis ne pilum quidem, prudentix non multo plus. Iodocus adeo stupidus eff, ut nisi veste facro commendaretur?obambularet publicitus in cuculla farui, cum auriculis ac tintinnabulis. Ca. Mihi videntur viri boni. Eu. Melius istos novi quam tu, mea Cantina. ifti fortaffe funt tibi patroni apud parentes ut efficiant te (a) proselytam suam. Ca. Jodocus maxime favet. En O fautorem ! fed fac ifthic nunc effeviros doctos ac bonos,

cras erunt indocti, ac mali, & quicunque obtigerint, tible

ter conjugatos: & aliquoties fir, ut osculum negare non

poffim. Eu. Qui vitare ftodet quicquid offendit, is e vin

& Advenam que ex Christi verhis in Professionem & runt ferendi, Ca. Offendunt me in adibus paternis crebt fectam mo convivia, nec semper virgines sunt quæ illic dicuntur in nachorum inq e illo. rum verba Jaravic. Al, migret oportet, Ita funt aures affuefaciendz, ut audiant on-luim finut nia, nec tamen nisi bonattanimietant in animum, Parent, ad locum Mat. 26.

opinor, permittunt tibi cubiculum peculiare. Ca. Maximo En. E. te subducas licebit, fi quod convivium accideritur bulentius. Et dum illi potant, ac nugantur, tu confabulat b Titulus meriti, qui cum sponso tuo Christe; ora, plalle, gratias age. Nenteinfolet addi in quinabit domus paterna, fed tureddas eam puriorem. Ca legatis aut in Attamen tutius est este in sodalitio virginum. Eu. Nonth-· munere Ego fcribendum probo castum fodalicium, nolim tamen te falli falla imigarbitror elle natione. Ubi illic versata fueris aliqandiu, ubi propui gium, ab im inspexeris, fortaffis non periode nicebunt omnia, ut the pu ado qua quondam nitere videbantur. Nec omnes virgines funt mi quam reclahi crede, quæ velum habent. Ca. Bona verba! Eu. Imo bon mantitus verba funt que vera funt. Nifi forteffe (b) elegium, quod no codicibus. hact ni

j-

3-

n-

m

m. -

i wi

vi-

2 -

0-

d,

vi-

ci-

t:ni

bactenus judicamus effe virgini matri proprium, ad plures transit, at dicantur, & a partu virgines Ca. Abominor! Eu. Quin insuper, nec alioqui inter illas virgines sunt omnia virgines. Ca. Non? Quamobrem obsecro? Eu. Quis plures inveniuntur quæ mores æmulentur (a) Sapphus, quam quæ a Genitivus referant ingenium. Ca. Ifthuc quid ht non fatis intelligo, eft Gracus. Eu. Acque id ò bæc verba facio, ne quando intelligas mea Hujus inge-Carrina. Ca. Attamen animus eò fertar, acque hinc colligo pradicator, hunc fpis itum à Deo proficiéei, quod tot jam annis perfe- ied mores verat, & in dies fit acrior, Eu. Imo mihi hoc nomine suspe- infamantur. dureft ifte thus spiritus, quod fic repugnant optimi pa- quot fuerit rentes. Affaffet & illorum animos Deus, fi pium effet quod Id enim temoliris. Sed iltum spiritum baufifti ex illis nitoribus, quos ae fign fiadmodum puella vidifti, ex blandis virginum alloquiis, ex catum eft. aftedu erga veteres fodales, ex cultu facro, ex ceremoniis fane quain speciolis, ex improbis horraribus stultorum monachorum, & qui in hoc te venantur, ut largiùs potent. Sciunt patrem effe liberalem, ac benignum, aut illum habebunt convivam, fed bac lege, ut fecum adferat vinum, quod decem ftrenuis potoribus fat fit, aut ipfi potabunt apud illum. Quare tibi fuerim autor, ne quid novi tentes invitis parentibus, in quorum potestate nos Deus effe voluit, Ca. In hoc negotio pium est contemnere patrem, ac matrem. Eu. Eu, 101, ii e-Christi caufa pium est alicubi negligere patrem & matrem ; neque enim piè faciat, qui Christianus patrem Ethnicum, Quomodo cujus omne vitæ præfidium pendeat à filio, deferat, finat-negligendi que perire fame, Si nondum effes professa Christum in bap- parentes ob tilmo, & parentes verarent te baptizari, pié faceres, fi Chri- Christum non flom præserres impiis parentibus. Aut si nunc parentes Liberi unde. oni-ntes, inti-tur-utare e ineffet illorum autoritas. Sed quid hoc ad collegium ? Et do- nitutem nomi Christum habes. Natura dictat, Deus approbat, Paulus bilisilla mehornatur, leges humanæ fanciunt, ut fil i obediant parenti- rito dida bus, & tu te subduces ab autoritate parentum optimorum , Westphalia m pro vero patre te dedas factitio, & pro vera matre, tibi & in nonuladleileas alienam, aut potius, ut pro parentibus tibi domi-lis Germainos,ac dominas adícifcas? Nam parentibus ita es obnoxia, adhuc eft angi-opius tibi attamen te liberam effe velint. Unde & + liberi vocantur fi- fervoru gelil-familias, quod abfint à conditione servorum, Nunc nus Venete pro libera, tendis ultro servam reddere. Christiana cle-tiz vendun-

mentia maxima ex parte submovit omnem illam veterum & Maura fervieu em, nifi quod (a) in paucis regionibus adhuc ejus non aliter refident vestigia. At inventum est sub pretextu religionis quam bonovum ves

novum fervituris genus, ut nunc fanè in plerifque monafteriis vivitur. Nihil ibi licebit, nifi ex præscripto; quicquid obvenerit tibi, illis acerescer, si quò pedem moveris, retrabêris è fugă, perinde quasi parentem veneno necaveris. Quoque sit evidentior servitus, commutant vestem, quam dedere parentes, & ad exemplum priscum corum, qui olim servos effent mercati, commutant 'nomen in baptismo inditum, ac pro Petrosfive Joanne, vocant Franciscum, aut Dominicum, aut Thomam. Petrus dedit nomen Chrifto, & Dominico initiandus vocatur Thomas, Si militaris servos abjiciat vestem à domino datam, videtur abdicaffe dominum, & nos applaudimus illi qui vestem accipit, quam Christus omnium dominus non dedit : & ob hanc mutatam gravius punitur, quam fi centies abjiciat vestem imperatoris, ac domini fui, quæ est mentis innocentia . Ca. Atqui bocipsum aiunt eximii meriti, si quis se sponte dedit in hinc fervitutem. Eu. Ista verò doctrina Pharisaica est. Paulu contrà docet, ut qui liber vocatus fit, ne velit fieri fervus, fed porius operam det, ut fiat liber. Atque hoc infælicior eft fervitus, quod pluribus dominis ribi ferviendum fit, quod plerunque stulcis, & improbis, quod incertis, ac subinde novis. Illud mihi responde, (a) Emancipant te leges à jure parentum ? Ca. Nequaquam. Eu. Licetne ighur tibi emere, aut vendere fundum invitis parentibus? Ca. Minime. Eu. Unde igitur tibi jus,ut te ipiam dedas, nelcio quibus, invitis parentibus? An non tu illis chariffima, maximeque propria es possessio ? Ca. In negotio pieratis cessant naturz les ges. Eu. Negotium pietaris potifismum agitur in bapulmo : hic tanium agitur de vefte mutanda, deque genere vitz, quod per se neque bonum est neque malum. Jam illud mihi confiders, quantum commoditatum fimul amittas cum libertate. Nunc tibi liberum est in tuo cubiculo legere, o rare, pfallere, quantum, & quando gratum est animomo Quod fi rader cubiculi, licet audire cantiones ecclefiaticas, adefie facris, audire facras conciones, & fi quam videris marronam, & virginem egregie probam, ex ejus colloquio fieri meliorem : fi quem virum infigni probitate praditum, ex eo discere, quod te reddat meliorem : licebit & concionatorem deligere qui purissime Christum docut. Has res omneis, ex quibus præcipuus est profectus ad veram pietatem, amittis semel addicta collegio. Ca. Sed intrim non ero monacha. Eu, Adhuc te movent nomina? Rem iplam perpendito. Illi jactant obedientiam. Num calaut

0011

9

tı

1

d

g

n

G

(

re

b

vi

i

te

P

98

C

9

P

C

m

bo

Moceft, manumite runt,libere vivere fimunt, te-

aid

18-

ris.

am

im

di-

00-

&

VDS

mi-

ri-

12 ris,

ip-

anc

ılus

fed

fer-

ole-

vis.

pı.

ere,

u.

Vi-

10-

les

al-

vj-

mi-

um

, 0 110-

ßi-

eris lo-

12-

8

cat.

AG-

int-

lem

aus

tibi deerit, fi obedias parentibus tuis, quibus Deus jubet obediri? fi Episcopo tuo, aut pattorituo? Num paupertatis, cum in parentum manibus fint omnia? Quanquam olim in facris virginibus præcipue laudabatur à sanctis viris liberalitas in pauperes: eam præstare non poterant, si nihil posfidebant. Porrò caftitati tuz nibil deceder, etjamfi vivas apud parentes. Quid igitur superest? Velum, linea vestis ex intima versa in extimam, ceremoniz quadam, qua per se nihil faciunt ad pietatem, neque quenquam commendant oculis Christi, qui spectat animi puritatem. Ca, Nova przdicas, Eu. Sed veriffima. Cum igitur no fis emancipata à jure parentum, cum tibi jus non fit vendendi vestem, aut agrum, quomodo tibi jus facis dedendi te in servitutem alienam ? Ca. Jus parentu ut aiunt, non impedit ingreffum religionis, Eu. In baptismo nonne professa es religionem? Ca. Sum. Eu. Nonne religiosi sunt quicunque sequentur præcepta Chrifti ? ca. Maxime, Eu. Quæ est igitur ista nova religio, qua facit irritum, quod & natura lex fanxit, & vetus lex decuit, & Eurngelica lex comprobavit, & Apostolica doarina confirmavit? Isthuc decretum non est à Deo proditum, fed in monachorum fenatu repertum, Sic definiunt quidam & matrimonium effe ratum, quod infciis, aut etiaminvitis parentibus inter puerum & puellam per verba de presenti, sic enim illi loquuntur, contradum est : Atqui istud dogma nec naturæ sensus approbat, nec veterum leges,nec Moses ipse, nec Evangelica, aut Apostolica doctrina.Ca. An igitur putas mihi non effe fas nubere Christo, nisi comprobantibus parentibus? Eu. Jam inquam nupsitti Christo, & illi nupsimus omnes. quæ bis nubit eidem viro? Tantum agitur de loco, de veste, de ceremoniis. Ob has res non arbitror effe contemnendum jus parentum. Et videndum est, ne, dum paras nubere Christo, (a) nubas alipropter colis. Ca. At isti prædicant nihil esse sanctius quam his con-legia vrigitemnere parentes. Eu. Ab istis igitur doctoribus exige, ut num, que proferant aliquem e facris libris locum qui hoc doceat : non vivunt quod si non poterunt, jubeto eos ebibere calicem vini (b) lam, in qui-Bilnensis, hoc poterunt. Ab impiis parentibus ad Christum bus nonnunconfugere pictatis eft. Sed á piis ad monachilmum, hoc eft, quam, proh quod non rarò ulu venit, à probis ad improbos, quæ rogo nubit multis pieras eft? Quanquam & olim ad Christum à paganilmo, Belna ope conversus Idololatris parentibus debebat obsequium, quate-pidu in dunus citra pieratis ja duram fieri poterat. Ca, Damnas igitur catu Burgu. boc totum vitæ inflitutum? Eu. Nequaquam, Verum quem- laudatiffi-

admodum nemini fuadere velim, ut que fe in hoc vite ger aus conjecerit, lucteur emergere : ita non dubitem hortari puellas omneis, præfertim indolis generolæ, ne fe temere co pracipirent, unde polt fele non poffint explicare, præfertim cum in ipfis collegiis fæpe graviùs pericliretur virginitas: ac domi præftare valeas, quicquid ibi præftatur. Ca. Urges tu quidem multis ac magnis argumentis, tamen hic affectus meus eximi non poteft. Eu. Si non per-

Id eft, qui bene confuir, ab iu sonfilum,

fuadeo, quod tamen optarim, faltem illud fac memineris, (a) Eubulum monuiffe. Interim pro meo in re amore prebene &Culi cor, ut euus ifte affectus fœlicior fitmeo confilio.

ARGUMENTUM

Virgo panitens, ante peractam professionem ad parentes suos domum reversit. Deseguntur bic Monachorum præftigsa,qui fectis & vifis tarent & impellant rades animos in fua canobia.

EUBULUS, CATARINA.

Ales janitrices mihi femper optarim. Ca. Er ege semper tales pulsatores. Eu. Sed vale Catarina. Ca. Quid ego audio? Valebo priusquam salveam? Eu. Non buc veni, ut te viderem lachrymantem. Quid fibi vult, quod protinus me conspecto lachrymis suffusi sunt oculi ? ca. Quò fugis? mane, mane inquam, fumam alium vultum, & ridebimus affarim. Eu. Quas aves hic video ? Ca. Est illius collegii patriarcha. Ne subducite te, jam perpotarunt, accumbe paulilper, illo digreffo confabulabimur noftro more. Eu. Age, obtemperabo tibi, quæ mihi noluifti, Nunc foli fumus, narra totam fabulam, malim enim ex te cognoscere. Ca. Ex tot amicis, quos putabam fapere plurimum, nunclentio nullum fuisse, quid mihi prudentius ac senilius confilium dederit quam tu omnium natu minimus Eu. Dic mihi quomodo expugnalti parentum affectum ? Ca. Primum improbis hortatibus monachorum ac monacharum, deinde etiam meis precibus ac blandimétis labefactatus est matris aimus, parer nullo pacto quibat perpelli, Tandem omnibus admotis machinis, & hic victus, arq; oppreffus eft porius, quam affenfit. Id factum eft inter pocula: minicabantur homini malum exitium, fi Chrifto sponsam pernegaret, En. Oimprobitatem stolidorum ! Quid fit deinde? Ca. Servor triduo domi clam : interim semper aderant mulieres aliquot ejus collegii, quas illi conversas vocant, hortatibus suis addentes animum, ut perfifterem in fancto propofito, ac folisite caventes, ne qua cognatarum aut fodalium adiret me,

1

I

n ir

n

E

te

. -

.

'n

-

-

,

.

n

.

e,

gua mentem videretur muratura. Interim adornabantur ve-Acs, aliaque que ad convivium attinebant, Eu. Tibi quid interim erat animi? Num vacillabas? Ca. Non, fed paffifum quiddam tam borrendum, ut malim emori decies quam iterum perpeti. Eu Quzso ! quid ithuc erat? Ca. Non possum effari. Eu. Quod mihi dixeris, amico tuo dixeris, Ca. Promirtis filentium? En. Id præftiturus eram etlamfi nulla fuiffes stipulara. Quasi verò me nondum noris, Ca. Apparuit mihi spectrum horribili specie. Eu. Is nimirum erat genius tuus malus, qui te eò instigabat. Ca. Prorsus opinor fuifle cacod monem. Eu Dic mihi, que species erat? Estne talis qualis pingitur? Roftro adunco, longis cornibus, Harpyiarum unguibus, prælonga cauda? Ca. Tuludis. Ac ego malim mihi terram debiscere, qu'am denuò tale videre spectrum. Eu. Interim aderant mulieres illa hortatrices ? Ca. Non, nec unquam illis indicavi tameth yalde sciscitantibus quid effet mali, cum me totam exanimatam offenderent. Eu. Vistibi dicam quid fuerit ? Ca.Si quidem potes. En.Illæ mulieres incantaverant te, vel potius excantaverant tibi cerebrum: fed interim tu perfiftebas in fententia? Ca. Maxime, nam aichant id multis accidere, qui se consecrant Christo, verum si primo illo congressu supererur tentator, post tranquilla fere omnia. Eu. Qua pompa produda es ? Ca, Adornant me toto mundo meo, dimittunt capillos:itaque non aliter quam nuptura sponso. Eu. (a) Craf- a Hoc dicis fo monacho; hem ! male fit huic tuffi. Ca. Ex adibus pater- averfus, & nis clara luce deducor ad collegium, multis ad spectacu-fingit tuflum concurrentibus. Eu. O scitos histriones! ut norunt fim ageresuas fabulas simplici popello l Quot dies egisti in illo sancto virginum collegio ? Ca. Fermè duodecim. Eu. Sed quæ res verterat animum tuum tam pertinacem? Ca. Non dicam quid fit, fed aliquid magnifuit. Post fex ab ingreffu dies,accerso matrem, obtestans, obsecrans, si me vivam vellet, ut me eximeret ab eo collegio. Illa reluctatur an mo meo. & hortarur ad constantiam. Post, accerso patrem. Ille etiam objurgat, addens se zgre vicifie suos affectus, ut viciffim nunc vincerem animum meum, nec hoc dedecus conciliarem fibi, quod refiliissem ab instituto, Tandem ubi video me nihil proncere, respondeo parentibus, me, si ita jubeant, in gratiam illorum morituram. Nam hoc mihi certum effe, nili mature eximerer. Hoc audito, reduxerunt domum. Eu. Bene haber quod mature refilieris, priusquam servitutem zternam eff-s profesta, Sed nondum audio quæ res mutârit

tarir animum tuum tam fubito. Ca. Hoc nemo mortalium ex me feir hactenus, nec tu feies. Eu. Quid fi divinem ? Ca. Mec divinabis fat scio: & fi divines, non dicam. Eu. Tamerfi conjecto. Verum interim periit fumptus, ca. Plusquam quadraginta coronati, En. O (a) comeffatores supriales! Gaudeo tamen perilfie pecuniam te nobis incolumi: post hac aufculra melioribus confiliis. Ca. Ira faciam, & cum

& Comes. deus eft luxus, inde xwudzen meflari,

& lerine co- piscatore, (b)icta sapiam. auod eft genialiter &

cum Iuxu

verbium. pifcator Lapit,

ARGUMENTUM

Hoc Colleguium quod inscribitur Conjugium five Vxor Marafixares, vivere. Non multa tradit que ad munuam conjugum benevolentiam alendam pertinet. enim dicitur De celandis maritorii vittis: de non interrumpeda conjugii benevolentia, de à comeden. Sarciendis offeufis, de corrigedis maritorum moribus, de obsequis erga me. do. ritos, Ornaius mulicrum qualis. Seipfam debonestas que maritum debone b vide pro- stat, Vxorem marito codere equum est Iraia uxore non irascendum marito, & contra. Concordia ftudendum queniam non datur jam confilio locus.Vitia noviffe oportet conjugum, non odiffe. Penes uxore effe ut maritus fit bonus, que debet effe jucuda marito, obseryans illius affectu quibus rebus vel ubi quis suo irritetur, vel deliniatur Omnia placeat domi, cibus paretur que delestatur, male doctus Si maritus sit triftis uxor ne rideat; si tratus, blandiùs allequatur aut site. tio concedatira centi, Ab que testibus fit monitio Methodus admonendi, Non querendum alis, nifi paretibus mariti, aut amicis, qui fua prudentia mederiqueant vitiss. Exemplu prudentis viri, juvenculam vxorem morofa optime traffairs, delata ad focerti querela: Vxoris item prudetis, que maritum fuum mæ chantem, fud correxit humanisate. Item viri qui ux ore percufferat itatus, Manfuet udine, comitate, & officis vincendi mariti. Nontixandum in latte ant cubicule ,fed curadu ut illic omnia festiva fint, ac jucunda, Ceftus Veneris morum est fuaviras. Proles mutuam conciliat gratia, Nibil fæmina divulfa marito, Sit femper memor reverentiæ viro debita.

a probe ac **fuaviter** loquens. Rixofa, quod Socratis uxor Xantippe nobilitata.

(a) EULALIA, (b) XANTIPPE. En. C Alve multum exoptatiffima mihi Xantippe. Xa. Sal-

ve tantundem mihi chariffima Enlalia. Videre mihi folito formofior. En. Itane ftatim me fcommare excipis ? Xa. Non profecto, fed ita mihi videris. Eu. Fortaffe nova vestis commendat formam. Xa. Rede conjectas. Nihil jamhocuitio fit diu vidi elegantius. Suspicor pannum effe Britannicum ? En Lana Britannica eff, tinctura Veneta. Xa. Mollities byffum superat. Quam verò blandus purpurz color? Unde tibi tam egregium munus? En. Unde decet hone Ras matronas accipere, nisi à maritis suis? Xa. O te fœlicem, cui talis contingit sponsus! At ego vellem me nupfific (c) fungo, quum meo nuberem Nicolao. Eu. Quid ita, quelo te? Tam citò malè convenit inter vos? Xa. Nec unquam conveniret cum tali. Vides quam fim pannola, fic patitur uxorem fuem incedere : difpeream , nifi fæpe puder me prodire

. Aprellamus homines fluiros ac n, hili -

în publicum, cum video quam culta funt alia, qua multo pauperioribus nuplere maritis. Eu. Matronarum ornatus non eft in veftibus, aut reliquo corporis cultu, quemadmodum docet divas Petrus Apostolus (nam id audivi nuper in concione) led in cattis ac pudicis moribus & in ornamentis animi. Meretrices coluntur oculis multorum. Nos fatis cultæ fumus, fi placeamus uni marito. Xa. Sed interim ille bonus vir tam in vxorem parcus, ftrenae prodigit dotem, quam ex me non mediocrem accepir. Eu. Quibus rebus Xa. Quibus ipfi visum fuerit, vino, scortis, alea. Eu. Bona verba, xa. Atqui fic res babet, Deinde cum mihi temulentus,ad multam noctem redit domum, din expectatus, destertit nochem totzm, nonnunquam & lectum convomens ur ne quid addam. Eu. (a) St l reipfam d'chonestas, cum de-bonestas marktum. Xa, Emoriar, niss mallem dormire cum est innuens scrophs, quam cum tali marito. Eu. Non tu tum illum ex- filentium, cipis jurgio? Xa. Itaut dignus eft, sentit me non effe mu- fic enim tam Eu, Quid ille contrà? Xa. Initio reclamabat sævissime, doci le-gendum credens fore ut me sævis verbis protelaret. Eu. Nunquam-censens ilne rixa incruduit usque ad verbera? Xa. Semel duntaxat eo lud exPhor. incaluerat utrinque contentio, ut minimum res abfuerit à mione Tepugna. Eu. Quid ego audio? Xa. Librabat fustem, szvis in-rentii terim clamoribus intonans ac dira minitans. Eu Non ibi me- cro quem tuebas tu? Xa. Imò vicissim ego corripiebam tripodem, si semper u effe contigiffet me digito, lenfiffet mihi non deeffe manus. Eu. diffitafit Novum clypei genus. Deerat colus lancez vice. Xa. Sen-Quid has fiffet fibi cum viragine rem effe. Eu. Ah mea Xantippe, non metuis ita decet. Xa. Quid decet? si ille me non habet pro uxore, fores? nec illum habitura sum pro marito. Eu. At Paulus docet, Quo loco uxores oportere subditas esse viris cum omni reverentia pro St de-Et Petrus nobis exemplum proponit Sarz, que maritum ett,eft. fuum Abraham dominum appellabar. Xa. Audiui ista Sed idem Paulus docet, ut viri diligant uxores suas, ficut Chriftus dilexit sponsam suam Ecclesiam. Meminerit ille officii lui, ego meminero mei. Eu. Sed tamen ubi res in eum statum devenit, ut alteri cedendum fit; zquum eft uxorem marito cedere. Xa. Si modò ille maritus est appellandus. qui me habet pro ancilla. Eu. Sed dic mea Xantippe, post desir minitari verbera? Xa Desit & sapuit, alioqui vapulaffet, Eu. Sed tu non defiifti rixari cum illo? Xa, Nec definam. Eu Quid ille interea? Xa. Quid? nonnunquam dormit, somnium hominis, interdum nibil aliud quam ridet, aliquories arripit testudinem, in qua vix tres habet fides,

i

ui

3-

)-

re

in

eam quantum porest pullans, mibi vociferanti obstrepit. Eu. Ea res male urit te ? Xa. Sie ut dici vix poffit, Aliquando vix tempero à manibus. Eu. Mea Xantippe, permittis mihi ut liberius loquar apud te ? Xa Permitto. Eu. Idem jus erit tibi apud me. Hoc certe poltulat noftra neceffitudo ab ipfis pene incunabulis inter nos inita, Xa. Vera narras, nec ulla fodalium unquam charior fuit animo meo. Eu. Qualis qualis est tuus maritus, illud cogita, non este jus permutandi. Olim immedicabilibus diffidiis remedium extremum erat divortium: nunc hoc in totum ademptum eft: usque ad extremum viræ diem ille tuus sit maritus oportet. & ru illius uxor. Xa. luperi male faxint! qui jus hoc nobis ademerunt, Eu. Bona verba, fic visum est Christo. Xa. Vix crede, Eu. Sie habet, Nunc nihil superest, niss ut uterque ad alterius mores & ingenium accommodando sese concordia fludeatis. Xa. An ego poffum illum refingere ? Eu. Non minimum momenti est in uxoribus, quales fint mariti. Xa. Pulchre convenit tibi cum tuo? Eu. Nunc tranquilla omnia. Xa. Ergo surbarum nonnihil erat initio? Eu. Nihil unquam tempeftatis, fed tamen ut fit inter homines, nonnunquam mibecule quadam oboriebantur qua poterant gignere tempestarem,nisi commoditate morum fuiffer occurfum. Habet suos quisque mores, & est sua cuique sententia ; & fi verum fateri volumus funt fua cuig, vitia, (a) quæ fi ulquam, certe in matrimonio novisse oportet non odisse. Xa .Recte mones. Ett. Fit autem frequenter, ut diffiliat benevolentis Mores amici mutua inter maritum & uxorem (b) antequam alter alteri satis notus sit. Id est inprimis cavendum. Semel enim orta fimultate, zare farcitur gratia, præfertim fi res ad ain praceptis trocia convicia procefferit. Que glutino committuntur, fi connubiali- ftatim concutias, facile diftrahuntur; cæterum ubi ficcato glutino semel cohæserint, nibil firmius. Proinde in initio nihil non faciendum,ut inter uxorem,& maritum coalescat, confirmeturque benevolentia. Id maxime fit obseguio, morumque commoditate. Nam benevolentia, quæ fola formæ gratia conciliatur, ferme temporaria eft. Xa. Sed narra nobis obsecro, quibus artibus pertraxeris maritum ad tuos mores. Eu. Dicam in hoe, ut, imiteris. Xa. Si queam. Eu. Facillimum erit fi velis, nec adbuc ferum eft, nam & ille juvenis eft & tu adhuc puella, ac nondum annus opinor expletus eit à nuptiis Xi. Vera prædices. Eu. Dicam igitur, fed taciturz. Xa. Maxime. Eu. (a) Illa prima mihi cura fuit,ut in omnibus effem jucunda marico, ne quid effet quod illius animum

Allofit ad verficulum proverbianoveris non oderis. Hoc Plut

e Hac eadé Plutarch.in Draceptis connubialibus.

animum offenderer, observabam affe dum ac fensum illius, a Advocem observabam & tempora, & quibus rebus deleniretur, quibus hominis eirritaretur, quemad modum facere felent if qui elephantos, qui tradutur ac leones cicurant, aut fimilia animantia, que vi cogi non profina foni poffunt, Xa. Tale animal mihi domi eft. En. Qui adeunt e- tus eft, prolephantos, non gestant vestem candidam; nec puniceam, pemodum qui tauros: quod his coloribus compertum fit ea animantia imitans ve efferari. Quemadmodum & tygres tympanorum sonitu sic qui fit ore, sguntur in rabiem , ut feipfas dilanient. Et qui tradant e- aut manibus quos habent (a) voces, habent popyimata & palpum, aliaque apte coploquibus ferocientes mitigent. Quanto magis decet nos his fis non fine artibus uti ergs maritos, quibuscum nobis, velimus noli- Autore P mus, per omnem vitam eft tectum ac lectus communis ? Xa, fulgetras ad-Perge quod capifti. Eu. His animadverfis attemperabam orare popyfme illi, cavens ne quid offeniæ nasceretur. Xa. Quinam id olimconsens poteras? .Eu Primum in cura rerum domefticarum, que fus erat, ude peculiaris est povincia matronarum, advigilabam, non so- estillud Arilum cavens, ne quid effet prætermiflum, verum etiam ut flophanis.
omnia congruerent ad illius sensum, in rebus etiam minu- pourais atissimis, Xa. Quibus? . Eu. Puta, si maritus hoc, aut illo cibe morriposay peculiariter delectetur, si cibus placeat hoc aut illo modo De palpo cocus, si lecus, hoc, aut illo modo stratus. Xa. At quo pa- male si pale do attemperares te ci qui domi non esset; aut esset abrius? pare recalci Es. Mane, (a) ifthuc ibam. Si quando maritus videbatur iras. palpara admodum triftis, nec effet appellandi tempus nequaquam autem, eft ridebam ac nugabar, quemadmodum nonnullæ mulières vola leviter folent, sed sumebam & ipsa vultum submæstum ac solicitum, tergum equi Quemadmodum enim speculum, si probum ell, semper red- ferocientis. dit imaginem intuentis, ita decet matremfamilias ad affe- bid eft, hoc êtum mariti congruere, ne fit alacris illo mærente aut hilaris rererii vere illo commoto. Quod fi quando commotior erat, aut blan- ba funt. do fermone leniebam, aut filentio concedebam iracundia, e Id eft abi donec ca (c) refrigerara, tempus se daret vel purgandi vel refrixit, sive admonendi .Idem faciebam fi quando plus zquo potus re- Ita Fabius dibat domum, nec id temporis, nifi jucunda loquebar illi. refrigerato tantum blanditiis pertrahebam ad lectum. Xa, Infalix vero inventionis uxorum conditio fi iratis, ebriis, & quicquid libet patran-amore. Sice tibus maritis, tantum obsequentur. Eu. Quasi verò hoc non dicitur ira, fit mutuum oblequium. Coguntur et illi multa ferre in d Ideft quamoribus noftris. Eft tamen tempus, cum in re feria fas eft fi claufis ovxori monere virum, si quid est alicujus momenti nam ad tulis diffilevia præstat (d) connivere. Xa. Quod tandem? Eu. Quum non videre erit animo vacuo, nec commotus, nec folicitus, nec porus, qued vides

tum absque testibus blande monendus, vel rogandus potius, ut in hoc, autillo, melius consulat rei, sut fama, aut vale tudini fuz, Atque hac ipla admonitio leporibus, ac faceriis eric condienda. Nonnunquam præfacione ab illo stipulari folco, ne mihi furcenferer, ti quid stulta mulier admonerem, quod ad illius honorem, aut valetudinem, aut salutem facere videretur, Ubi monuiffem que volebam, amputavi fermonem illum, & ad alis jucundiora deflectebam. Eft enim fere hoc noftrum vitium, mea Xantippe, ut semel exoriz loqui, finem facere nequeamus. Xa. Aiunt. Eu. Illud in primis cavebam, ne prælentibus aliis maritum objurgarem, aut ne quid querelarum domo efferrem. Facilius farcitur, fi quid inter duos commiffum eft. Quod fi extiterit ejus generis, ut nec ferri possit, nec uxoris admonitione fanari, civilius eft, ut uxor querelam deferat ad parentes, & cognatos mariti, quam ad fuos, & ita querelam temperet, ne videatur odiffe maritum, fed vitium potius mariti. Nec tamen effuciat omnia, ut bic quoque tacitus agnofcat, & amet uxoris civilitatem. X a. Philosopham effe oportet, que ilta prefter. Eu, Imò ralibus factis maritos ad fimilem civilitatem invitabimus. Xa. Sunt quos nulla civilitate corrigas. Equidem non arbitror, sed faceffe, primum illud cogita, maritus ferendus eft, qualis qualis ett. Præltabilius igitur eft ferre vel sui similem, vel paulò commodiorem factum noftra civilitate, quam nostra fævicia pejorem indies, Qu'id fi proferam maritos, qui fimili civiliate correxerunt sponsas suas? Quanto magis decet nos idem præftare adversus maritos? Xa. Narrabis igitur exemplum meo marito difficillimum, Eu. Est mihi familiaritas cum homine quodam nobili, docto, fingularique morum dexteritate. Is duxerat puellam virginem annos natam decem & feptem, ruri in parentum ædibus perperud educatam, ut nobiles fere gaudent habitare ruri ob venatum, & aucupium. Rudem volebatille, quò faciliùs illam ad fuos mores fingeret: czpir eam instituere literis, ac musica, paulatimque affuefacere, ut redderet ea que audiffet in concione, ceterisque rebus ornare, que poft effent ufui future. Hac quoniam erant novs puelle, que domi fue fuerat in fummo otio, & inter famulorum colloquia, lufufque educara caperunt effe tadio Detrectabat oblequium, & quum maritus urgeret, illa fine chus proire fine flebat, nonnunquam & in terram abjiciebat fefe, occifrequensitici- pirium illidens solo, quasi mortem oprans. Earum rerum sine loquen -cum nullus effet finis, maritus diffimulato (a) ftomacho invicabat

t

n

ij

3

la

I la

CC

C

Ь

pe Pi

Vir pobilis qui uxorem Iuvenculam duxerat mo rolam,quam fua emen. davit prudentia.

3 31

& Stoma-

vitabat vxorem, ut animi relaxandi gratia, una proficifcerentur rus ad zdes soceri. Ibi lubens obtemperabat uxor. Edeum ventum effet, maritus reliquit uxorem apud matrem & forores: iple cum focero prodibat venatum. Ibi submoris restibus, denarrat socere, se sperasse jucundam vitæ sociam, nunc habere perpetuo lacrymantem ac fese discruciamem, nec ullis monitis sanabilem, orat ut fibi adfit in medendo filiæ morbo. Socer respondit, (a) se semel illi tradidiffe filiam, quod fi illa non obtemperaret verbis, a Semelnon uteretur suo jure, & verberibus eam emendaret. Tum ge- refertur ad ner, Novi, inquit, jus meum, sed malim eam tua vel arte vel bis sed deauthoritate fanari, quam ad hoc extremum remedium ve- filiz Justra nire. Socer pollicitus eft le curaturum. Post unum atque ditum sponalterum diem, captat tempus, ac locum, ut folus effet cum fo. filia, ibi vultu ad leveritatem composito, incipit commemorare, quam illa effet infælici forma, quam non amabilibus moribus, quam fæpe metuiflet ne ullum illi poffit invenire maritum. At ego meo maximo labore, inquit, talem invenitibi, qualem nulla non optaret fibi, quantumvis fœlix. Et tamen tu non agnoscens quid pro te fecerim, nec intelligens te talem habere maritum, qui nisi effet humanisfimus, vix te dignaretur babere in ancillarum numero, rebellas illi. Ne longum faciam. Sic incanduit patris oratio, ut vix videretur manibus temperare. Est enim vir ingenio mire vafro, qui (b) ciera personam omnem possit quamvis agere comcediam. Ibi puella partim metu, partim ve- b Personati ritate commota, accidit ad patris genua, rogans ut præteri- agebant fatorum vellet oblivisci, se in posterum memorem fore offi- bulas : percii sui. Ignovit parer, pollicitus se quoque fore patrem a- sona autem mantistimum, fi quod polliceretur præstaret. X. Quid de- est facies inde ? Eu. Puella digreffa à colloquio parentis, redir in cubiculum, offendit maritum folum, accidit illi ad genua, & , aits Marite hactenus non novi neg; te, neg; meipfam, pofthat ,, videbis me aliam fastam, tantu obliviscere superiorn. Hatic vocem maritus excepit osculo, & omnia pollicitus eft, fi illa persisteret eo animo. Xa. Quid przstitit? Eu. Usque ad mortem, neque quicquam erat tam bumile, quod illa non alacris, ac volens obiret, volente marito. Tantus amor inter cos natus eft, & confirmatus! Post annos aliquot puella crebrò fibi gratulata eft, quòd contigiffet tali marico nubere, qui nisi contigisset, eram, inquit, omnium mulierum perditifuma. Xa. Talium maritorum non minus rara eft copia quam alberum corvorum, Eu. Jam fi molestum non est,

Marituscor- referam tibi quiddam de marito, commoditate uxoris cor-

redus pru- redo quod nuper accidit in hac ipia civitate, Xa. Nihil eft quod agam, & perquam grata mihi est sua confabulatio En Eft vir quidam non pottrema nobilitatis : is, at folet hoc bominum genus, plerunque venabatur, ruri incidit in puellam quandam pauperrimæ mulierculæ filiam, (a) in

liquam qui rit in aliquam qui ardentiffime.

b Deperit aeam capit deperire, homo jam provectioris ataris. Atque ardenter a hujus gratia frequenter pernoctabat foris. Prætextus emat :- depe- rat venatio. Uxor bujus, mulier infigni probitate, nescio quid suspicans, perveltigavie furta mariti sui, & cò profecta, nelcio quò, adiit cafam illam rufticanam, expiscata eff de toto negotio, ubi dormiret, unde biberet, quis effer apparatus convivii. Nihil erat ibi suppelle tilis, sed mera paupertas. Abiit matrona domum, ae mox rediit fecum adducens lectum commodum & apparatum, vala aliquot argentea, addidit pecunism admonens, ut fi quando rediret ille tractarent eum civiliùs, diffimulans interim fefe uxorem effe . ac fororem effe fimulans . Post dies al quot redited furtim maritus, vider aucham fupelle Gilem, & apparatum lautiorem. Rogat unde is nitor infolitus: aiunt matronam quandam honeftam illi cognatam hæc advexi ffe, ac mandalle ut honestius posthac(b) acciperetur. Illicò tetigit animum illius fuspicio, uxoris boc effe factum, Reversus dobene habiti mum rogat, num illic fuiffet? Illa non negat. Rogavit &

ù

6

ce

ill

m

30

qu

Es.

ani

COL

dio

tan Fac

liun

tibi

Seo,

ranc

fils

feer

am

and

1m 4

diluc

rum

tes, c

tet ac

ne qu

ut in

dam

b pro tractaretur, quem. admodum Terent, Ac. nem nemo melius.

dicuntur, ita quo tandem confilio mififfered supelle dilem Mi vir, incipit homi- quit affuetus es vita commodiori Videbamillic te durius accis putabam effe officii mei,ut quando ita tibi cordi eft,lautins ille babereris. Xa. O matronam nimium bonam ! Ego cirius pro lecto fubftraviffem illi fascieulum urricarum, ac cribulorum, Eu. Sed audi finem, Vir perspecta tanta probitate; tamaque mansuetudine conjugis suz, nunquam deinde usus el furtivo concubirus fed domi femet oblectavit cum fua. Scio & Inclinate tibi notum effe Gilbertum Bitavum. Xa. Novi Euils ut fcu ad fenium. forenti ztate duxit uxorem jam provectiorem, ac (c) vergente ztate. Xa. Dotem fortafle dunit, non uxorem, Eu, Sie eft. Is fastidiens uxoris, adamabat mulierculam cum qua fe

Sic ea voce abfolute u-Socrati. Quocirca in persona Xantippes.

subinde oblectabat foris. Rarò domi prandebat, aut canadid accidit bat. Quid tu bic eras factura Xantippe ? Xa Quid Ego illi adamatz involaffem in capillos, & maritum excuntem hoc dicatur ad illa(d) perfudiffem lotio, ut fic un dus iret ad convivium. Eu. At quanto bæc prudentiùs ? invitabat mulierculam doque uxor e. mum fuam, comiter accipiebat. Ita maritum quoque fine verat Socratio neficlis domum pertraxit. Et fi quando foris canabat cum illa mile co millium aliquem elegantiosem jubens ur funviter viverent. Xa. Ego malim mori, quam effe lena mel mariti Eu. Verum interim rem ipfam expende. Nonne boc multo fatius erat, quami fi fævitia fua prorfus alienaffet maritum, ac toram zeatem in jurgiis exegifict? Xa Fateot minus effe mali, fed ego non poffum. Eu, Unum adjiciam; aros ita dischedam ab exemplis. Hie vicinus nofter, vir probus & inceger, fed pauld iracundior, quodam die pullaverat uxorem fuam freminam laudatiffimam. Ba fe recept in intimum conclave, a que illic lacrymans, arque finestriens decoquebat animi agritudinem. Aliquanto poft, per occa-Sonem ed lem ingreffus eft maritus, reperit uxorem flentem. Quid, inquit, bac lacrymas ac fingult is puerort more? Tum illa prudenter, Quid,inquit, an non hoc fat jis, ut bie deplorem malum meum, quam fi in via votiferer, quemadoudum falent alia mulieres ? hoc dicto ta uxorio fractus,ac victus hominis animus, data dextra, pollicitus eft uxori fe poftbacinunquam in illam conjecturum manus ; nec fecit. Xa Bgo idem imperravi à men diversa ratione, En Sed interim eft inter ros bellum perperuum. Xa. Quid igitur velles me facere? Er. Primum (a) muffanda eft tibi omnis injuria mariri. & animus illius officiis, comitate, mansucrudine, paulatim est a Diffimu conciliandus a aut vinces randem, aut certe multo commo-landa vel diore unecis, quam nunc uerris. Xa. Ille ferocior eft, quam da ut ullis officiis manfuefcat, Eu, Eis, ne dixeris Nulla ef fira tam immanis, quin officiis cicuretur, ne desperes in bomine. Fac periculum mentes aliquot, me accufa nifi fenferis confilium hoc tibi fuiffe bono. Sunt etiam quædam vitia; ad quæ tibi connivendum eft. Illud ante omnia tibi cavendum cenfeo, ne quid rixz movess in cubiculo, aut in lecto; fed curandum est ut illic omnia fint festiva ac jucunda. Etenitit his locus, qui diluendis offentis, farciendzque gratiz con- ; Sacra profecretus eft, lite aut agricudine quapiam (b) profanerur, fanari dijum lublatum eft omne reinedium benevolentiz reconcili cuntur; le-1 and z. Sunt enim forminz quadam tam morofa, ut ip fo eti tem focus sm toitu querantur ac rixentur, eamqs voluptatem; que eff dicarus diluere folet ex animis virorum fi quid inerat molefti, mo-reconcilitum fastidio reddant insuavem, pharmacum ipsum vitian wolencia: tt, quum liquifles mederi offentis, Xa, Iftud mihi frequen - hre effentet accidir. Eu. Aequi camerfi femper ell carendum urtori, tenria Pla ne qua re molefta fit viro, tamen id maxime ftudere debet, tarchi in ne qua re moietta at viro, tamen in maniar procession praception in eo congressio e viro praception in et congression de congr dam & jueundam. Xa. Viro? mihi cum bellus res eft . En. bus. Minte

ë

m

11.

0

Ceftus Veneris.

a Medicamentum ut pharmacon Miour eft.

Micte male loqui, fere noftra culpa viri mali funt. Sed or ad rem redeam, qui verlanturin priscis fabulis poetarum narrant Venerem (eam faciunt deam connubit præfidem) habere ceftum arte Vulcani confectum, in co intextum effe quicquid eft (a) amaterii medicamenti, eo fe cingit quotica congressura est cum marito. Xa. Fabulam audio. En Ven rum: fed audi, quid fibi velie fabula, Xa. Dic. Eu Illud doces, uxorem omnem curamadhibere oportere ut in congressi connubiali jucunda fit mariro, quo recalefeat ac redinge grecup amor ille maritalis, & discutiarur ex animo, fi quid erar offenfionis, aut tiedii. Xa. Sed unde nobis ceffus ille? En Nihil opus veneficiis, aut incantamentis. Nullum incancamencum efficacius, quam morum probitas, cum fuavicate conjuncts, Xa. Ego tali marico blandiri non poffum. En. Ac boctua refert, ut definat effe talis. Si Girces artibus pof fes maricum vertere in fuem, sur urfum, faceres? Xa. Ne-Scion Es. Nefeis P. An malles habere fuem maritum, quan & Epidems bominem ? Xa Equidem malim bominem, Eu. Age quid fi Circes artibus postes ex temulento reddere fobrium, et duas effe an- prodigo frugalem, ex cellatore diligentem; nonne faceres fas, alteram, Xy Plane facerem: fett unde mibi iltze artes? Eu, Atqui iltie arres habes in te, fi modò velis adhibere. Tuus, velis nolis ram quano hupportet. Quò meliorem eum reddideris phoc megis conpoffie figni fulueris tibi. Tu cantum oculos habes defixosin illius vide eags tibi exaggerantodium, & (b) hac anfa tantilm artpis illum qua cenera non porest. Illa pocius contemplare, que bona funt in illoy & bac ansa prehende illum, qua to neri pate ft. Antequam illi nuberes, cempus erat expenden di, quid baberet malorum. Oportebat enime non sculie folis Stultus arri- verum etiam auribus maritum deligeres nune medendi tem pus estanon acculandi. Xa. Que mulier unquam auribusce pie maritum ? En Ocolis capit , que mihil aliud frecht, quam corporis formam : auribus, quæ diligenter obleren reaque ninit quid fama de illo prædicer. Xe. Pulchee mones, fed ferò, Es. non tolera. At non ferum elt ftudere corrigendo marito, Ad eamite conducet, fi quid pignorisex se natum fuerie viro, Xa. Jan proverbiale netum eft. Eu. Quando? Xa. Jampridem, Eu. Quot menia funt? Xa Ferme feprem Eu. Quid ego audio? To nobi qui eft apud e Trimeftris fætus jocum renovas ? Xa. Nequaquam. En. In negele est, & tempus à nupriarum die supputas, Xa Imo te nupcias fuerar mihi cum eo colloquium. En. An ex coloquio nalcuntur pueri ? Xa. Forte folam nactus copit al ludere titillags axillas, ac laters, que me provocaret ad

ı

ti

C

d

15

à

le

fr

(p

62

th

far

gra

plu

re.

labo

quà

X1.

gene **Sup**

feripfit unicuique rei qua teneri pofsir, ilte ficans in unaquaque re effe aliqu'd commodi, turfum aliquid incommodi. pit ansam malam, fapiens altetam. Huic bile e Alladit ad verfum Suctonium

שולה שני שני-

XX 55 X

TPHUNDE. megala.

funt, Ego non ferens titillationem, me refupinabamin ledum, ille incumbens figebat ofcula, nec fatis ition quid egetit privienes, certe paucis post diebus uterus cepis intimescere. En I nunc & maritum contemne, qui fi lustrans gignir liberos, quid facier cum feriò rem aget ? Xa. Sufpir cor & nune megravidam effe. En Eugel contigie (a) feelie a cic Platie ci fundo bonus cultor. Xa. Hac in parce plus præfter, quam tus locutus vellem, Eu. Ista querela tibi cum paucis uxoribus est com- est, fundum munis: fed inter vos intercesserat padum connubiale ? Xa. uum,de a-Inter cefferat. Eu. Levius igitur peccatum eft. Eftne proles dulters. mascula ? Xa, El Eu. Illa vos rediget in gratiam, fi tu vel paululum temet accommodes. Quid alii pradicant de mo marito, fodales, & quibulcum haber commercium foris ? X4 Pradicant eum elle moribus commodiffimis, comem, liberalem amicum amico, Eu. Et ifta mihi bonam fpem faciunt, illum fore qualem volumus. Xa. At mihi uni talis non eft. En. Sed tu te illi prabeto, qualem dixi, meque pro(6) Eula- b A bene lo lia voca Pleudolaliam, nifi tibi quoque talis effe coeperis: quendo ne-Quin & illud cogica, illum adhuc juvenem effe, nondum os men habets pinor egreffum annos viginti quatuor, nondum novit, quid Pfeudotalia fit effe patrem familias. Jam rion eft ribi cogitandum de di- loquaritate vortio Xa. At frequenter cogicavi. Eu. Veium es cogicatio,fi quando tibi inciderit in mentem, primum reputa tecum, quam nibili res fit fæmina divulfa à viro. Summuch decus matronæ eft, morigeram effe fuo conjogi, Ita natus ra comparatum est ita voluit Deus, ut mulier tota pendeat à viro. Tantum cogita id quod res eft, maritus eft, alius non potest obtingere. Deinde veniat in mentem puellus ille duobus communis. Quid de illo fatues? Aufetes tecum? fraudabis maritum fua possessione. Relinques apud illum? spoliabis reipsam eo, que nibit habes charius, Postremo dic mihi, habeine que tibi male velint? Xa. Habeo (c) nover-d nen de cam germanam, præteres fostum buic fimillimam. Eu. A dece gête aut fothi male volunt? X. Cuperent extinct am Eu. Br iffæ cibifore fencit, far ut in mentem ventant. Quid enim illie poffis facere nam dixit gratius, quam fi videant te divulsam à marito, viduam, imo veram. Noplus quam viduam vivere? Nam viduis licer alseri nube- vercarum re. Xa. Equidem probo tuum confilium,led tædet diuturni diffe privilaboris. Eu. At reputs quantum laborum fumpleris- prius guos quam hune phittacum docueris quada humana verba (mare. X1. Plurimum profecto. En. Et piget operam lumere in hogendo marito, quicum perpetuo fuavirer degas zintem? wantum laboris fumunt homines, ut equum abi commo-

K 2

064

tat,

nt.

In

-

col-

- 1

40

His wearb

dum reddant? & nos pigebit adlaborare, ut maritis utamer commodioribus? Xa. Quid faciam? Eu. Jam dixi. Chra ut dom i niceant omnia, ne quid fit moleftiz, quod illum exigat ex zdibur. Tu te illi comem przbe, femper interim memor reverentiz cujuldam, quam uxor deber marito, Abfit eriftitia, fed ablit & perulantia, nec putida fisinec lafciva. Sit apparatus domi lantus. Nofti palatum mariti. Quod illi suavissimum est, id coquito. Quineriam iis, quos ille ames,comem & affabilem te prabeto. Hos frequenter ad convivium voca. In convivio facito, ut læta plenaque hilaritatis fint omnia. Denique si quando ille vino latior pullabit luam restudinem, tu voce accinito. Sic affuefacies maritum manere domi, & minues impenfas. Sic enim ille cogicabit tandem. Na ego infigniter infanio qui foris magna rei fameque jaftura viftitem cum (corto, quum domi babeam uxorem multo lepidiorem, meique amantiorem, apud quam nitidins at lautin's accipi liceat. Xa. An credis fucceflurum, fi tentem? Eu, Me vide. Ad me recipio. Interim & maritum tuum aggrediar, admonabo & illum fui officii. Xa. Laudo confilium : at vide ne quid hujus rei suboleat ipfi, . misceret colum terra.Eu. Ne metue, Itaper ambages temperabo fermonem, ut ipfe mihi narret quid inter vos fit turbarum. Hoc facto, meo more tractabo illum blandiffime, & ut fpero,tradam eum tibi commodiorem. De te per occasionem menti-Juven Lices ar, quam amanter de illo fis loqueta. Xa. Christus benè foro mare celo cunet quod agimus! En. Aderir, modò ne desis tibi.

*De vehementi perturbatione didum cft proverb. Confundas bome fum.

· ol success

-sc 2,70

e5 fin 103 38

*: 17 Bill muranity .

ARSUMENTUM.

Collequium bec, juvenum depingit in fania ad bellum procurrentium, l't pis Carthigiani vicam, qua fine findiori amore non poteft no effe treftis & inamana Mores Militum; mores & villem Carthufianork. Confilit in Vita genere deligendo. Comodi quid ex rafura. Veftis nd duplice ufum ab bibatur Solundinis commeditas, ut leftionid; moditationi vaccomo, Millitt profani ob vilem fæpe mercedulam jugulans bomines. Bellum quomede ge verdum, Periculum militie quetidianum.

MILITIS, CARTHUSIANI.

Mi. C Alve mi frater, Ca. Salve & tu germane chariffime. Mi. Viz te agnosco. Ca. Adeone consenui intra biennium? Mi. Non, fed caput rafum, nova veftis, faciunt ut mihi videaris aliud quoddam animal. Ca. Itane non P

2

no

ter

MS no

R

con

dit

agnosceres exorem tuam, fi tibi occurreret induta nova vefte? Mi Non, fi tali. Ca. At ego te probe agnosco, cui non Tolum veftis mutata eft, verum etiam facies, totalq; corporis habitus. Quot coloribus pictus es? Nulla avis zquè variat plumas fuas. Tum, quam omnia fecta, quam nihil juxta naturam aut morem communem! Adde tomum verticem, barbam femirafam, fylvam quæ fupra labrum fuperius eft perplexam, nec aliter hinc & hinc prominentens, quam folent in felibus pili longiores. Nec una cieatrix fedavit vuleum, ut (a) Samius quispiam lueratus videri poffis, a Iu cieatride quo jocus est proverbii. Mi. Sie deces redire è bello, cosos pro-Sed die mihi, erat hie tanta bonorum medicorum inopia? verb. vide Ca. Quam ob rem? Mi. Quia nulli commiseris sanandumi Chiliades. cerebrum tuum, priusquam in banc servitutem te præcipitem dares, Ca. Itane videor infanifie? Mi, Maxime. Quid erat neceffe hie te(b) lepeliri ante tempus, quum effet unde b Alludie commode viveres in mundo? Ca. An nunc non videor tibi disuntur in mundo vivere? Mi Non per Jovem! Ca. Dic quam ob mundo morrem. Mi Quia non licet ambulare quò velis. Huic loco velut tui. cavez includeris. Adde rafuram, vettem prodigiofam, folitudinem, piscium perpetuum elum, ut mirer te ipsum non verti in piscem ? Ca. Si verterentur homines in omnia quibus vescuntur, th jampridem porcus effes: nam suilla foles delectari. Mi. Non dubito quin jamdudum poeniceat te inflicuti: paucos enim comperio quos non capiat poenicudo. Ca. Hoc illis ulu venit, qui le in hoc vitz genus velut in pureum przeipitants ego descendi fenfim; & consulto, priùs explorato meiplo, perspectaq; tora bujus vitæ ratione, jam annos natus viginti odo, qua ztate fibi quifq; notus elle potest. Quod ad locum attinet, tu quoque loco angusto concluderis, fi totius mundi consideres amplitudinem. Nec refert quam spaciolus fit locus, modò nihil defit ad vira commoditarem. Multi raro, aut nunquam exeunt civitatem, in qua nati funt; qui fi vetarentur exire, magnopere fibi displicerent & incesseret illos mira libido relinquendæ civitatis; hic affectus vulgaris eft, quo ego careo. Imaginor hic torum effe mundum, & hac tabula mihi totum terrarum orbem repræsentat, quem ego cogiratione jucundius umui & tutius perambulo, quam is qui navigavit ad novas infulas. Mi. Hieru propemodum dicis verum. Ca. Rasuram damnare non potes, qui volens tondearis, utique commoditatis gratia. Mihi rafura, fi nihil aliud, certe reddit capur purius ac fortaffe falubrius. Venetiz quam multi patricii

9

Off

patricii totum etiam caput radunt? Quid autem habet pra digiolum veftis? Nonne tegit corpus? Ad duplicem ur fum adhibetur veftis,ut depellatur injuria coligeaque velet, que pudor juber tegi. An non hos ufus prabet hac veftis? Sed offendit color: quis color magis decet omnes Christienes quam is qui datus est omnibus in Baptismo? Dictum eft ribi quoques Accipe veftem candidam. Hac imque veftis admonet me, quid promiferim in Baptilmo, nimirum innocentie perpenum fludium. Porrò folitudinem fi vocas rutbæ fugam, hoc exemplum eft non noftiam fed veterum propherarum, arque eriam philosophorum ethnicorum & St 9 1137 quibulcung: bonz mentis cura fuit: imò Poetz, Aftrologi, Citilizedes. ac fimilibus artibus dediti, quoties aliquid magni, ac lupra vulgus bominum moliuneur, fecessum quærere folent. burem voces hanc folicudinem? Unius amiculi confabulatio pellic folitudinis tædium. Hic habeo fodales omnium rerum, plusquam fedecim. Ad hæc intervisunt amici crebriis quam vellem aue expedit, & tibi videor in solitudine vivese? Mi. At non femper licet cum his confabulari. Ca. Nes fempen expedit, Atq; hoc jucundior est confabulatio, quod wohipeates gratism augent (a) interrupta copia, Mi. Non peffime conjectas. Nam mihi quoque suaviores sunt carnes commendat revoluto peschate post quadragesimam. Ca. Nec interimtaravior ufus, men,qui maxime videor folus defunt mibi confabulationes, longe feftiviores, ac fusviores iftis vulgaribus congerronibus, Mi. Ubi-funt? Ca. Vides hic codicem Evangelicum,in boc mecura fabulatur ille, qui olim additus facundus comes in via daobus discipulis proficiscentibus in Emaunt, effecit ut non fentirent itineris laborem, fed fentirent dulcifimum cordis ardorem, inhiantes mellicis illius fermonibus, In hoc mihi loquitur Paulus, in hoc Efaias, caterias Propheta, Hie meeum confabulatur dulcissimus ille Chryfostomus: hie Basilius: bie Augustinus: hie Hieronymus: hic Cyprianus: cæterios non minus eruditi, quam facundi doctores. An nocti ullos ram amænos confabulones , quos cum his conferas? An in tali fodalitio, quod mihi nunquan non a dest reputas obrepere polle foltiudinis tædium? Mi Mihi fruttra loquerentur non intellecturo, Ca. Jam quid referr, quibus rebus hoc corpulculum alatur? cui minimo laris fit, fi junea naturam vivamus. Uter nofirum habitior, to, qui velceris perdicibus, phasianis & carpis, an ego, qui vivo pilcibus Mi. Si tibi eller unor ut mihi eft, minus haberes fucci, Ca. Et ideofinticit quilibet gibus, & quantumvis exi-

9

n

f

V

fa

D

m

au

ha

jus

tib

per

cul

No

a Faue Vo-Juptates

guus. Mi. Sed interim agitas vitam judaicam. Ca. Bona verba, Christianam fi non affequimur, certe fequimur. Mi. In vette, cibo, preculis, exterifq; ceremoniis ponitis fiduciam, neglecto studio pieratis Evangelicz. Ca. Quid alii faciant, non est meum judicare: ego his rebus nequaquam confido minimumas tribuosfed in animi puritate, & in Christo colloco fiduciam. Mi. Cur igirur observas ? Ca. Ut mihi pax fit cum fratribus meis, & ne cui quoquo modo sim offendiculo. Nolim autem offendere quenquam ob hujulmodi res leviculas, quas nihil eft negotii fervared ut fumus bbmines quacunque vefte recti, minuiffmarum eriam rerum similitudo aut diffimilitudo conciliat aun dirimit concetdiam. Rasum caput, aut vestis color per se quidem non commendat me Deo. Sed quid dicetet populus, & comam alerem, aut tuam iftam veftem fumerema Reddidi tibi rationem mei confiliis nunc qualo ut mihi viciffim tui confilii rationem reddas, dicalq; ubi ceffarine omnes boni medici, quum relietadomi uxore juvencula, & liberis proficifcereris in militiam vili falario conductus, ad jugulandos homines, idas tui quoq; capitis periculo. Neg; enim tibires erat (a) cum fungis, aut papaveribus, fed cum armatis viris. Utrum verò pucas infælicius, jugulare Christianum homine a Fungi fra: ob mercedulam, à quo nunquam fis læfus, an teiplum fimul giles funt, & &corpus & animam in zternum existum mittere? Mi. Fas felent deeft occidere hoftem. Ca. Fortaffis eft,fi impetat patriam tif- collari baam. Tum pium videri poteft, pugnare prodiberis & uxore, culo. pro parentibus & amicis, pro (b) aris & focis, pro tran- funt Hiftoquilitate publica. Quid ifthuc ad tuam militiam merce- ricis pecunariam? Ego, fi periifles in hoc bello, non redemiffem ani-liaris. mam tuam vitiola nuce. Mi. Non? Ca. Non, ita me Chri- fignificant flus bene amet. Jam wrum existimas durius, obedire bono religionem viro, quem nos Priorem vocamus, qui vocet ad preces, ad deorum, per facram lectionem, ad doctrinam falwarem, ad pfallendum focum, rem Deo: an obedire barbaro tuipiam Centurioni, qui lape cam: nam magnis ac nocurnis itineribus vocet quo luber ac revocet , focus facer qui bombardarum ichibus objiciat, qui jubest te ftare loco, erat Latiaut occifurum, aut occidendum. Mi.Minus narras, quam res bus. habeat,malorum. ca.Si quid ego deflexero à disciplina hujus inflituti, poena eft admonitio, aut aliud leve quiddam : tibi, fi quid committes adversus leges imperatorias, aut pendendum eft, aut nudo inter intentatas in te lancearum culpides eundum. Nom plecti capite beneficium eft. Mi-Non poffum refrageri veris. Ca. Jam cultus ifte fatis indi-

0,

10

i,

cat te non multum nummorum referre domum. Mi. Nummorum mihi jampridem ne pilus quidam fuit, Imò multum zris alieni conflavi. Proinde huc deflexi, ut me inftruss viacico, Ca. Utinam buc deflexiffes,quum properares in Celeratam istam militiam, Sed unde tanta nuditas ? Mi. Rogas unde? Quicquid ex falario, quicquid ex prædarionibus ,facrilegiis, rapinis, furtis pararelicuit, id torum absumebatur in vina, fcorta, & aleam, Ca. O te miferum ! Et interim uxorcula cujus gratia Dens juffit relinqui patrem & matrem -domi mærebat deferta cum parvis liberis, Et interes tibi videbaris vivere, in cantis mileriis, in cantis fceleribus? Mi · Hoc fallebar fenfum malorum, quod innumeros haberem malorum focios Ca. Quin illud vereor, ne uxor te non agnofcat . Mi Qui fic; ca. Quiafic cicatrices pinxerunt tibi novam faciem In fronte quam foliam habes? Videtur nbi exfectum fuifle cornu. Mi. Imo fi rem noffes gratularers mihi hane cicatricem . Ca. Quam ob rem? Mi. Minimo mi nus aberat quin perierim, Ca. Quid erat mali? Mi Cuidan tendenti rupta eft balifta chalybes, ejus fragmentum infilit in frontem, Ca. Et in bucca cicatricem habes palmo longiorem .Mi . Hoc vulnus accepi in pugna .Ca. Bellica? Mi. Non: Inter aleam ortumeft diffidium , Ca. Jam & in memo video nescio quid gemmarum, Mi. Nihil eft . Ca. Suspicet eibi contractam scabiem, quam vocant Hispanicam . Mi Recte divinas ,mi fratet. Terrium ea laboravi ulg; ad vita periculum.ca. Unde hoc mali accidit tibi ut fic incurvus in cedas, quali effes honagenarius, aut quali meffor quifpian aur quaff(a) delumbarus elles fufte? Mi. Morbus ita contra xit nervos . Ca. Næ hic magnificam paffus es meramorphofin. Antehac eras eques, nunc ex centaure factus es animal semireptile. Mi, Hæc nimirum en alea Mareis. Ca Imo bæc est infania tuæ mentis. Quas verd (b) manubis uxori tux liberifque tuis referes domum ? lepram ? Nam illa scapies nibil aliad eft, quam lepræ species: Nisi quad ideo non vitatur, quia multorum eft communis, pracipue nobilium: at ob hoc iplum magis debebat vitari, Nuot iftud malum affricabis iis qui tibi debuerant effe chariffimi; & iple per omnem viram putre cadaver circumferes. Mi Quelo te frater ut definas, fatis malorum ett eriamfi non accedat objurgacionis molefria. Ca. Quotam autem malorum partem commemoravi? Ifta corporis duntaxat funt. Jam animam vej à qualem reportas, quanta scable putrem, quot vulneribus fauciam? Mi. Tam puram refego, quam ett closte Parifits

P

C

a Qui lumbos habet fractos aut, casu aut alio quovis infortunio, de ecunia ex spoliis seluta. Pseuddenti, erphilarymi:

Parifits in via, quæ dicieur vulgo Mabenti, aut lacrina publies Ca. Vereor ne multo pejus oleat apud Deum, & Angelos ejus. Mi. Sed jam rixa fatis eft, die aliquid de farciendo viatico. 6a. Mihi nihil eft quod dem, experiar quid vehit Prior, Mi Atqui fi quid daretur, effent tibi paratz manus : nunc muliz obstant difficulates quando numerandum eft aliquid . Ca. Quid alii faciant ipfi viderint, mibi nec ad accipiendum, nec ad dandum funt manus. Verum de his à prandiomune tempus monet ut accumbamus.

ARGUMENTUM.

Colloquium Pfondochei, & Philerymis mendacis ingenium & naturam depingit, qui natus videtur ad mentiendum pro lucro fubdole. Mandax eft furax, Lucrum ex mendacio surpous quam ex lotio Egregius fallendi mos bperitur. Franaulente mercatores fuavries agunt quam veraces.

(a) PHI LTY MUS, (b) PSEUDOCHEUS. I Nde tibi scares tanta mendaciorum vist Pf. Unde a philety-Supperunt aranez fila? Ph. Non eft igitur artis, mus amans fed natuta? Pf. A natura profecta funt femina; ars & ufus veritatem. suxère facultatem. Ph. Non te pudet? Ps. Non magis quam cheus mencoccycem fox cantionis. Pb. Actibi in manu en mutare dacia funcantionem tuam, & in boc eft homini data lingua, ut vera dens. prædicet. Pf. Imo ut conducibilia. At non femper expedit vera dicere. Ph. Ita nonnunquam conducit babere manus furaces, Et hoc vicium effe tuo cognatum testatur etiam populare (c) proverbium. Pf. Utrumq; vitium boneftis ni- Qui mentieur autoribus: illud habet ibffem tantopere laudatum ab dax idem & Homero, hoc Mercurium etiam Deum, fi poetis credimus, furax. Ph. Cur igitur vulgus execratur mendaces, fures etiam fubiguntur in crucem ? Pf. Non ideò quod mentiantur, aut furentur, sed quod inscite mentiantur, aut furentur, vel quia præter naturam , vel quis non fatis callentes ar-Ph. Eftne scriptor quispiam , qui tradit artem mentiendi? Pf. Bonam artis partem monftravere qui rhetores. Ph. Hi quidem tradunt artem benè dicendi, Pf. Verum, sed bona pars benè dicendi est seite mentiri. Ph. Quid eft scite mentiri? Pf. Vis definiam? Pb. Volo.Pf.Eft ita mentiri, ur lucro sit, nec deprehendi possis. Ph. As quotidie deprebenduntur multi. Bf. Isti non funt artifices absoluti. Ph. Es igitur tu abiolutus artifex? Pf. Propemodum. Ph. Experire an me possis mentiendo fallere. Pf. Ette quoque poffim, vir optime, fi libear. Ph. Dic igitur aliquod mendacium. Pf. At jam dixi: Non deprehendifti?Pb. Non. Pf. Age? fac fis accentus . Nanc incipiam mentiri. Ph. Sum accentus,

ů

Ė

ì.

in

m i.

1

É

die aliquid.Pf. At jam iterum mentitus fum te non deprehendenge.Pb. Equidem nihil adhuc audio mendacii.Pf. Audiffes fi calleres artem. Ph. proinde commonstra tu. Pf. Primam appellavi ce virum aptimum. Annon iftbuc eft infigne mendacium,quum ne bonus quidem fis;& fi bonus effestoptimus dici non postis, quum fint innumeri te meligres? Ph. Hic plane fefelleras.Pf. Jam fac periculum, an poffis alters mendaciù ex te deprehendere. Ph, Non pollum. Pf. Hic defidero ingenium, quod alibi przstas, Ph. Fateor, ostende tu P/. Quum dicerem nunc incipiam mentiri, nonne magnifice mentiebar, quum tot annos affueverim mentiri, & paulo ente quam hoc dicerem, effem mentitus? Pb. Mirum przfligium. Pf. Sed nunc faltem monitus, arrige aures, ut deprehendas mentientem, Ph. Arrexi, dic. Pf. Imò jam didum eft, & tu meum mendacium es imitatus, Ph. Tu mihi perfuadebis, quod nec aures habeam, nec oculos. Pf. Quum bomini fine aures immobiles, ut nec arrigi possint, nec dimitti, mentiebar te arrecturum aures. Ph. Talibus mendaciis plens est omais hominum vita. Pf. Non talibus tantum, & bonel Nam bec ludicra funt, funt que rem adferunt. Ph. Turpins eft lucrum ex mendacio, quam ex (a) lotio. Pf. Verú elt,

a Alludit ad Veloaliani diaum, Lucri bonus eft oder ex re Nam is vemale olente,at non ecunia. bid eft, gu-Rum five exemplum.

inquam, fed iis qui mentiendi nesciunt artem. Pb. Quam igitur su calles artem? Pf. Non zquum eft, ut te gratis doceam numera, & audies. Ph. Non emo malas artes. Pf. Donas igitur gratis fundum tuum? Ph. Non fic infanio. Pf. At ego ex hac arte mea, certiores capio fruetus, quam tu es digal colle- tuo fundo, Pb. Manebit tibi ars tua, tantum profer (b) spegit ex lotio cimen, ut intelligam non omnino vanum effe quod dicis, Pf. Accipe igitur specimen: Multis multerum negotiis memale olebat met admilceo, emo, vendo, recipio, fumo mutuo, accipio depofitum Ph. Quid tum poitea? Pf. Atq. hie potiffimum capto eas, à quibus non facile deprehendar. Ph. Ques. Ph. Stupidos, obliviolos, incogitantes, longe femotos, et mortuos. Pb. Certum eft mortuos neminem redarguere. Pf. Si quid cui vendo in diem, diligenter annoto in libellis ration num. Ph. Quid deinde? Pf. Ubi reddenda est pecunia plus imputo mercium emptori, quam acceperit. Is fi incogitans eft, aut obliviolus, mihi cercum eft lucrum. Ph. Quid fi deprehendat?Pf. Profero librum rationalem. Ph. Quid fi is doceat,& evincat, se non accepisse quod imputas? Pf. Repremum re- clamo quantum poffum. Nam in hac arte prorfus inutilis est pudor. Denig; (c) extrema ancora est, ut aliquid comde facra an minifear. Pb. Quid palam deprehenfus? Pf. Nibil eft facilius

e Id eft fu-FIOD

CITAVIC

1

t

fi

y

fo

0

lo

ſa

de

81

m

h

m

pi

ot

pe

m

m

pe

or

(p

YO

(c

ter

ab

it.

luc

fit

U4

i-

15 h. d

t.

ò

į,

m

į.

i.

.

ń

L

S,

.

0

ſ.

Si

15

ı

C:

i

e-15

-

YIC

erravit famulus, aut iple laplus lum memoria. Scitum eft multas fimul miscere rationes, bic facilius est imponere, Exempli caufa. Sunt quædam dilpunda, quod foluta fit pecunia funt alia pro quibus nibil numeratum eft. Hac in poferioribus cocicillis milceo, fic ut nihil dispungam. Ubi supputatur, contendimus, & vinco plerumque, vel perjurio. Eft & boc art's, fere rationem ineo cum accincto ad iter, & imparato. Nam mea mihi semper parata funt. Deponitur aliquid apud me, servo clamapud me, nec reddo. Longum eft priufquam resciscarille, ad quem res miffa eft. Tandem fi non licebit inficiari, dico mihi periiffe, aut contendo me milife quod non mili, inculo aurigas. Postremò fi vkare non poffum, quin reddam, reddo accifum. Ph. Bella verò ars. Pf. Nonnunquam (a) codem nomine bis accipio pe- a Nomen hic cuniam fi liceat: Primum domi, deinde illic quo profici- titulus eft fcor: & nufquam non fum. Interim tempus inducit oblivi- debiti,unde onem. confunduntur rationes, aliquis moritur, aut fuscipit & pro debilonginguam peregrinationem: ut omnia peffime cadant, cipiuntur saltem interim usus sum aliena pecunia. Nonnullos etiam nomina, capto specie benignitatis, ut faveant mentienti, sed semper de alieno; de meo nec matri darem teruncium. Quanquam surem in fingulis videatur lucrum exigoum, ex multis tamen (multis enim memer, ut dixi, milceo) nalcitur acervus, haudquaquam pænitendus. Porrò ne deprehendar, quum multæ funt techaæ, tum illa præcipus; omneis omnium epistolas, quas postum, intercipio, refigno ac lego. Si quid obfuturum fuspicor, premo; aut fi reddo, reddo meo tempore. Ad hac inter longo semotos intervallo, mendaciis meis sero simultatem Ph. Quis est hincufus? Pf. Geminus, Primum,fi non præftatur quod alrerius nomine promifi, & quo nomine munus etiam accepi, (b) nam fumos hujulmodi byide prov. magno vendo, fingo per illum, aut illum ftetiffe, quò minus dere. perfectum fit, Ph. Quid fi negat ille? Pf. Is procul abest, puta Bafilea, ego polliceor dare in Anglis; deinde fit, ut orta simultate neuter alteri credat, fi quid incuser. Habes specimen artis.Ph. At iftam artem nos craffiores solemus vocare furtum, qui ficum vocamus ficum, & (c) (capham Greca vox scapham.Pf. Ohominem juris Cafarei rudem! An licet in- ambigua tendere actionem furti ei qui suppressit depositum, aut qui est, sed opiabjurat mutuum, aut fimili rechna impoluit? Ph. Oportus vertiper it. Pf. Proinde vide prudentiam artificum. Ex his plus eff grown a lucri, aut certe tantundem, & minus eft periculi? Po. Male oudmie fit tibi cum ruis reconis, ae mendaciis. Non enim liber dicere quod eft for

Hoero fingitur vafer ac mendax Mercutius adfert luerum, vafer & ipfe ac

furax.

EUlyles ab vale, Pf. Turingere eum tua pannola veritate, ego interim Tuaviter aga cum meis furtis, ac mendaciis, dextro(c)U!vffe ac Mercurio.

ARGUMENTUM.

Mauf-agium b to navigantium pericala , varias & fiultas Nautaria Juperfeitiones explicas Tempestans descriptio alegans. I acturam vert facune qui res suas, & merces preciofas in mare jaciums. Nauta B.V. Mai. am, D. Christophorum, imd ipfum mare impit inclament, Non invocant Santti, fed unus Deus,

ANTONIUS, ADOLPHUS.

6

n

PI

ta

A

bu

Ъ

4 de

no

De

po

int

na:

di,

nu

cur

am.

ma

sdo

C'25.

An

6ffi

a Ex abrup. to incipit colloquium more co. mediarum

& Que nonnihil habebat lucis

Vide Plin.

ftet lateri Sic horatis latus.

e Tempefta- (e) tis discripfld eft, tu-Verrucam appellavir.

An. (a) I T Orrenda parras Eft ifthuc navigare? Prohibeat Deus,ne mihi quicquam unquam tale ueniat in mentem. Ad. Imò quod bactenus memoravi, luius merus eft præ his quæ nunc audies. An. Plus fatis malorum audivi; inhorresco te memorante, quasi ipse periculo interfim. Ad. Imò mibi jucundi funt acti laberes. En noce quiddam accidit, quod magna ex parte fpem faltitis ademit nauclero. An. Quid obsecro? Ad. (b) Nox erat sublustris & in fummo malo stabat quidam è nautis in galea, fic enim vocant opinor, circumspectans, si quam terram videret huic copit affiftere Iphæra quædam ignea; id nauris triftiffmum oftentum eft li quando lolitarius ignis eft, foelix quan gemini. Hos veruftas credidit (c) Caftorem & Pollucem. lib.2.c. 37. An. Quid illis cum nautis, quorum alter fuit eques, alte pugil? Ad.Sic visum est poetis, Nauclerus qui clavo affidebat, focio inquit, (nam eo nomine se mutuò compellat d Id eft ad naux) videfne quod fodalitium tibi (d) claudat latus? Video,

respondit ille, & precor ut fit feelix. Mox globus igness . Bs. Ur ne te. delaplus per funes devolvit fele ulque ad nauclerum. gam fourco, Num ille exanimatus est metu? Ad. Naurzaffuevere monclaudamgs ftris. Ibi paulifper commorarus, volvir fe per margines totius navis, inde per medios foros dilapfus evanuir. diem ceepit magis, ac magis incrudescere tempettes, Vidistine unquam Alpes? An. Vidi, Ad.Illi montes verrucæ(f)lumt,fi conferantur ad undas maris. Quoties tol-

sio elegans. lebamur in alrum, licuisset lunam digito contingere ; quo bercala, sie ties demittebamur, videbamur debiscente terra rectaire Cato,ni fal in tartara. An. O infanos,qui fe credunt mari! Ad. Naudi Jor, collem frustra luctantibus cum tempestate, tandem nauclerus 10rus pallens nos adiit. An. Is pallor præfagit aliquod mag-Ad. Amici, inquir, defii effe dominus navis num malum. mez, vicere uenti, reliquam eft, ut ipem noftram colloce-

mus in Deo, & quilque le paret ad extrema. An. Vere (a) a Id eft du-Scychicam concionem. Ad. Inprimis autem, inquir, exone-ram, Vide randa eft navis. Sie jubet neceffit as durum telum; piaftat proverb. consulere viez dispendio rerum, quam simul cum rebus in- Explor terire. Persuafit veritas projecta funt in mare plurima vala offere plena preciofis mercibus. An. Hoc erat vere (b) jacturam facere, Ad, Aderst Italus quidam, qui legatum egerat apud 3 Jactura facere, Ad. Aderst Italus quidam, qui regatum gerat apud damnum regem Scotiz, huic erat ferinium plenum vafis argentels, ed. c.j. c.u. annulis, panno, ac vestimentis sericis. An. Is nolebat deci-ram facere dere cum mari? Ad. Non, sed cupiebar aut perire cum (8) dicitur, amicis opibus suis, aut simul cum illis servari. Its que retra quisquis gabatur. An. Quid nauclerus? Ad. Per nos, inquis, liceres dambo afficier. sic ubi cum tuis perire folum, fed aquum non eft, ut nos cm- erat vere ia. nes rui scrinii caufa periclicemur, alioqui re una cum scrinio dura, à jacidabimus in mare præcipitem. An. Orationem (d) vere endo dica. nauticam. Ad. Sic Italus queq; jacturam fecit, multa mala matis. premis & Superis & inferis, quod fuam vitam elemento & Semper tam barbaro credidiffer. An. Agnolop vocem (e) Italicam, nautz fin-Ad. Paulo poft venti nibilo mitiores facti noftris muneri-guntur imbus, rupere funes, disjecere vela. An. O calamitatem! Ad. Quale eft e-Ibi rurfus nos adic nauta. An. Concionaturus? Ad. Salutat, lemencam-Amici,inquit, tempus bortatur ut unufquifque Deo fe commen- tales funt & det, ac morti fe praparet. Rogatus à quibufdem nautice rei illi. non imperitis, ad quot horas le crederet poffe tueri navem, magno flonegavit le polle polliceri quicquam, led ultra tres horas non mache barpoffe. An Hac concio durior etiam erat priore. Ad. Hac barum veubi locurus eft, jubet incidi funes omnes, se malum ulqs ad cant, quie-(f)thecam, cui inferitur, incidi ferra, ac fimul cum antennis regrinum. devolvi in mare. An. Cur hoc? Ad Quonia sublato aut lacero f Quodvis velo erat oneri non ului, tora spes erat in clavo. An. Quid repositoriinterea vectores? Ad. Ibi vidiffes miferam rerum faciem : um. hautz canentes, Salve regina, implorabant matrem virginem, appellantes cam flellam maris, reginam cceli, dominam mundi, portum falutis, aliifq; multis titulis illi blandientes, quos nulquam illi cribuunt facra licerz. An Quid illi cum mari, a Fa natura que nunquam opinor navigavit? Ad. Qlim Voius agebat eft olei ut curam nautarum, qu'ia nata credebatur ex mari : ea quoni- lucem adfe. am defilt curare, fuffecta eft buic matri non virgini, wigo quillet om. mater. An. Ludis, Ad. Nonnulli procumbentes in tabulas, nia; etiam adorabant mare, (a) quicquid erat olei effundentes in un- mare quo cas, non aliter illi blan dientes quam folemus irato principi, non aliud An Quid aiebant? Ad. O clementiffimum mare! & genero implacabi. bflimum mare! ô ditiffimum mare! ô formofiffimum mare! ius.

ei.

ſ

C

D

il

A

ſe

ta

al

d

v

n

cd

CI

CHIAM

Ridicula superficio. Quid alii? Ad. Quidam nibil aliud quam vomebant, plerique vota nuncupabant. Aderat Anglus quidam qui promittebat montes aureos Vivgini Walfingamica, fi vivus artigiffet terram. Alii multa promittebant ligno crucis quod effet in tali loco, alii rurfum quod effet in tali loco. Idem factum eft de Maria virgine, que regnat in multis locis, & putant votum irritum, nift locum exprimas, An. Ridiculum, quali divi non habitent in celis.

Ad. Erant qui se promitterent fore Carthusianos. Brat 11-

Bus, qui polliceretur se aditurum divum Iacobum, qui hibitat Compostella, nudis pedibus & capite, corpore tantum lorica ferrea testo, ad hac cibo emendicato. An. Nemo meminic Christophori ? Ac, Unum audivi non fine rife, qui clara voce, ne non exaudiretur, polliceretur Ch iftophoro, qui est Lutetiz in summo templo, mons veritis quam ftatua, cereum tantum quantus effet iple. Hæc quin vociferans quantum poterat, identidem inculcaret, qui forte proximus affiftebat illi notus, cubito tetigit eum ac fubmonuic : Vide quid pollicearis; ctiamfi revum omnium tuarum (a) auctionem facias, non fueris folvendo. Tum ille voce jum preffiore, ne videlicer exaudiret Christophorus : Tate, inquit, fatue, an credis me ex animi sententia loqui? Si seme contigero terram, non daturus fum illi candelam febaceam, cancibus in- As. O craffom ingenium! fuspicor fuiffe (b) Bacavum. Ad. Non, sed erat Zelandus. An. Miror nulli in mentem venil fe Paulum Apostolum, qui ipfe olim navigavit. & frata Joco Batavi navi deblierie in terram. Is enim haud ignarus mali, didicit miseris succurrere. Ad. Pauli nulli erat mentio, An. Precabantur interim ? Ad. Certatim, Alius canebat, Salve terna: alius, credo in Deum. Brant qui peculiares qualdan preculas habebant, non diffimiles magicis, adversus pericula. An. Ut afflictio facit religiofos I rebus fecundis, nec Dem, nec divus quisquam nobis venit in mentem. Quid tu interea? Nulli divorum nuncupabas vota? Ad. Nequaquam An. Cur ita? Ad. Quia non pacifcor cum divis, Quid eft enim aliud quam contractus? juxta formulam. Do, fi facias, au faciam, si facias: dabo cereum, si enatem: ibo Romam, si serves. An. At implorabes alicujus divi prælidium? Ad Ne

> id quidem An. Quamobrem autem? Ad. Quia spaciosum et cœlum. Si cui divo commendaro meam falurem, puta

> fancto Petro, qui fortaffe primus audiet, quod adffer oftio, priusquam ille conveniar Deum, prius quam exponer

a Audio venditionis genus, in nuo à licitenditur precium Vulgari dicuntur sraffi,

Afflictio fas eit religio.

4. 10 1911 V

Sinon and

capfam, ego jam periero. An. Quid igitur faciebas? Ad. Reda adibam ipfum patrem, dicens: Pater nofter qui es in calie Nemo divoru illo citilis audit, aut libentius donar quod petitur. An. Sed interea non reclamabar tibi conscientia? Non verebaris appellare patrem, quem'tot sceleribus offenderast Ad. Ut ingenue dicam, deterrebat nonnihil conscientia led mox recipiebam animum, ita mecum cogitant: Nullus eft pater tam iratus filio quin fi videat eum periclitantem in torrente aut lacu, capillis arreptum ejiciat in ripam. Incer omneis aullus le tranquillins sgebat, quam mulier quadam cui erat infantulus in finu quam lactabat. An Quid illa? Ad, Sola nec vociferabatur, nec flebat, nec pollicitabatur, tantum complexa puellum precabatur tacite. Interes dum navis subinde illideretur vado, nauclerus meruens ne tora folveretur, rudentibus eam cinxit à prora & à puppl. Omifera prafidia! Ad. Interim exoritur quidam facrificus fenex,annos naros fexaginta, nomen erat Adamus, la abjectis veftibus ulque ad indufium, abjectis eriam ocreis & calceis. juffit ut omnes stidem pararemus nos ad natandum, Atque in stans in medio navis, concionatus est nobis ex Gersone quing; veritares de utilitate comfitendi, hortatus omnes,ut le quilq; præpararet & vita, & morti. Aderat & Dominicamus quidam, tuic confessi funt qui volebant, An. Quid tu? Ad. Ego videns omnia plena tumultus, tacitè confessius sum Deo, damnans apud illum meam injufthtam, & implorans illius milericordiam. An. Quò migrarurus, fi fic periffes? Ad. Hoc committebam judici Deo. Negjenim volebam effe mei ipfius judens tamen bona quædam spes interim habebat animum meum. Dum hac sguntur, redit ad nos nauta lacrymabundus, Paret, inquit, fe quifque: nam navis non erit nobis ului ed quartam horæ partem. Iam enim locis aliquot convulsa hauriebat mare. Paulo post, nauta renunciat nobis, se videre procul turrim facram, adhortans, ut divi, quilquis effer ejus rempli præfes, auxilium imploraremus. Procumbunt omnes, & orant ignotum divum. An. Si nomine compellafferis eum, fortaffis audiffet. Ad. Erat ignotum, Interim nauclerus quantum poteft, co navim dirigit jam laceram, jam undig; combibentem undas, ac plene dilepfuram, ni rudentibus fuiffet fubcinata. An Dura rerum conditio. Ad. Eò provedi fumus, ut ejus loci incolæ prospicerent nos perielicantes; ac procurtentes catervacion in extremum littus, fublatis togis, & galeris in lanceas impopus, invitabant ad fefe, ac jactatis in colum brachiis fignificabant

ě

-

ŀ

n. E 15 G

15

4th

Scabant fe deplorare noftram fortunam. An. Expetto wiid evenerit, Ad. Jam mare totam navim occuparat, ut nihilo suciores effemus futuri in naui quam in mari. An. Hie ad facram anchoram confugiendum erat. Ad. Imò ad milera m. Nauez scapham exonerant aqua ac demittunt in mare. In bane omnes fele conantur conjicere, nautis magno tumulm reclamantibus, fcapham non effe capacem tante multitudinis; arriperet fibi quisque quod poffet, ac nataret, Res non patiebatur lenta confilia; alius arripit remu, alius conrum, alius alveum, alius firulam, alius tabulam ac fuo quifes pralidio nitentes, committunt le fluctibus An. Quid imerim accidit illi muliercula, qua fola non ejulabat? Ad. Illa omnium prima pervenic ad litus, An. Qui potuit? Ad.line posueramus eam repande tabule, & sic alligaveramus, et non facile poffet decidere, dedimus illi tabellam in manum; qua vice remi uteretur, ac bene precantes expoluique in fluctus, conto protrudentes, ut abeffet à navi, unde erat pe-Illa lava tenens infantulum, dextra remigabati An. O viraginem! Ad. Quum jam nihil supereffer, quidan avulat ligneam statuam virginis matris, jam putrem atque excavatam (a) foricibus, camque complexus capit natares An. Scapha pervenit incolumis? Ad. Nulli prius periere rem vocant Porrò triginta sele in eam conjecerant. An. Quo malo fate id factum eft? Ad. Pries quan posset le liberare à magna navi, illius vacillatione subversa. An. O factum malel Quid rum? Ad. Ego dum aliis consulo, pene perieram . Al. Quo pacto? Ad. Quia nibil fupererat aptum natationi. An aut muribus Illie fubera fuiflent uful, Ad. In co rerum articulo malnis fem vile fuber, quam candelabrum aureum, Circumspicientus in histo- ti tandem venit in mentem de ima malt parte, eam quoniria ecclefia- am folus eximere non poteram, afcifco focium, huic ambo inaixi, committimus nos mari, fic ut ego dextrum cotnu tenerem, ille lavum. Dum fic jacamur, facrificus ille dis idolum, concionator nauticus, medium injecit le in humeros no-Gros, Brat autem ingenti corpore. Exclamamus quis ille tertius? Is perdet nos omnes. Ille contra placide . Sint Inquit, bono animo, lat spatii est. Deus aderit nobis, An Cur ille cam ferò coepie effe natator? Ad .Imò futurus eras in leapha una cum Dominicano, Nam omnes hoc honoris illi deferebant, fed quanquam erant invicers confesti in navi, tamen obliel nelcio quid eircumftantiarum, rurfusibe in ora navis confitentur & alter alteri manum imponit, interim capha perit : nam hær mibi natrayit Adamus As. Qui

a Sorek animal guod vulgo gli-Colu. Vites qua fecundum ædificia funt à foricibus infestantur Theodore-Rica refert cum Chriftis ani Seraniqued grande h.bebatur Alexan. driz fecu ribu. frangerent, & caput clue abstulissent, greges foricum inde procurride

qua lun cus Qu ore

6

7

fi

in tâ

it de

flu

fer

Sac

illi ac

aliqu quo fent Lor rand forta inqu bue a inqui

malu um d lus 2 genu modu micab tacus. baftili robut

adnau tuto p An. (pore, inta c matun 13

85

1

An Quid actum eft de Dominicano ? Ad. Is ut idem narfabat, implorara divorum ope, abjectis vestibus nudum le commilit natationi . An. Quos divos invocabat? Ad. Dominicum Thomam, Vincentium, & nelcio quem Petrum, fed inorim: fidebat Catherina Senenti. An Chriftus illi non veniebat in mentem? Ad. Ita n rrabat Sacrificus. An. Melius enataffet, fi non abjeciffet facia cucellam, ea depofira qui portit agnoscere illum Catharina Senensis? Sed perge narrare de te .Ad. Dum adhuc volveremur juxta navim, arbitrio fluctuum, hue & illuc fe volventem, clavus illifus frangie femur ejus qui tenebat lavum comu. Sic ille revulfus ett, facrificus precatus illi requiem æternam, fucceffit in focum illius, adhortans me, ut magno animo tuerer cornu meum ac ftrenue moverem pedes Interim potabamus multum aduz falfz. Adco Neptunus nobis non balneum rantum falfum, fed potionem eriam falfam temperarat, quanquam facrificus ei rei monstraret remedium. An. Quod obsecro? Ad. Quoties unda nobis occurreret , ille oppoluit occipitium, ore claufo. An Strenum fenem mihi narras. Ad. Ubi jami allquandiu fic natantes nonnihil promovissemus, sacrificus, quoniam erat mirz proceritatis, Bono, inquit, es animo, sentio vadum. Ego non ausus tantum sperare fælicitatis, Lorgius, inquam, ablumus à littore, quam ut vadum sperandum fit. Imd, inqui, fentio pedibus terram. Est inquam. fortaffis è seriniis aliquod quod buc devolvit mare. Imd inquit, scalptu digitorum plane sentio terram. Quum adbuc aliquandiu nata ffemus, ac rurfus fentiret vadum. Tu face inquir, quod tibi videtur factu optimum, Egotibi cedo malum totum, & vado me credo, fimula; expectato fluctuum deceffu, pedibus fequurus est quanto poruit curfu. Rurlus accedentibus undis, utraque manu complexus utrumos genu, obnicebatur fluctui occulrans fefe fub undis, quemadmodum folent mergi, & anates? rurfus abeunte fluctu promicabat & currebat. Ego videns hoc illi fuccedere, fum imitatus. Stabant in arena qui porrectis inter fe prælongis haftilibus fulciebant fele adversus imperum undarum , viri robulti, & fluctibus affueri, fic ut ultimus haftam porrigeret adnacanti Ea contacta omnibus in littus se recipientibus; mio pertrahebatur in ficcum. Hac ope servati sunt aliquor, An. Quot? Ad. Septem, verum ex his duo soluti sune teore, admoti igni. An. Quot eratis in navi? Ad. Quinquainta odo. An. O favum mare I faltem decimis fuiffet contatum, que lufficiunt facer ctibus. Ex tanto numero

He

ber

mu

ruc

fee

cog

ma

nur

213

Be.

dian bire

& in

tand

gunt

aliter

lices

Roga

iclic

famu

famu

nime

rzie

tam paucos reddidit? Ad Ibi experti fumus incredibilem gentis humanitatem, omnia nobis mira alacritate suppedicantis hospitium,ignem, cibum, veftes, viaricum. An. Qua gens erat? Ad. Hollandica. An. Ifta nibil humanius, quum tamen feris nationibus cinda fit. Non repetes opinor poftbac Neprunum. Ad. Non, nisi mihi Deus ademerit fanam mentem. An, At ego malim audire tales fabulas, quam exos riri.

ARGUMENTUM.

Colloquium boc varios gentium mores, & civilitatem in recipiendis, & tractandis advenis indicat, Hofpitium Lugduniex folis mulieribus, Galle rum mores in pandocheis fuis qui fabulas narrare folent & jocos, Germen longe inciviliores in advenis trast andiszrudes, & plane inbogisti. Hopite ipfi fuos curant equos. Mos excipiendi per hypocaustum. Non parani cenam nifi notis prius bofotibus quotquot ca nocte venturi fint promifent discumbent. Omnes idem folvunt, quantumvis alii plus duple ablebuerint vini.

BERTULPHUS GULIELMUS. Ur ita visum eft plerifque biduum aut triduum to

morari Lugduni? Ego femel iter ingreffus non conquiesco, donec pervenero quò conflitui. Gu. Imdero admiror quenquam illine avelli poffe, Be. Quamobrem tan dem? Gu. Quia illic locus eff, unde non poterant avelli for cii Ulyffis. Illic Syrenes. Nemo domi fuz tractatur melini. a Hospitium quam illic in (a) pandocheo. Be. Quid fit? Gu. Ad menim lemper aditabat aliqua mulier, quæ convivium exhilarare facetiis ac leporibus. Et est illic mira formarum fœlicitis. Matet. hilares effe, & quod apponetur, boni consulere. Huichor am av cus, & mori- vis, ut possit vel ipsum Catonem(b) exhilarare. Neccon- toman bus asperis, fabulantur ut cum hospitibus ignotis, sed veluti cum elin um; e ab autoribus notis ac familiaribus. Be. Agnosco Gallicæ gentis home 2. Hi nitatem. Gu. Quoniam autem ill z non poterant adeffe per or putud, quò d effent obeunda munia dome fica, reliquique omi di jux vz confalutandi, continenter adftabat puella ad omneis jo cos inftructa, una faris erat omnium jaculis excipiendin par, ut bæc fuftinebat fabulamadonec rediret filia. Nam mater e blus. rat natu grandior. Be. Sed qualis erat tandem apparatus! Rood [Nam fabulis non expletur venter. Gu. Profect lautus, u pobista acto convivio, lepidis fabulis alunc hominem, ne quid obre- ilem pat rædii, Mihi videbar domi effe, non peregrè. Be. Quid bium. in cubiculis? Gu. Illic nusquam non aderant aliquot puella sonten

publicam, ita dicum quod in co omnes promiscue acci. piantur. Cato tetriprædicatur

les

Hidentes, lalciviences, lufirantes, ultro rogabant, fi quid baberemus veftium fordidarumjeas lavabant, ac loras reddebant. Quid mulcis? nihil illic vidimus præter puellas, ac mulieres, nif in fabulo, quanquam & buc frequenter irrumpebant puelle. Abeuntes compleduntur tantogs affedu dimittunt, ac fi fratres effent omnes, sur propinque cognationis. Be. Fortaffis ifti mores decent Gallos, Mihi magis arrident Germania mores, utpote masculi. Gu.Mihi nunquam contigit videre Germaniam, quare te qualo, ne gravare commemorare, quibus modis accipiunt hospitem. Be. An ubig; fit eadem tractandi ratio, nescios quid ego vidinarrabo. Advenientem nemo falutar, ne videantur ambire holpitem. Id enim fordidum & shjectum existimant; & indignum Germanica lervitare. Ubi diu inclamaveris, undem aliquis per fenestellam. æftuarii (nam in his de- Id eft.hvumtfere ulque ad folftitium æftivum) profert caput non pocaufti, alter quam è telta prospicit testudo. Is rogandus est, an hoc gracum licest illic diversari, Si non renuit, intelligis dari locum, eft: illud la-Rogantibus ubi fit ffabulum, mora manu commonttrat H- tinum. lelicet tibi ruum equum tractare tuo more. , Nullus enim famulus manum admover. Si celebrius eft diverforium, ibi famulus commonstrar stabulum, atque etiam locu equo minime commodum. Nam commodiora servant venturis, thet, quare aliud dive forium. Fænum in urbibus zg e, ac teparce præbent, nec multo minoris vendunt, quam inbypocaultum, cum ocreis, farcinis, luto, id est unum omnibus commune, Gu. Apud Gallos defignant cubicula, ubi fefe exlin um; extergant, calefacian, aut quiefcant etiam, fi libear. mp 2. Hic nibil tale. In hypocaufto exuis ocreas, induis calce-per remutas fi voles induisum 5 vestes pluvià madidas suspenwie die juxta hypocaustum, ipte re admoves, ur sicceris. Et & jo pos parata fi libeat lavare manus, fed ita munda plerundin tie, it ibi post alia quærenda sit aqua, qua cotonem eam ir e blus. Gu Laudo viros nullis deliciis esseminatos. Re. Cust Cuod si cu appuleris ad horam à meridie quartam, non cot-s, it abbit tamen ante nonam, nonnunquam & decimam. Gu. Sumobrem? Be, Nibil apparant, nifi videant omnes, us also side of the parant of the compension of the parant of th

zyroti j

A dist

a Id eft vita zgroti, Gu Ifthic vere (a) conobium eft. Be. Alius ibi pel

femper aliquid adfert

DOVI.

communio, die caput, alius abstergit sudorem, alius repurgat perones, aut ocreas, alius eructat allium. Quid multis ? Ibi lingua rum ac personarum non minor est confusio, quam olim in turri Babel. Quod fi quem conspexerint peregrinz gentis, qui cultu dignitatis nonnihil præ fe fert, in hunc intent funt omnes, defixi oculis, contemplantes quafi novum allquod animantis genus adductum fit (b) ex Africa, aded it Vide proposteaquam accubuerint, reflexo in tergum vultu, contiverb Africa nenter aspiciant, nec demoveant oculos, cibi immemores, Gu. Roma Lutetia, ac Venetia, nemo quic quam miraur. Be. Nefas eft interim tibi quicquam petere. Ubi jam mula eft vespera, nec sperantur plures adventuri, prodit familia fenex, barba cana confo capite, vultu torvo, fordido veltin. Gu. Tales oportebat Cardinalibus Romanis effe à poculis Be. Is circumactis oculis, tacitus dinuerat quor fint in bypocaufto; quò plures adeffe videt, hoc vehementiùs accenditur hypociuftum, etiamfi alioqui fol zftu fit moleftus Hæc apud illos præcipua pars eft bonæ tractatiomis, filedore defluant omnes. Si quis non affuetus vapori, aperia rimam fæneftræ ne præfocetur, protinus audit: claude, Si respondeas, non fero, audis, quere igitur aliud diversorium-Gu Arqui mihi nibil videtur effe periculofius, quam tam mutos haurire eundem vaporem, max me resoluto corpor, arque hic capere cibum, & horas complures commorari: jam enim omitto rudus alliatos, & ventris, flatum , halitus putres : multi funt, qui morbis occultis laborant, nec ulus morbus non habet fuum contagium. Cer:è plerio; fcabien proprie que habent Hispanicam, sive, ut quidam vocant Gallicam, quon fit omnium nationum communis. Ab his opinor non munocantur; i. to minus effe periculi quam à leprofis. Jam tu divina quant tem thermæ discriminis fit in pestilentia. Be. Sunt viri fortes, ilta riden

0

10

R

de

quali

bo

igi

n.

of

tas

un

pu

mi

no

tol

duc

705

(1)

Be.

fcur

fpat

pro

muit

Mon

qui l

hiuf

biun

in vi

e Balnea ful natu a calida funt que artificialiter ca. dem, quod mymed:s. e Texta mollia.

ac negliguar. Gu.Sed interim multorum periculo for funt. Be. Quid facias ? Sic affueverunt, & conftantis ell's Mronice di. nimi non decedere ab instituto. Gu. Arqui ante anne xit Ganyme viginti quing; nihil receptius erat apud Brabantos, qua (0) therma publica, ex nunc frigent ubiqs. Scabiesent hie puer de- nova doeuit nos abstinere, Be, Sed audi carera. Poff rein fit a poculis, ille (d) barbatus Ganymedes, ac linteis infternit ments ac mox tor quot putat effe fatis illi numero. Sed ô deum immorts vos ille Ga- lem, qu'àm non (e) Milefiis ! cannabea diceres ex antenni detrada, Deftinavit enim unicuiq; menlæ convivas, ad mi nimum octo. Jam quibus est notus mos patrius, accumbunt

pe-

nes

gua-

n in

ntis,

eni

ali-

du

nti-

ores,

tur.

ulta

ulis

tim,

ulis.

by-

cen-

ftus.

î fo-

eriat

e Si

·Gu

jam jam pu-ullus biem

non-

anti

den

ft a nno juan enin

redi

n a

enni

ubi euique libitum fuerit. Nullum enim discrimen intel pauperem ac divitem, Inter beium ac famulum. Gu. Hzc eft illa verus zqualitas, quam nunc è vita submovie tyrannis. Sie opinor vixife Chriftum cum fuis discipulis, Be-Postquam accubuerunt omnes, rursum prodit torvus ile Ganymedes, ac denuò dinumerat fua fodalitia, mox reverlus apponit fingulis pinacium ligneum & cochleare ex esdem argento factum. Deinde cyachum vicreum, aliquaniò post panem; eum sibi quisque per otium repurgat, dum coquuntur pultes. Ita nonnunquam federur ferme borz [patio. Gu. Nullus hospitum interim efflagitat cibum? Be. Nullus, cui notum firregionis ingenium. Tandemapponitur vinum, Deus bone ! quam non fumolum ! Non aliud oportebat bibere Sophiftas : tanta eft subtilitas, & acrimonia. Quod fi quis hospes, etiam oblata privatim pecunia roget ut sliunde paretur aliudvini genus, primum diffimulant, fed eo vultu, quafi interfecturi; fi urgeas, respandent, hic diversati sunt tot Comites, & Marchiones, neg; quisquam questus est de vino meo; fi non placer, quere tibi aliud diversorium. Solos enim nobiles suz geneis habent pro hominibus, & horum infignia nufquam non oftentant. Jam igitur habent offam, quam objiciant latranti ftomacho; n.ox magna pompa venjunt disci. Primus ferme habet offis panis madefactas jure carnium, aut fi dies elt pilculentus, jure leguminum. Deinde aliud jus, polt aliquid carnium recoctarum, aut falfamentorum recalfactorum, Rurfus pulcis aliquid, mox aliquid solidioris cibi, donec probe domito stomacho, apponant carnes affas aut pifces elixos, quos non possis omnino contemnere; sed hie parci funt, & subito tollunt. Hoc pacto totum convivium temperant, quemadmo dum folent actores fabularum, qui fcenis admitcent Cheros, ita ilta alternis miscent offas ac pultes Curant autem ut (a) extremus actus fit oprimus. Gu. Et hoc eft boni Poe a. a Sententia

Re. Porro piaculum fit, fi quis interim dicat, colle hunc di-cft, alluditur fcum, nemo vescitur. Desidendum eft ufque ad præicriptum ad adus faspatium quod illi clepfydris ut opinor metiuntur. Tandem bulz quoprodit ille barbatus, aut (b) pandocheus iple, vestitu mini- um utemus prodit ille barbatus, aut (b) pangoeneus ipie, vetera inio eft quintus. mum à famulis differens, rogat ecquid animi nobis sit. Vide prov. Mox adfertur vinum aliquod generofius. A mant autem eos Supremataqui bibunt largius, cum nihilo plus folvat ille, qui plurimum bulz actum. hulerit vini quam qui minimum. Gu. Mirum gentis inge-b Iple hohium. Be. Quum nonnunquam fine qui duplo plus absumant cipit omnes in vino, quam solvant pro convivio. Sed antequam finiam

hoc convivium, dictu mirum, quis fit ibi ftrepicus, ac vocum tumuleus, pofiquam omnes coperunt incalefore pom quid multis? Surda omnia. Admifcent fe frequenter fichi meriones, quo genere hominum quum nullum fic magin deseftandum, tamen vix credas, quantopere delectenter Germanis illi cantu, garritu, clamote, faltatione, pulfu, faciunt ut hypocaustum videatur corruiturum nequequisquen alterum audiet loquentem. At interea videntur fibi fund ter vivere, arque illic defidendum eft volenti nolenti, ufque ad multam noctem. Gu. Nunc tandem absolve convivium. Namme quoque radet ta prolixi. Be, Faciam. Tandem lublato caleo, qui vix illis placet nifi putris, ac vermibus featens, prodit ille barbarus, adferens fecum (a) pinaciumescarium, in quo crera pinxit aliquot circulos, ac semicircuhificat pro-los, id deponit in menfa, tecitus interim ae triftis; Charenprie latam tem quempiam diceres. Qui agnoscunt picturam, deponunt pecuniam, deinde alius arquealius, donec expleatur pinacihutivum pi. um. Deinde notatis qui deposuerunt, supputat tecina, nihil defit, annuit capite. Gu. Quid fi quid superfit? Be, Forquod nine taffe redderet, & faciunt hoc pornunquam. Gu. Nemorepro tabella, elamat inique rationi ? Be. Nemo qui fapit. Nam protinu audirer; Quid tu es bominis? Nihilo plus folves quan all. Gu. Liberum hominum genus narras. Be. Quod fi quiet itinere laffus, cupiat mox à cana petere le ctum jubetur as pectare,donec cereri quoque cunt cubitu. Gu. Videormini videre civitarem(b) Piaronicam. Be. Tum fuus cuique nidus oftenditur, & vere nibil aliud quam cubiculum; canim enim ibi ledi funt, & præterea nihil quo utaris, aut e quod fureris. Gu. Illic mundicies eft Be. Bidem quæ in convivio, fie fint 'om- lintea forte lora ante menfes fex . Gu. Quid interim fice equis ? Be. Ad candem disciplinam tra cantur, ad quambo mines. Gu. Sed eft eadem ubique tractatio? Be Alicubicivilior eft, alicubi durior, quam parravis verum ingenere talis eft. Gui Quid fi ego tibi nunc navrem, quibus modis ho-Spites tradetur in parte Italia, quam Longobardiam vocunt, rurlus in Hilpania, deinde in Anglia & in Wallia? Nam Angli partim Gallicos, partim Germanicos mores obtinent, ut ex his duabus gentibus mixti. Wa li fe prædicent d'Id eft' in- (d)' Autox Sovas Anglos. Be. Quelo te, ut parres. Na mihi

nunquam contigit cas adire. Ga.In prælentia non eft otis

lingui, & habet farcinulam; alias dabitur opportunitas ad

facietarem ufque garriendi.

& tenuem, unde diminacium nunc pro fcutella ponitur,

ni ras

tabula fig-

Mbi zquakquo fiua -

digenas' aitrut enim Anglos' ez- Nam nauta juffir, adeffem ad horam tertiam nifi vellem to teros ex Gallis, & ex Jaxonibus

Me mixtos

ARGU

1

1

.

1

1

1

1

2 4

3

ARGUMENTUM.

GAL ncar aga

fa-

ub-CI-

16-

CU-

unc

ci.

, 6

ot-

-57

M

ä.

ex

1

lus

od

io,

10-

ci-

ere

10-

nt,

ti-

sat

10

ad

Divinum certé Colloquium! quod lupanar ipfum, caftum facit Deus non poteft falle jus oculus in abati f. ma penetrat Adale fcentibus pudiciriam eura effe debera Puella ad queftum exposita,ab inftitut o non minus surpi audm arumnofo, revocatur.

ADOLESCENTIS. ET SCORTI.

LUCRETIA, (a) SOPHRONIUS.

«Continens»

Zu. L Uge mi lepidiffime Sophroniltandem nobis reddi- temperans. tus es? Nam mihi videris abfuiffe feculum. Prim 1 fronte vix te agnoscebam, So. Quamobrem, mea Lucretia? Lu. Quia pro imberbi nobis redifti barbatulus. Quid rei eft. meum corculum? Nam videre folito torvior. Sa Cupio tecum feorfim colloqui familiarius, Lu. Au, au! non folz fumus, mea mentula? So. Secedamus in locum secretiorem. Lu. Age, confeendamus in cubiculum interius, fi quid libet; So. Nondum bic locus mibi videcur fatis fecrerus. Lu Unde the novus pudor? Eft mibi (b) muleion ubi repono mun- pro fecradum meum, locus adeo obscurus ut vix ego te visurus fim, tiore cubi-Circumspice rimas omnes. Lu. Rima nulla culo dictum eft. So. Nullus est in propinguo qui nos exaudiar? Lu Ne musca quidem, mea lux. Quid cunctaris So. Fallemus hic oculos Dei? Lu. Nequaquam; ille perspicit omnia. So. Et Angelorum? Ly. Illorum oculos non licer effugere So. Qui fit igitur, ut non pudeat homines id facere coram oculis Dei, ac teftibus fanctis angelis, quod puderet facere in conspectu hominum? Lu. Quid hoc noværei eft? venisti huc concionaturus? Indue cucullam Franciscanam.conscede suggestum, & audiamus te barbatule. So. Nec istud gravarer facere, it te queam ab ifto vitæ genere revocare, non folum turpiffimo, verum etiam misertimo. Lu. Quam ob rem? O bone! victus alicunde parandus elt. Sua quemque alit ars, hoc eft noftrum opificium, hic (c) fundus nofter. e Id eft, re-So. Opiarim mea Lucretia, ut excuffa paulifper ifta animi ditus. Nam temulentia, rem ipsam mecum consideres, Lu. Serva concio- fru cus annuos reddit nem tuam in aliud tempus: nunc(d)vivamus, mi Sophroni fundus. So. Tu quz ftus gratia facis quicquid facis. Lu Non multum apro gauaberrafti à scopo So. Nihil decedet tuo lucro, dabo qua- deanus sidruplum ut aufcultes tantum . Lu. Die que voles. So. Pri- we leti aga-

mum illud mihi responde, Habesne que tibi male volunt? Lu. Non unam So. Et quas tu viciffim odifti? Lu. Ut merentur. So. Proinde fi poffis illis facere rem gratam, facerefne? Ly. Citius miscerem illis toxicum. So. Atqui cogica nunc. an illis quicquam potueris facere gratius, quam quod vident te vivere hanc vitam dedecorofam ac miferrimam, Quidautem poteras facere moleftius ils, qui ribi bene volunt ? Li. Sic erat fatum meum, So. Jam quod effe folet omnium difficillimum iis, qui deportantur'in infulas, aut relegantur ad extremos orbis barbaros, hoc tu tibi tuapte sponte sumphilti. Lu. Quidnam est istud? So. An non sponte renunciasti omnibus affectibus, patri, matri, fratribus, fo gribus, amitz, matertera, caterila; quolcunque tibi natura conjunxità Nam & illos tui pudet, nec tu fuftines in illorum venire confocdum. Lu. Imo foeliciter commutavi affe dus meos. pro paucis enim nunc habeo plurimos, quorum tu es unus, mihi fratris semper loco habitus, So, Mitte jocos, ac rem iplam, ut habet, expende ferio. Que tam multos habet amicos, ea nullum habet articum, mibi crede Lucretia, Nam qui ad te commeant, non habent te pro amica, sed pro matula potius; vide quò te ipfum dejeceris mifera. Christus te tam charam habuit ut te suo sanguine redemerit, ut te calestis hæreditatis confortem effe voluerit, & tute faeis cloacam publicam, ad quam commeant quilibet fordidi, impuri, fcsbiofi, suamque spurcitiam in te repurgant. Quod si nondom ejus lepræ contegium, quam vocant scabiem Hispanicam, attigit te, non diu poteris effugere. Quod fi fiat, quidte infælicius, etiam fi catera effent fecunda, purares & fema, quid aliud eris, quam vivum cadaver ? Matri gravabaris effe morigera, nunc fervis lenz jurpiffimz. Parentis audire monita tædebar, hie fære tibi vapulandum eft ab ebriis & infanis scoreatoribus. Pigebat aliquid operis facere domi, quo victum quæreres; hic quos tumultus, quæ pervigilia suffines? Lu. Unde nobis hie concionator novus? So. Jam mibi & illud fac cogires. Itte formæ flos, qui tibi conciliat amatores, brevi defluxerit Quid tum facies milera? Quod fterquilinium te fuerit abjectius? fies ex meretrice lens. Non omnibus contingit ifta dignites, &fi contingar, quid sceleratius, aut quid diabolice malitie vicinius? Lu. Vera funt, ml Sophroni, propemodum que dicis omnia. Sed unde tibi ifta nova fanctimonia, qui foleas effe nugator omnium nugaciffimus ? Nemo re uno frequentius, aut intempestivius bue commeabar. Audio te fuisse Roma.

ı i

n-· (-

ıc,

nt

u-W.

ur

nli

re

s,

1, m

m

m

m

ŋ,

r-

e-

¢-

Qi-

is Te

Se Fui. Lu. Arqui inde folent redire deteriores. Quo pacto cibi diverium accidit ?So. Dicam, quia non codem animo, modoque Romam adii. Czreri fere ided eunt Romam, ut redeant deteriores : & ad earn rem supperunt affirim occafiones. Ego cum probo viro profectus ium cujus hortatu pro lagena libellum mecum attuli, Novum Teftamentum ab Eralmo versum. Lu. Ab Eralmo? Aiunt illum effe sesquibereticum. So. Num & huc pervenit illius viri nomen? Lu. Nullum celebrius apud nos. So. Vidittin'hominem? Lu. Nunquam, Sed oprarim vidiffe, de quo tam multa audivi mala. So. Fortaffis à malis Lu. Imò à viris reverendis. So. A quibus . Lu. Non expedic vicere. So. quam ob rem ? Lu. Quia fi tu effutires, & res permanaret ad illos, meo quaflui non minima portio decederet. So. Ne metue, lapidi dixeris, Lv. (a) Admove zuiem, So Inepra, quid opus eft admora aure quum simus soli ? an, ne Deus exaudiat ? Prob Fft her wie Deum immortalem ! video te piam merericem, que men-zeceptum. dices (b) fobleves eleemolyna. Lu. At ego ex iftis mendicis ut res filenplus capio lucri, quam x vobis divitibus. So. Spoliant ma- fa duo foli tronas bonas, ut effundant in meretrices malas. Lu. Sed perge fint in agro de libro. So, Faciom, & præftar. Ibi me docuit Paulus qui ne-tamen qui, Scit mentiri, quod net fcorta, net fcortatores regni caleftis ha- loquitur direditatem confequentur. Hoc ubi legiflem, lic copi coghare a-fi bmiffiore. pud mes medica res eft quam expecto ex bereditate paterna, quum nih ! & tamen malim venunciare foortis omnibus quam à patre exha- fit orus, redari : quant d magis cavendum eft, ne me exharedet Pater b Videtur teleftis ? Et adveisus exhæredantem aut abdicantem pa- netcio quid trem, aliquid prælidium porrigunt humana leges, adverlus de monachis exbæredantem Deum nihil eft (c) fuff igii. Itaque mihi po mendicitatinus interdixi omnem fcortorum ufum Lu. Si quidem poffis tem protefcontinere .So. Bona continentiæ pars eft, ex animo conti- a Alias fufnemem effe velle . Postremò superest extremum mali remedi- trag i, um, uxer Roma in panitentiarii finem, to'um (d) Augea fabulum effudi ; is multis prudenter hore sus, ad puriratem d Vide pro fabulum eftual 3 is muitis prudeiner flore das, as par verbium, de animi & corporis, ad facram lectionem, ad crebras preces, diu collectis ad vitz fobrietatem ,pro pæna nibil aliud indixit, cuam firdibus. ut flexis genibus ad fummum altare dicerem Pfalmum, Miferere mei, Deus: & fi mihi suppeterer perunia, darem egenti cuipiam Carolinum unum. Admiranti mibi quod pro tot scorrationibus tantillum poenæ infligeret , fris facete re-"Spondie. F.li, inquit, fi ver è panitet, fi vitam commutas, ni il mover panam, fi pergas, ipfa libido tandem abs te plus fatis "panarum exiget, etsamfi facerdos non indicat. Me vide, lippu, tremu.

remulum, incurvum; at olim talis eram, qualem te hidenus fuiffe prædicas. Sic ego refipui, Lu. Ergo ut video, perdidi meum Sophronium. Se.Ime lucrifecifti. Nam ante perierat, nec fibi amicus, nec tibi. Is nunc te vere amat, ac tuam fitit falutem. Lu. Quid igitur fuades, mi Sophroni? So. U: quam primum te subducas ab ifta vita. Adhuc puella es: quod contractum eft labis poteft elui. Aut nube marito, nos aliquid ad dotem conferemus: aut confer te in collegium aliquod facrum, quod lapfas recipit: aut commurato loco dedas te in familiam alicujus boneftz matronz. Ad horum quodlibet offero tibi operam meam. Lu. Amabo semi Sophroni, circumspicito; sequar euum confilium. So-Sed interim hic te submoveto. Lu. Hui tam eit? So: Cur non potius hodie quam cras, fi dilatio damnum haber, mora periculum? Lu. Quò me vertam? So. Colliges omnem mundum tuumseum trades mihi velperi, famulus clam deferet ad fidelem matronam: aliquand opoft ego te producam, veluti deambulandi gratia: apud eam matronam latitabis meo sumpru, donec tibi prospexero, id fier brevi. Lu. Age mi Sophroni, trado me totam in tuam fidem. So. Gaudebis olim facto.

CONVIVIUM POETICUM.

ARGUMENTUM.

Convinium Poeticum doct findio a convivari inter quos parfimona eum festivinate, bilarina fine turpiloquio siteratio fabulio condire debet divivium, Iambi cruenti Poete viri judicio parum admirando Bona famule tres dotes primaria: Fidelicas, Deformitas, Ferocias. Locus ex Eumbi Terentiani prologo illustratur Locus in Epodis Horat, ad Canidiam, Locus Execos, aliudagere, pibil agure, male agere. Locus Aristot. Elembor, explicatur. Thoma Poetice varianur, diverso metro. Sentensia des munusy ex Roribus, fr arboribus in borto. Carmina item Graca componuntus.

HILARIUS, LEONARDUS, CRATO, CONVIVÆ, MARGARITA, CARIMUS, FRANCIUS, PARTHENIUS, MUS FERVUS, HILARII

a Jambici frimetri fra: víque ad koge. Hi. (a) Evis apparatus, animus est lautissimus. Le Conam sinistro es auspicatus omine. Hi. Imd absit omen triste! Sed our boc putas? L. Crucnti iambi baud congruunt convivie.

er. Euge, certum est adesse Mujas, effluunt carmina im-

(b) His

(b) Hi. Bi vatatiles tracheos mayelis, en accipes Vilis apparatus bic eft, animus eft lautifumus. & Trochaigi funt tetrametri.

Quanquam & iambi olim ad rixas ac pugnas nati soft didicerunt omni fervire materiz. O pepones/ habeis penenes in horto nostro natos. En(e) lactucas fessiles, succo te-crigane nerrimo, suo nomini respondentes. His delicias quis sanus sed humi non præferat apris, murænis, & attagenis? Or. St licer in fpargune convivio poetico vera loqui, quas tu la ducas vocas, beta fele. funt. Hi. Hoc omen avertant superi Gr. Sic res bebetsvide figuram, Tum ubi fuccus lacteus, ubi molles aculei? Hi. Facis ut addubitem Heus! accerse huc famulam. Ma gareta, Tiliphone, quid ribi venit in mentem, ut pro lactucis, nobis apponeres beras? Ma. Dara opera feci. Hi. Quid ais venefica? Ma. Volebam experiri, an inter tot Poetas effet qui lactucam dignosceret à beta, na scio te non posse dignoscere. Diche mibi bona fide quis animadvertiteffe beras Ce. Crato. Ma Facile divinabam non fuille Poetam. Hi. Siquid tele polithec defignaris, ego te pro Margareta voca- d'Alludit ad bo (d) Blicam. Co. Ha ha he! Ma Ilta nomenclatura nec femmam obehorem me reddunt, nes macilentigrem; fape vicies mam, & in die mibi commutat nomen; ubi quid cupit eblanditi, Gizci beta woeat me (e) Galateam, Euterpen, Calliopen, Callirrhoen, aprellant Meliffam, Venerem, Minervam, Quid nond Ubi quid Bairon fromachatur, repente fio Tiliphone, Megara, Alecto, Medula, osappellane Bancis, aut aliud quiequid illi fuggetlerit (f) splendide fultos ac bilis. Hi Abi hine cum tuis betis Blites. Ma. Quorfum nihili, co artinebat buc evocare? Hi. Ht redires unde veneras. Ma Vatus quod bera. dictum est, Proclivus est evocare cacadamonem, quim abi-vilis & inages. Co. Ha ha hel apposite Ur ribi res habet Himilopus est de heba ell aliquo carmine magico, quo illam binc abigas, Hi . Habeo e A calore in promptu.

(2) Debrere zurlagides, sun agen Dun finnen delectando, Ma. Quidais Alope : Gr. Cavetibi Hilari, impingio co- Musa nolaphum, fic abegifti rung zoo carmine. O magum egre-men eft gium! Mi Quid tu credus Crato, effe hanc? Ego cali car. Calliope, a mine abegiffem decem magnes cacadamones Ma. Pili non dine vois. facio tuos verlus Gracanicas. Hi. Adhibendus eft igitur Callirrehe, ut videa, bombus magicus, sut fi nec bic fufficiet, (b) Mercu-nympha,

lacteo Hu-

chre fluat Mel fla apis, opinor fuiffe ancillam Chryfippi Baucis an us & pauperenla. Apud Ovid f Allufit ad ilud Horat. Save aliud nomen, juffit quod felendida bilis, id eft, infania g Hoc carmen Plin. indicat ufurpari folere in magicis remedits, d eft, tugire catharides, lupus crudelis vos pericquitur Cantharis nfed. genus, venenum habens lethale b Hac virga dat, & adimit fomnos, hac animas evocat orco, & surlum quod velit in tartara mittit, Lege Virg. 4. En.

rii caduceum, Cr. Mea Margareta, scis Poetarum genus effe sfflatum, non aufim dicere furiolum: rogo te, ut iftam rixam in aliud tempus proroges, nosque hac coma vel mea caufa fusviter tractes, Ma. Quid mihi cum iftius verficulis. Szpenumero guum ett eundum ad macellum, non babet quod numeret, & interim cantillat versiculos, Cr. Sie funt Poetz, Sed age, fac fodes quod dico, Ma, Equidem faciam in tuam gratiam, quoniam novi te probum, qui nunquam contriveris cerebrum tuum in ejulmodi deliramentis; ac demiror quo fato in hunc incideris chorum, Cr. Unde id conjectas? Ma. Quia nasus obesior, & oculi nitentes, & corpus succulentum. Nunc mihi hujus nasum contemplare, & risum Sardonium, Cr. Sed obsecro, meum suavium; ut istam iram mihi condones. Ma. Abeo, nec pottulo, ut quisquam cæterorum hoc nomine mihi gratias agat. Hi. Abifine jam? Ma. Non tam procul quin audiat te. Mug. Jam eft in culina, secum nescio quid murmurans. Cr. Famulam habes minime muram. Hi. Aiunt bonam famulam oportere tribus dotibus effe præditam, ut fit fidelis, ut fit deformis, ut fit ferox, quam vulgo malam vocant. Fidelis non diminuit rem, deformem non ambiunt proci, ferox facile tuetur jus heri sui. Nam aliquoties opus est non solum lingua, verum eriam manibus, Hæc mea è tribus duas habet virtutes, deformis juxta ac mala, de fide dubito. Cr. Linguam audivimus, sed ego metuebam tibi à manibus, Hi, Admovete manus peponibus, de lactucis actum eft. Etenim fi nunc juberem apponi lactucas, fat scio, carduos apponeret. Sunt & melones, fi quis hoc genere magis capitur. En fici recentes, modò decerptos à matre teftatur lac in pedunculo. A ficis solet aqua sumi ne quid obliment stomachum, en habetis è limpidissimo sonticulo vivam ac frgidiffimam; utilem & vino diluendo. Cr. At ego nescio, utrum utro diluam, vinum aqua, an aquam vino, adeò mihi hoe vinum videtur hauftum ex codem fonticulo Musarum. Hi. Tale vinum conducit acuendis ingeniis Poetarum, vos craffi craffis delectamini, Cr. Utinam Craffus elfem ille bearus. Hi Ego malim effe Codrus, aut Ennius. Quandoquidem mihi contigit habere convivas tam multos, támque infigniter eruditos, non committam ut nibilo doctior cos dimittam. Est locus in prologo Eunuchi, qui multos torquet. Nam plerique codices sic habent.

Bonz faimulz Proprietates tres Sic existimet, friat,

Responsum, non dictum elle, quia lafit prior,

Qui bene vertendo, & eas describendo male &c.

In his verbis desidero sensum argurum ac Terentio dignum. Nec enim ideo læsit prior, quia malè vertit Græcas fabulas, sed quia Terentianas carpterat. En. Juxta vulgò jactum proverbium; Qui pessimè canit primus inciplet. Cum essem Londini apud Thomam Linacrum; virum sic in omni genere Philosophiæ doctissimm, ut nihilo secius has Grammaticorum minutias ad unguem calleat, ostendit mihi codicem mirà vetustate, in quo sic habebatur seriptum:

Sitexistimet, Sciat,

Responsum, non dictum esse, quale sit, prius, Qui bene vertendo & eas describendo male, Ex Gracis bonis Latinas sectt non bonas.

Idem Menandri Phasma nunc nuper dedit.

Si autem ordinandus eft fermo, ut quale fit, indicet fibjiciendum exemplum prioris dicti, minitabatur se vicisiias reprehensurum aliquid in fabulis ejus, à quo fuerat reprebensus. Atq; hic negat videri debere convicium, sed responfum. Qui laceffir, jacit dictum; qui regerit lacefficus, respondet. Hujus rei promittit exemplum, quale fit, quod Græcis dicitur, ofor, Latinis quod genus, aut veluti, five videlicet, aut puta. Deinde subjicit reprebensionem, in qua, prius adverbium respondet ad alterum adverbium veluti diverfum, quod sequitur, nuper: quemadmodum pronomen, quis, respondet ad dictionem, idem. Veteres enim Lavinii fabulas in totum damnat, quoniam jam exciderant ex hominum memoria. In his quas nuper dediffet, certa notat loca. Mihi videtur hæc germana lectio, verulq; Comici sensus, nili quid diffentit senatus populuigs Poeticus. co. Imò pedibus omnes in tuam descendimus sententiam, En. At ego vicissim à vobis quiddam leve, ac facillimum discere cupiam, quo pacto metiendus fit hic verficulus.

Ex Gracis bonis, Latinas fecit non bonas.

Micate digitis. Hi. Opinor more veterum elidi S. ut secundo loco itt anapæstus. Eu. Accederem nisi casus auferendi desineret in is natura longam. Itaque submora consonante nihilominus manet longa vocalis. Hi. Vera prædicas. Cr. Si quis illiteratus, St ignotus ingrederetur, planè crederet nos inter nos micatione digitorum rusticorum

ludum renovare. Le. Nos quantum video, fruitra micamise digiris: tu fi potes, expedi. Eu. Videte quantula res non-nuaquam resquet homines, etiam eruditos: przpoficio, ex, pertinet ad linem carminis przecedentis

Qui bene vertendo, & cas describendo male, ex

Gracis bonis Latinas fectt non bonas:

Ita nihil est scrupuli Le, Sie est, per Musas Ca. Quandoquidem corpimus micare digitis, velim ut aliquis mihi versum hunc ex Andria digerat in suos pedes.

Sine moidia laudem invenids, @ amicos pares.

Nam mihi læpè tentanti non successit. Le. Sine in, iambus eft,vi is, anapeftus; laudem in, fondeus venias anapeftus, & ami surfus anapaftus, Ca. Habes jam pedes quinque, & fuperfunt tres syllabz, quarum prima est longa, ut nec iambum facere poffis, aut tribrachyn. Le, Protecto vera prædices, Haremus in vado, quis nos expedier? Eu. Nemo melius; quan qui induxit in hoc vadum. Age Carine, ne cela, fi quid habes,inter candidos amiculos. Ca. Nisi me fallie memoria, videor mihi quiddam tale legifle soud Priscianti, qui docer apud Latinos Comicos, v, consonantem perinde elidi ut vocalem quemadmodu frequenter in hac dictione enimvero fic ut pars, enime, faciat anapæftum. Le, Itaque metire nobis Ca. Faciami Sine invidi, proceleufmaticus ett, nif mavis elidi, per Synærelin, ut quum Virgilius, oureo, ponit in fine carminis heroici pro oure. Quod fi placet, erit primo loco tribrachys; à lan, spondeus estid invenis dact plus as & a dactylus; micos, spondeus; pares, iambus. Sb. Carinus nos explicuit ex hoc fane vado, Sed eft in eadem fcena locus, quem haud scio an quisquam animadverterit. Hi. Obfecro profer. Sb. Illic hunc in modum loquitur Simo.

Sine ut eveniat, quod volo,

In Pamphilo ut nibil fit more reftat Chremes

Hi. Quid hic te offendit? Sb. Quum Sine, sir minitantis, nibil hic lequitur quod faciat ad minas. Proinde (uspicor 2 Poeta scriptum suisses)

Sin eveniat, quod volo.

Ut fin respondeat ad, fi, quod praceffi ;

Si propter amorem uxorem nolit ducere,
Proponit enim senex duas partes inter se diversas. Si
Pamphilus ob amorem Glyceris recusat nuptido, erit quod cum
illo exposinsem sin ille non recusarit, tun mibirestat exorandus
Chremes. Porto hyperbaton lo gius secit interpellatio Sosiz,
Estomachus Simonis in Dayum. Hi. Mus, portige mibi codi-

cem. Cr. Committis tu muri codicem ? Hi. Tutlis quant vinum. Difpeream nifi verum dixit Sbrulius, Pa. Trade mihl codicem, ut oftendam alium fcrupulum, In prologo Eunuchi versus hic non confisc.

Habeo alia multa que nunc condonabuntur Quanquam enim Comici Latini pracinue sumunt sibi multam liberratem in hot genere Carosinis, tamen nulquam memini illos Senarium claudere Spondae, nifi forte legendum eft, codenabium (a) a reggo mus, sur condonabimus, mu- a Sine perfor rato numero persona. Ma.O mores verè Poeticos! In ipso nalimine convivii (b) micant digitis, & librum adhibent. Lu- b Ruftice. fus & literas præftat servare in mensas secundas. Cr. Non ett vulgaris omnino pellimum confilium dat Margareta, obiemperabi- etiamnum tur: placato ftomacho revocabimus lulum, interim digitis Italia, Vide micabimus in discos. Hi, Videte luxum poericum. Ha-proverbium betis triplex ovorum genus, elixa, alla frixa; omnia re- cum in tenecentissima funt, intra biduum nata. Pa. Ego butyri elum bris mices .. non fero: si frixa sunt oleo, perplacebunt. Hi. Abi puer, Metieban-tur versus disce ex Margareta, in utro frixa sint. Mus. In neutro, in-sublatis ac quir. Hi, Nec in butyro nec in oleo? In quo igitur? Mus. reprefis di-In lixivio, ut ait. C. Qualis percontatio, talis responso; giris,id mu-Quid negotii eft dignoscere butyrum ab oleo. Ca. Præfer-lier putat tim his, qui tom facile discernunt lactucam à beta. Hi.Ha- effe micare betis ovationem, sequetur aliquando triumphus. Heus puer, circumfer oculos. Nibilne vides bic deeffe? Muc. Permults. Hi, Hzc ova defiderant condimentum, quo temperetur calor. Muc. Quod vis? Hi. Die ut ex contufis (a) vitis c'aviculis mittat nobis succum. Mus. Dicam. Hi. Quid huc e Natura redis inanis) Mue. Negat (d) è claviculis succum exprimi addit vitil Le. O famulam! Certe fabulis condiemus oya palmiribas noftra, In Epodis Horarianis offendi locum quendam, non quosdam depravatum, quod ad feripturam attinet, fed depravate inter- quibus repit pretatum, nec à Mancinelle solum, cererisque recentiori- & alligat bus, verum etiam ab iplo Porphyrione. Locus est in car- tele; has plimine, quo canit palinodiam Canidiz veneficz:

Tunfque venter partum ejus, & tuo Cruore rubros obstetrix pannos lavit, Utcunque fortis exilis puerpera.

Existimant enim omnes bic, exilis nomen effe, cum fit quafi parvos verbum. Adicribam verba Porphyrionis, fi tamen illius effe clavos juffecredendum eft: Exilem autem,inquit, sub illa specie, quasi ric contunpuerperio facta fit deformis , per exilitarem corporis ma-di. ciem naturalem dicit, Pudendus lapfus, fi vir tantus non

nius vocat claviculas lib 23, in prologo, d perverse

lenlie

fenfit metri legem reclamare buic fenfui. Negs enim quare tus locus admittit Spondaum, Verum Poeta jocatur illam vere peperiffe, quanquam non din languiffer ac decubuiffer a partu, fed ftatim exiliiflet e lecto. quemadmodum folent qualam fortes puerpera. Hi. Habemus tibi gratiam Sbruli, qui cam laure condieris ova noftra. Le, Isti non diffimile eft, quod legitur in primo Odarum libro, Odzinitium eft: Tu ne que fieris, Sic autem habet conftans lection Neu Babylonios Tenta is numeros, ut melius quicquid erit pati. Hune locum lea transiliun veteres interpretes, quali nihil habeat scrupuli, solus Mancinellus sentiens orationem imperfectam juber addi, poßu Sb. Habes aliquid de bacre compertius? Le. Nescio, sed mihi videtur Horatius Græci fermonis idioma reddidiffe, quod nullus Poetarum facit libena ld eft infitius aut frequentilis : Nam Græcis eft familiare (a) aparemphaton adjungere huic dictioni wick wis. Sic Horatius, ut pali, pro patiaris Quanquam quod divinat Mancinellus non ell prorfus absurdum. Hi. Mihi vehementer arridet quod dicis. Curre Mus, & adfer fi quid eft reliquum, Cr. Quid ifthuc eft novarum deliciarum? Hi. Hic eft cucumis fectus in laminulas, hoc est jus ex coctis intestinis cucurbita, conducit lubricandis intestinis. Sb. O canam vere medicam ! Hi. Boni consulite, Moxaderit Gallins ex corte nostra. Sb. Commutabimus ribi nomen, & pro Hilario vocabienus Apicium. Hi Age, nunc ridete quantum voletis, cras fortaffe ferio laudabitis hanc canam. Sb. Qui fic? Hi Cum fenferis tibi probe conditum effe prandium. Sb. (b) Fame ? Hi. Scilicet. Cr. Scis Hilari quid provincia te vellem fuscipere? Hi. Sciam fi dixeris, Cr. Chorus canit hymnos quoldam non indoctos, fed per indoctos multis locis depravatos, eos cuperem tua opera nobis restitui; ut

I

2

C

Ìs

CL

110

M

ne

m

40

å

Vel

ali

id

mu

gir

Pin

ren

DU

fcr bi

lim

id o

ft. pef

& Allufit ad. didum Socratis,qui dixit, famem effe condimemtum omnium & jucund ffimű & minimo parabile'

micun, de

pati,

Hoftis Herodes impie, Christum venire quid times?

autem exemplum proferam, ita canimus;

O do diaionis unius inversus geminum vitium invexit carmini nam boftis, cum trochau fficiar, nullum habet locum in carmine iambico, & Hero [pondæus, non recipitur in fede secunda. Nec dubium est, quin versus ita primum scriptus fit, Herodes boftis impie, jam epithetum, impie, mollius cobæret cum koftis, quam cum Herodes. Porrò quonia Herodes dictio Greca ett, y vertitur in gin colu vocandi, ut Zonpar THE & Zw'xeates quemedmodum & in A yanenvor w.negaredicatus verticur in o micron Rurfum ica canimus hym-Fef# AUE,

Jesu edrona virginum, Quem mater illa concepit, Que sola virgo parturit.

Dubium non eft, quinconcipit, fit pronunciandum. Nam temporis hypallage gratiam etiam addit fermoni. Ridiculum sutem eft, nos offendi in concipit, quum fequatur partirit. Hi, Itius generis, & iple permulta offendi, nec pigebit olim huicrei aliquet dierum opellam dare: nam milit viderur Ambrofius in hoc carmine non parum habere gratiz, adeo fere finit dimetrum dictione triffyllaba, & cafuram fere collocat in fine dictionis. Id crebrius apud eum fin quam ut cafus videri poffic. Si quæritis exemplum : Dem Creator; hic eft penthemimeris, accinitur, omnium: potique rector, accinitur, veftiens, Diem decera, accinitur lumine : noctem foporis accinitur gratia. Sed adeft gallinafaris obela, que mihi totis decem annis peperit ova, & exclusit pullos. Cr. Indigna erat que necaretur. Ca. Si licet aliquid admifcere de ftudiis severioribus, habeo quod proponam. Hi. Modo ne nimium fit tetricum ca, Non eft. Copi nuper legere Senece epistolas,& in iplo statim portu, quod alunt, impegi; locus eft in prima epifto a. Et fi volueris, inquit, attendere, mayna vitæ pars elabitur male agentibus, maxima nihil agentibus; tota alind agentibus. In tac fencen ia affe dat nefcio quid atgutiz, quod ego non facis affequor Le Divinabo, fi voles. Ca. Maxime. Le. Nemo perpetuò peccat. Et tamen luxu libidine, ambitione ceterisque vitiis, magna vite pars perit, sed multo major vicz portio perir nihil agencibus. Porro nihil agere dicuntur, non qui vivunt in otio, sed qui rebus, frivolis & nihil ad fælicitatem conducentibus occupantur; inde proverbium, Satius eft ceffare, quan nibil agere. Sed tota vita perit alind agentibus. Alind agere dicitur, qui non est attentus ad id quod agit, Perit igieur rota vita, quoniam cuin vacamus vitiis, aliud agimus; dum vacamus frivolis, aliud agimus;dum ftudemus philosophiz, (quoniam id facimus fupine & ofcitanter) aliud agimus, parum attenti, velut ad rem minime feriam; hæc interpretatio fi parum arridet ; numeretur hac fententia Seneca, inter eas quas in boc scriptore damnat Aulus Gelius, ut frivole argutas. M.MIbi fane fatis arrider (Sed interim ftrenue ad g llinam. Nolim vos falli, nibil præteres parati eft) quadrat enim ad id quod praceffic: Turpiffima eft jactura que per negligentiam ft. Id autem declarat bac trimembri lentenia. At pauld post videor milit videre mendam, mortem non profpicimus

a prospicimus que a frote sunt, sed procul; respicimus à tergo reli-

Magna pars ejus jam præteriit. Nam legendum arbitror morrem (a) profpicimus. Profpicimus enim que procu ablunt cum mors magna ex parte præterierit nobis. Lu. S fibi permittunt philosophi, ut aliquando divertant in prata Musarum, fortaffe non videbitur absurdum, fi nos aliquando vel animi gratia divertamus in illorum regionem. Hi Quid ni? L. Quum nuper relegerem librum Aristotelis, quem inscripfit wepl T exexxor, quorum argumentum eft rhetoribus cum philosophis magna ex parte commune, comperi infignes errores interpretum. Neque dubitandum eft quin hic, qui Grace nelciunt, in multislocis egregie Aristoteles enim proponit hujusmodi genus ambigui, quod nascitur ex voce que eadem declarat diver-[2] δη μανθάνεσεν οι επιςάμενοι τὰ ρὰς ἀποςομα]ιζόμενα μαν θάνεσι δι γεαιμαπικοί. το γας μαν θάνειν διωνυμον, TOTE EUVIEVAL Y COLLEVOY THE COMESHUN IS TO NAUB LYEN TOM Shuny Ild verterunt in bunc modum. Quonia difeunt feience tes. Na fecundum os Grammatici difcut. Difcere enim aquivocum ad intelligere eum, qui utitur disciplied; & acciper disciplinam. Hi Vilus es mihi nunc Hebraice loqui, non Latine. Le. Bitne quisquam vestrum qui audivit hic ullam voce æquivocam? Hi. Nullam. Le. Quid igitur stultius quamid veile vertere quod verti non poterat? Neg; enim quemadmodum Gracis μανθάνην, lonar μαθείν, & μαθητεύει, ita Latinis discere, doctrinam accipere, aut tradere Quaquaman boc fit verum, nescios magis arbitror fic, way darly effe anceps apud Gracos, quemadmodum cognoscere apud Latinos. Cognoscit enim qui novit, & cognoscit judex qui difcit caulam. Sic opinor Gracismay Saydy dicitur praceptor, qui exigit pralecta pueris, & pueri quibus pralegitur. Quam vero venufte reddidit, Ta jap amosouan Course mar Saveory of yearmantoi, Nam fecundum os grammatici discunt , cum vertere debuerit. Nam grammatici que dict mt, docent. Hic interpretis erat aliud exemplum supponere, quod non eadem verba, sed eandem rei speciem exhiberet, Quanquam hoc loco suspicor etiam in Graca scriptura nonnibil effe mendæ; scribendum aute ομώνυμον τοπ Eurieras, zi To Laußarery. Paulo post subjicit aliudexemplum ambigui, quod nalcitur non ex vario vocis ejuldem fignificatu, led ex diversa connexione To Benedul habit Me 7803 Woheniss, velle me accipere pugnantes. Sic enim vertit, pro co quod erat, velle me capere hoftes, &fi legas Biss 31, fermo fit dilucidior; Vultis me capere boftes . Nam pro

1

b

t

S

ta

n-

li.

is,

m

12,

a-

76

en-

K)-

ert.

14

ıd-

47,

m-

rey

ere

dex

12.

ele-

OT

20 0

m4-

lum

iem

cri-

n In

ex-

dem

Bãi

nim

EN

Nam

Pro-

pronomen potek præcedere verbum capere, & potek fequi. Si przeedat, hic erit fenfus: Vultis ut ego capiam boftes? Si lequatur , erit bic; Vultis ut hoftes me capiant? Subjicht ejuldem generis aliud exemplum, aga δ πς γινώσκει, τέπο y worker; id eft; An quod quis novit, boc novit? Ambiguitas eft in 7870. Id f fumatur acculandi calu, fenfus erit, Quicquid alicui cognitum eft, id illi cognitum effe. Sin nominandi calu, lenlus hic erit. Quem rem quis intelligit, es intellgie : quali cognosci non possie, nisi quod vicistim cognofcat. Rurfus aliud subjicit, apa o me opa Tero seas ega de + niova, des oga o niwy, an quod quis vider, id videt ? fed videt columnam, columna igitur videt; rurfus in 7870 eft ambiguitas, quam priùs indicavimus. Verum bæc urcungs reddi poterant Latinis auribus ; quod fequitur nullo modo reddi poterat, apa o ou ons elvas Tere ou ons tivas ons de hidor fival, ou dea ons hidos fival. Quod illi fic reddiderunt; Puras quod tu dicis effe, boc tu dicis effe; dicis eurem lapidem effe, tu ergo lapis dicis effe, Obfecro, quis omnino fenfus humanus ex his verbis percipi poffir? Ambigultas enim partim pendet ex idiomate Graci fermonis,que eft in majore,ac minores quanquem in majore eft & alia embiguitas in duabus dictionibus & & Tito. que fi capiantur nominandi cafu, sensas erit. Quicquid te dicis effe, boc tu'es. Sin accufandi, fenfus erit. Quamcung; rem tu dicis effe, eam dicis effe; ad hunc lenlum lublumit, Al Soy one ei J. Sed ad priorem colligit, ou apa one xi Sosei] Grzci fermonis proprietate femel aufus est imitari Catullus.

Phaselus iste, quem videtis hospites,

Ait fuille navium celerrimus. Sic enim ferebatur bic versus in antiquio: ibus editionibus, Hoc ignorato, necesse est multis modis delirare eos, qui in hæc loca scribunt commentarios. Ne id quidem quod inibi continenter lequitur, Litino poteft effe perspiquem, Καὶ αρά δει σιρώντα λέγειν. διτίον οδ δει,το σιρώντα λέγίν, το τε τ λέροντα σιγάν, κ, το τα λερόμενα. Id reddiderunt hunc in modum, Et putas eft tacentem dicere, Duplex enim eft tacentem dicere, & hunc dicere tacentem, & que dicuntur. An non hac Sibylla folis obscuriora? Hi. Mihi nec Græca fatis liquent. Le. Exponam pro mea divinatione. An possibile est tacentem dicere? Hæc interrogatio duplicem baben fenfum, quorum alter eft falfus & abfurdus, & alter effe potest verus. Nam fieri non potest, ut quiloquitur, non dient es que loqui ur hoceft, ut loquendo tacent, sed MI

fieri poteft, ut is qui loquitur, taceat eum qui loquitur, Quanquam hoc exemplum recidit in alteram formam. quam paulò poft subjicit. Rursum illud admiror quod mox in genere ambiguitatis, que nascitur ex pluribus dictionibus conjundis mutarint Graci vocem feculi in literas, &iτα δαί τα γράμματα, quum Latini codices habeant scire feculum. Hic enim cuplex fenfus nalcitur, vel ut ipfum feculum feiat alquid, vel ut aliquis feiat feculum. Verum hoc mollius eft in alava, five in xos μον quam in γράμμαwas Nam liter & dicuntur abfurde feire quippiam. Verum nihil abfurdi fit, fi quis dicar, aliquid nostro feculo notum efferaut alique noffe fuum feculum. Jam aliquando post ubi proponit exemplum ambigui, ex accentu, non veritus eft interpres pro verbis Homeri Supponere Virgilians, quum eadem fuerit neceffitas in illo exemplo. Quicquid dicis effe, hoc eft. Ex Homero refert Aristoteles, & zara mileras oulem. Si s afpirerur ac circumfectatur, lonar, enjus computrefcit pluvia, fin & fit exile & acutum, fonat non computrescit pluvia. Atque boc quidem sumprum est ex lliades Alcerum eft Sidouer de os Eux & accentu collocato super penultimam sonar, concede illis fin super primam, Si Aouey, Sonat damus, At Poeta non sentit Jovem dicere, concedimus illi, sed Jupiter mandat iph fomnio, ut illi ad quem mittitur concedat potiri voto. Dicum eft enim Sidoueppro Sidovas. Pro his duobus Homericis Subjecerunt hæc ex noftris poetis, velut illud ex Odis Horatii.

Me tuo long as percunte noctes.

Lydia dormis

Etenim fi accentus fit, in, me, correpto; &, eu, fit grave; unica dictio eft, metuo, timeo. Quanquam bac ambiguitas pender non folum ex accentu, verum etia ex compositione, Alterum supposuerunt ex Virgilio.

Hen! quia nam tanti cinxerunt ethera nymbi.

Quanquam bæc quoque ex compositione nascitur ambiguitas. Hi. Sunt ifta quidem argura, dignaque cognitu, Leonarde; fed interim vercor, ne cui convivium boc fophifticum videatur magis quam Poeticum; alias, fi videbitur, vel toa Id eff,re. tum diem venabimur Elenchos (4) in Blenchis. Le. Hoc eft dargutioni- in luco ligna, in mari quaremus aquam, Hi. Ubi eft meus Mus? Mu.Adeft Hi.Mone Margaretam ut tradat belleria. Mu. Abeo. Hi. Rurium ades vacuus? Mu. Negat fe de bellariis cogitaffe, & ait fatis diu feffum effe. Hi. Vereor, ne fi diurius bie philosophemur, illa nobis mensam subvertat,

bus. *XEYXIV enim redarguere eft,

quemadmodum Xantippe Socrati : consultius eft igitur ut bellaria fumamus in horco, ibi fimul & ambulabimus, & libere nugablmur. Interes fibi quilque decerpat ex arbore quod luber. Co. Placer confilium. Hi. Bft illic fonticulus quovis vino suavior. Ca. Qui fit ut hortus tous magis nireat duam aula? Hi. Quia bic versor frequentius. arridet ble, ne parcite noftris opibus hortenfibus. Jam fi faris viderur deambulatum, quid fi confidamus buc fub tilia, & Mulas cicamus? Pa, Age, fiat. H. Thema suppeditet borrus iple Pa Si pracefferis, lequemur. Hi. Age,faciam. prapostere facit cui varin deliciis niteat hortus; cum animum habeat nullis disciplinis nullis virtutibus excultum Le. Credemus adeffe Mufas, i reddideris eandem fententiam carmine. Hi. Hoc mihi longe proclivius, profam oracionem vertere carmine quam argentum commutare auro. Le. Dic ignur. Hi.

Cui venitet bortus undiquaque flosculis, Animumas nullis expolitum dotibus Squalere patitur, is facit prapoftere.

Habetis carmen Musis (a) & Apolline nullo. Sed elegans a Allufie ad fuerit, fi fingult hanc fententiam diverso genere carminis illud Marti. reddatis. Le. Qui vicerit, quid præmit feret? Hi, Hunc (a. polline nul-lathum onustum maiis, aut prunis, aut cerasis, aut mespitis, lo aut pyris, aut fi quid aliud magis adblanditur (b). Le. Quis b Id eft, plaerit arbiter certaminis? Hi. Quis nisi Crato? Et idcirco cet, ficut folus non certabit, quò magis ausculter. Cr. Vercor ne ta- citur quod lem firis habituri judicem, qualem olim habebant (c) coc- placer. cyx & luscinia inter lese canendi gloria decertantes. Hi. Sat e Qui latine eft fi placet omnibus. Co. Placet arbiter, incipe Leonarde. dicitur cu-

Custot deliciis remidet bertus, Herbis, floribus, arborumque fætil, El multo, & vario, nec extolendum Curat pettus, & greibus probalis, Et virtutibus, is mibi videtur Lavo judicio, parúmas reclo.

Hi. Carinus arrodit (d) unquem, expedamus aliquid elabo- Pers, Nec ratum. Ca. Nulla adeft Mula.

Cura cui eft, ut niteat hortus flosculis ac fœtibus Negligenti excolere pectus disciplinis optimis: Hic labore, mibi ut videtur, ringitur prapoftero.

Hi. Non fruitra arrofus est unguis. Eu, Quoniam ordo me tus ungues arrodens ait vocat, ne nihil adferam:

tima produaa, notus cft apologus de certamine canedi inter lusciniam & cuculum afino judice. d Goffus eft cogitantis. pluteum czdit, nec demorfos fapit ungues Ide Chereftra-

hos.

M 3

Qui Rudet ut varis niteat cultiffimus bortus Deliciis ,patiens animum fquallere, nec ullis Artibus expoliens, hinc eft prapoftera cura.

Hi. Non en cur extimulemus Shrulium. Nam ille fic fcatet versibus, ut plerunque vel imprudens effundat carmina, So

Cui vernat bortus cultus & elegans. Nec pectus ullis artibus excelit, Prapoftera is cura laborat. Sit ratio tibi prima mentis:

Pa. Quisquis accurat variis ut bortus Floribus vernet, neque pectus idem Artibus fanctis colit, bunc babet pra-

-postera cura: Hi. Nunc experiamer, cui hortus suppeditet plures fententias. Le. Quidni faciat tam dives? Vel hoc rosetum mihi Suggerer quod dicam. Ut brevis eft rofe nitor, ita fugax eft juventus; properas carpere rofam prinfqua marcefcat; magis admitendu eft,ne fine fruetu tibi effluat juventus. Hi. Thema latis aprum carmini. Ca. Ut inter arbores fuus cuique fœtus, ita inter homines fue cuiqs dotes funt. Eu. Ut terra fi excolatur ,varias opes gignit in ulus humanos ; neglecta, fpinis ac vepribus obducitur; ita hominis ingenium, fi excolatur optimis studiis, plurimas edit virtutes, fin negligas , varils occupatur viciis. Sb. Hortus quotanni scolendus eft, ut niteat; animus femel excultus boneftis fludis, perpetuo florat at vernat. Pallit amænitas hortorum non avocat animum ab honestis studiis. fed ad bæc invitat porius; ita quærendi funt lufus ac joci qui non absunt à literis. Hi. Euge, video examen sententiarum. Nuncad versusssed antequam id aggrediamur, mea sententia fuerit exercitatio nec inclegans , nec infrugifera, f primam fententiam torius reddamus Grzcis verficulis, quoties reddidimus Lavinis. Hic auspicabitur Leonardus, jam .lim familiaris Musis Graconicis. Le. Incipiam si jubes. Hi. Jubeo atque impero. Le.

ο κηπός δεινάνθεσιν γελών καλοίς, Ο δενές μαλ αυχμών, τοις καλοίς μαθημαση CU'X ESTROULO ETO OUR OPDOS OPOPEI, Περί πλείου Φ ποίων τὰ φαυλ' η κρειπονα.

Cui hortus est floribus ridens pulchris, Animus ve o maxime squalet , bonis disciplinis Non eft ornatus; bic non rette fapit, Pluris aftimans deteriora quam meliora.

(a) Ego

ol

fu

1

m

CO

fit

fu

Fe

ros fi]

de

ore

da

(a) Ego prziulem egi, succedet qui volet. Hi. Carinus. Ca. Salios facer-Imo Hilarius, Le. Sed video Margaretam intervenire, ad-dotes Martis fert nescio quid deliciarum. Hi, Si id fecerit, me fefellerit; ni fallor, mes furis, quid adfers? Ma. Sinapi , quo condiatis veftra qui faltames turts, quid adrers, Ata Silapi, qui multam nochem, & bant in bellaria, an non pudet hie gerrise in multam nochem, & pompa. prapostes vos poeta multa blateratis in loquaeltatem formi- ful autem narum ? Ca. Haud male monet Margareta, jam tempus eft, qui faltat ut fuum quisque nidum adeat, alias in hoc pulcherrimo cer-primus, taminis genere, vel folidum diem confumemus. Hi. Sed cui bufda choaddicis præmium ? Le. In præsentia quidem mihi ipsi ad- reis mos ut dico. Nullus enim vicit præter unum me. Hi. Qui vicifti, umus folus qui non certaveris ? Sb. Vos certaftis, at non decertaftis. aufpicetur Ego, quod nemo veftrum potuit, vici Margaretam. Ca. Hi- unde quiflari, zquum postulat, auferat calathum.

INQUISITIODE FIDE.

AR GUMENTUM.

Inquifitio de Fide Summemconsinet, & Synopfin Catbolice profesionis. cui ticulus Indneit Luiberanum ut fic orthodoxa ejus fide utramą; partem trabat in Cato. suncordiam. De excommunicatione, & brutis Pape fulminibus. Etiam de Nam is pueimpiis,& bareticis confuefeendu si spes sit ulla corrigendi, Symbolum ver-tis prælegi-hum oft militare. Paraphrasis divanisima & elegantissimain Symbolum tur. Apostolicum,

Antus, BARBATTUS. Au. (b) Duerorum el cantilens, Saluta libenter. Verum noxii. Sicvobaud scio, an mibi fas fit tibi dicere falute. Ba. E. numen las quidem malim qui det falutem, quam qui dicat. Sed quamo- vum Vejove brem ifthuc ais Aule? Au. Quamobrem ? Quita fi fcire vis. d Vide Plinoles aur fulphur, aut falmem Jovis. Ba. Sunt & (c) Vejoves, e. 43 Bruta ; funt bruta (d) fulmina, multim etiam origine diffidentia rione venific à fatidicis. Nam ut suspicor, tu de anathemate sentis. Au. nec quicqua Rem conjectas; Ba. Audivi quidem borrenda tonicrua, ful- portendunt, minis ictum non fenfi. Au. Qui fic ? Ba. Quia nibilo pejus Patidica concoquo, neq; irrequietius dormio. Au. Sed hoc periculo rate quid. hus folet effe malum, quia non fentitur . Verum hac bruta . Refere pla] fulmina, que tu vocas, feriune montes, & (e) maria. B4. verba ex lo-Feriunt, fed irritis ict bus. Eft (f) & fulgur è vitto, feu docitavi. vale zreo, An, Certe territat & hot. Ba. Verum: fed pue-fvide prov. ros. Solus Deus habet fulmen, que feriat animam. Au. Quid g'arbone'afi Deus eft in suo vicario? Ba Utinam fit. Au. Imò multi triere: videdemirantur te jamdudum non esse quovis (g) carbone atri- quempiam orem. Ba. Finge me talem. Arqui tanto magis erat optan- excommuda falus perdito, fi placet Evangelica dectrina, Au, Op-nicatum.

M4 .

quis alus cundantibus rem copit, dicitur incepific choream. In libella e Sunt Ioves finistri &

tanda quidem, at non dicenda. Ba. Cur ita ? Au. Quo pudefeat ictus fulmine, ac refipifcat. Ba . Si fic nobifcum egiffet Deus perieramus omnes, Au. Quamobrem ? Ba. Quia auum effemus inimici Dei, cultores idolorum, militantes in caftris Satanz, boc eft, modis omnibus excommunicaciffimis tum ille maxime nobiscum confabulatus eft per filium fuum, suoque colloquio nos restituit in vitam quum estemus mortui. Au. Ista quidem vere narras? Ba. Imò male ageretur cum omnibus zgrotis, fi medicus fugeret alloquiums quoties ingens morbus gravat milerum ; imò tum maxime conveniebar adeffe medicum. Au, At Ego mesuo ne tu mibi cirins affles aliquid tui mali , quam fiat ut tuo morbo me-

Id eft, lu- dear . Nonnunquam ulu venit ut pro medico fiat (a) palzum quum ftrites qui vifi: zerorum. Ba. Ita quidem ufu venit in cor-Luciani

avifit phre- porum morbis . Verum in animi malis eft tibi parata antineticum, Vi- dotus adversus omne contagium. Au. Quenam? Ba. de Lapithas Adamantinum propositum, non dive li à fententia femel infixa. Deinde cur palæftram mernis, ubi res verbis agitur? An Est aliquid quod dicis, si modo spes fit profectus, Ba. Proverbio dicitur ; Donec foirat homo forandum effe. Et juna Paulum, Charit as nefcit defperare, quia fberat omnia. An Non pestime monesjarque hac spe puto mihi fas este tecu mile re fermonem aliquantisper, ac fi pateris, medicum agam. Ba. Licet. Au. Vuigolunt invin percontatores . Et tam en in medicis probantur, qui percontantur de fingulis. Ba. Percontare à cœlo usque (b) ad terram, si libet Au. Experiar, modo fidem des, ce responsurum ex animo. Ba. Domedo capite usque sciam qua de re velis percontari. Au. De symbolo Apostolorum . Ba. Audio (e) milirare verbum, nec recufo haberi pro zantur dant hofte Christi,fi quid hic fefellero, Au, Credis in Deum patrem nomen im- omnipotentem, & qui condiderit coelum , & cerram? Ba. Bt quicquid colo terraque continetur: atque eriam mentes angelicas Au Quum Deum dicis, quid fentis? Ba Sentio mentem effe quandam æternam, quæ nec initium habuerat, nec finem fit habitura : qua nihil effe poreft nec majus, nec fa-Kt Symbo- pienelus, nec melius. Au. Ista quidem fatis pic. Ba. Que nutu suo omnipotenti condidit quicquid eft rerum viabiliam, num cft que aut invisibilium, que sapientia mirabili moderatur ac guinter ipfos bernat univerfa, fea bonitate pafeit ac fervat omnia, atque hominum genus collaplum gratuito restituit. Au. Sunt quicalceft, five dem ifta tria przeipus in Deo; fed quid fructus capises ifterum cognitione? Ba Quum omnipotentem cogito, me totum illi submitto, ad cujus majeftatem nibil eft hominum

D plautinum proverbium, pro à ad pedes c Qui baptiperatori Charifto, culusiacramentis au-Corantur. lum apad milites figconvenit, Eve Id vomutum.

3

...

8

0,

-

ex

aut Angelorum fublimitas. Deinde plena Educia credo quod ab illo factum tradunt facra litera, fimulque futurum. quicquid ille promifit, quando nutu quicquid vult poreft, quantumvis homini videatur impossibile. Ita fit ut meis viribus diffilus, totus ab illo pendeam qui potest omnia. Ubi fapientiam illius incueor, nihil tribuo mez fapentiz, verum credo omnia rediffime, justiffimeque ab co fieri , eriamfi juxta sensum humanum videantur absurda, aut iniqua. Cum bonitatem confidero, video nihil effe in me, quod illius gratuite beneficentie non debeam, & nullum arbitror effe tantum crimen ,quod ille nolit ignoscere refipiscenti ; neque quicquam effe , quod ille non fit largiturus, cum fiducia perenti. Au. Num facis effe putas, quo credis illum effe talein ?Ba. Nequaquam : fed fyncero affictu totam fiduciam. ac fpem in illum unum transfero, dereftans Saranam, omnémque idololatriam, & quicquid est artium magicarum.Illum solum adoro, nihil illi nec præferens, nec æquans, non angelum, non parentes, non liberos, non uxorem, non principem, non opes, non honores, non voluptates; paratus & vicam illius causa perdere, fi jufferit, certus eum non poffe perire, qui se totum illi tradiderit. Au. Nihil igitur colis, nihil cimes, nihil amas, nif unum Deum? Ba.Si quid veneror, fi quid meruo, fi quid amo prater eum, ejus causa amo, metuo, colo, omnia ad illius gloriam referens, semper illi gratias agens, five | zra con'ingunt, five triffia, five mori datur, five vivere. Au. Sana quidem est hactenus qua oratio. De secunda persona quid sentis ? Ba. Sciscitare. Au. Credis Jelum fuisse Deum, & hominem? Ba. Maxime. Au. Qui fieri poruit, ut idem fit Deus immortalis, & homo mortalis? Ba. Istud illi facile fuit efficere, qui quicquid vult potest. Et ob divinam naturam, quam eandem habet cum Patre, quicquid magnirudinis , spienciz, & bonitatis attribuo patri. idem tribuo & filio : quicquid debeo patri, debeo & filio, nili quod ita vifum eft patri, ut per filium conderet ac donatet nobis omnia. An Cur igitur lac z litera filium frequentius appellant Dominum,quam Deum? Ba, Quia Dous authoritaris, bos eft, principatus eft nomen, que patri precipue convenit, qui simpliciter principium est omnium, arque ipfius etiam deitatis fons. Dominus redemptoris & affertoris vocabulum eft. Quanquam & pater redimit per filium, & filius Deus eft, fed ex Deo patre. Solus autem pater à nullo est, & in personis divinis principem locum obtinet, An, Ergo & in Jesu collocas tuamfiduciam? Ba. Quid

qu'in

mi

ut

Tal

rer

De

lid

cui

mo

sâ.

fur

,,ŧ

" n

(n

pria

Pro

cun

fern

qui

pur

"i

car

illì

tur,

im

tiff

tan

im

fali

lo

Au

cru

tun

Cu

alit

pro

in c

Objetio. Ex loco teftimonio-

ni? Au. Sed propheta maledictum dicit, qui fidit in homine. Ba. Sed huic uni homini dara est omnis potestas in cœlo. & in terra, ut in nomine ejus fledatur omne genu cæleftium, terreftrium & inferorum. Quanquam nec in hoc fiducia, fpeique mem facram,ut aiunt, anchoram figerem, ni Deus effet. Au. Cur eum filium appellas? Ba. Ne quis somnier effe cresturam. Au. Cur unicum? Ba, Ut difcernam natura filiam à filiis adoptionis, cujus cognominis honorem nobis etiam impertit ut neminem præter hunc allium expedemus. Au. Cur eum qui Deus erat, hominem fieri voluit? Be Ut homines home reconciliaret Deo. Au Credis conceptum citra virilem operam, opificio Spiritus fancti, ac natum ex incorrupta virgine Maria, de illius subftantia sumpto mortali corpore? Ba. Maxime. Au. Cur fic nasci voluit? Ba. Quia fic decebat nasci Deum, fic decebat nasci, qui nofirz conceptionis, ac nativitatis fordes purificaret. Homimis filius nafei voluit Deus, ut nos in illum renascentes efficeremur filii Dei. Au, Credis illum versatum in terrisjes egiffe miracula, ea docuiffe, que prodita funt literis Evangelicis? Ca. Certiùs quam te credo effe hominem. Au. Non fum inversus Apuleius, ut suspiceris afinum latere sub hominis specie. Sed credis bunc eundem effe Messiam illums quem delinearunt figura legis, quem promiserant oracula Propheterum, quem tot feculis expedarant Judzi? Ba. Nihil habeo persussius, Au. Credis hujus doctrinam, ac vitam fufficere ad perfectam pietatem? Ba. Admodum. Au. Credis eundem vere comprehensum. Judzie, vinctum colaphis & alapis calum, consputum irrisum, flagellatum Sub Pontio Pilato, ac denique suffixum in crucem; arque inibi mortuum, Ba, Maxime. Au. Credis illum to omni lege peccati cuiulcunque fuiffe immunem? Ba. Quid ni? Agnum abique macula, Au. Credis illum fua fponte hac omnia perpeffum? Ba Imo libenter, wque etiam frienter, fed ex voluntate patris, An. Cur pater filium luum unicum innocentem fibique chariffimum hac tam atrocia pati voluit? Ba. Ht hac victima nocentes fibi reconciliaret, in illius nomen collocantes fiduciam, ac ipem noftram. Au. Cur Deus paffus eft fic collabi totum humanum genus? Et fi paffus eft , non paruit alia via farciendi ruitiam noftram? Ba. Hoc mibi perfriffit non humanaratio, fed fides, nulla ratione potuiffe fieri melius, neque ad falutem no tram utilius. Au. Cur hoc mortis genus illi potiffimum placuit? Ba. Quia juxta mundum erat probrofistimum : quia diri lentique cruciatus: quia

quia conveniebat illi, qui porrectis in omnem mundi plaga membris, omnels orbis nationes invitaret ad falurem, & homines terrenis curis affixos evocaret ad calefia, Denique ut referret nobis ferpentem zneum, quem Moles fulpenderat in Riplte, ut quicunque defigerent in illum oculos, fanarentur à vulnere serpentums fidémque prophetæ liberaret, qui prædixerat. Dicite in nationibus, regnavità ligno Deus. Au. Cur & sepiliri voluir, idque cam accurate obliius myrrha & unquentis, inclusus novo monumento è solido (a) vivóque faxo excifo, obfignato oftio, adtribiris etiam a An faxa custodibus publicis? Bu. Quò magis constaret effe vere nascuntur & mortuum. Au. Cur non flatim revixit? Ba. Hac ipsa de cau- augeicant, incertum. så. Etenim fi mors fuiffer ambigua, fuiffer & ambigua re- Viva tamen furredio fed hanc voluit effe cerriffimam, "Au. Credis faxa dicun-"bujus animam descendiffe ad inferos? Ba Hanc particula tur, qua non fuiffe quondam additam , nec in Symbolo Romano, loco funt "nec in Symbolo Orientalium Ecclefiarum, reftis eft Cy- amota. mianus; nec recenfetur apud Tertullianum vetukiffimu fcrimorem . ego tamen & hoc firmker credo, vel quia congruit cum prophetia Pfalmi : Non derelinques animam meam in infemo & rurlus, Domine eduxisti ab inferno animam meam; vel quia Petrus Apostolus in epistola prioris (de cujus autore nunquam fuir dubitatum) capite tertio feripht hunc "in modum : Mortificatus quidem carne , vivificatus autem u fpirituin quo & his qui in carcere erant fpiritu veniens præditavit. Verum ut credo descendiffe ad inferos, ita non credo ille aliquid effe paffum;descendit enim, non ut illic cruciaretur, sed ut nobis frangeret regnum Satanæ . Au. Nibil adhuc impium audio: fed mortuus eft ut nos peccato mortuos revocaret ad vitam. Caterum cur revixit? Ba. Tribus potiffimum de caufs, Au. Quibus? Ba. Primum ut nobis certam fpem faceret resurrectionis. Deinde, ut feiremuseum immortalem effe, nec unquam moriturum, in quo præfidis falutis noftræ collocavimus. Postremo, ut nos quoqi per penitentiam mortui peccatis, per baptismum una cum illo fepulti , per gratiam ejus revocemur ad vitæ novitatem. Au. Crediine, quod idem corpus, quod moreuum fuit in cruce , quod revixit in sepulchro , quod visum & contrectatum est discipulis, subvexerit in cœlum ? Ba. Maxime. Au. Cur voluit relinquere terras ? Ba. Ut illum omnes spiritualiter amaremus , neque quifquam in terris fibi Chriftum * Ex comproprie vendicaret, fed omnes ex æquo tolleremus animos paratis à in coelum , scientes illic effe caput noftrum . Etenim a minus.

As

leg

ac

no

hoe

cep

gin

lyn

fon

tris,

DUO

um;

in f

Ba.

eft,

qui

patr

qui

cati

cer

VUS

plic

Pile

hon

Pof

rum

ргіа

clef

quit

fione

deis

infi

hil a

uniu

erroris,

nunc homines tantopere fibi placent ob veftis colorem, ze fel figuram, quimq; fic quidam oftentent fanguinem aut praputium Chrifti, & lac matris Virginis, quid credis futurum, lii in manfiflet in terris vestitus, comedens, loquens? Que dif. fidia paraffent ifta corporis paculiaria? Au. Credis illie N immorcalitate donatum affidere dextrum patri? Ba. Quid Pro ni ? ut rerum omnium Dominum, & rocius regni paterni fu confortem. Hoc iple discipulis promiserat futurum, atque boc fpectaculum exhibuit Stephano Martyri fuo. Au. Cur boc exhibuit? Ba. Ne nos ullain re trepidaremus, gnari quam potentem patronum, ac Dominum habeamus in colis. Au. Credis illum codem corpore rediturum, ut judice vivos & mortuos ? Ba. Quam habeo certum effe hacten perada, que prophete de Chrifto pradixerant, tam haben certum fore quicquid in posterum voluit nos expedire. Prior adventus exhibitus eft juxta vaticinia Prophetarum, quo venit humilis, ut nos inftitueret ac fervaret. Exhibebitur & fecundus quo veniet sublimis in gloriz patris: ante cujus cribunal fifti cogentur omnes homines cujulcunque nationis, cujuscunque status, five Reges, five plebeil, fre Græci, five Scythæ: nec folum hi, quos adventus ille de prehendit vivos, verim etiam omnes qui ab inicio mundi ulque ad illud tempus mortui fuerint, fubità revivilcent, & suo quisque corpore conspiciet judicem. Aderunt & Angeli beati, tanquam famuli fideles : aderunt & damones judicandi. Tum è sublimi pronunciabit illam inevitabilem fententiam quæ Diabolum cum his, qui illi adhælerum, trdet æternis suppliciis, ut poftea nulli poffint nocere; pios transferet in confortium remi caleftis, tutos ab omni moleftia: quanquam hujus adventus diem nobis ignotum effe voluit. Au. Nihil adbuc audio morbis. Veniamus igitur ra à o po-1 ad tertiam personam. Ba. Ut viderur. Au. Credis in Spiritum re ad ani- fanctum? Ba. Credo hunc effe verum Deum, una cum Pa-

mid eft, tre & Filio. Credo boc Spiritu afflatos fuiffe, qui nobis Veteris ac Novi Testamenti libros tradiderunt, fine cujus ope nemo prevenit ad falutem. Au. Cur appellatur Spiritus? Ba. Quis que mad modum corpora noftra vivunt halitu, itt tacito fandi Spiritus affirtu vivificantur animi nottri. Att Annon licet Patrem vocare spiritum? Ba. Quidni? Am An non igitur confunduntur personæ? Ba. Non : nam Pater fpiritus dicitur, quod fit incorporeus, id quod omnibus personis est commune juxta naturam divinam. Sed tertia persons dickur Spiritm, quod alicunde spiret. & per animos fele

fele transfundat insenfibiliter, velut à terra leu fluviis spirant aur 2. Au. Cur perfonz fecundz tribuitur nomen fipra rum lie Ba. Obperfectam muuræ & voluntaris similitudinem. Au. Eft Filius fimilior Patri, quam fpiritus Sandus? Ba. Non juxta naturam divinam, nifi quod hoc magis refert proprietatem patris, quod ab iplo quoque procedar Spirispecifari filium? Ba. Quia cum divo Hilario nusquam hunc lego. Au, Cur in symbolo (a) folus parer dicieur Deus? Ba.

dif-

illic

Quid

CŒ-

um, bi-

an-

que Lye

de

ndi

ge-

11-

em

-11

ios

10-

fe

tur

im 8-

2-

pe

153

ita fg.

44

1.

us

is

05

nari Quòd hic, ut dixi, simplicites sit autor omnium que sunt, a Est pars il-ac totius Deitatis sons. Au. Dic clarius, Ba. Quoniam nihil ans que prelicet nominari poteft, cujus origo non manar à patre. Siquidem seffir, Cur ma hoe iplum quod filius ac Spiritus fan dus Deus eft, patri ac- in facris filibeo ceptum referunt. Præcipua igitur autoritas, hoc eft, ori-us frequenare. ginis ratio, est in patre folo, quod unus ille à nullo est. In latur Domilymbolo tamen fic accipi poteft, ut Dei nomen non fit per- mus quam fonz proprium, fed in genere politum, quod mox per pa. Deus, nune tris, filii & Spiritus sancti vocabulum diftinguatur in u-poteaquam num Deum; quæ naturæ vox, comprehendit patrem, fili- tus mentio um, & Spiritum fan dum, hoc eft tres personas. Au. Credis fada, rogat in sanetam Ecclesiam? Ba. Non, Au. Quid ais? Non credis? cur in symin fanttam Ecclesiams Ba. 1901, an. Qua als Chrifti, hoc bolo ex crieft, congregatio quadam omnium per univerlum orbem, folus pater qui contentiunt in fide Evangelica, qui colunt unum Deum diaus fie patrem, qui totam suam fiduciam collocant in ejus filio, Deus: de re qui eodem bujus spiritu aguntur, à cujus consortio rese-bitatiostancatur, quisquis admittit crimen letale. An. Cur horres di- tum de concere, Credo in fanctam Eccleft m? Ba Quia fic me docuit Di- fuetudine vus Cyprianus,in folum Deum effe credendum, in quo fim- fcripturaru pliciter omnem fiduciam reponimus. Ecclefea verò propiè dida, quanquam non constat nisi ex bonis, tamen ex hominibus conftat, qui ex bonis fieri possunt mali, qui falli poffunt & fallere. Au. Quid fentis de communione fan Corum? Ba. Hic articulus omnino non attingicur apud Cyprianum quum ille nominatim indicet, quid in quibus Ecclesis plus habeatur aut minus. Sic enim ille conne dit. Sequitur namq; polt hunc termonem. Sanctam Ecclefi im remiffionem peccatori, hujus carnis refurrectionem. Ac nonnullis viderur hæc pars no fle civer la à superiore, led explicare, &

infigere quod modo dictu erat, fanctam Ecclesiam : ut ni-

bil aliud Gt Ecclesia, quam wins Dei, unius Evangelii,

unius fidei, unius fpei profeffio, ejufdem fpiritus, corundem

eit & foiri. nulla eft du-

facra-

facramenterum participatio ? breviter, talis quadam com munio bonorum omnium inter omnes pios, qui fuerunt ab initio mundi ufque ad finem qualis et membrorum corpe ris inter ipfa focietas, fie ut aliorum benefacta subveniant aliis, donec viva funt membra corporis. Czerum extra Societatem hane, ne propria quidem benefacta conducum guiquem ad falutem, nifi reconcilietur fan &z congregati oni, & ided fequitur, remiffionem peccatorum, quia extra Ecclefiam non est ulla peccatorum remissio, quantumvis homo maceret fe pankentia, & exerceat opera mifericordiz. In Ecclefia inquam non hærericorum, fed fancta, hor eft, spiritu Christi congregata, est remissio peccatorum, per bapcilmum, & poft baptilmum,per ponitentiam & chves Ecclefiz datas. Au. Ifta funt adhuc fani hominis. Credifne fururam carnis refurrectionem? Ba. Frustra crede rem cætera, fi hoc quod est omnium caput, non crederen. An. Quid sentis, quum dicis carnem? Ba. Corpus humanum humana anima animatum, Au, Num unaqueque animare cipiet fuum corpus, quod exanime reliquerat? Ba. Idem bot unde demigrarat. Et ideo in symbolo Cypriani additum eft bujus carnis. Au. Qu'i fieri poteft, ut corpus jam totie ex alis in alis versum, possit idem reviviscere? Ba, Quipotuit, quicquid vult, ex nihilo creare; an buic difficile fit, quod ex sua forma mutatum est, in pristrinam naturam teiticuere? Non anxiè disputo, quibus modifid fiar; mibilitis est quod qui promifit hoc futurum, fic verax et, u mentiri non poffit: fic potens eft, ut quicquid velit, nut valeat efficere. Au. Quid opus erit tum corpore? Ba. Ut totus homo glorificetur cum Chrifto, qui bic totus affi-Rus erat pro Christo. Au. Quid fibivult quod addit, Bi vitam æternam? Ba. Ne quis suspicetut nos fic revicturet, quemadmodum fub vernum tempus reviviscunt ranz, rurfus moriturz. Nam hic duplex mors en corporis, benis. malis omnibus communis, & animi. Mors autem and peccarum eft. At post refurrectionem piis erit zterns .. ta, tum corporis, tum animi. Necenim corpus erit ampliùs obnoxium morbis, senio, fami, firi, dolori laffitudini, morti, aut ulli incommodo, sed spirituale factum spiritus arbitrio movebitur : nec animus deinceps ullis vitiis, aut doloribus solicitabitur, sed fine fine fruetur summo bono, qui eft, Deus. Contrà impios mors zterna possidebittum corporis, tum animi. Nam & corpus habebunt ad atternos cruciatus immortale, & animum peccatorum fimulis fem

om

at ab

rpe-

iant Ktra

eunt

aci-

xtra

nvis Ceri-

hoc

uo,

ch-

Cre-

de-

em,

ugi

10 hot

ties

po-fit,

16-

ís-

, u

utu

Ut Hi-

Et

ot,

li-

0-

d-

per afflictum abique ipe veniz. Au. Credis hæc ex animo, ac (erio? Ba. Sic,inquam, ut mihi minus certum fitzte mecum colloqui, Au. Ego quum effem Romz, nen omneis reperi zque fincere credentes. Ba. Imo fi excutias, reperies & alibi multos, quibus hac non aquè persuala fant. Au. Quum in tam multis, & arduis consentias nobiscum, quid obstat quò minus totus sis noster? Ba. Istud ex te audire cupio. Nam iple mihi videor (a) orthodoxus, etiamfi vitam a ld eft, remeam nolim (b) præstare, tametsi sedulò conor ut profes- nis, cui confioni respondeat. Au. Unde igitur tantum bellum inter vos, tra ium ett & orthodoxos? Ba. Exquire, Sed heus medice! fi non pæ- hzretici vo. nitet hujusprocemii, sumes nobiscum prandiolum, & à pran- cabulumdio per otium percontaberis de fingulis, præbebo brachi - Qui fuo um urrumque, inspicies excrementa tum crassiora, tum li- tium, aut quidiora. Denique facles si videbitur, totius hujus pecto- corripit aut ris anatomiam, quò certius de me judices. Au. At religio defendit, eft tecum mensam habere communem. Ba Atqui id folent medici quò meliùs observent , quid affectent, aut peccent zgroti. Mu. Sed vereor ne videar favere hæreticis . Ba.Imò nihil est fanctius quam favere bereticis. Au. Qui sio? Ba. Nonne Paulus optavit anathema fieri pro Judzis, plus quam hæreticis? An non faver ille qui studet ut quis ex malo fiat bonus, ex mortuo vivus? Au Maxime. .Ba. Sic igitur fave, nec erit quod metuas; Au. Nunquam audivi zgrotum commodiùs respondentem. Age, duc me ad prandium. Ba. Medice accipieris, & ut decet apud zgrotum, & fic curabimus corpufcula cibo, nt nihilo fecius animus idoneus fit ad disputandum Au. Flat (c) bonis avibus. Ba. Imò e Id eft fra malis piscibus fiet, nisi forte nunc oblitus es este diem Vene- ter arripuit ris. Au. Id quidem eft (d) præter fymbolum noftrum.

periculo vi-

locum ex ambiguo

d Rurfum jocus est ex ambiguo Nam in symbolo Apostolorum nulla mentio co de piscibus, & dicuntur Symbola conviviorum,

ARGU-

ARGUMENTUM.

Τιροπολογία (a) five οχομα, velut in fperulo exhibet que vel fugienald eft, fe- da funt in vita, vel vitam reddunt tranguilliorem. Senes hic e pueris olim nile collo- familiares, poft quarraginta jam elapfos annos, conveniuns, Antuergia profecture fimul Que aquale solim ans nuc magna videtur in his inequalitas. quium. Potygamus valae jenex ! Glycton nihil contract fenis, auno iscet 66natm: oxnug. vehiculum qui methodum retardand finettutem proponit, viz.1 . Confilum capit, de eligendo vitæ infittuto, ufin judicio vi i fenis prudentiffimi, qui fuadet Euiebius, uxorem ducere parem, quam deligat judicio prius quam diligat . 2 Acunere pius. pampirus, omnia functus eft publico, moleftie tamen negotris non obnoxio ; Res ag t invidie non obnoxias, 4. Linguam cebibet. 5 Nihil vebementer expetit aut averexpertus. Polygamus, fater Moderatur affettibu Nullum pattur dolore pernottare apudillum. qui lage du- 6. A vitis abstinet genevata indies panitentia.7 De morte nibi! folicitus. xit uxorem, 8. Non pereg inatur in alide regiones 9 Nibil et eum medicis negorii, 10. Obledat fe ftudits, non macerat Polygamus cont de fenium acce feut in-Glycion, dulcis, five temper-ntia juventutis, potatione, feortatione, alea aris alient conflatione. O Bies uxorem duxerat. T'ampirus fit negotiator, fed naufragium ret dulcior. familiaris facit alea. Tum fit Canonic w tum Carthulius, men Benedichinus, tum Bernardinus, & vidit Hierofely mam; peftremo militium, Enfebins facerdorium nacius concionatur.

EUSEBIUS, PAMPIRUS, POLY-GAMUS, GLYCION.

(

¢

Y

n

S

ur

ni

fue

no

an

ren

cur

ror

DH;

non

ufq

tu g

vita

ctia

duxi

& Alludit ad peregrinas aves. Rara avis.

vitrea perfpieilla, & fascinatio eft in oculis.

Uas(b) novas aves hic ego video? Nisi me fallie animus, aut parum prospiciunt oculi, video nes veteres congerrones meos confidentes, Pampirum, Polygamum, & Glycionem. Cerce iph funt. Pa. Quid tibi vis cum e Significat tuis (c) vitreis oculis, falcinator? Congredere propius Eufebi Po. Salve multim exoprate Eufebi. Gl. Bene fit tibl vit optime. Eu. Salvete vos omnes una falute, pariter mihi chariffima capita. Quis Deus, aut casus Deo felicior, nos conjunxit? Nam nemo nostrum vidit alium annis, opinor, jam quadraginta. Mercurius caduceo fuo non pocuiffer melius nos in unum contrahere. Quid bic agitis? Pa.Sede mus, Eu. Video, fed qua de caufa? Po. Operimur currum, qui nos devehat Antuerpiam. En. Ad mercatum? Po. Scilicet, fed fpectatores magis, quam negotiatores: quanquam aliis aliud eft negotii. En . Et nobis codem eft iter. Verum quid obstat, quò minus eatis? Po. Nondum convenit cum aurigis. En. Difficile genus hominum. Sed vilne ut illis imponamus? Po.Liberet, fi liceret? Eu.Simulemus nos velle fimul adire pedites. Po. Citius credant cancros volaturos, quam tam grandes pedibus hoc iter confecturos. Gl. Vulcis rectum

rectum, verumque confilium. Po. Maxime. Gl. Illi po:ant? id quò faciunt diutius, hoc plus erit periculi, necubi nos deficiant in lutum. Po. Admodum diluculo venias oporter, & fobrium aurigam velis. Gli Quò maturiùs perveniamus Antuerpiam, nobis quatuer folidis currum flipulemur. Contemnendum centeo tantillum pecuniz. Hoc damni multis pensabitur , sedebimus commodius, commoditatibus ac mutuis fabulis suavissime rransigemus boc iter. Po. Re-Ste fusdet Glycion, ut in vebiculo queque jucundus comes pro vehiculo fit, Quin & juxta Gracorum proverbium liberius loquemur , non deplaustro, sed (4) in plaustro, a alludit ad GL Transegi, conscendamus. Vab ! nunc mini liber vivere, E plaustro poleaquam ex tanto intervallo videre contigit mihi cha- loqui. riffimos olim fodales. Eu. Ac mihi videor repubelcere.Po. Quot annos supputetis, ex quo Lutetiz conviximus Eu. Arbitror baud pauciores quadraginta duobus. Pa. Tum videbamur omnes æquales. Eu. Ita ferme eramus, aut fi quid erst discriminis, perpusillum erat. Pa. At nunc quanta inaqualitas? Nam G'ycion nihil babet fenii, & hujus avus vi- Q i feolus deri quear Polygamus. En. Profecto fic res haber. Quid rei nup 145 ce. in caula? Pa. Quid? aut hic ceffavit, ac restient in curfu; lebravit. aut ille antevertit. Eu. Ohe I non cettant anni, quantumvis ceffent homines. Po. Dic bona fide Glycion quor annos numeras? Gl. Plures quam ducaros. Po Quortandem? G/ BI! eft, Ti-Seraginta fex. Eu.O vere (b) Tidare yngas I quod ai- thoriteneunt. Pa. Sed quibus randem artibus remoratus es fenecture? gava, fed Nam neque conities adeft, neque rugola cutis, vigent oculi, for da fenenitet (c) utrinque dentium feries, color vividus cit, corpus aute, vide lucculentum. Gl. Dicam artes meas, modò ru viciflim narres proverbit. nobis artes tuas, quibas fenecturem accelerafti. Po. Re- perne cipio me facturum. Die igitur, quò te consulifti rel età enim gemi-Luteria? Gl. Recta in patriam. Illic commoratus fere na ieries. anaum dispicere copi de deligendo vitæ genere , quam ego ald eft. Forem non leve momentum habere credo ad icelicitatem; cir- ftulabat; cumspiciebam quid cuit succederet, quid secus. Po. Miror tibi tantam fuille mentis, cum Lutetiz nibil fuerit te nugacius. Gl. Tum (d) ferebar zeas. Et tamen o bone ! non hic meo Marce rem omnem geffi . Po. Mirabar, Gl. Priulquam quicquam aggrederer, adii quendam è civibus nain grandem, longo rerum ulu prudenti fimum , totiulo civitatis teltimonio probatistimum, ac meo quidem junicio ctiam fœliciflimum. Eu. Sapiebas. Gl. Hujus ulus confilio duxi uxorem. Po. Pulchre doraram? Gl. Dote mediocri se

ir

ni

25

r,

ct

c'-

n,

i-

m

m

m

m

lle

054

tis

HI

g.ld eft,fu-

b Id eft, Pro plane juxta proverbium, (b) miv nat' e uautov. Nam & mimea forte. vide prov. Pittaci, z. ducito.

hi res erat mediocris. Ea res mihi plane ceffit ex animi fententia. Po Quot annos tum eras natus? Gl. Viginti ferqualem tibi me duos Po. O te feelicem ! Gl. Non totum hoc fortunz debeo, ne quid erres, Po. Qui fie? Gl. Dicam. Alii priùs diligunt, quam deligant, ego judicio delegi quam diligerem. & tamen hanc magis duxi ad posteritatem, quam ad volubtacem. Cum ca vixi fuaviffime annos non plures octo. Po. Reliquie orbum? Gl. Imo superest quadriga liberorum.filii duo, filiz tetidem. Po. Privatulne vivis, an magifran fungerls? Gl. Eft mihi munus publicum, poterant tonitagere majora; verum hoc mihi delegi, quod tantum baberer dignitaris, ut me vindicaret a contemptu, ceterum minime moleftis negotiis obnoxium. Ita nec est quod quisquim objiciat me mibi vivere, & eft unde nonnunguam & amicis dem operam. Hoc contentus, nihil unquam magis anbii, Verum fic geffi magifratum, ut illi ex me dignitas accreverit. Hoc ego pulchrius duco, quam ex muneris fplendore dignitatem mutuò fumere. Eu. Nibil verius. Gl. Sic inter cives meos consenui charus omnibus, Eu, Ifthuc verò difficillimum eft, quum non abs re dictum fit: Qui neminen habet inimicum, eum nec amicum babere quenquam : & falidtatis semper invidiam esse comitem. Gl. Infignem fælicititem comitari folet invidia, mediocritas tuta eft: Et boc mihi perpetuum studium fuit, ne quie mei commodi ex aliorum incommodis compararem. Illam, quam Graci vocant (c) a reagiar, quantum liquit amplexus fum. Nullis negotiis ingeffi memet, led præcipue continui me ab his, que fine offensa multorum suscipi non poterant, j svandus erit amicus, fic illi benefacio ut bâc de caufa nul-Hinc versus jum mihi parem inimicum. Et fi quid oreum fuerit fimaltatis alicunde, aut purgatione lenio, aut officiis extinguo, aut diffimulatione patior Intermori : à contentione femper abftineo, que fi Inciderit, malo rei quam amicitiz facere jaduram. In cateris(d) Mitionem quendam ago, muli phis T in lædo os, arrideo omnibus, faluto, ac refaluto benigniter; nullius animo repugno, nullius inftitutum, aut factum damno, nemini me prætero , patior laum cuique pulchrum effe. Quod taceri velim, nemini credo. Aliorum arcana non ferutor ; & fi quid forte novi, nunquam effutio. De bis qui præfentes non funt, aut raceo, aut amice loquor, ac diviliter. Magna pars simultatum inter homines nascitur ex linguz intemperantia. Altenas fimultates nec excito, nec

1

r

1

f

ì

fi

0

n

bi

q

lu

E

D

m

bi

cu

lita

Ver

no

e Id eft,otium five ab-Minentia à negotiv, proverbialis 'Avamausic nov arpatia d Ex Adel-

ui,

i-

ni

T-

e-

i-

n,

þ.

0.

6-

tu

n-et

i-

n-

ic

ót

d-

ti-

oc

li-

10-

lie

ijs,

e fi

ul-

ol-

uo. m-

ce-

ulli

er;

mfe.

non

bis

di-

ex

nec 20,

alo, fed ubicunque datur opportunitas, aut extinguo, aut mitigo. His rationibus hadenus vitavi invidiam, ac benevolensiam civium meorum alui. Pa. Non fentifti gravem colibarum? Gl. Mibi quidem nibil accidit acerblus in vira unquam vxotis morte, ac vehementer opraffem illam una mecum consenescere, liberisque communibus frui: sed quando alicer vilum eft luperis, judicavi fic magis expedire utrique. neque caulam putavi cur me inani ludu discruciarem, przfertim quum is nihil prodeffet defundtz. Po. Nunquamne inceffit libido repetendi matrimonii , prafertim quum iftud tibi fæliciter ceffiffet ? Gl. Inceffit, fed liberorum causa duzeram uxorem,liberorum causa rurlus non duxi. Po. At miferum eft cubare folum totas noctes. Gl. Nihil eft difficile volenti. Tum cogita, quantas etiam habeat commoditates cœlibatus. Quidam omni ex re decerpunt fi quid eft incommodi, qualis fuifle videtur Crates ille, cujus citulo fertur epigramma, virz mala colligens. Nimirum bis placet illud 5(a) Oprimum non nasci. Mihi magis arridet Metro- a Vide proy. dorus, undequaque decerpens fi quid ineft boni. Sic enim fit vita dulcior. Et ego fic induxi animum, ut nihil vehementer vel oderim, vel expetam. Ita fit ut fi quid obtingat boni, non efferar, aut insolescam; fi quid decedar, non admodum crucier. Pa. Na! tu Philosophus es, vel ipso Thalete sapiencior , si quidem istud potes. Gl. Si quid zgritudinis oborcum est animo, (ut multa fert bujulmodi vita mortalium) protinus ejicio ex animo , five fit ira ex offensa, five quid aliud indigne factum. Po Ar funt quadam injuriæ quæ vel placidifimo moveant stomachum : tales funt frequenter & famulorum ofteniz. Gl. Nihil ego patior refidere in animo meo. Si mederi queam, medeor; fin minus, fic cogito. Quid proderit me ringi re nihilo melius habiturd? Quid multis? Parior, ut hoc mox impetrer à me ratio. quod paulo post tempus effet impetraturum. Certe nullus est tantus animi dolor, quem patior mecum ire cubitum. Eu. Nibil mirum, fi tu non senescis, qui tali fis animo. Gl. Atque adeò ne quid reticeam apud amicos, cum primis cavi, ne quid flagitii committerem, quod vel mibi, vel liberis meis probro effe poffer. Nihil enim irrequierius animo fi- s Id eff anibi male conscio. Quod fi quid culpe admiffum est, non co mi tranquit. cubitum priùs quam me Deo reconciliaro. Vera tranquil- 1172 litaris, seu, ut Græce dicam, (b) evouulas fons est, bene convenire cum deo. Nam qui fic vivunt , his nec homines magnopere nocere poffunt. Eu. Num quandoce cruciat metue

Scio moriendum; ista solicicudo fortassis adimar mihi aliquot vita dies, certe nibil possit adjicere. Itaque totam hanc curam superis committo, ipse nihil aliud curo quam ut bene suaviterque vivam. Non poreft autem suaviter, nisi qui bene. Pa. At ego fenescerem izdio, fi tot annos degerem in eadem urbe, eriamli Romæ contingat vivere. Gl. Habet quidem loci muratio voluptatis nonnihili longinguz verò peregrinationes ut prudentiam addunt fortafis, ita plurimum habent periculorum. Mihi videor tutius totum orhem obire in tabula Geographica, neque pauld plus videre in historiis, quam si viginti tores annos, ad U islys exemplu, peromnes terras mariaque volitarem. Habeo prædiolum, quod abest ab urbe non plus quam duobus millibus passus; ibi nonnunquam ex urbano fio rufticus; acque ibi recreatus, redeo novus hospes in urbem; nec aliter faluto, ac falutor, quam fi renavigatiem ex infulis nuper inventis, Es. Non adjuvas valerudinem pharmacis? Gt. Nibil mihi rei cum medicis. Nec incidi venam unquam, nec (b) devoravi cara-Orzce, tro- potis, nec haufi po iones. Si quid oboritur (c) laffitudinis, moderatione victus, que rusticatione propello malum. En. pilula, quas Nihilne ribi cum ftudiis? G! Eft; nam in his eft præcipus virz oblectatiosverum bis oblecto me, non macero, Siquicausa obor- dem vel ad voluptatem studeo vel ad atilitatem vitz, non ta fignificat autem ad oftentationem. A cibo fumpto sut pascor litersmorbum in- tis fabulis, sur lectorem adhibeo; nec unquam incumbo libris ultra horam; tum furgo, & arrepta teftudine paulifper obambulans in cubiculo, vel cantillo, vel repeto mecum quid legerim; & fi in promtu est congerro, refero; mox ad librum redeo. Eu. Dic mihi bona fide, nullane femis incommoda fenectutis que feruntur effe plurima? Gl. Somnus aliquanto deterior eft, nec perinde tenax i. moris,nifi fi quid infixero. (c) Liberavi fidem meam. Exposul vobis magicas arres meas quibus alo juventurem mea, nunc referat nobis pari fide Polygamus, unde tantum collegerit nim qui pro- fenii. Po. Equiden nihil celabo tam fidos fodales. Eu. Narrabis etiam tocituris. Po. Quum agerem Lucetia, quan non abho ruerim ab Epicuro, nottis ipli. Eu. Sane meminimur, fed arbi ra namur te mores cos una cum adolescentia Lute iz relicurum. Po. Ex multis quas illic adamaram unam mecum shduxi domum,eamque gravidam. En. In ædes paternas? Po. Recta, led memisus cam effe conjugem cujuldam amici mei, qui mex effet venturus. G!. Id credidit pater? Po. Imò

0

li

m

m

gr

fer

cœ

au.

uvir

facis

tribu

dire

Ubi

aliqu

& Catapotia chisci, sive deglutimus. c Nulla de ftare juxta medicos.

d'deft,pe . favi quod debui; Erco mittit,ob. ftringit fidem fuam.

Pan. Imò rem olfecit intra quatriduum . Mox fava jurgis. Nec tamen interim temperabam à conviviis, ab ales care Nam porisque malis artibus . Quid multis ? Quum pater non face-munt pya. & ret objurgandi finem , negans fe tales (a) gallines alere vel- obitiepunt le domi,ac subinde minicans abdicationem, (b) vetti solum, faminz. le domisac tubinde minitans apprending, (v) mibi genuic ble exuli-& cum gallina mea gallus aliò demigravi sea mibi genuic bus proprie aliquot pullos. Pa. Linde res suppetebat ? Po. Nonnibil fur-dictur, qui tim dabat mater, ac præterea conflatum est æris alieni plus demigrane fatis. Eu. Reperiebantur tam fatul , ut tibi crederent ? Po, in allam re-Sunt qui nullis credant libentius . Pa. Quid tandem ? Po. gionen. Tandem ubi pater feriò pararet abdicationem ; interceffe- fententiajurunt amici, ac bellum hochis legibus composuerint, ut no- rifconsultoftratem erocem ducerem; cum Galla divortium facerem. jum, quam. En Brat uxor ? Po. Intercefferant verba (c) futuri tempo- Theologi, Si ris, fed accefferat congressus præsentis temporis. Eu. Qui quis d cat licuit igitur ab illa divercere? Po. Poft rescitum eft, mez puellz, du-Galla Gallum effe maritum, unde pridem fe lubduxerat Eu. cam te, & mox habeat E go nunc habes uxorem? Po, Non nisi præter hanc , octa- rem cum ilvam. Eu. Octavam? Non fine augerio dictus es Polyga- la,ratum eft mus. Forcaffis steriles omnes decessere, Po, Imo nulta non matrimonireliquir aliquot catulos domi mez. Eu. Ego mahm totidem quafi dixifgallinas, que mibi ponerent ova domi. Non tædet Polyga- fet ducete. miz? Po,Ado tzdet, ut 6 bzc octaya moreretur hodie, noc reti perendic ducerem nonam. Imò boc me male habet, quò i multi ado-non licest habere binas aut ternas, quam unus gallus galli efecentes ca-naceus tot gallinas possidest. Eu. Equidem haud miror gal, gno suo malinacee fi parum pinguisti, quodque tantum fenit tibi colle- lo difcentes geris; nihil enim aque accelerat fene dutem, quamimmo- hoe fophisdicz (d) a: que intempettiva comporationes, imporentes a- d Quid fenemores mulierum, & salaciras immoderara, Sed quis alit fa- aute maximiliam ?Po. Ex obitu parentum accessit res mediocris, & me accelegnaviter laboratur manibus. Eu. Descivisti igitur à literis, d Ad afinos. Pa. Plane (e) ab equis, quod aiunt, ad afinos; ex (f) hepra-id eft, à metechno, factus monotechnus (g) faber. Eu. Miser, toties tibi lioribus ad ferendus erat luctus, tories colibarus? Po. Nunquam vixi de eriora, ferendus erat luctus, tottes comparus? For Paninquais via Vide prov. colebs ultra dies decem, fempé q; nova nupra veterem lu-fid eft, fedum expulir. Habetis bona fide vitz mez fummam. Arque prem artium udnam Pampirus narret nobis (uz quoque vitz fabulam, qui perito lais belle portat zeitem . Nam ni fallor, me duobus aut fum artis tribus annis est grandior. Pa. Dicam Equidem, si vobis au- peritus, dire vacar rale somnium. Eu. Imò volupe fuerir audire. Pa. Ubi domum rediffem, fatim pater fenex urgere cepit, ut aliquod vicz genus amplecterer, unde nonnihil quaftus ac-

am er? mò

X

1-

1-

i-

0-

t-

rit 17-

on

119.

iz

em

er-

cederet rei familiert, ac post longam consultationem placine negetiatio. Pa Miror hoc virz genus arrifife potifimum. Pa. Bram netura fitiens cognolcendi res novas, vathe regiones, urbes, linguas ac mores hominum. Adid maxime videbatur appofita negotiatio. Quibus ex rebus nafeieur & prudentin. Pa; Sed milera videlicet que pleronque magnis malis fit illis emends. Pa Sic eft. Iraque parer

e Retulit Tum pars. ita illo tavente putabatur res domeftica profperari. promonte-

gens,

numeravit fortem fatis amplam ; ut (e) dextro Hercule, ac verba perfiit bene fortunime Mercurio, negotiationem auspicerer. Sivebatur de milque ambiebatur uxor cum ampliffima dote, fed ea forcima bono- ma, que vel indotaram commendare poterar, Eu Successie Pa.Imò prins quam redieram domum periit & fors & ulura. En Naufragio forcaffis. Po Plane naufragio. Nam impezimus in fcopulum quavis (f) Malen periculofiorem. En. In quo mari occurrit ifte scopulus, aut quod habet nomen? Pa. Mare non pofium dicere, fed scopulus plurimorumin-TDe Malea famis existis, Latine dicitur alea,, quomodo vos Gradinozio naufra- minetis nefcio. Eu. Q te ftultum ! Pa. Imo ftultior pare. giis infami, qui tantam fummam crederer adolescenti, Gl. Quid deinde factam esto Pa. Nihil actum, fed cepi cogitare de fufpendio Maleam le-Gle Adeon frat pater implacabilis ? Nam res farciti poteft, & venia daturubique Protopiro, multo magis Pampiro debebatur. Pa. Verom fortaffe nerras, fed interim mifer excidi ab uxore. Nam parentes puelle fimulato cognoverunt hac aufpicia , renunciarunt affinitarem. Br smabam ut qui perditiffime. Gl. Miferet me tui. Sed quid intetim confilii tentatum eft? Pa. Id quod folet in rebus delperatis. Pater abdicabat , perierat res, perierat uxor, undique audiebam, gurges, nepos, helluo. Quid plura? Serio mecom deliberabam, an lufpenderem me,an aliquò conjicerem memet in monafterium, Eu, Crudele confilium. Scio urrum elegeris mitius mortis genus. Pa. Imò quod mihi tune vifum est crudelius, aded mihi displicebam totus .Gl. Atqui complures eo fe dejiciunt, ut suavius vivant. Pa. Corralo viaticulo furtim me subduxi procul à patria. Gl. Quò tandem? Pa.In Hyberniam,illie factus fum Canonicus ex borum genere, qui extime linei funt, intime lanei. Gl. Apud Hybernos igitur hibernafti? Pa. Non, sed duos menses apud hos versatus navigavi in Scotiam. Gl. Quid te offendit apud illos ?Pa. Nihil, nifi quod inftitutum illud mihl videbasur mitius quam pro meritis ejus, qui non une suspendio dignus erat. Eu. Quid in Scotia defignatum eft? Pa. Illie ex lineo factus fum pelliceus apud Carthufios, Eu. Homi-

I

fe

m

cri

an

fer

rúl

du

Ya

me

CHR

fell

(in

nes plane mundo mortuos. Ba. Ira mibi vifum eft quum audirem illos canentes. Gl. Quid? Canunt eriam mortui? Quot menses apud illos egifti Scottis? Pa. Propemodum fex. Gl. O constanciam! Eu. Quidilisc offendit. Pa. Quia mihi vila elt vita legnis, ac delicara. Deinde multos illic reperi non admodum fani cerebri, ob folizudinem, ut arbitror. Mihi parum erat cerebri, verebar ne totum perirer. Po.Quò deinde devolafti? Pa. In Galliam. Illic reperi quosdam toros pullatos ex infiruto divi Benedicti, qui colore veftis restantur se lugere in hoc mundo : & inter hos, qui profumma vefte cilicium ferrent reti fimile. Gl. O gravem corporis macerationem! Pa. Hic egi menles undecim. En Quid obstitit, quo minus illic maneres perpetuó? Pa, Quia plus illic reperi ceremoniarum, quam veræ pietatis, Præteren audieram effe quoldam his multo fanctiores, quos Bernardus ad severiorem disciplinam revocaffer, palla vefte murara in candidam: apud hos vixi mentes decem, Eu.Hic quid offendebat? Nihil admodum, Nam hos reperi fat commodos fodales. Sed movebat me Grzcorum proverbium,

Δει τας χελώνας η φαγείν, η μη φαγείν.

Itaque decretum erat, aut non effe monachum, aut inligniter effe monachum. Acceperam effe quosdam Brigidenles, homines plane coeleftes, ad hos me contuli. En Quot menles illic egifti? Pa. Biduum,nec id fane totum. Gl. Ulqueaded placuit hoc vitz genus? Pa. Non recipiunt nist qui mox obstringat se professioni. At ego nondum adeò infaniebam ut facile me præberem capiftro, quod nunquam liceret excutere. Et quoties audieram canentes virgines, cruciabat animam uxor erepta. Gl. Quid deinde? Pa. Ar- Id eft, cupidebat animus amore fanctimoniz, nec ufquam faris fiebat que erat animo meo. Tandem obambulans incidi in quoldam præterences crucem. Hoc fignum mibi protinus arrifit; fed remorabatur electionem varietas, alii gestabant albam, alii rubram, alii viridem, alii versicolorem, alii simplicem, alii duplicem, nonnulli quadruplicem alil alia atque alia figura variatam. Ego ne quid intentatum relinquerem, omnes ferme formas geffi. Verum ipså re comperi, longe aliud effe circumferre crucem in pallio, fen tunica, quam in corde. Tandem fellus inquirendo sie mecuin cogitabam; ut semel omnem Imdimoniam affequar, peram terram fandam, ac redibo

ficiolum alit . vide Chinades.

domum fanctimonio onuftus. Po. Num co profectus es? Pa. Maxime. Po Unde suppetebat viacicum? Pa. Demiror iftud nunc denig; tibi venire in mentem ut rogares, ac non mulio ante percunctatum fuiffe. Sed notti proverbium. ald eft, arti- (a) Tov Tixwov Tasa yn Tesou.Gl. Quam artem circuferebas? Pa, Chiromanticain. G. Uni eam didiceras? Pa. Quid quevisterra refert? Gl Quo præceptore? Po Eo qui nibil non docet, ventre, Prædicabam præterita, futura, præfentia. Gl. Et fciebas? Pa. Nihil minus, fed divinabam audacter, icq; turo, videlicet prins accepto pretio. Po. An are tam ridicula poterar alere te ? Pa. Poterat, & quidem cum duobus famulis. Tantum eft ubig; fatuorum & fatuarum . Attamen quum Hierololymam adirem, addideram me in comitatum cujuldam magnacis piædivitis, qui natus annos feptuaginta negabat fe zquo animo moritulum, nifi priùs adiiffet Hierofolymam. Eu. Ac domi reliquerat uxorem? Pa. Atq; etiam liberos f.x. Eu. D fenem impie pium ! Atq; illine redifti fandus? Pa. Vis werum farear? Aliquanio deterior, quam iveram. Eu. Sic ut audio, excuffus est religionis amor. Pa, Imo magis incandut. Iraq; reverlus in I aliam, add xi me militiæ. Eu. Irane religionem venabaris in bello, quo quid effe poteft sceleratius? Pa Brat fancha militia, Eu. Fortalfis in Turcas. Pa. (i) Imo functius quiddam, ut tum quidem prædicabant. Eu. Quidnam ? Pa Iulius lecundus beligerabatur adverfus Gallos . Porrò militism mibi commendabat qui julio a. etiam multarum rerum experientia. Eu. Multarum fed malarum. Pa. Ita polt comperi. Et tamen bic durius vixi, quam in monafteriis, Eu. Quid tum poltea? Pa. Jam mihi vacillare copie animus, utrum ad negotiationem intermiffam redirem, an religionem fugientem perfequerer. Interim venit in mentem utrunque alter i poffe conjungi. Eu. Quid, ut fimul effes, & negociator, & monachus? Pa, Quid ni? Nihil religiofius ordinibus mendicantium, & camen nibil fimilius negotiationi. Volitant per omnes rerras, ac maria multa vident, multa audiunt, penetrant omneis domos, plebeiorum, nobilium atque regum. Eu. At non cauponatur. Pa. Szee nobis feliciùs. Eu. Quod genus ex bis delegifia Pa. Omnes formas expertus fum, Es. Nulla placuit ? Pa. Imo perplacuerant omnes, fi liquiffer thatim negotisti. Verum perpendeba mihi diu tudandum in choro, priulquam crederetur mibi negotiatio: jamque cogitare cœpi de venanda Abbatia, fed printin non omnibus hie favet Delia, & fape longa eft venatio, Itaque confumptis hunc in modum annis ofto

Hoc tum jadabant derant.

odo, cum effet nunciara mors patris, domum reverfus, ex confilio matris duxi uxorem, & ad veterem negotiationem redii. Gl. Dic mihi quum ram subinde novam veftem sumeres, ac velut in aliud animal transformareris , qui potatiti fervare decorum ? Pa. Qui minus quam bi , qui in eadem fabula nonnunquam aliam acque aliam fumunt personam ? Eu. Die nobis bona fide , qui nullum vitæ genus non expertus es, quod omnium maxime probas? Pa. Non omnibus omnia congruunt, mihi nullu mag is arrider, quam hoc quod securus sum. Eu. Multa tamen incommoda habet negotiario, Pa, Sic eft. Sed quando-nullum vitz genus omnibus caret incommodis, banc (a) Spartam que contigit o no. Ve- a Vide prorum nunc superest Eulebius, qui non gravabitur apud ami- verbinm cos vitz fuz (a) fccnam aliquam explicare. Eu. Imo totam Spartam. fabulam, fi videtur: nam haber actus non mulcos. Gl. Brit nactus es magnopere gratum. Eu. Ubi rediffem in patriam , annum bFabula disoud me deliberavi, quodnam vitz genus amp lecti vellem, viditur in fimulaue meiplum exploravi ad quod genus essem propen- scena adid fus, aut id oneus, Interim oblata eft prabenda quam vocant fa- allufi tis optimi proventus, accepi. Gl. Vulgo male audit hoc ape is,qm, vita genus, Eu. Mihi ut funt res humana, faris exoptandum operta patevidetur. An mediocrem fælicitatem effe putatis, subied tacit, velut è cœlo dari tot commoda, dignitatem, ædes honestas. beneque inftructas, annuos reditus fatis amplos, fodalirium honorificum, deinde templum, ubi fi libeat, vaces religioni? Pa Illic me luxus offendebat, & concubinarum infamia, rum quod plerique iftius generis odêre literas. En. Ego non fpedo quid agant alii, sed quid mihi fit agendum : & melioribus me adjungo, fi non poffum alios reddere meliores. P.z. In ifto genere vixifti perpetud? Eu. Perpetud, nifi quod interim quatuor annos primum egi Patavii. Po. Quamobrem? Eu. Hos annos i a pagrirus fum ut fesquiannum darem studio medicina, reliquum tempus Theologia. Po. Cur id? Eu. Quò meliùs & animum, & corpus meum moderarer, nonnunquam & amicis consulerem. Nam & concionor nonnunquam pro mea fapientia. Sic hactenus fa is tranquille vixi , contentus unico facerdotio, nec præteres quicquam ambiens, reculaturus etiam fi offeratur, Pa. Utinam liceret discere, quid agant cæreri noftri sodales, quibuscum tum familiariter viximus. Eu. De nonnullis poffum commemorare quædam, sed video nos non procul abe fle à civitate; quare, fi videtur , conveniemus in idem diversorium, ibi per otium de ceteris conferemus affatim, Huguitio Au-

a Faciunt hoe non rarò aurigæ Brabanti vel gratis, nonnungua conducti.

viga, Unde ram mileram farcinam nactus es lufce? Henricus Auriga. Imò què tu defers istud lupanar ganco? His. Debueras iftos frigidos fenes alicubi (a) eff indere in urticerum. ut calescerent. He Imò tu iftum gregem cura, ut præcipites alicubi in profundum lacum, ut refrigerentur, nam calent plus satis. Hu. Non soleo præcipitare sarcinam meam. He. Non? Atqui nuper vidi te fex Carthufienfes dejeciffe in conum fic, ut pro candidis emergerent nigri, tu interim quafi re bene gefta ridebas. Ha. Net injuria: dormlebant omnes ac mulrum ponderis addebant currui meo, He. Ar mei fenes egregie fublevarunt currum meum,per totum iter perpetuò garrientes. Nunquam vidi meliores. Hu. Non foles tamen talibus delectari. He. Sed bi femiculi boni funt, Hu. Qui lcis? He. Quia per eoster bibi per viam cervifiam infignicer bonam. Hu., Ha ha he! fie tibi boni funt;

ARGUMENTUM.

Franciscani alaxon vieno i non excipiuntur telto à quodam paftore ruffi. sano, Pandocheur false josatio in illes; Voftis non odio babenda, Mores fo wita Franciscanorum. De ftulta ploria voftium. Monachorum woftis per fe non mala. Quales debeant effe monachi. Veftium ufus,ad nocefitatem, & decorum Decorum quid. Vade tot babitus & veftium genera apul momaches; nulla olim in bis Superflitio.

CONRADUS, BERNARDINUS, PASTOR, PANDOCHEUS, UXOR.

a Nam a pa- Co. Cendo dicitur pafter, & à prabendo Gracis parochus. d locus eft ex ambiguo. Jupa uxor fcortum. c Gallinam appellat concubiliberos,

Tqui pastorem decet(a)hospicalitas. Pa. Pastor fum ovium, men amo lupos. Co. At non perinde fortaffis oditti(b) lupas. Sed quo tandem merito fic abhorres à nobis, ut ne tecto quidem digneris? Neg; enim te gravabimus cona. Pa. Dicam, quia fi con piceretis in zdibus meis (c) gallinam aliquam aut pullos gallinaceos, cras in concione traducerer apud populum. Hanc soletis referre Jupi, & lupa gratiam communicati hospitii, Co. Non omnes sumus istiulmodi. Pa. Sitis cujulmodi voletis, ego vix fancto Petro fiderem, fi tali cultu venirer ad me. Co. Si ita ftar fententia, faltem indica diversorium aliud. Pa. Est in hoc vico divernam, pullos forium publicum, Co. Quod habet fignum? Pa. In tabula penfili videbiris canem os inferentem in ollam, boc agitut in culina. Ad abacum rationalem fedet lupus. Co. Signum inauspicatum. Pa. Fruamini. Be. Qod genus pastoris hoc eft? per illum liceret perire fame. Co Si non meline pafcie oves quam nos, oportet esse parum obesas, Be, In malis rebus opus eft bono confilio, Quid fier? Co, Perfricanda frons

eft

ef

Co

fc

fo

fa

ſ

ri

de

ti

be

ſ

il

I 21

if

3

P

if

H

r

ſ

P

d

m

li

n

bo

m

CU

eft. Be. Nimirum inutilis est pudor, cum urget necessicas. co. Admodum, fanctus Franciscus aderis nobis. Be. Pro fortuna, Co. Non expectabimus Pandochei responsum præ foribus, sed redà irrumpemus in ipsum vaporarium, nec facile patiemur ejici nos, Be. O facinus impudens! Co. Hoc fatius quam noctem agere fub dio, ac perire frigore. Interipi depone pudorem in facculo, cras refumpturus ubi videbitur. Be. Scilicet fic res ipla fuadet. Pan, Quod animantiam genus hie video? Ca, Servos Dei, filios fancti Francisci, vir optime, Pan. An Deus ealibus fervis dele detur, nelcio, ego mihi nolim multos effe domi. Co Quantobrem? Par. Quia ad edendum & bibendum plus quam viri estis, ad laborandum nec manus habetis nec pedes; Ohe! vos effis filis fancti Prancisci? Soletis prædicare eum effe virginem: Es ille babet tot filios? Co. Spiritus filii fumus, non carnis. Pana Infælix genitor ille ! Nam quod in vobis pessimum est. animus est, corpore nimium valetis, planeque melius trabetis iffa parte, quam expediat nobis, qui alimus uxorem,& filis. Co. Tu forte suspicaris nos effe ex corum genere, qui degenerant à progenitoris inflituto, nos fumus observantes. Pan. Bgo igitur observabo, ne quid adferatis detrimenti Nam istud genus ego odi pessime. co. Quamobrem te queso? Pin. Quia circumfertis dentes, nec circumfertis pecuniam: Hoc genus hospitum mihi eft ingratiffimum. Co. At laborimus vobis. Pan. Vultis oftendam vobis quomodo laboreis? Co Oftende. Pa.Inspleite picturam vobis proximam ad lavam: illic videtis vulpem concionantem, fed à tergo anser collum profert e cuculla. Rursum videtis lupum abfolventem confessum, led prominer pars ovis occulta: 2 fub vefte. Videtis simiam affidentem ægrote, in vefte Francicana, altera manu præfert crucem, alteram habet in crumena zgrotantis, Co. Non inficiamur hac vefte nonnunquam tegi lupos, vulpes ac simias, sed fatemur etiam sæpe tégi porcos, canes, equos, leones, ac regulos : quin eadem veftis tegit multos bonos viros. Veftis ut nemine redait meliorem ita nullum reddie deteriorem. Proinde iniqui eft quenquam ex vefte zitimare; alioqui tua veftis, qua nonnunquem uteris, effer execranda, que multos tegit fures, bomicidas, veneficos, & adulteros Pan De vefte cedam fi numereris. Co. Rogabimus Deum pro te. Pan. Ego vicifim pro vobis, operam opera pensans. Co. Atqui non ab omnibus accipiendum, Pan. Cur vobis religio est contingere pecuniam? Co. Quia pugnar cum professione nostra, Pan. Itidem

dem cum mea professione pugnat admittere gratuitum bofpitem. Ca. At nos cogit regula, non contingere pecuniam. Pan. At mea regula divertum pracipir, Co. Ubi eft tua regula ? Pan, Lege verfus iftos.

Hofbes in bac mensa, fuerint cum viscera tenfa,

Surgere ne properes; ni prius annumeres. Co. Nos non erimus tibi fumptui. Par. At qui mihi non funt fumptui, ne quæftui quidem funt, Co. Deus abunde penfabir, fi quid officii nobis præstiteris. Pan. Iftis verbis non alo familiam. Co. Abdemus nos in angulum vaporarii, neq; cuiquam erimus molesti. Pan. Non fert tales homines hoc vaporarium. Co. Irane nos ejicis , fortaffis hac noche devoran-

proverbiú. Canis cani-

Allusit'ad dos à lupis? Pan (a) Lupus lupinam non est, ut nec canis caninam . Co. Cruaelis effes fi hoc faceres Turcis : quales nam non ett, quales fumus, homines fumus. Pan. Surdo caniris. Co. Tu molliter foves corpus tuum, nudus recubans post vaporarium, & nos extrudis frigore nocurno perituros, etiamfi parcane lupi? Pan. Sic vixit Adam in Paradifo. Ca Vixit, fed innocens Pan. Et ego innocens. Co. Fortaffis detraca fillaba prima. At Vide, fi tu nos nunc extrudis è paradilo me. nè re Deus non recipiat in fuum. Par. Bona verba. Ox.Mi vir, tot tua malefacta faltem hoc beneficio penía, patere hos hậc noche recto noftro uti, funt vifi boni, fenties quæftum hinc fieri vberiorem pofthac. Pan. Ecce deprecatricem ! fufpicor convenire inter vos, nec admodum lubens audio hos elogium à muliere viri boni, Vx. Hau! Non its est, sed cogita quoties peccâris alea, temulentia, rixis, pugnis, faltem hac eleemolyna redime tua peccata, nec ejicias hos, quos opraris tibi adeffe morienti. Scurras, & fanniones recipis Sepenumero, & hos extrudis? Pan. Unde ilta concionatrix nobis? Abi tu, & cura rem culinariam. Vx. Id quidem fiet. Be. Mitelcit, & fumit indufium lineum; fpero fore rede. Co. Et mensam infternunt pueri, Bene habet, quod nulli veniunt hospites, alioqui nobis erat exulandum. Be. Fælicitet cecidit, quod è proximo oppidulo retulimus nobiscumiagunculam vini, & agni coxam affams alioqui hic, ut video, ne fonum quidem impartiffer nobis. Co. Jam accubuere pueri, adjungamus nos in meníæ partem, fic tamen, nè cui incommodemus. Pan. Vobis imputandum arbitror, quod hodie nullum habeo convivam, præter domesticos, & vos inutiles. Co. Nisi frequenter boc accidit, imputa nobis. Pan-Frequentius quam vellem. Co Noli laborare, vivir adhuc Christus, qui non deseret suos, Pan, Audivi vos dici Evangelicos

I

n

gelicos? Et Evangelium prohibet per viam circumferri peram,aut panes : vos manicas habetis pro pera, ut video; nec panes modò circumfertis, verum etiam vinum & delicias carnium. Co. Fruere nobiscum si liber. Pan. Meum vinum ad iftud collatum, vappa eft. Co. Gufta & de carnibus, nobis enim superest. Pan, O fœlices mendicos ! uxor mea nihil hic hodie coxie, præter caules, & lardum rancidu, co. Communicemus, fi videtur, nostros apparatus. Nam nostra nihil refert, quibus veleamur. Pan. Cur igitur non circumfertis caules & vappam? Co. Quoniam bæc nobis obtrudere maluerunt, apud quos hodie pransi sumus. Pan. Graris pranfi? Co. Maxime. Imo gratias etiam egerunt, & abeuntes his apophoretis (a) onerarunt . Pan Unde venitis ?Co. Bafi. 4 Que danlea? Pan. Hui! è ram longinquo ? Co. Sic eft. Pan. Quod convivi, fic tandem genus hominum estis vos, qui fic oberratis fine jume- ut liceat cuto, fine crumena, fine famulitio, fine armis, fine commeatu? ique fi velit Co. Vides qualecunque vestigium Evangelicz vitz. Pa. Mihi domum auvidetur erronum vita, qui vagantur cum reticulo. Co. Ta-diaumeft les errones erant Apostoli, talis erat & Dominus Jesus, Pa. Nottin'artem chiromanticam? Co Nibil minus. Pa. Unde igitur suppetit victus? Co. Ab eo qui promisit, Pan. Quis ille? Co, Qui dixit, Nolite effe foliciti , hec omnia adjicientur wobis. Pan, Promifit, fed quærentibus regnu Dei. Co. Id facimus pro virili. Pan. Apoltoli clarebant miraculis, lanabant zgrotos,proinde non mirum illis ubique supperiffe victum, vos nihil tale poteffis. Co. Poffemus fi fimiles effemus Apoitolis, & fi res posceret miraculum. At miracula data funt ad tempus incredulis, nunc nihil opus, nifi pia vira, Et lape felicius est egrotare quam valere, sepe feelicius mori quam vivere. Pan. Quid igitur vos facitis? Co. Quod poffumus, pro fua quifque dote divinitus donara confolamur, exhortamur, admonemus, corripimus, ubi se dederit occafio, nonnur quam & concionamur, ficubi comperimus pafores mutos : fi non datur prodesse, damus operam ne quem Izdamus, moribus, & lingua. Pan. Utinam cras velis nobis concienari. Nam dies est apud nos festus, co Cui divo, Pan. Antonio. Co. Fuit is quidem vir bonus fed unde dies feitus? Pan. Dican; abundat hie vieus subulcis propter vicinum nemus glandiferum. Et persuasum eft Antonio delegatam curam ejus pecoris, & ideò colunt illum ne faviat neglectus. Co. Utinam vere colerent illum . Pan. Quo pacto? Co. Sanctiffime coluit divos, quifquis imitatus eft. Pan. Totus hic vicus cras perstrepet comporationibus faltacionibus,

bus, lufibus, rixis & pugnis. Co. Sic ethnici quondam colebant Bacchum fuum. Miror autem, fi fic cultus Antonius non favit in homines ipfo pecore stulciores. Qualem habetis paftorem? mutum ac malum? Pan. Qualis fit aliis,nescios mihi optimus eft : nam bic porat totos dies, neque quisquam plures adducit, aut meliores combibones, magno meo bono. Atque adeò demiror illum nunc abeffe, Co. Nos experti sumus parum commodum. Pan. Quid audio, Salutaftis hominem? Co. Ambivimus apud illum hospitium.ille non aliter quam lupos abegit à limine, & buc justit abire. Pan. Ha ha! nunc intelligo. Hinc est quod noluit adeffe, quod fciret vos hic futuros. Ca E fine mutus? Pan. Mutus? Nemo illo vocalior in vaporario, ac Arenuè boat in templo, concionantem nunquam audivi, Sed quid pluribus opus? Ves iph fenfikis,ut intelligo,non effe mutum. Co. Eftne peritus facrarum literarum ? Pan. Aiit fe peritifimum, fed quicquid talium rerum didicit , didicit (a) in fecrera confessione, sie ut fas non sit proferre apud alios. Quid multa? Dicam in summa, qualis est populus, talis est sacerdos, & plane nacta eft fuum (b) patella operculum. Co. Forraffe non dabit locum concionaturo. Pan. Dabit and me recipio, sed bac lege ne quid in illum jaculere, quemadmodum plerique foletis. Co. Rei mala affueverunt qui hoc folent,ego clam admoneo paftorem, fi quid offendit; quod superett, Episcoporum est munus. Pan. At tales aves buc raro devolant, Equidem video vos effe viros bonos. Sed quid fibl vult ifta vestium varietas; Nam plerique hoc ipso judicant vos effe malos, quòd fic veftiamini. Co. Unde id? Pan Nescio, nisi quad tales multi comperiantur. Co. Multi boc ipso judicant nos effe fanctos, quod fic vestiamur; peccant verique, sed tamen humanius peccant, qui ex veste bene de nobis luspicantur, quam qui male, Pan, Efto sane, Sed que tandem utilitas tot discriminum? Co. Quid tu censes? Pan. Mihi quitunt (petta- dem nulla videtur , nifi in (c) pompis, aut in bellis:in pompis enim circumferuntur variæ perlonælanctorum, Judzorum, Ethnicorum, has ex diverfo cultu dignoccimus. In vuigo nune bollis aurem, bac piaftaret cultuum varietas, ut fuum quaque vexillum copiæ fequerentur, neque fieret ordinum contulio. Co. Pulchre dicis, & hoc veftis eft militaris:alius alium ducem sequimur, sed omnes militamus sub uno Czisre, Christo: Verlim in vefte tria fpr ctanda funt, Pan. Qua? Co. Necefficas, ulus, & decorum. Cur fumimus cibum? Pan.

Ne percamus fame. Co. Sic aliquando sumenda vestis, ne

« Vulgaris jocus eft in agnarum, b Vide proverb . Dig num patella operculum.

& Pompa cula que populo ex hibentur, VOCATITUE proceffiones à verbo winter

percamus

pereamus frigore .Pan. Fateor .Co. Hoc melius przflat hze veltis quam tua, tegit enim & caput, & collum, & fcapulas, unde plurimum eft periculi. Ufus peftular varia veftium genera. Equitaturo convenit brevis, quiescenti longa, in zftate tenuis, in hyeme denfa. Sunt Roma qui fingulis diebus ter commutant vestem, mane sumunt duplicatam pellibus, lub meridiem accipiunt fimplicem, rurfus fub noctem aliquanto craffiorem: verum non omnibus fuppetunt mutatoria, proinde bæc vestis reperta est, una ad plurimos ulus accommoda. Pan. Qui fic? Co.Si flat Boreas, aut fi fervet fol, adducimus cucullam; fi calor offendit, demittimus in tergum: fi quiescendum eft, demirtimus veftem; fi ambulandum, subducimus, aut succingimus etiam. Pan. Non pessime sapuir quisquis hoc invenit. Co. Est autem hoc ad bene vivendum przcipuum, ut homo confuelcat effe paucis contentus, alioqui fi deliciis aut affectibus indulgere cœperimus, nullus erit finis. At nulla veftis inveniri potuit qua una tot commeditatibus fubferviret, Pan. A ffentior. Co. Nunc decorum inspiciamus. Dic mihi bona fide, si tu sumeres uxoris tuz veftem, nonne dicerent omnes te facere przter decorum? Pan. Dicerent me infanire. co. Quid tu diceres fi illa fumeret vestem tuam? Pan, Fortaffe nihil mali dicerem, sed contunderem eam (a) bonis fustibus. Co. Atqui a locus est nibil refert qua vefte uteris. Pan. Hic plurimum refert. Co. in contra-Nec mirum. Nam & ethnicorum leges puniunt virum, ac riis maii & fæminam, fi diverfi fexus cultum fumplerint. Pan, Nec injuria. co. Age, quid fi fenex octogenarius sumeret fibi vestitum adolescentis, quindecim annos nati, aut contrà, si juvenis sumerer veftem senis, nonne dicant omnes rem effe (b) & Id eft. fufustuario dignam? Aut si anus coleretur ad modum ado-stigatione. lescentulz, & contra? Pan. Admodum. Co. Itidem fi laicus fumat cultum facerdoris, contrà facerdos laici, Pan. Uterque faceret indecore. Co. Quid fi privatus sumeret ornamentum principis, aut facerdos privatus pi, num faceret indecore? Pan. Scilicet. Co. Quid fi civis fumeret cultum milicis, plumas, cæteráq; ftultitiæ Thrasonicz infignia ?Pan. Ridereiur. Co. Quid fi inter milites Anglus gestaret crucem albam, Elvetius rubram, Gallus nigram? Pan. Faceret impudenter. (o. Quid itaque miraris no-Rrum hunc cultum? Pan. Quid interfit inter privatum & principem, inter virum ac fæminam, scio: Quid interfie inter monachum & non monachum, nescio, Co. Quid intereft inter pauperem, & divitem? Pan. Fortung. Co. Er tamen

Verum, ut nunc ferme coluntur divites. Co. Quid inter fatuum, & fapientem? Pan. Aliquanto plus quam inter di-

vicem, & tenuem. Co. Nonne moriones aliter vestiuntur. quam qui sapiunt ? Pa Nescio quid vos deceas, attamen vester cultus non multu abeft ab illoru cultu, fi quis addat auriculas, & tintinnabula.co. Hoc plane deeft. Et fumus hujus mundi moriones, fi modò verè sumus quod profitemur, Pa Quid vos fitis nescio; illud scio multos esse moriones a Hec apud gestantes auriculas, & tintinnabula, qui plus sapiunt iis, qui gestant pilea sufluita (a) pellibus, Epomides reliquags la-Germanos pientum infignie. Itaque mihi ftultiffimam videtur, fapienaliquot do. etores juris, tiam profiteri vefte potius quam ipfa re; vidi quendam in Hispania plus quam morionem, qui gestabar vestem usque ad talos infignuntur demiffam , Epomidem magiftri noftri; aderat & vultus. flocco albo qui videri possit gravis Theologi : disputabat apud omnes non fine specie gravitatis, magnatibus autem non minus enu pileo vi rat jucundus, quam quivis alius morio, quum ftultitiz geolaceo,& e- nere superaret omneis. co. Quid igitur tu postulas, ut prinpomide,que ceps, qui ridet morionem, commutet cum illo veftem ? Panimponitur Fortaffis hoc postularer aliquando decorum, quod tu proli ufut feta- ponis, fi libeat repræfentare vefte, quicquid ett in animo. Co. Urges tu quidem: fed tamen arbitrer, non fine causa vestem luam additam morionibus, Pan Ob quam? Co. Ne lamagistrum dantur à quoquam, si quid imprudenter dixerint aut fece-Pan. Non dicam interim, quod ifta res quosvis irritat potius ad lædendum, aded ut frequenter à stultis fiant Nec video cur, quum bos cornup ta qui occiderit hominem, aut canis, aut lus, qui occiderit infanrem,afficiantur supplicio; morio qui sceleratiora commiserit, prafidio ftultitia finatur vivere : illud expeto , cur vos diftinguamini cultu à cereris. Nam fi quevis causa sufficir ad diverfum cultum, oporteret piftorem aliter vestiri quam pilcatorem ? ca/cearium aliter quam vestiarium; aliter phirmacopolam , quam a nopolam; aliter aurigam quam nautam. Vos fi face dores eftis, cur fecus vestimini quam reliqui fa-

& Sie Germani vocat prædonum genus subito terest inter frugalem, & probum virum suis manibus alenex arcibus tem familiam, & inter (b) Snaphanum ex prædationum viatorem, mi igato

V.C2bulo

Theologi

in fummo

ra, nifi ut

fignificet

noftrum.

adoriemum reditu jicantem fele : poft Romanus Pontitex addidit nobis fuor honores , vellis ex nobis nachaeft dignitarem, que nunc

cerdotes, si laici cur à nabis differtis? Co. Oim mona-

chi nibil aliud eramus quam purior pars laicorum; & hoc

intererar inter monachum & alium laicum, quod nunc in-

n

fu

D

n

R

ci

fu

bu

rec

va

ho

lie

fati

per

ris

qua

hab

veb:

Deg

amp

ris f

tici

pera

gue

tant

tium

boci

ut p

do 1

fuers

Co. 1

fenti

ficer

illi i

mine

tibus

totan

pedu

ret pi

nune nec laicorum eft, nec facerdotum ; fed tamen hujus, qualis qualis eft, non puduit aliquando Cardinales, & lummos Ponifices Pan. At tandem decorum iftud unde fumitur? co. Nonnunquam ex ipfa rerum natura, nonnunqua ex consuetudine mortalium & opinione. Nonne judicarent omnes absurdum , si quis rergore bubulo sic vettiretur, ut corqua prominerent in capite, & cauda traheretur humi? Pan. Ridiculum fane. Co. Rarfum fi quis veftem haberer, quæ faciem ac manns tegeret, pudenda oftenderet? Pan. Muito abfurdius, Co. Ob Id notati funt ab ethnicis quoque scriptoribus qui (a) multitiá sumerent fæminis etiam indecora. Ve- Multitium recundius enim eft nudum effe, qualem te offendimus in veftis pellavaporario, quam uti veste pellucente. Pan. Ego puto totum cida muliehoc de cultu pendere à consuetudine ac persuasione morta- rum propria. lium. Co.Qui fic? Pan. Non multi funt dies, quod bie diver- Quam nune fati funt , qui le prædicarent peragrafle varias regiones nu- mule tia fus per inventas , & quas in priscorum cosmographorum pictu-mas. ris desideramus. Hi se narrabant pervenisse ad insulam quandam cœli temperatissimi, ubi summo dedecoris loco habebatur regere corpus. Co. Isti fortaffis belluarum ritu vivebant. Pan. Imojut aiebant, humanisimam agebant vitam. Degebant fub rege, eum comitabantur ad opus mane, non ampilis quam horam, etiam fingulis diebus. Co. Quid operis faciebant? Pan. Evellebant radicum genus, quod illis tritici loco eft, & tritico tum gracius, tum falubrius : quo peracto redeunt ad fuum quifque negotium , & quod cujufque lubi um est animo faciunt . Sande educant liberos, viunt, & puniunt flagitis, fed nullum acerbius quam adultetium. Co. Quo supplicio? Pan. Fæminis ignoscitur, datur bocfexui ; cæterum viris adulterii convictis hæc pæna eft. ut per omnem vitam in publicum prodeant, membro pudendo velo obrecto. Co O grave supplicium! Pan. Arqui conluctudo persuasit illis, hec effe quovis supplicio gravius ca. Ubi concemplor quid possite persuasio, propemodum asfentior tibi. E:enim fi quis vellet furem, aut homicidam afficere extrema ignominia; nonne fatis effet, fi pracideret illi interulam fupra nates , fi partes pudendas turpiter prominentes lupinis pellibus convestirer, caligas diversis colotibus variegaret; veftem, que thoracem togit ac brachia, totam confeinderet, veluti rete faciens è vefte, scapulas & pedus nudaret ; barbam parcim demeteret novacula, parum dimitteret, partim intorqueter: eapillos tonderet, addem pileum undique lectum.cum ingenti fasciculo plumarum,

ac fic juberet prodire in publicum? Nonne magis traduceret hominem, quam fi morlonis cucullam adderet , cum auriculis pralongis, ac tintinnabulis? Et tamen fic ultro fele ornant milites, ac fibi placent, & reperiunt quibus hoc pulchrum videatur, quum nihil poffic effe infanius, Pa. Imo non desunt honesti cives, qui hoc pro viribus æmulentur, Co. Atqui fi quis nunc conetur Indorum zmulari cultum, qui plumis avium vestiuntur, nonne pueris omnibus videretur infanire? Pan. Prorfus. Co. Atqui quod nos miramur etlam longe infanius est illo. Proinde ut verum est, nihil effe tam absurdum quod non commendet affuetudo, ita negari non poteft, in vestibus effe quoddam decorum, quod apud fanos & cordatos lemper decorum eft, ac rurlus indecorum, quod apud omneis qui lapiunt, indecorum videri deber, Quisenim non ridet, quoties videt fæ minas onuftas longa veftis coronide, (a) que nobilitatem generis caude longitudine cau-metiuntur? Quanquam boc non pudet imitari quosdam damvosant. Cardinales duntaxat in palliis. Et tamen res est adeò vio-

lenta consuetudo, ut non sit huic aut illi liberum mutare

1

l

fà

VC

In

dz

bis

ne

re

qu.

fas,

mi

Qu

deb

habe

Pa.

ni . l

resp

alius

aine

dum

caus â

nž fic

faris i

lèvius

Pan.Q

& Quam

quod receptum eft. Pan, Satis de consuerndine. Sed dietu mihi quid fentias, utrum existimes fatius monachos non differre à cœreris cultu, an differre ? Co. Equidem erbitror fimplicius & Chriftianius, non zitimari quenquam ex culu, modo fit honestus, ac decorus. Pan. Cur igitur vos non abiicitis cucullas? Co Cur Apostoli non statim vescebantur cibis quibuflibet ? Pa. Nescio, dic tu . Co. Quoniam obflabat invicta consucrudo. Quod enim penitus infixum est anims hominum, multoque ulu confirmatum inveteravit, ac velu in naturam abiit, subirò tolli fine magna pernicie tranquillitatis humanæ non poreft : fed ita paulatim submovendum eft, quemadmodum itle revulfit pilos (b) caudæ equinz. Paulatim. ett, quemaumouni interestation omnium efferunus cultus. tot discrimina quis ferat? Co. Hoc malum usus invexit, qui pilos vellere nihil non invenic; Benedictus non comentus est novum cultum, fed is quo tum utebatur cum fuis, erat cultus laici fimplicis ac probi. Nec Franciscus invenit novam formam, fed bæc erar veftis pauperum ac ruflicorum. Pofteriores, additis quibuldam, verterunt rem in superfitionem. Nonne videmus & hodie qualdam anus tenentes fui feculi culum, qui magis est diversus à cultu horum temporum, quam meu cultus abest à tuo ? Pan. Videmus. Co. Itaque quum hun cultum vides, vides reliquias prisci seculi. Pa. Ergo nibil

habet aliud fandimoniz cultus vefter ? Co. Nibil prette

Ild eft. bium.Caun

i

ir

n

n

n

20

bd

e-

is

10

m

0-

re

tu

00

or

ru,

on

tur bac

nis

luc

lli-

um

nz.

rus: qui

ulim-

am,

res,

on-

um,

neus

bund

ibil

erfu

Pan Quidam jactant ittos culcus præmonftratos divinitus à diva virgine matre Co. Ista funt hominum fomnia . Pan Sunt qui desperent le poste à morbo revalescere, ni vestiantur cultu Dominicano ; imò qui ne sepeliri quidem velint, nisi in vefte Franciscana . Co. lita qui suadent, aut captatores funt, aut fatui; qui credunt, superftition. Deus non minus tignoscit nebuloi en in velte Franciscana, quam in militari, Pan. At minor est plumarum varietas in avibus, quam in vobis cultus. Co. An non ica que pulchru eft imitari naturam? fed pulchrius vincere. Pa Utinam vinceretis & roftroru varierate. Ce. Sed age, varierati quoque patrocinabor, si pateris. Nonne aliter vefficur Hilpanus, aliter Italus, aliter Gallus, aliter Germanus aliter Gracus, liter Turca, aliter Saracenus? Pa.Scilicet, Co. Et in cadem regione quanta varietas vestium etia in ejullem fexus, æratis & ordinis hominibus? Quanto vius cultus Venero, alius Florentino, ilius Romano? Ato hacintra unam Italiam, Pan. Credo. Co. Hinc nara ett & noftra varietas. Dominicus sumplie cultum à probis agricolis ejus Hifpaniæ partis , in qua vixit ; Bened ctus à rufticis ejus Italiz partis, in qua vixit; Franciscus ab agricolis diverla partis, arque item de ca.eris Pa Proinde quantum video, vos nihilo eftis fanctiores nobis, nifi fanctius vixeritis. Co. Imò pejores vobis, qui parum piè viventes, gravius offendamus animos simplicium Pa. Est igitur aliqua spes de nobis qui nec patronum, habemus, nec culeum, nec regulam, nec professionem? Po. Habes, & bone ! vide ut ferves ; quare (4) à susceptoribus tuis, quid professus sin baptismo, a Quos nune quam veftem illie acceperis; Et humanam regulam defide- Patrinos ac ras, qui regulam Evangelicam professus fis? desideras bo- wocant, qui minem patronum, qui patronum habeas Jesum Christum? sponoent Quem duceres uxorem , nihil professus es? Cogita quid pro pueris debeas conjugi, quid liberis, quid familia, & fentias te plus baptizatus. habere sarcinæ, quam si Francisci regulam professus esses. Pa. Credifne ulium Pandocheum ingred i cœlum ? Co. Quid ni . Pan. Multa fiunt, ac dicuntur in bac domo, que parum respondent Evangelio. Co. Qix? Pan Alius bibit plus satis. alius obserne loquitur, quidam rixantur, quidam obtredint, denique an catera fint calta,nelcio, Co. Hic occurrendum eft,quantum potes ; fi non potes , certe ne alas quæltus tausa hæc mala, neve accerias. Pan. Nonnunguam parum bone fidel fum in ving. Co. Qui fic? Pan, Ubi fenfero illos plus fatis incalescere, largicer aquam admisceo. Co. Istud quidem levius eft , quam fi quibuflibe t vendas vinum periculofis

medi-

medicamentis infectum. Pan. Die mibl serio quot dies suffit in hoc itinere? Co. Mensem serme. Pan. Quis interim vos curat ? Co. Nonne bene curantur qui habent uxorem, liberros, parentes & cognatos ? Pan. Saponumeio. Co. Tu non habes nisi unam uxorem, nos centum : tu non nisi unicam domum, nos centum : tu non nisi unicam domum, nos centum : tu non nisi paucos liberos, nos innumeros : tu non nisi paucos cognatos, nos infinitos. Pan. Qui sic ? Co. Quia latius se porrigit cognatio spiritus, quam carnis, & ita nobis pollicitus est. Pa. Na. ! tu mibi prabuisti sat lepidum convivam semoriar nisi malim hanc confabulationem, quam pastoris mei compotationem. Cras dignaberis aliquid dicere populo. Et si posthac continget, te hac facere iter, scito tib sie paratum locum. Co. Quid si alii veniant? Pan. Non etquiris.

a Simili jo- grati, modò tui fimiles Co. Meliores uti spero. Pă. Verùm inter co Reuchii- tam multos malos quomodo dignoscam? Co. (a) Dicam paquos de vel- cis, sed in aurem. Pan. Dic. Co. Pan. Meminero & faciam.

bo mirifico

ARGUMENTUM.

Abbas quidam baroinam domi fue invifens eam offendis libros Latibi Giætela; fer poos legentem, Difine sur unde fuevatta vivendis yomanat, vin nut volupra ibus extraviss venim a fitudis fapentie. Stultus Abbas non vul's Monachos fues effe cruditos, nec habes ille librum a iquem in sulucui e, Pie mulieres in facris olim literis exercitatifume. Monachilitrarum oferes, luxui, etio, venationibus alceque dediti, ad aliud fludirum gunus ipfis mage congruens, extimulant ur.

ANTRONIUS MAGDALIA.

Au. Quam bîc ego supelle Ailem video? Ma. An nonerum deco. am. & puellz, & marronz. Ma. Quamobrem? An.
Quis librorum plens sunt omnia. Ma. Tu tantus nau, um
abbas, & sulicus nanquam vidist libros in zedibus heroinarum? An. Vidi, sed Gallice scriptos, hie video Grzeos
Latinos. Ma. An soli Gallice scripto libri docent sapienti
b Heroinas am? An. Sed decer hoc heroinas, ut habeant quo dele Cent
appeilat i e- orium. Ma. An solis (b) heroinis licet sapere, ac suavitet
teness aul- vivere?
An. Male connactis sapere, & suavitet vivere: non

eas quant temideas.

Nonne omnium est bene vivere? An. Opinor. Ma Qui potest aurem suavier vivere, qui nony vat bene? n. Imò
qui potest suavier vivere, qui vivat bene? Ma. E go ta
probas eos qui vivunt maiè modò suavier? An. Arbitos

o

fi

fi

M

m

tro

mo

ore

pol

eft

lape

Cura

tibi

Jam

dare

quo

lum

quis

genu

Ma.

pere?

mibi

biep

Quia

tronz

An. E

ne fap

docent

nacho

illos bene vivere, qui vivunt suaviter. Ma. Sed ifta suavitas unde proficifcitur? è rebus extrariis, an ex animo? An. E rebus extrariis. Ma. O subtilem abbatem, sed craffum Philo-Sophum ! Die mihi quibus rebus tu metiris suavitatem? An. Somno, conviviis, libertate faciendi quæ velis, pecunia, honoribus. Ma. Ve um fi ikis rebus Deus addiderit fapientiam, num vives suaviter? An. Quid appellas sapientiam? Ma. Hoc est, fi intelligeres hominem non effe for icem nin bonis animi; opes, honores, genus neque fæliciorem reddere, neque meliorem. An. Valeat ika quidem sapientia. Ma. Quid fi mihi fuavius fit legere bonum autorem quam tibi venari, potare, aut ludere aleam, non videbor tibi suaviter vivere? An. Ego non viverem. Ma. Non quæro quid tibi fit fuavilsimum, sed quid deberet effe suave. An. Ego nolim meos Monachos frequentes elle in libris. Ma. At meus maritus hoc maxime probat, Sed quamobrem tandem non probas Responsio boc in Monachis tuis? An. Quoniam experior illos minus digna abmorigeros : responsant ex Decreis, ex Decretalibus, ex Pe- bate, tro, ex Paulo. Ma. Imperas igitur quæ pugnant cum Petro, & Paulo? An. Quid illi doceant nescio : sed tamen non amo Monachum responsatorem, new velim quenquam meorum plus fapere, quam ego fapisin. Ma. Iltud ka vitari possit, si tu des operam, ut quam plurimum sapias. An. Non eft orium. Ma. Qui? An Quia non vacat, Ma. Non vacat Caufe imlapere? An. Non. Ma. Quid obstat? An. Prolixe proles, pedientes cura rei domefticz, venams, equi, cultus aulz. Ma. Itane ilta tibi sunt potiora sapientia? An. Nobis sic usu venit. Ma. Jam illud mibi dicito, fi qu's Jupiter hanc potestatem tibi daret, ut poffis & Monachos tuos, & teiplum vertere in quodcunque animal velles, an illos in porcos verteres, teipfum in equum? An. Nequaquam. Ma. Atqui fic vitares, nequis plus te uno saperet. An. Ma non magni referet, quod genus animan is effent Monachi, modo iple effem homo. Ma. An hominem effe censes, qui nec sapiat nec velit sapere? An. Mihi sapio. Ma. Et sibi sapiunt sues. An . Videre mihi sophristria quapiam, ita argutaris. Ma. Non dicam, quid tu mihi videaris. Sed eur hac displicet supellex? An. Quia fusus, & colus suns arma muliebria. Ma. Nonne matronz est administrare rem domesticam, erusire liberos? An. Eft. Ma, An rem tantam existimas administrari poste fine Sapientia? An. Non arbitror. Ma. At hanc Sapientiam De corum docent me libri. An. Ego domi haben lexaginta duos mona- bene obierpathos, tamen nullum librum reperies in meo cubiculo. Vatum.

Ma. Bene

0 3

s

.

:

is

c

-

t ŀ

te-UNS

e-

12-

11.

um

na-

8

nti-

ent

iter

non

Ma.

po-

Imò

o tu

irrot

illo

Ma. Bene itaque prospectum est monachis illis. An, Feram libros, non fero Latinos. Ma. Quapropter? An. Quia non convenit ea lingua forminis, Ma. Expecto causam. An. Quia parum facit ad tuendam illarum pudicitiam. Ma. Er-20 nugatiffimis fabulis pleni libri Gallice scripti faciunt ad pudicitiam? An. Aliud eft. Ma. Die iftud quicquid eft aperte. An. Tutiores funt à facerdotibus, fi nesciant Latine. Ma. Imò ifthinc minimum est periculi vestra opera, Quandoquidem hoc agitls sedulo, ne sciatis Latine. An. Vulgus ita fentit, quia rarum & infolitum est fceminam fcire Latine. Ma. Quid mihi citas vulgu, pessimum bene-gerendæ rei autorem? Quid mihi consuetudinem, omnium malarum rerum magiftram? optimis affuelcendum, ita fiet folitum quod erat insolitum, & suave fiet quoderat insuave, fiet decorum quod videbatur indecorum, An, Audio. Ma. Nonne decorum est sæminam in Germania natam discere Gallice? An. Mixime Ma. Quamobrem? An Ut loquatur cum his qui sciunt Gallice: Ma. Et mihi puras indecorum, fi discam Latine, ut quotidie confabularer cum tot antoribus, tam eruditis, tam sapientibus, tam fidis consultoribus? An. Libri adimunt multum cerebri fæminis, quum alioqui parum illis superfit. Ma. Quantum vobis superfit, nescie, certe mihi quantulumcunque est, malim in bonis studiis consumere, quam in precibus, fine mente dictis, in perno-Etibus conviviis, in exhauriendis capacibus pateris. An. Libroru familiaritas parit infaniam, Ma. An colloquia combibonum, scurrarum, & sannionum tibi non pariuat infaniam? An.Imd depellunt tædium. Ma- Qu'i fiat igitur ut tam amœni confabulones mihi pariant infaniam? An. Sic aium, Ma. At aliud ipsa loquitur res. Quanto plures videmus quibus immodica potatio, & intempestiva convivia, quibus temulenta pervigilia, quibus imporentes affe dus pepertrunt infaniam? An. Ego fane nollem uxorem doctam. Ma. At ego mihi gratulor, cui contigerit maritus tui diffimilis, Nam & illum mihi, & me illi charjorem, reddit eruditio. An. Immenfis laboribus comparatur eruditio, ac post moriendum est. Ma. Dic mibi vir egregie, si cras tibi moriendum effet,urrum malles mori stultior, an sapientior? An. Si citra laborem contingeret sapientia. Ma. Sed nihil homin citra laborem contingit in bac vita, & tamen quiequid po ratum eft, quantilvis laboribus comparatum eft, bic relio quendum eft. Cur pigeat nos in re omnium pretiolifio fumere laboris aliquid, cujus fructus nos in alteram quoqu

m

m

m

-

nt

d

at

â.

n.

1-

e-

1-

0-

e,

a.

ere

2-

M,

ri-

15?

lu

0,

is

10-

173.

m-

nî-

am

Ht,

nus

bus

rt-Ma, ilis,

tio.

ori-

um

d-

nin

pa lio

.....

bet.

vitam comitatur ? An. Frequenter audivi vulgo dici ,fceminam fapientem bis stultam effe. Ma. Ifthuc quidem dici foler, fed à ftultis, Fæmina, que vere fapiar, non videtur fibi fapere ; contra, quæ cum nibil fapiat fibi videtur fapere, ea demum bis stulta est. An. Nescio quomodo fit. ut quemadmodum (a) clitellæ non convenient bovi ita aVide prov. nec literz mulieri. Ma. Atqui negare non potes, quin ma-Bos ditelgis quadrent clitelle bovi, quam mitra afino, aut fui. Quid sentis de virgine matre ? An. Optime. Ma. Nonne versabatur in libris? An. Versabatur, at non in iftis. Mr. Quid igitur legebat? Au. Horas canonicas. Ma. Ad quem ulum? An. (b) Ordinis Benedictini. Ma. Sit ita Cane, Ridiculd Quid Paula , & Eustochium, , nonne versabantur in facris quum benelibris? An Verum ifthuc nunc rarum eft. Ma. Sic olim rara dicus nonavis erat Abbas indoctus, nune nibil vulgatius; olim princi-cum effet pes & Casares eruditione non minus quam imperio pra-narus. minebant, neque tamen usque adeò rarum ett, quam tu putas : funt in Hispania , funt in Italia non paucæ mulieres, adprime nobiles , quæ cum quovis viro queant contendere : funt in Anglia Morice, funt in Germania Bilibaldica, & Blauretica. Quod nifi caveritis vos , res eò randem evader, ut nos præsideamus in scholis theologicis ut concionemur in templis, occupabinus mitras veftras An. Ifta deus averrat. Ma. Imd vestrum erit hoc avertere. Quod a pergetis, ut copistis, citius enseres concionaturi fint, quam vos muros paftores ferant. Videtis jam inverti mundi scenom: aut deponenda est persona ; aut agende funt fue cuique partes. An. Unde incidi in hanc foeminama Si quando vises nos, ego te suavius accipiam. Ma. Quibus modis? An. Saltabimus, bibemus affa im, venabimur, lu-

ARGUMENTUM.

demus, ridebimus . Ma. Mihi quidem jam nunc ridere li-

Al. Deum immortalem I quod ego novum spectaculum hic video? Ea. Aut tu vides, quod nusquam est, aut mei parum prospicium oculi. Al. Atqui inirum spectaculum

Muse & gratiæ Petri Agidis Epithalamia canentu seseribuntur. Alppius videt novem Musus cum tribus Gratibs in emore prodeuntes, quas Balbmus videre naquit: proficiscuntur Antuerpiam ad auptius Agidit, quibus falicitatem omnem apprecantur, nequid tre ta situe ilus possu obotini. Qua nupita Gratibs tratis cocant. Ca mina votiva.

ALYPIUS, BALBINUS, MUSE.

eft, & amabile. Ba. Enecas, die ubi vides? Al. Ad lavam in hoc colle nemorofo. Ba. Collem video. Al. Non vides puellarum chorum? Ba. Quid tibi venit in mentem, ut nos adistum modum ludos facias s Ego ne muscam quidem puellam usquam conspicor. Al. Tace, prodeunt è nemore. Papa! Qui nitor, que gratia ! non humanum est hoc spectaculum. Ba. Que bunc agitant in emperiz (a) .Al. Agnosco, nove funt Mule cum tribus Gratius ; Demiror quid agant; nunquam vidi cultiores, aut magis alecres; omnes funt redimitz lauro & suum quzque gerit organum. Porrò Gratia quam amabiliter fibi hærent ! quam decet nullo aftrica cingulo vestis ac liberis defluens laciniis ! Ba. At ego nunquam audivi quenquam magis delirantem quam te. Al. Imo neminem v difti me fæ iciorem, ca. Cur hic folus habes oculos? Ail. Quia non bibifti ex fonce Musaram, nam his folis conspicue funt Mula. Ba. Ego affatim haufi à fonte Scoti. Al. Non ille fons eft Musarum, sed lacus Ranarum. Ba. Non potes efficere,ut iple videam hoc [pedtaculi? Al. Poffem fiquidem adeffet laurus; nam liquor è fontelim-

præpoftera.

tiz.

pido,ramo lauri afperfus, oculos reddit hujulmodi fpectacu-I Id eft, te- lorum perspicaces. Ba. Bcce laurus, ecce fonticulus. AlComnebra: allu- modum profedo. Ba. Alperge. Al: Intende, videlnet Ba. Quantum antea. Alperge rurfus. Al. Jamne vides? Ba. Tantundem; asperge copionus. Al. Jam vides opinor. Ba. Imò vix te video. Al. Mifer ! quam penitus oculos tuos obledit (b) to oxor ? Hac ars vel auriga daret oculos. Verum non eft quod crucieris, præftirerit tortaffe non vidam, ve fus dere, ne tali przmio videas Muias, quali (c) Actaon vidit Dianam. Periculum enim effet ne te vertant in histricem(d) eft in ceraut aprum fylveftrem, aut porcum, aut camelum, aut ranam, a Hiffrix ant graculum : Efficiam tamen ut audias : modo ne obstre-Spinofum animal, quod pas. Jam huc deflectunt viam : occurramus: (e) Xaigere τρισπόθητοι βεαί. Μιι (f) Καὶ σύ μάλα χαῖρε φιλόμεσι. Tpinas ela-A.Quid vellicas? Ba. Non prættas quod promiferas. vete opratif. An non audis? Ba, Audio, sed velut alinus lyram. Al. Loquit igitur Latine, Quenam est iter tam cultis, tamque alacribus? fimz dez f Id eft. & Num invifitis Lovanienfium Academiam? Mu. Bona vertu multum ba? Al. Quamobrem? Mu. Quis nunc illic nobis locus ubi salve musa- cot porci obgrunniunt, obrudunt asini, (g) obblactiunt cameli, obstrepunt graculi, obgarriune picz? Al. Arqui funt proprie ca- & illic quibus vestrum numen est venerandum. Mu. Scimus, melo: a eft. còque post annos aliquot illuc commigrabimus. Nondum Circuitus, revoluta seculorum periodus (b) diem illum fatalem advezk

· fum eft ad Scoti nomen c Adzon quum cafu vidiffet Di-

anam nu-

vum.

eulatur.

a lactire

xit. Erit enim qui illic nobis amænum extruet domicilium. vel templum potius, quo vix alibi magnificentius ac fan-Rius. Al. Non ett fas scire quisnam tantum decus inve-Aurus fir noftræ ditioni? Mu. Tibi fas eft noftrorum facrorum (i) mystz. Non dubium est quin tibi notum sit i Qui facris toto orbo celebre Buffidianorum nomen. Al Heroicum ge- a verbo nus nominalti,& ornandis lummorum principum aulis na- puis, tum. Quis enim non veneratur magnum illum Franciscum quod ipfam Biffidium Besontina Ecclefia pratulem qui unus non u- a filentio num Nestorem præsticit Philippo Maximi Maximiliani filio, Caroli, qui major futurus eft, patri? Mu. O feelices nos, nifi fata virum illum terris invidiffent ! Quantus erat ille Mœcenas boneftorum ftudiorum, quan candidus fautor ingeniorum ! Sed reliquit fratres duos, Ægioium, admirabili judicio, prudentiaque virum, & Hieronymum. Al. Hieronymum novimus omni literarum genere perpolitum, omni virtutum genere decoratum, Necjeum fata longavum effe patientur, tameth neme dignior est immortalitate. 31. Unde ista nostis? Mu. Apollo nobis denarravir. Al. Quænam est ista fatorum invidia, ut optima quæque protinus subducant. Mu Id quidem non est hujus temporis philosophari, fed Hieronymus bic funtma cum laude moriens, universas opes fuis destinabie instituendo Lovanii collegio, in quo gratis, & publicitus tres linguas eruditifiimi viri profitebuntur : ea res magnum ornamentum adjunget & studiis, & Caroli gloria. Tum non illibenter versabimur Lovanii. Al. Quò nunc igitur eft iter? Mu. Antuerpiam. Al. Mula & Gratia ad mercatum? Mu. Nequaquam, imò ad nuprias, Al. Quid virginibus cum nupriis? Mu. Ad tales nuprias non est indecorum ire virgines. Al. Quas igitur nuprias narras? Mu. Sanctas, puras, caftas, ad quas non puderet ipfam adire Palladem, & arbitror adfuturam. Al. Non est fas scire sponsi nomen & sponsa? Arbitror tibi non ignotum effe candidiffimum illum juvenem, & omnibus politioris literatura deliciis expolitiffimum, Petrum Agidium. At. Gemmam nominafti, non hominem. Mu. Ei nubet Cornelia virguncula, vel ipio digna Apolline. Al, Ille quidem veltri cultor eximius à reneris annis fuit. Mu. Huic igitur canemus Epithalamium. Al. Et Isltabunt Gratia? Mu. Non modò saltabunt, verum etiam duo candidissima pectora indiffolubilibus mutuz benevolentiz nodis copulabunt, ut nihil unquam inter illos poffit incidere vel irz,

31

\$?

bi

nt

nt 15,

16-

z it

Viciffim nihil nifi, anime mi ! Atque huic jucunditati ne senectus quidem quicquam derahet, imò porius adjunget aliquid . Al. Demirarer , fi qui fic vivunt , possint fenescere. Mu. Recte mones , nam maturitas erit potius, quam fenedus. Al. Arqui novi permultos, quibus intra menses treis , Iltæ verborum blanditiæ , longe in diversum versæ sunt, & in convivio pro lepidis jocis volitabant difci, & quadrulz. Maritus pro anime mi, audiebar fungus, lagena, ipongia : uxor, scropha (a) Acco, (b) vomica. Mu. Vera prædicas , fed iftiusmodi nuptiæ Gratiis iratis coie-Hulcus, fic rant, hic perperuò morum jucunditas alet mutuam benevolentiam. Al. Narras tu quidem raram matrimonii felicitatem . Mu. Tam raras virtutes rara decet foelicitas:

Mulier ob fultitiam nobilis. appellamus nobis moleites.

học quòd pud Plato nem facit res & duos Cupidines d Valculum

At. Quid? coibunt nupriæ absque Junone, & Venere? Mu. Juno quidem non aderit rixola dea , & cui rarò bene e Allufit ad convenit cum fuo Jove . Ne Venusquidem (c) illa terreftris & ebriofa, verum altera illa coeleftis que conciliat Socrates a- formas animorum. Al. Proinde sterile matrimonium mibi narras. Mu. Nequaquam, imò, fœlicissimè fœcundum. Al. duas Vene- Quid illa cœleftis gignit, nisi animos? Mu. Imò addi & corpora, sed ipsis animis morigera, perinde quasi gemmeo (d) myrothecio indas opobalfamum. Al. Ubinam eft ea? enguentari- Mu. En tibi procul adventat . Al. Video . Deum immortalem ! qui fulgor? quæ formæ majestas ! ad banc quidem altera Venus invenutta est. Mu. Vides quam modesti Cupidines, nequaquam czci, quemadmodum illi quibus altera dementat animos mortalium, fed oculatiffimi; nec habent infanas faces, fed ignes placidiffimos; nec habent plum; beas cuspides, quibus immittunt odium amanis, ac miseros animos amore non mutuo discruciant. Al. Plane matrem referunt. O fælicem illam domum , & superis egregiè charam! Cæterum licerne audire epithalamium carmen, quod illi deftinaftis? Mu. Imò rogamus ut libeat audire.

CLIO.

Candida laurigero nubit Cornelia Petro, Auspicius adsint numina dextra bonus.

MELPOMENE.

Contingat illis turturum concordia Cornicula vivacitos.

THALIA.

Ille charitate (a) Gracchum Tiberium pracefferit. Qui fue vitam antepofuit conjugis Cornelia.

EUTERPE.

Illa charitate superet (b) conjugem Admeti ducis, Que volens mortem maiti morte mutavit fuâ.

TERPSICHORE.

Ille non flagret leviore flamma. Attamen fato meliore, quam olim Plancius rapta focia gravatus Effe Superftes.

ERATO.

Illa non flagret leviore flamma, Attamen longe meliore fato, Calla quam fanctam deamavit olim Portia Brutum.

CALLIOPE.

Sponfum moribus undignaque fanctis Nec Nafica probatus antecellat.

URANIA.

Uxor moribus undiquaque castis Vincat (c) Sulpitiam Paterculanem.

POLYHYMNIA.

Laudetur simili prole puerperas Accrefcat domm res fimul, & decus; Sed livore vacet, fi ficri poteft, Factis egregiis debita gloria.

Al Prorsus invideremilli Petro Ægidio, nisi tantus ef- Roma vefet hominis candor, ut iple nemini potlit invidere. Mu, Sed neris fimujam tempus eft ut corptum carpamus iter. Al. Nunquid Meminit T. est quod interim velitis renunciari Lovanium? Mu. Ut Livius. noftro nomine falutes amicos omnes candidos ac noftri ftudiofos, fed prz czeris veruftiffimum noftri chori culto'em Joannem Paludanum, Jodocum Gaverium, Marti- d'Videtur num Dorpium & Joannem Borfalum. Al. Id quidem fier hoc dictum diligenter, Quid careris? Mu. Dicam in aurem. Al. (d) Res intpendent non eft magni sumptus, itaque fict quamprimum.

a Lege Plutarchum in Oracchis fatim in principio, b Alcestis; de hac extat tragodia Euripidis: Meminit & Valerius Max,lib 5. cap.6. Atq; ibidem de Plancio & Horestilla. Rurius ibidem de portia Catonie filia, Bruti Broic.

e Sulpitia Pate: cult filia, uxor Fulvii Flacci, que ob pudicitiam è centum matronis lecta fuit ad deducendum

icic.

ARGU-

.

ARGUMENTUM.

Exercismus, stue Spectrum, Impostorum technas deergit, qui credulis esimplicismi ilhaduns, singentes apparticions damonum et animarum, vecesque divinas; Povus s'uit autor rumoris, spectrum exandiris anima cus spin si fundis suites, miserò esquiantis: singis se videre media jam luce d'acomò in caso quod idem aliss etiam persuasis; et Fauno sacerdosi, parocho villa vicina, facile sades un issue ori consistam experiarur. Qui annus, acrecismum paras polus consensis equam sigrum, guem jastes, et variso dallo cradulum Fanano alios que, viros parum un que se salis, et va-

THOMAS, ANSELMUS.

Th. Quid eft bonz rei, quod tecum rides tam fuaviter quali thefaurum nactus fis? An. Non procul aberrat à scopo tua divinatio. Th. At non imparties sodali quicquid ifthuc est beni? An.Imò jamdudum optabam mihi dari quempiam, in cujus finum effunderem hoc meum gaudium. Tb. Age igitur imparti. An. Audivi modo fabulam lepidiffimam, quam jures effe comicum figmentum, nif mihi locus, persona, totág; res effet tam nota, quam tu notus es mihi. Th. Audire geftio. An, Nostine Polum Fauni generum? Th. Maxime. An. Isek & author, & actor hujus fabulæ. Th. Facile crediderim. Nam ille vel abig; perfona, poffit quamvis azere fabulam. An. Sic eft : Noki, opinor,& prædium quod habet non ita procul à Londino. Th. Phy! Non semel illic comporavimus. An. Agnoscis igitur viam utrinque arboribus pari digestis intervallo septam. Th. Ad lavam adium partem, altero fere balifta jactu. An. Tenes. Alterum viælatus habet alveum ficcum dumis ac vepribus obsitum, è ponticulo iter est in apertam planiciem. Th. Memini. An. Jampridem vagabatur rumor, ac fabula per ejus loci rusticos, juxta ponticulum hunc, observari spectrum quoddam, cujus fubinde exaudirentur milerandi ejulatus, fuspicabantur animam elle cujuspiams que diris cruciatibus torqueretur. Th. Quis author efat illius rumoris? An. Quis,nifi Polus ? Hoc procemium præftruxerat fuz fabulz. Th. Quid ifti venit in mentem ut ifta confingeret? An. Nescio, nisi quia sic est hominis ingenium, gauder hujusmodi commentis ludere stustitiam populi. Dicam quid nuper designarit hujus generis Simul equitabamus aliquammulti Richmondam, inter quos erat, quos tu diceres cordatos homines . Cœlum erat mire ferenum, nec ulla ufquam nubecula fuffuscatum, Ibi Polus intentis in cœlum oculis Genavit

fignavit totam faciem, ac fespulas imagine crucis, & vultu ad ftuporem composito, ita fecum, Deum immortalem! quid ego video? Rogantibus qui proxime equitabant, quid videret; rurlus oblignans le majore cruce; Avertar, inquit, clementissimus Deus hoc oftentum ! Quum instarent avidirate cognolcendi; ille defixis in ce um oculis, ac digito commonstrans cœli locum , Nonne, inquit, videtis illic immanem draconem, igneis armatum cornibus, cauda in circulum retoria ? Quum negarant se videre arque ille iuffisfer occulos intenderent, ac locum subinde commonfraret, tandem unus quispiam, ne videretur parum oculatus, affirmavit le quoque videre. Hunc imitatus est unus item a o alter ; pudebat enim non videre , quod tam effet perspicu-Quid multis ? Intra triduum rumor hic totam Angliam pervalerat , tale portentum apparuisse . Mirumautem quantum fama popularis addidit fabulz. Nec deerant qui quid fibi vellet oftentum , interpretarentur ferio. Horum ftultitia ,ille qui commentus fuerat argumentum, magna cum voluptate fruebatur . Tb. Agnosco hominis ingenium. Sed redi ad fpe drum. n. Interea commodum divertit ad Polum Faunus quidam sacerdos, ex corum gene-re quibus non satis st appellari Latine regulares (0), nis oqui canenici Grz è cognomen idem accinatur , parochus vici illic ali- non dicutur cunde vicini . Is fibi non vulgariter videbatur fapere pra- à regula fed ferim in rebus facris . Th. Intelligo : repertus eft actor fa- a prabmia bula . An Super comam orcus est fermo de rumore spect i. cane. Nam Quum Polus fentiret Fanno rumorem banc non folum au- canon aliditum effe, verum eriam creditum, coepit hominem obtefta- quando eft ri, vir doctus, ac pius succurreret animulæ tam dira patien- certus cibi ri, & si quid dubitas, inquit, explora rem, obambula ad dus, qui dadecimam juxta Ponticulum illum, & audies miferum ejula- b tur militum; adjunge tibi quem voles comitem, ita tutior audi-tibus. es, & certius. Th. Quid deinde? An. Cceoa perada Polus Id eft, apex more abit venatum , aut aucupatum , Faunus obambu men eft falans cum jam tenebræ fustuliffent certum de rebus judici- bulæ, in qua um tandem audit miserandos gemitus , hos Polus artifex puella potimire effingebat , abditus illic in vepreto, adhibita ad id olla ebatur amaficili, quo vox è cavoreddita lugubrius quiddam sonaret. apparitione Th. Hzc fabula, ut video, vincit (b) Phalma Menandri. An. dez cui fie-Magis ifthuc dices, & toram audieris ; Faunus domum fe bant facra, recepie, narrare cupiens quid audiffer, Polus alia vià Vide Docompen iaria jam an everterat: Ibi Faunus narrat Polo, prologum quod erat adum , & aliquid etiam affingit , quò res effet Eunuchi.

admirabilior. Th. Poterst interim Polus tenere rifum? An. Illene? Vultum habet in manu. Dixitfes rem feriò agi. Tandem Faunas, vehementer obtestante Polo, suscepit negotium exorcismi, ac totam eam nochem agit insomnem, aum dispicit quibus modis rem aggrederetur turo: nam fibi quoque milere metuebat. Primum itaque congesti sunt exorcilmi efficacissimi, & additi novi nonnulli per viscera bear Maria, per offa bear Werenfrida. Deinde delettus est locus in planicie vicina vepreto, unde vox exaudiebaturs circumductus eft circulus fatis amplus, qui crebras haberet cruces, variáfque notulas . Hæc omnia peragebantur verbis conceptis. Adhibitum eft vas ingens, plenum aquæ confecratz. Addita ett in collum facra ftola, quam vocant. unde pendebat initium Evangelii secundum Joannem. In loculis habebat cerulam, à Romano Pontifice quotannis confecrari folicam, que vulgo dicirur agnus Dei. His armis olim le muniebant adversus noxios d'emones, prius quam illis Francisci cuculla copit elle formidabilis. Hæc omnia procurata funt, ne fi spiritus malus ellet, imperum faceret in exorciftam. Nec tamen aulus eft fe folum huic circulo commitere, fed decretum eft adhibendum effe facerdotem alterum. Ibi Polus meruens, ne fi nasutior ad junctus fuisler, proderetur fabulæ myfterium, adjungit parochum quendam ex vicinia, cui rem toram aperit fic enim postulabat actio fabulz, & erat is, qui a tali ludo non abhorreren Poftridie rebus omnibus rite præparatis, fub horam decimam Faunus cum parocho circulum ingreditur. Polus, qui pracefferat, è vepreto gemit milerabiliter. Faunus au picatur exorcismum. Interim Polus clam per tenebras subducit se in villam proximam; illic adducit aliam personam fabula, nec enim poterat niffper multos agi. Th. Quid faciunc? An. Confcendunt equos nigros, ignem occultum fecum ferunt. Ubi non procul abeffent à circulo, ignem oftentant, quo metu Faunum abigerente circulo, Th. Quantum operæ fumpfit Polus ille u. falleret! An. Sic eft homo. Verum ex res propemodum peffime cefferat illis. Th. Qui fic? An. Nam equi subitò prolato igne confternati, parum abfuit, quin & fe præcipitarent & fetfores. Habes primum actum fabulæ. Ubi redicum ett in colloquium. Polus velut ignaras omnium, rogat quid affer adum. Ibi Faunus parrar fibi conspectos duos tererrimos cacodæmones, in nigris equis, oculis igneis, ac naribus spirances ignem, qui tentalfent ingredi circulum, verum efficacibus verbis abactos

in malam rem. His rebus quum accrevisset animus Fauno, postero die summo cum apparatu rediit in circulum ; quumque diu multis obreftationibus provocaffet fpectrum , Polus rurfum cum collega fuo procul oftendit fele ex equis atris horrendo fremitu, quafi cuperent irrumpere in circulum . Th. Nibil habebant ignis? Au, Nibil, Nam id male cefferat, fed audi aliud commentum. Ducebane longum funem : co leviter per humum tracto, dum hinc atque hinc uterque le proripit, velut abacti exorcismis Fauni, sacerdotem utrung; una cum vale quod habebant aque facre plenum, provolvunt in terram. Th. Hoc præmii tulit pro fua actione parochus? An. Tulit, & tamen maluit hoc perpeti, quam deferere coeptam fabulam. His ita gestis; ubi reditum est ad colloquium, deprædicat apud Polum Faunus, quanto fuiffet in periculo, & quam foreiter utrunque cacodæmonem fuis verbis profligaffet : jamque certam conceperat fiduciam, nullum effe tam noxium aut impodentem demonem, qui possit in circulum irrumpere. Th. Faunus ille non multum abest à fatuo. An. Nihil adhuc audisti. Hucusque progreffa fabula, commodum supervenit Poli genet :nam ejus filiam duxerat natu maximam, juvenis, ut scis, ingenio mire festivo: Th. Scio, nec abhorrens ab hujusmodi jocis. a Id estrem An. Abhorrens? Nullum ille vadimonium (a) non desere-feriam. Vide rer, fi talis vel spectanda, vel agenda effet fabula. Huic so- Chiliadescer rem omnem denarrat atque illi delegat partes, ut animam agat. Sumit ornatum, ac lubens convolvit se linteo, quemadmodum apud nos folent funera; habet prunam vivam in tefta, quæ per linteum reddebat speciem incendii. Sub nodem itum est ad locum, ubi hæc agebatur fabula. Audiuntur miri gemitus. Faunus expedit exorcilmos omnes. Tandem procul inter vepretum oftendit fele anima, subinde ofrentans ignem ac misere suspirans. Hanc cum Faunus obteftaretur, ut eloqueretur quilnam effet, subitò profilit èvepreto Polus ornatu cacod zmonis, fictoque fremitu : Nihil, inquit , tibi juris est in hanc animam, mea est; ac subinde procurrit usque, ad oram circuli, velut imperum facturus in exorcistam, móxque velut submotus verbis exorcismi, & vi Qui fervaaque facre, quam illi multam aspersit, retrocessit. Tandem nee ab ea abacto (b) pædagogo dæmone, nascitur dialogismus Fauni discedebat; cum anima; percontanti, & obteftanti respondit fe effe ani- fic Terent mam hominis Christiani. Rogara quo nomine vocaretur, phadriam respondit, Faunus, Faunus, inquit, idem mihi pomen eft. le pedagos Jamque ex communi nomine res caepit illi magis effe cordi, gum-

ut Faunus Faunum liberaret. Quum Faunus multa percontaretur, ne diutina confabulatio proderet fucum, subducebat fele anima , negans fibi fas effe diutius colloqui , quod tempus urgeret , quo cogeretur abire quò liberet de noni; pollicita tamen eft fele postridie redituram hora qua fas

1

r

C

C

U TE

d

CH

fn

ſa

tio

ria

ho

nil

qu:

effe

rat

Ni

dan

fun

Bon

pon

ient

nas in fabu. præfedus tabula

4 Qri pro. effer. Rurfus convenitur in adibus Poli, qui (a) choragus ducit ac re-erat fabulæ, Ibi denarrat exorcifta quid effer geltum, nonducit perfo nulla etiam admentiens , quæ fibi tamen persuadebat effe vera. Adeò favebat negotio quod agebatur . Jam hoc compertum erar, feilicet animam elfe Christianam, q'æ fubinclerentissimo demone diris cruciatibus vexaretur. Hue omnis conatus intenditur. Verum in exorcismo proximo ridiculum quiddam accidit. Th. Oblecto quidnam? An. Quum Faunus evocaffet animam, Polus qui dæmonem agebat, prorfus fic affiliit quofi intra circulum irrupturus; quimque contrà Faunus pugnaret exorcismis, multamqu ? vim aque afpergeret , tandem exclamat demon , fe ne pili quidem facere ifta omnia. Rem inquir, habuifti cum puella, mei juris es. Id quum Polus joco dicerer, tamen forte fortuna verum dixifie vifus eff; pamexorcifta hoc dicto tadus illico recepit se in centrum circuli, & nescio quid immussavit in aurem parocho. Id Polus sentiens, recepit sele, ne quid audiret quod audire fas non effet. Th. Sane Polus religiofum ac verecundum agebat dæmonem. An. Sic eft. Reprehendi poterat actio quoi parum meminifiet decori, exaudivit tamen parochi vocem indicentis satisfactionem, Th. Quam ? An. Ut ter diceret gloriosum plalmum septuagefimum octavum. Deus, venerunt gentes. Ex hoc conjiciebat illum ter habuiffe rem eadem noche. Th. Hoc fane regularis ille præter regulim. An. Homines funt, & lapfus erat humanus. Th. Perge, quid deinde factum? An. Jam Faunus ferocior redit ad oram circuli, & u'trò provocat damonem. At ile jam timidior refugiebat. fef. lifti me, inquiens, fifapuiffem , non monuiffem te. Perfusium eft hoc multis, que femel facerdori confeffus fis , prorfus abolita effe è memoria demonis, ne poffic opprobrare. Th. Jocum plane ridiculum narras. An. Sed ut aliquando finiam fabulam, diebus aliquot hunc in modum colloquium habitum est cum anima. Summa buc evafit. Roganti exorciftz, num qua via poffet à cruciacu liberari ? Respondit illa, poste, si pecunta,qu im reliquiffet fraude parram restitueretur. Ibi Faunus : Quid, inquit, fi per bonos viros di penseretur in pios usus ? Respondir, & hoc profuturum. Hic exhilaratus exorcilla summå diligentia percontestus eft, quanta effet fumma? illadi-Die ingentem, quod illi erat bonum atque commodum. Indicavit & locum, fed procul difficum, ubi thefaurus hie defoffus effet. Præfctipfit in quos ufes vellet impendl. Th. In quos? An Dit tres fusciperent peregrinationem, quorum unus adiret limina Petri, alter iret faluratum Jacobum Compostel anum, tertius oscularetur pectinem Jesu, qui Treveris. Deinde per aliquot monafteria magna vis pfalteriorum, ac miffarum perageretur. Quod supereffer, iple pro fuo arbitratu difpenfaret. Jam torus erat in thefauro Fauni animus, illum toto pectore devorarat. Th. Vulgiris morbus eft, quanquam hoc nomime peculiariter male audiunt facerdotes. An. Ubi nihil effet omiffum, ad pecuniæ negorium pertinerer, exoreifta submonitus à Polo cœpit animam de curiofis artibus percontari, de alcumiftica, deque magia. Et ad bæc anima quædam respondie pro tempore; czierum pollicitale plura indicaturam fimul acque illius opera liberara fuiffer à pædagogodamone. Sie hic, fi viderur, terrius fabulm actus, In quarco Faunus copit ubique seriò prædicare rem prodigiofam, nibil aliud crepare in colloquiis, in conviviis, polliceri monasteriis magnifica quædam, & omnino nibil jam humile loquebatur, Adir locum, reperit figna. Non aufus tamen ett effodere thefaurum, quod anima injecisset scrupulum ingent pericule facturum, fi prius quam effent peracte miffe thefaurus attingeretur. Jam multis nasutioribus subolebat fucus. Cum tamen ille nufq iam non deprædicaret fuam ftultiriam, clam admonitus ett ab amicis, præsertim ab Abbate Ino, ne qui bactenus babitus effet vir prudens, nunc diverfam de se specimen darer omnibus. Ille tamen nullius oratione potuit commoveri, quo minus crederes rem effe feriam : adeoque penitus hac imagin tio occupavit animum hominis, ut præter spectra, & malos genios nibil somniaret, mhil loqueretur. Abierat mentis habitus in ipsam faciems que fic pallebar, fic erat extenuara, fic dejecta, ut larvam effe diceres, non hominem. Quid multis? minimum aberat à vera demenia, ni celeri remedio succursum fuisse. Th. Nimirum hic erat extremus actus fabula. An. Eum tibi reddam. Polus & hujus gener hujulmodi rechnam commenti funt. Effinxerunt epiltolam raris literis descriptam; idque son in chartis vu garibus, fed in his, in quibus artifices reponunt braceas auri, subrubentibus, ut fcis, luto; epiftola lententia bac erst. Fauni dudum captivus, nunc liber, Pan-

Conos liberatori suo optimo salutem aternam. Non eft mi Fau-"ne cur te diutius in bec negetio maceres, vefpexit Deus anicemi tui pia voluntarem & illius merito me liberavit à supcopliciis: ego nunc fæliciter ago inter angelos. Te manet locus Capud divit Augustu, qui proximus est Apostolorum Choro. C'Ubi veneris ad nos aga tibi gratias coram. Interim cura ut "vivas fuaviter. Datu è colo empgreo. Idibus Septembribus, at An millesimo quadringentesimo nonagesimo octavo, sub sigilec le amuli mei. Hac epistola clam posica est in alcari, ubi facturus erat rem divinam Faunus. Ea peracta fubornatus eft, qui eum submonerer de re,quasi casu deprehensa. Nune eam circumfert epiftola & oftentat ceu re facra, nihilo credit certius quam eam è coelo perlatam ab angelo. Th. Iftud non el liberaffe hominem infania, fed mutaffe infaniæ genus. An. Sic eft profecto,nifi quod nunc infanit fuavius. Th. Antehac non foleo multum tribuere fabulis que vulgo feruntur de spectris, sed posthac multo minus tribuam : suspicor enim ab hominibus credulis, & Fauni simil bus, mulca pro veris prodita literis, que simili artificio funt adfimulata. An. Ego pleraque hujus generis effe credo.

ARGUMENTUM.

Alcumistica, ostendit delirium senis alioqui prudentis, qui in banc arten infanivit; deceptus à Sacerdate, per duplicem viam hujus ariss, longaiumm & euratiumem. Lengativae autem ogregit fallit senum Balbinum. Caustatuv alcumista carbenes, vitra. Virgini beate mittuntur done, arvei, ut suis illa saveret capits. Aulici quidam subadorati Balbinum bant illicitam artem exercere corrumpuntur muneribus. Dimititur tandam alcumusta, numerato viatico.

1

3

il

ti

re

Q

CO

tio

Qua

dei

veru

brev

long

audiendi. bloquax,

(a) PHILACOUS, (b) LATUS. Quid est nove rei, quod fic Lalus apud sele ridet, ac penè in cachinnos solvitur, subinde signans se cruce? Interpellabo foelicitatem hominis. Salve multim amiciffime Lale ! videre mihi admodum fælix, La, Arqui fælicior ero, fi te impartiam hoc gaudio, Ph. Fac igitur quamprimum me bees. La. Nofti Balbinum? Pb. Senemillum eruditum, ac vitæ etiam laudatæ? La. Sic eft ut dicis, fed nullus est mortalium qui sapias omnibus boris, aut qui sit undiquaque perfectus. Habet boc vir ille inter multas egregias dotes navi, jam olim infanit in artem quam vocant alcumifticam. Pb. Haud tu quidem navum narras, sed infignem morbum. La, Utcunque eft, ille toties delufus ab hoc hominum genere, tamem dudum mirifice paffus eft fibi dari verba.Ph. Que pacto? La. Adiit illum facerdos quidam, faluta5

t

c

d

o.

.

1.

t,

ĺe

a-

2-

9-

m

ed

fit

2-

ınt

n-

20

1-

m,

uta-

falutavit honorifice, mox fie exorfus eft, Doctiffime Balbine mirabere fortaffis, qu'al ignotus fic interpelle te, que fcio nunquam non fanetiffimis ftudis occupatifimum. Annuit Balbinus, qui mos est illi, nam verborum est mire parcus. Ph. Prudentiz narras argumentum. La. Verum alter prudentior fic Verborum pergit. Ignofces camen buie mez importunitati, fi cognoris paucitas causam,cur te adierim. Dic, înquir Balbinus, sed paucis si piudentia potes. Dicam,inquit ille,quanto potero compendio. Seis ut argumenta. omnium doctiffimus, effe varia mortalium fara : ego nelcio, urro in numero me ponam, fcelicium, an infcelicium. Etenim fi meum fatum altera ex parte contemplor, videor mihi pulchre fælix, fin ex altera, nibil me infælicius. Urgente Balbino, ut rem conferret in compendium. Finiam, inquit, doctiffine Balbine. Id erit mihi facilius apud virum, cui totum hoc negotium fic notum eft, ut nulli notius. Ph. Rhetorem mihi depingismon alcumiftam. La. Mox audies alcumistam. A puero mibi, inquit, contigie bac fœlicitas, ut artem omnium maxime expetendam discerem, illam inquam torius Philosophiz medullam, alcumificam, Ad nomen alcumiffices nonnihil experrectus eft Balbinus, geftuduntaxat; ezterum gemiru, justic ut pergeret. Tum ille, Sed ô me miferum ! inquit, qui non inciderim in eam viam, quam o-Quum Balbinus rogafter, quainam vias dicerer. Scis, inquit, oprime (quid enim te fugit, Balbine, virum undequam doctiffimum.) duplicem effe hujus arris viam, alretam, quæ dicitur longatio, alteram, quæ dicitur curtatio. At mini malo quodam fato contigit in longationem incidere. Balbino sciscitante quod effet discrimen vierum; Impudentem me, inquir, qui hac apud te loquar, cui fciam hac omnia fic effe nota, ut nulli notiora. Iraque supplex buc ad te accurri, ut misertus nostri digneris impartire nobis vism illam fæiciffimam curtationis. Quò peritior es hujus artis, hoc potes minore negotio communicare nobis. Noli tantum Dei donum celare fratrem dolore periturum. Ita te Jelus Christus semper majoribus locupletet dotibus. Quum hic non faceret obtestandi finem, Balbinus fateri coadus eft le prorlus ignorare, quid effet longatio, aut curtatios juber, exponatiple vim harum vocum. Tum ille, Quanquam, inquit, scio me loqui peritiori, tamen, quando ita jubes, faciam. Qui totam aratem in hac aree divina contriverunt, duabus rationibus vertunt rerum species, alter a quæ brevior eft, fed plusculum habet periculi : altera que longior eft, fed endem turior. Ego mihi videor infalix,

qui hactenus sudarim in ea via, que meo animo non arridet,neque quenquam nancisci potut qui alreram cujus amore depereo, veller indicare. Tandem Deus immisit in mentem, ut te adirem, virum non minus pium quam docum. Doctina tibi præftat, ut facile poffis dare quod peto : pietas commovebit, ut velis opitulari fratri, cujus falus tibi in manu eft. Ne longum faciam, cum hujulmodi sermonibus veterator ille amoviffet à se suspicionem suci, fidemque feciffer, fibi viam alterameffe perspectiffimam, jimpridem prutichat Balbino animus. Tandem non temperans fibi, Valest inquit, illa curtatio, cojus ego ne nomen quidem unquam audiy',tantum abest ut tentams die mihi bona fide, longationem tenes exacte? Phy, inquit ille, ad unguem, fed displicet longitudo. Quum Balbinus rogatlet, quantum temporis requireretur; nimiu, inquit, totus penè annus; fed interim tatiffima eft. Ne labora, inquit Bilbinus, etiamfi toto biennio fit opus, modò fidas arti tuz. Ut rem in pauca conferam, convenit inter cos, ut negotium aggrederentur clam in ædibus Balbini, hac lege ut ille suppeditaret operam, Balbinus sumptum, lucrum ex æquo ac bono divideretur ; quanquam impostor modestus ultro totum lucrum quod proveniffer, Balbino deferebat ; utring juratum eft de filentio, quod faciunt qui mysteriis initiantur. Jam illicò numeratur pecunia, unde artifex mercaretur ollas, vitra, carbones reliquaque que ad inftruendam officinam pertinent. Ibi nofter alcumista suaviter in scorta, aleam, & comaDesoquere potationes (a) decoquit eam pecuniam. Ph. Hoc nimitum eft nequiter eft (b) vertere rerum species. La. Urgente Balbino ut rem profundere, aggrederetur : an non tenes, inquis, illud : Dimiatum falli qui bene capit, habet ? Maggum eft bene præparare materiam : Tandem coepit adornarifornax, Hic rurfus erar opus novo auro, velut illecebra venturi auri. Siquidem ut piscis non capitur abique efca, ita aurum alcumiftis non provenit nifi pars auri admifceatur. Interea Balbinus totus erat in supputationibus : subducebat enim, fi uncia pareret quindecim, quantum effet lucri rediturum ex unciis bis mille, tantum enim decreverat infumere. Quum hanc quoque pecuniam decoxiffet alcumifta.jamque menfem unum aiq; alterum mulium operæ simulaffet circa folles, & carbones, roganti Balbino, ecquid procederer negotium, primum obmucuir; urgenti tandem respondit, ficut folent ves pra slara, que semper difficiles habent aditus : cauls ba'ur erratum in emendis carbonibus, quernos enim emerat, quum abiegnis

0

VO

tu

Po

di

93

ille

GH

can

inq

mif

furg:

Balb

cipit

audi Quu

nec [

ment

effet

inde decodores. b Nam id profitentur alcumifia Qui profundit, inid ve: tit quo fraitur.

effet opus, aut colurnis, Ibi perierant aurei centum, nec co segnius reditum est ad aleam. Data nova pecunia, mutati carbones. Jamq; majore studio res copta est, quam antea: quemadmodum in bello milites, fi quid feeus accidit quam vellent, virtute sarciunt, Quum menses jam aliquot ferbuiffit officina, & expect retur fe us aureus, ac ne mica quidem auri effet in valis, (jam enim & illud omne decoxerat Alcumifia) inventa est alia causatio; nimirum vitra, quibus usus fuerar, non fuisse temperata ficut oportuit, Etenim ut non ex quovis ligno Mercurius fingitur, ita non quibuflibet Simile Prov. vicris conficitur aurum. Quo plus erat impensum, hoc mi- juxta illud nus libebat desistere. Ph. Sic solent aleatores, quali non poetz multo fatius fit hoc perdere, quam totum. La. Sic eft. De-Sic ne perdijerabat alcumista, nunquam sibi sic impositum fuisse, nunc derit, non ceferrore deprehenso, cz era fore tutifima, & hoc dispendit infor magno cum fcenore farturum fele. Mutatis vitris tertia in- Et revecat flaura a est officina. Admonebat Alcumista rem toelicius cupidos alea succeffuram, fi Virgini marri, que ut scis, Paraliis colitur, fape manm. mitteret aliquot aureos dono : a tem enim effe facram, necabique favore numinum rem prospere ge i. Id consilium vehementer placuit Balbino, homini pio, ut qui nullum prætermitteret diem, quin perageret rem divinam. Suscepte religiofam profectionem alcumifta, nimirum in proximum oppidulum, atqueillic votivam pecuniam decoxit in ganeis. Reversus in domum, nunciat sibi summam effe spem, pegotium ex animi sententia succeffurum, adtò divam Virgine votis suis vilam annuere. Ubi multo jam tempore sudatum effer, ac ne mica quidem auri nasceretur ufquam, expostulanti Balbino respondit, sibi nihil unquam tale accidiffe in vita, toties artem experto, nec fatis polle conject ire quideffer in causa, Quum diu divinatum effet, tandem illud venit in mentem Balbino, num quo die præterm:fiffet audire facrum, aut dicere preces horarias quas vocant : nam nihil succede:e his omiffis. Ibi impostor, Rem. inquir,acu tegisti. Me miserum! semel atque iterum id admiflum est per oblivionem, & nuper à prolixo convivio forgens, oblitus fum dicere falut vienem Virginis. Tum Balbinus, Non mirum, inquit, fi res tanta non succedit. Recipit arrifex se pro præ:ermissis sacris duobus duodecim auditurum, & pro unica saluratione decem repositurum. Quum Alcumifticum prodigum subinde desecifice pecunia, nec suppererent petendi caulæ, tandem banc technam commentus eft, redit domum admodum exanimatus, ac voce lamen-

n

0

2,

i-

0-

m

m

Яi

i-

us

cis nit

in

in-

pe-

31-

ies,

ob-

rid;

n egnis

ffet

& plinius 1ib 40. c. 1. refert Brique ad ipfi . as gratem.

capite meo. Obstupuit Balbinus, & canti mali causam avebat cognoscere. Subodorati sunt, inquit, aulici quod egimus, nec aliud expecto quam ut mox deducar in carcerem. Ad banc vocem expalluit etiam ferid Balbinus. Nam fcis (a) spud nos espitale effe fi quis alcumificam exerceat abio annos mire principis permiffu. Pergit ille, Non, inquir, metuo morinfanissein tem, utinam illa contingat, metuo quiddam crudelius. Ro-Magiam uf gan:i quid hoc effer. Rapiar, inquit, aliquò in turrim : illie per omnem vitam cogar his laborare quibus non liber Sant adhac An ulla mors eft que non potior effe debeat, quam talis qui in alcu- vita? Ibi res ventilara eft consultatione. Balbinus quoniam miftica pa- callebat artem rhetoricam, pullabat omnes status, fi qua rum fobrii, periculum vitari poffet. Non potes, inquit, inficiari crilex capita- men? Nequaquam, ait ille. Inter regios fatellites res fparhis apposita sa est, & habent argumenta quædilui non possint. Ne defendi quidem factum poterat ob legem manifestam. Quum multis in medium adductis, nihil videretur firmi prahdii, tandem Alcumilta, cui jam opus erat presenti pecunia, Nos, inquit. Balbine, lentis confilis agimus, arqui res polcit pra-Jam arbitror adfuturos, qui me abripiant fens remedium. in malam rem. Denicy cum nibil occurreret Balbino, tandem Alcumifta, Nec mibi quidquam occurir, inquir, arq quid quam supereffe video, nifi ut fortiter peream : ni forte hoc placer, quod unum superets, utile magis quam honeftum, nifi quod durum eft telum neceffitas. Scis, inquit,boe hominum genus avidum effe pecuniz, cóg facilius corrumpi poffe, ut fileant. Quamvis durum fit illis furciferis dare quod profundant, tamen ut nunc res funt, nibil video melus. Idem vilum eft Balbino, ac numeravit aureos triginta, quibus redimeret filentium. Ph. Miram Balbini liberalitatem mihi prædicas. La. Imò in re honefta ciriùs dentem extudifies ab co, quam nummum. Sic profpectum eft Alcumifte, cui nihil erat periculi, nif quod non baberet quod daret amica. Pb. Demiror Balbino in cantum nihil effe nafi. La Hic duntax it nafo caret in cateris nafutiffimus Rurfum nova pecunia inftruitur fornat, fed przmifa ad virginem matrem precatiuncula, ut captis faverer. Jam tous exierat annus, dum illo nunc hoc nunc illud caulante, luditur opera & perit impenfa. Interim extirit calus quidam ridiculus. Ph. Quiinam? Alcumifta furtivam confueudinem habebat cum uxore cujuldam aulici, maritus, concepra fuspicione, expit hominem observare. Tandem quumilli puntia-

tr

n

V

ob

pi

m

me

faé

que

la fi

are

calc

Buz,

tur.

fitas

ifta]

it rel

Num

fectar

ong-

nunciarum effet, facrificum effe in cubiculo, prærer expe-Cationem rediit domum, pulfar oftium. Pb. Quid facturus homini? La. Quid? nihil suave; aut occisurus erat, aut execturus, Ubi maritus inftans minataretur, fe vi eftracturum oftium, ni speriret uxor, megnopere trepidatum eft, & circumspicitur præsentaneum aliquod confilium, nec erat aliud, quam quod ipia dabat res. Abjecit tunicam, ac per feneftram angustam dejecit sele non absque perieulo, nec sine vulnere, ac fugit. Scis tales fabulas illicò spargi. Itaque permanavit & ad Balbinum. Neque id fore non divinarat artifex. Ph. Hic itaque medius tenetur. La. Imo foelicius elapfus eft hine, quam è cubiculo. Audi technam hominis, Nihil expostulabat Balbinus, sed nubilo vultu sacis indicabat se non ignorare quòd vulgò ferebatur. Noverat ille Balbinum efle virum pium, in nonullis pene dixerim, fuperstitiosum. Et qui tales sunt, in quamvis magno peccato facile condonant supplici. Itaque data opera injicit mentionem de successu negorii, queritans non perinde succedere, ut folet, aut vellet : addebat se vehementer mirari quid effet in causa. Ibi per occasionem commotus Balbinus, qui alioqui videbatur deftinaffe filentium, & erat qui facile commoveretur : Non est, inquit, obscurum, quid obster, peccata obstant quò minus succedat, quod à puris purè tractari convenit. Ad hanc vocem artifex procubuit in genua, subinde rundens pectus & cultu vocéque lacrymabili. Veriffimum, inquit, dixisti, Balbine,peccara,peccara inquit obstant, sed mea peccata, non tua : non enim pudebit me turpitudinem meam apud te, velut apud Sacerdotem fanctiffimum, confiteri. Vicerat me carnis infirmitas, pertraxerat me Satanas in laqueos suos. Et ô me miserum ! è sacrifico factus sum adulter. Non tamen omnino periit hoc munus quod misimus Virgini matri. Perieram certo exitio, ni illa succurrisset. Jam maritus effringebat fores, feneftra erat arctior quam ut poffem elabi ; in tam præfentaneo pericalo, venit in mentem fanctiffima Virginis, procidi in genus, obreftarus fum, fi gratum fuiffet munus, ut opicularetur. Nec mora, repeto feneftram (fic enim urgebat necellitas) & saris amplam reperi ad effugium. Ph. Credidit ifta Balbinus? La Credidit? Imò etiam Ignovit, & admonuitreligiose, ne fe præberet ingracum beatissimæ Virginis Numerata est rursus pecunia danti fidem, se posthac rem fecram pure tractaturum. Ph. Quis tandem finis? La. Perlonga est fabula, sed ezo paucis absolvam. Quum ejusmodi

d

-

us

i,

1-

commentis diu lufiffer hominem, neg; mediocrem pecuniarum vim ab co extorfillet, tandem venitillo qui nebulonem à puero noverat. Is facile divinans illum idem agere apud Balbinum quod nulquam non egerat, clam aggredditur illum : exponit qualem artificem domi fuz foveret , monet ut quam primum ab leget hominem, ni mallet iplum aliquando compilaris feriniis fugere. Ph. Quid bic Balbinus ? videlicer curavit hominem conjiciendum in carcerem? La. In carcerem? Imò numeravit viaticum obtestans per omnia facre, re quod accidiffet effutiret. Et fapuit, mea quidem fententia, qui boc matuerit, q am effe fabula conviviorum & fori, deinde venire in periculum conficationis. Nam impostori nibil erat periculi, artis tantum tenebar, quantum afinus quivis, & in boc genere favorabilis eft impoftura. Quod fi furti crimen intentaffer, à suspendio tutum reddebat unctio,neg; quisquam lubens gratis alat talemin carcere. Ph. Miferesceret me Balbini, nifi iple gauderet deludi. La. Nunc mibi properandum est in aulam, alias referam his etiam multò flultiora. Ph. Quum yacabit & audiam lubens, & fabulam fabula pensabo.

ARGUMENTUM.

Hippoplanus (a) narrat frandes eorum qui vendunt, aut locant eques doterque ipfis quomodo imposteribus aliquoties impenatur.

Qui impomit in vendendis equis.

Fft feveri-

prabere.

AULUS, PHÆDRUS.

eum immortalem (b)ως σεμγοτροσωπει nofter Phadrus, & fubinde in cœlum fulpicit! Adoriar. Quid accidit neve rei Phædre ? Quamobrem ifthut ta'em vultu interrogas Aule? Au. Quoniam è Phædro mihl videris fadus Caro,tanta eft in vultu feveritas. Ph. Non mirumamice, modò confessius sum peccata mea, Au, Phy ! Jam defino mirari, sed dic age bona fide confesius es omnia? Ph. Onnia quæ quidem in mentem venichant, unico duntaxat excepto. Au. Cur unum hoc reticuifti Ph. Quia nondum potuit mili displicere. Au. Oportet effe peccatum suave. Pb. An peccarum fit nescio, sed tamen fi vacat audies. Au. Audiam equidem lubens. Ph. Scis quanta fit impostura spud hostros in his qui vendunt, aut locant equos? Au. Plus scio quam vellem non semel ab illis delusus. Ph. Nuper incidit mihi iter, cum fatis prolixum, tum etiam accelerandum. Adco

Adeo quendam ex illis quem dixiffes ejus generis minime malu, & intercedebat mibi cum homine nonnibil eriam amicitiz. Narro mihi rem effe feriam, opus effe præftrenue equos fi unquem præbuiflet fe mihi bonum virum , nune præftaret. Ille pollicerur fele fic mecum adurum, ut ageret cum fratre fo chariffimo. Au. Fortaffis & fratri impofiturus. Ph. Inducit in Rabulum, jubet ut eligam ex omnibus equis quemcunque vellem. Tandem unus plus cateris arridebat, ille probat judicium meum, dejerans eum equum frequenter à multis expesitum effe, se eum maluifle servare amico fingulari, quam ignotis addicere. Conventum eft de pretio, numeratur pecunia prefens, conscendo. Mira alacritate geftiebat equus in egreffu, dixilles feroculum effe: nam erat obefulus, & pulchellus. Ubi jam equitallem fefquihoram, kensi plane laffum, nec calcaribus quidem impelli poffe. Audieram tales ab illis ad imposturam a'i, quos à specie judicares infignes, caterum laboris impatientissimos, Ego continuò mecum, Captus sum ! Age, par pari referam, ubi rediero domum. Au. Quid hic confilii capiebas eques absque equo? Ph. Id quod res dabar, deflexi in proximum vicum, illic clam apud quendam mihi norum depolui equum & conduxi alterum; profe tuslum qua deltinaram;

reversus sum, reddo conductitium equam reperio meum a Id eft, fas (a) fophistam, ut erat, obefum, & pulchre requietum, co ve- catum ethus re leo ad impostorem , rogo ut in tabulo suo alat dies quam. aliguor, donec repetiero. Percontatur quam commode

me gefferit, ego verò dejero per omnia facra, me nunquam in vita conscendiffe tergum equi sœ'icioris, volaffe potius quam ambulaffe, nec tam longo innere unquam fenfiffe laffitudinem, nec pilo fact in ob laborem macriorem. Hæc quum illi persualissem elle vera, taeitus secum cogiobat, equum illum alium effe quam hactenus fuspicatus effet. Itaque priusquam abirem , rogabat num mihi venalis effer equus, primo negabam, quod fincideret iter denuo, non facile foret nancisci similem, attamen nibil effe mibi tam charum quod non effet venale pretio largo, etiamfi quis meiplum, inquim, cuperet emprum. Au. Næ l tu pulchre Cretensem agebas cum Cretensi. Ph. Quid multis? Non dimittit me, nisi pronuncistà equi indicatora. Indicavi non paule pluris qu'am emeram. Digreffus ab homine, mox suborno, qui mibi partem agar hujus fabulz, pulchre in-Arudum acque edoctum; is ingreffus domum inclamat loca-

torem, ait fibi opus effe infigni equo, & laboris egregie

patienti.

×

-

12

n

m

m

1-

4-

C.

em

485

er

ur.

uč

ris

2-

no

n-

T.

·00 Pb.

10pud

cid

idit

um. deo

ñ

5

ti

p

6

ti

G

1

I

I

d

0

n

9

ta

ta

patienti. Alter oftendit multos & peflimum quemque maxime prædicat; folum illum quem mihi vendiderat, quoniam existimabat vere talem qualem prædicaveram, non laudat. At alter illico rogat, num & ille venalis effet, nam descripseram illi formam equi, & locum indicaram. Locator primum obticescere arm alios ambitiose prædicare. Quum ifte coteris utcunque probatis semper ageret de uno illo, tandem locator apud le, Plane fefellit me judicium deillo equo, fiquidem bic peregrinus ftarim agnovit hunc inter omnes. Cum instaret ille, sandem bic, Venalis est, inquit, sed pretie fortaffe deterreberis. Non est, inquit ille, magnum pretium fi rei dignitas respondeat; indica. Indicavic aliquanto pluris quam indicaram iph, captans & hoc lu-Tandem convenit de pretie, datur arrha satis magna, nempe regalis aureus, ne qua suspicio incideret simulatz emprionis. Empror jubet equo dari pabulum, se mox ait rediturum, & abducturum, dat etiam ftabularie drachmam. Ego fimul arque cognovi pactionem elle firmam, fic ut rescindi non possit, rursus ocreis & calcaribus armatus redeo ad locatorem, anhelus clamo. Adest ille rogat quid velim. Illico, inquam, adornetur equus meus. Nam è vestigio proficiscendum ett ob rem maxime feriam. Atqui modo, inquit, mandabas ut aliquot dies alerem equum tuum. Verum, inquam; fed præter expectationem objectum eft negorium, idque regium, quod nullam patitur dilationem. Hic ille, Eliges ex omnibus quem voles, tuum habere non Potes. Rogo quamobrem. Quonism venditus eft, inquir. Ibi ego simulara magna perturbatione, Prohibeant, inquam, Superi, quod dicis. Hoc objecto irinere non venderem eum equum, etiamfi quis numeret quadruplum, Incipio rixam, clamo me perditum. Tandem incaluit & ille, Quidopus, inquit, his jurgiis? indicaki equam, ego vendidis fi numero precium nihil habes quod mecum agas, funt in hac urbe leges, ad exhibendum equum me non potes compellere. Quum diu clamaffem, aut equum exhiberet, aut emptorem: tandem iratus numerat precium, Emeram quindecim aureis, zikimaram viginti fex. Ille zitimarattriginta duobus. Cogitabat apud fe, præftat hoc lucri facere quam equum reddere. Abeo dolenti fimilis, ac vix placatus etiam data pecunia. Ille rogat ut boni consulam, se aliis in rebus pensaturum hoc incommodi. Sic impositum en impofteri. Haber equum nullius pretii. Expedat ut qui artham dedit, veniat numeratum pecuniam. At neme venit, DEC

nec unquem venturus eft. Au. Interim nunquam tecum expoffulavit? Ph. Qua fronte, aut quo jure id faceret? Convenit quidem semel arque irerum, conquestus est de fide emotoris. Verum ego ultrò expostulavi cum homine, dicens illum co malo dignum, qui præpropera venditione tali equo me spoliarit. Hoc est crimen tam bene collocatum mea lententia, ut non possim inducere animum consiteri. a Honoris'
Au. Ego mihi (a) statuam poscerem, si quid tale designal- gratia afem, tantum abelt ut confessurus fim. Ph. An ex animo lo-tuz ponequaris nescio, mihi tamen addis an mum qu'à magis lubrar bantur benetalibus facere fucum.

meritis de Republica.

Proyonogia, fraudes mendicorum, & varias technas depingitoqui fi-Età fepè perfona, ulcerofus fefe oftentant, alcumifticam & alias profisensur arres, quibus imponunt plurimis, Nibil regno similius quam mendiers de b Velut In

(b) IRIDES. (c) MISOPONUS. Uam ego huc novam avem video advolare? Agnof-inducit Uico faciem, fed vestis non convenit. Aut ego pror- lyffes fus hallucinor, aut hic est Miloponus. Audendum eft, com- Dfor labepellabo hominem, quamliber pannolus. Salve Misopone. rum. Mi. Iridem video. Ir. Salve Milopone. Mi. Tace inquam. Ir. Quid ? an salvere non yis? Mi. Non isto quidem nomine. Ir. Quid accidit ? An non es idem qui fueras ? An cum ve-Re mutatur & nomen? Mi. Non, Sed vetus receptum eft. Ir. Quis tum eras? Mi. Apicius. Ir. Ne pudeat veteris fodalis, fi quid melioris obrigic fortuna, non diu eft quod eras ordinis noftri. Mi. Concede huc fodes, & audies rem omnem. Non pudet ordinis vestri, sed pudet primi ordinis, Ir. Quem ordinem narras, Franciscanorum? Mi. Nequaquam, bone ! fed decoctorum. Ir. Næ tu iftius ordinis sodales habes quam plurimos. Mi. Eram re laura, prodegi frenucit ubi res defecit, nullus agnoscebat Apicium. Profugi pudore, verti me ad vestrum collegium, hoc malui quam fodere. Ir Sapuifti. Sed unde subito novus nicor corporis? Nam de veke mutata non perinde miror. Mi. Quamobrem. Ir. Quiz Dea (d) Liverna multos subitò di- d Dea firta. Mi. An suspicaris me furto paraffe rem ? Ir. Hoc for- rum teffis ignaviùs. Rapina igitur. Mi. Non per vestram (e) e Pamperta-Peniam I neque fuito, neque rapina. Sed de nitore corporis ris Dea aprius expediam, quod tibi videtur mirabilius. Ir. Nam a- phanem. spud nos eras torus ulcerofus. Mi. Nimirum fum ufus ami-

filius, quem

ciffimo

ciffimo medico. Ir. Quonam? Mi. Non alio quam meipfo. nisi quem arbicraris mihi me ipso amiciorem. Ir. Acqui ne-Sciebam te callere rem medicam antehac. Mi. Totum illum ornatum iple pigmentis affixeram, thure, sulphure, refina, vilco, linteis, ciuore. Ubi vilum eft, quod affixeram detraxi. Ir. O impostorem ! nihil te videbatur miserabilius. Poteras in tragedia fuffinere personam Job. Mi. Sic tum ferebat rgeftas; quanquem fortuna nonnunquam & cutem mutare folet. Iv. Die igitur de fortuna. R pertus est thesaurus abquis? Mi Non, sed repertus est quæstus vestro paulo commodior. Ir. Qui potuisti facere quæstum; quum non Suppeteret fors? Mr. Artem quævis terra ait. Ir. Intelligo. Dicis artem incidendi loculos. Mi. Bona verba! Dico artem alcumificam. Ir. Vix quindecim dies funt, quod nos reliquifti, & artem affequutus es, quam alii vix multis annis perdiscunt? Mi. Nactus sum viam compendiariam. Ir. Quam obsecto? Mi. Ars vestra conflaverat mihi quatuor ferme aureos, bona quadam fortuna incidi in veterem congerronem, qui nihilo fœlicius rem administrarat, quam ego. Compotabamus, capit, ut fit, narrare fuas fortunas, paciscor bac lege, ut ille biberet immunis, mihi communicaret artem. Communicavit bona fide ; ea nunc vedigal eft mibi. Ir. Non licet discere ? Mi. tibi vel gratis impartiam ob priftinum sodalitium. Scis nusquam non inveniri plurimos bujus artis avidifimos. Ir. Audivi & credo. Mi. In horum familiaritatem quacunque occasione memet infinuo, a proverbi- jacto artem. Ubi fensero (a) larum hiantem , escam paro. Ir. Quo pacto? Mi. Ultro cos monco ne temere eredant tqua capiun- jus artis profefforibus. Nam plerosque effe impostores, id

um. Efca, aves.

tur pilces & agen es præftigiis fuis, ut exhauriant loculos incautorum. Ir. Ifthuc procemii parum accommodum tuo negotio. Mi. Imò illud eriam addo, ne quid mibi ipfi credant, ni rem certam oculis aut manibus deprehenderint. Ir. Miram artis fiduciam mihi narras. Mi. Jubeo illos adeffe, dum peragitur metamorphôfis, jubeo attentos effe; quoque minus dubitent, jubeo ut ipfi manibus rem omnem peragant, me procul fpe-Ainte, nec digitum admovente, liquefactam materiam jubeo ut purgent ipfi, aut aurifici purgandum deferant, Przdice quantum argenti aurive fit eliquandum : denique quod qua explo-eliquarum eft jubeo ut pluribus aurificibus deferant ad (b) rant aurum. Lydium lapidem explorandum. Reperiunt pondus przdidum, reperiunt purgatiffimum aurum, aut argentum; nibil

& Coticula

enim refert; nifi quod minore periculo mihi quidem res tenta3

b

10

le

16

ci

u

qu

tu

D.

tie

me

gu

tur

Eg

tentatur in argento. Ir. Proinde nibil habet ars tua fuci? Mi. Imo merus fucus eft. Ir. Nondum video præftigium. Mi. Faxo ut videas. Primum pacifcor de mercede, eam nolo mihi numerari, nisi prius edito artis experimento. Trado illis pulvisculum, quan bujus vi conficiatur totum negotium. Rationem conficiendi pulveris non communico, nifi magna mercede redemerint. Exigo jusjurandum ne proferant arcanum artis intra fex menfes, cuiquam mortalium, aut immortalium, Ir. Nondum audio fucum. Mi. Fucus omnis est in uno carbone in hoc parato, Excavo carbonem, In eum insero liquefactum argentum, quantum prædico reddendum : post infusum pulverem sic inftruo vas, ut nor folum inferne, & à lateribus cingatur prunis, verum etiam superne ; persuadeo hoc effe arris. Inter carbones qui superne imponuntur, unum admisceo, qui tegit argentum, aut aurum. Id vi caloris liquefactum defluit in reliquam materiam, quæ liquefcit, pura frannum aut zs, repurgatione facta invenitur quod admiftum eft. Ir. Ars expedita, fed quomodo fallis, fi alter rem agat suis manibus ? Mi. Quum is me præscribente perfecit omnia, priùs quam moveatur vas alcumifticum, accedo tandem & circumspicio,ne quid forte fit omiffum. Aio mihi videri superne deeffe unum. atq; alterum carbonem, clam appono meum, fingo me eum tollere ex acervo reliquorum, at illic ante fic pofitum, ut nulli possit agnosci, & illum fallere. Tollo. Ir Czterum cum illis absque te periculum facientibus non succedit, quid adfers? Mi. Mihi nihil eft periculi jim numerara pecunia. Aliquid comminiscor, aut ollam fuiffe infinceram, aut carbones viciosos, aut ignem parum scite temperatum. Denique pars eft artis, quam proficeor, non diu hærere in eodem loco. Ir. An tantus eft proveneus illius artis ut te poffit a-Mi. Et quidem Iplendide. Posthac tu quoq; fi sapis relinques istam mileriam, & nostro accedes ordini. Ir. Imò citius illud agam, ut te revocem in nostrum ordinem. Mi. Ut volens repetam quod semel effugi, ac deseram bonum quod inveni. Ir. Habet hoc nostra professio, dulcescit affuetudine. Proinde quum multi fint qui deficiant ab inftituto D. Francisci, aut Benedicti, quem un quam vidifti, qui diutius versarus in ordine nostro defecerit? Nam tam paucis mensibus vix gustare poteras quid esset mendicitas. Mi. Is guftus me docuit, effe rem omnium miferrimam. Ir. Cur igitur nemo deficit ? Mi. Fortaffe quia natu a mileri funt. Ir. Ego bane mileriam ne cum Regum quidem fortuna com-

mutarem. Nihil enim regno fimilius quam mendichas. Mi Quid ego audio? Nibil nive fimilius quam carbo ? In Die mibi quare porissimum beati funt Reges? Mi. Quia faciant quod animo collubitum eft. Ir. Ifta li sertas, qua nihil fuavius, nemini Regum magis adeft quam nobisinec dubito quin multi Reges fint qui nobls invideant. Sive bellum eft, five pax, nos tuto vivimus, non deferibimur ad militiam, non vocamur ad munia publica, non (a) censemura quum populus expilatur exactionibus, nullus inquiritin vitam noftram; fi quid admiffum eft etiam acrocius, quis dignecur in jus vocace mendicum? E iam fi pulfamus hominem, pudet pugnare cum mendico. Regibus nec in pace, nec in bello licet juaviter agere, & quo majores funt, hoc plures meruunt. Nos veluti Deo factos, etiam religione quadam metuit vulgus off:ndere. Mi, Sed interim fordefcitis in pannis, & casulis. Ir. Quid ifta faciunt ad veram foe icitatem? Extra hominem func,que narras. His pannis debemus no-Aram fælicitatem. Mi. At vereor ne vobis brevi peritura fit fæicicacis istius bona pars, Ir. Qui sic? Mi Quia jam hoc muffant civitates, ne mendicis liberum fit, quò libet evagari. led unaquare civitas fuos alar mendicos; & in his qui valent, adigantur ad laborem. Ir. Cur hoc moliuntur? Mis. Quia comperiunt ingentia facinora fub mendicitatis prætertu perpetrari. Deinde non minimim perniciem ex veftre ordine nasci. Ir. Istiusmodi fabulas frequenter audivi. Id fier ad Calendas Grzcas. Mi. Fortaffe cirius quam velles.

a Unde & census diciter quum numeratis fingulis ae facutatibus attimatis, indicitur exactio.

ARGUMBNAUM.

C

la

no

leg

A

cù

de

Vin

eft,

ex :

beg

Convieit fabulo sum varias bistorias er jucundas sabulas coninet. Maieus fallit calcearum Operapolis de siculus sallitus, secredos de pecenta france perquam faccià Ludevicus, Gallorum Rex sudecimus, rusticiranis vescitus s rapam susam pragrandem dono oblatam, mile coronais ausis remunerat Pediculum è veste regia cepis quidam er accepis à Reg. 40 Cá. remanes, Auliei deluduntus dolo. Quidam petis officium, se munus publicam, Citò negare est dure beneficium. Maximilianus element in debiorei successificus quidam egregie fulls fameratorem Ausonius salunta puncilam crepitu ventris, die nie esse poduce parte corporis bonostissama.

FrabulosisRidiculus
d Facetur,
e Urbanus,
f Amans
nugarum,
g Amans
rutum
b B ne linguax.
i Qui gauater nugis,
h Nugator,

(b) POLYMYTHUS. (c) GELASINUS. (d) EUTRAPELUS.
(c) ASTEUS. (f) PHILYTHLUS. (g) PHILOGE-LOS. (b) EUGLOTTUS. (i) LEROCHARES.

o. T non decet civitates bene institutam esse sine legibus as Principe; ita nec convivium oportet avaexos

avagxor effe, zi avonov. Ge. Ifthuc verd perplacet, ut unus totius populi nomine respondeam. Po. Heus puer! adfer buc talos, horum suffragiis decernetur regnum, cuicunque faverit Jupiter, Euge ! Eutrapelo favit Jupiter. Non fuere fortes excz, non poterat magis idoneus eligi, etiamfi per fingulas tribus viritim collecta fuiffent punca. Vulgo jactatur proverbium, non tam vanum, quam parum Lati- Heft, fianum. Novus Rex, nova lex. (4) Nopoderes yev & Ban- cue leges, Q Agu Eu. (1) Quod falix faufing; fit buic convivio! Primum Rex ASU Eu. (1) Quoquers faunama, in una statula. Cui de- Ab hac fe-edico, Ne quis hic proferto præser ridiculas fabula. Cui de- lenni precaerit fabule, drachma mulctator, ea pecunia in vinum infu-tione folemitor; atque in legitimis fabulis, etiam ex tempore confida bant o'm habentor, modò lervetur (m) To, widaydy xi To weinov. Si auspicari, nulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula, duo, quorum alter lepidiffimam, alter qui rem ferianulli defuerit fabula defuerit frigid fimam fabulam dixerit, vini pretium pendunto, con- apud popuvivator à vini sumpeu immunis esto, ciborum sumpeum u- lum, pus suppeditato; hujus rei fi quid inciderit controversiz, m Id eft.ve-Gelafinus arbiter ac judex efto. Hæc fi vos sciveritis, rata risimile, & funto : qui legi parere noluerir, abito, fic tamen ut postri- decorum. die ad compotationem redire jus, faso fit. Ge. Legem à rege latam noftris suffragiis ratam ette volumus. Sed unde proficifectur fabularum circulus ? Eu. Unde, nifi à convi- " dixit pro vatore? Af. Licetne rex dicere (n) tria verba ? En. An tu Quod alter credis nefaftum effe convivium? Af. Jureconsulti negant ludens torlegem effe, que non fit equa. Eu. Affentior. Af. Attua lex quet ad dies legem eise, quæ non ne æqua. Est. Abendott agrani nefaftos in æquat optimam fabulam peffimæ. Est. Ubi voluptas quæri nefaftos in æquat optimam fabulam peffimæ. tur, ibi non minus laudis promeretur, qui peffime dixit, ftitium erat. quam qui optime, ed quod non minus delecter. Velut inter nec liceber cantores nemo voluptati eft, nifi qui aut infigniter benè ce- pre tori cinerit, aut egregiè malè. Nonne plures rident audito coc- dicere tria cyce, quam audita luscinia? Hic mediocritas laudem non dico, addihabet. Af. At cur plectuntur, qui laudem auferunt? Eu. Ne co: fic Ovi. nimia fœlicitas provocet illis Nemefin aliquam fi fimul & dius, himia toeitetas provocet inis avenienti anguant i initia i ille nefestime laudem auferrent, & immunitatem. Af Per Bromium, Mi-Ille nefestime nos ipse nunquam tulit legem æquiorem. Ph. Nullam feres tria verba silegem de modo bibendi? Eu. Dispectare, sequar exemplum lentur. Agefilai Laced zmoniorum regis. Ph. Quid is fecit? Eu. Is Prisceps cum tempore quodam (o) Sympoliarchus talorum arbitrio p Qui curat delectus effet, rogante (p) architriclino, quantum cuique ciros aprovini juberer apponi. Si largior inquit, vini copia parata nendos, ac eft, dato cuique quantum popolcerit, si malignior, omnibus potú. Olim ex 2 quo distribuito. Ph. Quid sibi voluit Lacon ille quum tres spondas bre diceret? Eu. Hoe agebat, ut neque temulentum, neque habebat,

1

Í

0

i

1

1

b

u

n

Ħ

Ġ

п

8

CU

P

ba

vi

do

in

fu

tur

abi

eft

me

tria

res,

pat

rurfum querulum effer convivium. Ph. Qui fic? Eu. Quis funt qui gaudent largius bibere, funt qui gaudent parcius, reperiuntur & abstemii, qualis dicitur fuitle Romulus. Itaque fi nulli datur vinum nifi poscenti, primum nemo compellitur ad bibendum & ramen nihil defiderant, quibus grata elt largior potatio. Ita fit ut memo triffis fit in convivio. Rurlus, fi parcior copia vini distribuitur zquis portionibus in fingulos, fatis habent qui bibunt moderatius, neque quisquam in æqualitate potest obmurmurare; quando qui largius erat hausturus, zquo animo componit fele ad temperantiam. Hoc exemplum fi placer, utar. Volumus enim hoc convivium fabulofum effe, non vinofum, Ph. Quid igitur bibebat Romulus? Eu. Idem (e) quod bibunt canes! Ph. An non istud indignum Rege? Eu. Nihilo magis, quim quod Rezes spirant aere cum canibus communis nili quod illud intereft, Rex non bibit eandem aquam quam biberet canis, fed aerem, quem effluvic Rex, haurit canis; & viciffim quem efflivit canis, haurit Rex. Plus gloriæ tuliffet A. lexander ille magnus, fi cum canibus bibiffet. Nihil enim pejus Regi. qui tot hominum millibus vigilat, quam vinolentia. Czterum Romulum abstemium fuiffe declarat apophthegma non infeftivirer ab illo dictum. Etenim quum quidam videns illum abstinere à vino dixiffer, vinum vile tuturum fi omnes biberent quemadmodum ille: Imo inquir, tum arbitror fore cariffimum, fi biberent omnes vinum quemadmodum ego, Bibo enim quantum libet. Ge. Utinam bie adeffet nofter Joannes Betzemus canonicus Constantiensis, qui nobis Romulum quendam referret! nam & is abstemius non minus ett quam dicitur, aliqui comis ac festivus conviva. Po. Age ti fimul potestis, non dicam forbere & flare, quod Plautus ait effe difficile, fed edere & audire, quod est perfacile, bonis avibus auspicabor fabulandi munus. Si parum erit lepida fabula, scitore Batavam effe. Opinor aliquot vestrum audirum Macci nomen. Ge. Non ita diu eft qui perilt. Po.Is quum veniffet in civicarem, que dicitur Leidis, ac vellet novus hospes innotescere joco quop am (nam is erat homini mos) ingreffusett officinam ca cearii : la utat ille cupiens extrudere merces fuss, rogat nunquid vellet? Macco conjiciente oculosin ocress fibi penfiles, roget futor, num vellet ocress? Annaente Macco, quærit apras tibiis illius, inventas alacrirer protulit, & ut folent, inducit illi. Ubi jam Maccus effit ele-

ganter ocreatus, Quam belle, inquit, congrueret his ocreis

Canis narura abhorret à vino.

par calceoru duplicates foleis. Rogatus,an & calceos vellet ? Annuit, Reperti funt, & addiri pedibus. Maccus laudabat ocreas, laudabat calceos. Calcearius tacite gaudens succinebat illi laudanti, sperans preciú zquius, posteaqua emptori tantopere placeret merx. Et jam erat nonnulla contracta fas miliaritas. Hic Maccus, Dic mibi, inquit, bona fide, nunqual ne ulu venit tibi, ut quem fic ocreis, & calceis ad curfum armaffes, quemadmodu nunc armafti me, abiret non numerato precio? Nunquam, ait ille. Atqui fi forte, inquit, veniat ulus quid tu tum faceres? Consequerer, inquit calcearius, fugientem. Turi Maccus, Serione ifta dicis, an joco? Plane ferio. inquit alter loquor, & ferio facerem. Experlar, ait Maccus. En! Pro calceis pracurro, tu curfu fequere. Simula; cum dico conjecit se in pedes. Calcearius è vestigio conseguutus eft quantu poterat, clamitans, tenete furem, tenete fureme Ad hunc voce quum cives undigs profiliffet ex zdibus, hoc commento cohibuit illos Maccus, ne quis manum injiceret, tidens ac vultu placido, Ne quis, inquit, remoretur cursum noftrum, cerrame eft de cupa cervifiz. Iraq; jam omnes præbere fefe certaminis spectatores. Suspicabantur aute calcearium dolo clamorem eum fingere, ut hac ocostione anteverteren Tandem calcearius cursu victus, sudans, & anhelans, domum rediit. Maccus tulit brabeum. Ga. Maccus ifte effugit quidem calcearium, at non effugit furem. Pa. Quamobrem? Ge. Quia furem ferebat fecum. Po. Forte tum non erat ad manum pecunia, quam postea refolvit. Ge: Verum erat adiofurti. Po. Ea quidem post intentata est, sed jam magis ftratibus aliquot innotuerat Miccus. Ge. Quid attulit Maccus? Po Quid artufit rogas, in causa tam vincibili? Magis periclitatus eft actor, quam reus. Ge: Qui fic ? Po. Quia gravabat illum actione calumniz, & intendebat (a) legem Rhemiam, quæ dietat, ut qui crimen intenderit, quod pro- 4 Que ad bire non possit, poenam ferat quam laturus erat reus, si convidus fuiffet. Negabat fe contredaffe rem alienam invito cainmniatos domino, sed ultro deferente, nec ullam precii mentionem teme intercessisse. Se provocasse calcearium ad certamen curfus, illum accepific conditionem, nec habere quod queratur, quum effet curfu superatus. Ge. Hzc actio non multum Vide Chiabest (b) ab umbra afini. Quid tandem? Po. Ubi fatis risum correntione eft, quidam è judicibus vocavit Maccum ad conam, & nu- notavit quameravit calceario precium. Simile quiddam accidit Daven- dragefimant tizme puero. Erat tempus illud, quo regnant pilcato- d Que vedit tes, (c) frigent lanii. Quidam aftabat ad fenestram (d) fru- rums Quari 23

Augriz, five Grzee mayultis, oporapolidis, fæminæ vehementer obefæ, oculis intentis in ea quæ proposita venum erant. Illa ex mora invitavit fi quid vellet ? & quum videret hominem intentum ficis ; Vis, ait, ficos ? funt perquam elegantes. Quum ille annuisset, rogat quot libras vellet? Vis,inquit,quinque libras ? Annuenti tantum ficorum effudit in gremium. Dum illa reponit lances, ille se subducit, non curlu, sed placide. Ubi prodisset acceptura pecuniam, videt emptorem abire ; insequitur, majore voce, quam curfu. Ille dissimulans pergit, quò cœpit ire: tandem multis ad forming vocem concurrentibus, reftitir. Ibi in populs corona agitur caufa, rifus oboritur, emptor negabat le emiffe, fed quod ultro delatum fuiffet , accepiffe, fi vellet experiri apud judices, se compariturum. Ge. Age, narrabo fabulam tuz non admodum diffimilem, fortaffe nec inferiorem, nifi quod hac non haber authorem perinde celebrem arque ett Maccus. Pythagoras totum mercatum dividebat in tris hominum genera, quorum alii prodiiffent ut venderent, alii ut emerent : hoc utrunque genus aiebat solicitum effe, proinde nec fælix; alios non ob aliud venire in forum , quam ut spectent quid illie proferatur, aut quid agatur : hos folos effe fœlices, quòd vacui curis, gratuita voluptate fruerentur. hunc modum dicebat Philosophum versari in hoc mundo, quemadmodum illi versarentur in mercatu. Verum in no-Aris emporiis quartum hominum genus obambulare folet, qui nec emunt, nec vendunt, nec oriofi contemplantur., fed observant folicite si quid possint involare. Atque in boc genere reperiuntur quidam mire dextri, dicas effe Mercurio favente natos. Convivator dedit fabulam cum coronide, ego dabo cum procemio. Nunc accipite quod nuper accidit Antuerpiæ : Sacrificus quidam receperat illic mediocrem fummam pecunia, fed argentea: id impostor quidam animadverterat, adiit Sacrificum qui gestabat in zona crumenam nummis turgidam , falutat civiliter , parrat fibi datum negotium à fuis, ut vici fui parocho mercaretur novum pallium facrum, quæ fumma veftis eft facerdoti rem divinam peragenti. Rogat hac in re commodaret fibi tanzillum operz, ut fecum iret ad eos , qui vendunt hujufmodi pallia, quo videlicet ex modo corporis ipfius fumeret majus, aut minus, nam fibi vider i staturam ipsius cum parochi magnitudine vehementer congruere. Hoc officium quum leve videretur, facile pollicitus eft Sacrificus. Adeunt ades cujuldam,

f

tt

tı

-

COLE ALPO-

2-

m

C-

m

17

u-

1,

n,

r-

is

0-

a-

G

Te

1-5

rlii

ue

ao

ic

bó

ad

0,

0-

t, ed

OC

Ui-

(-

di-

ıi-

na

bi

0-

m

n-

di

2-

:bi

ım

m,

cujuldam, prolatum eft pallium, Sacrificus induit ; venditor affirmat mire congruere. Impostor quum nunc à fronte, nunc à tergo contemplatus effet Sacrificum : satis probavir pallium, fed caulatus est à fronte brevius quam par effet. Ibi venditor, ne non procederet contractusinegat id else pallii vitium, sed crumenam turgidam efficere, ut ea parte offenderet brevitas. Quid multa? Sacrificus deponit crumenam; denuo contemplantur. Ibi impostor averso Sacrifico, crumenam arripit, & semet in pedes conjicit. Sacerdos cursu insequitur ut erat palliatus, & Sacrificum a Alludit ad venditor. Sacrificus clamat, tenete furem ! venditor clamat, catenam arrenem ! & creditum est, quum viderent illum sie ornatum Homeri. Viin publico currere. Itaq; dum alter alteri in mora eft, im- dicare, quòd pottor effugit. Eu. Dignus qui non simplici suspendio per- ex talibus eat, tantus artifex. Ge. Nifi jampender. En. Utinam non fo- impostorilus, sed und cum illo, qui talibus portentis favent in pernitiem reipublica. Ge. Non favent gra.is. (a) Catena eft, qua ad pratedemifia in terras pertingit ad Joven. En. Ad fabulis rede- dos, & hine undum. Aft. Ad te redit (b) ordo, fi fas eft regem in ordii e ad princitogere. Eu. Non cogar, imò volens ventam in ordinem, ali- pes. oqui tyrannus effem, non Rex, fileges quas aliis præfcribo, ces; cogere recusem. Aft. Veruntamen aiunt, (c) principem effe supra in ordinem, leges. Eu. Ittuc non omnino falsò dictum eft, fi principem eft facere accipias summum illum principem,quem tum vocabant Ca- cateris 2farem. Deinde fi fic accipias luperiorem legibus, quod alii e Quod coadi uccunque fervant, illum fuapte fponte multo cumula- principi tius præltare. Quod enim animus est corpori, hoc est bo- placuit, per nus princeps reipublicz. Quid opus erat addere boniss, principis quando malus princeps non elt princeps , quemadmodum Principis spiritus impurus, qui invaste corpus hominis, non est ani- statua, fize mus? Sed ad fabulam : & arbitror convenire, ut Rex regiam de Cafare fabulam adteram. (d) Ludovicus Galliarum Rex, ejus no- tur. Imperaminis undecimus, quum rebus domi turbatis peregrinare- toris nomen tur apud Burgundiones, occasione venationis nactus est fa- militare est; miliaritatem cum Conone quodam, homine ruftico, fed ani- Regis nomi simplicis, ac sinceri. Nam hoc genus hominibus dele- Romanis in-Cantur monarcha. Ad bujus ades frequenter divertetat vifim Prin-Rex ex venatu, & ut plebelis rebus nonnunguam delectantur cipis nomagni principes, apud eum magna cum voluptate velceba- men erat turrapis. Mox ubi Ludovicus restitutus, jam rerum potire amabilius. tur spud Gallos, lubmonuit Cononem uxor, ut Regem Galliamit reteris hospitii commonefacerer, adiret illum, & rapas ali- Res. Oz

quot infignes Illi domo adferret. Tergiversatus est Conon. se lusurum operam: principes enim non meminisse salium officiorum. Sed vicit uxor, deligit Conon rapas aliquot infignes, acelngitur itineri. Verum iple per viam captus illecebra cibi paulatim devoravic omnes, una duntaxat excepta infigniter magna. Ubi Conon prorepliffet in aulam. qua Rex erat iturus, flatim agnitus eft à Rege , & accerhtus. Ille magna cum alacritate detulit munus, Rex majore cum alacritate accepit, mandans cuidam è proximis, ut diligenter reponeretur inter ea, que haberet chariffima. nonem juber secum prandere, à prandio egit Cononi gratias, & cupienti repetere rus suum justit pro rapa numerari mille coronatos aureos. Hujus rei fama cum, ut fit, per omne regis famulitium effet pervagata, quidam ex aulicis dono dedit regi equum non inelegantem. Rex intelligens ilhum provocatum benignate quam przstiterat Cononi. captare prædam, vultu majorem in modum alacri accepit munus, & convocatis primoribus, consultare capit, quo munere penfaret equum tam bellum, tamque preciolum. Interim qui donarat equum, spes optimas animo concipiebat, er fic cogicans : fi fie penfavit rapam, donatam à ruftico, quante " munificentins penfaturus eft equum talem oblatum ab aulico? Quum regi veluti de re magna consultanti, alius aliud responderet, diuque vana spe lactatus effet captator, tandem rex, Venit, inquit,in mentem, quod illi donem, & accerfito ex proceribus quopiam, dieit in aurem, ut adferat id, quod reperirer in cubiculo (fimuly; locum defignat) ferico diligenter obvolutum. Adfertur rapa, cam, ut erat obvoluta, rex sua manu donat aulico, addens sibi videri bene pensatum equum cimelio (a) quod fibi constitiffet mille coronatis. Digreffus aulicus dum tollit linteum, pro thefauro repeperit, non carbones, quod aiunt, fed rapam jam subaridam. Ita captator ille captus, rifui fuit omnibus. Af. Jam fi permittis rex, ut plebeius loquar regalia, referam quod ex tua fabula venit in mentem de eodem Ludovico. Nam ut ansa ansam, ita fabula trahit fabulam. Quidam famulus,cum vidiffet pediculum repentem in vefte regia, flexis genibus, dieimus ele- ac sublata manu fignificat se nescio quid officii præstare velle. Ludovico prabente fe, fustulit pediculum, & clim abjecit. Rogante rege quid effet? Puduit fateri. Quum instaret rex, faffus est fuiffe pediculum. Lætum, inquit, omen eft; declarat enim me effe hominem, quod hoc genus vermiculorum peculiariter infestet hominem, przsertim

& KELLIN X SOV Gracis eft preciolum aliquid, quod fervandi caufa Seponitur, apud Home. rum, vulgo Bodia.

2

e

i

M

m

71

ra

tei

A

lui

dii

tur

nes

bat

uti

mu

den

fabi

rat

offi

nita

tus

tum

in adolescentia. Jussitos pro officio numerari coronatos 40. Post dies aliquam multos alter quidam, qui viderat illi foeliciter cestiffe tam humile officium, nec animadvertens, plurimum intereffe, ex animo facias quid, an arte; simili geftu aggreffus est regem, ac rurfus illo se præbence, simulabat le tollere quiddam è veste regla, quod mox abjiceret, Quum urgeret rex tergiverfantem, ut diceret quid effet, mire simulato pudore, tandem respondit, esse pulicem. Rex intelledo fuco, Quid, inquit, an tu me facies canem ? Juffit tolli hominem, ac pro captatis quadraginta coronatis infligi 40. plagas. Ph. Non tutum eft, ut audio, cum regibus facetiis ludere. Quemadmodum enim leones se nonnunquam placide præbent fricanti, iidem ubi lubitum elt, leones funt, & jacet collusor : itidem favent principes. Sed adferam tuz fabul z fabulam non diffimilem, ne recedamus interim Ludovico, cui pro delectamento erat, corvos hiantes fallere. Dono acceperat alicunde 10000. coronatorum : quoties autem principibus obtigit nova pecunia, venantur omnes officiaril, & captant aliquam prædæ partem : id non fugiebat Ludovicum. Cum igitur ea pecunia exprompta esset in menfa, quo magis irritaret fpem omnium, fic locutus eft circumstantibus. Quid? annon videor vobis rex opulentus? Vbi collocabimus tantam pecunia vim? Donatitia eft, donari vicifim convenit. Ubi nunc funt amici, quibus pro futs in me officie debeo ? Adfint nunc, prius quam effluat bic thefauris. Ad hanc vocem accurrere permulti, nemo non fibi fperabat aliquid. Rex quum vidisset aliquem maxime inbiantem, & jam oculis devorantem pecuniam, ad eum converlus, Amice, inquit, quid tu narras? Ille commemorabat se diu aluisse falcones regios, summa fide, nec fine gravibus impendiis. Alius aliud adferebat, luum quilq; officium verbis quintum poterat exaggerabat, idque non fine mendaciis. Rex omnes benigne audiebat, & fingulorum orationem comprobabat. Hæc consultatio dilata est in longum tempus, quòd diutius fpe, metuque torqueret omnes. Adhabat inter hos primus Cancellarius, nam & hunc jufferat acciri. Is cæteris prudentior, non prædicabat officia sua, sed agebat spectatorem fabulz. Ad hunc tandem conversus rex : Quid, inquit, narrat meus Cancellarius? Solus ille nihil petit, nec prædicat officia fea. Ego, inquit Cancellarius, plus accepi à benignitate regia, quam promeruerim-nec ulla de re magis solicitus lum, quam ut regiz in me munfficentiz respondeam,tantum abeft ut velim flagicare plura; Tum rex, unus igieur,

•

.

3

?

n

0

d

1.

I

ıt

ŧ,

n

m

inquit, omnium non eges pecunia? Ne egerem, inquit alter, jam tua præftitit benignitas. Ibi rex verfus ad alios :

* De hoc vocabulo Budens videndus in guz graca qui interpretatur abfurdum, nec prendum ;

opponitur.

Næ! ego fum, igquit, regum omnium magnificentiffimus, qui tam opulentum habeam Cancellarium. Hic magis accensa spes eft omnibus, futurum ut pecunia cæteris diffribucretur, quandoquidem ille nihil ambiebat. Ad hunc modum ubi fatis diu lufiffet rex, coegit Cancellarium, ut totam eam summam domum auferret. Moque versus ad cæteros jam mæftos, Vobis, inquit, erit alia expectanda occasio.Ph. Fortalle * frigidius videbitur, quod narraturus fum. Proinde deprecor doli mali suspicionem sucive, ne videar de industria ambiiste immunitatem. Adiit eundem Ludovicum encomio lin quidam perens, ut munus, quod forte vacabat in eo pago in quo habitabat, juberet in ipsum transferri. Rex audita petitione, expedite respondit, Nihil efficies : videlicet amru ans omnem spem imperrandi, quod perebatur. Peritor plaufu exci-item mox acis regi gratiis, decessit. Rex ex ipla fronte colligens homine effe non omnino finistri ingenii, suspicanseui facetum, que illum non incellexisse, quid respondisser, jubet eum tevo-& plausibile cari Redit. Tum Rex, Intellexeras, inquit, quid tibi responderim? Intellexi. Quid igirur dixi? Me nibil effecturum. Cur igitur agebas gratias? Quoniam, inquit, eft domi quod agam, proinde magno meo incommodo persequuturus eram hic Tpem ancipitem : nunc beneficium interpretor, citò negaffe beneficium, meque lucratum quicquid eram perditurus, fi vana spe lactatus fuissem. Ex eo responto, rex conjectans hominem minime legnem, ubi pauca percontatus effer, Habebis, inquit, quod petis, quò mihi bis agas gratias : simulque versus ad officiarios, Expediantur, inquit, huic fine mora diplomata, ne hic diu suo damno bareat. Eu. Non deeft quod referam de Ludovico, sed malo de nostro Maximiliano, qui ut nequaquem Colicus eft defodere pecuniam, jea elementissimus erat in cos, qui decoxerant, mode nobilitatis titulo commendarentur. Ex hoc hominum genere quum cuidam juveni vellet opitulari, mandavit illi legationem, ut à civitate quadam, titulo nescio quo, peteret centum millia forenorum. Talis autem erat titulus, ut fi quid imperratum effet dexteritate legati, pro lucro dari posset. Legatus extorfit millit quinquaginta, Cafari reddidit triginta. Cæfar lætus insperata præda dimisit hominem, præterea nibil inquirens. Interea quæstores, & rationales olfecerant, plus acceptum fuife, quam exhibitum. Interpellant Cafarem, ut accerferet hominem. Accius eft, venit illica. Tum

ł

9

re

I

ci

CC

0

di

di

fo

fri

cra

cit

mi

mu

coć

pro

;

5,

i-

)=

n

1-

le

m

ta

1-

or

te

S-

0-

2-

i-

n,

îc

fe.

G

ns

e-

ue

ra

ft

2-

ta

2-

m

n,

m

n-

e-

in-

e-

é-

int

à

m

mulque

Tum Maximilianus; Audio,inquit,te accepiffe millia quinquaginta. Fassus est. Non exhibuisti nisi triginta millia. Faffus eft & hoc, Reddenda eft, inquir, rario. Promifit fe facturum, ac disceffir. Rurlum quum nibut ffer actum, interpellantibus officiariis revocatus est. Just Czsar: Nuper, inquit, justus es reddere rationem. Memini, inquit ille, & in hoc fum. Cæfar, suspicans illi rationem nondum fatis effe subductam paffus eft illum fic abire. Cum fic eluderet, officiarii vehementer inftabant, ciamitantes non effe ferendum, ut ille tam palam illuderet Cafari. Persuaferunt, ut accersitus juberetur inibi præsentibus ipsis exhibere rationem. Annuit Cafar. Accitus venit illico, nihil tergiverfatus. Tum Cælar, Nonne inquit, pollicitus es rationem? Pollicitus, respondit ille. Jam, inquit, opus est, en adfune qui excipient, nec est diurius tergiversandi locus. Assidebant officiarii paratis ad id codicillis. Ibi juvenis fat dexnes Non derrecto, inquit, rationem Invectiffime Calar, verum hujulmodi rationum non fum admodum peritus, ut qui nunquam reddiderim : isti qui affident, talium rationum Si vel semel videro, quemadmodum illi, funt peritiffimi. tractent hujusmodi rationes, ego facilè imitabor. Rogo, jubeasillos vel exemplum edere, videbunt me docilem. Czfar sensit dictum hominis quod non intelligebant hi in quos dicebatur,ac fubridens ; Verum,inquit,narras, & æquu poltulas. Ita juvenem dimilir. Subindicabat enim fic illos Cafari solere reddere rationem, quemasmodum iple reddiderat, nimirum ut bona pecuniz portio penes iplos remanerer. La. Nune tempus est, ut ab equis, quod aiunt, ad alinos descendar fabula, à regibus ad Antonium sacrificum Lovaniensem, qui Philippo cognomento Bono fuit in deliciis: hujus viri feruntur multa vel jucunde dica, vel jocosè facta, sed plerag; sordidiora. Nam plerosque lusus suos condire folitus est unquento quodam, quod non admodum eleganter sonat, sed pejus olet; deligam unum ex mundioribus. Invitarat unum arque alteru bellu homunculum forte obvios in via. Cum redisset domum, reperit culinam frigidam, nec erat nummus in loculis, quod illi nequaquam erat insolens. Hic opus erat celeri consilio, Subduxit se tacitus, & ingressus culinam sceneratoris, quicum illi erat familiaritas, quod frequenter ageret cum illo, digressa famula subduxit unam ex ollis zneis, una cum carnibus jam codis, ac vefte tectam deferebat domum ; dat coquæ, juber protinus effundi carnes, & jus in aliam ollam fictilem, fis

mulos fæneratoris ollam defricari donec niteret. Eo facto mittit pueru ad fæneratorem qui deposito pignore drach. mas duas à feneratore sumar mutuo, sed accipiat chirographum, quod teftaretur talem ollam miffam ad ipfum. Fæneraror non agnolcens ollam, utpore defricam ac nitentem, recipit rignus, dat chirographum, & numerat pecuniam, ea pecunia puer emit vinum. Ita prospectum eft Tandem cum appararetur prandium (ceneratori, desiderata est olla. Hic jurgium adversus coquam. Ea cum gravaretur, constanter affirmayit, neminem eo die fuiffe in Eulina, præter Antonium. Improbum videbatur hoc fuspizari de facrifico. Tandem itum est ad illum, exploratum an pud illum effet olla, ne musca quidem olla reperta. Quid multis? Serio flagitata est ab illo olla, quod folus Ingreffus effer culinam quo tempore deliderara eft. Ille fastus eft sumplifie commodato ollam quandam, sed quam remififier illi unde sumplerat. Id cum illi pernegarent, & incaluisset contentio, Antonius adbibicis aliquot celtibus. Videte, inquit, quam periculosum est cum bor temporum bominibus agere fine chirographo, intenderetur mihi propemodum actie furti,ni manum baberem faneratoris. Et protulit fyngrapham. Intellectus eft delus, fabula magno cum rifu per totam regionem diffipata eft, ollam oppignoratam ipfi, cujus erar. Hujulmodi dolis libentins favent hemines, fi commiffi fint in personas odiofas, præfertim eos qui solent aliis imponere. Ad Næltu nobis mare fabularum aperuisti nominato Antonio, sed unam duntaxat,eamque brevem referam, quam audivi nuperrime. Agitabant simul convivium aliquot belli, ut dicunt, homuncyli, quibus nibil prius in vita, quam ridere, inter hos erat Antonius, arq; alter item, & iple celebris hoc genere laudis, ac velut amulus Antonii. Porrò quemadmodum inter phi-Josophos si quando conveniunt, proponi solent quastiunculæ de rebus naturæ, ita bic ftatim nata eft quæftio, quænam effet hominis pars honeftissima. Alius divinat oculos, alius cor, alius cerebrum, alius irem aliud; & fuz quisque divinationis rationem adferebat. Antonius jussus dicere fententiam, dixit os fibi partem videri omnium honeftiffimam, & addidit causam nescio quam. Tum alter ille,ne quid ipfi conveniret cum Antonio, respondit eam partem qua ledemus, fibi videri honestissimam. Quum id videretur omnibus absurdum attulit hanc causam, quod is diceretur vulgo honoratifimus, qui primus confiderer; hoc honoris competere parti, quam dixiffet. Applaulum eft huic fententix,

do

ch-

-01

m.

ni-

u-

eft

ri,

ım

in pi-

an

id ef-

eft ier

Tet iit,

ine

178

eft

tta

lis

0-

0= m è.

n-

at

5,

1-

n-

73

16,

ue

re

G-

id

113,

0l-

is

n-

tentia, & rifum eft affarim. Placuit homo fibi de boc dico, visus Antonius. Diffimulavit Antonius, qui non ob aliud detulerat ori primam honestatis laudem, nift quod feirer illum velut amulum fuz gloria diversam partem nominaturum. Post dies aliquot quum rurfus uterque vocatus effet ad idem convivium, ingressus Antonius offendit zmulum cum aliis aliquot confabulantem, dum adornatur cena; & aversus emisie clarum ventris crepitum, ante faciem alterius. Ille indignatus, Abi, inquit, scurra, ubinam didicisti mores istos? Tum Antonius, Etiam indignaris, inquit ? Si te faluraffem ore, refaluraffes: nunc te saluto parte corporis, vel te Judice, omnium honestiffima, & scurra vocor. Sie recuperavie priùs amissam gloriam Antonius. Diximus omnes, nunc superest ut pronunciet judex. Ge. Id faciam, fed non prius, qu'am fuum quisq; cyathum ebiberit. En! Auspicor, sed lupus in fabula. Po. Haud Izvum omen adfert Levinus Panagathus. Le. Quid saum est inter tam lepidos congerrones? Po. Quid aliud? Certatum est fabulis, donec lupus invervenires. Le. Hue igitur adfum ut perficiam fabulam, volo vos omnes cros apud me prandere prandium Theologicum. Ge. (a) Sey- a Id et, sri-

thicum promirtis convivium. Le. (b) 'Auto Seiger. Nisi ta- fte. tebimini, hoc fuifle vobis fabulofo convivio jucundius, non bid eft, ipfa recuso dare poenas in coe 12. Nihil jucundius, quam quum Vide prores indicabit feriò tradantur nuga.

ARGUMENTUM.

Puerpera ob masculu partum magis gaudet. Mos impius tyraunus. Mulier contendit, fe non effe marito fue inferiorem. Dignitas utriufq; comparatur Lingua invicium mulieris telum Nutricem non debere effe aliam quam ipfammatrem Non eft mater que gignit. fed que nutrit. Ipfa fera fætus fues latte fue nutriunt. Lac fæpe nutricum, infantis & ingenium & corporis babitudine vitiat. Animus quorundam male babitat. Cato, primam fahcitatis parte judicabat bene habitare. Vix femimater eft que recufat alere quod peperit. Mater talis dicitur à un mpely. Breviter, præter multarum naturalium rerum cognitionem multa occurrunt bic moralia.

EUTRAPELUS, FABULLA. Eu. C Alva fir optima Fabulla. Fa. Salve multum Eutrape- jus loco ad-Dle. Sed quid tandem novæ rei accidit, quòd nunc fa- ditum oftio, lutator infolens adveneris, quem hoc triennio toto nemo quo pulfenottrum vidit ? Eu. Dicam ; forte præteriens has ædes vidi Kapaling (c)cornicem obvincam candido linteo, demirabar quid ef- vocant, vel : let caulæ. Fa. Adeone hospes es in hac regione, ut ignores ob figuram, hoc elle symbolum puerperii in zdibus? Es. Eho l annon vel ob gar-

e Circulum ferreum, aus aliquid hu-

prodigium est videre cornicem albam? Sed extra jocum. sciebam maxime, verum suspicari non potui, te puellam vix dum ingreffam decimum fextum annum, tam mature didiciffe difficillimam artem, gignendi liberos , quam zere discunt quadam ante annos triginta. Fa. Ur tu semper es ouod diceris, Eutrapele ? Eu. Ut nunquam deeft Fabulla fabula! Demiranti igitur comodum occurrit Polygamus. Fa. Is qui nuper extulit uxorem decimam? Eu. Is ipfe, fed quod te fugit, opinor, rurfum tam ambitiose procum agir, quafi hadenus vixeric coelebs. Huic percontanti quid accidiffer novæ rei? Muliebre corpus, inquit, in his ædibus per medium fectum eft in duo. Ob quod, inquam, facinus? Si verum ett, inquit, quod rumore populari jactarur, hic materfamilias fustinuit deglubere maritum fuum, fimulque cum rifu subduxie fele. Fa. Homo craffe facetus. Eu. Ego me protinus intrò conjicio, tibi fœlicem partum gratulaturus. Fa. Salutem mibi gratulare fi voles Eutrapele, fœlicem partum tum gratulaberis, cum quod enixa sum videris de se præbere specimen boni viri. Eu. Piè tu quidem & vere, mea Fabulla. Fa. Nullius Fabulla sum, nisi Petronil. Eu Uni quidem Petronio paris, at non uni vivis, opinor. Czterum boc quoque gratulor, quod puerum enixa es. Fa. Sed quas ob causas fœlicius judicas pererifle masculum quam fæminam ? Eu. Quin tu potius Fabulla Petronii (jam enim vercor mea dicere) illud mihi expedis, quas ob causas vos magis gauderis, peperiffe masculos, quam foeminas? Fa. Quid alix fentiant nescio, ego nunc me gaudeo peperilfe malculum, quia fic vifu eft Deo : fi maluiflet ille puellam, maluissem & ipla, Eu An putas Deo tantum esse ocii, ut etiam parturientibus obstetricetur? Fa. Quid agat ille potius Eutrapele, quam ut propagatione servet quod condidit? Eu. Quid agat? & bona! Imò ni Deus effer, non arbitror fuffedurum tot negotiis. Exulat Christiernus Danorum rex pius Evangelii fautor: Franciscus Galliarum rex holpes eft Hispaniarum, nescio quam ex iplius animi sententia, vir cerce dignus meliore fortuna : Carolus molitur monarchiæ proferre pomæria: Ferdinandus rerum suarum satagit in Germania: (a) Bulimia pecuniarum urget aulas mes ut alias omnes : periculofos motus concitant agricola, nec tot firagibus ab instituto deterrentur : populus meditatur (b) Anarchiam , periculofis factionibus collabitur Ecclefiz domus : hinc arque hinc distrabitur illa Jesu tunica inconsutilis. Vinea Domini non ab uno jam apro vastatur, simulque pericli-

dictum. d Quum nulloprincipe tumultuatur populus.

P

r

n

ti

L

t

D

1

è

5

periclitatur facerdorum cum decimis autoritas, Theologorum dignitas, monachorum majestas; nutat confessio, vacillant vota, labalcunt leges Pontificiæ, vocatur in discrimen Eucharittia, expectatur Antichriftus, totus orbis parturit nescio quid magni mali. Interim superant, & imminent Turca, nihil non populaturi, fi fuccefferit quod agunt; & tu rogas quid agat potius? Imò tempus arbitror, ut suo euoque regno prospiciat in tempore. Fa. Quod hominibus videtur maximum, id fortaffe videtur Deo nullius momenti. Sed ab hac fabula Dei personam, si vis, secludamus. Dic, que te caulæ moveant, ut fœlicius existimes peperisse catulum quam catellam. Eu. Piæ mentis eft, hoc judicare optimum, quod dedit Deus citra controversiam optimus. Venim, fi Deus tibi daret poculum crystallinum, nonne maximas ageres gratias ? Fa. Agerem. Eu. Quid fi idem daret vitreum, num pares ageres? Sed vereor ne tibi molestiam adferam pro solatio, hæc apud te philosophans. Fa Imo Fabulla nihil eft jam à fabulis periculi. Jam quarcam hebdomadam decumbo, satiss; valeo, vel ad luctom. Eu. Quin igitur è nido provolas ? Fa. Vetuit rex. Eu. Qui rex? Fa. Imò tyrannus. En. Qui quælo? Fa. Syllaba dicam, mos. Eu. Heu! Quamifte rex multa præter æquum exigit? Pergamus igitur philosophari de crystallo, & vitro. Fa. Marem uti conjicio, natura præstantiorem, ac firmiorem judicas quam fæminam. Eu. Sic arbitror. Fa. Nimirum viris autoribus. Numigitur viri vivaciores lunt quam fæminæ? Num à morbis immunes? Eu. Nequaquam, sed in genere viribus antecellunt, Fa. Sed ipfi rurfus superantur a camelis. Eu. Imò prior creatus est masculus, Fa. Prior conditus est Adam, quam Christus. Et solent artifices in posterioribus seiplos vincere. Eu. At Deus mulierem viro subjecit. Fa Non statim melior est qui imperat, & nuptam subjicit, non fœminam : ac rurlus nupram ita subjicit, ut quum utriq; fit potettas alterius, mulierem tamen velit viro morem gerete, non ut præstantiori, sed ut ferociori. Die Eutrapele, uter infirmior, qui cedit alteri, an cui creditur? Eu. Tibi quidem hic cedam, si mibi declararis, quid senserit Paulus scribens Corinthiis, quum viri caput dicit effe Christum, mulitris caput virum: rurfus quum virum dicit imaginem, & gloriam Dei,mulierem gloriam viri. Fa. Istud expedi m fi mihi declararis, an folis viris datum fit effe membra Chrifti. Eu. Absit : id quidem datum est omnibus hominibus per sidem. FatQui fit igitur, ut caput unum guum fit, non habe-

13

n

Ь

2

C

F

d

ri

n

ſ

n

C

m

ſu

fu

he

iis

A

na

te

tri

di

br

xi

lal

qu

li 1

ne

cal

T

fili

pla

ur

run

fylv

no

pus

dib

atur omnibus membris communes? Deinde quum Deus hominem fingeret ad imaginem fui, utrum banc imaginem expresserit in corporis figura, an in animi dotibus? En. In animi detibus. Fa. At in his quid tandem habent viri nobis pracellentius ? In utro fexu plures funt temulentia, rixa, pugnæ, cædes, bella, rapinæ, & adulteria ? Eu. At foli viri bellum gerimus pro patria. Fa. Sed iidem fæpius deferto loco turpiter fugitis, nee femper pro patria, fed frequentiùs, pro fordido falariolo deferitis uxorem, & liberos, & pejores gladiatoribus, ultro corpora vestra traditis in servilem neceffitatem, vel moriendi, vel occidendi. Jam ut maxime jactes mihi virtutem bellicam, nemo vestrum fi femel effer expertus quid fit parere, non mallet decies in acie ftare, quam subire semel quod nobis toties est experiendum, In bello non semper venitur ad manus ; & fi venitur, non ald eft, ignaviores, ut in quavis exercitus parte discrimen est. (a) Tui fimiles disponuntur in acie media, alius eft in sublidiis, alius tuto fedet (b) post principia, denique plurimos fervat deditio & Nam alz & fuga, nobis cominus cum morte confli andum est. Eu.Ista cornua fuftinon nunc primum audio, verum funtne bæc vera quæ dicuntur? Fa. Nimiam vera, Eu. Vilne igitur Fabulla, ut ma-Alludit ad rito tuo persuadeam, ne posthac te contingat; Nam eo pado tura fueris ab ifto discrimine. Fa. Equidem nihil malim in Eunucho, fi poffis. En. Quid pramii feret orator hic fi persualerit? Fa. Dabo decem linguas bubulas, fumo duraras. Eu. Istas malim quan decem linguas lusciniarum. Non rejicio conditionem, verim contractum hunc ratum effe nolim prius quam intercefferit ftipulatio. Fa. Addatur, fi libet, & fi qua eft alia cautio. Eu. Id fiet ex animi tui fententia post menfem exactum. Fa. Quin potius nunc fit ex animi mei fententia ? En. Dicam, quia vercor ne post mensem non sit eadem animi tui sententi. Itaque & tibi solvendum effet duplex przmium & mihi duplex effet fumenda opera, perfuadendi, ac diffuadendi. Fa. Age, fiat ut voles, fed interim perge demoftrare, quare viri fexus fit præftantior fæmineo. En. Video te meditatam monomachiam, quamobrem in præsentia quidem consulcits arbitror tibi concedere, aggrediar alias, sed armatus, nec absque subsidiario milite. Nam ubi lingua res geritur, ne septem quidem viri pares funt uni fæminz.

Fa. Nimirum hoc telo armavit nos natura, quanquam ne

vos quidem elingues estis. En. Fortaffis, fed ubi puellus?

Fa. In conclavi proximo. En. Quid illic, coquit olus? Fa;

Nugator, apud nutricem eft. Eu. Quam mihi nutricem nar-

nameram

augeant.

ment belli

molem.

illud Te-

Jentianum

ras ? An eft alia nutrix, quam ea quæ mater eft ? Fa. Quid ni ? Vulgo fit. Eu. Pessimum mibi nominas autorem rei bene gerendz, vulgum, Fabulla. Vulgò peccant, vulgò luditur alea, vulgò commeatur ad fornices, vulgò fraudatur, potatur, infanitur. Fa Sic amicis vilum eft, censuerune enim parcendum buic ætati tam teneræ. En. Arqui fi natura dedie vires ad concipiendum, haud dubie dedir & ad lactandum. Fa. Probabile quidem eft. Eu. Dic mihi, nonne sentis effe dulciffimum matris vocabulum ? Fa. Sencio, Eu. Itaq; fi fieri poffet, patereris aliam mulierem effe matrem tui partus? Fa. Minime gentium. Eu. Cur igitur volens plus qu'am dimidiatum matris nomen transfers in fæminam alienam? Fa. Bona verbal Eutrapele, non divido filium, fola totáque fum mater. Eu. Imo hic ibi Fabulla reclamat in os ipfa Matris eft natura. Cur terra dicitur omnium parens ? An qued gignat tamlactere. tantum? Imò multò magis quòd nutriat es quæ genuit. nutrire,edu-Quod aqua gignit, in aquis educatur. In terra nullum ani. care, quam mantis aut plantæ genus nascitur, quod cadem terra succo parere libe. suo non alar. Nec est ullum animantis genus quod non alat luos fætus, Ulula, leones, & vipera educant partus luos, & homines suos fœrus abjiciunt ? Obsecto te, quid crudelius iis, qui prolem educationis toedio dicuntur exponere? Fa. Abominanda dicis. En. Atqui non perinde factum abominantur homines. An non expositionis genus eft, infantulum tenerum, adhuc à matre rubentem, matrem spirantem, matris opem arque auxilium ea voce implorantem, quæ movere dicitur & feras, tradere mulieri fortaffis nec corpore falubri nec moribus integris, denig; cui pluris fit pecuniæ pauxillum,quam torus infans tuus ? Fa. Delects eft mulier falabri corporis temperatura, En. Hoc medici certius judicent quam tu. Sed finge hic illam tibi vel parem, vel aliquanto, hi vis, superiorem, an nibil intereffe centes utrum intans tenellus cognarum illum, & familiarem bauriat fuccum, & calore jam affuero foveatur, an alienis cogatur affuescere? Tricicum in aliud folum jactum, degenerat in avenam, aut filiginem; vitis in alium collem translata, mutat ingenium; Periculum à plantula revulsa à parente terra, flaccescit, ac velut emori- nutricibus. ur, coque quantum fieri poteft, cum terra nativa transferunt. Fa. Imò narrant plantas tranflatas, & infitas, exuere sylvestre ingenium, & fructus edere generosiores. Eu. At non protinus, ut nata funt, & bona ! Veniet & olim hoc tempus, fi Deus voluerit ; ut adolescentem tuum ableges ab zdibus, literis jam', ac severioribus disciplinis imbuendum,

Ō

ıe

Ž,

1

quæ fundio patris eft potius, quam matris. Nunc atas tenera fovenda eft. Porrò quum ad falubritatem, firmitatemqs corporis plurimum refert, qualis fit alimonia, tum verò præcipue, quo succo tenerum illud, ac molle corpulculum Nam hic quoque locum habet illud Flacci di-Que semel est imbutarecens servabit odorem Testa diu. aum. Fa. De corpore non ita multum laboro, modò sit animus qualem opramus. Eu. Pie tu quidem, sed parum philosophice. Fa. Quamobrem? Eu. Cur tu igitur quoties concidis holus, quereris aciem cultri retulam effe, & jubes exacui? Cur acum rejicis obtusa cuspide, quum ea res non adimat artem? Fa. Non deeft ars, fed obftat inftrumentum parum idoneum. Eu Cur quibus est opus oculorum acie, vitant lolium, & cepas ? Fa. Quia vitiant oculos. Eu. Nonne animus eft qui cernit? Fa, Eft, nam nihil vident exanimes. Sed quid agat faber vitista fecuri? Eu. Agnoscis igitur corpus effe mentis organum ? Fa. Apparet. Eu. Et fateris vi iato corpore non agere animum, aut incommodiù agere ? Fa. Non diffimile veri dicis. Eu Age, videor mihi nacus ingenium philosophicum. Finge igitur, animum hominis demigrare in corpus galli gallinacei, num ederet vocem quam nunc edimus ? Fa. N. quaquam. En. Quid obstaret ? Fa. Quia defunt labra, dentes & lingua fimilis, nec (a) epiglottis, nec cula volubi- tres adfunt (b) cartilagines à tribus motæ musculis, ad lis,nunc gu- quos pertinent nervi à cerebro demiffi, nec fauces , nec os

I

ta

21

ſu

m

re

è i

ch

cr

mi

qu

jed

ch

fi v

mu

eft

cul

vic

mo

un

cor

gat

rem

mnı

quod

e Eft carunlam claudens,nunc arteriam a-Speram. Ienum de locis affeais. num fequu-

fimile. Eu. Quid fi in corpus suis ? Fa. Gruoniret suillo more. Eu. Quid fi in corpus cameli ? Fa. Caneret, ut canit cimelus. En. Quid fi in corpus afini, quod evenit Apuleio? bvide Ga- Fa. Ruderet, opinor, ut afinus. Eu. Nimirum fretur hoc ille, quum cuperet inclamare Cafarem, contractis quantim potuit labris (c) vix O fonuir, Cafarem nullo pacto potuit e Hoe Apu- exprimere. Idem quum fabulam auditam, ne exciderer, deleius, Lucia- scribere cuperet, damnavit cogitation etam afininam, quum ungulas intueretur solidas, Fa. Et merito. Eu. Ergo lippientibus oculis, minus videt animus; oppletis fordibus auri bus, minus audit; ubi cerebrum occupat pituita, minus olfacit ; ubi ftupet membrum, minus fentit; ubi malis humo ribus vitiata eft lingua, minus guftar. Fa. Negari non potett. Eu. Non ob aliud, mili quia viciatum est organum. Fa. Arbitror. Eu. Nec inficiaris plerunque viciari cibo, portique. Fa Farcor ; fed quid iftuc ad bonam mentem ? Eu. Proinde quid lolium ad perspicaces oculos? Fa. Quia viriat organum a.

nimi. Eu. Probe respondes. Verum illud expedi, unde ft,

n

i.

s

S

n

15

d

e

.

ď

n

2-3

2

ec

ad

3

0-

3-

93

1-

m

ic

e-

im

n-

rit

ol-

ft.

bi-

4

nid

Ĥr,

quod alius alio celerius intelligit, ac tenacius meminit, alius alio citius irascitur, aut moderatius odit ? Fa. Sic conditus eft animus. Eu. Noc fic elaberis. Unde fit, ut qui prius fuit ingenio celeri, tœlici memoria, postea fiar obliviofus ac cardus, five plaga, five cafu, five morbo, five fenio ? Fa. Tu nunc mihi videre sophistam agere, Eu. Proin tu contrà fac agas sophistriam. Fa. Opinor hoc te velle dicere, quod animus quemadmodum cernit, & andit per oculos & aures, ita per organa quædam intelligit, meminit , amat, odit, iralcitur & placatur. Eu.Rede conjectas. Fa. Que tandem sunt ilta organa, & ubi sunt ? Eu. Oculos ubi sint vides. Fa. Et aures, & nares, & palatum ubi fint scio. Et toto corpore, contactum effe video, nisi cum stupor occupat membrum. Eu. Amputato pede, tamen intelligit animus. Fa. Intelligit icidem, & manu. Eu. At qui vehementem plagam accipit in tempus capitis aut in occipitium, concidit mortuo fimilis, omníque fenfu suo vacat. Fa Istue aliquoties vidi. Eu. Ex hoc colligis intra cranium effe intellectus, voluntatis,ac memoriæ organa, minus quidem craffa, quam funt aures, & oculi, sed tamen muerialia. Quandoquidem & spiritus, quos habemus in corpore subtilistimos, corporales funt. Fa. An ilta quoque viriantur cibo porug; ? Eu. Maxime. Fa. Cerebrum procul abest à stomacho, Eu. Ita summa fumarii pars abett à foco, tamen illi fi infideas, fenties vaporem. Fa. Non experiar, Eu. At fi mibi non credas, sciscitare è ciconiis. Itiq; refert qui ipiricus, qui vapores, à stomacho subvolent in cerebrum, & in organa mentis. Nam hi si crudi fint, ac frigidi, recidunt in ftomachum. Fa. Næ! tu mihi meram deftillatoriam describis, qua ex floribus herbilque succum exhalantem excipimus. Eu. Haud ita male conjectas. Nam hepar, cui fel adhærer, ignis loco eft, stomachus patella, cranium fumma mera colophon, atque adeò, fivis, nafus fittulæ plumbeæ vice fungatur. Itaque ex hoc mutuo fluxu, ac refluxu humorum, nascitur fere quicquid eft morborum, ut varie dilabitur varius humor, nunc in oculos, nunc in itomachum, alias in scapulas, interim in cervicem, aliove. Quoque magis intelligas : cur qui vino immodico sese ingurgicant, sunt male memores? Qui cibis aluntur lubtiliorum spirituum, minus torpent ingenio ? Cur coriandrum memoriam emendat? Elleborus mentem purgat ? Cur expletio vehemens epileplim adducie, quæ ftuporem adfere simul omnibus fenfibus, quemadmodum & fomnus profundus? Denique ut immodica fitis, aut inedia, ingenii

a

1

h

C

m

h

21

11

la

ut

CO

nia

lan

fis,

me

Fa

um

V.

do

2d

aut

pu;

Pus

den

jube

tulo

velt

ac s

furd

Hup

gent

dun

Uhi

anab

Ingenii memorize; vim elidit in pueris, ita cibus immodicus in pueris gignit ingenii stuporem, fi credimus Ariftoteli. nimirum igniculo mentis velut obruto ingesta materia. Fa. Eftne igitur corporeus animus, ut à rebus corporalibus afficiatur ? Eu. Animi rationalis natura non corrumpitur quidem ipla, fed organis vitiatis impeditur illius vis , & actio, velut artifex fruftra valet arte, fi deftituatur idoneis instrumentis. Fa. Quanta, quave specie est animus? Eu. Ridicule percontaris de magnitudine, aut figura, quum fatearis incorporeum. Fa. Ego corpus intelligo quod fentitur. Eu. Imò que non fentiuntur perfectiffima fent, veluti Deus, & angeli Fa. Audio Deum, & angelos, spiritus appellari, at spiritum sentimus. Eu. Hac voce litera facra, ob rudes homines balbutiunt, mentem fignificantes puram ab omni commercio rerum sensibilium. Fa. Quid igitur interest inter angelum, & animum ? Eu. Hoc ipsum quod inter limacem, & cochleam, aut fi mavis testudinem. Fa. Corpus igitur domicilium eft animi magis, quam inftrumentum. Eu. Nihil verat instrumentum adjunctum dici domicilium. Atque hac quidem de re variant philosophorum sententia. Sunt qui dicant corpus effe vestem anima; sunt qui domicilium ; funt qui instrumentum, funt qui harmoniam. Horum quodcunque dixeris consequitur, actiones animi, corporis affectionibus impediri. Primum, fi quod vestis est corpori, idem corpus est animo, quantum ad corporis valetudinem faciat vestis declaravit Hercules, ne quid de coloribus, aut pilorum pelliumq; generibus referam. Cærerum, an eadem anima sufficiat pluribus corporibus deterendis, quemadmodum corpus mulias deterit veftes, viderit Pythagoras. Fa. Non incommodum foret, fi juxta Pythagoram liceret, ut vestibus, ita corporibus mutatoriis uti. Sic, ut mensibus hybernis sumeretur corpus obesum, craffæq; texturz, zeftivis rarius, & gracilius. Eu. Arqui parum opinor effet commodum, fi quemadmodum multis veltibus detritis, tandem & corpus deterimus, ita multis corporibus detritis, tandem & anima senesceret, deficerétque. fanè. Eu. Jam quemadmodum ad corporis falubritatem, agilitatémque refert , qua vefte fit amidum , ita refert quod corpus circumferat anima. Fa. Profecto si corpus veftis est animæ, video mukos homines admodum variè cultos, Eu. Sicest, & tamen nonnulla pars hujus rei sita est in no. bis, quam commode vestiatur anima. Fa. Valeat igitur wfis, dic aliquid de demicilio, Eu. Arqui ne, quod dico tibi videatur

i,

â,

23

ır

k

-

3

bd

t,

18

E,

b

r.

cri

.

.

-

m

nt

0-

j.

ft

-

)-

n,

s,

2-

m

ut

-

or

i

e-

n i- d

15

84

>

ur

IMI

Videatur commentum, Fabulla, iple Dominus Jesus suum carpus templum appellat. Et Petrus Apostolus suum corpus tabemaculum appella; nec defuerunt qui corpus dixerunt anima tepulchrum owua dictum arbitrantes quali onua;ali carcerem mentis appenatunt , nonnulli præfidium, velut arcem munitam. Quorum animus eft undiquaque purus, in templo habitats qui non tenentur amore rerum corporalium, horum animus agit in tabernaculo, libenter exilicurus, fi vocet imperator. Qui prorfus excæcari funt viciis spurciffimis, ut nuequam alpirent ad auram libertaris Evangelica, borum animus jacet in fepulcbio. Cacei um qui molette lu-Cantur cum vi iis, nec adhuc poffunt quod volunt, horum animus habitat in care re ; fubinde clamans ad liberasorem omnium, E'uc de carcere animam me.m, ut confitear nomi-" ni tuo, Damine. Qui gna icer pugnant cum Satana, vigilances & excubantes adversus infidias illius, qui circumie ut Leo quæ ens quem devorer, horum animus versatur in mafidio, unde injuffu imperarorisnon licer discedere. Fa. Si corpus est animi domicilium . plurimos video, quorum apinus male habitet. Eu. Sic eft, videlicet in ædibus perftillantibus, opicis, ventis omnibus obnoxiis, fumofis, picuitofis, laceris ac ruinofis, denique putribus & infectis. Et tamen Cato primam foe icitatis partem judicat. Bene habitare.

Fa. Toierabilis res, si licerer in aliud immigrare domicili- Bene babitaum, Eu, Emigrare non licet, nisi quum evocat (a) locator, reprima fœs
Vrustamen si non licet emigrare, licer arte curăq; nostra a Significar
domicilium animicommodius reddere, quemadmodum in esse conduzdibus murantur fenest, z, arte llitur se lam; incrustantur, citinum,
aut convestiuntur tabelaris parietes, situs igni sufficiusue

qua tam multa audimus dicimusque, cum nemo viderit. Eu 1m3 nemo non videt cui funt oculi. Fa. Video picas animas infantuli fpecie. Verum cur non addunturalz, quemadmodum angelis? Eu. Quoniam dilabentibus è cœio fra-& funt ala, fi qua Socraticis fabulis habenda fides. Fa. Quomodo igitur subvolare dicuntur in cœlum? En Quoniam fides & charitas faciunt, ut illis renascantur alz. Has alas perebat ille pertælus domicilium fui corporis, dum clamar, Quis dabit mibi pennas ficut columba, & volabe, & requiescam? Nec enim alias alas habet anima, quum fit incorporea, nec allam habet speciem, que corporeis oculis fit conspicus, sed certius cernuntur ea quæ videmus animo. Credifne Deum effe ? Fa. Maxime, Eu. At nihil minus videri potest quam Deus. Fa. Videtur in rebus conditis, Eu. Itidem videtur animus in actione. Si quaris quid agat in corpore vivo, contemplare corpus cxanime. Quum vides bominem fentire, cernere, audire, moveri, intelligere, meminifie, ra:iocinari,cerciùs vides animam adeffe, quam nunc vides hunc cantharum: porett enim falli fenfus unus, torargumenta sensuum non fallunt. Fa. Proinde si non potes ostendere animam, sic illam notis quibusdam pinge, quasi mihi velis describere Calarem quem nondum vidi. Eu. Ari-Storelis definitio in promptu est. Fa. Qua? Nam aiunt istum effe probum rerum omnium depictorem. Eu. Anima elt actus corporis organici, physici, vitam habentis in potentis, Fa. (a) Cur actum vocas potins, quam iter aut viam? Eu, a Grzeis eft Non bic cavetur aurigis, aut equitibus, fed animæ ratio definitur. Et actum vocat formam, cujus natura est agere, quum materiæ ratio fit pati. Omnis autem corporis motus naturalis ab animo proficifcitur. Est autem varius corporis Sed Fabulla motus, Fa. Intelligo. Sed eur addit organici ? Eu. Quoniam anima nihil agit nifiper organa, hoc ett, intrumenta corporis. Fa. Cur addir, physici? Eu. Quia Dædalus fruffra diftinguunt fingeret tale corpus. Ideocp, addit vicam habentis in potentia. Forma non agit in quidvis, fed in materiam capacen. Fa. Quid fi angelus immigraret in co: pus hominis? Es, Ageret quidem, fed non per organa naturalia, nec vitam daret corpori,fi abeffet anima. Fa. Habeone jum toram animæ rationem? Eu. Habes Ariftorelicam. Fa. Equidem accepi celebrem effe philosophum, & vereor ne sapientum centuriæ mihi scribant hæreseos dicam, fi quid refrager. Alioqui quicquid adhuc dixit de anima hominis, competit in ahnum & bovem. Eu. Imo in scarabeum quoque & limacem. Fa. Quid

f

tu

la

le

ca

a

pli

ten

viv

nor

buu

in

teri

mus

veli

liùs

Tivit

tabile

vivu

adole

mine

eft at

quod

וחית

IKio (

t red

ma ir

gu an

in exixous vocabulum philosophis recultare. detorquet ad jureconfultos, qui inter iter, adam & Viam.

u.

ni-

m-

12-4.

0-

as

m

&

n-

fit

10.

Jus

14.

in

des

ne-

inc

11-

0-

ni-

ri-

um

12-

iz,

Eu.

de-

um

tu-

oris

ni-

nta

Ara

en-

eM.

Eu,

ant

ıni-

cepi

aru-

lio-

n a-

em.

Fa. Quid igitur interest inter animam bovis, & hominis? En. Qui dicunt animam nihil aliud effe, quam harmoniam qualitatun corporis, faterentur nonita multum intereffe, videlicet, harmonia foluta perire animas utriusque. Ne ratione quisem diffinguitur bovis ab hominis anima, sed qued boum minus fapit, quam hominum, quemadmodum videre est & homines qui mir us lapiunt, quam bos. Fa. Næ ifti bubulam habent mentem. En. Attamen illudad te pertiner, quod pro teftudinis qualitate, modulatior eft harmonis. Fa. Fateor. Eu. Nec parvi refert, ex quo ligno, quave figura fit facta testudo. Fa. Verifimile dicis. Eu. Nec ex quorumliber animantium inteffinis fiunt canora fides. La. Audivi Eu. Arque hæ quidem aeris circumfuli madore aut ficcitate laxantur, contrahuntur, nonnunquam & rumpuntur, Fa. Istuc vidi non semel. Eu. Hic igitur potes opem præltare non vulgarem infantulo tuo, ut animus illius tefludinem habeat benê temperaram minimeque viriatam nê lixa fit legnitie, ne ftridula fit iracundia, ne rauca fit temulentia. Nam bos aff. clus inferie in nobis nonnunguam educatio victulque ratio. Admonitionem accipiosfed expede, quo pacto tuearis Arittotelem. Eu. Ille quidem descripfit in genere animam animantem, vegetantem, ac fentientem. Anima dat vitam, sed non provinus animal est quod vivit. Vivunt enim & fenescunt, & moriuntur arbores, at & Hoc fenfit non sentiunt : quanquam his queque nonnuili sensum tri-nec omnino bunn (a) ftupidum. In adbætis and deprehenditur fenfus, difficule vein spongia deprehenditur ab avulsoribus ; in arboribus ma- ri eft. ttriarum cæfores fenfum comperiunt, fi quid illis credimus. Aiunt enim fi palma ferias truncum arboris, quam velis cædere, quemadmodum fere folent materiarii, difficiins arbor inciditur, ur femer contraxit metu. Quod autem vivit ac sentit, animal eft. Nihil autem prohibet effe vegetabile, quod non fentir, veluti fungi, beræ, caules. Fa. Ista fi vivunt utcunque, fi fentiunt utcunque, fi mov.mur quom adoleseunt, quid prohibet eadem dignari animilis cognomine? Eu. Non ita visum est majoribus, neque nobis fas ell ab illorum placicis discedere, c ne refert quidem ad hoc, quod nune ag mus. Fa. Arqui non feram eandem effe animim scarabei & hominis. Eu. Non est eadem ô bona! sed mio quadantenus communis eft. Animat, vegetat, sensibit reedit corpus tuum, animatua. Idem agit icarabei anima in suo corpore. Nam quod quædam aliter, aut aliud agu anima hominis, qua'n Icarabei, partim in causa est mauid

R 2

1

1

2

F

1

d

fa

q

m

p:

qi

&

ex

ge

an

à (

lè

ma

qu ure

teria. Non canit , non laquitur scarabeus quia caret organis ad hæc idoneis. Fa. Illud igitur dicis, si anima scarabei demigraret in corpus hominis, idem ageret quod agit anima humana, Eu Imò ne fi mens quidem angelica, quemadmodum dixi. Nibil autem intereft inter angelum & animam humanam, nifi quod hominis anima in hoc condita eft, ut agat corpus humanum naturalibus organis inftructam, quemadmodum anima scarabei non movet nisi corpus scarabei: angelus non in hoc conditus est, ut animet corpus; ed ut abique corporalibus organis intelligat. Fa. Num idem potest anima? Eu. Potelt quidem à corpore semota. Fa. Non est igitur sui juris dum est in corpore. Eu. Non profesto, nili ii quid accidat pi æter communem naturæ curfum. Fa. Verum tu mihi pro una anima, plures animas effudisti, animantem, vegetantem, sensibilem, intelligentem, memorem, volentem, iralcentem, concupiscentem. Mibi faris erat una. Eu. Ejuldem animæ diverfæ lunt actiones,ex his varias fortitur cognomina. Fa. Non latis affequor quod dic's. Fa. At faciam ut affequaris. Tu in cubiculo es uxor, in officina es textrix aul worum, in taberna es aul worum venditrix, in culina es coqua, inter famulos & famulas es domina, inter liberos es mater, tamen hæc omnia es eadem in domo. Eu. Sais tu quidem pingui Minerva philosopharis. Sie igiut est animus in corpore, quemadmodum ego in domo? Ex, Sic. Fa. Atqui dum ego texo in officina, non coquo in culina. Eu. Neg; enimmes anima tantum, fed anima corpus circumferens : corpus au em non poteft fimul pluribus ineffe locis, anima quoniam est forma fimplex, sic est in toto corpore, ut in fingulis corporis partibus fit tota, quamvis non i em agat per omnes partes, nec eodem modo per quomodoliber aftette. Nam fapit ac meminit in cerebro, irascitur in corde, concupiscit in hepate, audit in auribus cernit in oculis, olfacit in naribus, guffat in palato & lingua, fentit in omnibus partibus corporis, que nervaceum aliquid habent adjunctum. Neg; enim fentit in pilis, nec fummis unguibus, ac ne pulmo quidem per fe fentit, nec hepar, fortaffe nec lien. Fa. Proinde in quibusdans partibus animat tanium ac vegetat. Eu. Ita videtur. Fa. Si in uno homine facit hæc omnis eadem anima, confequi ur ut lætus in utero materno flatim ut augefeit, quod eft vitz bgnum, fimul & fentiat, & intelligat, nifi forte unius hominis inicio plures funt anima, deinde careris cedentibus, una persgir emnia. Ita ut primum homo fuerit planta, mox anima

3

ei

na

0.

m

3-

1-

i:

ut

0-

on

ò, a.

2-

m,

12.

-10

At

es

u-

li-

Eu.

ıur

EN.

in

or-

bus

to-

m-

per

ro,

bus

in-

um

nec

pec bus

uno œ-

fig-

inis per-

anima

mal, postremo homo. Eu. Quod dicis, fortaffe non absurdum videatur Aristoteli. Nobis probabilius est simul cum vita infundi rationalem animam, sed quæ, velut igniculus, immersa materiæ supra modum humidæ nondum queat exercere vires suas. Fa. Animus igitur illigatus est corpori, quod agit move que? Eu. Non aliter quam teftudo domui quam circumfert. Fa. Eam mover quidem, fed fic ut finul moveatur, quemadmodum gubernator flectit navem quo vult, sed ipse interim cum navi movetur. Eu. Imò quemadmodum sciurus volvit caveam rotatilem, mobilis interim & iple. Fa. Sic & afficit anima corpus, ac viciffim afficieur ? Eu. Sane quod ad operationes attiner. Fa. Ergo quod ad naturam pertinet, par est anima morionis, anima Salomonis, Eu. Nihil absurdum. Fa. Icaq; res funt & angeli quandoquidem carent materia, quæ parit, ut ais, inæqualitatem, Eu. Jam fatis philosophiæ. Quin polius ha: Theolog's torqueant, nos hoc agamus, quod copimus. Si tota mater effe vis, cura corpufculum infantulitui quò posteaquam tese explicuit ex vaporibus mentis igniculus, bonis, & commodis organis utatur. Quoties audis puerum tuum vagientem, crede illum hoc abste flagitare. Quum vides in pectore duos iltos veluti fonticulos turgidos, ac lacteo liquore, vel suapre sponte manantes, crede naturam a monere te tui officii. Alioqui quum infans jam fari meditabitur, ac blanda balbutie te mammam vocabit, qua fronte hoc audies ab eo cui mamma negaris ; & ad conductitia n amma relegaris, perinde quali capræ, aut ovi fubecifies ? Ubi jam erit fandi potens, quid fi te pro matre vocet semimatrem? Virgam expedies opinor. Arqui vix semimatereft, que reculat alere quod peperit. Potior genituræ purs eft, nutricatio teneri puelli. Alitur enim non tolum lade, sed & fragrantia materni corporis : requirit eundem liquorem jam notum & familirem, quem baufit in corpore, & unde coaluir. Atque ego quidem fum in hac fententia ut existimem in pueris ex lactis natura & indolem vitiari, non aliter quam in frugibus, & plantis terræ, succus mucat ingenium ejus quod alir. An paras temere vulgo dici, I fte malitiameum lacte nutricis imbibie? Ne illud quidem opinor, quod à Græcis dici folet, ut nutrices qui fignificant ali quem male pasci : piulum enim præmanti in os inferunt infantis, maximam parcem deglutiunt ipie. Proinde ne peperit quidem, quæ quod enixa elt mox abjicit. Ifthoc enim abor-

R 3

re

in

PI

T

PA

(

3 r

P

C

P

n

t

q

9

n

d

u

b

c

n

Si

M

9

teicere inexponere.

Nutricem 2- Gracorum videtur Erymologia, qui untin dici purant 1 fantulo eft the Tuger, hoc eft, a non fervando. Nam prorfus conductiriam nutricem infantulo adbuc à matre repenti addiferes genus eft expolitionis. Fa. Accederem, ni dele Ca effet mulier, in qua nibil defideres. Eu. Ut nibil referat quod lac bibat mollis infantia, quam falivam cum præmanfo cibo deglutiat, ut talis contigerit nutrix, qualem haud fcio an ulia reperiatur, an putas ollam effe quæ nutricationis omne tædium devorare poffic, quemadinodum mater fordes, affeffiones, vagitus, morbos, fervandi nunquam fatis dilgentem curam? Si eft que piriter amet ut mater, erit quæ pariter curet. Quin & illud fiet, ut legnins amet te filius, nativa illa charitate velut in duas matres diftracta: nec tu fimili pietate ducêris erga filium, ut jam grandior minus libenter fit obtemperaturus juffis tuis; & tu frigidius illius curam habitura, in cujus moribus tor alle videbis nutricem. Præcipuus autem discendi gradus, est mutuus inter docentem ac discentem amor. Ergo fi nihil decefferit illi native pietatis fragrantia, facilius illi instillabis præcepta recte vivendi. Neque enim hic parum valet mater, vel ob hoc quod materiam tradet molliffimam, & in omnia sequacem. Fa. Ut video, non tam facilis eft res peperiffe, quam vu'gus existimit. En Si mihi parum habes fidei, en tibi Paulus aperte de muliere lequens, Salva, inquit, fiet per liberorum generationem. Fa. Salvaeft igitur quæ peperit? Eu. Nequaquam, fed addir, fi liberi permanserint in fide. Nondum absolvisti genitricis munus nifi primum tenerum corpusculum filii, mox animum zque mollem recta educatione finxeris. Fa. A: qui iftbuc matribus in mana non eft, ut filii perseverent in pierate, Eu. Fortaffis, sed tantum habet momenti vigilans admonitio, ut Paulus existimet matribus imputandum, fi liberi degenerent à piis moribus. D nique, fi præstiteris quod in te fitum eft . Deus opem faam conjunget cum tua diligentia. Fa. Mihi quidem, Eutrapele, tua persuafit oratio, li queas itidem perfuadere parentibus & marito. Eu. 111huc ad me recipio, modò tu me tuo juves luffragio. Fa. Polliceor. Eu. Sed, liceme videre puellum? Fa. Licer maxime, Hens Syrifca! voca nurricem una cum infante. Eu. Scitus admoduin puer. Vulgo dicitur veniam deberi primum experienti. At tu prima fatim experientia fummam artis expressifti. Fa. Non eft sculptilis imago, ut arse fit opus. En. Verum, fed fufile figillum eft. Utcunque

it d

ai-

cre,

flet

od

ci-

io

ais

-10

18-

rit

31 a:

or

li-

e-

ue-

2-

1n,

ft

m

15, ft

71

us

e-

ıc e,

)-

ri

d

.

),

t.

Ľ.

res havet, foelfeiffime cecidit, utinam pari foelicitate cadant imagines, quis intexis aulæis. Fa. At tu contra fæliciùs pingis, quam gignis. Eu. Sic visum eft natur z cum manibus paria facere. Quam solicita est natura, ne quid pereat? Duos homines an uno repræsentavit, nasus & oculi patrem referunt, froms ac mentum matrem exprimunt. An tu polles hoc tam charum pignus alienæ fidei concredere? Mihi bis crudeles videntur effe que id facere suftinent. Quandoquidem non folum faciunt id, infantis quem ablegant periculo, verumetiam suo, propteres quod in his lac averhone corruptum, fæpenumero periculolos morbos parist. Itaque fit, ut dum unius forma corporis consulunt, parum confulant duorum corporum vitæ : dumque cavent, ne contingat præproperum fenium, conficiunt fele in meitem præpropersm. Quod est inditum puero nomen? Fa. Cornelius. Eu. Hoc erat nomen avi paterni. Utinam virum integerrimum & moribus nobis referat. Fa. Dabitur opera, quod quiden in nobis erit. Sed heus Eutrapele; unum quiddam obnixè te rogarim. Eu. Imò puta me tuum effe mancipium, imperabis, & impetrabis quæ voles. Fa. Proinde non priùs te (a) manumittam, quam hoc mihi beneficium corpium absolvas Eu Quodnam? Fa.Ut præscribas mi- a Quia se bi primum, quibus rationibus queam infantis valetudini mancipium, consulere: Deinde quum erit firmior, quibus rudimentis ad pietatem præparandus sit rudis animus. Eu. Id faciam lubens pro mea quidem sapiencia, sed proximo colloquio; nunc orator adeo maritum, as parentes. Fa. Precor exorator ut fies.

ARGUMENTUM.

Ogygius, religionis caufà peregrinarus, redit domum superstitionibus plenus, Divum Iacobum Compostellanti falutarat, quo illi voto vxor & foous obligarant. Sandi, tunctemporis, frigidiu: coli caperunt Qua de re Virgo Maria feribit Epiftolam plenam querelis, de neglecto Divo um cal-14. Mendaciu de equite fervato ope beate Virginis, dilatando anguftifima portam, qua erat elapfus. Luc Virginis B. D. Bernardus fingune fuxiffe lac ex eadem B Virginis mamma, qua puer lefus. Nova gemma buffonires: gemmarum varia natura Thome Becketti tumulus Cantuariæ prodigiofam templorum magnificentiam, luxuiem & divitios perfringit. Nautarum mores & Scelera carpit Abfurditas ofculandi fantterum reliquias, calceos, Subligaria. Sancti a similantur ovibus.

MENEDEMUS OGYGIUS.

Uid hoc novæ rei? Nonne Ogygium vicinum meum video, jam totos fex menfes non vifum cuiquam? interiffe rumor erat. Infus eft, nifi prorfus halluci-

a Id eft, imbricum fpe. cie variatis. Vide Plinium 9. 1.b. cap. 35. de mira vacharum. in Ctis. e Sign ficat globilos. gur ad numerandas preces : fic enim eva ferpentum quum prodeunt co-

nor. Adibo, ac falvere jubebo. Salvus fis Ogygi. Og. Salve & tu Menedeme, Me. Que regio te nobis reddidit incolumem ? Nam triftis rumor hic sparserat, te navigaffe Siveiam poludem. Og. Imò gratia superis, fic interim volui, ut vix unquam antehac melius. Me. Ita femper vanitatis coarguas ejulmodi rumores, Sed quid ifthuc orna in eft? obfitus es conchis (a) imbricaris, ftanneis ac plumt eis, imaginibus opplerus undique, (b) culmeis ornaius to quibus, brachium habet ova (c) ierpentum? Og Vili divum Jacohum Compostellanum, & hine reversus virginem Parathal ffiam, apud Anglos percelebrem; quin potius hanc revisi. rietate con- Nam annos ante tres inviteram. Me. Animi grat a, ut athitror. Og. Imo religionis causa. Me. Istam opinor religiobE ftramine nem docuerunt le Gracal tera. Og, Mater uxoris voto fefe obstringerat, ut fi filia peperiffer mafer lum viralem, ego divo Jacebo præsens præsenti talurem dicerem, & gratias quibus utun. agerem. Me. Salurafti divum tuo duntaxar & focrus nomine? Og.Imò rotius familia verbis. Me. Equidem arbitror nibilo minus f. lutis fururum fuiffe familia, etiam fi Jacobum insalutatum r. I quiffes. Sed obsecro, quid respondit agenti g'arias? Og. Nihil, fod offerenti munus visus eft arridere, & capite leniter annuere, simulg; porrexit hoc imbricatum putamen. Me. Cur ifta potius donat quam alia? Og. Qu oniam his abundat fuggerente vicino miri. Me. O benignum divum ! qui & obstetricatur parturientibus , & peram da hospitibus. Verum quednam iffhue novum vovendi genus, ut otiofus aliis laborem imponat al'quis? Si tu te voto offringeres, ut fi quod ageres faliciter cederet, ego jejunaren bis in hebdomade, an credis me facturum quod ve viffes? Og. Non credo etiamfi tu ipfe tuo nomine vovisses. Nam tibi divis os ot linere (d) I dus eft. Atfoerus eft, mos gerendus erat. Nolli mulierum aff. Etus, & mea quoque referebar. Me.Si non præftitiffes vorum, quid erat pericul ? Og. Non poterat me divus vocare in jus,fateor, fed poterat in posterum effe furdus ad vora mea, aut tacitus aliquid calami aris immittere in meam familiam. Nofti principum mores. Me. Die mibi, quid valer, agi que vir optimus Jacobus? Og. Multo frigidias folito. Me. Quid eft in causa? fenium? Og. Nugator ! Icis dives non fenelcere. Verum hæc nova persuafio, quæ late per orbem divagator, facit ut infrequentius faluterur folito; & fi qui veniunt falutant tantum, rihil aut quam minimum donant, diditantes eam pecuniam rect us collocari in egenos. Me (b) Impia

@ profalle vide Chi. liades

bigrent.

u- .

1-

ur

r-

-

-

8,

1-

G.

1-

0-

e -

as

iz

or

0-

lit

i-

j-

3?

0

&

0-

tu

et,

m

nê

0-

å

id a-

ut

ô-

id

.

1-

i-

(b) Impia persuasio ! Og. Iraq; tantus Apostolus, qui sele b Ironia eft totus gemmis & auro fulgere, nunc ftar lineus, vix lebace- quum fir adam habens candelam. Me. Si Verum ft quod audio, reri- modum pia culum eft ne reliquis divisidem ven atufu. Og. Imò circumfertur epistola, quam hac de le scripsit ipsa virgo Maria. Mc. Qi & Mar a? Og Quæ cegnomen habet à lapide Me. Apud R uracos, ni fanor Og. Ea cft. Me Lapideam igitur divam mibi parras. Sed cui Cripfit? Og . Nomen ipfa indicat epittole. Me Per quem miffa efte Og. Haud'dubie quin per argelum qui potuer et feriprem in tuggetto, unde concionatur is ad quem scripra eft, Et nequid fraudis fu-Spiceris, videbis epittolam (c) ' Aurigegeor. Me. Irane agnoicis manum angeli qui ett vi gini ab Epittolis Og. Quid eldeft, ab ni? Me. Quo tandem argun ento? Og. Legi Epiraphium ipfo icripia. B da, quod ab angelo in culprum ett : elemente rum figu- quemadmerz per omnia congruunt, Legi & syngrapham (d) D. Ægi. dum oracudio missam : congruur t. An non hae fitis arguunt rem? at ripera Me Fasne et inspicere? Og. Fas fi dejeres te taciturum. Me ab ipio Dee O l lapidi (e) dixeris Og. Jam funt & lapides hoc nomine reddica voinfames quod nihil celent. Me. Muto igitur dicito, fil pidi canas oto parum fidie Og. Hac lege reeitabo, tu fac urramq; arrigas d Nora eft " surem. Me. Arrexi Cg. Maria mater Jefu Glamopluto, Sfabula de ce D. Quod Lutherum feculus ftrenue fuades fepervacanen Carolomag. ce elle invocare divos, à me quidem isto nomine bonam, desperaret " magnamque inifti gratiam, scito: Nam antehac tantum veriam ad-" non enecabar improbis mortalium opplorationibus. Ab miflorum, \$ "una p ftul bantur omnie, quali filius meus femper in- Ægidaus " fans effet quia ralis firgitur, pingi ú que in finu meo, ut lyngrapham " ex nutu matris adhuc pendeat, neque quicquam aufit ne- ab angelo " gare parenti, videlicet metuens no fi quid neget roganti, continenego vicifilm ipfi negem mammam fitienti. Et nonnun- tem hune " quem es perunta virgine que verecundus juvenis vix Egidii mece auderet petere à lena, quæque me pudet liter is committe- rito Caroli ce re. Interim negotiator lucri causa navigaturus in Hi- peccata re-" fpaniam committit mihi pudicitism fuz concubir & Et mitto. "Virgo Deo facra, o bjecto velo fugam adornans, deponi Lydio lapi-" apud me famam integricaris fuz, quam ipia tendit profti- de qui dici-Occlamat mihi miles impius, & ad lanienam tur index is conductus, Beata virgo da prædam opimam ! Ocelaniat ale- prodit auator, Fave diva, pars lucri tibi decidetur ! E: fi parum ratum que "favear alea,me conviciis lacerant,maleque precamur,quæ imitativum. " non adfuerim fceleri. Occlamat qui qua ftuituipi femet Loge apud

"exponit ; Da proventum uberem! Siquid negem, illicò

Stulta & idololatrica (6 functicatio ad B V.

a Quem ve-

PEREGRINATIO. " reclamant, Ergo ne sis moter misercordia. Aliorum voca non tam impia funt quam inepts. Clamat innupta, Maria da mihi formolum, ac divitem sponsum. Clamar nupta, Da mihi bellos carulos. Clamat gravida, Da mihi " facilem partum. Clamat anus, Da diu vivere, fine tuffi "firique. Clamat fenex delirus, Da repubescere. Clamat philosophus, Da nodos insolubiles necere. Clamat facerdos, Da sacerdotium opimum. Clamat Episcopus, Serva "meam Ecclesiam. Clamat naura, Da prosperos cursus, " Clamat præfectus, Oftende mihi filium tuum antequani " moriar. Clamat aulicus ,Da verè conficeri in mortis arti-" culo. Clamat rusticus, Da tempestivam pluviam. Clamat " rustica, Serva gregem, & armentum incolume. Si quid renuo illicò fum crudelis. Si relego ad filium, audio, vult dicas Var- "ille quicquid tu vis. Itane ego fola, & mulier, & virgo, da-10, ædicuum ce bo operam navigantibus, belligerantibus, negotiantibus, " ludentibus aleam, nubentibus, parturientibus, satrapis, regibus & agricolis? A qui quod dixi minimum est præ " his qua patior. Sed his negoriis nunc multo minus grabid eft,gra- " vor, quo quidem nomine tibi gratias agerem maximas nisi commodum hoc incommodum majus secum trahe-" ret ; plus est otii, sed minus est bonorum, minus est opum. nomine fan- (ante falurabar regina coelorum, domina mundi, nunevix " à paucis audio, Ave Maria. Antè vestiebar gemmis, & "auro, abundabam mutatoriis, deferebantur aurea gem-" meaque donaria . nune vix tigor dimidisto palliolo , cólem, quem- ce que corrofo à muribus. Proventus autem annui vix tan-" tum eft ut alam miserum (a) ædituum, qui accendat lucernulam aut candelam sebaceam. Atque hæc tamen pote-" rant ferri, ni majora etiam moliri dicereris. Huc tendis, "ut aiunt, ut quicpuid ufquam eft divorum, exigas ex œdibus facris : etiam arque etiam vide quid agas. Non deeft " aliis divis quo fuam ulciscantur injuriam. Ejectus è " remplo Petrus, poteft tibi viciffin occludere regni cœ-" leftis ofti im. Paulus habet gladium. Birtholomæus cul-" tro armatus eft. Gullielmus sub pallio monachi totus armus in quz- " matus est non fine gravi lancea. Quid autem agas cum " Georgio, & equite & (b) cataphra to; hafta fimul & glaftrum eujus (dio formidabili? Nec inermis est Antonius, (c) habet facit fumus quam " ignem. Sunt item & cæieri: fua vel arma vel mala, quæ " quibus volunt immittunt. Me verò quantumvis inermem rum a ima- ce non tamen ejicies,nisi simul ejecto filio, que ulnis teneo, "Ab hoe non me patiar divelli, aut hune una mecum ex-

ceru-

teres ut invocabant, Cuftos erat tuendæ facra adis. vi armatu: å munice. e Hoc enim Rum illum amabilem, reddidere formidabiadmodum Loannem Bapriitam pater alios, morbe comitiali, Hubertum hydrophobo, irem a. lios aliis malis, & hac verti-Hum nofervandaz,

ar

hi

li

t

1

1

C

"criudes, aut utrunque relinques, nisi mavis habere templum "fine Christo. Hæc te scite volui, tu cogita, quid mihi re"spondendum censeas. Nam mihi planè res cordi est. Exæ"de nostra lapidea. Cal. Aug. anno filii mei passi 1524
Virgo lapidea mea manu subscripsi.

Me Minax protecto ac formidabilis Epistola. Cavebir opinor Glaucoplutus. Og. Si fapit. Me. Quamobiem non eadem de re scripfit huic optimus ille Jacobus? Og. Nescio, nifi quod longius abelt ,& his temporibus intercipiuntur omnes Epistole. Me. Sed quis Deus te redegit in Angliam? Og. Ventus illuc invitabat mire fecundus atq, id propemodem eram pollicitus Divæ Farathalaffiæ, me pott biennium iplam revisurum, Me, Quid petiturus ab illa? Qe. Nihil novi, nisi illa vulgaria, famili m incolumem, rem uberiorem, long zvam | ziamque vitam in hoe feculo & perennem fælicitatem in futuro. Me. Non poterat cadem præftare vivgo mater apud nos ? Haber Antuerpiæ templum longe augustius quam in Parathalasso, Og Haud nego posse. Verum aliis in locis alia largitur, five he vifum est animo illius, five ut est benigna, temet in hoc nostris affectibus accommodat. Me. De Jacobo frequenter audivi; sed obsecro te. describe mihi regnum istius Parathalassia. Og. Equidem expediam quam potero pauciffimis. Celeberrimum nomen eft per univerlam Argliam, nec temere reperias in ea infula qui speret res suas tore salvas, quin illam quotannis aliquo munusculo pro facultatum modulo falurarit. Me. Ubi habet? Og. Ad extremum Angliz finem inter occidentem & feprenirionem haud procul à mari paffuum fere tribus millibus. Vicus est vix alia re victicans, quam commeantium frequencia. Collegium est canonico um, sed quibus à Latinis regulæ cognomen additur, medium genus inter monachos & canonicos, quos feculares appellant. Me. Amphibios mihi narras, quod genus est fiber. Og. Imò & crocodilus. Sed omiffis cavillis, tribus verbis expediam quod vis. In edielis canonici funt, in favorabilibus monachi . Me. Achuc quidem mibi anigma refers, Og. Quin addam Apodixin Demonstra-

mati enaticam. Si Romanus Pontifex fulmine feriat om- tio que prones monachos sum canonici fuerint non monachi. Sin idem prie fit mazpermittat omnibus monachis uxorem ducere, tum fuerint perliteras monachi. Me. O novos favores! Utinam abducant & meam, depictas-Og. Sed ut ad tem: Collegium noc vix alios habet proventus, quam ex liberalitate virginis. Nam majora quidem donaria fervantur. Caterum si cuid est nummorum, aut le-

vioris

vioris pretii cedit in alimoniam gregis & præfecti, quem illi Priorem vocant. Me. Probævitæ? Og. Non illaudatæ, pietate diciores, quam annuo cenfu. Templum eft nicidum, & elegans, verum in eo non babitat virgo, sed illud honoris grava coffic filio. Ils fuum habet templum ut dextra fit filio. Me. Dextra? Quò igitur spectat filius? Og. B. ne mones. Cum occidentem fpettir, dextram habeimarem: ubi fe vertit ad folis exortum, finistra est. Nec bie tamen habitat, nondum enim zaificium eft absolutum & locus eft undiq; perflabilis patentibus offiis, patentibus feneftris, & in propinquo est oceanus, ventorum pater. Me. Durum, ubi igitur hibitet illa? Oz. In eo templo quod in absolutum dixi, eit facellum angustum, ligneo tabulatu constructum, ad utrumq; latus per angultum oftiolum admittens falutatores. Lumen eft exiguum, nec fere nifi ex cereis f. agrat odor maribus gratistimus. Me. Hac omnia congruunt religioni, Og. Imò fi introsp cias, Menedeme, dicas divorum effe sedem, adeò gemmis, auro, argentoque nitent omnis. Me. Accendis animum ut co me conferam. Og. Haud pænituerit itineris. Me. Nihil eft illic olei facri? Oz. Inepte! Oleum iftud non resudat nisi è sepulchris divorum, velut Andrez & Catharing. Maris sepulta non eft. Me. Erravi, fateor. Sed absolve fabulam. Og. Quò latiùs se spargat religio, alia aliis locis oftenduntur. Me. Et fortaffis ut aberior fit largicio juxta illud; Fil cito per mulcas præda petita manus. Oz Et nulquam non præfto funt myftagogi. Me. Ex Canonicis? Og. Nequaquam, illi non adhibentur, ne per occasione religionis alienentur à religione ac dum observant virginem, parum ipfi consulant suz virginitati. Tantum in intimo facello, quod dixi conclave divæ virginis, adftat altari canonicus quidam. Me. In quem ulum; Og. Ur recipiat ferverque quod datur. Me. An dant qui nolint? Og. Minimè, sed nonnullos pius quidam pudor huc adigit, ut dent adstante quopiam, non daturi fi tellis abeffet; aut largius dant aliquanto, quam erant daturi. Me. A fectom humanum dicis & mihi non inexpertum. Og. Imò verò sunt quidam aded dediti fanctiffimz virgini, ut dum fimulant fele munus imponere altari, mira dexteritate fuffurentur quod alius poluerat. Me Fac nullum adstare, an non in tales illico fulminaret Virgo? Og. Qui magis id faceret Virgo, quam ipfe pater athereus, quem non verentur nudare fuis ornsmentis, vel perfosso sempli pariete? Me. Non satis mihi constat, utrum magis debeam admirari, illorune impiam confim

z,

0-

ra

0:

n

It

&

bi

i,

1-

)-

or

i.

-

c-

it

m

z

r.

1-

8.

-

n,

0

1-

10

i-

۰

.

confidentiam, an Dei lenitatem. Og. Ad latus itaque septentrionale porta quædam est non templi, ne quid erress sed septi, quo tota clauditur area templo adjacens. Es oftiolum habet perpufillum, quale videmus in valvis nobilium, ut qui velit ingredi, primum tibiam periculo expenere cogatur, deinde caput etiam fubmittat. Me. Profecto tutum non fuer t ad holtem ingredi per tale oftiolum. Og. Rectè conjectas. Narrabat Mystagogus olim virum equestris ordinis, equo insidentem, per hoc oftium elapsum è manibus inimici, qui jam fugienti imminebat. Ibi miler desperans fui, subira cogitatione salutem suam commendavit divæ Virgini, quæ erat in proximo. Nam ad hujus aram fugere decreverat, fi valva paruiffer. Et ecce rem inauditam! Subitò totus eques erat intra fepta templi, altero fruftra foris infaniente. Me. Et. faciebat tam admiranda narracionis fidem ? Og Maxime. Me. Id quidem non admodum facile apud te hominem philosophum. Og. Oftendebat in oftio laminam cupream clavis affixam, que habebat imaginem equicis servati, coque cultu quo tum Anglica gens utebatur, quem & in vetuftioribus picturis videmus : que fi non mentiuntur, frigebant id zcaris tonfores, & qui pannos tingunt, ac texunt. Me. Qui fic ? Og. Quia barbatus erat non aliter, quam capra, universa vestis nullam habebat regam, adeoque non erat major cospore, ut strictu corpus ipium redderes angultius. Erat & altera lamina, cellæ figuram, ac magnitudinem referens. Me. Jam dubitare fas non erar. Og. Subter oftiolum erat cratis ferres, que peditem tanium transmitteret. Non conveniebat ut equus post eum calcaret locum, quem prior eques Virgini confeciaffet. Me. Et meritò. Og. Hinc ad orientem est sacellum prodigiis plenum : come confero. Excipit alius mystagogus. Illic oravimus paulisper. Mox exhibetur nobis atticulus humani digiti, è tribus maximi : exofculor, deinde rogo culus fint reliquiæ. Ait Sancti Petri. Num Apostoli, inquam? Aiebat. Deinde contemplans magnitudinem articuli, qui gigantis videri potuerit ; Oportuit, inquam, Perrum fuiffe virum prægrandi corpore. Ad hanc vocem è comitibus quidam in cachinnum folutus eft : id certe molette tuli. Nam fi is filuiffet, adituus nos n'hil celaffet reliquorum. Eum tamen utcunque placavimus daris aliquot drachmis. Ante adiculam erat tectum quod airbar hyberno tempore. cum nix obiexisset omnia, ec subirò fuisse delatum è longinquo. Sub co tecto putei duo ad summum pleni, fontis

venam aiunt effe facram div a virgini, liquor eft mire fri gidus, efficax medicando capitis fromachiq, doloribus. Me. Si frigida medetur doloribus capitis & ftomachi, pofthac & oleum extinguer incendium . Og. Miraculum audis, 8 bone! alioqui quid effet miraculi, li frigida fedaret ficim? Me. Et ift fane eft una pars fabula. Og. Affirmabant eum fontem derepente profiliffe è terra juffu lan diffimæ virginis. Ego cuncta diligenter circumspiciens, rogabam quot effent anni, quod ea domuncula fuiffet cò deportata, dixit aliquot feculas Alioqui parieres, inquam, non præ fe ferunt aliquid vetustatis. Non repugnabat. Ne columna quidem ha lignez. Non negabar effe nuper politas, & res ipia loquebatur. Deinde hæc, inquam, recti culmea, arundineaq; materia videtur effe recentior. Affentiebatur. Ac ne trabes quidem hæ, inquam, transversæ, nec ipsa tigna quæ culmos sustinent, videntur ante multos annos polita. Annuebat. Atqui quum jam nulla cafæ pars supereffet, unde igitur constat, inquam, banc effe casulam illam è longinquo delatam ? Me. Obsecro; quomodo fele ab hoc nodo expediebat ædituus? Of. Scilicet inconcanter ille oftendit nobis pervetuftam urfi pellem tignis affixam, ac propemodum irrifis nostram tarditatem, qui ad tam manifestum argumentum non haberemus oculos. Iraq; persuafi, & tarditatis culpam deprecati, vertimus nos ad coelefte lac beata virginis. Me. O marrem filii simillimam ! ille nobis cancum sanguinis sui reliquic in terris; hæc tantum ladis,quantum vix credibile eft effe poffe uni mulieri unipara, enamfi nihit bibiffet infans. Og. Idem causantur de cruce Domini; que privatim ac publice tot locis oftenditur, us fi fragmenta conferamur in unum, navis onerariæ jultum onus videri poffint, & tamen totam crucem suam bajulavit Dominus. Me. An non tibi quoque mirum videtur? Og. Novum fortaffe dici poffit, mirum nequaquam, cum Dominus, qui hac auget pro suo arbitrio, lit omnipotens. Me. Piè tu quidem interpretaris;at ego vereor ne multa talia fingantur ad quæstum. Og. Non arbitror Deum paffurum, fi quis ipfum ad iftum irrideat modum. Me. Ico cum à facrilegis spoliatur. & mater & filius, & pater, & spiritus; ne tantulum quidem sese commovent interdum, ut vel nutu, vel crepitu deterreant scelestos, Tanta est numinis lenitas. Og. Sic est, sed audi reliqua. Id lac fervatur in altari fummo, in cujus medio Chriftus, ad dextram mater honoris gratia. Lac enim matrem repræfentat. Me, Conspicuum eft igitur, Og. Videlicet inclusum crystal-

lo. Me. Liquidum igitur. Og. Quid liquidum mihî narras, quum fulum fit ante annos mille quingentos? Concretum ett, dicas cretam tritam alboq; ovi temperatam, Me Quin igitur nudum oftentant? Og. Ne contaminetur virorum osculis lac virgineum. Me. Probe dicis. Nam sunt opinor qui os admoveant, nec purum nec virgineum. Og.Ubi nos vidit myftagogus, accurrit, lineam vesteminduit, facram Itolam addidir cervici, procubuit religose, & adoravit, mox nobis lac sacrosanctum ofeulandum porrexit. Hic in extremo altaris gradu religiose procubuimus & ipli, Christóque primum lalutato, virginem oratiuncuia tali, quam in hoc ipfum pararam,appe lavimus: "Virgo parens, que tuis ce virgineis uberibus lacture mernifti cels terrag; Dominum, " flium tuum Jesum, optamus, ut illius sanguine purificati " proficiamus & nos ad falicem Ma infantia columbine fim-" plicitatis, que nefcia malitie, fraudis, ac doli, Lac Evangi-" lice doctrine concupiscit affidue, donec proficial in virum oerfectum in mensuram plenitudinis Chrifti, cujus fælici " confortio frueris in aternum cum patre & fpiritu Sancto, Amen. Me. Pia fane deprecatio. Quid illa? Og. Visus est uterque annuere, nisi me fallebant oculi Nam subsilire videbatur facru lac, & candidior aliquantò affulgebat Euchariftia. Interim mystagogus ad nos accessis, tacitus quide, ed tabella porrigens quale apud Germanos offerut, qui in pontibus (a) te- 4 762 (6) los exigunt. Me. Equidem (æpenumero male precatus fum Id eft,cribuillis petacibus tabellis quum per Germaniam iter facere. Og. tum five Dedimus drachmas aliquot quas ille obtulit virgini. Mox vectig 1. per interprete ejus linguz pulchre peritum, & juvene blandæ cujuldam eloquentiæ ; nomen erat, ni fallor, Robertus Aldrifius; percontatus fum, quam potui civiliffime, quibus argumentis cognitum haberet, hoc effe lac virginis. Id ego sanè pio studio scire cupiebam, quo possem impiis quibuldam bæc omnia ridere folitis, os obturare. Primum (b) my- b Qui oftenflegogus obduda fronte obticuit , juffit ut interpres infta- dit arcana, ret fed blandins etiam. Ille vero blandiffime aded ut fi ma- rog hanta trem ipsam nuper puerperam talibus verbis appellallet, dicitur. non fuerit zere latura. At mystagogus tanquam afflatus numine quopiam, nos intuens oculis trupentibus, ac velus horrore vocem blasphemam execrantibus, Quid opus, inquir, ifta percontari, qui babeatis tabula authenticam? Et omnino videbatur nos ut hæretices ejecturus, nifi drachmæ delenitient hominis ferociam. Me. Quid vos interim? Og. Nos, quid censes? Non aliter quam fuste icti, aut fulmine tadi,

i

fu

b

li

E

8

0

di

cl

re

fi

di

tri

Vic

in

a

cor

940

ara

tem

div:

dela

VOC

fibi

bi a

qui |

parti

pof

Ecia

Ubi

of q

quod

dolio

pleati

hilot

milli

De. 7

quad

prælte

cies,

nm n

attott

dicatamy

tacti, nolmet illine Subduximus suppliciter, audaciae veniam comprecari. Sic enim convenit in rebus facris, inde proficifcimur ad ædiculam, hospitium divæ Virginis. Hud eunubus aperit fese quidam hierophanta, ex illis minoribus, o que veluri nofcitans intuerur : aliquantulum progreffis occurrit alius, itidem contemplans nos, poil etiamtertius. Me. Fortalle cupiebant te pingere. Og. At ego longe diverfum fuspicabar. Me. Quid ifthuc; Og, Sacrilegum quempiam Suppilaffe nonnihil ex mundo facra Virginis, & in me suspicionem intentam effe. Itaque facellum ingretius, tali precatiuncula faluto murem Virginem. O fola fæminarum omnit mater & virgo, mater fælicissima, virgo purisima, nune te ce puram impuri vifimus, falusamus, denariolis nostris utcungs colimus; utinam donet nobis filius tuus, ut fan Etiffimos tuos "mores imitantes, mereamur & nos per Spicitus fancti gratiam "Britualiter Dominum Jesum intimis animi visceribus con-Cipere, cmelque conceptu nunqua amittere, Amen. Simulgi exolculatus aram depolui drachmas aliquot, & abii. Me, Quid 'hic virgo? Nullone nutu dedit fignum auditæ precatiunculæ? Og. Lumen ut dixi, erat ambiguum, & illa stabat in tenebris, ad dextrum latus altaris. Postremo me sic dejecerat oratio prioris my Ragogi, ut non auderem oculos attollere. Me. Iftius igitur profectionis non erat admodum latus exitus. Og. Imò multo læiffi nus. Me. Reddidfli animum; na « Ex Iliad o, mihi quoque (a) cor in genua deciderar, ut tuus loquitur Homerus. Og. A prandio repetimus templum. Me. Audebas fuman dinace fpetus facrilegii? Og. Fortaffis, fed ipfe mihi fulpetus non eram, Nescit pavorem mens fivi bene conscis. Trahebat me Id eft,expa-tabul viiend z cupiditas, ad quam myftagogus nos relegarat. Eam die guzfitam tandem invenimus, verum in alto temin pedes defixam ut non à quibuslibet oculis legi posset. Mihi:ales funt oculi ut nec Lynceus dici possim, necomnino lusciofus, Iraque legentem Aldrifium oculis obiter aff. Ctatus fum, nec illi fatis fidens in re tanta. Me, Excuffa eft omnis dubiracie? Og. Puduit me mei, qui lubdubiraffem, adcores tora illic ponebatur ob oculos, nomen, locus, res ut erat ordine getta breviter. Nihil omiffum. Dictus eft Guliel mus Lutetiæ natus, vir pius cum alias, tum præcipue religiolus in conquirendis toto orbe divorum reliquiis. Is per gratis regionibus p'urimis, monafteriis, ac templis undig; lustratis, tandem pervenit Constantinopolim. Nam bujus Guilielmi frater illis egebat Episcopum. Is jam ad-

ornan em reditum , admonuit effe virginem quandam Deo

True Brown. ज्ञान मुद्रां जाता BULLOS verunt, odecidit animus,

dicatam que lac haberer virginis matris, abunde fælicem furu um, fi vel precario, vel pretio, vel arte portionem aliquam poffet nancifci. Nam cæteras reliquias omnes quas hadenus collegerat, nihil effe ad tam facrum lac. Ibi Guilielmus non conquievit, donec exorat dimidium ejus lactis. Eo chefauro plufquam Crosfus fibi videbatur. Me. Quid ni. & quidem præter fpem? Og Recta domum properat, in itinere morbus occupat. Me Ur nihil eft in rebus humanis nec diu, nec undiquaque feelix Tog. Libi vidit periculum, accerfic clam Galtum fidiffimum ejus peregrinarionis comitem. Er religiose flipulatur filencium, committie illi lac ea lege, ut fi incolumis domum redear , deponst eum thei aurum in ara divz Virginis, qua colitur Luteria, in augusto remplo utrinque Sequanam præterlabentem intuens : & amnis iple videtur honoris gratia, decedere numini Virginis Ut rem in pauca conferam, lepultus eft Guilielmus, alter properar, & hune morbus corripir. Is desperans sui tradit Anglo comici lac , fed multis obceftacionibus adftricto ut faceret auod fuerar iple facturus. Moritur hic, recipitille, & in aram deponir lac, canonicis ejus loci prælentibus, qui tum temporis adbuc diceba ur regulares quales adhuc funt apud divam Genovelam. Ab bis impetravic lactis dimidium. Id delatum in Angliam , tandem in Parathalaffum détulit, huc vocante mentem illius afflatu spiritus. Me. Pulchre certe fibi conftat bec narra io. Og Imo ne qua refidere poffer dubi stio, afcripta erant nomina Epitcoporum i fuff agiis, qui lacillud invifen ibus non ablque munufculo tantum im- a Id eff. ex partierunt relaxationis, quantum (a) ex suo dimenso largiri modo prapoliunt. Me, Quantum id cli Og, Dierum quadrag into, Me, feripto Ro-Etiam (b) apud inferos dies eft. Og. Cerre tempus eft? Me pontilex è Ubi toum hoc dimensum semel fuerint elargiti, non super- delio proeft quod largianenr. Og. Minime. Subfcatet enim fubinde mit, Epifcoquod dent, ac plane diversum quiddam accidit bic arque in pis certus dolio (c) Danaidum, Illud enim down continenter itn-feriptus eft. pleatur, femper tamen inane eft, hinc fi femper haurlas ni- b Nam ad bilotamen minus est in dolio, Me. Si centum hominum purgatoriu millibus largiantur quadraginea finguli cantundem habent? nunc proro-T nu hdem. Me. Et fi qui ante prandium acceperunt tiones ubi quidraginta, rurfus lub comam poscerent quadraginta, nullus est prettone eller quod daretur? Og. Imo fi hora eadem de- dies,et tame des. Me. Urinam mihi tale scriniolum effet domi non op. 2 c Vide p ov. im nifi tres drachmas, mod's fic feateant, Og. Quin optas Attorne fias aureus, tanumdem accepturus ex voto. Verum

gant relaxa-

ad fabulam redeo. Addebatur & illud pli enjuldam ean foi ris argumentum: lat virginis quod aliis compluribus in lo cis oftendebatur, fatis quidem offe venerandum, hoc ramen exercis effe venerabilius, quod illa abradecentur fazis, hoc ex ipis virginis uberibus effluxifiet. Me. Ende il confiabat? Og Oh! narrarat hoc virgo Confiantinopolitana, qua lac dederat. Me. Et illi fortaffe comunicarat Divus Bernardus. Og. Sic arbitrot. Me. Cui natu grandi contigit guffare lac exeadem mamma quam fuxit puer fesus, Unde mitor, illum melliftum dici potius, quado il offuum, sed qui lac virginis dicitur quod non fluxit ex uberibus? Og. Fluxit & illud, sed faxocui forte lactans insidebat, exceptum concrevit, deinde volente Deo sic maltiplicatum,

eff. Me.R Cte Perge. Og. His itaque peractis dam paramis

pro

M

tů

UX

fis.

uni

fa

reli

ui

diff

am

qui

eri

dico

aqu

BIL

poll

mira

m

ilic

des y

cos r

quòc

ft ef

pillin

veluc

milici

mur

hubit

abitum, obambulantes interim, & if quid offerretur specialis id eff.ocs-digmum circums peccantes, rursum adsunt mystragogi, (a) listo bisquis ac semiclas nutant, videbantur compellaturi si suifice audaciz satis Me. sis quemo. Vishi ibi meruebas og. Imo sacie illis obverti, se arridens & leones inde intuens quasi ad compellandum invitare. Tandem unus aggantur. gresus, rogat quod mibi nomen esser: Edo; Num is essen

greffus, rogat quod mibi nomen effet? Edo; Num is effen qui ante biennium affixiffet votivam tabellam literis Hebraicis? Fatebar me effe. Me. Scribis Hebraice? Og. Minime, sed ifti quicquid non intelligunt, Hebraicum vocant. Mox accerheus ut conficio , venit illius Collegii weurd Jose G . Me. Quod i Ruc dignitatis nomen eft? Non habent Abbatem? Og. Non. Me.Cur ita Og. Que nescium Hebraice. Me. Non Episcopum: Ot Nequaquam: Me: Quant obrem? Og. Quia virgo pauperier etiamnum eft, quamut emat pedum, ac mitram nimio venslem. Me. Non falten Przpofitum? Og. Ne id quidem, Me. Quid obftabat? Og. Quit Prapolitus dignitatis eft nomen, non lanctimonia. Et ided Canonicorum collegia nomen abbatis rejiciunt , Prapoliti libenter ampleduntur. Me. Atqui mporty useegy antebat audivi nunquam. Og. Næ tu maghopere rudis es Grammitices. Me. usieg apalor novi in tropis. Og. Tenes. Hit qui Priori proximus eft, Prior eft pofterior. Me. Superiores dicis. Og. Is me falutavit facis humaniter. Narrat quante pere fudatum fit a multis, ut verfus cos legerent; quot firftra exterfa perspicilla. Queties advenifiet aliquis ver flus Thologiz, aut juris doctor, adductus eft ad tabellan alius dicebet effe liferas Arabicas, alius fictitias, randem repercus eft qui legeret titulum. Is descriptus ere verbis

10-

a lo

men

xis.

cil

oli-

ârat

mdi

Je-

Au-

eri-

bar,

tua

nus

tatu

(a)

unt,

Me.

s &

ag-fem

He-

ini

ant.

G

ent He-

200

n ut

tem

deò

ofici

P. C. C. C. C.

fri-

, blis

ac literis Romanis, fed majulculis. Graci verlus erant de-Icripti Gracis majolculis, qua prima specie videntur referre majolculas Latinas, Rogarus, deferipfi fententiam carminum Latine, verbum verbo reddens. Hujus opellæ quum pramiolum oblatum conftanter recularem, affirmans nibil elle tam arduum quod in Virginis fan diffimz gratiam non ellem cupidiffime facturus, etiam fi literas juberet illine perferre Hierofolymam. Me. Quid opus te grammatophoro, quum illi tot Angeli soline à manibus arque à pedibus: Og. Ille promite crumena ligni fragmentum delectum è trae, in que vi go mater vila ell confettere. Odor mirus protinus arquebat elle rem oppido facram. Ego vero tam inligne munus pronus & nudato capire, fumma cum veneracione terque quaterq; exolcularus, repotui in crumenam. Me, Liceine, videre? Og. Per me quidem licebit. Czietun fi jejanus non es aur fi noche proxima fuir tibi res cum axore, non fusferfin ut videas. Me- Oftende. nibil pericui. Of Entibi. Me. Ote bestum ifto munere! Og. Ego ne a Tagus infis inleiens non permutarim hoc cantiffum fragmentulu cum ter fluvios universo (a) auro Tagi ; includam auro, fed fic ut per cry- aurificos ef-Tum Hyfteroprotus ubt me vidit tam fe memorafallum pellucear. religiose gestiencem co munuscalo, judicans non indignum, cui majora quoque committerentur, rogat num quande vidiffem fecret a virginis. Ea yox me nonnibil commovir, non tamen aufus fum percontati que diceret fecreta virginis, Siquidem in rebus cam factis etram lingua lapfus non yacat periculo. Nego me vidiffe, fed videndi cupidiffireum effe dico. Inducor jim velut affires numine. Accenditur una aque altera tada cerata, oftenditur ima uncula, nec magunudine, nec materia, nec opere prze llens, fed virture & Hamaxies pollens. Me. Moles non multum habet momenti ad edenda Gracis di-miracula, Vidi Christophorum (b) Lucetia non hamaxia- grandia um aut Celoffzum (c) led monti jufto par m, nullis tamen quaf qua il ic miraculis nobilem; quod quidem audierim. Og. Ad pe- Plaustin ju. des virginis el gemma, cui nondum apud Latinos, aut Gra-fine. cos nomen inditum, Galli à (d) buffone dederunt nomen, co c D. cantur quod buffonis effigiem tic exprimat ur nulla ars idem pof- imagines ad ht efficere. Quodq; majus eft miraculum, pufillus eft la- miraculum. pillus, non prominet buffonis imago, fed in ipfa gemma des. velue inclusa pellucet. Me. Fortaffis imaginantur beffonis fi- a Bufonites militudinem quemadmodum inlecta filicis ftirpe I nagina- gemma. mur aquilam. Et quemadmo lum pueri quid non vident in hubibus? dracones ignem fpirantes, montes igni candentes,

vivus evidentius exprimit leiplum, quam illie erat ex-

.

10

è

C

ta

E

Pe

fit

la

m

no V

mı

gat

fan

s#

fere

per

rio

cui

lius

26 p

phr

lom

quæ

turu liere

Me. tiffig

Tho

genti itio, 1

um d

preffus. Me. Hadenus pertuli tabulas tuas, poftbac alium i quare, cui persuadeas de buffone. Og. Nihil mirum est Menedeme, te fic affectum effe. Nec mihi quilquam perfusfurus erat etiam fi sotus ordo Theologorum afleveraffet, nifi his oculis, hisce inquam oculis vidiffem, incuitus effem, comperifiem. Sed interim mihi videris fatas incurius rerum naturalium. Me. Quamobrem? quia non credo volare afinos? Og. An non vides, quam Judat artifex naturain omnium regum coloribus, ac formis exprimendis, quum alis quidem in rebus, fed przcipue in gemmis? deinde quan admirandas vires gemmis illis indiderit, prorfus incredible les ni cominus experimenta faceient nobis fidem? Dic mili, crediturus eras chalybem intactum à magnete attrahia rurlus ab codem depelli fine contactu, nin vidifles oculis Me. Profecto nunquam, evam fi decem Atiftoteles mibide jeraffent. Og. Ne protinus igitur fabulolum clames, fi qui audis nondum experimento compertum, (a) In cersunia fulminis videmus imaginem, in pyropo vivum ignem, in chilazia grandinis & ipeciem & rigorem, etiam fi conficiatie medium ignem : in Imeragdo profundas, ac pellucidas miris undas : carcinias cancri marini (peciem imitatur: echies viperæ : fcarites fcari pifcis : bieracites accipitris ! geranitis gruis collum effictum exhibet ; zeophthalmus caprinum oculum oftendie : eft qui fuillum : eft qui tres fimu hominis oculos: lycoph halmus lupi pingit oculum quituor coloribus, rutilo & fanguineo, in medio nigrum candido cingitur : cyameam nigram fi aperias, fabam in medio reperies : dryites truncum arboris effingit, & ligni in modum arder quoque: ciffires & narciffi es bederam pingir aftrapias fulminis radios è medio candido seu cyaneo jaculatur : phlegontites incendium intus oftendit, quod non exeat: in anthracitide videas fcintillas qualdam difcurtere: crocias croci colorem reddit: rodites rofæ: chalcites zis: serites aquilam exprimit cauda candicante : taos pavonis pictiram haber : chelidonia aspidis: myrmecites innitam habet formica repentis imaginem : can harias fcarale um totum exprimit; scorpites teorpium mire depingit Sed quid ego bac perfequor, quæ funt innumera, quum nulla fit natura pars, vel in elementis, vel in animanibus vel in plantis, guam illa veluti lalciviens non expressent in gemmis? Miraris in hac gemma buffonem expreffum? Me Mirot

a Vide Plinium de gemmis.

Meafu-

nifi

m 1-

d sin

ible

uhi,

guid ful-

chi-

es io

ma-

613-

mul gua-

edio

mo-

git:

acu-

non

ere. ris.

onis mi-

de-egit.

it in

1007

rot

Me. Miror nature tantum effe otii, ut fic judat omnium reuffo rum imità ione, Og. Voluit exercere curioficacem humani CXingenti, nosque vel lic ab otio propellere. Et tamen quafi ium pioil fit quo fallamus ezdium temporis, infanimus in moriones, in aleas, in præftig arum ludibria. Me. Veriffima pradicas. Og Addunt quidam non leves, hocgemmarum genus, fi admovess acero, innatare motis etiam membris. em, Ma. Cur buffonem addunt virgini? Og Quia hæc Ipurcitirum lare em omnem, virulentiam, fattum, avarniam, & quicquideft ain terrenavum copiditatum, vicit, calcavit , exrinxit Me. Wa nobis qui tantum beffenem geramus in pectore, Og. Puri erimus i fedule colamus virginem. Me. Quomodo gaudet coli? Og. Grariffimum illi culrum praftiteris, fi fueris inimios Mr. (a) Numero dixiti, fed ilthur perdifficile eft. Og, a. Id eft,ex. BR fane, fed idem pincherrimum, Me, Age, perge quod co compendio. de de peras. Og. Deinde commonfrat aureas, aigentealq, framas, fize, inquit, mere aures eft, bac argenera inaurata; addit fingulis pondus, pretium, ac doni aut rem. Quum ad fingu-

lamirabundus gratularer. Virgini tam bearam opulenciam, mystagogus, Quoniam, inquit, video te pium spr ctarorem, nongarbitror zquum, ut te quicquam celem, videbis quz Vinginis funt lecretiffima; fimulq; depromit ex ipso altari mun um rerum admirabilium , cujus fingulas partes fi percam recenfere, dies hie non furnceret narrationi. Sic illa fane peregrinatio mihi foe iciffime ceffit, Explerus fum sfarim (pedaculis, & hoc inzitimabile donum mecum aufero,piznus ab ipsa Virgine datum. Me. Nullumne fecifti periculum, quid valeat ligaum ruum? Oz. Feei; in diverforio quodam, ante tridutum reperi quendam mente captum, cui jam parabantur vincula, lignum hoc suppositum est illius cervicali clam ipio, abdormiit fomno profundo pariter as prolixo, mane furrexit integra mentis. Me. Non fuerat phrenesis, sed (b) parcenia fortaffis, buic malo solet mederi b Id est, defemnus, Og. Cum licebit jocari Menedeme, fac aliam tibi vino. quaras materiam, in divos jocis ludere , nec pium eft nec wum. Imò vir iple narrabat fibi in somno apparuisse mulierem, admiranda specie, que poculum ipfi porrexerit. Me. Elleborum opinor, Og. Ithuc incertum eft, illud cer-

uffimum, hominem mentis effe compotem. Me. Præ:crifti Thomam Can:uarienfem Arebiepiscopum? Of. Minime gentium. Nulla peregrinatio religiofior. Me. Audirege-

tio, nili moleftum eft. Og.Imo te quelo, ur andias. Canti-

um dicitur ea pars Angliz, que Galliam, & Flandriam

Spectat,

foedar. Hujus metropolis est Canqueria. In en funt due monafteris pene contigua, urrumq; Benedictinos habet. Id quod haber Divi Augustini ciculum , viderur anciquius; boc gued nunc appellauir Divi Thomz, fedes Archicpifcopi fuiffe widerur ubi cum paucis electis monachis vitam agereta quemadmedum & bodie grafules habent zdes Ecclefia contigues, fed ab zdibus reliquorum canonicorum femoras. Olim enim fere cum episcopi, um canonici, monachi erant. Id arguunt manifefta rerum weltigia, Templum autem Divo Thoma factum, tan'a majestate fefe erieitin corlum , ut procul eriam inquentabus religionem incutiat. Iraque nunc fue splendore vicini luminibus officie & lors antiquitus religiolifimum velut obleurat. Turres funciagentes duz, procul veluti falutantes advenas, mirom nolarum encarum beatu, longe latent degionem vicinam perfonenies. In veftibulo templi, qued eft ad auftrum, flent faxo (culpri tres armati qui manibus impiis virum fanctiffimum trucidarunt; addita funt gentis congemina, Tulais Fusci, Berri. Me. Gurtantum honoris babetur impiist Oc Videlicer idem honoris babetur its, qued haberge Jida Pilato, Caipha, cehorti militum fceleratorum, quos operese sculptos vides in auratis altanibus. Adduntur cognomis nequis pofthac ulurper gloriae causa. Ingeruntur oculit, nequis aulicus poftbac irmiciat manus vel in epifcopos vel in polleftiones ecclelis. Nam tres illi fatellites, a perato facinore verfi funt in rabiem, nes reddita mensielt nifi in plorato Thomasfanctifimi favore Me. O perperusm mattyrum clementiam 100g. Ingroffis sperit fele spatiols quedam ædificii majeftas. En pars quoffiber recipit, Me. Nibilne illic vifendum? Og. Nihil præter ftructuræ molemik libros aliquot columnis effixos, in quibusoft Evang lim Nicodemi, & Sepulchrum nescio cujus. Me. Quid deindel Or. Cancelli ferrei fic arcent ingreffum,ut confpectumal. mittant ejus fpatii, quod off inter extremam zdemit chori, quem vocant, locum. Ad hunc confeenditur mulits gradibus, fub quibus testudo quædam aperit ingrestumad latus feptentrionale. Illic oftendieur altare ligneum, dirz Virgini facrum, publium, neculla re vifendum,nifi mont mento vetuftatis, luxum hisce temporibus exprobrante, Illie vir pius dicirur extremum vale dixifle Virgini, quin mors immineter. In ara est cuipis gladii, que prolecus eft vertex opeimi prafulis ac cerebrum confulum videlicer que mora effer præfentior. Hujus ferri facramoubigi

.

.

1

1

n

due

Id

hoc

fu-

ret,

·6æ

no-

tchi

211-

tin

tier.

016

10

ola

pitri kent

idi Og,

eto-

lie,

rel

im

cty-

bil-

1100

ide)

ad+

n &

ber

in Il-

nem, amore marcyris religiose fumus exolculati. Hinc digreffi lubimus (a) cryptoportyoum:ea habet fuos mystagogos: « Id eft, fub. illic primum exhibetur calvaria martyrix perforata, reli-porticus que tecta funt argento , famma cranii pars nuda paret que paratut Simul oftenditur plumbea lamina Thoma A. advertis crenfis titulum habens infculptum. Pen lent ibidem in te- 2 fum folisnebris, indula cilicina, cingula, fubligariaque, quibus antiffes ille subigebat carnem suam, iplo aspecta horrorem incutientia, nobila; mollitiem ac delitias noftras exprobrantia. Me. Fortaflis monachis ipfis. Og. Iithac de re nec offirmare poffum, nec negare, nec refert quidem mea. Me. Vera narras. Og. Hine redimus in chori locum. Ad latus seprentrionale referantur arcana, didu mirum , quantum offium illine prolatum fit, calvaria, menta, dentes, manus, digiti, integra brachia, quibus omnibus adoratis fiximus ofcula, nec erat futurus finis, nifi qui mihi tum comes crat ejus peregrinationis parum commodus, interpellaflet oftentandi studium. Me. Quis iste? Og. Anglus erar, nomine Gratianus Pullus, vir eruditus ac pius, fed minus affectus erga partem hane religionis, quam ego volebam . Me. Viclevita quispiam opinor, Og. Non arbitror, etiama libres illius legerat, incertum unde nactus. Me. Is offendit myftagogum. Og. Prolatum est brachium adhuc carnem habens fanguinolentam, hujus ofculum exporruit, ac vultu quoque tædium quoddam pra le ferchat. Mex lua recondidit myftagogus. Hinc spectavimus altaris tabulam & ornamenta, mox qua sub altari fuerant recondita, opulenta omnia : diceres Midam & Cræfam fuiffe mendicos, fi fpectares vim auri, atq; argenti. Me. Hic nibil of sulerum? Qg. Non, led aliud votorum genus tetigit animum meum. Me. Quod nam; Og. Suspirabam domi mez nibil effe talium reliquiarum. Me. Sucrilegum vorum ! Qg . Fateor, & supplex veniam precarus sum'à divo, prius qu'am pedem efferrem templo. Posthac ducimur in facrarium : Deus bone, que illic pompa veftium holosericarum, quæ vis candelabrorum aureorum ! Ibidem vidimus pedem divi Thoma. Videbatur arundo lamina argentea obvestita, minimum erat ponderis, nihil opetis; nec altius, quam ufque ad cingulum. Me. Nulla crux? Og. Nullam vidi. Oftensum eft pallium, bolosericum quidem, fed crafto filo, nullo auro gemmifve infrene. A derat ludarium, ludoris ex collo contracti, manifeftalque languinis notas reinens. Hac verulta frugalitaris monumenta li-

benter fumus exolculati. Me.Ifta non oftenduntur gifbuf-

libos

* Waramus
dedit Erafimo facerdot inm ecclefiæ Adingtorefis
in agro Cansuarienfi,
Vide Vit,
Etaim.

libet? Og. Nequaquam, & bone, Me Unde tibi tantum eft had bicum fideigur pihil arcani cel re ur? Og. Brat mihi nonnibil noticia cum R. P Guilielmo Waramo . Archiepiscopo ; is me tribus verbis commendavit. Me.Ex mel is audio virum fingulari præditum humanitate. Og. Quin portus dicas iplam elle bumanitatem fi noris. Jim es doct ina,es morum fincericas, ca vicz pieras,ur nullam abfoluti præfulis dotem in co delideres. Ab his igitur deducimur ad luperiora. Nam polt aleare fummum, rurium ve lut in novum templum afcenditur. Illic in facello quodam oftendicut tota facies oprimi viri inaurate multifque gemmis infignita. Hic cafus quidaminopinarus pane toram illam foe icitarem intercurbavit. Me Expe-Eto quid mali dicas Og Hie miaimu init gratiz comes meus Garianus. Is à precation cula rogavit mystagog u affefforem. Heus, inquit, bone pater, verumne eft quod audio, Thomam dum viveret fuiffe benigniffimum erga pauperes? Veriffenum, inquir ille, Capirq, multa de illius erga renues beneficentia commemorare. Tum Gratisnus : Non arbitror eum aff. Ctum in illo muratum effe, nifi forte in melius. Affenfus eit myftagogus. Ru fum file. Quum igitur vir fandiffimus tam libefalis fuerit in egenes, qui adbuc pauper effer, & ipfe præfidis pecuniarum egerer, ob corpufculi necefficatem, an non putas aquo animo laturum nune quom tam opulentus fit, nec ullius egeat, fi qua mulier panpercula, domi habens liberos famelicos, aut filis ob dotis inopiam de pudicicia periclicantes, aut maritum morbo decumbente, omnibulque prælidiis deftitutum prea venia, detrahat ex bis tantis opibus aliquam particulam fublevanda familia, velut à volente fumens, vel dono vel mutuo? Ad hæc quem nibil responderer affeffor capitis aurei, Gratianus ut eft vehemens. Ego, inquit, plane confido fand iffimum virum eriam gavi-Jurum, qued mortuus que q; fuis opibus fublevaret inopiam pauperum Ibi myftagegus corrugare frontem, porr gerelabra. Gorgoneis oculis nos obtueri ; nec dubito quin fouto, convitifg; nos eje cturos fuerie è remplo,nifi cegnoviffer nos ab Archiepiscopo commendatos. Equidem urcung; plicavi blandis verbis fram hominis, negans, Gratianum quicquan horum ex animo loqui, fed fuo more ludere, firmila; drachmis aliquot depolui. Me. Ego fane ruam pietarem vehementer sp probe. Verum mibi nonnunguam ferio venir in mentem, quo colore poffint exculari à crimine, qui tantum opum infumunt templis extruendis,ornandis,locupletandis,ut nullus omnino fit modus Fateor in facris veftibus, in vafis templi, deberi

deberi cultui folenni feam dignitatem, volo & ftructura ba bere majeftarem fuam. Sed quorfum artinet tot baptifteria, tot cand labra, tot flatuz aur. 2? Quorfum organorum quæ vocant, immerif lumprus? Nec unicis interim contenti lumus : quorfum il e mulicus hinnicus magno cenfu conducendus quim interim fratres & forores nottra, vivaque Chrifti templa fiti fameque contabescant? Ug. In his quidem nemo vie pius ac prudens modum non defiderac : ve um quoniam hoe vicium ex immodica quadam pietate nalchur favorem pro meretur p zereim quoties in mente vente diversus morbus iftorum, qui rempla fuis opibus ip liant. Ita fere donanrur à potentibus ac mona chis, deterius peritura in alcam, ac bellam. Et fi quid binc slienes, primum habetur pro facrilegio deinde contrabunt manus fuas qui dare felent, infuper & invitantur ad rapinam, Igitur harum rei il magis illi cuttodes funt quam domini. Deni 3 malim videre remplum facta tupelledile luxurians,quam ut funt que Jam nuda,fordida ,ttabelis equoi u fimiliora quam templis. Me. At legimus olim laudatos episcopos quod vasa facra divendideruniseaque peconia lubvenerunt egeis. Og Laudatur & hodieifed laudantur tanum, imitari nec licet, nec libet, opinor. Me Remoror tuam narrationem. Nunc expecto fabulæ caraftrophen. Og. Accipet poutis expedia. Inter hac proditt fummus ille myflagogue. Me. Quisnam? Abbas loci? Og. Misram haber, cenfus habet abbaticos, folo nomine caret, & Prior dicitur ob id quod Archiepiscopus, Abbatis loco eft. Nam antiqui us quiquis erat ejus ditionis Archiepilcopus, idem erat & monachus, Me Equidem vel camelus appellari fultineam, fi cenfus effer Abbate dignus Og. Mihi qui & vifus eft vir pius juxta & prudens neque Scoticz Theologiz rudis. Is nobis aperuit thecam in qua reliquum fancti viri corpus quiescere dicitur. Me. Viditti off 20g. Id quidem fas non eff,nec licerer, nifi admoris fcalis : fed auream thecam theca contegit lignea, ea funibus fublara opes nudat inzitimabiles. Me. Quid audio? Oz. Viliflima pars erat aurum, gemmis raris ac prægiadibus col ucebant, nicebant ac fulgurabant omnia ; quædam fuperabant ovi anserini magnitudinem. Ibi multa cum veneratione circumstabant aliquot monachi, sublato regumento adoravimus omnes. Prior candida virga demonfrabat co:actu fingulas gemmas, adens nomen Gallicum, pretium, & autore doni. Nam præcipyas monarchæ dono milerant. Me. Oportuit illum elle præditum infigni memoria. Og.Recte conjectas, quanquam juvat & exercitatio, frequenter enim

. . . .

ha

n bil

is

"um

am

ce-

60

flo

ur.

npi-

ie-

0-

10-

e-

e-

OC

f-

۲,

4-

0-

ni

u-

is

ot il

hoc agit. Hinc reducit in cryptoporticum. Illic demicilium habet virgo mater, fed febobicurum, femel a que iterum ferreis cancellis circumsepta, Me. Quid meruit ? Og. Nibil opinor nif fures. Nec enim unquam vidi quiequam divieiis onuftius. Me. Czcas mihi divitias narras. Og. Admotis lucernis vidimus plafquem regalespectaculum. Me. Vincie opibus Parathafaffiam ? Og. Specie longe fuperat, abftrufa novit ipfa. Hac non oftendituranili magnatibus aut precipuis amicis. Postrome reducimur in facrarium, illic detractum eft fcrinium, migracontectum,corio depolitum eft in menlam, apertum eft mox omnes flexis genibus adorarunt. Me. Quid inerat? Og. Fragmenta quadam linteorum lacera, pleraque mucci veftigium fervantia. His, ut aichant, vir plus extergobat sudorem è facio five collo, piquitam à naribus, aut fi quid effer fimilium fordium, quibus non vacant humana corpulcula. Ibi meus Gratianus rutius non optimam init gratiam. Huic & Anglo, & noto, nec mediocris autoritatis viro, Prier benignus unum è linteelis obtulit dono, credens fele munus longe gratifimum offerre. Sed Gratlanus Me parum gratus, non fine faftidit fingificatione digitis contrectavit unum, & contemptim repoluit, porrectis labiis, veluti poppyimum imitans. Nam bicilli mos erat, fi quid offenderet, quod ramen contemnendum effe judicaret. Moum animum fimul & pudor, & timor difcruciabant. Prior tamon ut est homo non Aupidus, diffimulabet hoe factum, nolq, post oblatum vini poculum, humsniter dimific. Quum rediremus Londinum. Me. Quid oporeuit, quum jam non pracul abeffer à littore tuo ? Og. Sie eft. Sed egollistus illud perquam lubens fugi, magis infame fraudibus ac rapinis, quam ullæ funt Malez naufragiis. Dicam quod proxima vidi trajectione. Complures alittore Celetiens scalmo devehobamur ad navem majorem. In his erat Gallus quidam juvenis pauper, ac pannolus. Ab boc exigunt dimidium drachmæ. Tantum enim extorquent à fingulis ob brevissimam vettationem. Ille excusabat paupertatems ifti per jocum explorant scilicer, ac detradis calceis inter fuppactas foleas reperiunt decem , aut duodeeim drachmes, eas eripient palam, ridentes, & convitiis ludentes in sceleratum Gallum, Me. Quid juvenis? Og. Quid aliud? flebat, Me. Num ex autoritate faciebant ifta? Og. Prorfus eadem qua furantur farcinas hospitum, qua tol unt crumenas, fi quando datur opportunitas. Me. Mirum eft istos tantum audere facinus, por testibus consciis, Og. Sicaffueissurerunt ut recte fieri putent. Spectabante majore navi complures, in cimba aderant aliquot Angli aegotiatores, qui frustrà obmurmurabante illi volut in refaceta gloriabantur, deprebensum feeleratum Gallum. Me. Egosistos maitimos sures, ludens ac jocans subigerem la crucem. Og. Atqui talibus feater utrunqs littus. Hie mini conjecta,

Quid Domini faciant, aufint guum talia fures? Proinde pothac qualiber ambages malin quamillud compendium, Ad bac quemadmodum ad inferos facilis descenfus, fed reditus difficillimus, its per hoc littus ingreffus non admodum facilis, exicus difficillimus. Harebant Londini naute aliquot Antuerpientes cumillis decreveramme mari committere. Me, Haber en regio nautas adeò fanctos? Or. Ut fimia semper est fimia, farcor, ita naura, semper est nauca : verum & ad bos conferas qui rapto vivere didicerunt, Angeli funt. Me. Miminero, li quando me quoque libido coperis cam infulam invifendi. Sedin viam redi, unde te deduxi. Og. Ergo Londinum perentibus, haud procul à relica Cantuaria, occurrit via vehementer cava, fimul & augusta, pratteres declivis, sie utring; abrupto aggere, ut non pollis effugere, nec vitari potelt, quin bac facias iver. Ad ejus viz Izvum latus, est mendicabulum aliquot feniculorum, ab its procurrit aliquis fimul arq; ferriunt advenienem equitem, conspergit aqua facra, mox offert calcei fummam partem, obvinctam areo circulo, in que virum est gemmæ specie. Exosculati dant nummulum, Me In ejusmodi viamalim mendicabulum feniculorum, quam gregem valentium Jatronum, De. Gratianus equitabat mihi finifter, propior mendicabulo, confperfus eft aqua, tulit urcunque. Ubi porrigenerur calceus, rogabarquid fibi vellet. Air calceum elle Sancti Thoma. Incanduir homo, & ad me verfus. Quid, inquit, fibi volunt ha pecudes, ut osculemur calceos emnium bongrum virorum? Quin eadem opera porrigunt osculandum sputum aliaque corporis excrementa? Miserebst me feniculi, datoque nummulo confolatus fum triflem. Me. Mea fententia non omnino præter caufam incanduit Gratianus. Si calcei, soleaque servarentur ut argumentum frugelis vita, non improbarem ; caterum impudens mihi widetur, foleas, calceos, & fubligaria cuiquem olculanda obtrudere. Nam fi quis id fua sponte faciar, ex ingenti quodam pieraris aff du, venia dignum arbitror. Og. P. z-Stabar ifta non fieri, nequid diffimulem, verum ex bis rebus que subito corrigi non possunt, solco si quid inest boni

decerpere. Dele Cabar interim animum meum illa contemplatio, virum bonum effe fimilem ovi, malum noxiz beftiz. Vipera posteaquam periir, mordere quidem non porest, odore tamen fanieque infiele : ovis cum vivic, lacte nutric, lana veftit, forura ditat mortua porrigit utile corium, totaque elculenca eft. Icidem viri feroces, & huic mundo dedici. dum vivunt omnibus incommodi funt, mortui ftrepitu nolarum , ambitiof lepultura molefti funt vivis , nonnunquam & fuccefforum insegurationibus, hoc eft novis exaaionibus; probi verò nulla non ex parte magnam omnibus de fe prabent utilitarem; velut bic divus, dum in vivis effet, exemplo, doctrina monitis, ad pietatem invitabat, confolabatur deftiruros, fublevabar egenos yac morrui pzne major utilitas. - Extrusio hoc locupletifimum templums Sacerdorum ordini per universam Angliam plurimum autoritatis conciliavit. Hoc denique calcei fragmentum alie egenorum conventiculum. Me. Eft quidem iftapia contemplatio, sed demiror re, quum ifto fis snimo, nunquam invifille Antrum Sancti Patricii, de quo prodigiola quadam vulgo pant, nec mihi fatts verifimilia. O g. Imo nulla bie tam prodigiola poreft effe narratio, quin res ipla luperet. Me. Ergo illuc quoque penerrafti? Og. Enavigavi paludem, verè Stygiam : descendi in fauces averni , vidi quicquid apud inferos geritur. Me. Bearis me fi non gravaberis referre. Og. Sit boc colloquit nostri procemium, satis ut arbieror, prolixum. Bo domum, ur jubcam adornari cænam, nam adhuc impranfus fum. Me. Cur impranfus? Num religionis gratia? Og. Minime, fed invidiz causa, Me. Num invides ventri tuot Og. Imò rapacibus cauponibus qui cum nolint quod aquim eft apponere, camen non verentur ab holpitibus quod iniquum eft exigere. Eos fic ulcisci soleo. Si fpes datur coenz lantioris, vel apud notum, vel apud pandecheum, paulo minus fordidum, in prandio laborat mihi stomachus. Sin prandium obrulit fortuna, quele volo, fub cœasm inicipit dolere Romachus. Me. Non pudet videri parcum, ac fordidum? Og. Menedeme, qui talibus in rebus pudoris impendium faciunt, crede mihi, male collocant Sumptum. Beo meum pudorem alies un bus servare didici. Me. Jam ficio reliquum fabuiz, quare me in coma expecta convivaro, ibi narrabis commodius. Og. Equidem babeo gratiam, quod ultro temet offers convivam, cum multi vehementer rogati pernegent : fed bac tibi conduplicabitur. gratia fi hodie domi coenes. Nam mihl tempus hoc fumem-

2.

0-

.

tur falutanda familia. Caterum habeo confilium urrique nostro commodius. Cras mibi, uxorique mez domi suz adornato prandium, tum vel ulque ad conam proferentur fabulæ, denecte facearis jam effe faturum; & fi voles nein cona quidem te de ftiruemus. Quid scalpis capur? Tu para, nos bona fide veniemus. Me Malim inepras fabulas Veium age, prandiolum dabitur, fed infipidum, nifi tu bonis fabulis condias. Og. Sed heus tu, nonne titillat te animus, ut has perigrinationes obeas? Me. Fortaffe titillabit ubi tu perorayeris, nune ur affectus fum, fat habeo ftationes obire Romanas, Og. Romanas, qui Romam nunquam videris? Me. Dicam. Sic domi obambulo, ingredior conclave, curoque ut falva fit filiarum pudicicia, Rurfus binc in officinam, contemplor q id agant famuli, famulæque, Inde in culinam, circumipiciens, fi quid opus fit admonitu; bine aliò atq; aliò observans quid agant liberi, quid uxor, solicitus et omnis fint in officio. Hæ mihi funt frationes Romanz. Og. At ifta pro te curaret Divus Jacobus. Me. Uciple curem ifte, pracipiunt facra Litera; ut Divis committam, nulquam legi præceptum.

ARGUMINTUM.

Colloquium boc elegantem baber difparationem de conflicationibus humahis que non proffus reputiande fant per aded tamen magnif ciende : ut aliquibus ufu venit qui cas divinis propen odine legibus antepenient. Alis rarfus abutuntur & divinis & bumanis confirmtionibus ad que fium & tyrannidem. Quos & quatenus bamana conflitutiones obligent, ad quid conducunt, quantum diftent à civinis : obiter taxatu prapefter um multern in bis judicium. Nocumenta varia ex peferum eft contingunt, non corporibus folium verum ipies ettam ammis. Immanis corum crudelitas qui efie carnin interdicunt corporibus valetudinariis: Lex ceremonialis cur partim abolita. Pontificie leges urgent graviora Judaoru legilous ceremonialibus; Morbantizande recens nato infiniulos perft ingitur. Ceremonia Pontificia obftant quò minis Chriftianam fidem complettantur plurimi Generalis pax in Christiano o be componi poffet fi modo Imperator de fuo, & Papa de fuo jure aliquantillum remitteret. Deus Terminus qualis. Humana leger non habent ex fe vimobligatoriam. Dens nibil mandat adver fis valetudinem corpores aut anime non jejunit Mot omnium familiarie, vereri & reves reri D.um ejufque cultum minus quam bominem.

LANIO, SALSAMENTARIUS.

La. Die mihi insulsissime saliamentarie, nondum emifti restime Sa. Restim Lanio? La. Ita restim La. Cui tandemrei? La. Cui, nisi suspendio? Sa. Emant alii, me nondem

nondem ufque adeo tædet hujus vita. La. At brevi tædebit-Sa. In vavern ipfum illa verrat Deus aliquis potide. Sed quid eft mali? La. Si nefcis, dicam. Inftat tibi quifq; plane Saguntina, quod siunt, fames, 'ut res prorfus fit vobis ad laqueum reditura. Sa. Bona verba, Lanto. Ilta fint hoftibus nottets. Vnde nobis ex Lanione repente prodifti Pythins quilpiam que divines tantam calamiratem? La. Non ell divinatio, ne tibi blandiaris, res ipfa adeft in foribus. Sa Ent. cas; ede 'rem fi quid habes, La, Edam tuo magno malo. A Romand Senatu venit edictum, ut pofthac liberum fit cuique vesci quibus velit. Quid igitur tibi , tuoque ordini re-Hat mili bulimis cum paribus falfamentis? Sa. Per me quidem, vel limacibus, vel urricis vefcatur, qui volet. At nem a Extat jo-interdictum eft cuiquam, ne vescatur piscibus ? La. Non,

cus Cicero- fed data poteftas vescendi carnibus, quibus fuerit collibimis in falle cum. Sz. Sive vans prædicas, tu potias dignus es fulpendio; mentarii fifive vera, tibi poeius parandus funis. Nam mihi posihac lium. b De re ex- fpero queftum uberiorem. La. Imo proventum ubertimum, pudentiz. Sic Hora ius e Quia subnantur, de quo dictum

eft alias.

tremz im- fed efuritionis ufque ad faruritatem; aut fi mavis audire lætiora, postbæc longe mundius vives, neque quod foles (a) cubito nalum emunges pituitolum, & leabie fruticantem. Sa. inde inqui- Ohel venimus ad (b) fummum, cæcus convitia jacit in lufcum, quafi vere quicquam apud Laniones purius fit ea parte corporis, que dicitur (c) femper lotione superior. Utinam verum effet quod annuncias, at vereor ne me conjicias in fallum gaudium. Le. Tibi quidem nimium vera nuncio. Sed unde ribi qualtum promittis aberiorem? Sa. Quoniam co video recidiffe mores hominum ut quad vetitum fit impotentius appetant, La. Quid tum posteas Sa. Quia plures abstinebunt ab elu carmium, ubi permiffa eft vescenti feris fic De. poreftas; nic ullum erit lautum convivium ablque pilcibus quemadinodum apud priscos fieri consuevir. Itaque caraium elum pemiffum gauden, ueinam & pileium efureßet interdidus, avidrus bis vescerentur homines. La. Pium meherenle vorum. Sa. Hoe oprarem fi quod tu facis nibil aliud Spedarem quam pecuniz lucrum, cupus amore tu craffain Iftam, & carnivoram animam (d) diis manibus devovifti. La. S lius eft totus, cum infulfa fit cratio . Sa. Quæ ratio commovit Romanos ut tot feculis observatam legemcarnariam relazarint? La. Nimirum hoc ipia res jamdudum

> illis persuafit. Reputant id, quod eft, per lassamentarios inquinari civitatem, infici terram,flumina, zerem, ignem,& fi quod aliud eft elementum : corrumpi corpora mortali-

d Id eR, lin. cius &Q. Curtius fe diis manibus devovenunt.

ani.

um ; ex pilcium enim ulu, corpus impleri putribus humoribus; hinc febres, (a) tabes, podagræ, (b) epileplis, lepræ, & a Quam quid non malori? Sa. Dic igitur mihi Hippocrates, cur in ci- Q Sierr vicatibus bene institutis veritum eft intea meenja madere Graci ditauros ac fuest Redius criam consulerent faluti civium, b Morbus fi nec pecudes jugularentur. Cur laniis describitur certus comitialis. locus,ne fi paffim vivant,totam urbem reddant peffilentems An est ullum fectoris genus, corrupte animantium cruore fanieg; pestilentius? La Aromata mera funt, faadpifcium putorem conferas. Sa. Tibi quidem opinor aromata merà funt, at non idem vifum Magistratibus, qui vos ab urbe fubmovent. Porro quam funviter oleant veffrziftz lanienz. declarant ii qui naribus obturatis prætereunt ; declarant vulgo, qui malunt habere vicinos decem lenones, quam unum Lanionem. La Ar vobis ad abluenda putnia Salfamenta, nec lacus, nec amnes toti fufficiunt,vereque quod dici folet imanicer squam confumitis. Semper enim piscis piscem oler, eriamfi unquentis oblinas. Quid autem miri. mortuos fe olere, cum pleries vivi, mox ut capti funt, oleant? Carnes muria conditz, fervantur multos in annes, aded non purentes, ut aromaticum quiddam redoleant. Rurfus vulgari fale condiræ durant abiq; fœcore, Duratæ fumo, ventove, nihil moletti odoris contrahunt. Hæc omnia, si pariter adhibeas pilet, nihil aliud quam piscem olebit. Vel hinc conjice, nullum effe putorem cum pisciumfeetore conferendum , quod ab bis putrefit etiam iple fal, in hoc à natura datus ut à rebus arceat putrefactionem , dum genuina vi claudit, conftringita; fimul & excludens quod extrinfecus noxam afferre postit, & bumores intus, unde putrefactio poterat eriri, deficcans : in folis piscibus, sal non eft fal. Noftras ades fortaffis aliquis delication prateriens obturat nares, at nemo fustinet in cymba federe, in que vestra sunt salsamenta. Viatori si quando occurrent planftra onufta falfamentis, quæ ibi fuga? quæ narium obturatio? quæ fputa? quæ excrementa? Et fi qua fieri poffit ut falfamenta pura in urbem adveherentur, quemadmodum nos mactatorum boum carnes apportamus, lex non dormirers nunc quid facias iis, quæ putria funt etiam cum comeduntur? Et tomen quoties videmus ab agoranomis damnatas merces vestras conjici in flumen, vobis indieta mulca? Id verò sepiùs etiam fieret, nisi illi corrupti per vos magis spectarent privatum commodum, quam publicam salutem. Nec 12: tantum parte nocetis reip. fed impia conspiratio-

ne vetaris, ne aliunde pilces recentiores advehantur in clvicatem. Sa, Quali verò nullus unquam viderir mula2 perculium lanionem, quod porcum infincerum, & lingua maculis lepræ vicium profirentem vendiderit, aut quod ovem aguis cornove fuffocatem aut alioqui verminantes armos, lotione, & circumlito recenti cruore vitium diffi-. mulait. La. A q i nullumex nobis tale extat exemplum quale puper ex vobis : ex unica anguilla crusto panis incoda periere novem conviva. Talibus obioniis vos inftruicis menfas civium. Sa. Cafum narras, qui nemini vitari poffit, fi fortuna velit. At vobis pene quotidianum est pro cuniculis skiles feles vendere, pro leporibus canes, fi per auriculas & pedes hirfutos liceret. Quid autem commemorem arrocrea, ex humanis carnibus confecta? La. Tu quod in me damnabas, cafus, & homioum vitia mihi opprobrast tucantur ifta qui committunt, ego quaftum cum quaftu confero. Alico il damnentur & oluores, quod interdum imprudentes pro caule vendant cicuram , aut aconium; damnentor & pharmacopola, quod interdum pro remediis porrigunt venens. Nulla eft ars tam inculpata, quin ifthec incidant mala. Vos cum emnes officii numeros impleveritis, venenum est quod venditis, Si (a) torpedinem, fi (b) bydrum, fi leporem (c) marinum retibus admiftum cum cæreris vendereris, calus effet, non crimen; nec magis imputari poterar vobis quam medico, qui nonnunquam occidit riffinum & zgrum, quem curat. Ferri potefachoc malum fi menlibus duntaxat bybernis extruderetis veftra purulenta, rigor temporis mitigaret pestilentiam. Nunc aftaus incendio putrem additis materiam, autumnum per fe nocentem redditis nocentiorem. Cumque jam le renovant annus & humotes conditi fele rurfus proterunt , non abique corporum pe-

п

no

hi

1

ni

ul

na

nia

La

nat

ner

23

M

his

Bib

Har

pro

rati

10 0 lia . and

VIVE

tim.

am.

nimirum

apfirletalis coradu. b erpens aquatilis. e pilcis, homm praienimmediesbile venene & homo pilci, adeò pe hominis

lo moriatur-riculo, ibi vos totos menfes duos tyrannidem occupatis. & anni renascentis infantiam accersivo senio vitiatis. Quumque boc meditetur natura, ut corpora fuecis infalubribus repurgata, novis fuccis repubefcant, vos ingeritis meros putores, merasque sanies, & fi quid est in corporibus vitil, augeris malum malo, adjicientes, & bonos insuper corporis succes corrumpentes. Tolerari poterat hoc quoque, si tantum corpora vitiaretis nunc quoniam ex cibocum disferentiis viciantur animorum organa, fit ut ipli vitientur animi. Tales ferè videas homines iltos pilculentos, quales funt iph pifces, pallent, olent, ftupent, muti funt. Sa. O novum Thaletem! Quid igitur sapiunt, qui betis victicane?

nimirum quantu ipix beix. Quid fapiunt qui boves, oves, & capras devorant? nimicum quod boves, oves, & capra? Vos hordos pro delitiis venditis, & tamen hoc animal ut eft morbo comitiali obnoxium, ita g gnit eundem morbum in his qui gaudent efu carnium. An non præftabat falfamentis placare latrantem fomachum? La. Quafi folum boc mentiti fint rerum naturalium (criptores. Et fi maxime verum fit quod narrant, corporibus morbo obnoxiis (zpe que per le optima funt, peffima funt, (a) Heticis,ac phthilicis vendimus heedos, (b) non vertiginolis. Sa. Si piscium ficis vendimus næcios, (v) non vereiginons. our nobis aQui perpe-tius tantam perniciem adtert rebus mortslium, cur nobis aQui perpe-tua laborant przeulum, ac principum lementia licet toto anno noftras febri jamin merces divendere, vobis bonam anni partem indica funt habitum aferiz > La. Iftud quid mea refert > Fortaffis boc procura- da, phyfitum eit à malis medicis, quo que ftus effet ipsi uberior. Sa, ci qui tabef-Quos malos medicos mihi commemorat, quum nu'li fint rescunt. piscibus hostes zque capitales? La. Nequid erres d bone b Verrigo non faciunt boc ftudio veftri,nec amore piscium, quum ab capitis eft his nulli religiosius abstineant, suum agunt negotium. Quò prelucium theres tuffiunt, languent, zgrotant, hoe illis annona benig-comitialem. nior eft Sa. Medicis hie non patrocinabor, ipfi fuam vicem Hadus auulciscentur, fi quando in casses illorum incideris mibi pro tem dicitar. mes caula lufficit veterum fanctimonis virz, probat fi- us ei morbo. morum autoritas, episcoporum majestas, publica Christia & carnes narom gentium consuetudo, quos omnes fi damnabis infa-immica ad niz, malo cum illis infanire, quam cum laniis effe fobrius, id Propentis La. Tu recul s patronus effe medicis, ego nolim effe criminator aut cenfor veterum publicave confuetudinis. Ifta venerari foleo, non inceffere. Sa. Ifto quidem nomine cautus es verius, quam pius lanio, nifi te prorfus non novi. La. Meo judicio fapiunt qui cavent ne quid babeant rei cum his, qui fulmen habent in manibus. Awamen quid ex meis Bibliis, que populari lingra versa nonnunquam lego, sentiam non tacebo. Sa. Ut nunc fias (x lanione theologus. La. Athirror primos illos homines, fimularque ex uda argilla prodierunt, fuiffe corpore falubri, ac succulento. Id declaratillorum vivacitas. Deinde paradifum fuifie locum multo commodissimum situ, celog; faluberrimo. Taliloco talia corpora v. I aeris hauftn, herbarum, arborum, ac florum andique afphantium fragrantia, citra cibum ullum potuife vivere, prælertim quom ultro, citra fudorem bomims, affatim tellus effunderet omnia, nec morbus effet ullus,nec feniam. Cikus epim talis horti volupras erat verius quam

laber. 54, Adbuc verifimilia prædicas. La. Extam vario hori ti feracifimi proventu, nihil interdictum eft, præter unicam arborem.Sa. Veriffimum eft. La.Idq; non ob aliud,nifi tt per obedientiam agnoscerent dominum, & condicorem furm, Sa. Rede. La Quin &illud arbitror, recentem terram omnia progenuisse fæliciora, meliorisque succi, qualin nunc gignit fenelcens, ac propemodum effæra. Sa. Etto La. Idque pizcipue in paradifo. Sa, Haud diffimile veri, La.Illic igitur velci volupratis erat, non necefficatis. Sa. Audivi. La. Et abffinere à laniandis animantibus, humanitas erat. non fancticas, Sa. Nescio. Animantium esum à diluvio permiffum lego, prius interdictum non lego. Quorfum autem attinebat permittere, fi jam permiffus erat? La. Quare non vescimur ranis? Non quia vetitz, sed quoniam abhorremus. Qui scis, an Deus illic admonucrit; quem cibum requireret bumana fragilitas, non quem permitteret? Sa. Non fum ariolus, La. Arqui in ipfo statim condid hominis inisio legimus: Dominamini piscibus maris, & volatilibus coli, & universis animatibus, que moventur super terrami Quis ulus Dominii, fi vesci non licet? Su. O crudelem herum! Itane devoras fervos, & ancillas, cuos liberos, & arerem? Quin eadem opera vesceris marula tua, cujus Dominus es? Li. Sed audi vicifiim insulse salfamentarie, B careris ulus eft, nec eft inane dominii nomen. Equus vehit me tergo, camelus gestat farcinas; è piscibus verò quisufus nifi velcaris? Sa. Quali verò non fint innumera ex pifeibus remedia. Deinde multa funt in hoc tantum conditajut delectent hominem contemplantem & in conditoris admir rationem rapiant. Forte non credes delphinos hominem tergo vehere. Denique funt pisces qui nobis prædient imminere tempeftarem, (a) wehrt echinus. An non talem fervum optares domi tuz ? La. Verum ut hoc largiamur, mit diluvium non fuiffe fas vefci cibis, prærerquam rerra frugibus, nibil magni erat abstinere ab ils, que non requirebat corporis neceffitas, & habebant laniandi crudelitarem, illud fateris, animantium elum initio permiffum, ob huminorum corporum imbecillitatem. Frigus induxerat diluvium, & hodie videmus in regionibus frigidis nalci homines cateris edaciores; ac terra proventum vel extinxers, vel corruperat inundatio. Sa. Etto. La. Ettamen adiluvio præteribant annum ducentelimum. Sa. Credo. La. Cit igitur Deus, quod illis robuftis eitra exceptionem permifit, post imbecillioribus, zvigs contractioris, aftrinxit si CETTE

e Pifcis eft Spinas habens pro pe dibus, hic imminente tempellate affigit fe, aut faburras a:cna.

5

d

b

le

c

fi

8

2 i

tå

9

ce

le

til

DO VI

uö

Ju

riy

for

no

Ju

jej

CUIT ipf

bōc

em

neg

ap

dâ

cibi

git

quo

luti

non

vtlu

TI

i.

ifi

em

er-

d

1-

٧İ,

at,

a-

m

no

-51

ui-

on

ire

-

m.

430

-01

0-

E

bit

H-

pi-

JUE

m

m

m-

-15

nte

11-

â,

18-

U-

ni-

w,

vio Juc

ni-

ad

817

certa animantium genera, quemadmodum præcepit Mofes? Sa. Quali meum ficeorum que Deus gerit rationem reddere. Arbitror tamen boe tum teciffe Deum, quod folent beri, qui contrabunt indulgentiam in fervos, ubi vident illos abuti lenitate dominorum. Sic equoplus latis ferocienti lu ducimus fabas, & avenam, parcoq; forno palcimus, franoq; & calcaribus afperioribus fubigimus. Excufferat hominum genus omnem reverentiam, in tantamqi licentiam fele effuderat, quafi nullus omnino Deus effet. Hicinventi funt legis cancelli, ceremoniarum repaguia, minarum, se przeeptorum frana, quo vel fie refipifcerent. La. Quin igicur menent hodie legis illius repagula? Sa. Quia sublata elt carnalis servitutis asperitas, potteaquam per Evangelium adoptati fumus in filios Dei. Detractum eft praceptis ubi contigit uberior gratia. La. Quum Deus appellet foum teftamentum fempiternum, quamque Christus negarit fe folvere legem, fed confummare, qua fiducia po-Reriores aufi funt bonam legis partem abrogare? Sa. Gentibus ez lex data non erat, & ideo vitum est Apostolis, cas non onerare circumcifionis molestia ne quod Judzi faciunt hodie, in corporalibus observationibus constituerent falutis frem porius, quam in fiducia, & charitate erga Deum. La. Omitto gentes. Que scriptura manifeite doces Judzos, fi professionem Evangelicam fuerint amplexi, manumiffos effe à Mossica legis servicute? Sa. Quoniamid fore prædictum erat a prophetis, qui promittunt teltamen @ novum & cor novum, inducinto; Deum abominantem feltos Judzorum dies, averlantem il orum victimas, detellantem jejunia, rejicientem donaria, defiderantem populum circumcifo corde; confirmavit illorum promiffa Dominus iple, qui porrigens discipalis corpus & languinem luums appellat testamentum novum. Si nibil abeletur de veteri, cur hoe dicitur novum? Ciborum Judaicum delectum non exemplo quidem, sed sententia fua abrogavit Dominus quum negat hominem inquinari cibis, qui miccuntur in itomachum & per receffam repurgantur. Docet idem Petrum confpeda vilione, imo P trus iple cum Paulo, carerilas vefcens cibis communibus, à quibus lex præceperat temperari. Agit hor ubiq, Faulus in fuls Epistolis, nec dubitatur quin quod hodie fequirur populus Christianus, ab Apostolis veluti per manus traditum ad nos denique pervenerit. Itaque aon tam manumisi func Judai, quam a legis superfittione yelur lade confuero quidem & familiari, fed jim intem-

T #

perting

Pestivo depulfi. Neg; lex abrogata est, sed ea pars juffa eft Cedere que jam erat otiola. Frondes, & flores pollicentur frudum exoriturum, is ubi gravat arborem, nemo flores defiderat. Neque quilquam deplorat periifie filii fui pueritiam, abi jam ad zeratem maturam pervenit, Neg; quilquam requirit lucernas, & funalia, ubi fe terris depromphe Sol. Nec habet quod queratur pædagogus, fi filius jam puber fuam libertatem fibi vendicat, ac pædagogum in sua vicisfim habet potestate. Pignus definit effe pignus, ubi promifsa sunt exhibita. Sponsa prius quam deducatur ad sponsum, epiftoliis ab illo miffis fele confolatur, exolculatur munuscula ab illo venientia, picturas illum referentes ampleditur ; caterum ubi jam iphus fponfi data eft copia, pra hujus amore negligit illa prius adama a. At Judzi primum ægre divellebantur à confueris : vetur fi puer affuerus la-Ai, jam grandis mammam inclamet, cibum folidum fastidi., ens. Itaq; propemedum vi depulti funt, ab il is vel figuris vel umbris, vel temporariis solatiis quò se jam totos convertant in cum, quem lex illa promiferat, & adombrarat, La, Quis exspectarer tantum theologia à salsamentario? Sa. Soleo pisculentum commeatum suppeditare noftra civitatis Dominicano collegio; itaq; fit ut illi frequenter prandeant apud me, ego nonnunguam apud illos. Ex corum conflictationibus bac decerpfi. La. Næ tu dignus es quiex salsamentario fias piscium recentium venditor. Verem illud expedi; Si Judzus effes, neque mihi fatis liquet an fis, & immineret ex fame certum vitz periculum, vescereris carne suilla, an mortem præoprares ? Sa. Quid facturus effem fcio, quid mihi faciendam effer, nondum intelligo; La. Deus utrumque vetuit, Non occides, &, Non velceris carne fuilla. In tait calu utrum præceptum utri par eft cedere? Sa. Primum con conftat, an hoc animo Deus vetuerit veld fuilla, ut mortem vellet oppeti potius, quam elu vita consuli. Nam ipse Dominus excusar David qui contra legis præceptum comederit facros panes. Et in exilio Babylonico multa non observata sunt à Judais, qua lex praicripferat. Proinde cenferem eam legem quam ipfa quoq; natura tulir, coq; perpetua est & inviolabilis, debere potiorem haberi ea, quæ negs femper fuir, & post erat abroganda. Lo Cur igitur laudati funt fractes Macchabai, qui maluerint duris cruciatibus exanimari, quam carnem guftare fuis. Sa. Opiner, quoniam hie efus à rege præscripeus complette batur totius patria legis abnegationem, quemadmodum circum-

1

1

c

e

u

fe

ci

M

q fu

L

qu

Sec

fur

ric

GA

pe

Sub

tas

eft.

tur

res

ri-

m

ol.

er if-

ifm,

u-

i-

u-

m 2i,

15

n-

ıt.

4.

2-

0-

9-

X

1-

Sy is

1-

4.

C ?

d

. \$ 283

circumcifio, quam Judzi gentibus obtrudere conabantur, continebat totius legis professionem, non aliter, quam artha data, ad universum contractum præstandum obligar. La, Itag; fi craffior illa legis pars, post exortam Evangeli. lucem recte fublata est, quo consilio nunc videmus vel eadem, vel his graviora revocari, præfertim quum Dominus jugum fuum appellet fuave, & Petrus in Adis Apostolorum Judzorum legem appellet duram, quam nec iph ferre potuerint, nec patres iplorum? Sublata eft circumcifie. fed fuceflit baptifmus, duriore prope dixerim conditione. Illa differebatur in octavum diem, & fi quis interim calvs intercepillet puerum, votum circumcibonis pro circumcifione impurabatur; nos pueros, vix dum à latebris uteri materni egrefios, in frigidam aquam, quaque diu in alveo la Ceremonia xeo conflire, (non enim dicam computruit) totos immer-riores judagimus : & fi vel primo die, atque aded in ipfo partus offio icis perierit, nulla parentum aut amicorum culpa, deditur mifer zeernæ damnationi. Sa. Sic aiunt, La. Sublatum eft fabbatum, imò non sublatum est, sed translatum in diem dominicum. Quid refert? Paucorum dierum jejunis indixie lex Molaica, nos illis quantum addidimus numerum? In delecto ciborum quanto liberiores Judzi nobis, quibus licebat vel totum annum vesci ovibus, capis, perdicibus, & bædis ? Illis nullum veftisgenus erat in:erdictum, præter eam quæ efter land linoq; contexts. Nunc præter tot veftium præicriptas, & interdictas formas & colores, acceffic capitis ralura eaq; varia , ne commemorem interim confessionis onus, & constitutionum humanarum farcinas, decimationes non fimplices, adftrictum arctioribus vinculis matrimonium, novas affinitatis leges, aliaque permulta, que faciunt ut bac parte non paule commodior videatur fuiffe Judzorum, quam noftra conditio? Sa. Erras totà via, Lanio: Christi jugum non æstimarur ad iftam regulam, Pluribus adftringitur Christianus & quam imaginaris. adstringitur ad difficiliora, denique ad poenam graviorems led his adjuncta copiosior vis sidei, & charitatis, facit ea luavia,quæ natura funt graviffima. La. Atqui quum olim Spiritus specie linguarum ignearum, è cœlo delapsus copiofissimo dono fidei & charitatis locupletarit credentium pedora, cur detractum eft legis onus velut imbecillibus. ac sub inique sarcina periclicantibus ? Cur Petrus jam affiatus spiritu vocat onus intolerabile ? Sa. Detractum elt ex parte ne Judaismus, ur coeperat, obrueret Evangelit glori-

am, & ne legis odio gentes alienaretur à Christo, inter que erant infirmi plurimi, quibus inftabat duplex periculum,alterum ne crederent, fine legls observatione neminem pofle falutem confequi; alterum ne potius baberent in paganilmo manere quam Mosaicz legis jugum accipere. Horum imbecilles animos oportebar velut efca quadam Ilberratis allicere. Rurlus quo mederentur illis, qui negabant ex Evangelii professione, falutis effe fpem ciera legis obfervationem, circumcifionem, fabbatifmos, delectus ciborum, aliaque id genus, aut prorfus fuftulerunt, aut in aliud verterunt. Porrò quod Petrus negat, se legis onus portare potuiffe, non eft referendum ad eam personam, quam tum gerebar, cum illi jam nibil effet intolerabile, fed ad craffes, & infirmos Judzos, qui non finetzdio arrodebant hordei tunicam (a) nondum gustara spiritus medulla. La. Sails Alludit adtu guldem crafse differis. Atqui mibi videtur & hodie non

nibus horpicaceis.

parabole de minds effe causarum, cur observationes ifte carnales hate. quinque pa nus tolli debeant, ut arbitrariz fint, non obligatoriz. Sa. Qui? La. Nuper in linteo quodam amplissimo vidi totum orbem depictum, Illic didici, quantula effet mundi portio, Chrifti religionem pure, fynceregsprofitens; nimirum Europæ particula vergens ad occidentem, rurfusaltera vergens ad septentrionem, tertia tendens, sed proculad merediem, ad orientem vergentis quarte poffrema videbatur Polonia. Reliquus orbis aut barbaros habet, nonin multum à brutis animantibus differentes, aut fchif artes, aut bereticos, aut utrunque. Sa. At non vidifi totum illud lieus Auftrinum, & sparfas infulas, Chriftianis infignibus notatas? La. Vidi didiciq;illine avectas prædas, Chriftisnismum inductum non audivi. Cum igitur cam ampla fit meffis, videtur boc effe consultifimum ad religionem Chri-Rianam propagandam, quemadmodum Apostoli sustulegunt onus legis' Molaica, ne gentes refilirent, ita nunc ad illiciendos etiam imbecilles, telli quarundum rerum obligationes, fine quibus initio fervatus eft orbis, & nunc fervari poffer, modo adfit fides, & charitas Evangelica. Rurfus audio, videoq; plurimos effe, qui in locis, vestibus, cibis, jejupais, gesticulationibus, cantibus fummam pieratis conftituune & ex his proximum judicant, contra | praceptum Iyangelicum. Unde fir, ut cum omnia referantur ad fidem & charitatem, barum rerum fuperftitione extinguatur utrusque. Procul enim abeft à fide Evangelica, qui fidit bujufmod sactis, & procul abest à charitate Christians, qui ob

i

0

ti

d

P

E

ľ

f

.

9

ci ì

h d

d

E

P

C A

g

m P

ul

L

er fac

to

pe

ud 21

hil

pu

big

שמ

taS.

al-

of-

227

10-

110

int

b-

-00

ud

e

m

s,

ei tk

ao

¢. a.

0-

di

ė.

ad

e-

12

Ś,

us

1-

i-

d

ri

2

òb

potum, aut cibum, quo reche quis uti poteft, exasperat fratrem, pro cujus libertate mortuus eft Chriftus. Quam amarulentas contentiones videmus inter Christianos, quan inimicas calumnias, ex vette aliter cinctatindave, ex cibo quem porrigunt aque, & quem porrigunt pascua? Hoc malum fi ad paucos ferpfillet contemal poterat . Nunc videmus univerlum orbem ob hac diffidiis exitialibus concuti. Hze & bujusmodi si tollerentur, & nos majori concordia viveremus, neglectis ceremoniis, ad ea tantum contendentes que docuir Christus, & relique nationes citius amplederentur religionem cum libertate conjundam. Sa. Extra Ecclefiz domum non eft falus, La, Fateor. Sa, Extra Ecclesiam eft, quilquis non agnoscit pontificem Romanum. La. Non reclamo. Sa. Sed hunc non agnoscit, qui illius przscripta negligit. La. Atqs ide o spero futurum, ut hic pontifex nomine Clemens, snimo pierateque clementifimus, quò magis omnes nationes ad ecclefiæ sodalitatem alliciat, omnia mitiget que hactenus vila funt aliquot populos à Rom, sedis scedere alienare, potiusque habeat Evangelie lucrum, quam fuum in omnibus jus persequi. Audio quotidie veteres queremonias de annatis, de condonationibus, do dispensationibus, deque reliquis exactionibus, de gravatis Beclesis : sed arbieror hunc ita moderaturum omnia, ut pofthac impudens fit qui pergat queri.Sa. Utinam idem facerent omnes monarcha! Nibil addubito, quin res Chri-Riana nunc in arctum coacta, feliciffime fit proferende, fi gentes barbaræ senserint se vocari non ad servicutem bumanam, sed ad libertatem Evangelicam, nec ad rapinam experi, sed ad fœlicitatis & sanctimoniz consortium. Ubi coaluerine & in nobis mores vere Christianos compererint, ultro plus offerent quam ab eis ulla vis queat extorquere. Des Hed La. Id brevi futurum auguror fi pettilens (a) Ate, quæ duos merica, quæ petentifimos orbis Monarchas funefto bello commificabi- diffidia ferit erit + es xuegras. Sa. Arq; ego demiror jamdudum non effe inter Deos factum, quum Francisco nihil fingi possit humanius, & Ca-Lite tarde, rolo Czeari arbieror a przeceptoribus instillatum, ut quo Atevelox. per fortunam plus accesserie lesperii finibus, boc ipse plus "Id eft, in uddat clementia, benignitatique. Ad hac, habere folet & malam tem.

& homines.

ras ea pecullarem facilitaris ac mansuetudinis dote. La. Ni-

hil of quod in uroq; desideres. Sa. Quid igitur remorantur publicum orbis vocum? La. Adhuc jureconsulti de finibus am-

bigunt, & fcis comcediarum tumultus femper definere in puptias, itidem principes fuas finiút tragædias. Sed in coma-

dii s

diis subito cocunt auptiz, hic inter magnos, magnis moliminibus res agitur. Et præftat aliquanto ferius obduci cicatricem, quam mox iterum ulcus erumpere. Sa. An credis iftas nuptias effe firma concordiz vincula ? La. Vellem quidem, sed ex his video ferè nasci maximam bellorum partem. & fi quod bellum ortum fuerit, dum affinis adeft affini, latius le spargit incendium. & difficilius componitur. Sa. Fareor; & agnosco veriffimum effe quod dicis, La, Sed zquimne tibi videtur, ut ob jureconsultorum rixas, & contractuum moras, totus orbis tantum perpetiatur mali? Nunc enim nibil ufquam tutum eft, & peffimis licer plurimum. dum neg; bellum eft, neg; pax. Sa. De principum confilis non eR meum dicere. Verum fi quis me faciat Cafarema fcio quid fim facturus. La. Eia ! facimus ce Cafarem fimulque Romanum Pontificem, si liber. Quid facis ? La. Fac me porius Cafarem, & regem Gallia. La. Age,efto urumque; Sa. Protinus concepto pacis voto edicerem per universam dicionem meam inducias dimissis copiis, denuncians poenam capitis, fi quis vel gallinam alterius attigerit. Ita pacatis rebus meo commodo, vel ut melius dicam, publico, eranfigerem de ditionis finibus, aut de conjugii conditioni bus. La. Habelne firmiora foederis vincula, quam matrimonium? La. Arbitror. La. Imparti. La. Si Calar ellem, fic abfque mora transegiffem cum rege Gallorum. Frater, malus " quispiam genius bellum hoc inter nos excitavit, ne que tacem erario, fe men inter nos certamen fuit de capite, fed de ditione. Tu " quod in te fuit, fortem ac ftrenum bellatorem præftitil-"ti, Fortuna mihi favit, teque ex rege fecit captiyum, "Quod accidit tibi, mihi potuit accidere, & tua calamitas " omnes nos admonet humanæ conditionis. Experti fumus " quam hoc certaminis genus utriq; fit incommodum. Age, "diverso genere inter nos conflictemur. Dono tibi vitam, dono libertatem, pro hofte recipio te in amicum. Sit commium præcericorum malorum oblivio, redi ad mos ce gratis, ac liber ; babe tibi tua, efto bonus vicinus, & poft-" hac geratur unum boc certamen inter nos, uter alterum "fide, officiis, ac benevolentia vincar, neque certemus uter altero latius regnet, fed uter fanctius administret fuam ditionem : In priori conflictu fortunati laudem tuli, hie qui vicerit longe splendidius auferet deçus, Mihi qui-"dem bac clementia fama plus adferet vera laudis, quamf' fi universam. Galliam mez ditioni adjunxissem. Et tibi ff gratitudinis opinio plus decoris conciliabit, quam fime

11-

cilis

ıi-

n,

i-1-

n-

4-

C+

n, is

1,

e;

1-

13 4

,

.

ıs

.

ce tota Italia depuliffes. Noli invidere mihi laudem quam "affecto ego vicifim tuz fic fevebo, ut hule amice libenter fis debiturus. La. Profecto fic poffit adfringi Gallia, imò totus orbis. E:enim fi conditionibus inique ulcus hoc obducatur, verius quam fanetur, vereor, ne mox per occasionem rupta cicatrice pus vetus erumpar, majore cum malo. Sa. Quam magnificam, quam q; plaufibilem gloriam bæc humanitas per universum orbem pararet Carolo? Que nacio se non lubens tam humano, tamq; clementi principi fubmitteret ? La. Egifti Calarem fat fæliciter, nunc age Pontificem. Sa. Perlongum fit fingula perlequi, dicam compendio. Sic agerem, ut universus orbis intelligeret elle Principem Ecclenz, qui nihil aliud fitiret, quam Christi gloriam & falutem omnium mortalium. Ea res vere mederetur invidiz Pontificii nominis, & solidam, ac perennem pararet gloriam. Sed interim (a) ab afino, quod aiunt, a 1d eft,2 delapfi, mulium aberravimus ab inftituto, La. Ego te mox re- propofito ducam in viam. Als igitur obligare Pontificum leges o- Chiliad. mnes qui funt in Ecclefia? Sa. Aio. La. Ad pomam gehenna? Sa. Aiunt. La Etiam Episcoporum? Sa. Sic arbitror in sua cujulq; ditione, La. Etiam Abbatum? Sa, Hareo; nam hi certis conditionibus accipiunt administrationem, nec possunt suos gravare conftitutionibus, nisi ex autoritate totius ordinis, La. Quid si Episcopus iisdem condicionibus accipiar fusm functionem? Sa.Addubito. La. Qued Episcopus conftituit, Pontifex possit rescindere? Sa. Opinor, La. Quod Pontifex decrevit, nemo potest abrogare? Sa. Nemo Unde igitur audimus resciffas Pontificum sententias, hoc titu- ald eft, able, quod parum refte fuerint edocti, & Priorum conftitutio- rogatas. nes à posterioribus (a) antiquatas, quod à pietate deviarent? Sa. Ilta subreptitia sunt, ac temporaria. Nam & inPontificem, ut hominem, cadit ignorantia persona, factive. Caterum quod ex autoritate concilii universalis proficifeit u?Sa. Colefte oraculumeft, & pondus haber, par Evangeliis, aut certe proximum, La, Licetne de Evangeliis dubitare > Sa. Bona verba, ne de conciliis quidem rite in Spiritu sancto congregatis peractis, editis, & receptis, La. Quid fi quis dubiter, an hæc competant in concilium, quod objicitur, quemadmodum audio Basiliense concilium à nonnullis repici nec omnibus probari Constantiense, loquor de his qui munc habentur orthodoxi, ne quid dicam de proximo concilio Lucranenfi. Sa. Dubitent qui velint suo periculo, ego nole dubitare. La. Petrus igitur habuit autoritatem conden-

di novas leges? Sa. Habuit, La. Habuit & Paulus cum cateris Apoftolis? Sa. Habuerunt in fuis quifque Ecclefiis, à Petrofeu Christocommiffis. La. Et Petri successoribus pat est porestas cum iplo Petro ? Sa. Quid ni? La. Tantundem Beitur honoris debetur rescripto Romani Pontificis, quantum Epistolis Perri, & tantundem conftitutionibus Episcoporum quantum Epistolis Pauli? Sa. Equidem arbitror etiam amplius deberi, fi præcipiant, & legem ferant cum autoritate. La. Sed faine elt dubitare, an Petrus & Paulus feripferunt affatu Divini Spiritus? Sa. Imo hareticus fit. qui dubiter. La, Idem censes de rescripsis & conftitutionibus Pontificum, & Episcoporum ? Sa. De Pontifice cenfeo. de Episcopis ambige, nisi quod pium est, de nullo perperam suspicari, ni res ipla palam clamitet. La. Cur Spiritus eitins patiaur errare Epilcopum, quam Pontificem? Sa. Quia gravius est à capite periculum. La. Si tantum valent præsulum constitutiones, quid sibi vult quod Dominus in Deuteronomio tam rigide comminatur, ne quis quid addat, aut adimat legi ? Sa. Non addie legi, qui latius explicat quod latebat, qui ea suggerit que spectant ad legis observationem ; neque detrabit qui pro viribus audientium legem dispensat, alia promens, alia celans pro ratione temporis. La. Num obligant Pharifzorum ac Scribarum constitutiones ? Sa. Non arbitror, La, Cur ita ? Sa. Quia decendi habebant autoritatem, non condendi leges, La, Utra poreftas viderur amplior, condendi leges humanas, an interpretandi divinas ? Sa. Condendi humanas La Mihi fecus videtur. Brenim cui jus eft interpretandi, hujus fententia pondus habet legis diving. Sa. Nonfæis affequer quod dicis. La. Dicam explanatius. Lex divina juber subvenire parenei. Pharifzus interpretatur boc effe datum patri, quod miffum eft in corbonam, co quod Deus parer fit omnium; Nonne buic interpretationi cedit lex divina ? Sa. Ista quidem falfa interpretatio eft. La. Sed posteaquam illis semel tradica eft interpretandi autoritas, unde mihi constabit cujus fit vera interpretatio, maxime fi iph inter fe diffentiant ? Sa. Si minus latis facie tibi fenlus communis, lequere prælulum autoritatem, id tutifimum eft. La. Ergo Phari-Szorum, & Scribarum autoricas devolura est ad Theologos & concionatores ? Sa. Eft. La Sed nullos audio frequensiùs inculcantes Audite, ego dico vobis, quam cos qui nunquam versari funt in palæftris Theologicis. Sa. Audies omnes candide, fed cum judicio, modo ne Compliciter infanianr.

ant. Tum enim oportet populum cum fibilo furgere, que fusm agnolcant dementiam. Czterum quibuscontigit titulus doctoris, his oportet fidere. La. Verum in his quoque comperio nonnullos multò rudiores ac Rultiores illis qui prorfus funt illiterati: & inter dodiffimos, miram video controversiam. Sa. Elige que funt optima inexplicate aliis relinquito, ea femper amplectens, que procerum, & multitudinis consensus approbavit. La. Scio istuc este tutius, Sunt igitur & constitutiones iniqua quemadmodum func interpretationes falfa? Sa. An fine, slii viderint, arbitror effe poste. La. Annas, & Caiphas habebant potestatem condendi leges: Sa. Habebent, La. Num horum quavis de re conflicutiones obligabant ad pornam gehenna? Sa. Nescio. La. Puta Annam conftituiffe, ne quis reverfus à foro fumeret cibum nifi lote corpere ; qui illorus caperet cibum, num crimen gebenna dignum admitteret? Sa. Nonarbitror, nifi contemptus publica potestatis crimen exacerbaret. La. An omnia præcepte Dei obligant ad pænam gebenna? Sa. Non opiner. Nam Deus probibuit omne peccatur, quamlibet veniale, fi Theologis habenda fides, La. Fortaffis & veniale pertraheret in gehennam, nifi Deus fua misericordia seblevaret imbecillitatem nofram. Sa. Non eft absurdum dietu sed affirmare non ausim, La. Quam Israelitz exularent in Babylone, præter alia plurima, quæ lex præfcripfit in multis fuit omiffa circumcifio. An omnes hi perierunt?La. Deus novit.La.Si Judzus clam,fame periclitans, velceretur carne fuilla committeretne crimen? Sa. Med quidem fententia, neceffitas excularet factum, quandoquidem ore Domini defensus est David, quod contra iegis præceptum, comederet panes facros, quos appellant propositionis : nec folum comedit iple, fed & fugz comites prophanos ilidem pavit. La. Si quem ea necessicas constringeret, ut aut percundum fit fame, aut furtum committendum, utrum eligerer, mortemgan furtum? La. Forfran in co calu furtum, furtum non effet. La. Hem quid andio; ovum non eft ovem ? Sa. Præfertim & caperet animo reddendi, placandique dominum quum primum liceret. La: Quid fi percundum effer homini, nisi falsum testimonium ferat adversus proximum, utrum eligendum? Sa. Mors. La. Quid si commisso adulterio possit servare vitam? Sa Potior erit mors. La. Quid si simplici stupro possis essugere mortem Sa, Moriendum porius, ut aiunt. La. Cur bic ovum non definit effe oyum, præfertim fi nulla fat vis aut injuris?

ria? Sa. Fit injuria corpori puella.La. Quid fi perjurio Sa. Moriendum. La. Quid fi fimplici nul'iq; noxio mendacio? Sa. Docent przoptandam mortem. At sgo crediderim

gravi , neceffitate , aut ingenti propofita util tate mendacium bujulmodi, aut millum effe crimen, aut I viffimum, nif quod sperta feneftra, periculum eft ne discamus & perniciosis mendaciis affuescere. Finge incidiste casum ur innoxio mendacio poffer fervare, & corpora, & animas totius patriz fuz, utrum eliget vir pius ? fugiet mendacium? La. Quid alii fine facturi nescio,ego vel quindecim Homerica mendacia non verear dicere, móxque labeculam illam abstergerem aqua facra. Sa. Idem ego tacerem. La. Igitar non quicquid Deus pracepit, aut interdicit, obligar ad pœnam gehenne. Sa. Non videtur. La. Modus igitur obligationis non eft ab autore legis tantum, fed ex materia. QuzaFabulla de dam enim cedune necessicati, quadam non cedunt. Sa. Sic videtur. Quid fi Sacerdos periclitetur de vita, servandus fi ducat uxorem utrum eliget? Sa. Mortem Lat. Quam divins lex cedat necessitati cur hæc lex humana (a) Terminum agit nulli dignans concedere? Sa. Non lex obstat, sed vort. La. Quid fi quis voviffet vilere Hierololymam,nec id poffer nifi certo vitz dispendio, non ibit, an morietur? Sa. Morietur, ni voti relaxationem impetrarit à Postifice Romano. La. Cur alterum votum relaxatur, alterum minime? Sa. Quia alterum folenne, alterum privarum La. Quid eft folenne? Sa. Quod foler fieri, La, An non igitur folenne & alterum quod quotidie fit? Sa. Fir, fed privatim. La. Proinde Monachus fi privatim apud Abbatem profiteretur, non effet votum folenne ? Sa. Nugaris. Ideo fac l us relazatur votum privatum, quia minore offendiculo folvitur, & is qui facit, boc animo facit ut fi commodum fit, mutet Sententiam . La. Hoc igitur animo vovent, qui privatim profitentur perpetuam castimoniam? Sa. Deberent, La Perpetuum igitur &non perpetuum? Quid & Carthufianum monachum bic constringat casus,ut aut vescendum fit carnibus ant moriendum, utrum eliget? La. Docent medici, nullas effe carnes tam efficaces, quin idem efficiat aurum potabile & gemmæ. Li, Utrum igitur conducibilius gemmis & auro fuccurrere periclicanci, an earum rerum precio,

multos de vita periclitantes fervare, & zgroto dare pullum gallinaceum? Sa. Hæreo. La. Arqui pilcium, aut carnium elus non eft ex corum numero que vocan: lubitancialia. Sa. Cartufianos suo judici relinquamuss. L. Dicamusin ge-

nere

Termino Deo qui nee ovi voluit concedere sotiffima.

m

nere. D ligenter, frequenrer, multisq; verbis inculcatur in lege Moss fabbatismus. Sa. Verum. La. Utrum igitur succurram urbi periclitanti violato Sabbato, an non? Sa. At interim me vis effe Jud zum? La. Volo, & quidem recutitum. Sa. Istum nodum secuit iple Dominus. Sabbarum enim bominis causa eft inftitutum, non contra. La. Itta lex igitur valebit in omnibus humanis constitutionibus? Sa. Valebit. nifi quid obster. La. Quid si conditor legis non hoc animo ferat legem, ut quenquam obliget ad pænam gehenne, imo ne ad reatum quidem ullum, led conflicutionem nibilo plus velit habere ponderis, quam exhortationem? Sa. Obonel non eft in-manu conditoris quantum obliget lex. Ulus eft fua potestate ferendo legem, carerum ad quid obliger, aut non obliget, id Deo in manu eft. La. Cur igitur audimus quotidie parochos noftros è suggesto clamantes, cras jejunandum fub pæna damnationis æternæ fi nobis non conflat, quomodo lex obliget humana? Sa. Id faciunt, quò magis terreant contumaces, nam ad hos arbitror ea verba pertinere. La. Sed interim an contumaces tal bus didis territent nescio, certe infirmos, vel in scrupum, vel in periculum conjiciunt. Sa. Difficile est utrifq; consulere. La. Eadem sutem est vis consuctudinis, & legis? Sa. Aliquando major eft consucrudinis. La. Proinde, tamersi non edest animus consuetudinem inducentibus inficiendi laqueum cuiquam, tamen obligat volentes, nelentes? Sa- Arbitor. La Onus imponere poteft, to lere non poteft? Sa. Admodum. La. Jam itaque vides, opinor, quantum fit periculi, novas leges ab hominibus fieri, fi nulla nece Airas urgeat aut nulla magna invitet utilitas. Sa. Fateor. La. Dominus quum ait, Nofice omnino jurare, num quemvis jurantem obnoxium facit gehennz? Sa. Non arbitror. Confilium eft enim, non præceptum. La. At istud unde mibi liquet, quum vix aliad accuratitis, aut feverius interdixit, quam ne juremus? Sa. Difces à doctoribus, La. Et Paulus quem dat confilium, non obligat ad gebennam? Sa. Nequaquam, La. Cur ita? Sa. Quia non vult injicere laqueum infirmis, La. Eft fgitur in manu condentis legem, obftringere ad gebennam aut non obstringere. Et fanctum eft cavere, ne quibuflibet conftitutionibus illaqueemus imbecilles. Sa. Eft. La. Et fi Paulus hic cautionem adhibuit, multd magis Sacerdotibus adhibenda, de quibus incertum, quo spiritu agantur. Sa. Farcor. La. Arqui paulo ante negabas effe in manu conditoris quatenus obstringeret lex, Sa. Jam confilium est, non

præcepta & confilia,

lex. Le. Nihil eft facilius, quam commutare vocabulum. Noi furari, præceptum et ?Sa. Eft. La. Noli omnino refiftere mala? Sa, Confilium eft La. . At hoc pofterius magis habet speciem præcepti, quam illud prius. Saltem boc eft episcopis in manu, urum velint effe præceptum, quod inflituunt, an confilium? Sa.Eft. La. Ar iftud paulo ante forther negabas, Etenim qui non vult fuam constitutionem quenquam ad vllum crimen adfringere, nimirum vul eam effe confilium, non praceptum. Sa. Verum. fed non expedit hoe feire vulgus, ne protinus climitent effe confilium, quod servare non liber. La, At quid interim facies tot infirmis conscientiis tam misere confusis tuo filentie? Verum age, die mihi nullisne notis dofti deprehendere poffunt, utrum confilii vim habeat conflitutio, an præcepti? res effe de- Sa. Poffunt, ficut sudivi. La. Non licet feire myfterium?

elarat prov.

Sa. Licet, nifi velis effutire. La. Ab, (a)pisci dixeris. Sa, Quum nihil audis nifi, bortamur, ordinamus mandanus, confilium eft : quum audis jubemus, diftrice przcipimus, p zfertim fiaccedant mina excommunicationis, praceptum eft. La, Quid fi debeam pifteri meo, quumq; folvendo non fim, fugere malim, quam conjici in carcerem, num pecco criminaliter? Sa. Non arbitror, nisi dest solvendi voluntas. La. Cur igitur excommunicor? Sa. Istud fulmen territat improbos, non adurit innocentes. Scis enim & apud priscos Romanos fuiffe leges diras, acminaces, fed in hoc iplum tantummodò latas, qualis illa fertur è duodecim tabulis, (b) de diffecando corpore debitoris, cujus ideò nullum extat exemplum, quod non in ulum, fed ad terrorem effet prodita. Jam ut fulmen non agit in ceram, aut linum, fed in as, its tales excommunicationes non agunt in mileros, sed in contumaces. Et tamen, ut ingenue dicam, in bujulmodi frivolis adhibere fulmen à Christo traditum, propemodum effe videtur quod vereres dicebant in lente unguentum. La. Num idem jus patrifamilias in sua domo, quod epilcopo in lua direcche Sa. Arbitror pro proportione. La. Er hujus præscripta similiter obligant? Sa. Quidni? La. Edico, ne quis vescatur capis. Quomodo periclitatur apud Deum qui non paruerit? Sa. Iple viderit, La. Poftbac non dicam meis pracipio, sed admoneo, Sa. Sapies La. Verum perspicio vicinum meum proximum effe periculo, & arreptum clam admoneo, ut fele subducat ab febriolorum & aleatorum commercio; ille monitorem aspernatus, perditius incipit vivere quam antes, num hicillum obfiringit admoni-

SVi'e Aulum Gellium de pœna talionis,

admonitio? Sa. Videtur. La. Igitur neque confulendo negs exhortando fugimus I queum. Sa. Imo non adfert laqueum admonitio, fed admonitionis argumentum. Etenim 6 frater, admonitus ut crepidis uteretur. negligeret, nulle erimine teneretur. La. Non bic percontabor, quantum obligent præferipta medicorum. Votum obstringit ad pænam gehenna? Sa. Maxime . La. Omne? Sa. Omniffimum, mode fic licitum, legitimum, ac liberum. La. Quid appellas liberum? Sa. Quod nulla extorfit necessitat. La. Quid eft mecefficas? Sa. Eft metus cadens in conftantem virum. La. Etiam in Stoicum quem Si frattus illabatur orbis, Impavidum ferient vuine? Sa. Iltum Stoicum mihi oftende, & respodeba. La. Sed extra jocum, num famis aut infamiz metus cadit in constantem virum? Sa. Quidni? La, Si filis nondum emancipara, clam nubat infciis parentibus, nec paffuris fe fciant, legitimum erit vorum? Sa. Erit. La. An fit nelcio, certe fi qua funt, boc eft unum ex illorum numero que licet vera fint tamen ob scandalum imbecillium, filenda func. Quid fi virgo, que ex autoritate parentum contraxit matrimonium cum sponso, clam & invitis parentibus, voto femet addicat collegio fancte Clara, eritne lichtum & legitimum? Sa. Si fuerit folenne. La. Num folenne eft quod in agro fir, in obscuro monasteriolo? Sa. Sic habetur. La.& eadem domi paucis testibus, voto profiteatur perpetuam co poris integritatem, non erit legitimum? Sa Non. La. Quamobrem? Sa. Quia fanctius votum obstat, La. Eadern puella fi vendat agellum, valebit contradus? Su. Non opinor. La. Et valebit, fi feipfam dederit in potestatem alienam? Sa. Si se Deo dicaverir. La. An non & votum privatum dicat hominem Deo ? Et qui fuscipit fandum conjugit facramentum nonne se dicar Deo? Et quos Deus jungit, dicant se disbolo? De solis conjugibus dixit Dominus Quod Deus junxit, homo ne separet Ad hac, qui adolescens viz dum pubefcens, aue puella fimplex, minis parentum, favitia tutorum, improbis instinctibus Monachorum, blanditils & odiis protruditur in monafterium, num liberum eft votum? Sa. Si fint (a) doli capaces. La. Ea atas maxime capax est doli, ut cui facillime possis imponere · Quid si proponam in animo diebus veneris abstinere à vino, perinde obstringie propositum ut votum? Sa. Non arbitror. La. Quid igitur interest inter certum propositum, & votum tacità cogitatione conceptum? Sa. Animus obligandi, La. Negabas ante, hie valere animum. Propono & queam, &

t

n

n

n

d

C

si

Te

cu

ci

bu In

in

Id

in

no

D

ed

Sa

Tec

pra

tot

fto

Q

Ec

his

qu:

lice

per

no

nec

to c

fuer

TH C

112.

& i

nd e

luapte

voveo, five queam five non queam? Sa. Habes, La. Habeo nebulas in pariete depictas, hoc eft,nihil. Eft ignur & in prepolito dispicienda materia ratio? Sa. Opinor. La. Et ut illic à legis, ita bic à voti nomine cavendum? Sa. Rede. La. Si Romanus pontifex ftatueret, ne quis jungat matrireonium intra leptimum prepinquitatis gradum, admitteret crimen qui duceret cognatum gradu fexto? Sa. Opinor: certe periclicaretu. La, Quid fi Episcopus fuis edicerer, ne quis baberet rem cum uxore, nifi die Luna, Jovis & Sabbati, committeret crimen, qui clam aliis diebus meretur uxore? Sa. Arbitror, La. Quid fi ediceret ne quis bulbis vesceretur? Sa. Quid iftuc ad pietatem ? La. Quia bulbi provocant libidinem, Quod de (b) bulbis dico, idem didum pura de erucis, Sa. Hæreo. La. Quid hæres funde eft humanis legibus obligandi vis ? Sa. Ex dictis Pauli ; Obedite prapofitis veftris. La, Hincigitur obligat omnes Episcogenus, & dite prapojito continuito ? Sa. Modo fit aqua, bulbus & c. porum, ac Mogistratuum conflitutio ? Sa. Modo fit aqua, ruca prove- jufta & legitime lata, La. Sed iftius rei quis erit judex? Sa. Ipfe qui condidit. Nam ejus est interpretari, cujus est dius falaces condere legem. La. Ergo citra delectum eft obediendam quibuffibet conftitutionibus. Sa. Opiner. La. Quie fi prapolitus Rultus & impius ferat legem impiam & iniquam, iphus judicio ftandum erit, & populus, eui nullum eft judicandi jus, obtemperabit? Sa. Quorfum attinet ea fomniare qua non fiunt ? La. Qui subvenit parenti, non subventurus nif dex cogeret, num implevit legem? Sa. Non arbi-

> tror. La. Quific? Primum non latisfacitanimo ejus qui condidit legem, deinde voluntati impie addit hypocri-

> fim. La. Qui jejunar, non jejunacurus nifi praciperer Re-

elefia, num farisfacit legi ? Sa. Muras & autorem legis, &

materism, La, Confer igitur Jud zum fic jejunantem diebus

præfcripcis, ut ni lex hunc adigat non fit jejunaturus, cum

Christiano servate jejunium, ab hominibus indidum baud-

ausquem fervaturo fi legem tollas; aut fi mavis Judzum

abftinentem à carne fuilla, & Christianum abstinentem à

carnibus & lactartis die Veneris, Sa. Infirmitati nonnibil

reluctanti legi,puto paratam effe veniam; certo proposito le-

gem averfanti, & obmurmuranti non item. La Atqui fater

ris leges divinas non semper obligare ad rænam gebenna.

Sa. Quid ni facear? La. Nec audes faceri elle legem huma-

nam que non oblegat ad eandem pernam, (ed hominem re-

linguis in ancipiti? Videris igitur aliquanto plus tribuire

legibus hominum, quam Dei, Mendacium, & obtre datio

& Capis' eft cat Venere. Unde Ovi-Vecat cru-CAS.

fuante natura funt mals, & à Deo probibita, & tamen fateris effe allquod mendacii & obcrectacionis genus, quod non obliger ad ponam gehennæ ; nec andes eum qui quomodocung; velcitur carnibus in die Veneris, liberare a poena gehenna. Sa. Non eft meum quenquam sbfolyere, aut damnare. La. Si divinz leges & humanz pariter obffringunt, quid igitur intereft inter has & illas ? Sa. Nimirum guod qui violat legem humanam, immediate peccat adverfis hominem, (fi mihi concedis Scholafticorum flosculis uri) mediate adversus Deums qui violat legem divisam, contrà. La. Quid refert, utrum priùs miscueris acetum an binthium, quum mibi utrumque fit ebibendum? Aut quid refert utrum lapis à me vulnerato repercuffus feriat amicum, an ordine verfo ? Sa. Hoc didiei. La. Et fi ex materia, circumftantifque fumitur obligandi modus in utrifq; legibus, quid interest inter ausoritatem Dei & hominum? Sa. Impia percontatio. La. Attamen multi credunt plurimum intereffe. Deus tulit legem per Molen, nec licet violare, Idem fert leges per Pontifices, aur certe Concilium, quid intereft inter has & illas ? Lex Mofis per hominem, leges noftræ per homines. Et videtur minus ponderis habere quæ Deustulit per unum Molen, quam que Spiritus fanctus edit per frequens episcoporum, & eruditorum concilium. Sa. De spiritu Mosis dubitare non licet, La. Pavlus in Epi-Teoporum vicem vonite Quid igitur interest inter Pauli przcepta, & cujuflibet episcopi ? Sa. Quia fine controverfia Paulus feripfit efflatus fpiritu, La. Hac feriptorum autoritas, quoufq; fe portigit ? Sa. Arbitror non ultra Apofolos, nisi quod conciliorum est inviolara auteritas. La. Quare de Pauli spiritu dubitare non licet ? Sa. Quia obstat Ecclefiz confensus, La. De Episoopis dubitare licet ? Sa. De his nibil temere fuspicandum, nifi res ipla palam clamitet questum, aut impletatem. La, Quid de Conciliis ? Sa. Non licet, fi fuerint rite & per Spiritum fandum congregata, peracaque. La. Eft igitur sliquod concilium in quod ifta non competunt ? Sa. Effe poteft. Quod ni effet, Theologi nequiquam adderent hanc exceptionem, La. Videtur igitur, & de concilies dubitari poffe, Sa. Non arbitror, posteaquam fuerine Christianarum gentium judicio confensugs recepw comprobataque. La. Postesquam excessimus (a) pomz- 4 Id eft, Itiz, quibus Deus voluit circumferibi facrolanctam illam mites pra-& inviolabilem (cripturæ autoritatem, videtur mibi, & ali- fcriptos. ud elle discrimen legum divinarum & humanaru, Sa Quod?

La. Leges Diving funt immutabiles, nifi fi que funt eint generis, ut fignificandi coercendive gratia videantur ad tempus darz, quas & Propheta defituras juxta carnalem fenfum pradixerunt, & Apostoli jam omittendas docuerunt. Deindesinter leges humanas existunt nonnunguam inique ftultaque & pettilentes,unde & abrogantur vel autoritate superiorum, vel consentiente neglectu populi. Tale nihil eft in legibus divinis. Rurius humana lex suapre sponte ceffar, ubi ceffarit caufa propter quam lata eft : yeluti fi constitutio juberet fingulos quotannis aliquid conferrein Aruduram templi, templo absoluto ceffat rigor legis. Al hac lex ab hominibus lata non et lex, nifi fuerit utentium confensu comprobata. Lex divina, nec expendi debet, nec potest abrogari. Quanquam & Moses legem laturus, suffragia populi collegir, non quod hoc effer neceffe, fed utillos magis haberet obnoxios. Impudens enim est legem conzemnere, quam tuo fuffragio comprobaris: postremò, quum leges bominum, que fere corporalis præscribunt, pædagogi fint ad pietatem, ceffare videntur, ubi quis profecit al spiritus robur, ut jam talibus cancellis non egeat, modo pro vitili vitetur fcandalum infirmorum, non malitiose fuperflitioforum. Velut fi pater præferibat filiz impuberi, ne bibat vinum, quo tutior fit illius virginitas, usque ad nupias; quum adoleverit, jamque virotradita fuerit, non tenetur pracepto patris. Multa leges habent le inftar pharmacorum, ca verò mutantur & cedunt pro re nata, ipfis etiam medicis approbantibus, qui fi femper iildem uterentur itmediis à veceribus prodicis, plures occiderent quam fansrent. Sa. Mu'ta tu quidem congeris, quorum nonnullaplacent, aliqua displicent, ouzdam non intelligo, La. Si lex Episcopi quastum evidenter oleat, hoc est, statuat ut finguli parochi bis in anno emant aureo ducaro jus absolvendi i calibus, quos vocant Episcopales, quò plus extorqueat à suis, optemperandum cenfes? Sa. Cenfeo, fed interim clamandum adversus legem iniquam, exclusa semper seditione. Sed unde hic mihi percontator Lanio? Tractent fabrilia fabri. La. Hujulmodi quæftionibus fæpe torquemur in convivit, interdum diarriba fervelcit ad pugnam, & languinem St. Pugnent qui volent, ego censeo leges majorum efferere renter suscipiendas, & observandas religiose, velut a Des profectas; nec effe tutum, nec effe pium, de poteffate publies finistram concipere aut ferere fuspicionem. Et 6 qui eft tyrannidis, quod tamen non cogat ad impietatem, ladu

eius

lem

CHC-

in-

uto-

Tale

POR-

ni fi

e in

Ad

nec

fuf-

til-

on-

uum

go-

t ad

pro

per-

, AC

pti-

ne-

co-

iam

18-

ıns-

pla-

E.

guli

di i

128-

Sed bri.

SA EVA-Deo ibliguid prist eft

eft ferre, quam feditiose reluctari. La. Ista quidem ratione faceor bene consultum rebus corum qui dignitare pollents & recum cenfeo, nec illis invideo. Czterum lubens audiam racionem qua consulatur & populi vel libertati, vel commodis. Sa. Deus non destituet populum suum. La. Verum ubi interim illa libertas spiritus quam Apostoli promittunt ex Evangelio, quam Paulus toties inculcat, clamans, Regnum Dei non eft efca & potus : & qued filii non fimus fub padagogo, nec amplius ferviamus elementis hujus mundi, aliaque innumera: fi tanto pluribus constitutionibus onerantur Christiani, quam Judzi, & si arctius obligant hominum leges, quam pleraque à Deo'tradita præcepta ? Sa. Dicam, Lanio. Non in hoc est Christianorum libertas, ut liceat illis facere, quæ velint, liberis à constitutionibus bumanis, sed quod ex fervore spiritus, ad omnia prompti, lubentes & alacres ea faciunt quæ præscribuntur, nimirum filii potius, quam fervi. La. Expedite: fed erant & fab lege Mosaica filii, & funt sub Evangelio fervi, atq; aded vercor ne maxima pars hominum; fiquidem fervi funt qui lege coadi fuum officium faciunt. Quid izitur difcriminis inter novam & vererem? Sa. Meo judicio multum interest. Quod verus sub involucris docuit, nova sub oculos posuit : quod illa sub anigmatibus prædixit, hac dilucidius oftendit : quod illa subobscure promisis, hac exhibut maxima quidem ex parte. Illa tradita erat uni genti, hæc ex æquo docet omnes falutem : illa paucis prophetis & eximis viris impartilt infignemillam & spiritualem gratiam, hæc omne donorum genus largiter effudit in omnium ætatum, lexuum & nationum homines, linguas, fanationes, prophetias, miracula. La. Ubi nunc igitur itta ? Sa. Cefsarunt, non interierunt, vel quia non est opus, jam evulgata Chisti doctrina, vel quia pleriq; titulo tantum Christiani, fide, quæest miraculorum architectrix, caremus; La. Si proprer incredulos, ac diffidentes opus est miraculis, talium nunc plena funt omnia. Sa. Eft incrudelicas simpliciter errans, qualis erat Judzorum obmurmurantium Petro, quod Cornelii familiam recepisset ad Evangelii gratiam; qualis erat gentium, quæ religionem, quam à majoribus acceperant, putabant effe falutiferam, et Apostolorum doctrinam elle superstitionem peregrinam; hi conspectis miraculis conversi funt. Nunc qui diffidunt Evangelio, tanta luce per univerlum orbem corulcante, non simpliciter errant, fed exezeati malls affectibus nolunt int :lligere, ut bene agant, hos nulls miracula reduce-

reducerent ad mentem meliorem. Et fanandi tempus nune eft, punienci poit futurum eft. La, Quanquam multa dixisti fatis probabiliter, tamen mihi propolitum elt non fidere salsamentario, sed adibo Theologum quendam eximie doctum; quicquid is de fingulis pronunciaverit, coeleftis oracu i vice fuerit. Sa. Quis ifte ? Pharetrius ? La. Ille simpliciter delirat, & ante annos dignus qui concionetur deliris aniculis. Sa. Bliceus ? La. An ego tam loquaci sophista credam? Sa. Amphicolus? La. Nunquam ei credam in solvendis quæftionibus, cui meo malo credidi carnes meas. An ille bona fide solvet problemats, qui pessima fide nondum solvit pecuniam ? Sa. Lemnatius ? La. Non utor cacis ad indicandam viam. Sa. Quis igitur ? La. Si scire vis, Cephalus eft, vir trium linguarum & omnis politioris literatura perpulchre gnarus, tum, in facris voluminibus & vetuftis Theologis din ftudioleq; verlatus. Sa. Dabo reclius confilium. Eas ad inferos, illic invenies Rabbinum Druinum, qui Tenedia bipenni diffecadit omnes tuas quæftiunculas. Sa. Tu præi, quò mihi viam appares. Sa. Sed extra jocum. Eftne verum quod narras, daram potestatem vescendi carnibus ? La. Ludebim te, ut urerem. Et fi Romanus pontifex id vellet maxime, ordo salsamentariorum moveret seditionem : deinde mundus est plenus Pharifaicis hominibus, qui non alia re fibi possunt vendicare sanctimoniam, nisi talibus observatiunculis; hi nec paterentur fibi ditrahi jam partam gloriam, nec finerent minoribus plus effe libertatis, quam ipas fuit. Ne in lanionum quidem rem effet, permitti liberu quarumlibet rerum elum; Tum enim varius effet eventus nottræ negotiationis, nunc certius eft lucrum, & (a) minus alex, minulq; laborum. Sa. Veriffima prædicas, sed cadem incommoditas ad nos rediret, La. Gaudeo tandem inventum aliquid, in quo salsamentario cum lanione conveniar. Jam, ut incipiam & iple feriò loqui, quemadmodum fortaffis expediret populum Christianum paucioribus conftitutiunculis obstringi, præfertim fi que non multum, aut nihil conducunt ad pieratem, ne dicam off ciunt; ira nonlibet ab iftis fare, qui omnes omnium hominum conflicutiones rejiciunt, neq; flocci faciunt. Imò ob hoc ipfum multa faciunt, quia præcep um eft, ne faciant. Attamen demirari non poffem in plerifque rebus prapoftera morralium judicia. Sa. Idem necego fatis admirari poffum. La. Coelum terræ miscemus, fi quid periculi suspicamur, ne quid decedat ponderis facerdotum confitutionibus, autoritatique, & dormitamus quum imminer evidens periculum, ne tandum tribuamu

a'nest minus periculi.

n

buamus hominum autoricati, ut autoricati divina minus tribuatur, quam oportet. Sic à Scylla declinamus, ut non meruamus Charybdin, malum exiciabilius. Deberur episcopis suus honos, quis negat ? præsertim si agunt quod dicuntur. Sed impium eft, honores foli Dao debitos transferre in homines, & dum impense revere nur hominem, parum revereri Deun, Honorandus Deus in proximo, venerandus in proximo, sed interim adhibenda cautio, ne Deus per hanc occasionem suo fraudetur honore, Sa. Itidem videmus multos in tantum fidere corporalibus ceremoniis, ut his freti negligant ea que funt vere pieratis, fuis meritis arrogantes, quod est divinæ largitatis, & ibi confistentes, unde gradus erat ad perfectiora, & ex his rebus proximu calumniantes, que per le nec bone funt, nec male. La. Quin in eadem re quum duo fint, quorum alterum altero præftantius, semper deterioris est nobis potior ratio. Corpus & que corporis funt, ubique pluris fiunt, quam ea que funt animi. Et hominem occidisse, pro gravi crimine ducitur, ut eft; at peftifera doarina vipereis inftinaibus corrupisse mentem hominis, ludus eft. Si facerdos alar capillicium, aut vestem sumar hominis prophani, rapitur in carcerem. acriter punitur; fi bibat in lupanari, fi scorretur, fi ludat aleam, fi vitiet alienas uxores, fi nihil attingat facra lectionis, tamen columna eft Ecclesia. Non excuso mutatam veftem, fed accuso praposterum judicium. Sa. Imò fi non persolvat penfum precum horariarum, paratum eft anathema; fi fæneretur, fi fimoniam admittat, impune est. La. Si quis videat Carthufianum aliter vestitum, aut vescentem carnibus, quam exectatur, quam horret, quam timet, ne terra dehiscens, & spectatorem & spectatum absorbeat ? idem fi videat eum temulentum, mendacibus verbis in famam aliorum debacchantem, manifeltis dolis imponentem tenui vicino, nemo perinde abominatur. Sa. Veluti fiquis videst Franciscanum enodi cingulo cinctum, aut Augustinensem non corio, fed lana cinctum, aut discinctum Carmelitam, aut eindum Rhodienfem. Rurfus, fi percalceatum Franci-

scanom, aut semicalceatum Cruciferum, nonne concitaret a Idest,
(a) Tyria, quod dici solet,maria ? La. Imò nuper apud nes summos tuex duabus seminis quarum utrass dixisses prudentem, altera multus vide aborciti, altera concidir syncope, quòd cospicerent Canonica proverbiam quendam saris virginibus prætectum in propinqua vicinia, sed tamen in publico, obambulare, qui vestem lineam non haberet testam nigro pallio. At eædeni crebrò vide-

2

łi

re

0-

i-

is

1-

addam cætera, negullam fentiebant naufeam. Sa. Sexui fortaffis debetur venia. Opinor tibi notum Polythrescum. Is zerotabat periculose, phthifis erat. Medici diu suaferat ut vesceretur ovis, & lactariis, sed fruftra : eodem cohortabatur episcopus : ille quum effer vir non indocus & Theologiz Baccalaureus, videbatur citius emoriturus, quam utriusque medici confilio morem gesturus. Ira visum est medicis, & amicis, ut falleretur, parata eft sorbitio ex ovis & lace caprino, dictum eft lac amygdalinum. Ille lubens comedit, & idem sliquot diebus faciens, cœpit habere meliuscule, donee puella quadam fucum prodidit. Ibi cœpit quod comederat revomere, Atidem superftitiosus in laste, nulla religione commotus est quò minus abjuraret pecuniam mihi debitam. Nam chirographum simpliciter exhibitum, clam ungui sciderat. Delatum eft jusjurandum, ego illi cessi. Is verò tam non gravatim recepit, ut optare videretur quotidianas ejulmoni delationes. Quid hoe judicio perversius? Peccabat adversus mentem Ecclesia, qui bie non obremperarit facerdoti, & medicis : & in perjurio manifesto firmam habebat conscientiam, tam infirmus in la-&e. La. Hic mihi fucourrit fabula, quam nuper Dominicanus quidam narravit in concione frequentiffima, quo fermenis amaritudinem (nam die Parasceues exponebat mortem Domini) jucundiore narratione dilueret. Virglnem facram oppresserat adolescens, uteri tumor arguit factum, 4 Quyn fa. convocatus eft virginum chorus, præcedit Abbatiffa, Accuaum nega - fara eft. (a) Inficiali statui non erat locus, argumentum etur. Qualita rat necessarium. Confugit ad statum qualitatis, nis mavis tranflationis. Opprefla fum à valentiore. At saltem exclamaffes. Fecifiem, inquit, sed in dormitorio nefas eft felveau; tranfla-re filentium. Sit hæc fabula, modò fateamur boc ftultiora tionis, quum geri permulta. Nunc dicom quod his oculis vidi. Nomen hominis, lociq; filebitur. Habebam affinem Priorem Abbati proximum, ordinis Benedictini, fed ex corum numero, qui non vescuntur carnibus nifi extra locum, quem appellant magnum refectorium. Habebatur doctus, & ipie volebat haberi, annos natus fere quinquaginta, Certare poculis, & hiserescere vino, erat illi quotidianum. Duodecimo quoque die adibat thermas publicas, illic dabatur opera

purgandis renibus. Sa. Erat unde id fieret ? La. Poffidebat annue sexcentos florenos. Sa. O paupertatem optabilem ! La: Ex vino & Venere incidit in phthifin. Desperantibus

tis, quum defenditur nt jure facnlpa facti transfertur in alum.

me

bik

mo

pai

Sa.

fub

tu.

20

ba

ne

qu

pr

tis

ft

60

re

fa

rê

\$

m

PI

n

V

S

la

ct

fo

di

d

vi

CL

d

R

Lu

medicis, Abbas imperabat elum carnium, addens illud terribile verbum, sub pæna inobedientia. Ille vix adigi potuit ur moriens guttaret carnes, à quibus tor annis non abhorruera. Sa. Prior tali Abbate dignus : divino tamen quos dicas. nam eandem fabulam & ab aliis audire memini. La. Diving. St. Nonne Abbas est prægrandi obeloque corpore, lingua hbblæfa? Prior humiliore statura, fed erecta, gracili vulm. La. Divinafti, Sa. Accipe par pari relatum. Audies quod nuper iple vidi, cuiq; non interfui folum, verum etiam propemodum præfui. Erant duz monacha quæ vifebant cognatos suos. Ubi veniffent quò volebant, famulus per oblivionem reliquerat codicem precum, juxta confueradinem ordinis & loci in que vivebant. Deum immortalem, quanta illic perturbatio! Non audebant coenare nisi dicis precibus vespertinis, nec sustinebant ex alio codice dicere quam ex suo. Interim tota domus coenaturiebat, Quid multis ? Canterio recurrit famulus, sub multam noctem adfertrelictum codicem. Dicuntur preces, vixq; ad decimam sænavimvs, La. Hactenus nihil audio quod fit magnoperè reprehendendum, Sa. Nimirum, dimidium duntaxat audifti fabulz. Inter coenandum coeperunt illz virgines hilarescere vino, tandem risu soluto, jocis parum pudicis perftrepuit convivium, sed nemo licentius egit quam illa, qua nili dictis ex ordinis forma precibus coenare noluerunt. A convivio lufus, chorez, cantilenz; reliqua non audeo commemorare, sed plane vereor, ne quid ea noche patratum sit parum virgineum, nisi me fallebant procemia, lascivi lusus, nutus, & fuavis. La. Istam perversitatem non tam imputo virginibus, quam facerdotibus earum curam gerentibus. Sedage, fabulam fabula penfabo, quin potius audies ocularam historiam. Hisce diebus aliquot conjecti sunt in carcerem, quod aufi fint die Dominico panem coquere, quum forte deeffet. Equidem non dampo factum, fed excutio judicium. Aliquanto polt, die Dominico, qui vul de Palmarum dicitur, forte erat cur vicus propinques mihi effet adeuns dus. Ibitum ad horam diei ferme quartam à prandio, obviam habeo, ridiculumne dicam, an milerandum fpectaculum, arbitror nulla Bacehanalia plus habuiffe turpitudinis, Alii vacillabant buc illuc vino, non aliter quain navis deftitura rectore jactatur ventis & fluctibus. Erant qui complexi brachium alterius suftinebant laplantem, fed ipfi parum firmi; alii subinde cadebant, zgreque lurgebs at ; nonnulli quernis frondibus erant coronati, V 4 Sa. Magis

8.

Senior quidam(b) S lenum agens, farcinæ in morem fublimis

a Haffæ vitex quas. gentes Bacchanalia. b Silenus apud Virg. nex Epicureus : eft &

Bacchi.

gestabant a-gestabatur humeris, eo gestu quo solent olim efferri cadavera, pedibus eo porrectis quò ibat, nifi quòd pronus bajulabatur, ne vomitu præfocaretur fupinus . Is mifere convomebat furas, & calcaneos extremorum bajulorum. Nec inter bainducitur fe- julos quisquam erat fobrius, plerig; ridebant, sed figut facile diceres mentem abeffe. Bacchi furor habebat omnes. Atque Deus comes hac pompa civitatem ingreffi funt, idq; clara luce. Sa. Unde collegerant cam infaniam; La. In vico propinquo vinu paulo vilius venditur quain vrbe, cò se contulerant aliquot combibones, quò viliùs infanirent, sed largiùs. Non enim minus impensum est pecuniz, sed plus contractu est dementiz. Hi fi guffaffent ovum, velut admiflo parricidio pertractifuiffent in carcerem ; quum præter omiffam facram concionem,prater negle das preces velpertinas in die tam facrato, tantu intéperantiz publicitus effet admiffum, nemo punit, nemo derestatus est. Sa. Atqui ne ifthuc tantopere mireris, in mediis urbibus, in popinis templo proximis, diebus qualibet festis, potatur, cantatur, faltatur, pugnatur,tanto ftrepitu, tantoq; tumultugut nec facru peragi, nec facra concio poffit exaudiri. Icidem fi eodem tempore consuiffent colceum, aut fi die Veneris guftaffent fuillam, capitis accerferentur. Et tamen dies Dominicus ob hoc poriffimu eft inftitutus, quo vacaret audire doctrinam Evangelicam : & ideo vetitum consuere calceos, ut fit orium concinpandisanimis. An non hac minigdiciorú perversitas ? La. Prodigio a. Jam in iplo jejunii przscripto quum duo fint, alterum abitinentia cibi, alterum delectus cibi; nemo nescit prius illud præcepti divini, aut cent juxta præceptum divinum effe; Alterum verò non folum bumanum, verum etiam propemodum pugnans cum Apostolica doctrina,ucungihoc exculamus, tamé bic quoque przpoftero judicio, cœnare vulgò impune eft, guftaffe cibu ab homine veritu, à Deo permiffum, & item ab Apostolis, capitale eft ; Jejunium tameth non conftat effe certo præceptum ab Apostolis, tamen illorum exemplis, ac literis commendatum eft; at interdictum ciborum elum, quos Deus creavit ad ve fcendum cum gratiarum actione, ut tueamur apud judicem

eld eft, ar- Paulum, quot (c) lemmaris eft o pus ? Er tamen toto paffim orbe conatur affatim, nullus offenditur! fi valetudinarius gugumen: 15, sed proprie fter pullum gallinaceum, periclicatur Christiana religio. In argi metam Anglia vulgus quadragesima tempore justam conam appar na diciter, rat alternis diebus, nemo miratur; fi febri periclicans tente attingere .La.

imis ada-

ula-

me-

cilè

que

Det

au-

em-

nus Hi

Cent

in-

de-

diis

tis,

g;

iri.

Ve-

ies

10-

1

14-

Z-

le-

rte

IU-

ica

le-

11-

ale

m

10

Ip

4

tů

attingere jus pulli, plusquam facrilegium admiffum videretur. Apud coldem in quadragelima, quo jejunio ut nihil antiquius,ita nihil fanctius habitu est apud Christianos, impune cenatur ut dixi : fi tentes idem extra quadragefimam die Veneris nemo feret. Si quæras quamobrem, allegant patriz cosuccudinem. Execrantur eum qui regionis negligit consuetudinem : & ipfi fibi ignoleunt, qui negligum veruftiffimam torius Ecclesiæ coluerudinem. Sa Nec probandus eft, qui fine causa negligit consuctudinem patriz in qua vivit.La. Nec ego criminor eos qui quadragefimam cum Deo, ventiéq; partinneur : fed indico præposterum de rebus judicium. Sa. Quí dies Dominicus pracipue legatur institutus, quo populus fimul conveniret ad audiendum fermonem Evangelicum, qui non audit missam, abominabilis ett, qui negligit concionem, malens pilà ludere, purus est. La. Quantum flagitium admiffum existimant, fi quis fumat Eucharistiam illotis faucibus, quum nihil trepidant, quum idem faciunt illoto animo, perversisq cupiditatibus sordidato ? Sa. Quam multi funt Sacerdotes, qui citius mortem oppetant, quam facrificent calice, & patina nondu ad Episcopo colecrara, aut quam facrificent vefte quotidiana? At inter hos qui fic affe &i funt, quam multos videmus, qui non verentur ad Sacram Meniam accedere noctis proximæ crapula adhuc temulenti ? Quanta trepidatio fi forte contigerint Corpus Domini ea manus parte quæ facro oleo contada non fuit? Quin eadem religione dispicimus ne prophanus animus offendat Dominum? La. Vafa fa. cra non attinglmus & piaculum admissum arbitramur, si id forte acciderit, & interim viva templi Sancti Spiritus quam securi violamus? Sa. Humana constitutio vetat, ne nothus. claudus, aut luscus recipiatur ad Sacra Ministeria. Hic quam fumus difficiles, & tame interim pasim recipimus indoctos, aleatores, temulentos, milites, & homicidas. Dicunt, latent nos animorum morbi. De occulris non loquor, de his loquor. qua magis in propatulo funt, quam vitia corporis. La. Sunt & Epilcopi, qui ex functionibus nihil fibl vindicant, præcer rationes aliaq; fordida; concionandi munus, quæ prima dignitas eft Episcopi,cedunt quamliber fordidis, haud quaquam faduri nifi præpoftero judiciotenerentur. Sa. Qui festu die violat ab Episcopo quopiam inflitutum, rapitur ad poenam. Et fatrapæ quidam, qui tot constitutionibus Pontificum & Conciliorum, tot fulminibus fortiter contemptis, impediunt eanonicas electiones, opprimunt immunitares Ecclefiafticorum, ne his quidem parcentes domibus, quæfovendis fenibus, agrons,

zgrotis, & egenis ex piorum hominum eleemofynis inflitutz funt, abunde Christiani fibi videntur, fi faviant in leviffimarum rerum pravaricatores. La. Praftat fatrapas missos facere, loquiq; de salsamentis & carnibus. Sa. Affentior. Redeamus igitur ad jeiunium, & pisces, Audivi Pontificum leges nominatim excipere pueros, fenes, zgrotos, invalidos, gravem laborem futtinentes, gravidas, lactantes, ac vehementer tenues. La. Idem & iple frequenter audivi. Sa. Rurfus audivi pracellentem quendam Theologum, opinor Gersoni nomen effe, hoc addere, fi quid extiterit causa paris momenti cum his quæ Pontificum leges nominatim excipiunt, fimiliter ceffare vigorem præcepti, Sunr enim corporum peculiares habitus qui reddunt capitaliorem inediam, quam morbus evidens; & funt vivia, morbive, qui non apparent, cum revera plus habeant discriminis. Proinde qui fibi notus eft, nibil opus habet consulere Sacerdotem, quemadmodum infantes non consulunt Sacerdotem, quia caula eximic illos à lege. Er qui pueros, aut vehementer senes, aut alioqui invalidos adigunt ad jejunium, aut efum piscium, bis peccant, primum adversus fraternam chiritatem, deinde adversus mentem Pontificum, qui nolune eos involvi lege, quibus observata perniciem adferret. Chriflus quicquid instituit, ad sanitatem animi & corporis inftituit. Nee ullus Pontifex fibi vendicat tantam potestatem,

ut fuß conftitutione quenquam adigat ad vitz discrimen, Deliratio, Veluti, fi quis ex inedia vespertina contrahat insomnium, id eft,levior & ob infomnium periclhetur (a) paraphronefi, fimul & adverfus Ecclefiz mentem & adverfus Dei voluntatem homicida eft ful. Principes, quories commodum eft, edita lege minantur supplicium capitale. Quid illis liceat, non definio, illud dicam, rutius facerent, fi non infligerent morrem corporis, nisi ob causas in divinis literis expressas. In odicfis Dominus longiùs avocat ab extrema linea, velut à perjurio, vetans omnino jurare ; in homicidio prohibens irafei ? nos ob humanam conftitutione ad extrema homicidillineam impellimus, quam vocamus necessitatem. Imò quoties apparet causa probabilis, charitatis eft ultro hortari proximum ad ea, que postular corpusculi imbecillitas. Et si nulla apparet causa, tamen Christiana charitatis eft, benigne interpretari, quod recto animo fieri poteft, nifi qui comedit, pra se ferat manifestum Ecclesiæ cotemptum, Contumaciter, ac feditiose vescentes reche punit Megistratus profanus, at quid quilq; domi suz pro corpusculi sanitate comedat, medicorum

dic

im

bu

20 bi

ru

U

h

CC fa

H

dicorum eft curare, non Magistratuum. Quod fi quorum improbitas hine quoes concitet tumpltum, ipfi fedeionis acceriantur, non is qui fervivit veletudini, nec Divina nec humana lege violata. Hic certe non in loco præteximus attoritatem Pontificum, quorum tanta eft humaniras, ut ubi cognorint causam haud absurdam, ultro invitent ad ca ouz pottulat valetudo, diplomatis arment adverfus malorum obtredationes. Denique per universam Italiam patiuntur in certis macellis vendi carnes, nimirum illorum falui consulentes, quos illa lex non adstringit. Quin & in concionibus facris audivi Theologos, paulo minus Pharifaicos dicere, Nihil est quod vereamini con etempore sumere panem unum, & (a) beminam vini cervifiave prop- Menfure ter imbecillitatem humani corporis. Si tantum fibi sumunt genus, sextaautoritatis, ut pro coma coenulam indulgeant validis, ides rii dimidium. contra præceptum Ecclesiæ, quæ jejunium indixit, non cœmlam, cur non audent justam coenam permittere iis, quoum imbecillisas hoc requirie, & Pontifices expreffis caufis declararunt fibi placere? Dicatur zelus, fi quis duritis tradecorpus luum, nam fibi quisque notus eft : at ubi pietas, ubi charieas istorum, qui contra legem natura, contra legem Dei, contra sensum legis Pontificia fratrem imbeckem, spiritu promptum, copusculo infirmum, ad morrem adigunt, aut morbum morte duriorem ? La. Suggerit mihi tua commemoratio quiddam quod ante biennium vidi, Erotem nosti, virum jam natu grandem, videlicet fexagenarium, valetudine plufquam vitrea; tum quotidianis morbis, iffque atrociffimis, graviffimifque ftudiorum laboribus fic afflicts, ur vel Milonem poffine dejicere; ad hæc occul-à quadam naturæ proprietate, vel àpuero sic & abhorrens à piscium esu, & impatiens inediz, ut nunquam id tentarit absque capitis discrimine : postremò diplomatis Pontificum abunde communitus adversus Pharisaicas linguas. Is nuper, cò vocancibus amicis, inviferat civitatem (b) Eleutheropolim, non omni bld eft.libeno suo nomine respondentem. Erat autem quadrage sima ra civitas. tempus, datus est unus arq; alter dies amicorum affectibus. Interim vescebatur piscibus ne quem offenderet, cum haberet præter necefficarem à Pontifice diploma, per quod licebat vesci quibuslibet. Jam præsentiebat morbum imminentem, quem habebat familiarem, sed morte crudeliorem, parat abitum, & res urgebat, nifi maluiffet ibi decumbere. Ibi quidam sospicantes illum hoc marurius abire,

quod non ferrer elum pileium, effecerunt ut Glaucoplutus vir adprime dodus, & primæ in carepub. autoritatis, Brotem invitaret domum suam ad jentaculum. Eros jam turbæ fatur, quam in publico diversorio vitare non poterat. affensus eft, fed bac lege, ne quid effer appararis præier ova duo, quæ stans ubi comedifier, equum conscenderer, Promiffum est ica fore. Ubi co venit, paratus erat pullus galtinaccus. Bros indigne ferens, præter ova nihil attigit, & abrumpens convivium, conscendit eques deducentibus eruditis aliquot . Ejus pulli nidor nescio quemodo pervenerat ad ly cophantas. Ab his rumor sparfus ett tam atrox, ac fi decem homines fuiffent veneno necati. Nec ea civitas modo perstrepuit hac fabula, sed eodem ferme die rumor ad alias civitates transvolarat, que aberant itinere tridui. Atque ut fir, rumor aliquid veris addiderat; Erotem, ni propere fugiller, accersendum fuife ad Magistratum, Hoc ut erat falissimum, ita verum erat Glaucoplutum Magistratui expostulanti satisfecisse. Jam Eros sic affectus, ut dixi, si vel in publico carnibus vesceretur, quis deberet offindi? Et tamen in eadem civitate totam quadragefimam, sed præcipuè diebus festis, bibitur ufque ad infaniam, clamatur, faltstur, pugnatur, luditur alea proxime templum, ut facra concio non poffit audiri, & nullum eft offendiculum, Sa. Mira judiciorum perversitas. La. Accipe fabulam huic non diffimilem. Jam ferme biennium eft, quod idem Eros valendinis ergo, viferet Ferventiam, ego officii gratia comitatus fum. Divertit in ades veteris amici, cujus crebris literis fuerat evocatus. Is est vir prapotens, & illius Ecclefiz procerum unus : ventum eft ad pisces; rurlus Eres cepit, periclitari, agmen morborum erat, febris, cephalalgia, vomitus, calculus. Hofpes tameth videret graviter periclitantem amicum, non ausus est tamen carnium micam dare amico . Quamobrem ? Videbat tot causas cur liceret, viderat diploma, sed metuebat linguas hominum. profecerat morbus, ut fruftra daturus fuerit. Sa. Quid E. ros? Novi hominis ingenium, emoriatur citius, quam amicum ulla gravet invidia. La. Inclusit se cubiculo, triduum vidicavit suo more. Prandium erat ovum unum, potus aqua saccaro decocta. Simul atque se remiserat febris, conscendit equum, secum deferens commeatum Sa. Quem? La. Lac amygdalinum in laguncula, & uvas paffas in crumena. Ubi domum rediit, tum aperuit fefe calculus, totumque mensem decubuit. Et tamen hunc quoque abitum fævus, fed

sed vanus carnium rumor secutus eft, & Lutetiam usque perlatus, non fine frequenti splendidorum mendaciorum comitatu. Quod tu remedium arbitraris idoneum talibus offendiculis ? Sa. Ut in illorum capita cuncti fuas matulas effundant, & fi forte occurrant, obcuratis naribus prætereintur, quo vel fic sgnolcant fuam velaniam, La, Certe banc Pharifaicam impieratem oportebar acrius Theologorum conviciis flagellari. De hospite verò illo quid censes ? Sa. Mihi vir prudens videtur, qui norit quam frivolis de caufis quantas tragædias interdum excitet populus, La. Sic hoclane prudenter factum, & boni viri metum civiliter interpretemur ; at quam multi funt, qui cum in fimili cafu fratrem mori patiantur, Ecclefiz confuetudinem & populi scandalum prætexunt, cæterum in vita palam dedecorosa, quam agunt in commeffationibus, in amoribus, in luxu, in ono, in fummo contemptu facrorum studiorum, in rapinis, smoniis, & fraudibus, nihil formidant populi scandalum !Sa. Omnino tales sunt quidam. Quod itti pietatem appellant, immanis & impia crudelitas est, Sed illi mihi videntur endeliores, qui non ex occasione relinquunt hominem in periculo, sed inventis periculis veluti laqueis, impellunt multos in corporis animique manifestum discrimen, præsertim nulla publica autoritate pollentes. La. Expecto quid dicas. Sa. Ante annos triginta vixi Lutetiz, in collegio cui cognomen ab aceto. La. (a) Sapientiz vocabulum au- a Alludit ad die. Quid verò narras? Vixit salsamentarius in eo colle- jocu plaugio tam acido ? Non mirum igitur fi tantum tenet que ne acetu in thionum Theologicarum, Nam illic, ut audio, pariete s ipfi pedore? De mentem habent Theologicam. Sa. Sic eft, ut dicis : ego ta- acri ingenio men præter corpus peffimis infectum humoribus, & pedi-dicimus. culorum largiffimam coplam, nihil illinc extuli. Verum ut pergam, quod cœpi. In eo collegio tum regnabat Joannes Standoneus vir in quo non damnaffes affectum, fed judicium emnino defiderafles. Erenim qued iple memor adotelcentia, quam cum extrema paupertate tranfegerat, rationem habebat pauperum, vehementer probari deber. Et fi juvenum inopiam hattenus fablevaffet, ut boneftis ftudis suppeteret rerum ulus, non ad lasciviam exuberaret copia, laudem merebatur. Cætein quod rem aggreffus eft cubitu tam duro, victu tam alpero parcoque, vigiliis, ac labonbus tam gravibus, ut intra annum prima experientia multos invenes, fælici indele præditos, ac ipem amplillima præ se terentes, alios neci dederir, alios cacitati, alios de-

t ne, habete

lutus

Bro-

tur

erar,

r .0-

Pro-

alti-

ab-

udi-

erat

de-

650

lias -

e ut

fu-

fal-

CI-

vel

Et

a-

3-

n-

ra

G-

2

it.

mentiz, nonnullos et leprz, quorum aliquot iple novi, etrte nullus omnium pon periclitarus eft, quis non intelligat effe crudelitatem in proximum? Nec his contentus, addit pallium & cucullam, ademit in totum elu carnium. Et bujus generis plantaria transfulit in longinquas regiones, Quod fi quilque tantum permittit fuis affectibus, quantum ille permifit, futurum elt ut iftorum fimiles totum occupent mundum. Siquidem à talibus initiis, primum one funt monafteria, que nune minitantur Pontificibus & Monarchis. In proximi, ad pierarem refipiscentis, lucro glorisri, pium eft: in vefte aut cibo gloriam quærere, Pharifaicum eft : proximorum inopiam sublevare, pieras est : prospicere ne liberalitate bonorum abutantur ad luxum disciplina eft. Czrerum in morbos, in delirationem, in mortem bis rebus impellere frarrem, crudelitas et, parricidium eft. Abest fortaffe voluntas occidendi, at non abest homicidium, Quæ igitur istis debetur venia? Nimirum quæ medico, qui per infignem imperitiam occidit zgrotum. Diceraliquis, nullus illos cogit ad hoc virægenus, sponte venium, rogant admitti, & liberum est abire pertasis. O Scythicam responsionem ! Irane postulant, ut adolescentes redius perspiciant, quid ipfis conveniat, quam vir doctus, rerum ulu tritus, & ztate provectus ? fic fefe excufet lupo qui familicum oftensa efca pellexit in retis. An qui vehementer elurienti apponat cibum infalubrem, aut lætiferum etiam, fa femet excusabit percunti? Neme te coegis edere, volens to lubens devorafti quod erat appolitum. Nonne is jurerespondear? Tu non cibum dedifti, sed venenum. Telum inges necessitas, grave tormentum fames. Auferant igitur illamignifica verba, Libera erar electio. Imò magnam vim admovet, quisquis talibus utitur tormentis. Nec ea savitia tantum perdidit tenues, fuftulit non paucos divitum filios & generola indolem depravavit. Ætatem lascivientem moderais rationibus cohibere, paternum eft. Caterum in media hyo mis rigore datur postulatibus paululum panis, potus jubetur è puteo peti,qui squam habet pestilentem, pestiferam alioqui, eriam fi nibil haberet præterrigore matutinum. Novimulsos qui valetudinem ibi contractă nec hodie poffunt excutere. Erant al iquot cubicula humili solo, putri gypso, vicinia latrinarum pestifera, in his nullus unquam habitavit, nif aut mors, aut morbus capitalis fuerit consequutus. Omino nunc mira flagrorum carnificina, etia in innoxios, Sicaiunt dedilci ferociam; ferociam appellant indolem generofiare

cer-

igat

ddie

ase.

um

cu-

lo-

12-

ai-

ro-

em

m,

10,

u,

m

rlu

i

Ú-

ac e-

0-

e.

is

to

ű,

6

guam fludio frangunt, ut cos reddant babiles Monasteriis. Quantum ibi devorabatur ovorum putrium? quantum vini putris hauriebatur? Sunt fortaffis hæc jam corrects, sed serò, videlicer iis qui perierunt, aut corpus circumferunt infectum. Neg; verò hæc commemoro quod male velim illi collegio, sed operæ pretium effe judicavi monere, ne lub umbra religionis humana favicia corrumpat ztarem imperitam ac teneram. Jam quantum ibi discatur civilitatis, aut veræ pietatis, in prælentia non excutio. viderem malitiam exuere, quicungs cucullam induunt, hortarer omnes ad cucullam. Nunc alia res est proinde non lune ad hoc vitæ genus frangendi spiritus suppullulantis ætatis; led animus magis ad pierare educandus. Mihi vix contigic ullu ingredi monasterium Cartusianorum, quin illic offenderim unum atque alteru aut fimpliciter mente captum, aut delirante. Veru jamdudum tepus est ut à tam longa digreffione redeamus ad inftitutu. La. Imo nullum est digressionis dispendium,rem ipsam egimus, nisi quid tibi forte luccurrit, quod adjiciendum putes iis, que d'illerta funt de costitutionibus humanis Sa. Mihi quidem nec humanu praceptum implere videtur, qui negligit hoc præftare, quod spectavit is qui pracepit. Etenim qui festis diebus tantu abitinet ab operibus manuariis, nec interim vacat facris, aut audiendis concionibus, violat festu diem negliges id cujus gratia festus dies inftirutus eft. Ideò enim interdictum eft opus bonum, ut feeret melius. Jam verò qui pro solitis operis vacant popinis, scortis, temulentiz, pugnis, & alez, bis violant diem festum. La. Opinor & precum facrarum penfum in hoc præfcripiu facerdotibus ac monachis, ut hac exercitatione confuelcerent suftollere mentem in Deum ; & tamen qui pensum hoc non absolvit, periclitatur. Qui tantum ore demurmurat voces, nec curat animam ad exque fonat colligere, imo ne literas quidem Rudet discere, fine quibus, que sonat, intelligi non poflunt, vir bonus habetur, ac fibi quoq; videtur. Sa. Ego multos novi facerdotes, qui piaculum inexpiabile putant, aliqua parté precum omifife, aut per errorem dixiffe de diva Virgine, quum dicendu effer de fancto Paulo. At iide pro nibilo ducebat alea, scortum & temulentia, que divinis pariter & humanis legibus vetita sunt. La. Nec paucos ego coperi, qui citius morté oppetifient, quam vel calu gultam cibo, auc dum os proluunt, delapfis in it omachum aliquot aque gutis, lacrificatient : at iide fatebatur effe fibi cum quibusdam fimultatem, ques a daretur opportunitas, occiderent ;

ald eft, ad aratrum. Nam fliva b Color in rhetoricis fentionis. Iuvenal: Dic Quintiliane colorem. Et Seneca in cotroversiis fape meminit coloris.

nec verebantur cum hoc animo ad facram Christi menfam accedere. Sa. Atqui ut jejuni facrificent, hominis praceptum eft; ut deponant iras prius quam accedant ad facram menfam, Dei præceptum. La. Jam vero de perjurie, quam præpostere judicamus ? Infamis habetur, qui jurejurando confirmavit se diffolviffe as alienam, si convincatur non diffolviffe; nec perjurium objicitur facerdoti, qui 'palam impudice vivit, quum jurejurando publice professus sit castitatem, Sa. Quin istam cantionem canis Episcoporum vicarils, qui coram altari dejerant le comperifie omnes quos offerant initiandos idoneos ztate, scientia & moribus, quum aliquories inter hos vix duo trefve fint tolerabiles, plurimi vix (a) ad stivamidonei ? La. Vocatur ad pœname pars aratri. qui commotus aliqua caufa pejerat; & non puniuntur, qui terrio cuique verbo admiscent perjurium. Sa. Isti non juest ratio de- rant ex animo. La. (b) Eodem colore patrocineris licebit ei, qui hominem occidit non ex animo. Pejerare nec joco nec feriò fas eft. Et atrocius discrimen foret, fi quis joco necaret hominem, quam si commotus ira. Sa. Quid si quis ad eandem trutinam expendar jusjurandum principum. quo inangurantur ? La. Et ifta cum fint maxime feria, tamen quoniam velut ex more fiunt, non habentur pro perjurlis. Eadem est querimonia de votis. Matrimonii votum est juris fine controversia divini, & tamen dirimitur per monastica vira professionem ab hominibus repertam. Sa. Quum nullum vorum religiosius sit quam baptismi, tamen qui vestem mutat, aut locum, perinde quasi patrem veneno necarit, perquiritur, rapitur, ftringitur, nonnunquam & occiditur, propter honorem ordinis. At quorum tota vita pugnat ex diametro cum professione baptismi, quippe qui toti serviunt mammonz ventri, & hujus mundi pompis, habentur in pretio; nec his objicitur voti violati crimen, nec exprobratur, nec vocantur apoffarz, fed habentur pro Christianis. La. Simile vulgi judicium est, de benefactis, ac malefictis, degs præfidiis beatitudinis. Quanta infamia fequitur puellam lapfam ? At longe gravius crimen eft lingua mendax, & obtrectatrix, & animus odio livoreg; corruptus. Ubi non gravius punitur quamvis leve furtum, quam adulterium? Nemo lubens cum eo consuetudinem haber, qui semel furti aspersus est infamia; cum eo qui coopertus est adulteriis, pulchrum est habere familiaritatem. Spiculatori publico, qui stipendio conductus servie legibus, quemadmodum & Judex iple, nemo dignetur locare filiam 3

filiam : & non dereftantur affinitatem militis, qui tories invicis paren:ibus, & verante nonnunquam enzgiftratu fubdusit fefe ad bellum mercenarium, tot ftupris, tot raptibus, tot facrilegiis, tot homicidils, aliifq; facinoribus impurati. que vel in ipla militia, vel in profectione ad bellum, & reditu à bello committi foient, hunc generum asciscimus, hunc quovis carnifice pejorem adamat virgo, & interpretamur etiam nobilitatem quælitam scelere. Qui nummum tollit, rendet, qui fraudata moneta publica, qui monopoliis, qui usuris : qui mille technis ac frauditus tam multos spoliant, inter præcipuos habentur. Sa. Qui uni cuipiam venenum porrigur, ut venefici, dar pænas legibus: qui vinis infectis, aut oleo viciato populu inficiunt, impune faciunt. La Novigooldam monachos aded superfitiolos, ut existiment sele effe in manu diaboli, si vel casu sacra vestis absit ; nec menunt ab unguibus diaboli, fi mentiantur, a calumnientur, fi inebrientur, fi invideant. Sa. Istiulmodi licet & inter nos idioras complures videre; non credunt domum tutana à violentia cacod monis, nisi paratam habeant aquam confecratam, frondes facras ac cet um, & non metuunt fuis zdibus in quibus quotidie tor modis provocatur Deus, & colitor diabelus. La. Quam multi sunt qui magis fidunt prasidio Virginis matris, aut Christophorum, quam ipsius Christi? Matrem colent imaginibus, candelis & cantiunculis, Chriftum impia vita fortiger offendunt. Nauta cum periclicatur, Chrifti matrein, aut Chriftophorum, aut queuivis divorum citius invocat, quam ipsum Christum. Et Virginem le credunt habere propitiam; quòd illi fub noctem cantiunculam non intellectam canunt, Salve Regina : ac non perius mernunt, ne illa fe purer irrideri talibus cantiunculis, cum totus dies magnaque noctis parsillis tranfigatur obscenis fermonibus, remulentiis, & factis non referendis. Sa. Ita militi periclitanti citius in mentem venit. Georgius aut Barbara, quam Chriftus. Porrò quum nullus fit cultus divis gracior, quam imitatio factorum, quibus ipli Christo placurrent, hanc partem fortiter contemnimus. Et Antonium nobis egregie faventem fore credimus, fi illi porcos aliquorfacros alamus, fiq; ipfum cum fuo porco, igni & tintinnabulo pictum habeamus in foribus, ac lateribus ædium 3 nec metuimus, quod magis erat metuendum, ne ille male velit zdibus, in quibus regnant ea vitia, que vir lanctus. lemper fuit dereftatus. Virgini annumeramus rolariola, & Mutatrunculas duin potius annumeramus in illius gratiom

injuriam : Hujulmodi cantiunculis delectarur Christi ma-

ter, his officiis demerueris utrumque. La. Itidem morbo periclitanti citius in mentem venit fanctus Rochus aut Dionysius, quam Christus, unica salus hominum. Quin & bi qui facras literas interpretantur è suggesto, quas nemo fine fpiritus afflatu, vel intelligere rece, vel docere poreft utiliter, malunt invocare Virginis matris auxilium, quam ipfum Chriftum aut Chrifti fpiritum. Bt in hærefeos fuspicionem, vocatur, qui mutire audet adversus hanc consuetudinem, quam vocant laudabilem. Atqui laudabilier erat veterum consuetudo, quam obtinuerunt Origenes, Basilius, Chrylostomus, Cyprianus, Ambrofius, Hieronymus, Augu-Binus, qui spiritum Chrifti identidem invocant, Virginis auxilium nulquam implorant. Nec in eos fomachantur qui tam fandam consuetudinem, ex Christi & Apostolorum doctrins, ex fandorum patrum exemplis desumptam, aufi funt immutare, Sa. Similis error habet complures monachos, qui fibi persuadent Benedictum effe propitium, donec gestent illius cucullam, & pallium ; quanquam non arbieror eum virum unquam gestaffe tam (a) laciniolam, magnoque emptam veftem; nec verentur illius iram, quod In vita nihil habeant cumillo commune, La, Francisci gerpanni, quod manus est qui veltem cinericiam, & canabeum cingulum mum vide-non abjicit : vitam confer, nihil pugnantius. De plerifque tur inventu, loquor, non de omnibus. Atq; bic fermo per omnes ordinu & profestionum formas circumferri potest. Ex corrupis pparerent judiciis nascitur præpostera fiducia, & ex iisdem nascuntur prapostera scandala. Prodeat Franciscanus, coriacea zona cindus, qui calu funem fuum perdiderit ; aut Auguftinenfis laneum gekans cingulum, aut difcinctus qui cingi soleat; que futura est abominatio ? quantum periculum ne mulieres ad hoc spectaculum abortiant ? Et ex hujusmodi nugis quanta fraternæ charitatis ruptura ? quam acerba odia ? quam virulenta obtrectationes ? Adversus bac damat Dominus in Evangelio, nec minus graviter Paulus Apostolus; adversus eadem clamandum esset Theologis, & concionatoribus. Sa. Effet fane, fed in his multi funt quibus expedit talem effe populum, imo tales effe principes, tales Episcopos. Et sunt rursus qui nihile plus sapiunt in his quam populus ; aut, fi quid fapiunt, diffimulant, suo ventri consulentes potius, quam Jesu Christo, Itaque fir, ut populus undique corruptus præposteris judiciis ibi fidat ubi prælens

řĚ

aldeft,fi. nuolam, multique tamen priquo minus

poils.

prafens eft periculum, ibi trepidet ubi nihil eft periculi, ibi conquiescat, unde progrediendum erat, eò proficiat,unde erat recedendum. Ab his male ftructis, fi quid tentes convellere, clamant excitari feditionem, quafi feditio fit, fi quis viciolum corporis habitum, quem imperitus medicus diu foverit, ac propemodum verterit in naturam, conetur eximere pharmacis melioribus. Verum abrumpenda eft querimonia, que finem non babet. Et periculum fit, fi fenferie populus hoc noftrum colloquium, ne novum suscitent proverbium, quod hac cura fint fallamentario & lanioni. La. Ittis ego regeram vetus proverbium, Sape etiam est holitor valde opportuna loquutus. Nuper cum itta differerem fuper comam, malis auspiciis aderat quidam pannosus, pediculolus, luridus, vietus, exuccus, facie cadaverola, cranium vix babebat tres pilos, quoties loquebatur claudebat oculos, siebant Theologum effe. Is me vocabat discipulum Antichrifti,aliaq; multa balbutiebat, Sa. Quid ibi tu ? mutus ? La. Ego illi precabar micam fobriz mentis in tam putido cerebro, fi tamen ullum habebat cerebrum, Sa, Juvaret & illam audire fabulam ordine. La. Audies fi die Jovis veneris ach prandium, babebis vitulinam crufto incoctam, contulam, adeoq; teneram, ut possis vel exugere, Sa. Polliceor bac lege fi die Veneris apud nos prandeas : efficiam ut intelligas fallamentarios non femper velci putribus falfamentis,

FUNUS.

ARGUMENTUM.

Collequium bec in duobus idiotis d verfum mortis genus depingit, velus imagine viva, ponens ob oculos dissimilem excessum coru, qui rebus fidut commentities, & qui frem falutis fixerunt in Domini miferisordia ; obiter taxat in Georgio Balearieo ftultifimam divitum ambitionem, qui luxum at Superbiam Suam & ultra mortem preferat. Iter ad mortem durius ipsa morte. Deus voluis mortem effe tam bornbilem ne vitam facile contemnamus. Medici non folet adeffe merientibus. De monachorn ordinibus qui fai compendu causa fiultitia divitum abutuntur, quum ipsi potissimum debebant corrigere. Pompa Venetorum etiam in cer donti funere. I Cornclius vir a Vide provere pius, alie quidem sed Cirriftianieri more se ad mortem componit. verbium de

MARCOLPHUS, PHÆDRUS.

antro. A Quis Phay Md. Nde nobis Phædrus ? num (a) ex antro Tropho drus Graçis nii ? Ph. Cur ifthuc rogas ? Ma. Quia prærer mo- fonat hilaremtrittis, horridus, fqualidus torvus :in fumma, (b) nihil zem.

minus

Trophonii

UMI

Itā

na-

bo

aut

&

mo

éft

àm

fu-

ue-

rat

ius,

gu-

nis

qui

um

apfi

na-

do-

ar-

ım,

bót

er-

um

gue nú pris un-

ctâ gu-

ngi

ne

odi

rba

da-

A-

&

bus

ales

his

en-

poubi

ens

minus quam quod diceris. Ph. Si qui diutius versantur in officinis fabrorum ærariorum, aliquid nigroris fibi contrahunt, quid miraris, fi ego tot dies verfatus apud duos 2. grotantes, morientes, & lepultos, folito fum mæftior, prz-Sertim cum uterque mihi fuerit egregie charus ? Ma. Quos mihi narras sepultos ? Ph. Nosti Georgium Balearicum? Ma. Nomine duntaxat, de facie non novi, Ph. Alterum scio tibi prorfus ignotum effe. Is erat Cornelius Monties. quicum mihi plurimis jam annis interceffit ardiffima necessitudo. Ma. Mihi nunquam contigit adesse morienti. Ph. Mihi fapius quam vellem. Ma. Sed eftne mors res tam horrenda, quam vulgo prædicant ? Ph. Iter ad mortem durius, quam ipfa mors. Quod fi quis horrorem illum, & imaginationem mortis excutiat anime, magnam mali partem fibi detraxit. Breviter quicquid est cruciabile, vel in agrotatione, vel in morte, longe tolerabilius redditur, fi quis se totum rradat voluntati diving. Nam quod attinet ad fenfum mortis, quum jam animus diftrahicur à corpore, arbitror aut nullum effe, aut perquam flupidum effe fenfum, quod natura, prinfquam huc veniatur, consopiar, ac stupefaciat omnes partes sensibiles, Ma. Nascimur absque sensu nostri. Ph. Sed non absque sensu marris. Ma. Cur non itidem emorimur? Cur Deus mortem voluit effe tam cruciabilem ? Ph. Nativitatem voluit effe gravem ac periculosam marri, quò charius haberet quod peperiflet, mortem autem unicuiq; voluit effe formidabilem, ne paffim homines fibi mortem consciscerent. Etenim quum videsmus & hodie tam multos fibi manus adferre, quid cenfes futurum fi mors nihil haberet horrible ? Quoties vapulaffet fervus, aut etiam filius adolescens, quoties uxor indignaretur marito, quoties periffer res, aut aliud accidiffet qued ægre effet animo, protinus ad laqueum, ad gladium, ad fiimen, ad præcipitium, ad venenum currerent homines. Nune mortis acerbitas vitam nobis reddit chariorem ; przfertim quum medici non queant mederi semel vita defuncto. Quanquam ut non omnibus eadem est nascendi sors, ita non eft cadem omnibus mortis ratio. Quoldam cita mors protinus liberat, alii lenta morte contabescunt. Lethargici, quemadmodum & ab aspide percussi, somno consopitiscitta sensum sui moriuntur. Illud observavi, nullum esse mortis genus tam ecerbum, quin perferatur, fi quis obfirmato animo decrevicexire. Ma. Utrius mors vila est Christianior? Pb. Mihi guidem Georgii visa est honorificentior, Ma. Et-

Cur mors formidabilis fit.

amne mors habet ambitionem fuam ? Ph. Ego nunquam vidi duos tam dispari morte morientes. Si vacat audire, depingam excessum utriufque, tuum erit judicare, utra mors fit obtabilior homini Christiano, Ma. Imo te rogo, ne graveris narrare. Nam ipse nihil audiero cupidius. Ph. Ergo de Georgio prius audi. Ubi mors jam certa sui figna dederat, medicorum chorus, qui diu curarant ægrotum difsimulata vitz desperatione, coeperunt mercedem poscere. Ma. Quot erant medici ? Ph. Aliquando decem, interim duodecim, quum pauciffimi, fex. Ma. Satis erat ad occidendum, vel valentem. Ph. Numerara pecunia, clam inbmonuerunt proximos, non procul abelle mortem, curarent ea que pertinerent ad animæ salutem, nam de corporis incolumitate nihil effe spei. Per amicos intimos blande submonitus eft & zgrotus, ut corporis curam Deo committeret, ea tantum curaret, que pertinerent ad foeliciter hinc emigrandum. His auditis, mirà torvitate Georgius oculos intendit in medicos, velut indigne ferens quod ab illis destitueretur. Illi responderunt se medicos esse, non Deos; quod artis erat præftitiffe, cæterum adversus fatalem necessitatem nullam valere medicinam. His actis, abeunt in proximum cubiculum. Ma. Quid ? morantur etiam accepta mercede ? Ph. Inter illos nihil convenerat de morbi genere, alius aiebar hydropem, alius tympaniten, alius apostema in intestinis, alius alind arque aliud malum; totoque hoc tempore quo tractabant ægrotum, acerrime disceptarunt de morbi genere. Ma. Ofcelicem interim zgrotum ! Ph. Eam litem tandem ut finirent per uxorem postularunt, ut finerer exanimati corporis anatomiam fieri. Id effe honorificum, & solere vel honoris gratia fieri in magnatibus, deinde rem eam fore faluti multis, idq; ad meritorum ipfius cumulum accellurum : poftremo pollicentur suo sumpeu se commercaturos triginta missas, cessuras in commodum mortui. Id ægre quidem, sed randem blanditiis uxoris, ac propinquorum inpetratum aldeft,coneft- His adis, Subduxit fele (a) ftatio medicorum. Negant ventus ftati, enim fas elle, ur quivitæ folent opitulari, mortis fint fpe- b'ultures præfentiunt datores, aut exequiis interfint. Mox accitus eft Bernardi-eadayera: nus, vir, ut feis, reverendus, Franciscanorum cultos, qui con- unic captateffionem exciperet. Vix perada est confessio, jam aderane tores teftein zelibus turbæ quatuor ordinum, quos vulgus appellar Wultures dimendicantium. Ma. Tot (b) vultures ad unum cadaver ? cuntur. Pb. Deinde vocatus est parochus qui hominem inungeret, lac unque symbolum corporis Dominici porrigerer. Ma.

Religi-

UMI

in

T2-

2-

rz-

HOS

m?

cio

us,

ma

ori-

ors

ad

em

3m

cia-

ius

am

ra-

tu-

ur,

Va-

ris.

uic

em

let,

lim

ca-

les

å[-

na-

bon

Bu-

ane

rim

to.

ita ors

ici,

itra rtis

ni-

or ?

iți-

ane

Religiofe. Ph. Verum ibi minimum abfuit, quin inter patochum & monachos cruenta pugna fuerit orta. Ma. Apud ledum agroti ? Ph. Et quidem fpedante Chrifto. Ma. Quid excitavit rantos rumultus subito? Ph. Parochus ubi cognovie zgrotum fuiffe confesium Franciscano, negavit fe vel unctionis sacramentum, vel eucharistiam, vel sepulturam impartiturum, ni fuis auribus audiffet ægroti confeffionem, fe parochum effe, fibi pro fua ovicula reddendam Domino rationem, id non poste, si solus ignoraret arcana conscientiz. Ma. Nonne visus est zquum dicere? Ph. Non illis equidem. Nam ftrenuè reclamabant omnes, præfertim Bernardinus, & Vincentius Dominicanus. Ma. Quid adferebant? Ph. Magnis conviciis inceffebant parochum, subinde vocantes eum afinum, dignumque qui pastorem ageret porcorum Ego, inquit Vincentius, fum faera Theologia B'ccalaureus formatus, mox licentiandus, atque etiam doctoris titulo infigniendus, tu vix legis Evangelium, tantum sbest ut possis excutere fecreta conscientia. Quod fi libet effe curiofum, exquire quid agat uxor, & (a) manzares tui domi, sliaque permulta, quæ me puder referre. Ma. Quid ilfulti Manza- le, mutus ad bæc ? Ph. Mutus ! Imo diceres (b)cicadam ala correptam, Ego, inquit, Baccalaureos multo te meliores nectam è flipulis fabarum (c) : Autores & principes ordib Vide pro-num veftrorum Dominicus, & Franciscus, ubi didicerunt Philosophiam Aristorelicam, aut argumenta Thoma, aut fpeculationes Scoti? aut ubi donati funt titulo Baccalaureorum ? Irrephiltis in mundum adbuc credulum, fed paud humiles, quidam etiam docti ac pii : nidulabamini in agris ac nunquam & vicis, mox in opulentiffimas qualque civitates, & in florentiflimam civitatis partem demigraftis. Tot funt agri qui viam: faba- Paftorem slere non poffunt, ibi locus erat vestræ opera, caules habet nune nufquam adeftis, nifi in adibus divitum. Jactatis nograndes, in men Pontificum, at vestra privilegia nibil valent, nisi quum giles, ad ni. ceffat Episcopus Paftor, aut bujus vicarius. In meo templo hil minus u-nullus vest: um concionabitur, me pastore incolumi. Non tiles, quam fum Biccalaureus, nec fanctus Martinus erat, & tamen igebet Episcopum. Si quid mihi deeft doarina, à vobis non vulgo jada petam. An creditis eriamnum mundum efferam ftupidum, tum prover- ut ubicunque viderit vestem Dominici, aut Francisci, putet bium apud adeffe illorum fanctimoniam? Num veftra refert, quid sgam domi meæ ? Quid vos agatis in latebris vestris; quomodo tracteris sacras virgines, etiam populus novit. Jam quam nibilo fint vel fæliciores, vel puriores divitum domus

& Inreconres vocant ex incesto natos. verbium. a E culmis tritici nechuntur ga. Jeri, nonpallia adverfus pluad texendum. Eft Batavos.

mus, quas frequentatis, omnibus & lippis & tonforibus notissimum eft. Cziera Marcolphe non audeo referre; omnino patres illos reverendos minime reverenter tractavit. Nec erat futurus finis, ni Georgius manu mota fignum dediffer, se velle quidpiam dicere. Ægre imperratum eft, ut rixa tantilper confilesceret. Tum ægrotus; Sit pax, inquit, inter vos, tibi parocho denuò confitebor. Deinde pro ttrepitu nolarum, pro cautionibus funeralibus, pro cenotaphio, pro sepultura, numerabitur tibi pecunia priusquam exeas hane domum, neque committam ut ulla in parte de me queri postis. Ma. Num parochus recusavit tam zquam conditionem? Ph Non. Tantum obmurmurayit nonnihil de confessione, quam zgroto remist. Quid opus eft, inquit,iifdem repetendis fatigare tum agrotum, tum Sacerdotem? Si in tempore mihi confessus fuisser, fortaffis fanctius condidiffer fuum tettamentum, nunc vos videritis. Hac aquitas zgroti peffime habebat monachos, indigne ferentes cam præde partem decidi parocho. Ego tamen interceffe, fecig; ut lis sopiretur. Parochus unxit zgrotum, dedit corpus Domini, & numerata lumma discessit. Ma, Secuta eft igitur eam tempestarem tranquillitas ? Ph. Imò tempestatem hanc Exier tempeftas protinus excepit. Ma. Oblecro quid cau-(2? Ph. Audies. Confluxerant in ades quatuor ordines mendicantium, his adjunxit fele quintus cruciferoru; advertus bunc, ceu nothum, quatuor illi magno tumultu coorti funt, rogabant ubi vidiffent unquam plauftrum quinque rotarum? aut qua fronte vellent esse plures mendicantium ordines quam unt Evangeliftæ. Eadem, inquiunt, opera adducite huc mendicos omnes è pontibus, ac triviis. Ma. Quid ad hæc cruciferi? Ph. Viciflim rogabant quomodo tum inceffiffet plauftrum Ecclesiæ, cum nulius effet ordo mendicantiumideinde quum unus effet, postea tres. Nam Evangelistarum, inquiunt, numerus nibilo plus babet affinitatis cum nostris ordinibus, quam cum ales, quæ undique quatuor oftendit & Eft veheangulos. Augustinenses quis allegit in ordinem mendican um irruptio. thum? aut quis Carmelitas? Quando mendicavit Augu- 11d eft, confinus, aut quando Helias? Nam hos faciunt suorum ordi- spiratio prinum autores. Hæc aliaque multa fortiter quidem illi deto- us diffideanabant, sed soli quatuor exercituum impressionem (a) non munem hoferentes cefferunt, dira tantum minitantes, Ma Hic faltem ftem, vide effulfit tranquillitas? Ph. Imd (b) Syncretismus ille in Chiliades quintum ordinem versus eft in pugnam gladiatoriam.

Franciscanus ac Dominicanus contendebant, nec Augusti-

X 4

nentes

1ıd

4. bi

(e

1-·[-

m

ns

n

m

e-

n-

ts iz

04

m et

ui

il-

alâ res

i-

mt

ut u-

udi

ac

nqui

2, 10-

ım

plo

on

ge-

MO

m,

tet

3-

10-

am do-

nus

318.

nenses, nec Carmelicas effe germane mendicos, sed nothos, ac supposititios. Hæc rixa sic incruduit ur plane vererer, ne veniretur ad manus. Ma. Hæccine ferebat zerotus ? Ph. Non hac acts funt apud lectum, fed in atrio quod cubiculo adhærebat, voces tamen omnes ad ægrotum permanabant, neque enim mustabant, fed plenis tibiisres agebatur ; & 'feis alioqui in ægrotis aurium fenfum effe acutiorem. Ma. Quis tandem exitus belli ? Ph. Ægrotus per uxorem denunciavit, ut filerent paulisper, se compositurum hoc disfidium Itaque rogavit, ut tum quidem temporis Augustinenses & Carmelica disceterent, hoc illos nallo suo damno facturos. Nam tantundem, inquit, cibi mittetur eis domum, quantum bic daretur remanentibus. In funere verd fuffit omnes ordines adeffe, etiam quintum, atque ut zqua pecuniæ portio divideretur fingulis ; ad commune tamen convivium non adhiberentur; ne quid turbe poffet oriri. Ma. Virum (a) economicum mihi narras, qui vel moriens norit tot rerum undas componere. Ph. Phy ! Multis annis gefferat militiæ ducem. Ibi quotidianum est hujufmodi tumultus suboriri inter cobortes, Ma, Erat igitur re splendida ? Ph. Admodum, Ma. Sed male parta, ut fi grapinis, facrilegiis, extortionibus, Ph. Ita quidem vulgo faciunt duces, nec aufim dej rare, hunc fuiffe ab illorum moribus ali-

enum. Si e men satis hominem novi, magis auxit rem ingenii dexteritate quam violentia. Ma. Qu'i sic ? Ph. Collebat Arithmeticam, Ma. Quid tum postea ? Ph. Quid tum? apud principem suppurabat milirum triginta milira, quam vix effent septem millia. Deinde multis militibus nibil municipalita.

a Peritum rei domestiex sic vocat.

merabat. Ma. Næ tu mihi magnificam narras Arithmetieam. Pb. Deinde belium (b) arte ducebat, folites fimul, & & Ducut belab hoftium, & amicorum vicis, & oppidis pecuniam flipulum qui de lari menftruam : ab hoftibus, ne parerentur hoftilia ; ab sindustria micis, ut filis liceret cum hofte pacifci. Ma. Agnosco morem poferunt : Sed gerunt, vulgatum militum. Sed absolve narrationem. Ph. Bernarqui verè dinus igitur & Vincentius cum aliquot sui ordinis sodalibus bellant. e id eft. ci - remanfernnt apud ægrotum, ad reliquos miffus eft (c) combus, militare meatus. Ma. Satin' inter eos conveniebat, qui remanserunt verbum. it in præfidio ? Ph. Non usquequaque ; grunniebant nescio ideo præfidium vocat quid, de prærogativis diplomatum : fed ne non. perageredomum un-tur fabula, diffimulatum eft. Hie jam proferuntur cautiode al os de- nes tellamentaria, fiun q; flipulationes accicis teftibus, de puleranr. iis quæ inter ip os ante transegerant, Ma. Ifthæc audire geflio, Ph. Dicam fummatim, nam perlonga eft fabula. Si-

perel

pereft uxor annos mata duodequadraginta, mulier fanc proba cordataque; filii duo, alter annum natus undevigefimum, alter decimum quintum; filiz totidem, fed impubes piraque. Teftamento fic caucum erat, ut uxor, quoniam perpelli non poterat ut fieret monacha, fumeret pallium Begghinæ, id cft medium genus inter monachas, & laicas : filius natu major, quoniam nec is induci potuit ut fieret monachus. Ma. (a) Vulpes anus non capitur laqueo. Ph. Mox ab exequiis patris properaret Romam, ibique ex relaxatione Pontificis factus ante legitimam ætatem Sacerdos, totum annum fingulis diebus facrificaret in templo Vaticano pro anima patris, & facros gradus in Laterano fingulo quoque Veneris die genibus perreptaret. Ma. Sulcepit bzc libenter ? Ph. Ne dicam dolo, (b) ut afini folent farcinas impolitas. Filius minor dicaretur S. Francisco, filia ma- b Allufit ad jor S. Clara, minor Catarina Senenfi. Hoc tantum poruit Demitto anobineri : Nam Georgii mens erat, quò mogis fibi Daum riculas, ut haberet obnoxium, quinque super fiter partiri in quinq; men- iniqua mendicantium ordines : & acriter quidem adlaboratum eft, tis atellus, led atas uxoris, filique majoris, nec minis, nec blanditiis cef- vius dorfo fir. Ma. Exharedandi genus. Ph. Univerla hareditas fic e- fubit onus. rat divifa, ut detractis (c) de solido impendiis funeralibus, c Id eft, de uncia cederet uxori, cujus dimidia victitaret ipfa, dimidi- integra hæum cederet loco, cui le foret addictura, unde fi mutato có- qua affis difilio recederer, tota pecunia resideret penes eum gregem 5 citur, nonaltera uncia decideretur filio cui tamen fatim numerare- dum d vifa; tur viaticum, & quod satis effet emendo (d) diplomati, pa- uncia duorandóg; vidui annuo Romæ. Qui si mutata sententia re- affis. cularer iniciari facris ordinibus, illius uncia divideretur d Quo lice-Inter Franciscanos & Dominicanos. Et id ne fiat vereor, ret colecraadeò videbatur adolescens à sacris abhorrere. Duæ unciæ legitimum. cederent monasterio, quod excepisset filium natu minorem : binæ item monafteriis, quæ excepiffent puellas, fed hac lege, ut fi illi detre ctarent eam vicam profiteri, omnis tamen pecunia penes illos maneret incolumis. Jam una rurlus uncia decideretur Bernardino, tantundem Vincentio; dimidium unciæ Cartufianis, pro communione bonorum operum omnium quæ toto fierent ordine. Uncia & femis quæ fupererat, dift ibueretur occultis pauperibus, quos beneficio dignos judicassent Bernardinus & Vincentius. Ma. Debebas jureconsultorum more dicere, quos vel quas. Ph. His igitur verbis ftipulati funt recitato teltameto ; Gcorgi Balearice, vivus & fane metis, approbas hoc testementum quod dudumex

ve-

TO-

bot

-19c ba-

em.

em

diffli-

ımdo-

crò

qua

nen

iri.

ens nis

tu-

di-

18du-

ali-

inle-

m à

um

nueti-

8

pu-

13em

21-

bus

m-

unt

cio

re-

10-

de

ge-

·Be

ref

F

n

ex animi tui fent entia codidifii ? Approbo. Et hat eft tua fuprema & immutabilis voluntas ? ER. Megs & buc Vincentia Baccalaureum instituis ultima tua voluntatis executores ? Inflituo. Juffus est denuò subscribere. Ma. Qui potuit mories? Ph. Bernardinus rexit ægroti manum. Ma. Quid fubscripfit? Ph. Sandum Franciscum & Sandum Dominicum iratos babeat, qui tentarit binc aliquid immutare, Ma. At non metuebant actionem teftamenti inofficioli ? Ph. Ifta actio non habet locum in his que Deo dicantur, neque quisquam libenter cum Deo litem fuscipit. His peractis, uxor & liberi datis dextris zgroto, jurant fe fervaturos quod recepiffent, Pof hac coprum est agi de pompa funerali, non fine contentione. Tandem bæc vincit fententia, ut ex quinque ordinum fingulis adeffent novem, in honoré quinque voluminam Molis, & Angelorum in novem choros digestorum. Suam quifq; ordo cruce præferret, canerentq; (a) fonebres nanias. Ad hac prater cognatos conducerentur trigints, tot nummis erat venditus Dominus, (b) daduchi pullati, et honoris gratia ploratores duodecim (bic est numerus ordini Apostolico facer) comitarentur : à feretro sequeretur equus Georgii pullatus, fic ad genua alligata cervice, ur herum humi requirere videretur. Stragula hinc atque binc oftenderent insignia. Similiter et unaquaque tada et pulla veftis haberet infignia, Reponeretur autem corpus quidem iplum ad dextram altaris lummi in tumbo marmoreo, qui promineret à solo pedes quatuor, ipse in summo recumberet, Pario sculptus marmore, totus armatus à vertice ufque ad calcaneum; nec deeffet galez fuz crifta crifta erat onocrotali collum : nec clypeus lavo brachie, in quo infignia hac erant, tria capita apri filveftris aurea, Data ope- (c) in planitie argentea; nec lateri gladius inaurato cara fingit in . pulo ; nec baltheus inauratus, ac gemeis diftin dus bullis, 12. Namca- nec pedibus aurea calcaria : erat enim eques auratus : sub duceatorum pedibus haberet leopardum. Ora sepulchri titulum habeleges habet rent tali viro dignum. Cor autem separatim recondi volebat in facello divi Francisci. Intestina mandavit parocho, effe infignia, honorifice sepelienda in sacello quod est Virgini matri facrum. Ma. Funus nimirum honorificum, sed nimio costans, super metal- Venetiz vel cerdoni cuipiam plus haberetur honoris minimo impendio. Feretrum elegans dat fodalitas, & unum

> comitantur aliquando sexcenti Monachorum tunicis palliilve vestiti. Pb. Vidimus & nos, rifimusque istas pauperum ineptas glorias. Incedunt fullones & coriarii superne in-

> > fernegi

a propriè cantilenz funebres : nonuquam tamen nugas quaflibet appellamus nanias. b Tzdifeii.

fignia vitioadulterina metallum lum.

fernéque cerdones,in medio Monachi,chimæras effe diceres. nec bic alia res erat, fi vidiffes. Cautum eft & illud Georgio ut Franciscanus & Dominicanus inter fele forte decernerent, utris primus cederet locus in pompa, post hoc ezteri quoque fortirentur, ne quid hinc oriretur tumultus. Parochus & hujus clerici locum tenerent infimum, hoc eft primu. Nec enim aliud erant paffuri Monachi. Ma. Non acies tantum, led pompas ille callebat ordinare. Ph. Cautum eft & illud, ut funebre facrum, quod apud parochum fierer, modulato mulicorum concentu perageretur bonoris gratia. Dum bæcaliaque tractantur, inhorruit ægrotus, deditque figna certiffima, fupremum tempus adeffe. Adornatur igitur extremus fabulæ actus. Ma. Nondum finis? Pb. Recitatur diploma Pontificis, in quo promittebatur criminum omnium abolitio totulque purgatorii metus adimebatur. Ad hec juftificabantur omnia illius bona. Ma. Rapto parta ? Ph. Certe jure belli, ac more militari. Sed forte aderat Philippus Jureconsultus, uxoris frater: is in diplomate noravit locum, fecus politum, quam oportuit, & injecit fuspicionem falfi. Ma. Haudquaquam in tempore. Diffimulandum erat, etiamfi quid ineffet erroris, & nihilo pejus habuiffet zgrotus, Ph. Affentior. Et ægrotus fic bac re perturbatus eft, ut minimum abeffer a desperatione. Ibi Vincentius fortem virum prabuit, juffit Georgium quieto effe animo, fibi effe potestatem corrigendi supplendique fi quid in diplomatibus vel erratum effet, vel omiffum. Quod fi te, inquit, fescllerit diploma, ego jam nunc hanc animam pro tua suppono anima, ut tua petar coelos, mea dedatur orco. Ma. Accipitne Deus tales animarum permutationes ? Et fi accipit, num fatis cautum videbatur Georgio tali pignore? Quid fi Vincentii anima vel absque permutatione debebatur inferis? Ph. Quod gestum est narro. Hoc certe perfecit Vincentius : agrotus vifus eft animum recipere, Mox recitantur cautiones quibus Georgio promittebatur locieras omnium operum, quæ fierent per quatuor ordines, & quintum Carthufienfium. Ma. Ego metuerem ne deprimerer ad inferos, fi tantu farcinæ bajulandum effet. Pb. De bonis operibus loquorica non aliter grayant anima subvolatura, quan pluma avem. Ma Mala igitur opera sua quibus legant? Ph. Militibus Germaniæ codu Citiis Ma. Quo jure? Ph. Jure Evangelico, habenti dabitur. Simula; recitatus eft numerus miffaru, & pfalterioru, quæ defuncti animam effent comitatura. Erat autem immenlus. Poft hæciterata eft cofeffio, dataque benediftio.

Ma, Ita efflavit animam ? Pb. Nondum fitrata eft humi ftorea juncis contexts, fic ut ab initio convoluta servicalis speciem ex lese faceret. Ma, Quid nunc futurum eft ? Ph. Eam consperserunt cinere, sed raro, ibl deposuere corpus agroti. Instrata est tunica Franciscana, sed priùs consecrasa preculis, & aqua luftrali. Cuculla supposita eft capiti. nam tum indui non poterat, una com illa fuppolitum eft diploma cum cautionibus. Ma, Nova mortis species. Ph. Atqui confirmant demoni nullum effe jus in cos qui fic moriuntur. Sic aiunt præter alios mortuum S. Martinum & Franciscum. Ma. Sed huic morti illorum S. vita responderat. Obsecro, quid tum poftea ? Ph. Porrecta eft zgroto crucis imago & candela cerea. Ad crucem porrectam dixit zgrotus. Soleo in bellis tutus effe meo clypeo, nunc hunc clypeum opponam hofti meo, & exofculacus admovit humero lavo. Ad ceream verò sacram i Olim, inquit, hasta valui in bellis nune hanc haftam vibrabo adversus hoftem animarum. Ma. Satis militaliter. Ph. Has postremas voces edidit. Nam mox linguam mors occupavit, fimulque ccepit animam agere. Bernardinus à dextris imminebat morienti. Vincentius à finistris, uterque pulchre vocalis. Alter oftendebat imaginem S. Francisci, alter Dominici. Cæteri sparfi per cubiculum demurmurabant pfalmos aliquot voce lugubri. Bernardinus magnis vociferationibus percellebat aurem dextram, Vincentius finistram. Ma. Quid occlamabant? Ph. Hujulmodi ferme Bernardinus, Georgi Balearice, fi nume quoque probas ea que funt acta inter nos, flecte caput in dextrum. Flexit, Vincentius contra, Ne quid trepides Georgi, habes Franciscum & Dominicum propugnatores. Esto securus. Cogita quantum habeas meritorum, quod diploma, denig; memineris meam animam pro tua oppignoratom, fi quid effer periculi; bæc fi fentis & probas, flecte caput in lavum; Flexit. Rurlus simili clamore, Si hæc fentis, inquiunt, pres Eft feptum me manum meam, tum manum preffit. Ita huc & illuc fle-

dia,in quibus cor eft interiore corperis fplen, he-

tranfverfum tendo capite, & premendis manibus tranfacte funt horz quod sepa- ferme tres. Quum jam inciperet oscitari Georgius, ibi rat pracor- Bernardinus erectus pronunciavit absolutionem, quam perficere non potuit, quin Georgius efflaffer animam. Hac & pulmo, ab fub nochis medium, mane peracta anatomia, Ma. Quid mali repertum est in corpore ? Ph. Recte mones, nam exciderat, Fragmentum plumbi inhærebat (a) diaphragmati. Ma. Unde parte, in qua id ? Ph. Uxor narrabat illum quondam ictum fphæru!2 par & renes, bombardica. Hine con'estabant medici plumbi liquefacti

parti-

fo-

alig

Pb.

PUS

ra-

ti,

eft

b.

Go

m

e-

to

it

-

.

n

particulam refedifie in corpore. Mox corpus lacerum ut cunque conveftirum est amiQu Franciscano. A prandio lepultura peracta eft ea pompa, qua decretum erat. Nunquam audivi mortem operofiorem, nec funus ambiriolius. Verum iftam opinor fabulam nolis evulgari. Ph. Ousmobrem? Ma. Ne quid irritentur crabrones. Ph. Nihil eft periculi. Etenim fi pia funt que narro, etiam ipforum intereft bæc scire populum, fin minus, quotquot inter illos boni funt, mihi gratias agent, qui hac prodiderim, quò pudore correcti quidam detinant fimilia facere ; deinde fimplices caveant ne in fimilem pertrahantur errorem. Sunt enim & apud iftos cordati, vereque pii, qui frequenter apud me questi funt, paucorum vel supersticione, vel improbitate torum ordinem reddi apud bonos invidiolum, Ma. Rede tuquidem & fortiter. Sed nunc aveo scire quomodo decefferit Cornelius. Ph. Ut vixit nulli moleftus, ita mortuus eft. Habebat febrim (a) anniversariam que ftatis tem- 4 Id eft.firporibus fingulis annis recurrerer. Ea tum five quia gravaba- gulis annis bit aras, (nam annum excellerat fexagefimum) five aliis recurrende causis, solito magis urgebat hominem, & visus est ipse tem. presentire diem fatalem imminere. Itaque quatriduo prius quam moreretur erat Dominicus dies, templum adiit, confeffus eft suo parocho, audivit publicam concionem, & sacrum, à sacro reverenter accepto pignore corporis Dominici domum se recepit. Ma. Non usus est medicis? Ph. Unicum duntaxat consuluit, sed non minus bonum virum, quam bonum medicum. Ei Jacobo Castrutio nomen eft. M4. Novi; nihil illo syncerius. Pb. Is respondit suam quidem operam amico non defuturam, fed fibi videri plus effe prafidii in Deo quam in medicis. Cornelius hanc vocem non minus alacriter accepit, quam fi certiffimam vitæ fpemi oftendiffer, Iraque tameth femper pro fuis facultatibus fuiffer perbenignus in pauperes, tum quicquid decidi poterat uxoris & liberorum necessirati impartiebatur in egenos, non iftos ambitiose mendicos & nusquam non obvios, sed in probos, qui pro viribus industrià laborandi cum paupertate pugnabant. Rogabam hominem ut decumberet, & facerdotem ad fele accerferet potius quam tenue corpulculum defatigaret ; respondit hoc fibi semper studio fuille, ut amicos suos sublevaret potids si poster, quam gravaret officiis, nec se sui dissimilem effe velle in morte. Ne decubuit quidem nisi postremum diem, & nocis partem, quâ reliquit terras. Interim ob corpuiculi lassitudinem baculo Ditebatie

to

ce

ci

D

CE

nicebatur, aut fedebat in cathedra, rard componebat fe leaulo, fed veftitus, & erecto capite. Hoc tempore aut mandabat aliquid de curandis egenis, maxime notis ac-vicinis aut legebat è libris facris quas provocant hominis erga Deum fiduciam, quæque illius in nos charitatem declarant? Si per lassitudinem iple minus poterat, audiebat amicum prælegentem. Frequenter miro affectu hortabatur familiam ad mutuum amorem & concordiam, at que studium vera pleratis, sollicitosque de morte ipsius amantifime consolabatur. Identidem admonebat fuos, ne quid zris alieni przteriretur indiffolutum. Ma. Non condiderat testamentum? Ph. Jam pridem fanus, ac valens id curarat. Negabat enim effe teftamenta que fierent ad agentibus animam, fed deliramenta porius. Ma. Nil legarat monafteriis aut egenis? Ph. Ne teruncium quidem. Ego, inquit, pro mea portione dispensavi facultatulas meas, nunc ut earum poffessionem aliistrado, ita trado & dispensationem. Et confido mees fandiùs dispensaturos, quam iple feci. Ma. Non accersebat ad fe pios homines, quemadmodum fecit Georgius ? Ph. Ne unum quidem ; præter familiam & duos intime amicos nellus aderat. Ma. Demiror quid senserit. Ph. Negabat se morientem pluribus molekum effe velle, quam fuiffer nafcens. Ma, Expecto finem iftius fabulz. Ph. Mox audies, Venit dies Jovis. Ille ftrarum non reliquit, fentiens extremam corpulculi lassitudinem, Accitus parochus, imparetit extremam unctionem, ac rurlus porrexit corpus Domini, fed citra confessionem. Negabar enim quicquam scrupuli resedi fe in 1nimo. Ibi parochus agere ccepit de sepultura, qua pompa, quove loco sepeliri vellet. Sepeli, inquit, me quomodo sepelires infimæ fortis Chriftianum ; nec mea refert, ubi fepowas hoc corpufculum, zque inveniendum in extremo die, ubicunque condideris, Pompam funeris nihil moror. Mor injecta mentio de fonicu campanarum, de tricenariis & anniverlatiis, de diplomate, de communione meritorum emenda. Tunc ille, Mi Paftor, nikilo pejus habebo, eriamfi nulla sonet campana. Si me vel uno funebri sacro dignaberis, plus fatis erit; aut fi quid aliud eft, quod ob publicam Boclebz consuctudinem citra scandalum infirmorum omitt vix poreft, id tuo permitto arbitratui. Nec eft animur, cujulquam vel preces commercari, vel meritis quenquam luis spoliare. Satis meritorum exuberat Chrifto; & confido totius Ecclefiz preces ac merita mibi, fi modò vivum fum membrum, profutura. In duobus diplomitibus mihi ron

e-

n-

is

ga

13

RI

16

ź

4-

.

1

m

.

Į,

96

m

30

at

e

1-

É

5.

Š

tota fpes eft. Alterum eft peccatorum meorum, quod prin- Diplomata ceps pastorum Dominus Jesus abolevit, affigens illud cru- Christianici : alterum, quod iple ino lacrofando fanguine fcripfit, & obfignavit, quo nos certos reddidit de falute æterna, fi toum fiduciam noftram in ipfum transferamus. Abfir enim ut instructus meritis ac diplomatibus provocem Dominum meum, ut in judicium veniat cum fervo, certus qued in confpectu ejus non justificabitur omnis vivens. Ego ab illius justiria appello ad ejusté milericordiam, quoniam immenta eft, & ineffabilis. His dictis abiit parochus. Cornelius veluti magna spe salutis concepta gaudens & alacer, jubet sibi quadam recitari è facris voluminibus, qua confirmant fpem resurrectionis & præmia immortalitatis, velut illud ex Efaia de morte Ezechiz dilata, unà cum Cantico. Deinde capite decimo quinto Epistola Pauli ad Corinthies prioris : Demorte Lazari ex Joanne, sed præcipue historiam Christi paffi ex Evangeliis. Quam bic animo devorabat fingula, ad quadam fulpirans, ad alia compositis manibus gratias agens, ad quædam bilarescens ac geftiens, ad nonnulla preculas qualdam breves ejaculans! A prandio cum paululum temporis obdormiffer, juber recitari caput ex Evangelio Joannis duodecimum, ufq; ad hiftoriz finem. Hic dixifes hominem Morientis plane transfigurari afflariq; novo spiritu. Jam dies vergebat Cornelii se velperam, accerfit uxorem, ac liberos, ibi erecto quantum fermo. lleuit corpulculo, fic affatus est suos, " Chariffina conjux, Ad uxorem. "quos Deus antè conjunxerat, idem nunc separat, sed corporibus "duntaxat,ida; ad breve tempus:curam,charitatem,pietatem, "quam antehac partire foles in me & dulcissima pignera, to-"tam in iftos transfer. Ne putaris te ullis modis poffe ma-" gis demereri vel Deum, vel me, quam fi iftos quos Deus de-" dit nobis conjugii fructum, fic educes, foveas, & instituas, " ut Chrifto digni babeantur ; in bos igitur conduplica pieta-" tem tuam, & meam portionem in te translatam existima. "Id fi feseris, ut facturam confido, non erit cur videantur "orphani. Quod si repetas matrimonium. Ad hanc vocem uxor erupit in fletum, coepitque dejerare, se nunquam de repetendis nuptiis cogitaturam. Hic Cornelius : ferer in "Christo mibi charissima, si Dominus Fesus largiri digna-"bitur tibi propositum istud, ac robur piritus, ne de-" fis dono calefti : Erit enim boc tibi pariter, ac libe-" ris commodius. Sin alio vocabit carnis infirmitas, sci-"to quod mors meate liberat à jure conjugis, fed non liberat " à fide, quam meo tuoque nomine debes curandis commu-"nibme

"nibus liberis. Quod ad matrimonium attintt, uere libertale, quamtibi permifit Dominus. Tantum hoc te rogo, monegane ut vinu tibi deligas its moribus, tug; te illi talem prabeas; " ut possit vel suapte bonitate ductus, vel tua commoditate " provocatus, amare privignos. Pioinde cave, ne cui voto te " obstringas, serva te liberam Deo & liberis nostris, quos fic institues ad omnem pittatem, ut caveas ne se cuipiam addi-" cant instituto donec per atatem & rerum usum constiterit " ad quod vita genus fint idonei. Deinde versus ad liberos exhoreacus est ad fludium pietatis, ad obediendum matri, ad mutuam inter ipfos charitatem, & concordiam. His peroratis. dedit olculum uxori; liberis, facto figno crucis, precarus eft bonam mentem, & Christi milericordiam. Post hæc intuens omnes qui aderant, Sub craftinam, inquit, auroram, Dominus, qui diluculo revixit, pro sua milericordia dignabitur hanc animulam ex hujus corpufculi fepulchro, éque bujus mortalitatis tenebris, evocare in lucem fuam coleftem. Nolo teneram zratem excubiis insnibus fatigari. Czteri quoque viciflim dormiant. Mihi fatis eft unum adeffe vigilem, qui recitet facram Jectionem, Transacta nocte, sub horam quarram, cunttis præsentibus, justit recitari Psalmum cotum quem Dominus orans recitavit in cruce. Eo finico, juffit exhiberi cereu & crucems & ceret accipiens dixit : Dominus illuminatio mea & Salus mea, quem timebo? Crucem exofcularus dixit, Dominus protector vicz mez, à quo trepidabo? Mox manus super pett is in supplicantis gestum composuit, & oculis in colum erectis, dixis, Domine Jefu, accipe fpiritum meum. Et protinus etaufic oculos veluti dormiturus; fimulque levi faru emifit spiritum ? dixisses illum obdormisse, non expirasse. Ma. Nunquant audivi mortem minus operolam. Ph. Talis fuerat in omni vita. Uterque fuir amicus. Fortaffe non zque dijudico, w ter deceffert Christianids, tu qui integer es, rectius dispict es. Ma. Ita faciam, fed per otium.

10

igi

L

di ax

inc

Ec.

Vit

Une

med

lis.1

naci ipici pleri nihi

進直

ECHO

C

n

1

,

á

ARGUMENTUM.

mafabulatio inter Iuvenemer Echo de ratione studiorum, ac optimo vitte punte deligendo. Echo facetistime Iuvenis interrogationen lis, respondet.

UVENIS ECHO.

Upio paucis te consulere, fi vacat. Ec. Vacat. In Et of venio tibi gratus juvenis, Ec. Venis. In. Sed po- ald eff.poftene mihi & de futuris dicere verum, Bcho? Et. (a) % x a. fum. In He Grzee notti? Quid iftud novi ? Ec. Novi, In. Qualis ribi videntur, Mularum ftudia ? Ec. (b) Na.Iu. Cenfes bid eft, faigiur terendos autores qui conducunt ad bonas literas, cra, Ec. Teras. In Quam igitur mentem babent ifti qui bac ftudia linguis traducunt fuis, Ec. Suis. Iu. Sed utinam barum colores fimiliter ellent & pieratis ftudiofi Ec. Of . In. Nunc quorundam improbitas omnes reddit invilos. Ec. eld eft, fei-(c) Toug. In, Et multis hominum peccarum conferrur in did eft, affnomen eruditionis Ec. (d) ayorg. In. Atqui vulgo videntur nis. non infimi. Ec. Fimi. Iu. Quid facere cenfes cos, qui terunt ztatem in Cophistico doctring genere? Ec. Nere.In. Fortifis telas aranearum. Ec. Harum, In Ac Penelopes telatexant, ac retexunt, Es. Texant. In. Cui fuades ut me dem view inflituto? Ec. Tuto. Iu. Erit aufpicasum, fi uxore durero? Ec.Sero. In. Quid fi mihi veniar ulu, quod his qui incidunt in uxores parum pudicas, parumque frugiferas? Et. Feras. Iu. Arqui cum talibus morte durior ch vica. Ec: Viu Iu. Siccine in rebus humanis dominari fortunam? Ec. Unam.lu. Magis forraffe expedit ut aliquis præ conjugio monachi institutum eligar, Ec. Ligar. In. Quid supereft remedii, ubi quem altrinxerit jam nodus inselubilis ? Ec.Bi-e Ideft, omlis. In. Attamen miferum eft homines vivere folos. Ec. (e) nino. Thos. In Cujufmodi cenfes horum temporum plerofg; mo-fid eft, domachor? Ec. (f) dx @ . In Quid igitur iftos movet qui fu-loremspicium illos, ut lemideos. Ec. (g) No. Iu. Quid captant gld eft, tipleriqi qui ambiunt facerdotium? Ec. Otium In. Prateres b Id eft, lunihil habet (acerdos? Ec (b) nig AG. In. Quid bonz rei cram. contingit illis qui fiunt Episcopi? Ec. (i) 200701. At nulli ild eft, lamagis vivut in otio. Ec. Scio. In Que res illos admonere po- 1 Id eft, tent ut intelligant quantum fuftineant onus? Ec. (k) over mens. I Ergo res practara est facerdorium, fi quis le in co ge# Id eft,ca. lamitas,vide Chilia-

pidi,vide

Ild eft, noxa.

e Id eft fabula.

ftra.

fld elt afine.

gid eft,amens.

old is

rendo qualem oportet przbeat ? Ec. Beat, Ju. Quid frued erit & me conferam in aulam corum, qui præcellunt monarchica dignitate ? Ec. * Ate. Ju. At non paucos video qui folent illing fibi præclaram fe lightatem ariolari, Ec. (a) Adeqs. Tu. At interim dum incedunt holosericati, volgo videntur homines magnifici. Ec. Fici. Ju. Foris igitur aureos, intus ficulnos homines dicis, fi quis inspiciat cominus? Ec. Minus, Fu, Nihil igitur præclasi funt quos pro diis ve-

ald eft flu- neramur byffinos Ec.(b) ny G. Ju. Nec militare genus magno zitimabis fortaffe, Ec, Affe. Ju. Magnum quiddam pollicentur qui è fideribus & futura prædicunt Aftrologi. Er. (c) Abpit. Ju, At ftrenue laborant Grammatici. Ec. (1) eini. Ju. Non placent, opinor, legulei homines semper famelici. Ec. (e) AUnos. Ju. Qualis ero fi fiam opifer? Et. (f) Fzx. Ju, Itane nibil prateres adfernes eres boni aut mali? Ec.

Ali. Fu. Fuerone bearus fi perseveravero in bonis literis? Ec. Eris, Ju. Sed que res dabit, ut adfit pieras ?Ec. Ams. alld eft.fru fu. Decem jam annos ztatem trivi in Cicerone. Ec. (f) ars. Ju. Unde tibi fubit me afinum dicere ?Ec. E re. Ju. Fortife Id eft,lupi, fis boc dicis, non fic buic incumbendum,ut alios relinquem, Ec. Inquam. Ju. Non placet igieur is qui le per omnem vitam tantum in hoc torqueat, ut fiat Ciceronianus? Et. (1) Zvec. To Quid superest natu grandibus, quorum zetas ad hac discenda non es rempestiva ? Ec Stiva. Ju. Facundior effes, opinor, fi longius abeffem. Et. Effem. Ju. Non me delettant fermones diffyllabi. Ec. Abi. Ju. Copi prior, video non poffe vitari, quin posterior definas. Ec. Sinas. Ju. Jam igitur tibi videor fatis inftructus ad ea probe gerenda que funt in vita? Ec. Ita, Ju. Proinde fi me voles abire, dicito. Ec. Ito.

to your same of the state of th established to the Other Land Agent of the statement my to the think the little of the second state of the same of

where he are ablet one of the broken and the ball of the broken and the broken an The first the control control of the at no many soft in the Q of @ on A . Sa Montale

Try gest Dat De (1) at many a wall with

of the tri logary speciety of the state of the wife species.

The large of a sand be collected O at one of the el the wager the influentiant guarant full income once? It ( ) I was not

w kings ver profile at lacetd country in quiste in so ge-

-16 A No successing the cold of the cold o

di

0

rė

5

AJO

Si

dif

res

tu mi.

Ap

aec

101

1)

.

1- A-

9

It-

25.

7.

m.

ri-

S X

int

ibi

ARGUMENTUM.

Toxodustia. seu Dishar convivium, civilitatem commonstrat in exciptualis bossitibus, quemodo adorneiur convivium us nemini disliccas coviquements bossitibus, quemodo adorneiur convivium us nemini disliccas coviquements, licet varist palatis, moribis, ingenis. Duo quos que se estato bullitum conditacii ad bilaritum mistore cibi in primus ferculos lautipos si bultimis. Postu son dandus nifi perensibus. Ililaritus ex vanis sabilia, estabu quibus deletantus singulis, conciliatiur. Senezonarona naute mercaspere, escate sua respessa que per andire gandent. Lugueria cavelada que meroren concilient. Cavenda temulentia que pugnos sixis, es su superio un mente concilient. Cavenda temulentia que pugnos sixis escriba que su participa de la conceptio de

Spub zu s, Apitius. Sp. T Teusheus Apiti! Ap. Non audio, Sp. Heus inquam

Apiri. Ap. Quis bic eft tam moleftus interpellator? Sp. Eft feriæ rei quiddam qued te volo. Ap. At ego ad rem ferlam propero. Sp. Quonam? Ap. Ad conam, Sp. Hac ipfa de re tecum volebam (a) agere. Ap. Non vacat hunc actoribus operam dare,ne actum agam. Sp. Nihil feceris dilpenr a Eft judicio dii, comitaborte que properas. Ap. Age, die mado tribus perfequi, inverbis. Sp. Magno Rudio molior convivium, in quo nulli de afteres displiceam convivarum, placeam oninibus. Ejus artis quo-caufarum niam tu principatum tenes, ad to velut ad oraculum con- lativum eft fuglo. Ap Refpontum accipe, & quidem juxta veterum mo-ad reum. rem (b) Lupistegy Nulli ut diffliceas, mulla invitare memento. Sp. Alqui folienne eft epulum, multos excipiam oporces. bid eft; me-Ap. Quò plures invitaris, hoc pluribus displices portet. tricum, nu-Qua fuit unqua tam bene vel confcripta vel acta fabula sut toti meris conplacuerit theatro ? Sp. Sed age (c) Comi delicium, Apitistub- Deus eft levs me too confilio, habebo te posthac muminis loco. of p. comeffatio-Sit igitur non primum confilium; ne conare quod fierl non nis & gulz. potett, Sp. Quidnam Ap. Ut convivator omnibus places, autem deli-Tanta eft palatorum varietas. Sp. At faltem ut papcioribus cium Comidispliceam, Ap Voca paucos. Sp. Non licec. Ap. Noca pa- ut homines res a ingeniis congruences; Sp. Ne id quidem mihi libe clegimieris tum eft. Vitari non poreft, quin & muleos vocem, & diffe cias Mulari miles : denique nec ejuldem linguz, nequacionis homines, appellamus ip. Næ tu mihi verè convitium narras, non cnovivium in que facile possit exoriri lulus, qualem Hebrai narrant secidife in ftructura Babel, ut perenti frigidum aliquis porrigat calidum. Sp. Opitulare, te quelo, gratum experithis ac memoreis, wp. Age; quando electio mon est un ar-

bitrli, in re mala dabo bonum confilium. Haud parvi refert ad hilaritatem convivii, quo quisque loco sedeat. Sp. Veriffimum. Ap. Ba res ut tibi cedat prospere, fac ut sortibus diftribuantur accubitus Sp. Pulchre mones. ... Deinde ne

a EGracum. fic paulatim a fummo ad imum procedant patinz, (a) ut Sigma litera, vel ferpentis potius, imaginem pingant, aut

Vide promere. c Tetradas, quaternio-

ultro citroque reciprocent, quemadmodum olim in conviverbium, Ad viis (b) myrtus tradi folet. Sp. Quid igitur ? Ap. Sed ad myrtum ca- fingulas convivaru (c) tetradas oppone patinas ternas, fic ut quarta media prominear, quemadmodum pueri, tribus nucibus, imponunt quartam; in fingulis fit aliud arque aliud cibi genus, quo quisque quod libet eligat. Sp. Placet. Sed quoties mutabo patinas ? Ap. Quot partibus confrat oratio Rhetories ? Sp. Quinque, ni fallor. Ap. Quot actibus conftat

" In poetic fabula? Sp. Apud Horatium legi ; "Ne fit quinto predu-Ctior actu. Ap. Tories murabis patinas, ut procemium fit jusculentum, conclusio vel epilogus ex variis bellariorum generibus conflarus. So, Quem probas in pacinis ordinem? Ap. Bundem quem Pyrrbus in acie. Sp. Quid ais ? Ap. Quemadmodum in oratione, ita nec in convivio decer proemium effe elaboratum. Rurfum Epilogus varietate commendeter potius, quam apparatu. In tribus itaque mediis fervanda Pyrrhi disciplina, ur in utroque cornu fit aliquid eximium; in media acies vulgatior apparatus. Hoc patto fier, ut nec fordidus videare, nec fastidiosa copia fis moleftus. Sp. Satis expedite de cibis, supereft ut quomodo bibendum doceas. Ap. Nulli omnium cyachum oppones, fed pueris dato negotium, ut ubi perconati didicerint quo quilque vini genere delecterer, alacriter ad nutum cuique quod volet porrigant. Ex ea re daplex erit commodum. Nam & parcius biberur, & jucundins, non folum ob id, quia fubinde recens dabitur potus, verum etiam quod nemo bibet, nifi firiens, Sp. Optimum profecte confilium, fed qui fieri poterit ut hilarescant omnes? Ap. Id ut fiat, partim in te fitum eff. Sp. Quinam? Ap. Tenes illud, ante omnia vultus Acceffere bons. Sp. Quorfum iftud ? Ap. Ut convivas comiter excipias, frontéque hilari compelles, fermonem ad cujulque mistem, affectumac mores attemperans. Sp Accedam ut dicas melius. A. Nofti linguas? Sp. Propemodum omnium, Ut fua quemque lingua fubinde appelles, útque convivium fabulis amænioribus hilarelear, varias milce materias de rebus, quartum quifque libenter memintt, & nullius dolore audiuntur, Sp. Quas dicis hujulmodi materias ? Ap. Sunt

t

ŋ

a

n

V

lu

ות Vi

peculi-

Oyid-Met,

.

c-

415 ne ut

wi.

riad

ut

11-

od

ed io

28 .

fit

m

13

p.

0-

1is

to

0+ i-

ed

ŀ

bc

a

0ifi

0-

6-

6-

er u¢

ut

n.

i-

de

93

nt

peculiares ingeniorum differentiz, quas iple melius peripicies, ego generatim attingam aliquot. Senes gaudent ca Senes. memorare, que multorum fugiunt memoriam, admirarores temporum, in quibus ipli floruerunt. Matronis dulce eft Matrona. refricare memoriam ejus temporis, quam a procis ambirentur. Nante, quique diversas, ac longinques mundi re- Naute. giones invilerunt, libenter ea narrant, que quia nemo vidit, mirantur omnes. Bit & antescorum malorum, juxta proverbium, jucunda recordatio, fi modò ejus fint generis, utcum probro conjuncts non fint, veluti militia, profedionum, naufragiorumque dilcrimina. Pofremo, de fua cuique arte grara est confabulatio, deq; hisce rabus quarum ulum caller. Hac funt ferme generalia, peculiares affectus fingulatim describi non queant : fed exemplicausa, es aliquis laudis appetentior, alius vult haberi doctus, alius gaudet videri dives : eft bic loquacior, ille pauciloquis: nonnullos reperies tetricos, alios contra blandiores, Sunt qui nolint videri fenes quum fint : funt rurfus qui volunt haberi grandiores quam fint, affectantes hoc effe mirandi, quod belle portant ztatem ; funt fæminz que fibi de forma placent, funt aliz putidulz. His cognitis affectibus, band difficile est miscere sermones unicuique gratos, vitatis his que moerorem afferunt. Sp. Ne tu perpulchre tenes artem convivatoriam. Ap. (a) Phy! Si tantundem tempo- a Interiedio ris & opera mibi consumptum effet in utroque Jure, Me- despicientis. dicina, ac Theologia, quantum imperilum est huic arti, jamdudum & inter jureconfultos, medicos ac theologos, doctoris & titulum & lauream tuliffem. Sp. Credo. Ap. Sed heus tu, ne quid erres, hic cavendum eft ne fabulæ fint nimium proline, aut ne exeant in temulentiam. Quemadmodum enim vino nihil est jucundius, si modice sumpleris; contrà nihil moleftius, fi supra quam sat est hauseris, ita usu vepit in fabulis. Sp. Vera przdicas. Sed buic incommodo quodnam oftendis remedium? 42. Ubi fenferis fuboriri (b) my dorvoy meduy, per occasionem interfeca fermonem, p Id eft fine & argumentum diverfum interfere. Fruftra opinor te mo- vino ebrienerem, nè cui luus dolor in convivio refricetur, utcunque tatem. Plato judicat in conviviis, quibufdam vitiis effe medendum, vino discutiente triftitiam, & offenia memoriam abolente. Verum illud te monitum oportuit, ne nimium crebro falutes convivas, tameth probo, ut interdum obambulans, nunc hos, nunc illos comiter appelles : oportet enion convivatorem bonum, motoriam agere fabulam, Nihil autem

incivilius, quam ibi commemorare, quod cibi genus fit. qua coctum arte, quanti emptum, Idem de vino dictum puta. Quin extenuandum eriam modice quod apponitur. Alioqui nimis diligens extenuatio apparatus idem agie quod oftentatio. Satis eft bis, aut ad fummum ter dixiffe. Boni consulire. Si parum laurus est apparatus, animus certe lautifimus eft. Interdum fales afpergendi funt, fed qui nihil habeant dentis. Profuerit & ilhud, fubinde fua quemque compellare lingua, fed pancis. Difcendum erat initio. quod mibi nunctandem venit in mentem. Sp. Quidnam Ap. Si non placet forti d'dare locos, cura ut tres ex omninibus eligas natura festivos, minimeque mutos, quorum unum collocabis in capite mente, alterum è regione, territum in medio, qui flientium, ac triftitiam caterorum difcuriant. Quod fi perspexeris convivium, vel filentio triflius effe, vel clamoribus tumultuofum, aut etiam ad rixas cendere. Sp. Hoc crebro fit apud nos, quid tum facia ld eft, ti- endum? Ap. Accipe rem mihi multo ulu compertam. Sp. Expecto Ap Inducito duos Mimos, five (a) perelomoras, qui une voce ridiculum aliquod argumentum gelticulatione reprælentent. Sp. Cur fine voce? Ut pac fit omnium voluptas, aut nihil loquantur, aut lingua loquantur omnibus zque ignota. Geltibus loquentes omnes pariter intelligent. Sp. Quod argumentum mihi narras non fatis intelligo, Ap. Sunt innumera, pura uxorem decertantem cum marito de principatu, aut limile quippiam e media vira. Quò magis crit ridicula faltatio, hoc plus crit omnibus voluptatis. Hos oportet effe lemifarues, alloqui qui plane fatui lunt, quedam interdum effutiunt imprusentes, que ledunt. Sp. Ita tibi precor femper propitium Comumiut mibi dedifti fidele confilium. Ag. Addam coronidem, quin potius repetam quod initio dixeram, Ne nimium fis anxius, ut

placeas omnibus, non hic tantum fed in omni vita, arque ita fer, ut citius placeas omnibus : optimum enim in vita, ne

Ais excitatores, fictos moriones.

quid nimis.

ARGU-

Be

re

ri

E

Di

d

re

re

fz

B

P

ha

(p

ris

ef

de

qu no 8 (c ty qu

m

ARGUMENTUM.

colleguium bec, de Rebus de Vocabulis, taxat præpostera querunda judicia qui nomen quærunt ambitiofins' qua re ipfa,babari qua effe er babere. In rebus experendis, praftat effe, & babere; in rebus fugiendis baberi, noe effe. Nequissimum fraudis genus fallere fidentem.

BEATUS, BONIFACIUS.

Be. C Alvus fit Bonifacius. Bo. Etiam atque etiam falvus fit Beatus. Sed utinam effemus uterque quod dicimur,tu dives, ego formolus. Be. Irane parvum cibi videtur habere nomen magnificum? Bo. Mihi quide minimi momentanifi res adfit. Be. At pleria; mortales aliter affecti funt, Bo, Fieri poteft ut mortales fint ifti, bomines effe non credo, Be. Et homines funt, ô bone ! nis putas etiam nunc fub humana specie camelos & asinos obambulare. Bo. Hoc citius crediderim quam homines elle, qui pluris nomen faciant quam rem. e. In certis rerum generibus, fateor, plerique malunt rem quam nomen : in muleis contra. Bo. Hoc quid fie non fais affequor. Be. Atqui penes nos iplos exemplum eft. Tu Bonifacius diceris, & habes quod diceris : fed fi effes alrerutro spollandus, utrum malles habere malam faciette, an pro Bonifacio dici Cornelius? Bo. Equidem malim vel Therfites dici, quam habere prodigiolam faciem, an bonam hibeam nefcio. Be. Item ego fi dives effem, & aut res aut nomen effet deponendum, malim (a) Irus dici, quam rea Irus apud Spoliari. Bo. Affentior vera loquenti. Be. Idem ufu veniet o. Homerum pinor, in his qui funt profpera valctudine, aut aliis corpo-mendici ris pradici commedis. Bo. Probabile est. Be. At quam mul-nomen. tos videmus, qui mallent nomen eruditi, piíq; viri, quam effe docti, bonique. B. Plurimos ikiulmodi novi. Be. An non apud hos plus habet momenti nomen, quam res? Bo. Videtur. Be, Jam fi quis nobis adeffet Dialedicus, qui sche definiret quid fit Rex, quid Episcopus, quid Magifratus, quid Philolophus, fortallis & hic inveniremus qui mallene nomen quam rem: Bo. Ita profecto fi Rexest ,qui legibus, & zquitate populi commodum spectat non suum : a Episcopus, qui totus invigilat gregi Dominico : & fi Magistratus eft, qui ex animo consulit Reip, & fi Philosophus eft, qui negledis fortunz commodis tantim ftudet bonz menti parandz. Be. Hic vides quantum hujus generis exemplorum poffim aggerere, Bo. Sane plurimum. Be. An hos omnes

negabis effe homines? Bo. Vereor ne nos ipficitius nomen hominis amittamus. Be. At fi homo eft animal rationale quantum abest hoc a ratione, ut in corporis commodis verius quam bonis, & in externis, que fortuna dat fimul & eripit quem liber, rem malimus quam nomen , in veris animi bonis, nomen pluris faciamus quam rem? Bo. Prapofterum mehercle judicium, fi quis strendar, Be. Eadem autem eft ratio in contrariis. Bo. Expecto quid dicas, Be. Idem judicandam de nominibus rerum fugiendarum, quod di-Gum eft de vocabulis experendarum, Bo. Apparet. Be. Magis enim horrendum est effe tyrannum, quam tyranni no; men : & fi malus Episcopus juxta sententiam Evangelicam. fur eft & latro,non tam bec nomina funt nobis dereftanda, quam ipfa res. Bo. Convenit fane. Be. Tu de cateris fimiliter colligito. Bo. Prorfus intelligo. Be. Nonne fatui nomen averfantur omnes? Bo. Et quidem maxime. Be. Nonne fatuus effet, qui (4) aureo pilcaretur hamo, qui vitrum anteponeret gemmis, qui chariores haberet equos quam uxorem ac liberos? Bo. Is effet quovis(b) Corcebo ftultier: Be. An non tales funt qui procurrunt in miliciam, spe lucri non admodum magni, corpus & animam exponentes periculo; qui Rudent congerendis opibus, quum animum habeant omnium bonarum rerum egenum; qui veftes & ædes exornant, cum animus neglectus ac [qualidus jaceat; qui corporis valetudinem anxie tuentur, animam tot capitalibus morbis laborantem negligunts deniq; qui fugacilfimis hujus vitz volupratibus cruciarus merentur zternos? Bo. Ipfa ratio fateri cogit, plulquam fatuos effe, Be: Arque his fatuis quum plena fint omnia, vix inveniat qui ferre poffit fatui vocabulum, quum aded non abhorreant à re. Bo. Sic eft profecto. Be. Age, feis quam fint apud omnes invila vocabula, mendacis, ac furis. Bq. Sunt inviliffima, net fine caufa. Be. Fateor, Sed cum ftuprare conjuges alienas fit furto fceleratius, tamen adulteri cognomine quidam etiam glorlantur, ad furti convitium illico Ariduri gladium. Bo. Ita res habet apud complures, Be. Itacum multi fcortis vinoque perditiffimi fint, & fint libenter ac palam, tamen ad ganeonis nomen offenduntur, Bo. Hi nimirum rem fibi gloriz ducunt, quum vocem rei debitam horreant. Be. Sed vix aliud nomen Buribus noftris videtur intolerabilius, quam mendacis, Do. Novi qui hoc convitium cade fint ulti. Be. Sed utiriam pariter abominentur rem. Nunquam gecidit tibi, ut

a Neronem
hoc fecific
autor eft
Suctonius.
b-Coræ bi visi ftultiria
prov locum
dedit.

10 AT 1

0-

1m

i-

1-

0,

0, 2,

i

)+

n

n

qui promiferat le mutuum ad certum diem redditurum falleret? Bo. Frequenter, etiam cum id dejeraffer, neque id femel, fed iterum arque iterum. Be. Fortaffe non erant folvendo. Bo. Imo erant , fed commodius effe ducebant, non reddere creditum. Be. An hoc non est mentiri? Bo, Plan ffime? Be. Auderes iftiulmodi creditorem fic compellare; Cur mihl toties mentiris? Bo. Non, nifi paratus effem ad pugnam. Be. An non fimili modo quotidie verba dant latomi, fabri, aurifices, & vestiarii pollicentes ad certum diem, nec tamen præftames, etiamfi migni referat tua? Bo. Mira impudentia, fed adde his advo--catos pollicentes operam, Be. Potes addere fexcenta nomina, nemo tamen horum laturus fit mendacis vocabulum. Bo. Hoc genere mendaciorum plena funt omnis. Be. Itidem furis nomen nemo tolerat, quum à re non perinde omnes abhorreant, Bo. Expecto ut dicas clarius, Be. Quid intereft inter eum qui rem tuam tollit e ferinio, & inter eum qui depofitum abjurat? Bo. Nihil, nifi quod sceleratior eft , qui spoliat eriam fidentem. Be. At quam pauci funt, qui depositum reddunt, aut fi reddunt non dant integrum. Bo. Opinor efle perpsucos. Be Nemo tamen litorum ferst furis vocabulum, quum rem non borreant. Bo. Admodum. Be Jam mibi reputa, quid vulgo fiat in tradandis pupillorum bonis, in teltamentis, ac legatis, quantum' bereat digitis tradsntium? Bo. Frequenter totum, Be. Furtum amant, vocabulum deteftantur. Bo. Mazime. Be. Quid sgant, qui res (a) filci tractant, qui mo- a Filcus hine neram publicam cudunt deteriorem , qui nunc aucta, nunc nome haber diminuta nummorum aftimatione, privatorum rem acci- quòd olim dunt, fortaffe nobis non admodum fliquet ; de his que in ficellis, quotidié experimur, loqui fas cht. Qui sumit mutuum, hoc eft,sparaut qui conflat as alienum boc animo ut reddat, fi lice- nias colliat, nunquem, quantulum abest à fure? Bo. Caurior for- gebant. taffe dici potest, melior nequaquam. Be. At horum quum ingens ubique fit numerus, nemo ramen tolerat furis nomen. Bo. Animum folus Deus novit, proinde apud homines obzrati vocantur, non fures. Re. Quantuli refert quo nomine dicantur apud homines, modò fint fures apud Deum? Certe fuus cuique notus el animus. Ad hac qui quum debeat multum, quod obtigit pecunia nequiter prodigit, qui posteaquam decoxit in una civitate delusis creditoribus fugic in aliam, hospites quarens quibus imponar, idque facit crebrius, nonne fatis declarat quo fit animo? Bo. Satis

Bo. Seris fupérque. Sed tamen ifti folent fucare colore qued faciunt, Be. Quonam? Be. Multum multifque debere predicant fibi cum m gnatibus atq; aded regibus effe commune, eoque qui funt boc ingenio praditi, fere nobilitatis epinionem affectant, Be In quem ulum? Be Didu mirum, quantum equici licere veline Be. Quo jure, quibus legibus? Bo. Haud aliis, quam quibus præfecti maris vendicant fibi quicquid ejectum eftnaufragio, etiam fi exter Dominus. quibus alii furm effevolunt, quicquid apud furem aut pradonem deprehenderint. Be. Istiulmodi leges possent ipli fures condere. Bo. Et facerent fi queant tueri, & haberent quod excularent, fi bellum indicant priulquam furentur, Be. Quis hoc juris dedit equiti porlus, quam pediti? Bo. Militiz favor. Sic enim exercentur ad bellum, quò prompriores fint ad Spoliandum boftem. Be. Sic opinor Pyrrhus Autor Xe. exercebar fuos ad bellum. Bo. Non, fed (a) Laced zmonii. Be Abeant in malamerucem cum fuo exercicio. Sed unde Rep. Luced. nomen boc tanta prarogativa? Bo. Quibuldam obvenit à majoribus, alii mercantur zre, quidam adleileunt. se. An

locus eft in d dione equulco, wum equum & tormenti ficat.

mophon in

licet adfcifcere cuilibet? Bo. Licet, fi mores respondeant. Be. Qui? Bo. Si nihil bonæ rei gerat, fi fplendide ve fiatur, fi incedar annulatus, fi gnaviter fcorretur, fi aleam ludat affiquod & par- due, fi certer chartis, fi comporationibus, ac voluptatibus zeratem ablumar, fi nihil loquatur plebeium, fed arces, puggenes figni- nas, ac bella mera creper, Thrasonica omnia, Ifti fibi permittunt bellum cui velint indicere, etiamsi pedemubi ponant non habeant, Be. Equites mihi narras (b) equulco dignos. Arqui tales habet non paucos Sicambria:

ARGUMENTOM.

Charon dereftatur bellum inter Christianos. Malu genius annanciat Charoni totum terrarum orbem insendi bellie. Offa Dea Fama apud Homerum. Monachi & Jefuite incendiaris.

e Malus gemus, infeftus azmon.

CHARON, GENIUS (c) ALASTOR

Uid its properas gestiens Alastor? Al Opportune eu quidem ô Charon. A'd te properabam. Ch. Quid novæ rei? Al. Nuncium fero tibi Proferpinze; ziffimum futurum. Ch. Effer igitur quod fers, teg; exoners. A!. Fariz non minus gnaviter, quam foeliciter gefferunt fuum negotium, nullam orbis partem non infecerunt malis Tartareis,

diffidits, bellis, latrocinits, pettilentiis, aded ut plane (a) a Alludit ad am calva emiffis colubris fine, & exhauftz venenis obam-menidum, bulent, querentes quicquid uiquam est viperarum, & aspi- que pro codum, quando ram glabez lune, quam ovum, & pilum non ma angres habent in capite, neque quicquam in pettore incci efficacis, nutrire di-Proinde tu fac cymbam, ac remos appares. Mox enim ventura eft tanta umbrarum multitudo, ut verear ne non fufficlas omnibus transmittendis. Cb. Ifta nos non fugerant. Al. Unde rescieras ? Ch. "Offa pertulerat ante biduum. Al. Ut . Fama dea illà dea nibil eft velocius ! Sed quid tu igitur bic ceffas re- eft apud lica cymba? Ch. Ita nimirum res ferebat. Huc profectus Homerum. fum, ut mihi compararem validam aliquam triremem. Nam mes cymba jam vetuftate putris ae lutilis, non fuffceerit buic oneri, fi wera funt que narravit Offs. Quanquam quid opus etat Olsa ? Res ipla compellit. Nam naufragium feci. Al. Nimirum totus diftillas, suspicabar te redire è balneo. Ch. Imo enaravi (b) è Stygia palude. Al. Umbras ubi reli- b Ariflonda. quifti? Natant cum ranis. Al. Sed quid narravit Offa ? nes fingit in ch. Tres orbis monarchas capicalibus odiis in mutuum ex de multas irium ruere. nec ullam orbis Christiani parrem immunem efferanas. effe à belli furiis. Nam tres illi reliquos omnes perrrabunt inbelli confortium, omnes effe talibus animis, ut nemo velit sheri codere : noc Denum, pec Polonum, nec Scorum, nec vera Turcam interim effe in otio,moliri dira, peffilentiam ubique favire, apud Hifpanos, apud Britannes, apud Italos, apud Gallos. Ad bze novam effe luem ex opinionum varietate natam, que fic vitiavit omnium animos, ut nella ulquam lie lyncera emicitie, led frater fratti diffidat, nec uxor cum marito conveniat. Spes eft hinc que que nasciruram olim magnificam hominum perniciem, fi res à linguis & calamis ad manus pervenerit. Al. Hac omnia veriffime narravit Offa. Nam iple plura vidi his oculie, affiduus comes, & adjutor Furiarum, que nullo tempore magis declararunt le luo dignas nomine. Ch. Arqui periculum eft, ne

quis damon exoriatur, qui lubito adhorterur ad pacem, & funt mortalium animi mutabiles. Nam audio apud superos

tentra, qui non minus juvent rem nostram quam ipfz For hic & alibi tiz, Ch. Quinam ifti ? Al. Sunt animalia quædam pullis & candidis palliis, cinericiis tunicis, variis orhata plumis, hac

effe (c) polygraphum quendam, qui calamo fuo non definit infectari bellum, & ad pacem cohortari. Al. Ille jam pri- feribit, Sic. dem furdis canit. Olim feripfit pacis profligare querimo-autem feipniam, nunc eidem extinct feripfit Epitaphium. Sunt alij fum vocar

nunguam

punquam recedunt ab aulis principum, instillant in aurem smorem belli : horrantur codem proceres ac plebem, in Evangelicis illis concionibus clamicane bellum effe justum. fanctum ac pium. Quoque magis mireris hominum fortem animum clamitant idem apud utramque pattem. Apud Gallos concionantur Deum stare pro Gallis, nec vinci posse qui Deum habeat protectorem, Apud Anglos & Hispanos, hoc bellum non à Cafare geri, fed à Deo; cantum prabeans le viros forres, victoriam effe ceream. Quod li quis interciderit, eum non perire, fed recta fubvolare in colum, ficut erat, armarum. Ch. Et habetur iftis tanta fides ? M. Quid non poteft fimulata religio? Accedit huc juventus, rerum imperitia, gloriz fitis, ira, animus ad id quò vocarur natura propenlus. His facile imponitur, nec difficile perpellitur in plaustrum suapte sponte propendens ad ruinam. Ch. Ego iffius animalibus lubens aliquid boni fecero Al Apa Malva & para lautum convivium. Nibil pores gratius. Ch. Ex (a) malvis, tupinis, & porris. Nam apud nos non alia eft, ut scis,annona at Imò ex perdicibus, capis, & phafianis, fi vis effe gratus convivator. Ch. Sed que res iltos movet ut rannon maceres topere promoveant bellum ? Aut quid hinc metunt commodi? At. Quia plus emolumenti capiunt è morientibus, quam quam ama-ex vivis. Sunt ceftamenta, parentalia, bulla multaque alia non afpernanda lucra. Denique malunt in caftris verfari, quam in fuis alvearibus. Bellum mulcos gignir Episcopos, qui in pace ne teruncii quidem fiebant. Ch. Sapiunt, Al Sed & Vermicu- quid opus eft triremi ? Ch. Nibil, fi velim in media polude lus de ara- rurfus naufragium facere: At Ob multitudinem? ch. Scilinerc leviffi. Cct. Al. Atqui umbras vehis, non corpora. Quantulum aumus, ut que tem ponderis habent umbræ? Ch. Sint tipula, temen (b) fupra aquam tipularum tanta vis effe poteft, ut onerent cymbam. Tum Icis & cymbam umbratilem effe. At. At ego memini videre me cum effet ingens turbs, nec cymbs caperer omnes, à clatim confici. vo tuo tria milha umbrarum pendere nonnunquam, nec tu pondus ullum fentiebas. Ch. Fateor tales effe animas que paulatim demigrarunt è corpore phthifi aut (c) hedica te-

nusto, Czterum que fubito revelluntur è craffo corpore,

nis, e Germanis belle paftis, veniunt aliquoties tales, ut nu-

orrum mferorum vietus eft; & lupinos fi commode refcant.

entrant. e Febris Species paula ens corpus. d intemperantia mater apoplexie. multum corporez molis fecum ferunt. Tales autem mittit Synanche" Lacinis an-(d) apoplexia, fynanche, peftilentia, fed precipue bellum. gina nidem Al, Non opinor Gallos, aut Hispanos adferre multum poncaufam haderis, Ch. Multo minus quam careri, quanquam & horum bet plenituanima non omnino veniunt plumea. Caterum è Britandinem.

per

ï

per pericitatus fim, decem duntaxat vehens, & nifi (a) ja- a Facinte Auram fecifiem perieram, una cum cymba, vectoribus & jacura nau-com accedune craffe fatrapz, Thrafques & Polymacharo- evitandum placide? At Ex his qui pereunt in fusto bello, nullos arbi-exonerant tror ad te venire. Nam alunt cos rectà subvolare in cœlum, navemab-Ch. Quò subvolent nescio, unum illud scio, quoties bellum jedis etiam effect ad me veniunt faucii lacerique, ut demirer ullum fu- dima funt perefle apud superos. Nec solum veniunt anufte crapula, & abdomine, verum etiam bullis & facerdoriis, aliifque rebus plurimis, Al. At ifta non deferunt fecum, fed nuda veniunt ad te. Verum; fed que recentes veniunt, fomnia ralium rerum secum adferunt. Al. Itane gravant somnia? ch. Gravant cymbam meam; quid dixi gravant; jam demerserunt. Postremò tot obolos putas nihil habere sarcinz? Al. Equidemarbitror, fi ferant zreos. Ch. Proinde cettum est mihi prospicere de navi que sufficiat operi. Al O te foelicem ! Ch. Quid ita ? Al. Quia propediem dicesces. Ch. Ob multitudinem umbrarum? Al. Nz. Ch. Siquidem fuas opes fecum adferant- Nunc qui in cymba deplorant fe apud fuperos reliquiffe regna, præfulatus, abbarias, auri talenta innumera, ad me nihil adferunt præter obolum. Iraque quod jam annis ter mille mihi corrafum eft, id totum eft effundendum in unam triremem. Al. Sumptum faciat oportet, qui querit lucrum. Cb. Atqui mortales, ut audio, felicius negotiantur, qui (b) favente Mercurio ditelcunt Intra trien- Mercurins nium. A. Sed iidem decoquunt nonnunquam. Tuum & mercarolucrum minus, fed certius. Ch. Nescio quam certum; rum prafes. h quis Deus nunc exoritur, qui res principum componat, fors hæc tota mihi perierit. Al. Ista quidem de re jubeo ut me iponiore, in utramque aurem dormias. Intra decennium totum nihil eft, quod pacem metuas. Unus Romanus Pontifex fedulo quidem horratur ad concordiam, fed (c) laterem layar, Murmurant & civitates Lavat latadio malorum : conferunt fulurros populi nescio qui, di- terem, qui Citantes iniquum ut ob privatas iras, aut ambitionem inanem oduorum triumve, res bumanz furfum deorfum mifcean. peramiutur: sed vincent, mibi crede, quamlibet recta confilia, mit. Vide furiz. Czterum quid opus erat hae gratia petere fuperos? An apud nos non funt fabri? Certe Vulcanum hibemus. Ch. Palchre, fi queram navem eream. Al Minimo accerfetur aliquis. Ch. Ita eft, fed deficit nos materia. AL Quid audio, nihil illic sylvarum? Ch. Etiam nemera,

que precto-

Deus Incri

'em

in

ım,

em

alffe

03,

401

er.

uit id

01

2-1-

n,

1)

It

is

á

que fuerant in campis Elyfis abfumpta funt. Al. In quem candem ulum ? Ch. Exurendis hærericorum umbris, sded ne nuper coadl fimus è terre visceribus carbones effodere. Al. Quid, an ift umbra non poffunt minore famptu puniri? Ch.Sic vifum eft Rhadamatiro, Al. Ubi triremem mercatus eris, unde remiges parabuntur ? th. Mez parces funt tenere clavum, remigent umbra, fi velint trajicere, Al. At funt que non didicerunt remum agere. Ch. Apud me nulb Qui ex a- lus est (b) eximius, remigant & Monarcha, remigant & liis aignica- Cardinales, fuam quifque vicem, non minus quam plebeil tenues, five didicerine, five non didicerint. Al. Tu fac dextro Mercurio fæliciter mercere triremein. Ego non te Orco lætum adferam nuncium. Sed remorabor diutius. heus heus Charon. Ch. Quid eft ? Al. Fac marures reditum, ne te mox obruat turba. ch. Ime jam plus quam ducenta millia offendes in ripa, prater illas que natant in pa-Properabo ramen quantum licebit. Die illis me mox adfururum.

SYNODUS

GRAMMATICORUM.

ARGUMENTUM.

Riderur hic Caribufianus quidam Greculus, fuo quidem judicio doctifismus, qui libro fin Gracum indidetat ritulum, Anticomaritas dicens ques appellare poterat Antimarianos, vel Anticomarianos. Synodiu grammasicorum de hoc verbo disputat varia bujus voeis etymologia fingitur. Tandem ejus vocabuli autorem, Archimoritam, merito cenfent appellandum.

PERSONÆ.

resolim calculis fupputabant,ut nunc in quigionibus nummis ancis.

tis gratia

exceptus.

aNam vete-ALBINUS, BERTULPHUS, CANTHELUS, DIPHILUS, EUMENIUS, FABUL-LUS, GADITANUS.

buidem se- Al. Sene quilquem in hoc numero qui didicit Arithmericen ? Be. Cui candem rei ? Al. Qui cerrum doceat, quot convenerimus grammatici. Be. Iftuc quidem chra(a) calculos, vel digiti noftri nobis dicere poterant. Te prino in pollice, me in indice Canthelum in medio Diphilum in annulati, Eumenium in miniaro. Nunc ad lavara transco, ithic

illic in pollice pone Fabullum, in indice Gaditanum. Itaque,ni faller, feptem fumus. Sed quorfum actinet ffthuc feire? Al. Quoniam audio septenarium reddere legitimum concilium, Be. Quod concilium mihi narras? Al. Eft res feris que me diu, multumq; corfit, neque me tantum, verum multos etiam viros neutiquam indoctos. Eam proponem in medium, ut bujus Synodi autoritate femel finiatur quafio. Ca. Eximium quiddam fit oposter, quod tu vel ignores Albine, vel animem mum perspicatifimum diu mulnima; torferit. Quare cupimus & ipfi noffe quid iftuc fic mi. Nam unus omnium nomine respondeo. Al. Brgo bic eftore omnes, aures fimul adhibentes, & animos. Plus vident oculi quam oculus. Ekne quisquam veftrum qui nobis explanare poffit, quid fignificer bac vox Anticomarita? Be. Nihil facilius. Sonat enim betz genus, quam prifci na- Anticomaritatilem appellabant, caule conterto modólogi, mirè fatus, ta. tetri odoris, fi contingas, poffet cum (a) Anagyri contendere. Ch. Naraulem narras beram, imò cacatilem bestiam, a Herbe.
Quis unquem audivit, aut legit antehac nomen nataulli si cottingas berz.Be. Imò hoc dilucide docet, Mammetra dus vulgo manibus corrupte diaus quum vero nomine dicatur Mammo-pessime oles. threpros, quali dicas aviz alumnum. Al. Quid iftbuc eft ti-Vide provthi? Be. Ut intelligas in libro nibil inveniri prater meras delicias, quod mamme, boc eft, aviz foleant indulgentiùs habere nepotes, quam matres liberos fuos. Al. Plane deliciofum opus mihi narras. Nuper enim quum in hunc codicem incidiffem , minimum abfuit, quin rifu diffilierim, ca. Ubi tu nactus es com codicem, qui rariffimus inventu eft? Be. Abbas divi Bavonis, nomine Livinus, à prandio Brugis duxit me in bibliothecam fusm peculiarem, quam homo lenex cupiens aliqued fui monumentum posteris relinquere, non mediecri fumptu parabat. Nullus erat liber, qui non effet manu descriptus, idque in membranis, nullus qui non variis picturis ornatus, ac foris by fo auroq; tectus Quin & ipla codicum spatiola moles nescio quid majestatis pra Se ferebat. Ab. Quinam erant? Be. Ol præclari omnes. Catholicon, Brachylogus, Ovidius per allegorias expolitus, alique innumeri, inter quos & lepidiffimum Mammothreptum reperi. Inter eas delicias inveni natatilem Betam: Al: Cur vocant natatilem? Be. Referam qued legi,penes autorem fidei periculum efto. Quoniam inquit, provemiat in locis humidis putribulque, nec ufquam fælicits prevenit, quam in como, aut fterquilinio, honos fit auri-

pejus oleat. ... Eftne iltius holeris ullus ufus > Be. Imo in Boves Cy-deliciis eft. Al Fortaffe porcis, aut afinis, aut (a) bubus Cyprii ftercore priis. Be. Imo hominibus, & quidem delicatis. Pelignorum viditant. gens eft, apud quam convivia vicillim in longam ducuntur vide prov.

periodum; extremam comporationem vocant lua lingua refumptam , quali nos dicamus bellaria, auteragemeta. A. Quam bella bellaria ! Bjus compotationis hac lex eft, ut liberum fit convivatori quicquid volet appohere: nefar aurem fit convivis quicquam reficere, fed omnia boni con-BVenent eft, fulere. M. Quid fi opponeret (b) cicutam, aut eramben re-

2

I

li

di

to

Ift

hab

fo,

Ca

Unu

diffe

THE

heg

ami

tam,

cont

Mala

feabi

bobis

taftrophen.

Crambe re- coctam ? Be. Quicquid apponitur, devorandum ibi eft ta cotta mors, cità. Domi tamen ticet quod ederifit revomere. Nam bic fere ponunt naterilem Betam, five anticomaritam, nibil enim refert utro nomine dixeris; res esdem eft. Admilcent aliquid querni corcicis & allii plurimum. Ita (c) moretum e Pastilli fen absolvunt. Al Quispersuasit legem tam barbaram? Be. Con-

mus, quod ex suctudo, quovis tyranno potentior. Al. (d) Tragicam pevariis herbis rlodum mibi narras, que tam inamenum habeat exitum Be. Dixi mesm vicem, nulli prajudicans, fi quis quid babet Comcedia rectius. Ca. Atego comperi prifcis fuiffe pilcem, quem vobet, Trage- carupt anticomaritam. Be. Dic autorem. Ca. Codicem exdia temper bibere postum, nomen autoris non postum dicere. Scriptus triftem ca- eft Gallice, sed formulis Hebrafeis. Be. Quam speciem habet piscis anticomarita? Ca. Catera nigtis fquamis est, folus venter alber. Be. Palliarum quempiam Cyficum opinor nobis ex pifce facies. Qui sapor ? Ca. Nihil Insuavius. Quin pestilens eft. Nastitur in putribus lacunis, interdum & in closeis, iners, limolus; folo guku pittitam gignit gravem, quam vix vomitu leves. Prequens eft in regione quam Celrithracen appellant. Nam illic in dellciis eft, qued gu-Raffe carnes dereftabilius fir homicidio. M. Infelix regio, cum suo Anticomarita. Ca. Tantum habeo quod dicam, nemini præjudicatum velim med fententia. Di Quid oput eft bujus vocis enarrationem, ex Mammothrepris, aut Hebrais schedis petere, quim ipla dictionis Etymologia prz le ferat anticomaritas dici puellas, parum fœliciter conjugaeas, utpote maritis vetulis? Nec enim novum eft, quod feriba, quo, verrerunt in co, quam fint litera cognata c,q,& f. Bu. Erar aliquid quod dixit Diphilus, fi conftaret dictionen effe Latinam. Mihi videtur-fle Graca è tribus confata : ex and quod eft contra ; xound quod forme pagum, & dapi Cery quod elt muliebriter garrire binc per fynalcephen clifa.

elifa, a, dictus eft Anticomarita, qui rufticana garrulitate cunciis obftrepit. Fa. Sedulo quidem meus dixit Eumenius. At mihi videtur ex tot dictionibus confista var, quot habet fyllabas. Nam ar fonat aves no nix or no xo fin we nother pupir mapel perperam enim (cribitur per is me, where, Ex his conficient, amens at mifer vellens pilos putrium irreorum. Ab. Tali opificio cibus congruit beta naratilis, de nus modo dixit Bertulphus, Be. Nimirum anticomarita anicomarica. Ga. Sedulò quidem dixiftis omnes, at mihi vit deur uxor viro male morigera dici Anticomarita, per fyacopen antidicomarita, quod lemper adverfetun marito, Al. Si recipimus tales tropos, facile ex (a) foria bent fora, a poria plu-& coniculus fier enculus. de, Arqui Albinua qui conful eft ralizer, autoin the fenatu, nondum dixit quid iple centest. At Ex me ftercora fune quidem quod adferam non habeo, hand remen gravabor in liquidiora. medium adferre, quod ab hospite meo appardidici homine linguaciffimo. Sapius variabat in loguendo fermonem, quam lufcinia cantionem. Is affeverabat aprem effe Chaldaicam, è tribus compositam. Apud illos enim, ut aichar, antifonat perverfum ac cerebrofum : comar, petram, ita, futoriam, Be. Quisunquam petra tribuit cerebrum ? AL Nibil abfurdi, fi modo mutes genus, Ga. Prorfus in bac fynodo evenit, quod vulgo d'ici folet, quot bommes, tot fencentie Quid igitiractum eft ? fententiæ numerari politing & dividi non poffunt, ut pars major vincat minotem. MA Wincat igitur meller deteriorem. Ga. Atqui ad hoc ipium opus effer alia fynodo. Nam fua cuique fponia videnir pulcherrima. Al Iftuc fi verum effet, minus baberemus adulteriorum, Sed habeo confilium expedieum. Fabis forciamarex hoc numefo, thi jus fit, utek omnibus fuffragils probet quod volet.-Ca At ifthec in te cudefur faba. Num veradini . Al. Mihi primi & poltrema magis arrider. Ca. Affentimur omnes ut unus pro omnibus respondeam. Al. Age, fit igitur hoc inter es, de quibus dubitare fas non est, Ca. Maxime. Al. Si quis mud .. diffentie, quid erir perate?Ca. Majufculle feribeine baretil em in Grammatica. Adjiciam bonis avibus, qued mihi non hegligendum videtur. Id ex medico quodam Syro acceptum amielsesmmunicabo, Re. Quid iftuc ? MA Si garatilem betam, gallam è quercu, &clutorium atramentum in mortario contuderis, deinde afperlie copri les ancils miscueris in milagma, pralentaincum effe remedium advertus caninam fabiem & porcorum pruriginem. Bei Sed beus Albine, qui hobis omnibus de Anticomarica negotium facellis, in quo

tandem autore legitur iftuc vocabulum? Al. dicem. fed io aurem, & uni. Be. Accipiam, fed hac lege,ut ego viciffim unus uni in aurem dicam. Al. At repetita (a) benas candem " Unites : chilias, mil-firichilias. Be. Verum dicis, ubi femel ex henade reddiderie lenarius nu- dyadem, jam non eft tibi in manu fiftere fluxum dyadis. Al. dyas, dualis Quod pauci pôrunt, celari poteft, quod multi nequaquam : trias, terna, trias autem ad multitudinem pertinet. Be Probe, qui tresfi-

mul haberet uxores, multas habere diceretur. Sed qui tres haberet pilos in capite, aut dentes in ore, multolne an pancos habere diceretur ? Al. Sophista, admove aurem. Be. Quid ero audio ! Iftue non minus abfurdum eft, quam fr Grad civitatem, cui expugnanda tot claffes ducebant, fuo nomine non poffent nominere, pro Troja dicentes Sutrium, Al.Atqui hic Rabinus eft nuper è coelo delaplus, qui nifi prates numen (uccurriffet rebus humanis, jamdudu quæreremis, ubinam effent homines, ubi pleras, ubi philosophie, ubiliterz. Be. Nænifte inter moriz proceres primas merent, dignus qui posthac vocetur (b) Archimorita, cum suis anticomaricis, mino soft

& Stultus stulto:um,

hoc eft ftultorum princcps.

ARGUMENTUM.

Azara zand five conjugium impar, vulgi stultitiam posit so en les qui in fe en fattam fappurant doits magnicudinem, nec ad rathonin ueant fonfi feabiem; lepra deteriorem. Viri deformis deferiptio. crudebin parentum in figelesando filios plusquam Mezentiana de que Virgil cana ad 10. utita describit pesitoni mariti. Honuni doc non est mubers, si cadaveri. In giguendis canibus, vitulis antiquis, curatur ut sories mem fortibus, generofi generofis, nec morbidum fano admittunt. Dammin a inepris d'infaufits bis nupriis respublica capit ingentiffmum.

PATRONUS, GABRIBL. a Qui ex an-Pe, T Nde nobis Gabriel tam terrica fronte ? (4) Num

tro Iropheex anito Trophonii? Ga, Imò à nuptiis, Pe Nunnii prodeunt quam vidi vulcum minus nuptialem. Nam qui nupriisinterfuerunt, totos postea sex dies folent bilariores ameniofunt: lege proverbium refque videri, fenes eriam rejuvenescere ad annos detem Quasigitur tu mibi nupties narras? Mortis opinos cum Marte ? Ga. Imò juvenis generofi cum puella fedecim an-

nos nata, in quanihil defideres five formam fpedes, fire mores, five genus, five fortunam. Quid multis? Jove maito digna videri poterat. Pe. Hui, tam teneram puellam um verulo ? Ga. Reges non senescunt. Pe, Unde igieur ifthe trificia ? Fortaffe fponlo invides, qui tibi capraram pra

dam victor præripuit, Ga. Phy! nihil minus; Pe. Numale charum. quid accidit (b) quale memorant de convivio Lapitharum?

Ga. Ne-

t

ti I

6

P

ta

to

h

À

460

cii tar qu

gra

Pra

pip

De

it n

bia

Sca

es &

ann

pare

tent

Pta 1

alier

quo

min

& Cruenta fuerunt nuptiz Lapiin

u-

em

ris

Al.

m:

6.

uts

m-

yid zci

ine

Atens

ili-

tur, nti-

acu-

100hte

fed

Mant

0 0

lum

un-

in-

nio-

em.

cum

an-

fire

nari-

tim bæc

pra-

cale

Ne.

Ga. Nequaquam. Pe. Quid, an defait Bacchi liquor ? Ga. Imo Supererat, Pe. Non aderant tibicines ? Ga. Et fidicines, & lyricines, & tubicines, & utricines, Pe. Quid igitur ? Non aderat Hymenzus? Ga. Frustratot vocibus ciebatur. Pe. Nec Charites ? Ga. Ne musca quidem (a) Charis. Nec pronu- vide probs (b) Juno, nec sures Venus, nec Jupuer Gamelius. Pe. Nz tu verbium. mibi nuprias loqueris prorfus insulpicaras & (c) a Jese, fed Charis grapotius (d) a zapov zapov Ga. Magis dicas fi vidides. Pe. Non b Damonia igitur falcatum eft? Ga.Imo milere claudicatum, Pe. Nullum funt, que ergo numen prosperius istas hilarabae nuprias ? Ga. Nullum nuprias auomnino iliic aderat præter unam Deam, quæ Græcis dici-fpicatas & tur(e) Piora. Pe. Pruriginolas opinor nuprias dicis. Ga. dere credita Imo rubiginolas & purulentas. Pe. Sed quid eft mi Gabri-funt. eliquod bæc commemoratio tibi lacrymas etiam excutit ?6 Id eft, im-Ga. Hæc res Petroni vel'filici poffic extundere lacrymas. Pias. Pe. Credo fi filex vidiffet. Sed obsecro te quidnam eft hoc nuptiis nuptantum mali? Nè cela,nec meum animum diutius suspendi-tias to, Ga, Nosti Lampridium Eubulum. Pe, Quo non alius ine Scabies, he urbe vir melior, aut beatior. Ga. Quid ? Ejus filiam I-pruritus phigeniam? Pe. Florem hujus zratis nominafti, Ga.Sic eft. Atleis cui nuplerit? Pe. Sciam fi dixeris. Ga Nuplit Pompllio Bleno, Pe. Bine Thrasoni, qui neminem non soler occidere suis gloriosis fabulis Ga, Huiclipsi, Pe. At is jam olim celebris est in hac urbe duabus potifimum rebus: mendaclis,ac fcabie, que nondum fuum habet nomen, quum ipfa tam multorum habeat nomina. Ga, Superbiffima scabies est. que nec lepræ, nec elephantiali, nec lichenibus, nec podagra, nec mentagra cedat; res veniat in certamen. Pe. Ita predicant medicorum filii. Ga. Quid ego nunc Petroni depingam puellam tibi non incognitam, quanquam plurimum gratiz addidit ornatus nativo decori : mi Petroni, dixiffes Deam quampiam. Nibil illam non decebat. Interim prodiit nobis beatus ille sponsus, trunco naso, alteram trahens tibiam, sed minus fæliciter quam selent Suizeri, manibus

parentibus accidit ut telem filiam tali portento committetent? G. Nescio, nifi quod hodie plerisque videtur adem fid eft erapra mens. Pe. Fortalle prædives eft. Ga Eft affatim, fed zre vius aliquod alieno. Pe.Si puella veneno suftuliflet ambos avos & avias, flagitium quod gravius supplicium de illa sumi poterat? Ga. (f) Si commific minxiffet in patrios cineres, fatis poegarum datura fuerat, prov.

scabris, halitu gravi, oculis languidis, capite obvincto, sani-

es & è naribus & ex auribus fluebar. Alii digiros habent

annulatos, ille eriam in femore gestat annulos. Pe. Quid

tali monftro vel ofculum dare coafta. Pe. Accede Ga.Mihi fane factum hoc crudelius effe videtur, quam fi illam nu-Apud ve-dam (a) objeciffent urfis, aut leonibus, aut crocodilis. Nam teres dam- aut fera peperciffent ram inligni forma, aut fubita mors fnati oblici-niffet cruciatum. Pe. Vera prædicas. Mihi plane videtur boc ebantur ali- factum Mezentio dignum, qui mortua, ut inquit Marc,jungebat corpora vivis, Componens manibufg, manus, at que oribus ora, Quanquam nec Mezencius, ni fallor, tam immanis eras, ut tam amabilem puellam cadaveri jungerer, nec ullum ca javer eft, cui non jungi malis, quam tam putide cadaveri. Siquidem boc lpfum quod fpirat, merum eft venenum,quod loquicur, peftis eft, quod contingit, mors eft, Ga, Jam tu mihi cogica, Petroni, quid voluptatis habitura fint illa fuavia, illi complexus, illi nocturni lufus, ac blanditiz? Pe. Theologos nonnunquam audivi loquentes de impari conjugio, Istuc demum optimo jure dici potest impar conjugium, quati gemmam inferas plumbo. Sed interim demiror teneræ virginis audaciami. Solent enim tales puellæ ad lemutis aut larvæ confpectum tantum non exanimari. An bæc audebir tale cadaver ample di noctu? Ga. Habet puella qued exculet : autoritatem parentum, importunitatem amicosum, ztatis fimplicitatem : ego parentum velaniam feels Quis enim filiam habet tam infælici mirari non poffum. forma quam collocare velit homini leprofo? Pe. Nullus opinor, fi modò vel unciolam habeat fanz mentis. Milifi lusca effer eadémque clauda, nec minus deformis quam fuit Therfites Homericus, postremò indocata, recufarem istiufmodi generum. Ga. Ar hac lues eft omni lepra cum terrior. tum nocention Nam citids ferpit, & fubinde recurrit, ac frequenter occidit, cum nonnunquam lepra finat hominem ad extremam ufque fenecturem vivere. Pe. Fortaffe latebat parentes sponfi morbus. Ga. Imò pulchre noverant. Pe Si I Saccus quo tam male volebant filiz quin potius infutam (b) culeo prejecerunt in Scaldam ? Ga. Profecto levior fuiflet infante, rci, projicie. Pe. Que dos commendabat illis sponsum? præcellit arte. quapiam ? Ga. Permultis : Arenuus eft aleator, potator invictus, fcorrator improbus, nugandi mentiendique artifex maximus, pradator non legnis, decoctor eximius, commelfator perditus. Quid multis? Quum schola non profiteantur nift feptem artes liberales, hic habet plus quam decem illiberales, Pe. Aliquid tamen fuerir oportet, quod illum commendaret parentibus. Ga. Nibil sliud quam gloriolum equitis nomen, Pe. Qualis eques, cui per scabiem vix in sella fed ere

ć

q

re

C

a

er

gr

(2

CO

ve

ru

in

obvoluti parricidii bantur in profluenhi

u-

m

6-

100

171-

bus

at,

la-

ri.

bol

tu

113-

be-

io.

m,

ne-

10-

æc

od

0-

eis

id

lus

ifi

wit

uf-

01,

30

m

bat

Si

10-

ile.

irte.

in-

fex

nel-

311-

em

m-

-3 6

ella

ere

IIMI

federe licet ? Sed forraffis habet luculentas poffestiones. Ga. Habuit mediocres, fed ex protervis, quam fecit, nihit Supereit præter unam turriculam, unde excurrere folet ad prædam, camque tam belle inftrudam, ut nolis illic porcos tuos ali. Sed interim nunquam non habet arces in ore, & feuda, aliaque magnifica nomina, nufquam non affigir fua infiznia; Pe. Clypens quod habet fymbolum? Ga. Tres elephantas aureos, in spacio phoeniceo. Pe. Scilicet Elephas elephanti congruit. Oportet autem hominem effe languinarium. Ga. Imò vinarium: Nam rubro vino mirum in modum deledaur, fic tibi sanguinelentus eft. Pe. Ad bauriendum igitur utilis est illi proboscis. Ga, Maxime. Pe. Itaque infignia declarant magnum ac stolidum nebulonem, vini gurgitem; Neque enim ille color sanguinis est, sed meri, & aureus eleplus indicat, quic quid auri nactus est, vino absumi. Ga.Sic. eft. Pe. Quid igitur dotis hie Thraso conferet ad sponsam? Ga, Quid?maximam. Pe. Qui maximam decoctor? Ga. Sine me loqui, maximam inquam, peffimimq; fcabiem. Pe. Emeriar, ni malim filiam meam equo auptam, quam teli equiti. Ga. At ego vel monacho nuptam malim. Imò hoc non est homini nubere, sed hominis cadaveri. Hoc spectaculum fi vidifies, die mibi,tenuifiesne lachrymas? Pe. Qui potuifiem, qui vix ifta fine lachrymis audio? Adeone parentes ad omnemnaturalis pietatis affectum obsurduifle, ut filiam unicam, puellam, tali forma, tali indole, tam amabilibus moribus, tali monstro in servitutem traderent, propter mendacem clypeum? Ga. Atqui facinus hoc, quo nibil invenias, nec immanius, nec crudelius, nec magis impium, hodie magnatum etiem ludus eft, quum expediar cos qui Reipub. tradandz nascuntur, elle quam prosperrima valetudine. Corporis enim habitus animi vim afficit. Gerte hic morbus quicquid eft homini cerebri, foler exhaurire. Ita fit ut Reipublica prafideant, qui nec animo sene valeant, nec corpore. Pe. Non foldm integræ mentis, ac prospera valetudine convenit effe,qui Reipub. gubernaculis affident, verum etiam forma dignitateque corporis pracellentes. Quanquam enim prima principum commendatio fint fapientia & integritas, tamen nonnibil refert, qua pecie corporis fir, qui ezteris imperat. Nam fi fævus eft, multum invidiæ addit corporis deformitas. Sin probus & pius, Gratior eft pulling veniens è corpore virtus. Ga. Recte. Pe. Nonne deplorant earum infælicitatem, qua'um conjuges post peradas nuprias in lepram, aut morbum incidunt comitialem? Ga. Merico

Z 3

leproso tradere ? Ga. Plus quam dementia est. Si fatrapes paret tollere catulos, queso num ad generosam seminam admittet scabiosum & ignavum canem ? Pe. Imo magna cura dispiceret, ut undiquaque generosum adjungeret, ne naa Catuli qui fcantur (a) hybridæ. Ga. Et fi dax augere velit equitatum. num ad eximiam equam admitteret morbidum aut degeneex parentibus diverfæ rem? Pe. Ne in commune quidem stabulum reciperet morbidum,ne qua ferpat malum ad alios. Ga. Nec interim referre putant, quem admittant ad filiam, & unde nafcantur liberi, non tantum in bæreditatem omnium facultatum fuccessuri, verum etiam Rempub, moderaturi ? Pe. Ne rusticus quidem quemvis taurum admittit ad juvencam, nec quemvis equum jungit equa, nec quemvis porcum fcropba,quum taurus gignatur aratro, equus rhedz, porcus culinz. Vide quam perversa fint hominum judicia. Si quis plebeius patriciz pueliz osculum obtrudat, injuriam putant bello vindicandam. Pe. Acerrimo. Ga. Et ipsi volentes, scientes, prudentes, id quo nibll habent charius, dedunt abominando portento, & privatim impii in fuam gentem. & publice in civitatem. Pe. Si sponsus subclaudicat alioqui sanus, quam abhorretur à conjugio? Hoc tantum malum non imputatur in sponsalibus. Ga. Si quis filiam elocavit Franciscano, quanta abominatio, quanta deploratio male collocatz virginis? At illa vefte detracta Virum babet membris validis. Ifta totam gratem transigit cum semivivo cadavere: Si qua nubit facerdori, ludunt in unctum, at hæc (b) pejus undo nuplit. Pe. Vix hoc faciunt hoftes puellis bello capris, vix piratæ faciunt scelere abductis, & hoc faciunt parentes cataplasma. unicæ filiæ, nec illis datur à magistratu curator ? Ga. Quomodo medicus succurret phrenetico, si ipsum habeat phrenesis? Pe. Arqui mirum est à principibus, quorum munus est prospicere Reip. duntaxat in his quæ ad corpus pertinent, quum in hoc genere nihil prius ac potius fit bonavaletudine, hie nullum excogitare remedium. Tanta pettis bonam orbis partem occupavit, & illi interim ftertunt, quafi nihil ad rem pertineat. Ga. De principibus, Petroni, religi-

ose loquendum eft. Sed admove aurem, infusurrabo tris verba. Pe. O miseriam ! urinam falsa prædicares. Ga. Quot morborum genera nasci putas ex vinis corruptis, ac mille modis infectis? Pe. Innumera, fique medicis fides. Ga Num hic vigilant adiles? Pe. Plane vigilant in exigendis vedigalibus. Ga. Que feien nubit morbido, fortaffe digna eft

3Alludit tacite ad unguenta & ta illorum qui polcas habent.

naturæ &

ftudii naf-

cuntur.

suo malo, quod adscivit ipsa sibi, quanquam si principarum gererem utrumque femoverem ab urbano commercio, Caterum fi qua nupfiffet huic obnexio lui, qui se sanum mentieus effet, fi quis mibi fummum Pontificem deleget, dirimerem hoc conjugium, eriamfi fexcentis (a) cabulis sponfali- a Scripti cobus contradum effet, Pe. Quo colore ? nam conjugium rite dicilli initi contractum ab homine non potest dirimi. Ga. Quid? tibi vi- matrimonii detur rite contractum, quod dolo malo contractum eft ? de pacto & Non valet contractus, fi puella decepta fervo nupfit, quem aiunt. purabat liberum. Hic cui nupfit fervus eft miferrima dominz Pforz, atque hoc infælicior eft fervitus, quod illa neminem nanumittit, ut fervitutis miferiam aliqua libertatis fpes consolari poffic. Pe. Sanè colorem reperifti. Ga. Ad bac, non est conjugium, nisi inter vivos. Hic mortuo nubitur. Pe. Repertus eft alter color. Sed fineres, opinor, facabiofas facabiofis nabere, juxta vetus illud adagium, * 64000 @es * Id eft, fi-Suotor. Ga.Si hoc mibi licerer, quod expediret Reipublica, gauder. finerem quidem jungi, sed junctos exurerem. Pe. Tum tu quidem Philaridem ageres, non principem. Ga. Antibi Phalaris videtur medicus, qui fecat digitos aliquor, aut inarit corporis partem, ne totum percat ? Mihi non videtur ifta credulitas sed misericordia. Quod utinam initio nascentis mali fuiffet factum. Tum enim paucorum exitio, totius orbis saluti consuli poterar. Et hujus facti reperimus exemplum in Gillorum annalibus. Pe. At mitius erat illos castrari ac summoveri, Ga. Fæminis porrò quid faceres ? Pe.Adderem fibulas Ga. Ita quidem prospe cum effer, ne (b) ex ma- b Vide prov. lis corvis nascantur mala ova, sed facebor hoc esse mitius, si mali corvi tu fateris illud effe tutius. Nam pruriunt & execti, nec uno yum. modo transilit malum, sed osculo, sed colloquio, sed contadu, sed comporatiuncula serpit ad alios. Et videmus huic malo faralem quandam maliciam adjunctam, ut quisquis co tenetur, vel ullo commodo, gaudeat quamplurimis fuam affricare scabiem. Jam submoti poffunt fugere, poffunt vel noctu vel ignotis imponere, à mortuis veto nibil est periculi. Pe. Tutius fareor, fed haud scio an conveniar Christianz mansuetudini. Ga. Dic age mihi, unde plus periculi est: à simplicibus furibus, an ab iftis? Pe. Fareor pecuniam multo viliorem bona valetudine. Ga. Et tamen hos Christiani fuffigimus in crucem, nec appellatur crudelitas, fed juttitia, & & Rempub, fpedes, pieras eft. Pe. Veru nibi plecticut qui damnum dedit. Ga Hi scilicet lucrum adferunt ! Sed demus boc malum multis nulla sua culpa contractum, quum ramen

,

.

ś

Aultus qui patre czio Liberis pepercerit. & Eft poteftas quâ creditori in

licet,

paucos reperias, quibus eam luem non conciliarie nequitia. Jureconsulti docent interdum innoxios rece occidi, fild magnopere interfit Reip, Quemadmodum Grzei poft everlam Trojam occiderunt Altyanactem Hectoris filium, ne "Vide prov. per illum bellum instauraretur, (a) Nec putant impium poft extinctum tyrannum, & liberos innoxios trucidari. Quid quod nunquam non bellamus Christiani, neque camen nescimus in bellis maximam malorum parcem ad eos redire, qui nihil commeruerunt. Idem ulu venit in (b) repreffalibus que vocant. Qui Izfit in tuto eft, & fpoliatur negotiator, qui nec factum quidem audivit, tantum abeft ut contra debi in culpa fueric. Quod si talibus remediis utimur in rebus torem in a- non ita magni momenti, quid cenfes faciendum in re omniliena, jus fu- um atrociffima ? Pe. Vincor veris. Ga. Tum illud mihi um perfequi perpende, Apud Icalos ut primum scintillare coepie peftilentia, occluduntur ades : qui laboranti inferviunt fubmoventur à publico. Hoc quidam appellent inhumanitatem. quum fumma fir humanitas. Siquidem hac vigilantia fit, ut paucis funeribus sopiatur malum. At quanta eft humanitas, For millium vitæ consuli ? Sunt qui parum hospitale putant, quod Itali in rumore peftilentia, tempore vespertino hofpirem portis fubmovent, coguntque fub dio noctem agere : at pietas eft paucorum incommodo, maximo Reipub, bono prospicere. Quidam sibi valde fortes videntur & officiofi, qued aufint ad quemvis pestilentia liborantem accedere, etlamfi nihil illic habeant negotil. At dum reversi domum inficiunt, uxores, liberos, ac totam familiam, quid ta fortitudine ftultius, quid officio inofficiofius, ut falutes alienum, tibi chariffimos in præfens vitæ diferimen adducere ? Hic tamen quinio minus eft periculi à pestilentis, quam ab hac scabie ? Rarius afflat propinquos, nec ferè fenes attingir, & quos attigit, aut cito liberar, aut restituit fanitati, puriores etiam quam antea fuerunt. Hac quid aliud, quam perpetua mors eft, vel, ut verius dicam, fepultura? Obvolvuntur linteis & unquentis more cadaverum. Pe. Veriffima narras. Saltem idem curz dandum erat huic tam exitiali malo, quod datur leprofis. At fi hoc quoque nimium eft, nemo barbæ fy Ivam patiatur fibi demeti, aut fibi quifque tonforem præftet. Ga. Quid fi uterque claudat os? Pe. Afft int naribus malum. Ga. Eit & ifti malo remedium. Pe. Quodnam ? Ga. Ur quod folent Alcumici, addant petfonath, que per vieres feneftellas præbest lumen oculis,ort naribulque respirationem, cornu à persona per axillas, in tesgum

gum porrecto. Pe. Belle, fi nibil metuendum eR à contactu digicorum, linteorum, pectinis, & forcipis. Ga. Optimum igitur barbam ufque ad genua demittere. Pe. Ita videtur. Deinde fat edictum, ne quis idem fit confor, & chirurgus. Ga. Ad famem relegas tonfores. Pe. Minuant fumptus & aliquanto pluris radant. Ga. Efto. Pe. Tum feratur lex, ne quis cum alio poculum habeat commune. Ga. Istam vix recipiat Anglia, Pe. Neve duo misceantur codem lecto, præter uxorem & maritum. Ga. Placet. Pe. Ad hzc,in diverforiis ne quis bospes indormist linteis, in quibus alius indormit. Ga. Quid facies Germanis, qui vix lavant bis in anno? Pe. Extimulent lotrcies. Præterea tollatur mos quamvis vetu-Aus falutando ofculo. Ga. Etiamne in templis > Pe. Tabella fuam quisque opponar manum. Ga. Quid de colloquio ? Pe. Viretur illud Homericum(a) Ayxı oxar xequaniv, & vieif- a Id eff. profim qui aulcultat, comprimat labra. Ga. Vix iftis legibus vens capus Sufficerent duodecim tabul Pe. Sed quid consulas interim ofver. de infælici puella? Ga. Quid? nifi ut libenter fit mifera quo . fit minus milera : & fuavio conjugis opponat manum, tum armara cum illo dormiat. Pe. Quonam hinc properas ? Ga. b Carmen Recta in mulzum. Pe. Quid facturus ? Ga. Pro (b) Epi- nuptiis dethalamio quod postulant, scripturus Epitaphium.

cantari confuevit.Epitaphium infcriptio fepulchri.

ARGUMENTUM.

Impoftura babet familiare collequium inter Livinum & Philippum, ubi Livinus imponit Philippo, carmina lequens, eum ille profam rebatur loqui. LIVINUS, PHILIPPUS.

Ph. Alve Livine. Li. Salvebo, si visita, sed a me tibi cave. Nam est animus imponere tibi nifi caves. Ph. Non eft admodem metuendus hoftis, qui periculum denunciat. Sed age, falle fi potes. Li. Ecce, jam fefelli, nec fentis adbac, Iterum cave. Ph. Cum prastigiarum opinor attifice mihi res. Nibil enim fentio imposturz. Li. Rurlus adverte mentem tuam ni velisdecipi, sicuti falsus es non semel. Pb. Hic sum incipe. Li. Jamdudum mihi quod jubes peractu eft. Ph Quid adum, aur quid peractum? Nihil fentio doli Li. Jam toties admonitus faltem adhibe atteniú animu. Ph. Novú præstigiarú genus. Ludor, ut ais, neq; quicqua artis fentie quu observem & oculos, & manus, & lingua tuam. Sed age, rurlus inclee. Li. Iterfi arq; iteru incipio, arq; aden toties facio, neque tu affequeris laqueos. Ph. Qua re mihi laqueos rendis? Li Hac tibi inqua lingua dolos parar, nec auribus fentis, nec oculis vides. Nunc falie habe attentos oculos & aures, Ph. Non polia magis

id

Ca.

nè

m

ri.

n

i-

8-

22

LS

. 1

j

magis etiamfi de capite ageretur. Sed falle rurfum. Li. Iterum ecce fefelli, neque deprehendis artem. Ph. Enecas. Quz-So die quodnam est præstigiarum genus ? Li. Hactenus sum tibi loquetus carmine,arque adhuc loquor. Po. Nihil minus fenfi quam iftuc. Li. Primum, tibi respondi duobus trimetris jambicis. Deinde trochaico terrametro catalectico Mox metris creticis fum loquutus. Poft hac Phaleucio hendeca-Syllabo. Deinde meris choriambis. Ad hac meris anapaftis. Rurlum tribus fapphicis. Mox foradico: poftremò trochaico tetrametro. Ph. Deum immortalem, quid vis suspicabar potiùs, quàm iftud. Si vixero, aliquando vicem reponam. Li. Huc fiquid potes. Ph. Ecce bis par pari retuli, nec dolum percipis. Li.Hui tam citò ? Ph. Minatus sum tibi iambico tetrametro catalectico, mox addidi creticos quinque, Li, a Cretenfes, Prorfus accidit ut video, quod dici folet, (a) Cretenfis inmendaces cidit in Cretensem. Ph. Sic eft, sed illud precor utrique no-

notati funt, strum, ne nobis unquam occurat impostura nocentior.

ARGUMENTUM.

Cyclops five Evangeliopherus, taxat ees qui Evangelium semper babem in ore, cum in vita mbil prorsus sit Evangelicum. Acerbe invehitur in hypoeritas qui profitentur ore , negant opere Religionem ; Evangelium ut winum non prodeft nift intrinfecus fumptum.

CANNIUS, POLYPHEMUS. Uid hic venatur Polyphemus ? Po. Quid vener ro-

gas, fine canibus & venabulo? Ca. Forte nympham aliquam hamadryadem. Po. Pulchre divinafti. En tibi rete venatorium. Ca Quid ego video ? Bacchum in exuvio leoa Id eft, Fe - nis. Polyphemum cum codice : (a) yaxi negxarov. Po. Non li crocotum, croco tantum pinxi libellum: fed etiam minio lafurióque. Ca. vide prover. Non loquor de croco; sed Græcè dixi quiddam. Militaris videtur libellus, nam nodis, laminis, & circulis zris armarus eft. Po. Introspice. Ca. Video. Sanè perquam bellus eft, fed nondum.ornafti fatis. Po. Quid deeft ? Ca. Addere debebas tua infignia, Po. Quz? Ca. Sileni caput è dolio pro-Spiciens. Sed quid tractat? Artem potaticam ? Po. Vide ne quam imprudens effutias blasphemiam ? Ca. Quid igitur, eftne facri quippiam? Po. Est, quo nibil facratius, Evangelium. eules admi- Ca. (b) Hegennes! Quid Polyphemo cum Evangelio? Po. Quin ita rogas, Quid Christiano cum Christo ? ca. Nescio, nisi quod te calem magis decer halbardacha. Nam si quis mihi ila specie ignotus occurreret in mari, piratam elle crecerem : fi is nemore, ficarium. Po. Arqui hoc ipfum sos

docet

bideft. Herrandi adverbium 4 ped Grz-€05.

358

docet Evangelium, ne quem judicemus juxta faciem. Quemadmodum enim (zpenumero fub tunica cinericia latet animus tyrannicus, ita nonnunquam attonfum caput, circumtorta barba, torva supercilia, truces oculi, vertex plumam ventilans, fagum militare, caliga interfecta, tegunt Evangelicum animum. ca. Quid ni? nonnunquam & sub pelle hipina later ovis: & fi qua fides apologis, sub exuvio leonis latet alinus. Pe. Imò ego novi, qui ovem gestat in vertice, vulpem in pectore, cui libens optarim, ut quam haber nigros oculos, tam habeat candidos amicos, tamq; probe inauretur, quam colorem habet inauratura congruum, Ca. Si ovem gestat in vertice, qui pileum gestat ovillum, quam tu incedis onustus, quum ovem fimul & struthiocamelum gestes in capite ? Tum an non absurdius facir, qui avem portat in capite, alinum in pectore ? Po. Mordes. Ca. Sed belle res habuerit, fi quam tu decorafti variis ornamentis Evangelium, tam te vicissim exornat. Ornatti coloribus, utinam exornet te bonis moribus, Po, Curabitur. Ca. Ut foles, Po. Sed omiffis convitiis, Itane damnas eos qui circumferunt codicem Evangelicum? Minime gentium. Quid? an tibi videor minimus gentium vel afinino capite procerior & Ca. Non arbitror tanto, fi afinus arrigat auriculas. Po. Certe bubalino. Ca. Placet collatio, sed ego minime dixi, non minime. Po. Quid intereft inter ovum & ovum? Ca. Quid interest inter medium digitum & infimum? Po. Medius ett longior. Ca. Seite: Quid interest inter afininas auriculas, & lupinas ? Po. Lupinz funt breviores. Ca. Rem tenes. Po. At ego longa breviáque palma & ulna metiri soleo non auribus. Ca. Age qui Christum gestavit, didus eft Christophorus: Tu qui Evangelium portas, pro Polyphemo dicendus es Evangeliophorus. Po. An lanctum non putas portare Evangelium? Ca. Non, nisi tu fatearis esse sandissimos asinos. Po. Qui sic? Ca Quia unus sufficit gestandis tribus istiulmodi codicum millibus, nec te crediderim futurum imparem oneri, fi probe fis clitellatus, Po. Nihil absurdi, sie asino tribuere sanctimoniam, quia gestavit Christum. Ca. Istam sanctimoniam tibi non invideo. Et fi vis, donabo tibi reliquias illius afini, cui Chriftus infedit, ut exolculeris . Po. Dabis munus gratiffimum. Nam afinus ille contactu corporis Christi consecratus eft. Ca. Sane Christum contigerunt, & qui illi impigerunt alapas. Po. Sed age, dic ferio, nonne pium est circumferre codicem Evangelicum ? Ca, Pium, fi abfit h ypocrifis, fi vere id fiar.

- 254 Po. Abeat hypocrifis ad monachos, quid militi cum hypocrifi ? Ca. At primum expedi mihi quid fit hypocrifis, Po. Quum aliud præ te fers quam latet in animo, Ca. Sed quid præfert circumlatus Evangelii codex ? nonne vitam Evangelicam ? Po. Opinor. Ca. Ergo ubi vita non responder todici, nonne hypocrifis eft ? Po. Videtur. Sed quid eft verè codicem Evangelicum circumferre ? Ca. Quidam circumferunt manibus quemadmodum Franciscani Francisci regulam, idem poffunt & bajuli Lutetiani, & afini, & cantheril. Sunt qui circumferunt ore, nihil crepantes nifi Christum & Evangelium, hoc eft Pharifaicum. Quidam circumferunt Evangelium animo. Proinde vere circumfert, qui & manibus,& ore.& corde portat Evangelium. Po. Ubi funt ifti? Ca. In templis diaconi, qui portant codicem, pronunciant populo, & tenent corde, Po. Tameth non omnes fancti funt, qui animo geftant Evangelium. CarNe mihi fophistam agas. Non gestat anfmo, nifi qui medullicus amat. Nemo penitus amat, nifi qui moribus exprimit Evangelium, Po. Iftas fubrilitates non afsequor. ca. At dicam crassiore Minerva. Si lagenam vint Belnenfis gestas humeris, quid aliud est quam onus? Po. Nibilaliud. Ca. Si teneas faucibus, ac mox expuas ? Po, Hand profuerit, quanquam id quidem non foleo. Ca. Sin ut foles affatim haurias ? Po. Nihil divinius. Ca. Contalescit omne corpus, rubescit facies, hilarescit frons. Po. Prorsus. Ca. Tale.

> quiddam eft Evangelium in animi venas demiffum, innovat totum hominis habitum. Po. Videor igitur tibi parum Evangelice vivere ? Ca. Istam quæstionem nemo te disfolverit redius. Po. Si bipenni res agatur. Ca. Siquisin oste vocet mendacem aut ganconem, quid facias. Po. Quidfaciam ? fentiret pugnos meos. Ca. Quid fi quis tibi impingat colaphum ? Po. Amputarem illi collum pro colapho. Ca.

Quilnam vere portat

e Inanis & multorum verborum effusioà Batto quodam dieta. Jemne fuit. Battologipud Mat. thrum.

Atqui codex tuus docet, ut pro convitio referas benignum fermonem, & ferienti maxillam dexteram porrigas & finiftram. Po. Legi, fed exciderat. Ca. Oras opinor frequenter.

Po. Iftuc eft Pharifaicum. ca. Pharifaicum eft prolixe precari, fed fucate, At tuus codex docet femper orandum, fed cui hoc fo. ex animo. Po. Attamen oro nonnunquam. Ca. Quando ? Po. Quum venit in mentem, semel aut bis in hebdomade. Ca. am damnat Quid tum oras ? Po. Precationem Dominicam. Ca. Quoties? Christus no- Po. Semel. Nom vetat Evangelium (a) Battologiam eadem minatim a- iterantem, Ca Potes attentus absolvere precationem Dominicam ? Po. Nunquam id tentatum eft. An non fatis quod voce pronuncio ? Ca. Nescio nisi quod Deus non audit nisi

cordis

cordis vocem. Crebro jejunas ? Po: Nunquam.ca. At tuus codex probat precationem & jejunium. Po. Probarem & ego, nih aliud flagitaret venter. Ca. At Paulus negat cos fervire Jefu Chrifto, qui ventri ferviunt. Vefcerls carnibus quovis die? Po. Quum dantur. Ca. Atqui ifta gladiatoria literum firmitas vel fæno arborúmque corticibus poterat ali. Po. Sed Christus dixit non coinquinari hominem his. que intrant in os. Ca. Ita, fi modice, fi preter effendiculum At Paulus Christi discipulus mavult fame mori, quam fratrem infirmum offendere suo cibe, nosque ad suum horrarur exemplum, ut omnibus per omnia placeamus. Po. Paulus est Paulus, ego fum ego. Ca. At Ægonis est capras palcere. Po. Malim effe, Ca, Pulchre tibi precaris, caper citius fies, quam capra. Effe dixi pro edere. Ca. Eleganter: Libenter succurris pauperibus ? Po. Non est quoddem, Ca, At effer fi fobrie viveres, fi gnaviter laborares, Po. Dulce est orium. Ca. Servas præcepta Dei ? Po. Grave elt. Ca. Agis admifforum ponitentiam? Christus pro nobis dependit. Ca. Unde igitur declaras te amare Evangelium ? Po. Dicam. Franciscanus quidam apud nos non definebat è suggesto deblaterare in Novum Testamentum Erasmi, conveni hominem privatim, lævam injeci capillis, dextra pugilem egi, fuggillavi illum magnifice, totamque faciem tuber reddid. Quid ais? Non eft hoc favere Evangelio? Deinde absolvi itlum à commiffis, hoc iplo codice ter in verticem impacto, fecique tria tubera, In nomine Patris & Filii & Spiritus fancti. Ca. Satis quidem Evangelice. Iftuc nimirum et Evangelium Evangelio defendere. Po. Occurrit alter ejuidem fodalitii, qui nullum neque modum neque finem faciebat debacchandi in Eralmum. Accensus Evangelico zelo, minis hominem adegi, ut utroque genu flexo rogaret veniam fatereturque fe quæ dixerat, inftigante diabolo dixisse, ni fecisset, jam balbardacha erat in cervicem vibrata. Vultus erat qualis effet folet Martis irati, Hoe gekum est coram aliquor testibus. Ca. Miror hominem non fuiffe prorfus examimatum. Sed ut pergamus : vivis catte ? Po. Id fortalle fiet ubi fenuero. Sed vis tibi verum fatear Canni? Ca. Non fum facerdos, fi confiteri libet, alium quære. Pe. Deo foleo conficeri. Sed cibi fateor me nondum effe perfectum Evangelicum, fed unum è Que vepopulo. Habemus quatuor Evangelia. Nos Evangelici natur pfeud. quatuor res porissimum venamur, ut ventri bene sit, nequid Evangelici delit ils que fub ventre funt, tum ur fit unde vivamus, Evangelia.

d

Ċ

postremo ut liceat quod libet agere. Hac fi suppetant, inter pocula clamamus, lo triumphe, io pasn, vivit Evangelium. regnat Chriftus. Ca. Ita quidem epicuren vita ett, non Evangelies, Po. Haud inficior. Sed scis Christum omniporentem effe, poteft repente nos vertere in alios homines. Ca. Poteft & in fues ; quod quidem proclivius arbitror, quam in bonos viros. Po. Utinam non effent pejores in mundes fuibus, bobus, afinis, & camelis ; multos videas leonibus truculentiores, lupis rapaciores, pafferibus falaciores, canibus mordaciores, viperis nocentiores. Ca. At jam tempus eft, ut ex animante bruto in hominem incipias verti. Po.Rede mones. Nam horum temporum Prophetæ dicunt inftare Supremum mundi diem. Ca. Tantò magis properandum. Po. Expedo Chrifti manum. Ca. Vide ut tu manui ceream prabeas materiam. Sed unde colligunt in propinquo effe mundi finem? Po. Quoniam, inquiunt, idem nunc faciunt homines quod faciebant imminente diluvio epulantur, potant, comeffantur, ducunt, nubunt, scortantur, emunt, vendunt, fonerant. & fornerantur, ædificant : reges belligerantur, facerdotes student augendis censibus, Theologi nectunt syllogimos, Monachi per urbem curficant, populus tumultuatur, Erafmus feribit colloquia : denique nibil malorum abeft, fames,fitis, latrocinia, bellum, pestilentia, seditio, rerum bonarum inopia. An non hac arguunt adelle finem rerum humanarum? Cá, Ex hoc malorum acervo quod tibi eft moleftiffimum? Po. Divina. Ca. Quod crumenam tuam oblident aranez. Po. Dispeream, nisi rem acu tetigifti. Nune venio recens à competitione, alias sobrius recum disputabo si voles de Evangelio. Ca. Quando re videbo fobrium? Po. Quum fuero. Ca. Quando eris? Po. Quum videris. Interim mi Canni fis fælix. Ca. Tibi viciffin opto ut fis quod diceris. Po. Nè me vincas officio, precor nè Cannium unquam destituat, unde cognomen fortitus eft.

a ld eft, nihil ad Bacchum cùm Præfentem quadre". ader wege

AIÓYUGOY.

Hoc colloquium eni titulus (a) Acoordicvora, feu abfurda, confufam continet confabulationem, ubi nibil plane ad rem responder ar, quod Anglich dicimus non-lenfe. Alter enim de nupriis rogat, alter de naufragio infenihil ad rem lieique navigatione respondet.

ANNIUS, & LUCIUS.

Udio te interfuiffe nuptiis Pancratii & Albina Le. Nunquam antehac infæliciùs navigavi quam hoc tempore, An. Quid ais? cantam fuiffe hominum frequenti-

am?

2

am? Le, Nec unquam mihi vilior fuit vita, quam id temporis, An. Vide quid faciant opes, ad meas nuprias pauci convenerint, ifque rentes. Le. Vix fueramus ingreffi pelagus, ortus eft ingens turbo. An. Narras deorum cœ um. Totne aderant viri principes, tot matron nobiles ? Le. Boreas diffecuit velum, diffectumq; diffipavit. An. Desponiam novi. Nihil fingi poteft venuftius, Le. Mox fluctus revulfit clavum. An. Idem videtur omnibus. Nec sponsus admodum illi cedir, ur siunt, formæ gratia. Le. Quidanimi cenfes nobis illic fuiffe ? An. Sane rarum nunc est virgines nubere. Le. Remigandum nobis erat. An. Dotem vix credibilem nar-125, Le. Ecce mox aliud malum. An. Cur puellam impuberem commiserunt tam feroci ? Le. Apparavit piratarum navis. An Profecto fic eft in multis nequitia supplet ztatem. Le. Ibi nobis geminum fuit bellum, alterum cum mari, alterum eum prædonibus. An. Hui tantum donariorum? Interim pauperibus nemo dat festucam. Le Quid? cederemus? Imò desperatio vita addebat animos. An. Vereor ne fint fteriles nupriæ fi vera prædicas. Le Imò injecimus harpagines. An. O rem novam, ante nuprias gravida ? Le. Si spectaffes eum conflictum, fatereris me non effe fæminam. An. Utaudio conjugium hoc non folum ratum eft, fed etiam confummatum. Le. Infiluimus in navem piraticam. An. At demiror te vocatum alienum, me præterito, qui tertio propinquitatis gradu sponfæ patrem contingo, Le, Iplos in mare præcipites dedimus. An. Vera prædicas, infælicium nulli funt affines. Le. Quicquid erat prædæ, inter nos partiti fumus. An. Expofulabo cum puella primo quoque tempore. Le Mox exorta eft subita tranquillitas, dixifies effe (a) Alcedonia. Anofi a Dies fereni illi res est, mihi est animus. Nihil moror illius benevolenti- tranquillum am. Le. Ita pro uno duas naves in portum deduximus, An. & pacatum Indignetur qui alit. Le. Quò cam rogas? in remplum, veli eft. partem dicaturus divo Nicholao. An. Hodiè non liberum mihi. Nam iple domi convivas expecto, alios non excusabo.

ARGUMBNTUM.

⁽a) Tomeis ayum & , five ementita nobilitas, depingit eos, qui fub um- a Id eft, ebra nobilitatis existimant fibi nibil non ticere Quamois nulla generis, aus ques fine evirtuis celebritale insignes arregant samen sibi; er fritte fontis nebulones, quo. bonore ilis nullo facinore debith, nist flugitio honor debeatur improbissimo, b Rapacem

⁽b) HARPALUS, NESTORIUS. Ha. D'Oces me cu levare consilio? Senties me hominem men fervus non immemorem nec.ingratum. Ne. Dabo expedi- Plautum.

tum: ut fis quod effe velis. Ha. At nobis in manu non eff ue nalcamur nobiles. Ne. Si non es, enitere benefactis, ut à te initium capiat nobilitas. Ha. Perlongum eft Ne. Exigua fumma tibi vendit Cafar. Ha. Vulgo ridetur empiria nobilitas. Ne. Cum nihil fit magis ridiculum quam ementica nobilitas, quid cit ut tantopere aff. ctes nomen equitis? Ha, Sunt caulæ, nec leves, quas tibi non gravabor indicare, fi mihi commonfraris rationes quibus nobilitatis opinionem mihi parem apud vulgus. Ne, Nomen absque re? Ha. Arqui quum res abelt, proximum est opinio. Sed age consule Neat ttori, ubi causas audieris, fateberis operæ pretium, Quando ita vis, dicam. Primum fac procul te abducas à patria. Ha, Memini. Ne. Ingere ce in convictum juvenum verè nobilium, Ha. Intelligo, Ne. Hine primum orietur suspicio, te talem effe cum qualibus victitas. Ha. Sic eft. Ne. Vide ne quid habeas plebeium. Ha, Quidnam? Ne. De cultu loquor? Ne veftis fit lanea, fed aut ferica, aut fi deeft qui emas, fuftaneasdenique vel canabea porius quam pannez. Ha. Recte, Ne. Vide ne quid fit integrum, sed diffeca pilcum, thoracem, caligas, calceos, ungues fi potes, neve quicquant Mumile loquaris, Si quis ex Hilpania veniat holpes, roga quomodo conveniat Cafari cum Pontifice, quid agat affinis tuus comes à Nassaven, quid exteri congerrones tuis Ha. Fiet. Ne. Sir annulus in digito cum gemma fignatoria. Ha. Siquidem loculi ferant. Ne. At parvo constat annulus zreus inauratus eum gemma factitia. Sed adde clypeum cum infignibus. Ha. Quænam mihi fuades deligam? Ne. Duo muldra fi velis & cantharum cervifiarium, Ha. Ludis, ege, die ferio. Ne. Nunquam fuisti in bello ? Ha. Ne vidi quidem. Ne. At interim opinor, decol afti anferes & capos rutticerum. Ha. Persape, & quidem foreiger. Ne. Pone macheram argenteam, tria anferum capita aurea, Ha, In que foled Qua? nili languinolento; monumentum fortitet effufi erworis, Ha. Quidni ? ruber fan quis anferinus zque arque humanus. Sed perge obsecto. No. Hunc igitur clypeum pro foribus omnium diversoriorum, in quibus forte verlarus es, affigendum curato. Ha. Quid addetur galez? Ne. Rece fulmones, Eam facies ore diffecto, Ha. Quamobrem? Ne. Ut spires, deinde ut congruat vestitui. In vertice quid eminebit? Ha. Expecto. Ne. Caput cauis demifis auribus. Ha. Vulgarum eft, Ne. Adde dud cornua, rarum hoc ch. Ha. Placet. Sed quæ beftiæ fuftinebunt clypeum ? No. Cervos, canes, dracones, gryphes occuparunt principes:

n.

tu p

cog

tep

mo,

He.

cbr

ei p

pem

que

bab

71145

Ha.

quil

rent

rum

nen erit

tem

Ne.

farc

Rt

med

nen

gatu

adle

apu

lum

Piar

121

(a)

phi,

aliqu

proc

rià v

us C

liber

Mu

in ponito duas harpyas. Ha, Optime consulis. Ne. Reftat cognomen. Hic illud imprimis cavendum, ne plebeio more te patiaris vocari Harpalum Commensems led Harpalum à Como,hoc enim nobilium eft,illud fordidorum Theologorum. Ha.Sic memini, Ne. Habelne quicquam cujus te poffis appellare Dominum? Ha. Ne harum quidem, Ne. In urbe ceebri natus es? Ha. Imò in obscuro pago. Non enim fas est eimentiri unde petis medicinam. Ne. Recte elt, fed ei pago willes eft vicinus mons? Ha.Eft. Ne. Et habet alicunde rupem? Ha. Haber peruptam. Ne. Ergo fis Harpalus eques ab aurea rupe. Ha. Arqui mos eft magnatum, ut fuum quifque symbolum habeat vocale quemadmodum Maximilianus babebar, Tene mensuram. Philippus, Qui volet. Carolus, Ulterius. Item alius aliud. Ne: To ascribito, omnis jacta su alea. Ha. Na tu percommodedicis, Ne. Jam quo firmior fit hominum opinio, fingito literas à magnatibus ad te millas, in quibus identidem appelleris eques clariffimus, magnarumq; reum fiat mentio, de feudis, de arcibus, de multis florenorum millibus, de præfecturis, de matrimonio opulento. Curibis ut bujulmodi litera tibi velut clapla, aut per obliviosemrelica veniant ad altorum manus. Ha. Iltud quidem erit mibi commodum. Nam & literas novi, & hanc facultaten multo ulu paravi, ut cujulvis manum facile effingam, Ne. Interdum infue vefti, aut relinque in crumena, ut quibus fredendi negotium dederis, illi reperiant. Illi non filebunt, & tu fimul ac resciveris, compones valtum at iracundiam, se mæfitiam, quali doleat cafus. Ha. Et iftuc jampridem meditarus fum, ut faciem tam facile mutem, quam perfonam. Ne. Ita fier ut nec fucus subolear, & res cum fide spargaur, Ha. Curabitur fedulo. Ne. Deinde fodales aliquot adicifcendi funt, aut etiam famuli, qui tibi cedant loco, & apud omnes te Joncherum appellent. Nec est quod bic lumptum metuas. Sunt plurimi juvenes, qui vel gratis cuplant hanc agere fabulam. Adde hoc, quod hæc regio scatet juvenibus eruditulis, qui mera tenetur scribendi libidine, (a) ne dicam scabie. Nec desunt famelici quidam typogra- hoc Juvenaphi, nihil non audentes, fi fpes quæftus efulferit. Ex his lis. Tenet aliquot luborna, qui in libellis fuis te pradicent patrizinfanabile procerem, idque subinde repetatur literis majusculis. Hac multos scrivavel in Bohemia celebrabunt procerem patriz. Et citi bendica cois enim & latius discurrunt libelli, quam voces aut quam- b id eft, fine libet loquaces famuli. Ha. Nec ifte displicet ratio. At fa- manibus, muli funt alendi. Ne: Sunt, at non ales famulos(b) a xeipes

101

SI

eli

gy iu

10

da

in

PI

60

Ha

liq

:Da

to,

qui

yab

fon

file

fus

hôa

Ap

cie

tos,

maj

iqu

me

12.

con

mac

cerd

dià,

fuon

9800

tues

esci.

& Inutiles

& ob id (a) ax geiss : mittantur huc & illuc, invenient aliquid. Scis varias effe talium rerum occasiones. Ha. Define. tenco rem. Ne. Superfunt artes. Ha. Aveo scire, Ne. Ni fi bonus aleator, probus chartarius, scortator improbus, potator firenuus, profusor audax, decoctor & conflator zris alieni, deinde scabie ornarus Gallica, vix quisquam te creder equitem. Ha. In iftis guldem jam pridem exercitatus fum. Sed unde fumptus? Ne. Mane, iftuc ibam. Eft tibi patrimonium? Ha. Perpufillum. Ne. Poftquam apud multos confirmata fuerit nobilitatis opinio, ficilè reperies fatuos, quitibi credant, quoldam etiam pudebit negare, quidam men-Jam ut ludas creditores, mille funt artes. Ha, Earum quidem rudis non fum. Sed tandem urgebunt, ubi perfexerint nihil effe nifi verba. Ne. Imo nulia est commodier ad regnum via quam debere quamplurimis. He. Qui fic? Fe. Primum, creditor observat te non aliter, quam obligacus magno beneficio, vereturque ne quam præbeat anim amittende pecunie. Servos nemo magis habet obnoxios, quam debitor suos creditores, quibus fi quid aliquando reddas, gratius eft, quam fi dono des, Ha, Animadverti, Ne. Illus tamen caveto, ne cum tenuibus habeas commercium. Nan hi ob parvulam fummulam ingentes excitant tragedis. Placabiliores funt, quibus lautior est fortuna, cohiber illes pudor, lactat fpes, deterret metus, norunt quid pollinte quites. Postremò quum inundaverit æris alieni magnitudo fictis caufis aliò demigra, arque inde rurfus aliò. quod hujus rei te pudeat. Nelli magis obærati funt quan Si quis rufticus urgeat, finge offenfum magni principes. improbitate animum. Interdum eamen aliquid reddito, verum nec totum, nec omnibus. Illud ubiq; curandum, necu Suboleat tibi prorsus exhauftes loculos. Semper oftenta, Ha Quid oftentet qui non habet ? Ne. Si quid amicus apada depoluit, oftenta pro tuo, fed artem diffimula, cura uta fus videatur. In hunc ulum interdum lumito pecunism com modato, quam mox reddas. Ex loculo nummis æreis diften to, profer aureos duos ibi sepositos. Catera ex teipso con jicito. Ha. Intelligo. At tandem obruar eportet zre aliene Ne. Scis quantum apud nos liceat equitibus, Ha. Nihil aco, A quidem impune. Ne. Ergo famulos ale non fegnes, etlam languine propinquos, qui slioqui forent alendi, O eurret negotiator, quem obvium spolient. Reperient a quid in diversoriis, aut in adibus, aut in navibus incute ditum. Tenes ? Meminerint non fruftra dates homini

altos, Ha. Siquidem tutò. Ne. Cura ut babeas pulchre veftime cum infignibus. Committe literas ficticias ad fummates. Siquid clam fuftulerint, nullus audebit illos infimulare, wiemb quid fulpicentur, timebunt equitem dominum, fin ni pradam extorferint, bellum vocabitur. His (a) pro a Eft prasymnesmacibus ad bellum przluditur. Ha. O fcelix confi- exercitaium! Ne. Jam illud equeftre dogma semper erit tuendum, quasi rudi-Im falque effe equiti, plebeium viatorem exoner are pecunia. mentum ali-Quid enim indignius, quam ignobilem negotiatorem abun - quod. Hadue nummis, quum interim eques non habeat quod impen- bent omnes daticortis, & alex ? Fac femper te adjungas magnatibus, vel tes peculiaingeras potius, ne quid pudeat, perfricanda frons eft, fed ria quadami prefertim hospitibus, coque prestat in celebri quepiam lo- rudimenta, co vitam agere, putà in thermis frequentibus diverforiis. quibus co-Ha Iltuc iplum erat in animo. Ne. Hic fæpenumero fortu- or nobis adas pradam objicit. Ha. Qui,rogo? Ne. Puta, hic aut ille re- itus ad ipfas liquit crumenam, aut oblitus reliquit clavim in fera prom- artes datur. meril. Cztera tenes, Ha.At. Ne.Quid metuis? de fic culto de tam magnifice loquente, de equite ab aurea rupe, quis sudebit suspicari ? Et is quis forte tam improbus extiterit. quis erit tam audax ut te appellet ? Interim fuspicio detivabitur la aliquem hospitum, qui pridie discesserit. Turbibuntur famulitia cum pandocheo. Tu tranquillus tuam perlonam agico. Hoc fi acciderichomini modelto cordatoque. filebit, ne fimul cum damno lucri faciat pudorem, qui rem fram indiligenter fervayerit. He. Non absurde dicis. Nam noti, opinor, Comitem à vulture albo. Ne. Quid ni? Ha. Apud hune diversatus eft, ut accepi, Hispanus quidam, specie cultuque fane quam liberali. Is abstulit florenos fexcen & Sace dotes tos, nec unquam Comes aufus est queri. Tanca erat hominis legati, per majestas. Ne. Habes exemplum. E famulis rais interdum a- quos olim liquem emandes, in bollum scilicet. Is spoliatis templis aut dera eum monafteriis quibufliber redibir, onuftus prada bello par- hoftibus th. Ha. Hoe quidem eft tutiffimum. Ne. Eft & alia ratio fanciebant, conflanda pecunia. Ha Narra obsecro. Ne. In bene num tebant, belmatos finge caufas irarum, præfertim in monachos aut fa- lamq; enuncerdotes, qui nune apud omnes fere fumma laborant invi- ciabant. dia. Alius irriferir aut confpuerit clypeum tumm : alius pa- e Id eft,irrefun honorifice de re fit loquutus, alius scripserit aliquid bellum. quod in calumniam detorqueri valeat. His per (b) feciales d Omnium mes(c) do mov der mon sproy denuncia. Sparge minas acroces, recum detricia, exitia, (d) surossegras meras : territi venient ad fructionent tomponendam litem. Ibi tac magno zitimes tuam dignita-

ali-

nt,

i fit

-170

alj-

edet

um.

mo-

ifir-

i ti-

rum fpe-dic?

iga-

ios,

ed-

lud

lam

18.

llos

ido,

cel

uàm

(un

W-

HL.

日本の日本日本日の日の日本日

tem, hoc eft, iniquum peras, ut zquum feras: Si poftule tria millia, pudebit minus offerre quam ducentos aureos Ha. Aliis minitabor leges. Ne. Istud propiùs quidem accedit ad fycophanticam, fed ramen juvat & hoc in parten.

a Illestamentum

Sed heus Harpale, pene exciderat quod dictum imprimis oportuit, puella quapiam bene dotata in matrimonii naffan Illaqueanda eft. Habes apud te (a) philtrum, juvenise, candidulus es, lepidus nugator es, rides blandum. Sparge te magnis promiffis afcitum in aulam Cafaris. Amant putan atorium. læ Satrapis nubere. Ha. Novi quibus hoc bene cefferit: Caterum quid & fucus tandem erumpat, & infiliant undige creditores? Irridebor personatus eques. Namid apudiffer turplus eft, quam fi remplum facrilegio spolies. Ne. His oportet meminife perfrida frontis. Illud inprimis, quò nullis unquam temporibus magis licuit audacia pro sapiet'a uti, quam hodie. Comminiscendum eft aliquid quoi excules. Deinde nunguam deerunt candidi, qui faveant tuz fabula,nonnulli civiliores diffimulabunt intelle cum fucum Pofiremò fi nibil aliud, profugiendum eft aliquò in bellum, in tumultum. Quemadmodum κλύζει Βάλασσα πάγπιή Averanov nava, ita bel'um operit omnium scelerum fenrinam. Nec enim habetur hodie bonus belli dur, nifi talinrocinio praparatus accefferit. Hoc erit extremum alvim & cuncta fefellerint. Veram omnis movendus erit tibils pis, ne buc veniatur. Vide ne te securitas opprimat: oppdula minuta fuge, in quibus ne pedere quidem licer, nipopulus feiat : in magnisac frequentibus civitatibus plus de licentia, nifi fi qua fit (b) Maffilie fimilis. Diffimulant expiscare, quid quisq; de te lo quatur. Ubi senseris hujulme di voces increbrescere. Quidagit ? cur bic tot annos merttur ? cur non revifit patriam ? cur negligit arces fussiunde ducit imagines? unde tanta profusioni facultates? Ho genus inquam voces, ubi coeperint magis ac magis glifes re, tum mature tibi de migrando cogitandum est, sed s fuga leonina, non leporina. Adfimula te vocari in aula Calaris ad res magnas, brevi te adfuturum cum exerchi Non audebunt in absentem histere, quibus est quod noint amittere. Sed inprimis tibi censeo cavendum genus ifte hominum poeticum, irritabile, nigrumque. Illinunt charts fi quid illos haber male, subitoque per orbem spargit

quicquid illeverint. Ha. Dispeream, ni mihi vehemen

placet tuum confilium. Efficiam, ut intelligas te nad

docile ingenium, & juvenem minime ingratum, Em

illi

20

ter

tun

nec

dep

tis,

fold

Dt q

det.

Ari

tant rilq

tur 1

hom

Imc

pede

unip

lum

9400

Maffilienfi. um mores.

areos,

Ttem. tim

affan

is ct,

rge te

Puel-

dique ifter

. Hic

quòi pien-quoi

t tuz

cum, lum,

747 fen-

lin

lon.

ile

po-

s ch

(me

ors-

ande

He

ifce

di

olan

cht

dis

fin

erds give earn fton

erem primum te dignum nadus in palcuis fuero, tibi dono micram. Ne. Nunc supereft, ut quod pollicitus es, viciffim prættes. Quid eft, cur tantopere affectes falfam opinionem nobilitatis? Ha. Nullam aliam ob caulam, nia quod his omnia licent impune. An hoc tibi leve videtur momenum? Ne. Ur peffime cedat, mors una debetur naturajetimfi vixiffes in Carthufia, Et levius morluntur in reta, quam qui moriuntur calculo, podagra, aut paralyfi. Nam militare eft credere, nibil hominis superelle post mortem præter cadaver, Ha. Sic opinor. adult con mi tar

ARGUMENTUM.

Aserjahisude, five talorum lufus oftendit quid & ubi Talu fit, quomodotaln ludebatur olim, quare clerici talaribus utumur veftimentis, vereandie nempe, & differentie gratia . Talus species ofin plantaris. Varia warespans etymolog a. Genus lufus Anglice Ecckall or Cakea 1: (am, jactue damnofus, Aumes ace. Dos chance, Vorme jachus feheißimus, fenie feu Midas dicitur.

> CAROLUS, QUIRINUS: Isce, inquit Cato, sed à doctis. Cupio itaque mi Vestis tala-

Utenhovi te magistro discere, qu'um ob rem prisci

illireligionis antistites edixerine et clerici talaribus tunicis merentur, hoc eft, usque ad talos demissis. Ca. Duabus opinor de causis. Primum verecundiz gratia, ne quid nudi pateret oculis. Nam olim nec hoc caligarum genus fuit repermm, quod nunc ab ilibus ulque ad imos pedes corpus tegit, neque subligaribus, aut femoralibus vulgo utebantur. dem de caufa, turpe est foeminis brevioribus uti veftimentis, quo magis confultum fit fexus pudori. 3. Deinde ut non folum moribus, veium etiam habitu differant à populo, inquo m quilque eft profanissimus, ita brevistimis tunicis uti gandet. Qu. Non diffimile verieft quod narras. Caterum ex Aristotele Plinioque didici, nulli hominum effe talos, sed tantum quadrupedibus, non tamen omnibus, sed bisulcis plefilque, nec surfus his nifi in tibiis posterioribus, Unde igitur veftis dici talaris potelt, quam geltat homo, nili fuerint size pelihomines olim quadrupedes juxta fabulam Ariftophanis? Ca. bus. Avica-Imd fi credimus Oedipo, & quadrupedes, & tripedes & bi-lattem fant pedes inveniuntur homines, necrare nobis è bello redeun: degenere unipedes, interdum (a) apodes : led quod ad tali vocabu apodes da. lum attinet, rectius mireris, & legas Houtlum, qui fabulis de. quoque talosattribuit. Sie enim opinor scribit in arte Poetica.

Aaz

Seourus, cadet en recto ftet fabula talo.

4 ocalem, autores junt poetz qui Argonauticam feripferunt, Orpheus & Amphion faxa & arbores cithara moviffe dicuntúr.

Qu. Poetis licet, ut libet, loqui, apud quos Tmelus haber & Argo fuiffe aures, & (a) naves loquuntur, & faltant quercus. Ca. Quin & Ariftoreles tuus hoc te docere poterat, effe talos dimidiatos, quos ille vocat nuias egga Aus, quales tradit effe lyncum generi. Addit leonibus ineffe quiddam vice mli, fed enfra. Quolum, quodille vocat xabuery Dodes, Plinius vertitier tuefum. Denique ubicunque committuntur offa offibus al Bexus commoditatem, cava prominentibus inter fe refpondent, utrinque lubrica cartilagine communitis, ac velut ineruftatis partibus, ne mutuo attritu fefe ladant, ut iden docet Aristoteles. In his ferè est aliquid, quod à tali similitudine pariter & ulu non diferepat, velat in imatibia, juxu calcaneum, ubi rotius pedis flexus eft, prominet quidden ralo fim le, quod Grzei oquedy appellant. Rurfus in flexus genu, quod ni fallor, io xiov appellant, quidam vertebran. Simile quiddam videmus in coxendicibus, in humeris : poftremò in commiffuris digitorum, pedis, ac manus. Quod ne tibi mirum videatur, Graci tradunt espezalas vombulum apud probatos autores tributum etiam offibus quibus fpina connectitur, præfertim in cervice. Citant enim bot carmen : (b) Ex & mos dux no es easal wo say n.

-

1

e fi

60

bi

Gu

m

k

a

ex

lin

èd

bo

8

im

vic

èn

DX

eft. Gi

qu:

duc

MI

& ld eft, effrada mihi ervix eft entra calos.

Quoniam autem Arittoteles tradit priores tibias animani datas ad celeritarem, & ob id carere talis, pofteriore ad Rabilitatem, quod in eam partem vergat pondus corporis quemadmodum ad robur lis que calcibus feriunt : Flaces dum fignificare vult fabulam non ejectam, fed ad finem ule peractam, dicit illam Retiffe fixo talo : nec aliter tribu fabulæ talum, quam nos libro tribuimus calcem, & volumini umbilicum. Qu. Nætu probe grammaticum agis, Ca. At quò magis id credas, Graci literatores as ed ja hor diel velunt à seepa, & a' particula privativa qued minime flede tur, fed immobilis fit. Quanquam alii malunt a segna ser interje & litera p, dictum pro esajanor, quod lubrica volubilit. e ftare nesciar. Qu. Ad iftum modum licer plur de vinare, Simplicius erat dicere, Nescio. Ca. Non usque adri videbirur ablurda divinatio, fi cogites quantam habeat cui ginem vocum primitiva origo : tum in re nullam effecontrariera em : quod apparebit fi propiùs inspicias. Yolubil eft talus, fed ita volubilis, ut eam partem cui inne Girur, dat ad frandum firmiorem : deinde os offi connedit, to ocile I zari queat. Qu. Tu vel lophistam ogere poffis

Aftragali atymol.

æ

quantum video, fi libeat. Co. Sed nibil eft Talefi, quod nos torqueat etymologia vocis. Nam quod hodic Grzei vocant aspayahoy, prifci, quorum eft Callimachus, dixerunt Legiors cujus hoc refertur hemistichium, Dena Saspia aiputo hutegy, unde quemed modi asegyahi (dv, ita & asei- Id eff, de-Ur dicebant talis ludere. Qu. Quale eft ignur illud quod cem verò proprie talum vocant ? Ca. Est id quo nune ludunt puella, talos cepit olim pnerorum erat lufus, quemadmodum nuces. De quo est Pramium, illud Gracorum aug a spazanoson xono Seis cum iram levi de causa susceptam indicant. Rursus Horatius in Odis, Id eft. ob Nec regna vini sortiere talis. Item in Sermonibus. Te talos talos tratus. Aule nusefque, &c. Pottremo illud dictum Lacedemonii,na fallor, Pueros effe fallendos talis, vivos jurejurando. Hunc talum negant in ullo animante inveniri quod fit μώνυγον hoc eft ungula folida, excepio afino, Indico unicorno, aur quod he menugades, hoc est, pede in multos digitos ungulafye fifloiquod genus funt, leo, panthera, canis, fimius, homo & avis, aliaque permulta. Que verò sixna funt, hoc eft, ungula bifulca, pleraque talum habent, idque ut recte dicebas, in poflerioribus cruribus. Uni homini duplici de causa tali non funt. Primum quis bipes, deinde quia quinis digitis fissos haber pedes. Qu. Ista frequenter audivi. Cæterum pervelim mihi fitum ac tali formam deferibi. Nam iftud lufus genus eiam puellis hodie fastidium est, sed aleam, charras, aliosque mafcufos lufus affectant, Ca. Non mirum quum affectent & Theologiam, Verum etiam fi mathematicus fim aut pictor, aut etiam places, non pollim tibi melius tali formam exhibere quam iplo talo, nifi mavis ut tibi describam per literas, ut illi folent. Qu. Habefne talum? En tibi ovillum è dextro crure. Vides quatuor duntaxat latera,quum in cubo, & alea feu teffera fint fex in ambitu, quatnor in fummo, & imo duo Qu. Sic eft. Ca. Intalo, queniam fumma pars & ima curvatur, non funt nifi quatuor latera, quorum unum vides velut in dorsum intumescere. Qu. Video, Ca. Quod est e regione cavum babere. Istud Aristoteles vocat mentes,id eft, pronum, boc o'aflor,id eft, supinum. Velut in congresse proris & meriri, quum dant operam liberis, mulier supina ett, vir pronus: & manus, fi vola spectet terram, prona ett, hinvertas, fupina. Quanquam oratores & poeta nonnunquam his verbis abutuntur, quod ad hanc rem nihil artinet. Qualithuc quidem el ganter oculis subjectifti. Inter reliqua duo latera, quid est discriminis? Ca. Alterum modice cava-

um eft, ut offi cui inneditur congruat ; alterum propemo-

IMI

abet

Quin

ndi-

cum

fra.

tor-

s ad

- goo

indem

nili-

IXI dem

EUra

dm.

10

bu-

bus boc

mi

ris, cus (q;

ini

At

vo-

lu-

deò

di-

ally ally

es Di

dum nihil haber concavi, minusque armatum est cartilagine! tunica, fed tantum nervo & pelle tegitur. Qu. Video, ca. Pronum larus nihil haber nervorum, fed fupinz partis concavo adbæret nervus, quemadmodum dextri lateris fummo; lavi, imo, Qu. Pulchre narras, fed unde dignofcam deztrum à finistro ? Ca. Recte admones. Nam perperam docui nifi dextri cruris talum intelligas. Dicam igitur melius fimulque quod volebas fitum indicabo. Talus est in infa fuffragine crutis infra coxam. Qu. Complures arbitrantur juxta pedem effe. Ca. Errant. Is qui proprie dieitur talus, eft in fuff aginibus, quas Grzci zeund, vocant, fed crurum, ut dixi, pofteriorum. Inter pedem tuum & genu, tibis eft, Qu. Sic opinor. Ca. Post genu yourn. Qu. Affentior. Ca. Nam qui flexus est homini inbrachiis, idem est quadrupedibus in craribus posterioribus, simiam excipio semihominem. Itaque quod genu eft in cruribus, id cubitus eft in brachiis. Qu. Animadverto. Ca. Itaque flexus flexui respondet. Qu. Illud dicis crurum pofteriorum & priorum? Ca. Tenes.In ea igitur fuffragine, que responde fuffragini, que eft polgenu, far talus erectus quum ftat quadrupes, cujus fummi & ima pars leniter incurvatur, quanquam non prorsus esdem modo. Nam fuperior replicatur in cornua quædan, quas Aristoteles appellat neggias, Theodorus vertit antenna, juxta quas le submittir pronum latus; imo tale nibil be bet. Qu. Plane video. Ca. Illud ergo latus quod spectat tibin priores, Ariftoreles vocat supinum ; quod illi adversum et, pronum. Rurlum funt duo latera, quorum alterum inus fpectat tibiam pofteriorem, puta lavam aut dextram, alt. rum fpettat foras. Quod introrfum fpettat, Ariftoteles ippellat wa hor, qued foras, igiov. Qu. Prorfus oculis rem video. Jam supereft ut nobis indices que fuerit olim talis ludendi ratio. Nam qui lusus nostra memoria dicitur in ulu fuiffe, nibil convenit cum iis, quæ comperimus apul num eft fo- priscos autores de hoc ludendi genere. Ca. Ac sane fieri poteft, ut quemadmodum hodie chartis, ac tefferis ad variat ludendi formas abutimur, ita non fuerit eadem apud vete-& cola qui restalis lufirandi ratio. Qu. Probabile eft quod dicis. Ca. Theodorus Gaza, five ut alii malunt appellare Theffaloniex adverso censis, vertens Aristoselis librum de bistoria animaliumsinter se, Is. cundum, sir tali latus quod foras transversum spectat cana foras, fupra vocari, qu' d introrfum ad alterum crus, Venerem. Czevirò anten- rum hoc quidem de suo addidir. Nam Aristoreles hactantum ponit (a) To pe meares \$20, To de valter sion, 1

Hoc eft. arque illud quidem quod proras ; quod verò lupinum intus; demintus bz.

10

...

.

- 20

τά μ΄ κώλα εντός ες εμμένα τος ε άλληλα, τα δε ίσχει εμλειθμα εξω, κ) τὰς καρείας άνω. Czterum quando contata ballis, Veneris jactum spellari, quoties ex quatuor talis nullus est, qui summam faciem habet cum alio congruentem, demiror quid sequitus Theodorus, unum latus appellet Venerem. Erasmus noster, quem communem habet mus amsteum, hajusmodi' observationem non admodum curiosus, in proverbis aliquot ex autoritare veterum indicas quadam de ludo talorum velut in proverbio, Non Chius, sed Coun, refert Coum & seniomem eundem esse quem Græst externa con talia se com a seniomem cun con con com a coum, addens Chium eundem esse cum e ane; Coi jactum suisse seguitum s

- Quid dexter fenio ferret,

Scire erat in votis, damnofa canicula quantum

Itidem Propertius :

ie!

Ca.

m-

m-

do-

iùs

pía

tur

us,

im,

Ca.

m,

iis,

.In

of.

m

eo-

ex-

ries

eft,

tus

et-

άþ-

em alis

in

buc

145

10-

Ca.

ies

ie-

18-

Semper damnosi subsiluere canes.

Et Ovidius libro de Tristib. 2. dannosos canes appellat. Addit ex Martiale, Sanionem videri per se sedicem, carerum insoplicem fieri, si accedat canis. Sic enim loquitur:

Senio nec nofrum cum cane quaffat ebur.

Jam Venerle jactum effe ut rarum, ita fœlicissimum indicat Martialis in Apophoreris.'

Quum feterit vultu nullus tibi talus codem,

Munera me dices magna dediffe tibi. Tot autem talis ludebatur, quot quilque habet latera, Nam tefferis non plus tribus ludi folet. Sed propiùs ad ludendi rationem facit, quod scribit Suctonius in Octavio Augusto, recitans ex illius quadam ad Tiberium Epiftola hac, Inter Id eft, & Incanam lufimus regylixos & beri & bodie. Talis enim jacta- cans quitis, ut quisque canem aut senionem miserat in singulos tales fin- dem ad scogulos denarios in medium conferebat, quos tollebat universos qui pum, maxi-Venerem jecerat. Qu. Docuifti fe ici fimum elle ja dum quu quando ipsa omnes tali quatuor oftenderine diverfum latus, quemadmo- deam felidum in tefferarum lude fortunatiffimus eft, qui dicitur Mi- citer jadafdas at nondum declarafti hunc jactum dici Venerem Ca.Il- feilicet valolud expedier cibi Lucianus, ira loquens in Cupidinibus, xì rum zquals Baxov us on onows, maxisa de einols & Dedr authr suBo- figura ca-Anosse underos as egyane merer os is a shuals meserung, dente ado-Tombujuas Teilesas vouiley. Loqueur autem illic de gratus fe de-Venere. Qu. Si falfos eft Theodorus, duo tantum latera fuis fiderio fuo vocabulis defignantur. Ca. Fortaffis alicujus autoritatem fruiturum,

tum eft, adferimus in medium. Nam funt qui meminerunt de numero Stefichorio in talis, quem putant ogdoadem effe. Item de Euripideo qui continebat quadraginta. Qu.

Reftat ut lusus leges præscribas, Ca. Non arbitros pueros Bildem ulos legibus, quibus le ulum fuiffe fcribit Octavins. Nec probabile est hocludendi genus quod commemorat

am pyrgum VOCAVIT ret in pyrgun talos.

fuife publicum : Id fi fuiffer, fatis erat dixiffe, inter canam lufimus talus. Sed mibi fubindicare videtur, novam ludendi conditionem inter illos repertam, velut apram fenibus, mienam ctiniméque torquentem animos folicità cogitatione, quem.dmodum faciunt hodie complures lufus, ut levius fit inten-Hor. Mitte- dere ftudiis, Qu. Profer, obfecro te, reliquos talos, ut experiamur. Ca. Sed deel nobis turricula volvendis talis, deinde tabula. Qu. Suffecerit hæc menfa ad qualecunque specimen exhibendum. Pro turricula fuffecerit cyathus aut pileum, Ca. Imò complexus cavarum manuum. Jadus fæpius oftendie supinam partem, qu'am pronam, & pronam sapius qu'am fenionem, aut canem. Qu. Videtur, Ca.Si inter quatuor talos extiterit unus canis, expones nummum, fi duo duos, fi tres tres, fi qua:uor quatuor. Item quoties jeceris fenionem, tories recipies unum è nummis. Qu. Quid fi senionem cum cope? Ca. Si vis, uterque nummum addet, neuter tollet, cui primum obtigerit Venus,is auferet acervum. Qu. Quid fi talus oftendat partem supinam, aut pronam? Ca Is Jactus erit irritus, & aut tu jactum repetes, aut jaciendi jus ad me devolvetur. Qu. Placet devolutio. Ca. Nunc oppone fortem. Qu. Experiamur abique periculo. Ca. Vis tu tantam artem discere gratis? Qu. Verum impar certamen eft inter artificem & rudem. Ca. Atqui fpes lucri, & damni metus reddet te attentiorem. gv. Quanti certabimus ? Ca. Si vis citò direfcere, centum ducaris Qu. Urinam fint quos deponam. Turius eft paulatim ditefcere. En tibi folidum affem. Ca. Age addemus pufillum pufillo, quemadmodum monet Hefiodus, fic quoque fier ingens acervus. Convolve ac mitte. Fælix auspicium, canem babes, appone nummum, & posthac agnosce damnosum larus. Da ralos gu Fœlicius auspicium, tres habes canes, appone. Ca. Infidiatur eibl fortuna, Mitte, sed circumvolutos, ô bone, Labor irritus; pronum habes & Supinum. Succedo,trade talos. 214. O fretum bene; rurfum ald eft, ne tres video canes. Ca. (a) un med The vixne equipulor. Ille-

an e vido- dat inquam te fortuna. Sed beus to,ad hunc quidem modum riam, enco edoctus fum : At mea fententia fecus lufit Octavius. Ploy.

Du. Quomodo? Ca. Qui canem jecerat apponebat denarium, ut diximus, qui fenienem nihil quidem auferebat, fed alter ponebat. Qu. Quid fi plures feniones existent ? Ga. Totidem nummos alter addebat. Bene cumulatum acorvum femel rollebat Venus. Et illud addes licebit, Cui nec fenie obrigerit, nec canis, nibil aliud quam missendi vicem perdet. Qu. Non recufo, Ca-Mibi videtur & hoc elegentins, & tert'o quisque jactu defungatur, qui talos tenet, & moz alteri tradat vices. Qu. Placet, fed quota Venus fraiet ludum? Ca. Tertia, fi videtur. Deinceps liberum erit de integro pa-Siguidem tum tarò, tum paucis favet Venus, Nunc aggrediamur bonis avibus. Qu. Fier, fed præfter occludere fores, ne noftrz culinz regina videat nes puerorum more ineprientes. Ca. Imò fenil ter porius, Adeone loquacem habes famulam ? Qu. Tam futilem, ut fi debnt homines quibus narret quiequid domi geritur, longo fermone gallinis narret, ac felibus. Ca. Heus puer, claude oftium & obde pelfulum, nequis fubitus interveniat (pectator, quò liceat ad fatierarem nique ludere.

ARGUMBNTUM.

s enduilus, five, Ivrauxovvid gior, vitta que dam mulierum civilime traducit; volum enim Rempublicam confituere, & Scatulo congregareut vir. Poffe fa cingur rerum babenes moderari melius quam maxum jam primcipes. Mulier que virum debpneffar fram, faipfum dedecorat. Autoris condition niver, quam vire. Agitur de cultu, de vafibus, de c. Vinobiles ab ignobilism differant.

CORNELIA, MARGARETA, PEROT-TA, JULIA, CATHARINA.

Hodfælix fauftimque fit buie ordini, rotique rein. feminez & frequences bodie convenifis, & alacres, unde fpem optimam concipio futurum, ut Deus propitius cuique ea fuggeras in animum, que ad communem omnium & dignitatem, & utilitarem pertinent. Scitis opinor omnes, quantum bine commadis notris decefferit, quod quum visi quotidianis conventibus fuum agant negotium, nos colo, tel zque affidentes, caulam noftram deferimus. Itaque res hue devenit, ut nec inter nos fit ulla reipub. difeiplina, & viri nos pene pro delectamentis habeant, vixque beminis vocabelo dignentur. Qued fi qua copimus pergamus, divinate vos ipfa, quò candem res fit evalura ; vereor enim verba finistri ominis cloqui. Ut dignirarem nostram negligamus, cerre incolumitas debet effe curz. At fapientifimus ille rex feriptum reliquir, thi demum effe falutem; whi multa

.

191

u.

10

ıs,

m

di i-

-

¢

,

multa confilia. Habent episcopi suas synodos, habent menachorum greges fua conciliabula : Habent milites fuas faciones : babent fures fua conventicula. Denique habet & formicarum genus suos congreffus. Solz omnium animantium mulieres nunguam coimus. Ma. Szpius quam decet. Co. Nondum interloquendi cempus ett. Sinite me perorare. dabitur fingulis dicendi locus, Neque novum eft quod facimus, vetus exemplum revocamus. Siquidem ante annos millerrecentos, nifi fallor, Heliogabalus Cafar laudariffimus. Pe. Qui laudatiffimus, quem unco tradum in clogcam projectum effe conftat? Co Rurfus interpellor. Si quem hac ratione probamus, aut improbamus, malum dicemus Christum, qued in crucem fuffixus fit : pium Domitium, quod domi fit mortuus. Atqui nibil objicitur Heliozabalo atrocius, quan quod facrum ignem, qui à Veftalibus fer-

& dii peenliares adorabantur. Qued auliogabalo attribuitur. Alexandro' feribit.

Sacrarium vabatur, in terram objecerit, quadque domi in (a) laratio domenicum Mofen habuerit & Christum, quem illi contumeliz cauft in quo Lares Chrestum vocabant. Is igitur Heliogabalus instituit, ut quemadmodum imperator cum fuis habebat fenatum, in quo de rebus communibus consultaret : ita haberes & mater illius Augusta senatum suum, in quo de fæminez gentis tem nic He- negotils tractaretur, quem viri vel jocandi, vel difcernendi gratia Senatulum vocabant. Hoc exemplum tot Lampridius jam seculis intermissum res ipla jamdudum monet nos inflaurare. Nec ullam moveat quod Paulus Apostolus ve-Severo adtat mulierem loqui in cœtu, quam ille vocat Ecclesiam, De cetu virorum loquitur, bic cetus est muliebris. Alioqui si semper ticendum erat feeminis, in quem usum natura dedit nobis & linguas non miaus expeditas, quam funt virorum, & vocem non minus fonoram? quanquam illi fonant rauciùs, ac propins referunt afinos, quam nos. Verum ikud oporter nobis omnibus effe cura, ut ca gravitate trademus hoc negotium, ne rurfus viri Senatulum appellent : aut fortaffe probrofius aliquod nomen excogitent, ut solent in nos libenter esse dicaces. Quanquam fi liceat illorum comitia veris zitimare, plus quam muliebria videri polfint, Videmus monarchas tot jam annis nihil aliud quam belligerari: Inter Theologos, facerdotes, episcopos, & populum nihil convenire : quot bomines tot fententia, & in his ipfis, plus quam muliebris oft inconstantis, Nec civinti cum civitate, nec vicino cum vicino, concordia eft. Si mobis effent traditz rerum habenz, aliquanto, ni fallor, tolerabilius haberent res humanz. Non est fortaffe fæminei Pude-

pudoris, tantis proceribus tribuere Rultitiam: at fas eft, opinor, recitare quod scripsit Solomon proverbiorum capite decimotertio, Inter Superbos femper jurgia funt, qui autem agunt omnia cum confilio, reguntur fapientia. Sed ne vos longiore morer proæmio, uti fingula gerantur ordine, decenter & fine tumultu, primo loco tractandum erit, que debeant intereffe confilio, qua submovenda fint. Nam immodica turba tumultus eft verius, quam confilium : & paucorum consessus babet quiddam tyrannicum. Hoc ergo censeo nullam recipiendam virginem, ed quod incidant permulta, que non decet illas audire. Ju. At quo figno dignofcas virgines? An pro virgnibus habebuntur, quacunque coronam gestant? Co. Non. At auptas tantum recipiendas tenseo. Ju. Et inter nupras virgines funt, que maritos habent eunuchos. Co. Sed tribuatur hoc honoris conjugio, ut nupræ pro mulieribus habeantur. Ju. Aliequi fi non excludimus nifi virgines, erit immenfa turba, nec multum decreicet numero. Excludentur & plus quam ter nupræ, Ju. Quamobren? Co. Quoniam illis veluc emericis, debetur miffio. Idem cenfeo de fepuagefimum annum egressis. Statuendum ne qua nomination de viro luo loquatur petulantiùs, in genere fas fit, sed ca moderatione, ne quid nimis. Ca. Qui minus hie libere de viris liceas dicere, quum ipfi de nobis nusquam non loquantur ? Meus Titius & quando ftudet effe conviva festivlor, narrat quid mecum noche egerit, quid dixerim, neque rard multa solet affingere, Ca. Si velimus fateri verum, noftra dignitas pendet à viris : cos fi traducimus, quid aliud "quam nos iplas dehonestamus? Quanquam autem ba- Mulier in "bemus non paucas juftæ querimoniæ caulas, tamen ex- meliori ftapensa rerum omnium fumma, nostra porior est quam illo vir. rum conditio. Illi dum querunt rem, per omnes terras ac maria volitant, non fine capitis discrimine ; illi, f bellum incidat, excitantur buccina, ferrei ftant in acle, dum nos domi fedemus tutz. Si quid committunt adversils leges, gravius in illos animadvertitur, nostro sexui parcitur. Denique magna ex parte in nobis fitum eft, ut commedes babeamus maritos. Reftat, ut de confessus ordine statuatur, ne nobis evenist qued frequenter ufu venit regum, principum, ac pontificum oratoribus, qui in conciliis totos tres men'es litigant, antequam poffint confidere. Itaque centeo primum effe debere nobilium ordinem, & in his pracedent que quatuor habent nobilitatis parrese proxima

proxima que tres, deinde que duas, poftreme que unam : pofremo, qua simidiarum. Et in fingulis ordinibus locus ex antiquitate designabitur. Nothe in suo quoque ordine extremum tenebunt locum. Alter confeffus erit plebeigrum. In boc primes tenebunt que copioficrem fobolem enixa funt. Inter papes litem dirimet zus. Tervius erit earum que nondum pepererunt. Ca. Quò mittis viduas ? Co. Commode mones. Iftis locus dabitur in medio marrum fi modò liberos habent, babuerintve. Steriles extremum obrinebunt locum, Jr. Quem locum defignas facerdotum, ac monacherum uxoribus ? Co. De his preximo confestu deliberabirnus. In. Quid de his, que corpore faciunt questum? Co. Non pariemur hunc fenatum admixtu talium inquinari. 7 a. Quid concubinis? Co. Istarum non fimplex est genus, de quibus per otlum tradabitur. Adjiciendum eft, quomodo fieri debeat fenatuf-confultum, punctifne, an calculis, an fuffragiis vocalibus, an porrectis digitis, an discessione, Ca. In caleulis delus est, quemadmodom & in punetis : fi pedibus eatur in fententiam, queniam veftes longas gerimus, mimium movebimus pulveris : op:imum igitur, uti voce pronuncies unaquaque quod fentit. Co At difficile eft numerare voces. Deinde cavendum ne fiat pro consilio convicium. Ca. Nihil fiet ab que notariis, ne quid poffit accidere. Co. Ita quidem consultum est numero. Sed quibus modis excludes

a Convitium (a) convitium ? Ca. Nequa loquatur nifi rogata, & fuo ora Jurisconsul-dine. Quæ secus secerit, è senatu movebitur. Tum si qua putant quas quidessurite corum quæ hic aguntur, silentio plectetur convocium, triduano. Hactenus de ratione tractandi. Nunc accipite

quibus de rebus consultandam sit. Primam oportet esse caram dignitatis: ea potissimum sita est in cultu, cujus rel rantus est neglectus, ut hodie vix agnoscas discrimen inter nobilem et pl. beiam, inter nupram et virginem, aut viduam, inter marconam et meretricem. Adeò sublatus est pudot, ut quidvis usurpent quælibet. Videre est plus quam plebeias, ac loci planè sordici, vestiri holosericis, undulatis, serulentis, virgatis, byssinis, aureis, argenteis, pellibus zebellinis, madauricis, quum interim maritus domi consust calceos. Digitos habent smarageis et adamantibus enustes. Nam uniones pune vulgò fastidiuntur, nè quid querar de succinis, et corsiits, et crepidis inauratis. Satis erat tenuibus, in honorem seràs ciagulis uti sericis, ac simbrias vestitum serico simbo decorare: nune geminum est malum, et res samiliaris extenuent. Et custos

confunditur. Si (a) pilentis & ledicis choratis ac byflo te- Vehiculi dis vehuntur plebeiz, quid reliquim eft nobilibus ac poten- fivium, que tibus ? Et fi vix equiti nupta caudam trahit ulnarum quin- matronare decim, quid facier Ducis, aut Comitis uxor? Arque hac urbem veres hoc est intolerabilior, quod mira temeritare subinde hebantur. mutamus cultum. Pridem è porrectis à vertice cornibus pendebant linteamina. Hoe ornatu fæminæ principes difcernebantur à plebeiis, Illa, ne quid convenirer, sumpserunt pilea, foris oftentanti i pelles albas, nigris macults variegatas. Statim vulgus arripuit. Rurlus murato cultu fumplereunt (b) flammes nigro byfo. Id feeminaram vulgus non s Omamenfolum aufum eft imitari, verum etiam addiderunt fimbris ta capitis, suress, denique & gemmas. Olim nobilium erat, à fronte qua,ut Varatque à temporibus revulsis pilis in verticem capillos coge- lintea fuere re. Non diu licuit, mox qualibet amulata funt. Tandem & cujuflibes den iferunt crines in frontem, protinus & hoc imitate funt famme. plebeiz. Solz nobiles olim habebant laterones & anteambulones, & ex his unum delicatum qui furredura manum porrigeret, qui Izvam incedentis brachio dextero fulciret, Nec hoe honoris concedebatur nifi bene nato. Nunc ut palfim id faciunt matronz, ita quofliber ad hoc officii recipiunt, quemadmodum ad gestandam à tergo caudam. Item olim folz nobiles falutabant ofculo,nec quemvis ad ofculum recipiebant, imò ne dextram quidem porrigebant quibuflibet. Nune qui corium olent, irruunt ad ofculum fæminæ, que scurum habet plene nebilitatis. Ne in conjugiis quidem haberur ulla dignitatis ratio. Patricia nubuno plebelis, plebeiz patriciis, ita nascuntur nobis hybridz. Nec ulla tam obscuro loco nata eft, que metuit adhibere (c) fucos, Color afe omnes nobilium, quum plebeiis sufficere deberet, aut flos re- titias, quo centis cervifiz, aut succus recens ab arbore derradi corti- fomina facis, aut fi quid aliud parvo parabile : purpuriffam, ceruf-ciem magis fam, ftibium, reliquosque colores elegantiores oportebat cla- nestant, ris fæminis relinquere. Jam in conviviis, in publico incef- quam honefu, quam nullus orde? Sæpe fit ut negociatoris uxor de- tant. dignetur utroque parente nobili cedere, Resigitur ipla jamdudum horratur, ut hisce de rebus aliquid certi ftatuamus. Atque hac inter nos facile poterunt transgi quoniam non

nifi ad fæmineum pertinent genus. Eft aufem, & quod cum vitis agamus, qui nos submovent ab omni dignitate, ac tantum non pro lotricibus & cocis habent, ipfires omnes pro suo gerunt arbitratu. Concedemus igitar illos magigratus publicos, ac bellice rei curam, Quis hoc ferer,

te

P

if

tu

el

fo

vi

20

in

I

P

ti

lu

bo

P

tu

tu

Q

ef

fu

qu

ie

DU

qu

or

fu

qu

ud

be

co

mi

cu

CO

gè

bo

quò i in elypeo semper unoris insignia lavum habent laus; etiams tribus partibus superet viri nobilitatem? Deinde par est, ut in elocandis liberis etiam mater habeat jus suffragii. Et fortassis hoc quoque evincemus, ut vicissim geramus officia publica, duntanat qua intra menia, & sine armis geri possunt. Hac est summa rerum de quibus mihi videtur opera pretium consultare. Super his apud se quaque deliberer, ut de singulis siant senatus consulta, & si cui vestrum aliud quippiam in mentem venerie, cras in medium conferat. Conveniemus enim diebus singulis, donce synodum absolverimus, Adhibeantur notaria quatuor, (a) qua notis excipiant quicquid dicatur. Praterea quastoria dua, qua loquendi potessatem vel faciant vel adimant. Se hic consessus divinationis loco.

pedità feribendi ratione in judiciis res vel fingulis literarum notis excipiebanetiamnum etiamnum etiamnum aliquot extant in libello, qui Valerii Probi titulo cireumferfur.

Olim ex-

DILUCULUM.

cant in libello, qui Valerii ProValerii Pr

a Sobrius & vigilans.

b Philypnus, fomniculofus, fomni
cupidus.

(a) NEPHALIUS, (b) PHILYPNUS. Ne. T TOdie te conventum volebam Philypne, sed nega-J baris effe domi. Ph. Non omnino mentiri funt : tibi quidem non eram, sed mihi rum eram maxime. Ne. Quid iftuc anigmatis eft ? Ph. Nofti illud vetus proverblum, Non omnibus dormio. Nec se fugit ille Naficz jocus, cui qui Ennium familiarem invifere volenti, ancilla juffu heri negaffer effedomi, fenfit Nafics & difceffit, Czteram ubi viciffim Ennius Nafica domum ingreffus rogaret puerum num effer intus? Nafica de conclavi clamavir, non, inquiens, fum domi. Quimque Ennius agnita voce dixiffet, impudens, non te loquentem agnosco ? Imo tu; Inquit Nasica, impudencior, qui mibi ipfi fidem non habeas, quum ego crediderim ancilla tuz. Ne. Eras fortaffis occupatior. Ph. Imofusviter oriofus. Ne Rurfum anigmate torques. Ph. Dicam igiter explanate, nec aliud dicam ficum, quam ficum, Ne. Dic. Ph. Altum dormiebam, No. Quid ais? Atqui jam pracerierac

retierat ofava quum fol hoc mense surgat ante quarram-Ph. Per me quidem foli liberum eft vel media nocte furgeres modò mihi liceat ad fatietatem usqe dormire. Ne. Verum iftuc urrum cafu accidit, an confuerudo eft ? Ph. Confuemdo prorfus. Ne. Atquirei non bonz consuerudo pestima eft. Ph. Imo nullus eft fomnus fuavior, quam post exortuna folem. Ne. Qua tandem hora foles lectum relinquere ?. Ph.Inter quartam & nonam. Ne. Satis amplum iparium. vix tot horis comuntur reginæ. Sed unde venidiin iftam consuctudinem? Ph. Quia solemus convivia, lusus & jocos in multam proferre nocem, id dispendii matutino somno pensamus. Ne. Vix unquam vidi hominem te perditius prodigum. Ph. Mihi parsimonia videtur magis quam profusio. Interim nec candelas absumo, nec vestes detero. Ne. Præpostera sanè parfimonia, servare vicrum ut perdas gemmas. Aliter sapuit ille Philosophus qui rogatus quid effet prewolffimum ? respondit, tempus. Porrd quum conftet diluculum effe totius diel partem optimam, tu quod in re pretiofiffima pretiofiffimum eft, gaudes perdere. Ph. An boc perit quod datur corpusculo? Ne. Imo detrabitur corpulculo, quod tum luaviflime afficitur, maximeque vegetatur, quum tempeftivo moderatoque somno reficitur. & mamina vigilia coroboratur. Ph. Sed dulce est dormire. Ne. Quid effe potest dulce nihil sentienti ? Ph. Hoc ipsum dulce et,nihil fentire molestia. Ne. Atqui ilto nomine feeliciores funt qui dormiunt in sepulchris. Nam dormienti nonnunquam infommia molesta funt. Ph. Aiunt eo fomno maxime leginari cospus. Ne. (a) Ista glirium segina est, non homi- a varro renum. Recte faginantur animalia que parantur epulis, homini ditfigmanquorlum attinet accerfere obefitatem, nifi ut graviore farcina di glires in onultus incedat? Die mihi fi famulum haberes, utrum obe- : tuitioe. fum malles, an vegetu, & ad omnia munia habilem? Ph. Atqui non fum famulus. Ne. Mibi fat eft quod ministru officiis sprum malles, quam bene faginatum. Ph. Plane mallem, Ne. At Plato dixit Animu hominis hominem effe, corpus nibil aliud effe quam domicilium aut inftrumentum. Tu certe fateberis, opinor, animum effe principalem hominis portionem, corpus animi ministrum. Ph. Esto si vis. Ne Quum tibi nolles minifrum abdomine tardum, sed agilem malles & alacrem; cur animo paras ministrum ignavum, & obesum ? Ph. Vincor veris. Ne. Jam aliud dispendium accipegur animus longe præftat corpori, l'a fateris opes animi longe præcel ere bona corporis. Ph. Probabile dicis. Ne. Sed inter animi poga

bona, primas tenet fapientia. Ph. Fateor. Ne. Ad hanc parane dam nulla dici parsutilior, quam diluculum, quum Sol novus exoriens vigorem & alacritatem adfert rebus omnibus. discutitquebulas è ventriculo exhalari consuetas, que mentis domicilium folent obnubilare. Ph. Non repugno. Ne. Nunc mihi supputa quantum eruditionis tibi parare posfis, quatuor illis horis, quas fomno intempestivo perdis, Ph. Profedo multum. Ne. Expertus fum in itudits plus effici una hora matutina, quam tribus pomeridianis, idque nullo corporis detrimento. Ph. Audivl. Ne. Deinde illud reputa, fi lingulorum dierum jacturam in lummam conferas, quantus fit tuturus cumulus. Ph. Ingens profecto. Ne. Qui gemmas & aurum remere profundit, prodigus habetur, & tutorem accipit: bæc bona tanto precionora qui perdit, nonne multo turpiùs prodigus eft ? Ph. Sic apparet, fi rem recta ratione perpendamus. Ne. (a) Jam illud expende quod scripfit Plato, nihil effe pulchrius, nihil amabilius sapientia, Cic ex Plat. que fi corporeis oculis cerni poffet, incredibiles ful amores excitaret. Ph. Acqui illa cerni non poteft. Ne. Fateor, corporeis oculis. Verum cernicur oculis animi, que pars eft hominis potior. Re ubi amor eft incredibilis, ibi fumma voluptas adfit oporter, quoties animus cum tali amica congreditur, Ph. Verifimile narras. Ne. I nunc (b) & fomnum mortis imaginem cum hac voluptate commuta, fi videtur. Ph. Verum interim pereunt nocurni lusus, Ne. Bene pereunt que pejora melioribus, inhonesta præclaris, vil:fima preciofiffimis permutantur. Bene perdit plumbum, qui illud vertit in aurum, Noctem natura fomno tribuir, Sol ex-

a Imitatus eft locum lib.1.Offic.

& Alludit ad carmenOvi. Stulte guid eft fomnus, zelide nifi mortis ima-20 3

oriens quum omne animantium genus, tum pracipue hominem ad vitæ munia revocat. Qui dormiunt, inquit Paulus, nocte dermiunt : Et qui ebris funt, nocte ebris funt. Proinde quid turpius, quam quum omnia animintia cum Sole expergifcantur, quædam etiam illum nondum apparentem fed adventautem cantu falutent, quum elephantus Solem orientem adoret, hominem diu pott solis exertum sterrere? Quoties aureus ille splendor illustrat cubiculu tuum, nonne videtur exprobrare dormienti, " Stulte, quid optimam vita " tua partem gandes perdere? Non in hoc luceo, ut abditi dormiatis fed ut rebus bone fti fimis invigiletis. Nemo lucernam at-" cendit ut dormiat, fed ut aliquid operis agat : & ad hanclu-

medi A pr " cernam omnium pulcherrimam, nibil aliud quam flertis ? Pho Aum Belle declimas. Ne. Non belle, fed vere, Age, non dubito, ftom: guin frequenter audiveris illud He Godi, Sera in fundo parfi-

MONIA

0

fi

.

Ç 6

D

d

re

ER

P

no

¢.

VIV

chy

Pro

Pb.

iple

ado

Ztas

Dia c

gens

optin

detu

accu

quue

tent.

-

6

.

-

3,

-

10

.

s,

ut

k

t,

m

d

,

-

r,

13

.

n

4

1

-

-

00

s,

le le

m

m

3

90

.

j.

160

u-

b

0,

us

minia. Ph. Frequentissime. Nam in dolii medio vinum est optimum. Ne. Atqui in vita prima pars, nimirum adolescentia, eft optima, Ph. Profedo fic eft. Ne. At Diluculum boc eft diei, quod adolescentia vitz. An non igitur stulta faciunt, qui adolescentiam nugis, matutinas horas somno perdunt ? Ph. Sic apparet. Ne. An eft ulla poffeffio, quæ cum hominis vira fit conferenda ? Ph. Ne universa quidem a Persarom (a) Perfarum gaza, Ne. An non vehementer odiffes homi-diviriz & nem, qui tibi vitara poffet, ac vellet malis artibus ad annos luxus mulnem, qui tipi vitara ponet, a siquod decurtare ? Pb. Illi mallem ipie vitam eripere. Ne. riscelebra-Verum pejores ac nocentiores arbitror, qui fibi volentes tus eff. reddunt vitam breviorem. Ph. Fateor, fi qui tales reperientur. Ne. Reperiantur ? Imo id faciunt omnes tui fimiles. Ph. Bona verba. Ne. Optima: fic tuo cum animo reputa. nonne viderur rediffime dixife Plinius, Vitam effe vigiliam, & bot pluribus horis hominem vivere, quo majorem temporis partem impenderit fludis? Somnus enim mors quadam eft. (b) Unde & ab inferis venire fingitur & ab *Homero mor- Certam us germanus dictus eft. Itaque quos fomnus occupat nec inter gunt reni vivos, nec inter mortuos censentur. Sed tamen potius inter Somni apud mortuos. Ph. Ita videtur omnino. Ne. Nune mihi rationem inferos effe, subducito, quantum vitæ portionem fibi resecant qui fin- ut Ovid. ruis diebus tres aut quatuor boras perdunt fomno. Pb. Vi- mat lib. 2. de fummam immensam. Ne. Nonne pro Deo baberes Al- * Verins chymiftam qui poffer decem annos vitæ fummæ adjicere, & Homeri fie wovedtiorem zeatem ad adolescentiz vigorem revocare? E're vara Ph. Quidni habeam ? Ne. Sed boc ram divinum beneficium σύμβλητο iple tibi præftare poces, Ph. Qui fic ? Ne. Quia mane diei est varyviro adolescentia, usque ad meridiem fervet juventus, mox virilis Saratois. 2005; cui succedit pro feneda velpera, velperam excipit occalus velut diei mors. Magnum autem vectigal parfimobis eft, fed mufquam magis quam bic. An non igitur ingens lucrum fibi adjunxir,qui magnam virz parrem,eamq; optimam perdere defiit. Ph. Vera prædicas. Ne. Proinde vietur admodum impudens corum querimonia, qui naturam acculant, quod hominis vitam tam angustis spatiis finierit, quum iph ex eo quod datum eft, fibi fponte tantum amputent. Satis longa est cuique vira, a parce dispenserur. Nec mediocris profectus eft, h quis luo quaque tempore gerat. A prandio vix femi homines fumus, cum corpus cibis onuhum aggravat mentem, nec tutum est spiritus ab officina Romachi concoctionis officium peragences ad superiora worte. A coma multo minus. At matutinis horis homo

gunt regiam habet,

totus est homo, dum habile est ad omne ministerium corpus, dum alacer viget animus, dum omaia mentis organe f Hor. Poet. tranquilla sunt ac serena, dum aura divina, ut ait ille, particula spirat, & sapit originem suam, & rapitur ad honest,

ald eft, Haud decer in totan confultum flertere noflem.

Ph. Eleganter tu quidem concionaris. Ne. Apud Homerum addit Ag memnon, opinor, (a) & gen mayyugen euden Bunnoppy avdeg. Quanto turpius ett tantam diei partem Tomno perdere ? Pb. Verum, fed βεληφόρω. Ego non fum dux exercitus. Ne. Si quid aliud charius eft, quam iple tibi, ne quid te moveat Homeri fententia. Faber zrarius ob vile lucellum furgit ante lucem, & nos amor fapientiz non poteft expergefacere, ut faltem folem ad lucrum inæftimabile evocantem audiamus? Medici non ferè dant pharmacum. nisi diluculo. Illi norunt horas aureas, ut subveniant corpori, nos eas non novimus, ut lecupletemus ac fanemus animum ? Quod fi hac leve pondus habent apud te, audi quid apud Solomonem loquatur illa cœleftis fapientia. Qui mane, inquit, vigilaverint ad me, invenient me. Jam in myficis pfalmis, quanta matutini temporis commendatio? Mant Propheta extollit Domini misericordiam, mane exauditur vox ejus, mane illius deprecatio prævenit Dominum. Et apud Lucam Evangelistam populus fanitatem ac doctrinam experens à Domino, mane ad illum confluit. Quid suspires Philypne ? Pb. Vix lacrymas teneo, quum subit quantam vitæ jacturam fecerim. Ne. Supervacaneum est ob ea discuciari, que non revocari sed tamen pofterioribus curis farciri poffunt. Huc igitur incumbe potius, quam ut przeerltorum inani deploratione, futuri quoque temporis jacturam facias. Ph. Bene mones, sed me jam lui juris fecit diurini confectudo. Ne. Phy, clavus clavo pellitur, confuetudo com sucrudine vincitur. Ph. At durum eft ea relinquere, quibus diu affueveris. Ne. Initio quidem, fed eam moleftiam diversa consuetudo primum lenit, mox vertit in summam voluptatem, ut te brevis moleftiz non oporteat pænitere, Ph. Verent ut succedat. Ne. Si septuagenarius esses, non retraheremte: folitis, nunc vix decimum feptimum opinor annum egreffus es. Quid sutem eft, qued ifta æras non poffer vincere, fi modò adfit promptus animus ? Ph. Equidem aggrediar, co naborque, ut ex Philypno fiam Philologus, Ne. Id fi fecetis, mi Philypne, sat scio post paucos dies, & tibi feriò granula beris, & mibi gratias ages, qui monuerim.

t

į

1

0

e

P

Y

fo

ta

lu

di

Si

H

bu

in

di

m

te

ce

H

(a) Nuedator ouper botor Symbola & argumenta literaria exquifitifsi- a Id eft. Toma profert. Phoeianis patientia. Arifidis juftitia: Oftracifmo pellitur; brium five magna illius patientia. Socrates vir patienti simus. Modus unncendi injuris. Catonis patientia Diogenes anomodo ultus effet inimicum. Phosionis abstemium dictum, cum virum improbum fue defendifet patrocinio. Demoghares convivium. mpos Demosthenis, Philippum Macedonemindigne tractat. Modus honeftam famam acquirendi. Facetum responsum Lacana cujusasm in au-Suone vendenda. Moderatio Philippi Macedonis, cum tres infignes falieffates ei codem obtigiffent die.

ALBERTUS, BARTOLINUS, CARO-LUS, DIONYSIUS, ÆMILIUS, FRAN-CISCUS, GYRARDUS, HIERONY-

MUS, JACOBUS, LAURENTUIS. ALT 7 Idiffine unquam hoc horto quicquam amoenius? Ba. Vix opinor in insulis fortunatis effe quicquam jucundius. Ca. Plane mihi videor videre Paradisum eui cufodem cultoremque Deus præfeserat Adam. Di. Hic vel Nestor vel Priamus posser repubescere. Fr. Imd vel mortuus reviviscere. Gy. Adderem lubens fi quid possem tuæ hyperbola. Hi. Profecto miris modis arrident omnia. Ja. Oportet hunc hortum aliqua compotatiuneula dedicare. La. Rece monet nofter Jacobus. Al. Talibus myfteriis jam olim initiatus est hic locus. Verum scito nibil bic este unde vobis merendam exhibeam, nifi placet doly @ comporatio, lactucas apponam abique fale, aceto & oleo, vini guttula non eft, nifi quod gignit hic puteus. Ne panis quidem adeft aut poculum, & ca est anni pars quæ magis pascir oculos, quam ventrem. Pa. Sed habes tabulas luforias, habes sphæras, lusa dicabimus hortum, si minus licet convivio. Al. Quoniam tam belli homunculi convenimus, habeo quiddam quod vel lulum vel convivium possis dicere, mea sententia multo dignius ad hunc hortum initiandum, Ca. Quodnam? Al. Suum quisquis symbolum conferat, non deerit lautum, nec minus suave convivium. Em. Quid adferemus, qui vacui buc venerimus? Al. Vacui, qui tantum opum circumferatis in pedore. Fr. Expedamus quid velis. Al. Proferat in medium, quod quisque per hanc hebdomadam legit elegantifiimum. Gy. Rede mones, nihil vel hujusmodi conviviis, vel te convivatore, vel hoc loco dignius. Te hujus confilii ducem lequemur omnes. Al. Nil reculo, si vobis ita videtur. Hodie vehementer dele avit animum meum in homine non Christiano tam Christiana sententia. Phocion enim, que Bb 3

gans

PAT-

cfts.

erum

Sen

rtem

fum

tibi,

vile

poabile

cum,

cor-

anj-

quid

ma-

ticis

anè

itur

Et

nam

iras

tam

cru-

far-

ito-

ram

ins

on•

bus

erla

Ha-

cor

te à

ref-

, 6

co

ris,

la

u,

Photionis patientia.

hoc repertum ut per

vel opibus

immodicis,

vel nobilitate, vel

gloria, vel

alia quavis infigni vir-

tute multi-

tudinisi vi-

diam in fe

provocaf-

vix allus spud Athenienfes fuit vir fanctior publicaque utille tatis studiofior, cum per invidiam damnatus effet, bibliurus cicutam, rogatus ab amicis, Quid vellet etiamnum manderi filiis fuis ? Ne buim, inquit, injurie velint unquam memimiffe. Tam infignis patientiz exemplum vix hodie reperias inter Dominicanos & Franciscanos. Itaque simile referam. quando par non poflum. Aristides Phocioni amilimus erat. moribus incorrupriffimis, aded ut vulgus illi Jufti tribuerer cognomen. Ob hujus cognominis invidiam vir optime de & Suffragio. Rep. meritus (a) oftracismo populi juffus eft vertere sorum quodda lum. Posteaguam intellexerat populum non alia re offensum. genus, quod quam Justi cognomento, quum alioqui rem semper experper calculos tus effet fibi falutarem, partit æquo animo, In exilio rogaac fabas fctus ab amicis, Quid precaretur ingratiffime civitati. Nibil rebatur, in aliud, inquit, nifi tantam rerum profperitatem, ut illis munquam in mentem veniat Ariftides. Ca. Mirum fi Chriftianos id cives qui non pudet fui, ad quamvis levem injuriam excandescentes,ac vindicam per fas nefásque molientes. Tota Socratis vita nihil aliud mihi videtur quam temperantiz ac tolerantiz ex-Sed nè planè sim (b) asymbolos unum referam. quod mihi præ cæteris arrifit, Eunti publica via, imprebus quispiam colaphum impegit, quum id tacitus ferret Socra-

um decenne relegarendui nihil Confert.

tes, amici quidem horrati funt ad ultionem. At ille, Quid percuffori faciam, inquit? Voca, inquiunt, in jus: Ridiculum, inquit : si me asinus calcibus percussisset, num vobis autoribus fent, in exiti-afinum in jus traham? fignificans improbum feurram nihilo potiorem afino, & infimi animi effe, non poffe ferre contumeliam ab homine vecordi, quam ferret ab animali bruto, Di. Pauciora funt in Romanis annalibus exempla moderationis,nec ea perinde inlignia. Neque enim opinor magnum habere laudem tolerantiz, fi quis parcat devictis, & debellet superbos. Non arbitror tamen indignom memoratu, quod Cato fenior, quum Lentulus quidam in os illi sputum & oris purulentiam injeciffer, nibil aliud responderit, quam Posthac babeo quod illis refondeam qui negant tibi effe os. Os autem Latinis habere negantur quos nihil pudet. Itaque Jocus eft ex ambiguo. Am. Aliis arrident alia, mihi inter Diogenis dicta præclara quidem omnia, nihil magis adblanditur giam quod reginti cuidam, Quo pacto maxime poffit ultifes mimicum. Si ce iplum, inquit, quam maxime probum & honeflum virum prestiteris. Demiror quis Deus illi tales cogita-

> tiones miferit in mentem. Videtur autem & Aristotelis di-Gum valde confentaneum Paulino degmati, qui rogatus

à quo-

3

1

1

t

1

C

b

Ь

r

ir

3 quodams, Quid fructus sua illi Pilosophia atauliffet: Ut mea, inquir, sponte en faciam, que plerique legum metu co-Ati faciunt. Docer enim Paulus, cos quos afflavir Christiana charitas, non effe legi obnoxios, co quod plus præstant fuapte sponte, quam lex metu pænz poffit exterquere. Er. Christus Judæis obmurmurantibus quod cum publicanis & peccatoribus haberet etiam menfæ familiariatem, respondit, Non effe opus medico iis qui recte valerent, sed qui minus effent prospera valetudine. Non abhorret hinc, qued apud Plutstchum dixit Phocion, qui cum reprehenderetur, and homini illaudato, improbóque patrocinatus effet in judicio non minus festiviter quam clementer; Quidri, inquit. quando nemo probus indiget tali patrocinio? Gy. Et istud Chriftianz bonitatis exemplum eft, ad exemplum æterni patris, & probis & improbis quantum licer benefacere, qui Solem fuum oriri juber, non folum pils, fed eriam impils : verum admirabilius forfitan erit in rege moderationis exemplum : cum Demochares Demochenis nepos, Athenienfium nomine legatione fungeretur apud Philippum Macedonum Regen, & impetraris que volebat à Rege dimitteretur, bumaniter interrogante, fi quid præterea vellet ? Ut teipfull fulpendas, inquit Demochares, Vox impotens odium arguebar, & Rex erat, & bene meritus in quem jaciebatur convitium, nec tamen incandult, tantum ad collegas conversus, Vos, inquit, hac renunciate populo Atheniensi, quò re tognita judicet, utrum noftram existimet præftantiorem, me qui hac patienter audierim, an iftum qui bac dixit? Ubi nunc funt orbis monarchz, qui fe dis pares putant, & ob verbum inter poculum dictum atrocia bella concitaneHi.Magnos impetus habet gloriæ fitis, multofque transversos agit bic affectus. Ex corum numero quidam Socratem interrogabat, qua vià posser sibi compendio honekissimam compaçare famam ? Sitalem,inquit,praftiteris teipfum,qualis haberi vis. Ja. Profecto non video quid dici possit vel brevius vel absolutius. Fama non est affectanda, sed es virtutem ultro comitatur, quemadmodum improbitatem infamia. Vos admiramini viros, mihi puella Laczna placuir, que quum in auctione venderetur, licitator quidam adiit illam : Quid, inquiens, num proba futura es, si te mercatus fuero ? Etiam, inquit illa, fi tu non fueris mercatus. Indicans fefe non in cujulquam gratiam probitatem servare, sed suopte ingenio virturem ipfius gratia fectari, quod virtus ipfa jui pretium eff.La.Masculam sane vocem edidit puella. Caterum infigne Bb4 mibi

rus

mi

nj-

125

m,

at,

ct

de

0-

n,

r-

il

18.

C

6.

mihi viderur exemplum adverlus fortunam quamlibel blandientem, conftantiz, quod quum Philippo Macedonum Regi, tres eximia felicitates codem die nunciarentur, quod in Olympiis viciffer, quod dux exercitus Parmenion prælio superaffet Dardanos, quod uxor Olympias ipfi filium effet eniza, sublatis in cœlum manibus precatus eft, ut Deus tantam prosperitatem pateretur levi quopiam insortunio expiari. Al. Hodie nulla est canta prosperitas, cujus invidiam metuit quisquam, sed perinde jactant, fi quid succefferit, quali vel mortua, vel furda effet Nemefis. Hæc merenda fi vobis placer, bic hortulus cam vobis quoties volucritis exhibebit, quem hoc colloquio non minus jucundo quam frugifero dicaftis. Ba. Profecto nec Apitius potuiffet discum suaviorem apponere. Quare nos expectabis frequenter, modò boni consulas, quod nunc attulimus: non que digna brant tuis auribus, fed que non premeditatis venerunt in menie. Meditati lautiora proferemus. Al. Hoc eritis gratiores

ARGUMENTUM.

Ans notoria, vanam unguistice, cujustam libri, policitationis jaltantis viridet, litter arum, disciplinariung; cognitionem in quatuordecim diebu pollicenire. Prefuntifium ratio, or methodus ad artes compendiaris est, i Amare studiat. Musari 3. Observane honore viris eruquis habitis. Quibus memoria est parti tenax, ii tanto obnixius studere deben. Prima si cana vem penitus intelligere. 2. Tecum repetere. 3 studiate adminum ut cogitationi possit in situationi possit in situationi possit in situationi possit in situationi possit in sumas, sura amori, or a situationi sun soptima Ari memorativa.

DESIDERJUS, ERAS MIUS.

Momodo succedunt tua fludia Erasmi ? Er. Muhs, ur apparer, parum faventibus, fed fæliciùs succederent, fi quiddam abs te queam impetrare. De. Nibil non impetrabis, modo fit la rem tuam. Die tantum quid rei fit. Er. Non dubito quin nibil fit artium reconditarum quod te fugiat. De. Utinam vera prædices. Er. Audio artem effe quandam notoriam, que hoc præfter, ut home minimo negotio perdifcat omnes disciplinas liberales. De. Quid audio ? Vidifti codicem? Er. Vidi, fed vidi tantum qued non ellet do-Aoris copis, De. Quid continebat liber ? Er. Varias animantium formas draconum, leonum, leopardorum, variólque circulos, & in his descriptas voces partim Græcas, partim Latinas, partim Hebraicas, aliasque barbaricarum linguarum, De. Intra q ot dies pollicebatur titulus disciplinarum cognitionem ? Er. Intra quatuordecim. De. Magnifica fanc pollicitatio, fed nostine quenquam per istam artem notoriam

cyafife

trafife doctum? Er. Nequaquam, De. Neque quifquam alius vidit unquam, aut vilurus et, nin polteaquam viderimus aliquem per alchymisticam evafife divitem. Er. Non ergo. vera eft ? Equidem opiarim artem effe veram. De. Fortaffe quod pigest liceras tantis sudoribus emere, Er. Scilicer, De. Arqui fic visum eft superis. Opes iftas vulgares, aurum, gemmas, argentum, palatia, regnum, nonnunquam largiuntur ignavis & immerentibus; fed quæ veræ funt opes, ac proprie noftræ funt, veluerunt parari laboribus. Nec oportet nobis videri molestum laborem, quo res tanta paratur, quum cernamus plurimos homines, per horrenda discrimina, per non aftimandos fudores eluctari ad res, & temporarias & plane viles, si ad eruditionem conferantur, nec tamen semper affequentur quod ambient. Et babent ftudiorum labores multum admittum mellis, fi paululum in ea procefferis. Jam in te bona ex parte fitum eft, ut magnam tadiorum partem amputes, Er. Quonam paco ? De, Primum, ut animum inducas amore studia. Deinde ut ea mireris. Er. Quibus rationibus hoc fiet ? De. Contemplare quam multos ditarint, quam multos ad fummam dignitatem, autoritatemque provexerine litera. Simulque tecum confidera, quantum/interfit inter hominem, & pecudem. Er. Probe mones. De. Deinde cicures ingenium tuum oporter, ut poffic fecum confiftere, atque his delectari, que utilitatem adferunt porius quam voluptatem. Nam quæ per fe funt honefta, etiamfi initio nonnihil habent moleftiz, tamen affuetudine dulcescunt : ita fiet, ut & minus fatiges præceptorem, & iple facilius percipias, juxta dietum Isocraticum, aureis literis in frontispicio codicis tui pingendum, (a) Edy ns a Id eft, f ειλομαθής, έση πολυμαθής. Er. Satis adeft celeritatis in fcendi eupipercipiendo, fed mox affluit quod perceptum eft. De. Itaque dus, multa pertulum mihi narras dolium. Er. Haud mukum aberras à addifces. scopo. Sed quid remedii ? De. Obturanda est rima ne perflust. Er. Quibus rebus ? De. Non mulco, neque gyplo, fed diligentia. Qui voces ediscit non intellecta sententia, b Id eft. #4mox obliviscitur : Nam verbs, ut inquit Homerus, (b) 4/6- ta. Hue alegerre lunt, facileque evolant, nifi fententiarum pondere ludit nofter librentur. Prima igitur cura fit, ut rem penitus intelligas, poeta. deinde subinde tecum verses, ac repetas : & in hoe cicu- Et volat erandus eft, ut dictum eft, animus, ut quoties opus eft, cogi millum fetationi possit insistere. Nam si cui mens est adeo sylve- cabile verftris, ut in hoc cicurari non posiir, baudquaquam eft ido- bum. nea literis. Er. Iftuc quam fit difficile, plus fatis intelligo.

bel

um

ur,

ion

f-

ut

nio

di-

le-

da

itis

m

di-

er,

in

23

.

1

¢

.

.

UI

(e)

le

E

ol

H

CE

(e

ci

fi

he

R

tu

tu

ti m

d

C

n

d

fe

-

u

Der Ontfouis enim haber animum adeo volubilem, ut nulli sogitationi poffit immorari, nec diu poteft audire loquenrem, nec infigere memoria quod didicit; Plumbo poteft aliquid imprimi, quod maneat in loco ; aque aut argento vivo, quoniam affidue fluitat, nihil poteft imprimi. Quod & poffes in hoc ingenium tuum mansuefacere, quum affidue verferis inter eruditos, quorum confabulaciones quosidie cam multa proferunt digna cognitu, minimo labore difces quam plurima. Er. Profecto fic eft. De. Nam przeer fermones convivarum, præter quotidiana colloquia, fatim à prandio audis octo lepidiffima dicta ex probatiffimis autoribus felecta, totidem à cana. Jam mihi suppura quantem hac fummam conficient in fingulos menfes & annos. Er. Magnificam, fi poffim meminiffe. De. Ad hac quum nibil audies niff bene Latine loquentes, quid obstat que minus Intra paucos menfes edifcas Latine, quym illiterati pueri Gallicam, aut Hispanicam linguam discant exiguo temporis spacio ? Er. Sequar tuum conslium, experiarque num poffit hoc ingenium Musarum jugo mansuescere, De. Ego aliam artem notoriam non novi, quam curam, amorem, & affiduitarem.

ARGUMENTUM.

Invebisur ble Erassmus in quendam Franciscanum, (quem vocat Mendardum) merdasum state Tveologisamqus carpferat suam cantici. B.V. Marie, viz. Magnificat; versumem. Vire busius personam destribit, qui weearet Erassmum Diabolum. Cavillatur quod verterat Erassmus, qui weearet Erassmum ad bumiistatem ancilles su dem v. Maria, angelică digunitate colfor sea. Num vilitate resonadeat vi "arrevicou. Respicere adorate adspicere, quid disferant. Respicate aliquem, versureou. Respicere adorate adspicere, quid disferant. Respicate aliquem, versureur ad aliquem. Humiis sa spud Lassmus respirate tum ud animum sum ad conditionem. Locate in Col. 2. 18 explicatur. Sie Jacob. 1.9:10. Disferentia inter ravaturutur versureur proportium. Instemio destata B. Virgonem de sua lequi indignitate. Quod Erassmus clegantis simò explicati. Monachorum arassi sima ignorantia, qui vestimentibus dicant pro vestions. Pesulantis sima indulgnes ques necessir super su positivo di cant pro vestions.

HILARIUS, LEVINUS.

Hi. Deum immortalem, cujulmodi porten a gignit alitque terra! usque adeò nihil pudere viros Seraphicos! Existimant, opinor, sese apud sungos, non apud homines loqui. Le. Quid secum murmurat Hilarius? Componit
opinor versiculos. Hi. Quam libens illi blateroni os impurum obturassem oleto. Le. Compellabo hominem. Quidagis Hilari, parum hilaris? Hi. Optionè temet offers Levine in quem hanc pectoris zgritudinem evomam. Le. In
pelvius

pelvim evomas malim, quam in me. Sedquid en mali > & unde nobis prodis? Hi, B' concione facra, Le. Quid homini poetz cum facris concionibus? Hi. A facris non abhorreo, fed in banc incidi ita facram ut Virgilius auri famem appellavit facram. Ac tales rabulæ funt in canfa, ut rarius audiam Ecclefiaftas. Le, Ubi habita eft concio ? Hi. In fummo templo. Le. A prandio ? Id temporis fere dormitant homines. Hi. Utinam illi locutuleio dormiffent omnes, vix digno qui concionetur apud anferes. Le. Obstreperum eft amimal anfer. Ferunt tamen patriarcham Franciscum aliquando concionarum apud fonoras aviculas, à quibus magno filentio fit auditus, Sed age, etiamne fabbato fit concio ? Hi. Fit in honorem divæ Virginis matris. Nam die dominico Chri-Rus prædicatur. Decet autem ut priores teneat mater, Le: Quid erat thema? Hi. Enarrabat canticum Virginis. Le. Argumentum vulgetiflimum. Hi. Nimirum aptiflimum Ecclefiafte. Nam suspicor illum hoc unum thema didicifie: quemadmodum aium inveniri facerdotes, qui nullam (a)li- a Ste miffe turgiam callent, nisi pro defunctis unicam. Le. Dicatur igl- facrum votur ille concionaror de magnificas, aut si mavis, Magnificati- autem litertius. Sed cujulmodi tandem avis erat, aut quibus ornata plu- gia proprie mis? Hi. Vulcuri non diffimilis, La, Qua candem ex corte ? non facrifi-Hi, Franciscana. Le. Quid audio ? ex sam sancto sodalitio ? cium sed Fortaffis exillorum degenere genere, qui dicuntur Gan officium. dentes, colore fusco, calceis integris, cingulo candente : nec horrent, contremilco referens, nudis digitis contrectare pecuniam. He. Imò è grege felediffimo iftorum qui sudent Observantes nominari, colore cinericeo, cingulis canabes, calceis fenestratis, quique citius occiderent hominem, quam nuda cute pecuniam attingerent. Le. Nihil mirum eft, in ro- , Rofa esfariis naici (b) cynorrhodum. Sed quis talem histrionem in- nina foride. duxit in hoc profeenium? Hi. Iftue magis eriam diceres, fi olens. vidifies personam Tragicam. Corpore erat vasto, buccis tudentibus, ventre prominente, lateribus gladiatoriis, dixif- e Hoe eff,ad les athletam effe, & quantum ego divinare queo, biberat in id ad quod prandio plusquam unum vini sextarium, Le. Unde tanta vi- ceromaunni copia non tractanti pecuniam? Hi. Ex aula regis Ferdi- guentum'dinandi fingulo quoque die dabantur illi fextarii quatuor. Le, citur, quo O male collocatam benignitatem 1 Fortaffis erat doctus-bantur ath-Hi. Præter effrontem improbitatem, & linguam effrænem letz. Bas nihil habebat. Le: Quæ res igitur fic imposuit Ferdinando, autem ad ut (c) bovem adduceret ad ceroma? Hi. Ut numero dicam, certamina Pieras & regia bonitas. Commendatus erar, ille demitte-inutilis eft,

A

*

d

1

e

r

1

bet, caput in dexterum humerum. Le. Sic Christus pendetin cruce ; led erat concio frequens? Hi. Qui potuit elle infrequens Augusta in templo celeberrimo, in tor monarcharum conventu quos Carolus Cziar ex universa Germania, ex Italia, ex Hispaniis, ex Anglia, cò contraxerat ? Quin & eruditi complures aderant in ipla concione, præfertim ex aula regum. Le. Demiror fi porcusille quicquam adferre potuit dignum tali auditorio. Hi. At multa se digna protulit. Le. Qua tandem obsecro ? Sed priùs te qualo, ut mihi nomen hominis edas. Hi. Non expedit. Le. Quamobrem Hilari? Hi. Non liber talibus gratum facere. Le. Au, gratificatur qui traducit ? Hi. Illis pro summo beneficio est quocunq; modo innotescere. Le, Saltem mibi nomen edito tacicituro. Hi. Merdardum vocant. Le, Merdardum illum probè novi. Nimirum is iple eft, qui nuper in convivio Erafmum nostrum appellavit diabolum. Hi. Rem tenes; fod quod in convivio dixit, tameth non omnino dixit impune, qui civiliores erant imputabant tumulentiz, & vino censebant inscribendum. Le. Sed quid excusationis attulit objurgaeus? Hi. Negavit fe dixifle exanimo. Le. Qui potuit ex animo, cui nibil erat mentis aut animi? Hi. Sed mibi ac doctis omnibus visum eft intolerabile, qued publicitus, quod eo in loco, quod apud sales auditores, denique quod in tam celebri monacherum conventu Merdardus fuas merdofas purulentias effuderit. Le. Aveo feire quid dixerit. Hi, Multa stolidistime debaccharus est in Eralmum noftrum, quorum " hæc erat fumma, His, inquit, temporibus extitit quidam no-" vus doctor Erasmus,lapla eft lingua, asimus volebam dicere, simulque populo interpretatus eft, quid Germanice fonaget alinus. Le. Rem mire facetam narras. Hi, Itane facetam? Imò fatuam ponius. Le. An non tibi facetum videtur, talem afinum quenquam omnino vocare afinum, nedum Brafmum? Unum iftud leio, fi Eralmus iple præfens fuiffer,non potuiffer à risu temperare. Hi. Profecto non minus refert afinum animi stupore, quam colore vestis. Le. Neque arbitror in tota Arcadia effe ullum afinum ufque adeò afinum, quin hic dignior fit qui fœao palcatur quam ille. Hi, Prorfus ineatispalcun versus est Apuleius. Ille subafinina specie tegebat hominem, hic lub hominis specie tegit alinum. Le. At tales alinos hodie (a) mulfo & placentis faginamus, ut mirum non fit fi

dor afinus audet corrigere Magnificat , cum id canticum

e Qui delltur ut plurimum petulantiores funt & fero- mordeant quemlibet & calcibus feriant. Hi. Is, inquit, de-

fit à Spiritu fancto proditum per os facratiffimæ Virginis;

Le. Agnosco (a) magginiar adexpinny: Hi. Arque id verbis a Id eff, preexaggerabat, quafi tumma effet admitfa blafphemis. Le. Mihi verbium nunc cor metu palpitat ; Quid erat criminis ? Hr. Aiebat E- fratercularalmum pro eo quod Ecclelia canit; Quia reffexit Dominus bumilitatem ancille fue, vertiffe, quia respexit vilitatem ancille fue, caque vox odiofius fonat Germanice quam Latine. Le. Quis autem non fateatur effe blafphemiam execrabilem, fi quis facratiffumam Christi matrem etiam angelica dignitate celfiorem appellet vilem ancillam ? Hi. Age, quid fi quis appellet Apostolos serves inutiles ? Le. Pararem blafphemo fasciculos. Hi. Quid fi quis eximium illum Paulum appellet 'indignum Apostoli nomine? Let Clamarem, ad ignem. Hi. Atqui fic Apostoles suos loqui docuit ille doctor unus irrefutabilis Christus, Cim omma feceritis, que pracepta funt vobus dicite, fervi inutiles fumus: & hujus præcepti non immemor Paulus de se prædicar, Minimus sum omnium Apofolorum, atque adeò indignus Apostoli riculo. Le. Verum ubi de le talia prædicant homines pli, (b) modeftia virtus b Modeftia eft qua nulla Deo gratior, fi quis alius idem prædicet de il- virtus eft lis, præfertim in divorum confortium relatis, gravis fit qua quis nee blafphemia. Hi, Pulchre nodum fecuifti, Proinde fi Braf- arioganter, mus adorandam illam Virginem dixifie vilem ancillam Do- de fe fentit mini, nemo non fareretur effe dictum impie. Czterum fed modice quoniam ipla ad istum modum de se loquitur, & in illius cedirgloriam, & nobis falutare modeftiz exemplum exhibetur, ut, quoniam quicquid fumus, magnificent'a Dei fumus, quo quisque major est hoc se gerst submissius. Le. Hadenus quidem inter nos convenit. Verum ifti cum corrigere dicunt, sentiunt corrumpere five falfare. Illud itaque videndum an vilitatis verbum Graca voci quam Lucas posuit, respondeat. Hi. Istam ipsam ob causam à concione mox ad codicem cucurrimus. Le. Expecto venatum. Hi. Verba quæ Lucas afflatu Spiritus, fanctiffimls digiris fuis exaravit, fic habent, on emesaster on & mureivant of Same aure. Ea fic reddidit nofter Eralmus. Quia respexit ad bumilitatem ancille sue. Tantum addidit prapoficionem quam Lucas non omilit, nec eam respuit Romani sermonis ele- . gantia, nec ad fensum est otiofa. Sic enim loquitur Terentius in Phormione. . Respice ad me. In annotationibus tamen . Respicio admoner, Lucam potius dixiffe affice ad me, quam reffice ad & respicio me. Le. Interest igitur aliquid inter respicere & afpicere ? ad,quid dif-Hi. Non ita multum, led tamen nonnihil. Refpicit, qui flexo aspicio. collo aspicit que à tergo sunt, africit, qui fimpliciter intueur

nee fuperbe

tin

re-

upe

CX

&

ex

rre

u-

ihi

li-

1-

0-

ibè

ıf-

be

ui

nt

1-

is

0

.

8

ñ

114

"

fun

La

vete

qui

tio

idi

Qu

50

qu

lite

Pr

ro

ap

av

fe

in

pr

ni

tr

k

C

r

wit at the

welst anud Terentium, Phadrie afpicit Thaidem done prodennem, Totas, inquiens, Parmeno, tremo borreoque poftquam aftexi banc. At hujus frater Charea fic loquitur, cum hucrespirio ad virginem. Nam ad senem sele flexerat, eo absoluto reflexit corpus ad virginem. Interdum tamen Refpicere, ulutpant frespicere pro eo quod eft rationem seu curam ba-

euram fufcis bere five rei cujulpiam imminentis, five præfentis. Ita Satyricus. Refbicere extreme juffit fatia ultima vita. Mors enim velut à tergo imminens fequitur, ad quam reflectimus oculos quoties cam animo reputamus. Et Terentius, reffite fenestutem tuam. Proinde qui alibi intentus non habet curam liberorum, dicitur illos non respicere. Rursus qui difouffis aliis curis cogitationem huc vertit, eleganter refis-Bere dichur. At Deus unico intuitu contuetur universa præfencia, præterita & futura, & tamen in scriptura nobilcum -humano more loquitur. Aversari dicitur eos, quos reprobar, respirere, quos aliquandiu veluti neglectos, dignatur suo favore, Verum hoc magis expreffiffet Lucas fi dixiffet diri-Breder, nunc legimus erigheder. Sed utrum legas, minjmum refert ad fenfum. Le. At videtur otiofa + præpolitio repetita. Hi. Cerre fic & Latini loquuntur, accessit ad me; appulit animum ad feribendum. Hie mihi præpofitio non videtur otiofa. Nam respicere potek, qui in tergum fectit oculos cafu quopiam in nullam rem certam intendens intultum, at quum audis refperit ad me, exprimitur peculiaris favor volentis buic, que illi succurrere. Item aspicimus interdam calu obyia, quorum nobis nulla cura est, imò que videre nolimus. At quilquis ad aliquem aspicit, peculiariter arreneus eft ad id quod intuetur. Ad bec, multa fimul afpicianus, fed non ad multa. Spirites fraque fanctus volens nobis exprimere lingularem erga landillimam Virgunculam favorem, fie per illius os locurus est, Quia respexit ad bumilitatem ancille fue. A verrir oculos ab elaris, suoque judicio magnis, & obrutum fuum flexit ad cam, que in oculis fuls erarinfima. Nec enim dublum eft, quin multi fuerint do-Sti, potences, divices, nobiles, qui sperabant Meffiam ex ipforum ftirpe proditurum, fed illos afpernatus Deus,clementiffimi favoris oculos flexit ad Virginem, fama obscuram, opibus tenuem, fabro pupram, ne sobole quidem ulla divirem. Le. Non audio quicquam de vilitare. Hi, Ba vox Tycophante fuit, non Erafmi. Le. At in Annotatione forfitan meminir vilitaris. Hi, Nequaquam. In vocem mariyory to triming hoe modeftiffime noter. Wi intelligas, inquit, par-

ed non eft otiofa.

" vitatem, von animi virtutem; lieque lenfus, Et f fim infime " ancilla tamen non eft averfatus me Dominus, Le: Hze fi vera funt, ac pieratis plens, quid eft quod obrudant onsgri? Hi. Lacing vocis ignorancia parie hos tumultus. Humilitas apud Humilitas vereres emendatius loquentes, non declarat virtusem animi, quid fignif que pugnat cum arrogantia, dicitarque modefia, fed condi- apud vetetionis abjectiorem fortem; quo fenfu, ignobiles, tenues, idiotas, & contemptos, humiles dicimus, quafi humi repentes. Quemadmodum igitur magnatibus loquentes dicimus, Rogo ut tha celfitudo nobis hac in re faveat, ita qui de fe loquentes, fua volunt elevare, dicere folent, Quelo ut humilitatem nostram tua humanitate subleves. Nam pronominum primogeniorum emphalis interdum habet nelcio quid arrogans quod genus est illud Ego dico, ego perficiam Bifariam itaque puella modeftiffima fimul & fuam fortem extensavit & numinis in fe munificentism extulit, non contenta feipfam ancillam dicere, fed addidit, bumilem ancillam, & infimz fortis. Quemadmodum juxta proverbium, fervus præ fervo eft, ira & inter ancillas, alia eft alia præfantior. nimirum pro dignitate functionis. Honekiorenim comptrix quam letrix. Le. At miror Merdardum non agnovifie fermonis formam, quum iple frequenter audierim Franciscanos ita loquentes, Mea parvitas agit tibi gratias pro laura refectione, Hi, Quidam non multum aberrarent fi dicerent, mea pravitas. Czierum quoniam Grzes vox gamironesoven quiddam amplius exprimere videtur, quam Latina.modefin, Christiani maluerunt humilitatem dicere quam modeftiam, b. c. maluerunt fignificantius loqui quam clegantiùs, Modestus enim is dicitur, qui modice de se fentit nihil Modeftus hbi præter meritum arrogans. At menseyogegoupye laus non quis. competit nifi in eum, qui minus fibi arrogat, quam babet. Le. At periculum eft ne dum modeftiam amplectimur, incidamus in vanitatem. Hi. Qui fic? Le, Nam fi verum dixit Paulus, non fum dignus vocari Apostolus, & sic verè se dixie Maria ancillam humilem, boc est infimz fortis, periclicantur de mendacio, qui utrumo; tam magnificis efferant laudibus. Hi, Nihil hic o bone periculi, quum nos laudibus vehimus pios, ac pias, prædicamus in illis Dei beneficentiam; quum ipfi femet abjiciunt, respiciunt vires, ac merita fus, fi delit favor numinis. Nec ftatim mendacium eft, fi quis fibi non vendicat que habet, fi loquitur ex animo; fortallis error dici poteft, mendacium dici non poteft. At hunc errorem in nobis amat Deus, Le. At Paulus qui le negat effe dignum Apostoli

one

oft-

ùm

60

ien

12-

24

ers

att

i-

et.

ni

į-

.

n

Cal

fű:

12

fur

80

TE

ift

nei

an

pu

ais

lite

700

de

per

dè

ita

igi

ter

jeć

for

&

qu

inc

div

Hi

mo

pau

dà:

fole

con

ulu

aid

mal

bun

me

Ha

hic

pof

10,

985

Apostoli titulo, alibi magnifice de se prædicat, commemot rans sua facinora. Plus, inquit, omnibus saboravi, & qui via debantur else atiquid, mibi mibil contuserunt. Quum sancissima virgo rale nibil dixisse legarur. Hi. Sed ista facinora Paulus appellat suas infirmitates, quibus illustrata Dei est potentia, camque commemorationem vocat infiprentiam, ad quam sit adactus pseudapostolorum improbitate, ob quos suit illi necesse sibil viadicare autoritatem Apostolicam; nap quòd ipse delectaretur humana glorià, sed quòd expediret Brangelio, cujus dispensatio suera illi credita. In Virgine mattre non suit eadem ratio, non enim illi commissione erat munus prædicandi Evangelii. Tum & sexum & virginem, denique Jesu matrem decebat summus pudor, summique modestia. Nunc vento ad hujus erroris sontems

Hamilitas qui Latine nesciunt, putant humilitatem nihil sliud declaquid fignifi-rare quam infignem modestiam, quum interdum referatur act; quam ad tocam, aux conditionem, non ad animi virtutem, interdum varie, fic referatur ad animum, ut vitium sonet. Le. Etiamne in

Zinge bing

+\$337 D

ad locum, aux conditionem, non ad animi virtutem; interdum fic referatur ad animum, ut vitium fonct. Le. Etiámne in facris ikeris? Hi. Maximè. Bn tibi locum apud Paulum ad Col.cap. 128. Nemo vos feducat volens in humilitate & religime angelorum. Nec hic est es raneuróses, que vox est in cantico Virginis, seder raneuro es socuration virginis, seder raneuro es socuration do cal adferunt, Ne fitis tam humili, tamque abjetto

esse falutem, quos quidem sibi fingunt apparuisse. Sitis excesso animo, ut etiam si verè Angelus quispiam è cœso ventens prædicer vobis aliud Evangelium, quàm quod Christi adversarius. Multo minus convenis vos esse tam demissis animis, ut issorum sichis apparitionibus patiamini vos abduci à Christo. Ab umo Christo sperare salutem religio est, ab Angelis, aut Divis idem expectare superstitio est. Paulus igitur vult, humilis abjectique animi este, abillo sublimi Christo ad commentitias Angelorum apparitiones desciceres demissi ingenii est, quorumilibet suasu circumagi. Vides hic ramquoque gosismi in viti usurpatam este. Le Quidni videam? Hi. Rusius in codem cap. Secundum pracepta, codorinas hominum, que sunt rationem quidem habentia sapientia sin superstitione de humilitate. Hic iterum ramquoque gosismi

tie, in superstitione & humbitate. His iterum ταπφοφορούνη vitium sonat. Le, Palam est. Hi Arqui I Per. 5. usurpacus progetius que contiria est superbix, Η ταπγοφορούνη έγγους κατιβάσων
10

vil

n-

ork

eft

m,

ob

li-

òá

ta.

m

m

or,

m

8-

ur

m

in

ad

ji-

in

n-

ué

Eto

tis.

198

tis

e-

i-

æ

c-

ni

i-

io

0

es

i.

d-

9.

%-

777

ro

9

Coords , pro quo nos legimus, humilitatem infinuate Rurfund Phil. 2. The maneryopegovyn allnass ny suevos ispέροντας εαυτών. i. Per animi modeftiam unulquifq; alium le præftantiore existimet. De. Docuisti Tamervogegovyny usurpari in utramque partem, quum apud Latinos modestia non usurpetur nisi in laudem : Verum potesne docere Tareivadiv accipi pro modeltia ? Hi. Nibil absurdi fi quis ad iftum modum ulurpet. Nam & animo tribuere submifitonem aut demiffionem pro modeftia nihil vetat. Cæterum in divinis literis ita positum rep. riatur nescio. Le. Vide num apud (a) Divum Jacobum ita fit ulurpatum. Glorietur a Jacob.i. autem frater humilis in exaltatione sua, dives autem in humi-9,10. litate fua Hi. Ifto quide loco eft, en ramenciore, no ramesγορροσύνη. Quod si contendas bic humilitate accipi pro modeltia, confequens eft, ut exaltationem accipiamus pro fuperbia, ac protinus gemina existet absurditas. Nam ut modeflus non est, qui de sua modestia gloriam, ac jactitat sele: ha bis arrogans eft, qui de sua superbia gloriatur. Le. Quid igitur fibi vult Apostolus? Hi. Commendat zqualitatem inter Christianos. Pauper dicitur humilis ob fortunam abjediorem : dives dicitur sublimis,utique juxta mundum,ob fortunz splendore. Hic dives se demittir ad sortem pauperu, & pauper erigitur ad zqualitatem divitum. Uterque habet quod glorietur, alter gaudet fuis opibus fublevari panperum inopia, alter glorificat Christum, qui eam mentem inspirarit divitibus. Le. Sed interim dives ille modeftiæ laudem habet. Hi. Fortaffe, led non ideo protinus raneivaors fignificat modeftia. Sunt enim qui venantes faude ab omnibus, multa puperibus erogant, Quin potius uterq; modeftus eft, fi modoadlit syncera pietas, dives dum non gravatur ob Christum zquari pauperi, pauper dum ob honorem fibi habitu non inlolefelt, fed Christo gratias agés in illo gloriatur. Hlud extra controver ha eft, raneirwork in Divinis libris frequentiffine ulurpari pro demissione five dejectione, que fic per afftidione aut conditionis infirmitate Ita Paulus Phil. 3. Reformabit corpus humilitatis nostra, тапний очень. Ite Pl.9. Vide bumilitaté de inimicis meis, ma neivory. Rurlum 118. Hec me cofolara est in huilitare mea, en Turrenvores, nimirum in affictione. Hujus generis loca funt complura, que longú fit Mireferre. Quesdmodum igitur me raquelxos rameros dici Pollet o ranterogear, qui modelto fit animo minimeq; clato,ita nibil prodigii fuerit, fi quis Tame voory dicat Tameivo-

Aunieni, nos de Scriptura ulu loquimur. Caterum qui

contendunt in cantico Maria raneivary lonare modelliam animi, quin eadem opera fic imerpretantur quod legimus Geneleos 29. Vidit Dominus bumilitate meam, Tantivony. Les non jactat fua modeftiam, fed quod ob deformisatem minus effet cordi marito, humilitatem appellat. Eundem ad modum Deuteronomii 26. Et respexit humilitatem & laborem atg. angustiam. An non bic runely wasy appellat afflictionem? Le. Unde igitur iftis in mentem incidit, ut humilitatem in Cantico interpretentur animi modestiam? Nihil aliud video caula, nifi quod multi Theologi neglexerint & (a) linguarum peritiam, & Lutini fermonis studium, una cum priscis Ecclefiz doctoribus, qui fine hisce præfidiis ad plenum intelligi non queant : propterea quòd difficillimum fie revellere, fi quid penitus insederit animo, Porrò videas quosdam tantum scholafticis placitis tribu-

ere, ut malint detorquere Scripturam, quam ad Scrip-

turæ regulam opiniones humanas corrigere. Le. At iffue

Hi. Beda Monachus, non admodum gravis autor, quoties ab alienis recedit vestigils, ex occasione diaz humilitatismeminit de superbia. At Theophylactus scriptor Græcus, qui fua fere ex probatiffimis Græciæ scriptoribus hausit, negat

hic mueivagiy accipi poffe pro virtute. Le. Ad iftud pro-

e

b

h

8

n

Ù

di

20

6

qu

cra

C

ni

mo

ad

me

Qu

DO

liba

Ide

mis

tels

Ni

fact

dar

cnia

a Linguard imperitia errorum caufa.

b Vide proy, absurdius eft, quam quod narrant de (b) regula Lesbiz;

teatio.

bandum quid opus est autoritate, quum iple lenfus communis respuat cam interpretationem ? Hi. Rece dixifi. Nam quum modestia sit quodammodo (6) colophon ac tu-Finis, per- tatrix omnium virtutum : immodestia eft, si quis eam de le prædicet. Fatemur quidem in Sanctifima Virgine virtetem hanc fuiffe summam & incomparabilem, Christum femper excipio, sed hoc ipso ob modestiam laudabilior est, quòd cam ipsa non laudar, sed agnoscens suz conditionis humilitatem mysterii magnitudinem adscribit misericordiz divinz. Maria, inquiunt, per modestiam meruit fieri Mater Dei. Donemus, hoc aliqua ex parte verum effejverum qua tandem modettiæ species ett, puellam hoc de se prædicare? d'antici te- Le. Quin & iple (d) Cantici tenor declarat illam de lua norevincit. indignitate loqui, coque ac orditur : Magnificat anima mea Dominum At que dicit, merui fieri Mater Dei per modeftia, fe magnificat, non Dominum. Mox subjicitur : Ecce enim

ex hoc beata me dicent omnes generationes. Ecce fignificat rem

fubitam, & inexpectaram. Non expectat autem fummum

honorem, qui sele nullo honore dignum judicat. Nec fœlici-

eas dicitur, si contingat quod meritis debebatur, Flaccus

gi-

4-

ni-

ın-

em

lat

ut

n?

X-

di-

Ce

òd

10,

14-

ip.

uc

iz;

ab

ie-

jui

at.

0-

m-

Ri.

u-

fe

H-

m-

ft,

nis

-10

4-

uz

2

US

124

iã,

im

m

ım

ci-

us

ia

enim negat fe hoc nomine fælicem appellandum, quod a Mecanate in amicorum numerum adoptarus effet. Quamobrem ? Le. Quis judicio fuit ascitus, non gratuito favore: Mecznas hoc illi tribuit, quod ejus virtutibus deberi judicarat. Eodem pertinet quod lequitur, Quia fecit mibi magna, quia potens eft, & Sanctum nomen ejus. Non dixir. ferit mihi magna, quia me digna judicavit, ledquia potens eft. & facit quacung; vult, & ex indignis facit fuo favore dignos, & ideo Sanctum nomen ejus : fan dum dixir gleriolum. Quantum autem nostris meritis arrogamus, tantum detrahimus divini nominis gloriz. Nam juxta Paulum, illina potentia per nostra imbecillitatem perficitur. Mox in co versu. Deposuit potentes de sede, & exaltavit humiles, non est, 7amerospegyas fed raweres hoc eft, contemptos juxta mundir, m opponatur potentibus. Hunc verficulum juxta prophetica eloquitionis morem declarat sequens, Esurientes implevit bonis, & divites dimifit inanes. Quos modo dixerat humiles, hic appellat elurientes, hoc elt, tenues : quos modo potentes, hie divites vocat. Proximo verlu fit mentio misericordiz lese per omnes orbis nationes profundentis; In extremo verfu prædicat Fidem Dei in promiffis, Sicut locutus eft, &c. Toto Cantico pradicatur gloria, hoc eft, potentia, boniras & veritas Dei : nulla est meritorum mentio. Le. Sed urpotentiam ac divitias comitatur luperbia; ita pauperras docet modestism. Hi. Non equidem inficior, iftuc interdum accidere, sed videas plerumque pauperes arrogantissimos : finegas, objiciam Merdardos multos. Verum demuseffe quod non est perpetuum, non jam agitur qualis fuerit facrariffima Jesu mater, sed qualia de le prædicarit in hoe Cantico. Le. Demiror ift orum pervicaciam, qui toties moniti, frequenter eriam irrifi, non refcipilcant. Hi. Quoties monitifunt, declamationem effe ficti thematis tractationem. ad exercendam dictionis facultatem adbiberi folitam? & tamen iftis declamatio nibil aliud eft, quam facra concio. Quoties inclamatum est illis, colibem este quisquis uxorem non habeat, etiamfi fexcentas alat concubinas? & tamen celibatus iftis nihil aliud eft quam continentia & caft tas, Idem ufu venit de humilitate, alifque similibus quam pluri- Monachi mis, Le. Unde ftupor tam percinax ? Hi. De (a) Merdardis & fratres tespondeo. Non dederunt à puero operam literis, nec eft indoai. Mis præceptorum, aut librorum copis, & fi quid iftiulmodi

ficultatis obtigit, malunt abdomini impendere, Sacrolan-

tis & ad eruditionis opinionem. Postremò putant nonnullum esse religionis partem, si cum suo Francisco, ne Latinè quidem loqui sciant. Le. Profectò plurimos novi qui ista ex parte bellè referant instituti sui principem, qui caperonem dixit, pro galero, opinor & (a) vestimentibus pro vestibus. At Franciscus constanter recusavit presbyteri honorem, quod idem opinor secit Benedictus & Domini-

e Vestimen-

cus, Nunc isti cum svisvestimentibus non abhortent à galero Cardinalicio. Hi, Quid ais? Îmò ne à corona quidem triplici. Et humiles illi pauperis Francisci silii porrigunt calceos suos summis orbis monarchis osculandos. Le. Jam fi fuisset sacta vilitatis inentio, quod erat piaculi? Hi. Nihll, fi vilem intelligas qui parvo zitimatur apud homines, au qui sibi videtur contemptibilis. Sed quid opas excusare, quod dictum non est? Le. Non puduit Merdardum ad istum mentiri modum? idque in fano tam celebri, ia frequentissima monarcharum synodo, coram tot eruditis viris, quorum plerique Erasmicas sucubrationes evolverant? Hi. Puduit ais? Imò sibi visus est scurra rem palmariam, ac triumpho dignam facere. Hoc est quartum Merdardorum votum, longè tribus illis religiossus, nihil omnino pudere. Le. Istius proscotò plerique sunt observantissimi. Hi. Necerea simplex mendacium. (b) Primùm, Mariz Canticum, ut est à Luca seriptum manet inta cum. Qui verò corrigere dici

ŀ

ľ

Pil

fi

ſu

n

ſu

no

au

& di

me

A

"

Le. Pri

h Mendacium Merdardi triplex.

us profecto plerique funt observantissimi. Hi. Nec erat simplex mendacium. (b) Primum, Mariz Canticum, ut eft à Luca scriptum, manet inta dum. Qu'i verò corrigere dieltur, qui nihil mutat ? Deinde vox bumilitatis immutata non eft, nec ulla ufquam vilitatis mentio. Poftremò non corrigit Canticum qui bona fide reddit, qued scripfit Lucas, fed explicat. Le. Video triplex mendacium effronte femrà dignum. Hi. Mane, nondum audivisti quod est omnium impudentissimum, Le. Etiamne amplius? Hi. Vociferabitur doctorem illum afinum fuiffe principem, autorem, & antefignanum univerfi tumultus, quo nunc cencutitur orbis Christianus Le. Quid ais ? Hi. Huic imputandum quod tot fectis discinditur Ecclesia, quod Sacerdotes spoliantur decimis, quod contemnuntur Episcopi, quod facrofandz Pontificis majestati passim oppeditur, quod agricola (c) vetus gigantum exemplum instaurarunt. Le. Ista publicitus? Hi. Magnis camoribus. Le. Atqui longe secus existimant qui Erasmi libros attentiùs introspiciunt, Horum plurimi fatentur feex illius lucubrationibus haufiffe verz pietatis semina. Totum hoc incendium per Monachos ottum, per coldem huc ulque incanduit, quod non al ter nune quoque conantur extinguere, quam fi oleum, quod aiune, addant

e Affestasse ferunt regnum cæleste gigantes, Ovid. addit camino. Hi. Vides we reinegov Inplov Bern n peshp. Le. Rem acu terigitti. Illi nimirum expedit in populo Chrittiano superfticionis effe quam plurimum, pietatis quam minimum, Sed quid concio; ferebatne Cumanum abnum, tam insolenter rudentem è suggesto? Hi. Quidam mirabantur quid accidiffet homini. Qui ftomachi emnt impatientioris surgebant, atq; è templo abibant, submurmurantes, Venimus huc audituri laudes Divæ virginis, & hic temulentus nobis evomit meras sycophantias. In his erant etiam non pauce muliures. Le. Atqui folet hoc genus mire deditum effe ifti sodalitio. Hi. Vera prædicas, sed coeperunt & foeminæ fapere. Eruditi quotquot aderant pleriq; ringi,nonnulli etiam subfibilare. Le. Non curat afinus sibila, oportuit talem rabulam putribus ovis, aut ruderibus è suggetto deturbare. Hi. Non deerant, qui hoc illum dignum exiltimarent, led cohibebat illos loci reverentia. Le. Sed loci religio non debet bis opitulari, qui locum scelere profanarunt; veluti qui in templi fepuis occidunt hominem non æquum eft ut illic habeant asylum; itidem qui in sacris concionibus & loci religione & populi patientia stolide abutitur, huic non oportet este præsidio; quod iple sua temeritate profanavit, Laudatus est à priscis ille, qui eum non habuit pro consule, cui iple non effet lenator; nec par eft, ut populus eum hibeat pro Ecclesiafta, cui ipse non est concio. Hi, Metuunt fulmen Episcoporum. Si quis inftigante Diabolo, &c.nolti legem. Le. Sed prius in tales rabulas Episcopi debebant vibrare fulmen. Hi. Metuunt & illi, Le. Quos ? Hi. Illos iplos rabulas. La. Quamobrem? Hi. Ob hoc ip um quòd rabulæ funt. Le. Apoltoli non metuebant regum & præfidum mlnas, & ifti metuunt unum mendicum ? Hi. Sed ob iftuc iplum magis formidandi quòd mendici funt; quod eripiatur non habent, quo lædunt habent, abi tu sodes ad ve parum, aut crabronum nidum aliquem & unam quamlibet ex illis digito continge, ea res fi tibi bene successerit, redito ad me, & Episcopos ignavos appellato qui refugiunt unum mendicum irritare. Romanum Pontificem nonne potentifiimi Christianæ ditionis Monarchæ reverentur, fortaffis & metuunt? Le. Nec mirum, est enim Christi vicatius. Hi. At Alexander fexcus, vir nec ftultus, nec indodus, ferrur ita "loqui solitus. Se malle è summis Monarchis al quet offende-" re,quam unu quemlibet frater culum ex ordine mendicantiu. Le. Omltte pontifices. Quum iftius sceleris rumor ad aures Principum qui tum Augustæ erant dimanaffet, non eft lumptum

12

lè la

.

0

ri

i-

2-

m

nt

m

11,

10

e,

m G-

m

it bo

n,

in-

à

1-

ta

ao

25,

r-

m

2-&

òd òd

ur Az

(0)

ci-

Ai-

mu

TZ

or-

nc

nt,

ant

bo

UN

P

qu

00

ſp

m

Pl

tu

res

eft

am

cz

Gli

mo

ftr:

Zo

me No

me

qua

P.Z

ht,

dè i Phi

tur tis,

vel :

rim

qua

ling

rian

Scil

tos,

Pior

fumptum de homine supplicium ? Hi, Indigne tulerunt omnes, fed præcipue Rex Ferdinandus & hujus foror Maria, fæminarum hujus feculi decus, Bernardus Cardinalis Tridentinus, Balthafar Episcopus Constantienfis ; objurgatus eft graviter Eceleftiaftes, fed à nullo acrids, quam à Joanne Fabro Episcopo Viennensi. Le. Quid objurgatio? asinus non fentit nifi fultem. Hi. Præfertim fi in ventrem ingeras, Sed quid illi stolido fecissent Principes, longe gravioribus curie occupati? Le. Certe submovissent à concionandi munere, & fuam illi benignitatem fubtraxiflent, Hi. At artifex ille pus fuum in ipfam confilii diffolutionem dittulerat, crum jam alioqui foret abeundum. Le. Iko quidem pado dicuntur abire cacodamones ingenti fetore relico. Hi. Iraq; demiffus est à Rege Ferdinando sed bene pastus. Nam objurgatio ne tantillum quidem detraxit hominis obefitati. Le. Franciscus dicitur concionarus sororibus avibus, ife dignus videtur, qui concionetur frattibus afinis, ac luibus, Sed quo le contulit ? Hi. Quò nifi ad suos gregales ? à quibus acceptus est ovatione, ob rem ftrenue forliciterq; gestam, & inter pocula pro Is triumphe, cantatum est Te Deum laudamus. Le. Dignissimus est ifte Merdardus, qui funem in collo gefter potius quam in lubis . Sed quid imprecemur ifti Rolido gregi qui tales fover pecudes? Hi. Vix invenits quod illis impreceris malum gravius quam iph accerfunt fibi: Siquidem his rationibus maxime traducunt fele, & in bonorum omnium conjiciunt odium, efficaciùs quam quifquam poffit hoftis. Sed non eft Christiana mentis cuiquam imprecari male, illud porius oprandum, ut clementifimus rerum formator & reformator, qui ex Nebuchodonolor homine fecit bovem, & rurfus ex bove fecit hominem, guique afinæ Balaami dedit hominis linguam omnes Merdardi fimiles vertat in melius, détque illis & mentem, & linguam viris Evangelicis dignam.

ARGUMENTUM.

Philodoxus ad veram glori m. & bonefili umem vid indicat. 1. Ceneum zu sit stalle, qualite baberi è voiti. 2. Imitetur vivos celebres, qui sameu varin elim criminibus accussati. Ceto senior quadragies cansi egis reme. 3. Cavestin omni re, Ne quid nimis. 4. Facilis sit in aliorum moribus perferenda, ad leviora vista connivers. 5. Ne sis prastatius aux persinax ius sua opinime 6. Sit comus, & c. Timpossibile el placere omnibus. 7. Bene mercasus de omnibus in quantum pesest; sit boc, partim officiis, partim està benignitate. Falicites quibus sam neste an anuna, un quiquid agant, placea. 8. Comist & mori suavi assi rebus omnibus savorem conciliant. 9. Pucconstanti esta pesala 10. A natura minimi, ab benesto minimi recedendii esse. 11.0560-

10

ŀ

15

15

5.

11

-

t,

n

\$

vandi bominum & nationum mores. 12. Si quid agendum, qued for fan neesfario difhicebit, noftra appareat voluntas agendi aliter.13 Redum & bonestum semper agamus, 14. Lingua multis causa est invidia. Quomodo laudandum & vituperandum. 1 5. Libros exacte feribere, argumento non unigari, fame januas aperit, 16. Invidiam oborientem beneficits vincere.

(a) PHILODOXUS, (a) SYMBULUS. Ph. Celix aulpicium interpretor occursum tuum Sym. gloriz, qui bule. Sy. Utinam fit aliquid Philodoxe, in quo tibi natur. queam effe fælix. Ph. Quid auspicarius quam fi quis Deus & Confiliarioccurrat homini? Sy. Equidem nihil istoc existimare au- us. spicarius etiamfi fexcenta volitent (c) noctua. Sed quem mihi narras Deum ? Ph. Te inquam Symbule. Sy. Méne ? Nosuz Ph. Te plane. Sy. Ego Deos cacantes nunquam feci pili. Ph. pud Atheni-Si non fallit proverbium, Deum effe quifqui juvat mortalem, enlesfælix tu mihi Deus esse potes. Sy. De side proverbii viderint alii, &bene omiego certe perquam lubens amico profuero si queam. Ph. natus sutt. Non eft quod metuas Symbule, haud pero mutuum : facra reseft confilium, eo tantum me juva. Sy. Atqui iftuc ipfum eft petere mutuum, quandoquidem hoc officit genus inter amicos ultrò citróque commeare debet, quemadmodum & eztera omnia. Sed quid eft rei in quo meum defideras confilium ? Ph. Piget obscuritatis, cuperem effe celebris,commonfira viam. Sy. En tibi compendiarium : Imitare * Ero- * Eroffrati ftratum, qui incendit templum Diana, aut huic simillimum & Zoili fa-Zoilum, qui laceravit Homerum, aut aliud aliquod facinus mamemorabile defigna, & doidhuG eris cum Cercopibus ac Neronibus (d). Ph. Famam ex (celere parent alii, ego no- d Aude alimen ambio rumoris honesti. Sy. Talem igitur te prafta, quid breviqualem optas prædicari. Ph. At multis egregia virtute bus Gyaris. p aditis non contingit nominis celebritas. Sy. Istud an verum Juve. fit, nescio : artamen & id eveniat quod als, ipsa virtus abunde magnum sui præmium est. Pb. Vera prædicas planéque Philosophice. Veruntamen ut funt res hum in z, mihi videtur gloria præcipuum quoddam ornamentum effe virtutis, que non aliter gaudet agnosci, quam sol amat lucere, vel ob hoc ipsum, ut & profit quam plurimis, & quam plurimos ad fui pelliciat zmulationem. Poftremò non video quam postessionem speciosiorem parentes liberis suis relinquere possint quam bonefti hominis immortalem memoriam. Sy. Ut video, gloriam expetis virtute pirtam. Ph. Scilicer. Sy. Proinde tibi propone literis omnium celebratos, Aristidem, Phoeionem, Socratem, Epaminondam, Scipionem, Aphricanum, Catones, Seniorem & Uticensem, Mar-

a Excetra, hydra appellara eft, drog nuo capite abfciffo plura excretce-

rent.

Marcum Brutum, & horum fimiles, qui belli, domiq; de Repub. quam optime mereri ftuduerunt. Hic eft enim feraciffimus gloriz campus. Ph. Verum inter iftos celebres, Ariftides oftracismo juffus eft folum vertere, Phocion & Socrates biberunt cicutam; Epaminondas capitis est postulatus, quemadmodum & Scipio ; Cato senior quadragies reus causam dixit, Uticenfis fibi morrem conscivit, itidem Brutus. Ego gloriam optarem nulla invidia contaminatam. Ly. At iftuc ne Herculi quidem filio conceffit Jupiter. Nam post tot (a) virtute domita monftra cum Excetra fuit extremum certamen, idque multo omnium pertinaciffimem. Ph. Ego Herculi suos gloriosos labores nunquam invidebo. Eos demum fælices duco, quibus obtigit honestum nomen, nulla invidia contaminatum. Sy. Vis ut video suaviter vivere, cò metuis invidiagnec id injuria, xdxusov zde 651 Suelov. Ph. Sicelt. Sy. Ergo Ad De Ciwoas. Ph. At ittucett mertuum effe, non vivere. Sy. Intelligo quid affe ces. In fole elaiffimo verfari gaudes ab/q; umbra.Ph.Iftuc quidem fieri non poteft. Sy. At nihilo magis fieri poteft ut gloriam confequaris, nulla contaminatam invidia. Rece facta ultro fequitur gloria, gloriam comitatur invidia. Ph. Atqui posse gloriam ablq; invidia contingere, docet nos senex ille comicus, ita ut facillime fine invidia laudem invenies & amicos pares. Sy. Si ifta laude contentus es, quam tulit Pamphilus adolescens obsequiis & morum commoditate, poteris codem è loco petere rationes affequendi, quod expetis, unde decerplitti sententiam. In omai re memento, Ne quid nimis, fed tamen mediocriter emnia, efto facilis in pizierendis a iorum moribus, ad leviora vitia connivens, ne fis præfracus, tuzque fen:entiæ nimium tenax, fed aliorum studiis temet accommoda. Nulli lædas os, sed comemte præbeas omnibus. Ph. Adolescentiæ favent plerique, nec magni negorii fit, sum iftam parare laudem : ego magnificum quoddam nominis decus optarim, quod per univerfum orbem refoner, quodque cum zeate femper fiet illustrius, arque à funere tandem clarius elucescar. Sy. Equidem laudo generofam istam indolem tuam Philodoxe: Cæterum fi cupis gloriam virtute partam, præcipua virtus eft negum. Stoice ligere gloriam, & fumma laus eft non ambire laudem, que hegabant in magis f quitur fugientem. Videndum estigitur, ne quo im-

penfius itta ambis, hoc frustrere magis. Ph. Non sum Stol-

cus (b) ana 3n's, tangor humanis affectibus. Sy. Si te profi-

& Id eft, ex. pers affectuvirum fapientem ullos

affectus ca-

dere.

teris hominem, pec ea reculas que funt humane fortis, cur

es ventris qua nec Deo contingunt? Nofti enim Theognideum illud non minus vere quam feire dictum, Jovem nec pluvium, nee ferenum placere omnibus. Ph. Non est fortaffis ignis able ; fumo, funt tamen (a) aranva. Si non potest ob- a Ligna funt tineri, quin aliqua tivoris nubecula obscuretur hominis glo que dum ria, arbitror tamen elle rationes, quibus fiat, ut quam mini- cremantur mum invidiz fit admiftum. Sy. Eas ig itur tibi vis common- faciunt, ab Arari? Ph. Percupio. Sy. Modice virtutem exere & minus a privativa gravaberis invidia. Ph. At gloria nifi fit infignis, non aft particula, & gloria. Sy. Ecce tibi certifimam viam. Defigna praclarum a- quod fumu liquod facinus, & morere, & citra invidiam celebraberis cum fignificat. Codris, (a) Menœciis, Iphigeniis, Curtiis ac Declis. Pa- 1 Nobilis afeitur in vivit liver, post fata quiescit. Ph. Equidem, ut ingenue dolescens Thebanus quod res est fatear, cupio liberis ac nepotibus meis honesti qui pro panominis hæreditatem relinquere, verum bujus rei fructum triæ falute vivus apud vivos aliquandiu decerpere cupiam. Sy. Age, feipfum non te suspendam amplius. Certiffima ad illustre nomen en morti objevia bene mereri cum privatim de fingulis, tum publicitus Philoftrade univerfis. Id partim fit officiis, partim benignitate. Be- tum in imanignitas fic temperanda eft , ne cogaris ab aliis rapere, ginibus. quod aliis suppedites. Nam ex hujusmodi largitionibus plus odii nascitur apud probos, quam favoris apud improbos. Porrò ab improbis laudari infania verius eft, quam gloria. Ad hac benignitatis fons largiendo exhauritur. Porre beneficentia, que conftat officiis, fundum non habet, imò quo largiùs hinc hauritur, hoc scatet uberiùs. At hic mulem res funt, que & invidiam mitigant, & famme celebritatem illustrant, quas nemo fibi præstare valet, sed contingunt gratuito favore numinis. Gratior eft pulchro ve- Forma. niens e corpore virtus. At formam corporis fibi nemo largitur. Adfert secum dignitatis plurimum generis claritude, Nobilitas, At hac guog; fortuna munus eft. Idem fentiendum de divitiis que rede factis parte ab avis arque aravis ad nos Opes. devenerunt. Ne hoc quidem quisquam fibi præstar, Hujus generis funt, & ingenii dexteritas, ac dicendi gratia, lepos, & comitas non ascita, sed ingenita. Poffremo decorum quoddam arcanum, atq; etiam fælicitas, cujus effe aum in multis videmus quotidie, causam reddere nemo potett: At non frequenter conspicimus eadem geri dicive à diversis, & magnam inire graciam qui pejus geffie dixitve, cum is qui melius rem egerit, pro gratia referat odium. Hoc prisci quidam ad genios referebant. Dicebant enim in eire quemque fortunatum effe ad quam natus effer,

fe-

res,

18

tu-

rics

iem

m.

am

ex-

bo.

en,

vigí-

-16

la-

on c-

feffe

0-

1.

R-

ís,

id

e-

lis m

t¢

ec fi-

i-

m

m

z

ŀ

800

conrà parum fuccedere quod quis invità Minerya, Iratoque genio tentares. Ph. Hic igitur nullus eft confilio locus? Sy. Vix ullus. Attamen qui lagaces funt, deprehendunt in pueris aut adolescentibus notas qualdam, quibus conje-Auram facere liceat, ad que studia, quodve vite genus, qualve actiones fint ideoni. Idem indicat in nobis arcanus quidam animi senfus, quo à quibusdam abhorremus, nullà evidente causa, ad quædam item miro impetu rapimur. Hinc eft, quod alius feeliciter tractas rem militarem, alius dexter est in negotiis politicis, alium dicas ad studia natum. Quanquam & in his mira varietas, nim rum tanta, quanta est functionum diversitas, Alium natura genuit imperio, alium voluit effe fortem militem, cui plurimum indulfit, ei conceffir ut juxta Homerum, pariter & bonus fit lancearius, & egregius dux. Itidem in rebus civilibus, alius valet in confilio, alius in agendis caufis exceliit, alius obeundis legationibus & gaudet & fooliciter rem gerit. De ftudiorum parietate quid attinet dicere? Sunt qui fic rapiantur ad inflitutum monafticum, nec ad quodvis, sed vel ad hoc, vel illud, ut vitam fibi putent acerbam, nifi quod optant affequantur. Sunt è diverso, qui mirum in modum abhorrent, ut mori ducant potius, quam fieri monachum : nec id odio faciunt, aut certa ratione, fed arcano quodam naturæ fenfu. Ph. Ista quidem in complaribus ita ut narras, & comperi nonnunquam, & frequenter admiratus fum. Sy. In his igitur bonis, quæ nobis gratuitò largitur naturæ benignitas, multo minus orietur invidia, fi fastus absit & oftentatio, A mabilior enim est forma, aut nobilitas, aut opulentia, aut facundia in his qui se bonis præcellere quasi nesciunt ; Comitas autem & modestia nibil imminuunt hæc commoda, sed ut gratiam addunt, ita depellunt invidiam. Hæc autem comitas, & morum suavitas, oportet in omnibus vitæ actienibus fit perpetus, nifi prorfus repugnet Minerva. Nam fruftra ut opinor tentaret Xenocrates, quod fucceffit Soerati ac Diogeni ; fruftrà moliretur Cato Censorius, quod Lalium fecit gratiofum. Attamen Demea ille Terentianus subitò mutatus satis declaravit quantum ad conciliandum benevolentism habet momenti, ftudiis & aff Etibus omnium obsecundare. Verum quoties à reco receditur, jam & à vera gloria, ad temporarium hominum favorem degeneratur. Caterum ea demum gloria perpetua eft qua honefti radicibus nititur, à judicio rationis profecta. Namaffectus temporarios habent impetus, qui fimul atque relanguerint, odific

1-

0-

nc

e-

5,

15

12

r.

15

1.

.

,

l

pdiffe cepimus quod ante vehementer arrifit, ac proinde plausus vertim in fibilum, laus in viruperium. Carerum ut ingenium prorfus inverti non poteft, ita poteft slique ex parte corrigi. Ph. Expecto quid dicas. Sy. Qui natura blandior eft, is cavere poreft, ne dum apud omnes gratiofus effe ftudet, deflectat ab honefto, neve dum fele quibuflibet accommodat Polypum imitatus, fibi parum conftet. Pb. Tales novi permultos lubrica fidei, & erubescenda vanita-Sy. Rurlus qui faviore funt ingenio, dare operam oportet, ut fic affectent comitatem, ne quod agunt videatur fimulatum, aut subinde ad naturam suam recurrant, pro lawde geminum dedecus fibi comparaturi ; & quòd interdum rigidiùs agant, & quod fint inconstantes. Tantam enim vim habet constantis, ut qui vitiofam nacti funt naturam, tamen ob hoc ipsum levius ferantur, quod nusquam sunt sui diffimiles. Fucus autem simul arque suboluit, etiam in benefactis gignit odium : porrò quod fimulatum est perpetuò latere non poteft, aliquando erumpat oportet : quod ubi factum fuerit, fimul evanescit omnisille magnificus gloriz fumus,arq; etiam in fabulam vertitur, Ph. Illud ighur,ue video, mones, a natura minimum, ab hone fo minime recedendi elle. Sy. Tenes: adhæc scis, quicquid subirò inclarescit, obnoxium effe invidiz. Inde vox odiola (a) yeomiere apud Grz. a Id eff. macos, apud Romanos ne vorum hominum cognomen, apud u- per dives fatrole; terre filiorum, & è cœlo delapforum. Caterum fama bito divitias que paulatim naleitur, & augelcit, quemadmodum mini- nactus nufmum habet invidia, ita ma ime durabilis eft, ut indicat hoc quam non oille poetarum acutifimus Horacius : Creftit occulto welut ay- ftentat illas, bor avo, Fama Marcelli. Proinde fi veram, fi perpetuam, fi domi volivori quam minimum expositam gloriam expetis, ausculta rans. Socrati qui dixit, quibuldam ulu venire, ut dum nimium properant initio, feriuli perveniant ad finem. Ph. Sed bominum vita brevis eft. Sy Ergo ad benefacta properandum, non ad glorism, que sus sponte consequitur. Non enim id consulis, opinor, quibus rationibus longzvus fieri poffis, Nam iftuc Parcarum munus eft, que fila ducunt, & amputant, cum ipfiseft vifum. Ph. Utinam iftuc quoq; poffis. Sy. Nunquam ô Philodoxe divi tam fuerunt benigni, ut uni darene omnia. Quod annis detrabunt, nominis splendore pensant. Quibuldam, sed paucissimis tam indulgenter favent, ut vivi, libig; quodammodo superstites, posterirare sua fruantur. Sed rari sunt, Quos aquus amavit Jupiter. Hoc fortaffis aliqui din geniti petuere, verum ifta fælicisas non

Ph. Sape mecum admirari cadit in banc consultationem. folco, feu fortunz, feu naturz invidentiam, que nihil omnine commodi largitur mortalibus quod non aliquo temperet incommodo. Sy. Quid igitur superest amice, nifi ut homines nati-fortem humanam zquo feramus animo? Jam & illud haud mediocriter conducit ad leniendam invidiam. fi penitus cures habere perspecta nationum, ordinum & fingulorum hominum ingenia, nimirum ad corum exemplum, qui beftiis cicurandis alendifq; dant operam. Siquidem horum pracipuum eft Rudium, animadvertere quibus rebus quodo; animal, vel efferetur, vel deliniatur. Non jam loquor tantum de discrimine quodest inter avem & quadrupedem, inter forpentem & pifcem, aut quod ek inter aquilam & vulturem, inter elephantem & equum, inter delphinum & phocam, inter viperam & afpidem, fed de innumera varietate, quæ est singulis animantium generibus. Ph. Expecto quò fis evalurus. Sy. Omnes canes lub una specie continentur, sed bæc species quam in innumeras formas distrabitur, ut dicas illos genere distingui non specie, Jam prorfus in eadem specie quam varii sunt canum mores & ingenia? Ph. Immenía varietas, Sy. Quod de canibus dictum eft, de fingulls animantium generibus dictum pura, fed in nullo magis elucer discrimen quam in equis. Ph. Vera prædicas, sed quorsum hæc? Sy. Quicquid in animantium generibus, vel in formis vel in fingulis animantibus varieratis eft, hoc omne pura effe in homine. Illic reperies lupos varios, canes inenarrabili varietate, elephantos, camelos, afinos, leones, oves, viperas, fimias, dracones, aquilas, vultures, hirudines, hirundines, & quid non ? Ph. Quid tum? Sy. Nullum autem eft animal cam efferum, quin arte tractatum aliquam de se præbeat utilitatem, aut certe non lædat. Pb. Nondum perspicio quid agas. Sy. Est no nihil discriminis inter Hispanum, Italum, Germanum, Gallum & Anglu, Ph. Est plane. Sy. Adhæe, est singulis in unoquoq; genere peculiare quoddam ingenium. Ph. Fateor. Sy. Hanc varietatem fi sagaciter habueris animadversam, & singulorum moribus te accommodes, facile consequêris, ut aut omnes habeas amicos, aut certe nullos inimicos. Ph. Si Polypum me fieri jubes, ubi redum & honestum ? Sy. Eft in rebus communibus aliquod obsequium, quod nullo pacto vitiat honestum: quod genus, apud Italos osculo salutant viti viros : in Germania fi facias idem, absurdum videatur, sed pro ofculo dextram porrigunt. Rurfus in Anglia viti fahute

li

tu

C

n

ſe

áI

ft

V

H

S

S

le

ti

п

d

n

2

c

I

LLODOING

uri

n-

n-

ut

m

n,

1-

1,

-

LS

)-

•

IIMI

tant mulieres, etiam in templo obvias ? idem fi fist in Italia, flagirlum habeatur. Item in Anglia porrigere poculum tuum intervenienti in convivio civilitatis eft, in Gallia contumelizeft. In his & aliis hujufmodi, citra recti jacturam licet omnibus obsecundare. Ph. At perdifficile fit omnium gentium mores, ac fingulorum hominum ingenia nôffe. Sy. Verum ô Philodoxe, fi glorlam infignem quæris, eamque virtute partam, neceffe eft ut virtutem quoque praftes non vulgarem. Scis autem virturem circa difficilia versari, quemadmodum ante Peripateticum illum docuit Hefiodus; proinde fi mel cupis, apes feras oportet. Ph. Scio & memini, fed mitigandæ invidiæ rationem quærimus. Sy. Proinde da operam, ut in bello dux effe malis, quam miles, & in co bello quod gerendum cum invifis hostibus, potius quam cum civibus, aut sociis. In Republica ea potifimum munia capeffe, que popularia funt & gratiefa. Velur, defendere popularius eft, quam acculare : honorare, quam Quod fi qua incidunt, ficut incidere necesse eft, nature molefta, tamen ea quoq; fi vitari non poffunt, commoditate sunt lenienda. Ph. Quo pacto? Sy, Sedes judex, aut arbiter; altera pars nonnihil offendenda eft, fed ea rem aquitate geras, ut fi fieri poffit, etiam vidus gratias agat. Ph. Quific ? Purà intenditur actio furti, aut facrilegii, muta fi potes actionis formulam, & fac ut fit actio rei vindicand z. Hic protinus ita reum fublevas ut nihil tamen de- Deelinandi cedat actori. Porrò actionem omnem fic moderare, ut citra invidiam attoris dispendium reo videaris zquus. Postremò damnati modus. pænam nonnihil mitiga. Abfit interim aut vultus torvitas, aut verborum acerbitas, aut morofitas, quæ res faciunt, ut quidam pejorem ferant gratiam pro dato beneficio, quam alii pro negato. Interdum monendus est amicus, sed fi nulla spes emendationis, filere præftat, Si res gravior eft, & spes eft profectus, magni refert qualis sit admonitio. Nam Sinistra & Expenumero fit, ut qui finistre, sut intempestive admonet, intempesti-& morbum exasperat, & ex amico reddat inimicum. Hac va monitio. dexteritas magis etiam habet locum, fi agas cum principe; Nam horum affectibus nonnunquam incidit, ut fit refiftendum. Quod fi fit comiter ac dextre, paulo post qui obftitere plus ferunt gratiæ quam qui oblecundarunt. " Quod enim cupiditati placet, temporariu eft : quod rectara-"tione geritur perpetud probatur. Longe vero maxima pars Lingua mul-" invidia nascitur ex inteperantia lingue. Quantu odii non- tis causa innunquam unica vox temere excidens concitat nonnullis ? vidia.

Quàm

Scribere Libros non vulgari argumento.

Quam muleis dictum, aut jocus intempeftivus fuit exicio ? Laudabis igitur, sed dignos, idque parce : fed vituperabis parciùs, fi tamen omnino quispiam vituperandus est : proinde vitanda loquacitas. Difficillimum enim fit fimul & multa & opportune dicere. Ph. Affentior iftis omnibus. Sed mihi videtur præcipua ad parandum nominis celebritatem via, scribere libros. Sy. Vera prædicas, nifi quod ob-Rat scribentium turba. At fi ifta placet ratio, cura ut exade scribas, potius quam multa. Cum primis autem Argumentum delige, neg; protritum, neg; cum multis commune,ad bec minime invidiofum: in idquicquid infigne complurium annorum lectione contractum est conferas; tra-Carione verò tale reddes, ut voluptatem habeat cum utilitare conjunctam. Ph. Prudenter tu quidem Symbule, meóque animo feceris fatis, fi unum istud adjeceris, quibus rebus effici poffir, ut maturius etiam contingat gloria. Multos enim video qui vix sub obitum inclarescunt, nonnullos arogo, guod aiunt, demum innotescere. Sy. Hic quod confulam nibil habeo melius, quam quod tibicen fualit tibicini, Bac ut his teiplum probes, qui gloria jam vicerunt invidiamjin horum amiciriam temet infinua, quorum honorifica de te prædicario facile populare studium tibl conciliabit. Ph. Ar fi quando exoriatur invidia, quid oftendis remedil? Sy. Fac quod solent hi qui picem coquunt, si flamma effulferit, infundunt aquam ; ac tum magis efferatur ac ftridet incendium, ni id facias constanter ac fapius. Ph. Quid iftuc znigmatis eft ? Sy: Invidiam oborientem beneficiis obrue potius quam vindida. Nihil egit Hercules refectis Hydrz Lernzz capitibus, igni Grzco devicit exitiabile monftrum. Ph. Sed quem vocas ignem Gracum ? Sy. Qui arder eriam in mediis aquis. Eum adhibet qui laceffitus injuria melorum, non ceffat tamen de omnibus bene mereri. Ph. Quid ego audio? beneficentia igitur nunc aqua eft, nunc ignis? Sy. Quid vetar, quando Christus in allegoriis nunc Sol eft, nunc ignis, nunc lapis? Dixi sedulo. Si quid melius eris maus fequitor, meumq; repudiato confihum.

Modus extinguendi invidiam quavis occasione ortam,

ARGUMENTUM.

is

5.

i-

-

O pulentia fordida, infignem cuju fdam divitis forditiem memorat, ubi oftenditur que vivatur mode, apud avares in hyeme foces fruunt ex arberum radicibus bumidis, unde fumus, at vix ulla flamma. Pulicum & cimicum frequentia somnum capere non finit. Aqua vinum diluum. Fax vinicalenlum generat in renibus. Triticum vitiatum emunt, quad efiam sum tertia argille parte admifcent. Nullum jentaculum. Prandium ad boram primam differtur : Canatur ad boram decimam. Quam fordidus convivii apparatus. Pefimas emunt carnes. Corpori tenero, tenuique, & Spiritibus Subtilifamis non jejunandum . Diete & villes con-(ketudo multum babent momenti ad valetudinem confervandam.

JACOBUS. GILBERTUS.

Ja. 1 7 Nde nobis tam exuccus, quafi cum cicadis interes phar nominis effe videris. Gi. Apud infernos umbræ malvå tur. & porre faturantur; at ego decem vixi menfes, ubi ne id & Se penris quidem contigit. Ja Ubinam te quelo? num abreptus in na- exuviumita vem galeatam ? Gy. Nequaquam, sed Synodii. Fa. In urbe appellatur tam opulenta, bulimia pericliratus es? Gi. Maxime. Ja. Quid ficcum. in caufa ? An deerat pecunia? Gi. Nec pecunia,nec amici. Ja. Quid igitur erat mali? Gi. Mibi res erat cum hospite (c) Antronio, Ja, Cum illo opulento? Gi. Sed fordidiffimo, eNon homi-Ja. Monstri simile narras. Gi. Minime, sed sic fiunt divites nesed afino, qui è summa emergunt inopia. Ja. Quid ita libuit tot men-ad. les apud talem hospitem commorari ? Gi. Erat quod allegaret, & fic tunc erat animus, Ja. Sed dic obsecro, quo tandem vivit ille apparatu ? Gi. Dicam, quandoquidem Actorum la- d Id eft, emborum folet effe jucunda commemoratio. Ja. Mihi certe futura litus. eft. Gi.Illud (d) segvo Der acceffit incommodi, quum illicagerem, otos tres menses spirabat Boreas, nili quod illic nefcio quo pacto nunquam perseverat ultra diem octavum. Ja. Quomodo igitur spirabat totos tres menses? Gi. Sub eum diem velut ex constituto mutabat Rationem, sed poft horas ofto migrabat in locum priorem. Ja. Ibi tenui corpufculo opus erat foco luculento. Gi. Satis erat ignis, fi suppetiffet lignorum copia. Verum nequid bie faceret impendii noster Antronius, ex rusculis insularibus evellebat arborum radices, ab aliis neglectas, idque fere nochu. Ex his nondum bene ficels struebatur ignis non abiqs fumo, sed fine flamma, non qui calefacerer, sed qui præstarer, ne vere dici poffet ibi nulium effe ignem. Unicus autem ignis durabat totum diem, aded temperatum erat incendium. Fa.Illic Gi, Imo multo durius æftivare. bybernare durum erat.

mire leve &

di

te

G

lu

d

bi

A

tu

m la

P

fa

CV

fe

ol

n

in

CC

n

C

Ìn

fa

la

ef

nı

lo

A

be

C

V

T

vi

N

tu

ne

bil

vit

de

Su

mile

Ja, Qui fic? Gi. Quoniam ea domus tantum babebat pulicum ac cimicum, ut nec interdia quietum effe, nec nocu Sommum capere liceret. Ja. Divitias miferas! Gi. Præfertim in hoc pecoris genere. Ja. Oporter illic ignavas effe fæminas. Gi. Latitant, nec inter viros versantur. Ita fit ut illic & fæminæ nihil allud fint quam fæminæ, & viris defincea ministeria, que solent ab eo sexu suppeditari. Ja. Sed Antronium interim non pigebat tractationis? Gi. Illi in hujulmodi fordibus educato præter lucrum nihil erat dulce; catora mag- Ubivis potius habitabar, quam domi, nulla in re non negotiabatur. Scis autem eam urbem elle præ cæteris (a) Mercurialem. Pictor ille nobilis deplorandum existimavit, si tia tractan- dies abiiffet fine linea; Antronius longe magis deplorabat fi dies præteriffet absque lucro. Qued fi quando eveniffer, domi quærebat Mercurium. Ja. Quid faciebat? Gi. Habebat in adibus cifternam ex ejus civitatis more, illic hauriebat aliquot aque fitules & infundebat in vala vinaria. Hic erat certum lucrum. Ja. Fortaffe vinum erat zquo vehementius. Gi. Imo plus erat quam vappa. Nunquam enim emebat vinum nifi corruptum, quo minoris emeret, ex eo ne quid periret, subinde fæcis annorum decem miscebat, volvens ac revolvens omnia, quo mustum videretur, neque enim ille paffus fuiffet ullam fæcis micam perire. Ja. At fi qua fides medicis, tale vinum gignit veficæ calculos. Gi. Non erant medici, nam in ea domo nullus erat annus tam fælix, quin unus arque alter calculo periret, nec horrebat ille funestam domum. Ja Non? Gi. (b) Etiam a mortuis colligebat vectigal. Nec aspernabatur quamvis exiguum lucellum. Ja. Dicis furtum, Gi. Lucrum vocant negotiatores. Ja. Quid interea bibebat Antronius? Gy. Idem terme nectar. Fa. Non fenfit malum ? Gi. Durus erat, qui vel fænum effe poffet & talibus, ut dixi, deliciis fuerat à teneris educatus. Hoc lucro nihil existimabar certius. Ja. Quid ita? Gi. Si supputes uxorem, filios, filiam, generum, operas & famulas, alebat domi ferè corpora triginta tris. Jam quo vinum erat dilutius, boc & parcius bibebatur, & serius exhauriebatur. Hic mihi subducito, in fingulos dies addita aque ficula, quam non ponitendam fummem conficiat in annum . Ja. O lordes! Gi. Atqui non minus compendii redibat ex pane. Ja. Quo pacto? Gi. Emebat triticum vitiatum, quod alius noluiffer emere. Hie præfens Ratim lucrum, quia minoris emebat. Ceterum vitio medicabatur arte, Ja. Qua tandem? Gi, Est argille genus frumento non diffi-

na & pluririma nego-

a Vide proverbium. A mortuo tributum.

· dilla.

afines

oil it

mile, quo videmus & equos delectariodum & parietes arrodunt, & ex lacunis ca argilla turbidis bibunt libentiùs. Ejus terre tertiam partem admiscebat Ja. Eft iftuc medicari ! Gi. Certe tritici vicium minus fentiebatur. An hoc quoque lucrum putas afpermandum? Adde jam aliud ftratagema, domi panem subigebat, nec id crebrins etiam zitate, quant bis in menle. Ja. Iftuc eft Ispides apponere, non panes. Gi. Aut fi quid lapide durius. Sed huic quoque malo erat paratum remedium. Ja. Quodnam? Gi. Fragmenta panis immerla cyathis vino macerabant. Ja. Similes habebant labra lactucas. Sed ferebant talem tractationem operæ? Gi. Pimum narrabo primatum ejus familiæ apparatum, quo facilius divines, quomodo tradentur operz. Ja. Audire cupio. Gi. De jentando nella erat illic mentio. Prandium fere differebatur in horam à meridie primam. Ja. Quamobrem? Gi. Expectabatur Antronius paterfamilias. nabatur interdum ad boram decimam. Ja. At tu solebas effe inediz impatientior. Gi. Eoque subinde clamabam ad Antronii generum Orthrogonum ; agebamus enim in codemi conclavi : heus Orthrogone, non coenatur hodie apud Synodos? Commode respondit, brevi adfuturum Antronium. Cum nihil viderem apparari & latraret ftomachus, Heus, inquam, Orthrogone; erit hodie percundum fame ? Excufabat horam, aut aliud fimile. Quum non ferrem ftomachi latratum, rutfus interpellabam occupatum. Quid futurum eft, inquam, eritne moriendum fame? Ubi jam Orthrogonus consumpliffet omnem tergiversationem abiit ad famulos, juffit que adornari menfam. Tandem cum nec rediret Antronius, nee quicquam appararetur, Orthrogonus vidus convitiis meis descendebat ad uxorem, & focrum ac liberot, clamicans ut appararent comam. Ja. Nunc faltem expecto comm. Gi. Ne propera. Prodibat tandem famulus chudus, ei præfectus negorio, non admodum diffimilis Vulcano, insternit mensam linteo. Eaprima con fpes. Tandem pot longam vociferacionem afferuntur phiala vitrez, cum aqua fane limpida. Altera conz fpes. Ne propera inquam. Rurfum post acroces dimores adfertur phiala illius nectaris faculenti plena. Ja. O factum bene ! Gi. Sed fine pane. Nihil adbuc periculi, nemo famelicus bibat lubens tale vinum, clamatum eft i terum ufque ad ravim. Tum demum apponitur panis ille, quem vix urfus dentibus frangeret. Ja. Certe jam vicz consultum eft. Gi, Sub multam nochem tandem venit Amronius; boc fere

procemio inauspicatistime, ut diceret fibi dolere flome chum. Ja. Quid hie mali auspicii ? Gi. Quia tune nibil erat quod ederetur. Quid enim expedes holpite male affecto? Ja. Dolebat revera ? Gi. Adedut folus devoraturus fierit tres capos, fi quis dediffer gratis. Ja. Expecto convivium. Gi. Primum ipli apponebatur patina cum farina fabacea, qued obsonii genus illic vulgo venditur tenuibus. Aichat se hoc uti remedio adversus omne morbi genus. Ja. Quot eratis convivæ? Gi. Interdum ofto aut novem, inter quos erat Verpius ille docus, quem arbieror tibi non ignotum, & filius familias naru major. Ja. Quid illis apponebatur? Gi. An non fatis eft frugi hominibus, quod Melchisedec ch. sulit Abrahæ quinque regum victori ? Ja. Nihil ig tur oblonii? Gi, Brat nonnibil, Ja. Quodnam, Gi, Memini nos fuiffe in menfa convivas numero novem, quum in patina non numerarem nifi feptem foliola lactucæ aceto innarantia, fed ablque olco. Fa. Solus igitur ille devorabet suas fabas ? Gi. Vix semiobolo emerat, nec tamen vetabar, fi quis proxime affidens vellet guftare, fed incivile videbatur, languido fuum eripere cibum. Ja. Secabantur folia, quemadmodum de cumino meminit proverbium ? Gi. Nongled la Queis à primoribus absumptis, reliqui panem immergebant aceto. Ja. Quid autem post seprem folia ? Gi. Quid, nisi caseus conviviorum claufula? Ja. Hiccine erac apparatus perpetuus ? Gi Propemodum, nifi quod interdum, fi eo die Mercurium fuiffer expertus propitium, erat paulò profusior. 7a. Quid tum ? Gi. Jubebat emi tres uvas recentes uno zreo numme lo. Ea res exhilarabat totam familiam. Fa. Quid ni? Gi. Id eo duntaxat tempore, quo fumma est uvarum ibi vilitas. 74. Proin extra autumnum nihil profundebat? Gi. Profundebar. Sunt illic naviculatores, qui concharum minutum genus bauriunt, potiffimum è latrinis, hi clamore certo figulficant quid babeant venale. Ab his interdum jubebat emi dimidio nummuli quem illi begathinum appellant. Tun verò dixiffes in ea familia effe nuptias. Nam igni erat opus licet celerrime percoquantur. Atque hac quidem poft co seum loco bellariorum. Ja. Bella mehercule bellaria ! Sel nihil unquam apponebatur carnium aut pilcium? Gi. Tandem victus meis clamoribus coepit effe splendidior. Queties aurem videri volebat Lucullus, hi ferme erant mittes, Ja. Istuc vero lubens audiero. Gi. Primo loco dabatur julculum, quod illi nescio quam ob causam appellane mini-Bram. Ja. Lautum opinor. Gi, His conditum arematibus, Admo

Pe

ti

n

f

P

9

3

pi

aſ

lo

ra

Cis

*ir

mo

qu

mu

fed

igh

Qu

Vetu

Fre

ut d

und

tio d

Cuiu

bula

" Cumini lector. 18

rat

50

rit

m,

ca,

Dat

101

108

m,

1 5

b-

6-

ffe.

u-

fed

Gı.

mè

u-

de

ri-

Ŧa.

vi-

GL

uid

111-

Id

Fa.

le-

geoi-

CP

ki

10

u0-

us,

ul-

ni-

Admovetur igni cacabus aqua plenus, in east conficiuntue aliquot fragmente calei bubalini, qui jam olim in faxum indurvic. Nam ad defringendum aliquid bona fecuri opus eft. Cum es fragmenta tepore squa folvi coperint, inficiunt cam ne poffie mera dici aqua, .. Hoc jusculo praparant ftomachum. Ja. Suibus dignum, Gi, Dein apponitur paululum carnium de ventre veteris vacca, fed elixum ance dies quindecim, Ja. Fercet igitur. Gi. Maxime, fed adhibetur remedium. Ja. Quoenam? Gi Dicam, fed vercor ne imitaturo. Ja. Scilicet. Gi. Milcent ovum aque calefacte, eo jure perfundunt carnem, ita magis falluntur oculi quam nares. Nam fretor erumpit per omnia. Si dies requirit clum piscium, interdum apponuntur aurara tres, nec ha magna, cum conviva fint leptem sur octo. Ja. Præterea nibil ? Gi. Nibil nifi cafeus ille faxeus. fa. Novum mihi narras Lucullum. Sed qui poruis tam exilis apparatus tot fufficere convivis præfertim nulle refectis jemaculo? Gi, Imone fis infciens, ex ejus convivii reliquiis slebantur foctus, nurus, filius natu minor, famula & aliquor parvuli. Ja. Tu quidem admirationem mea auxisti non ademisti. Gi. Istuc tibi vix polfum describere, nifi prius ordinem convivii depinxero. Jas Pinge igitur. Gi. Antronius obcinebat primum locum, nisi quod ego illi sedebam dexter, velut extraordinarius : è regione Antronii Orthrogonus, Orthrogono affidebat Verpius, Verpio Strategus natione Gracus. Antronio finister affidebat filius natu major. Si quis accessitlet conviva, el locus dabatur pro dignitate. Primum de jure minimum erat vel periculi, vel discriminis, nifi quod in procerum discis narabant fragmenta bubalinicalei. Cæterum ex phialis vini aquæque ferme quatuor vallum quoddam fiebat,ut nemo pollet attingere quod erat appolitum, præter tres ante quos ftabat parina, nis quis suftinuiffet effe impudentiffis mus, & transilire septa. Nec tamen ea patina diu manebat, fed mox tollebatur, ut aliquid supereffet familia. Ja. Quid ightur edebant reliqui? Gi, Suo more deliciabantur, fa. Qui? Gi. Panem illum argillaceum macerabant vino facis vetuftiffimz. fa. Tale convivium oportuit effe perbreve. Gi Frequenter hora prolixius. Ja. Qui potuit? Gi. Sublatis ut dixi mox, que non carebant periculo, ponebatur cafeus unde nullum erar periculum, ne quisquam ullo cultello escatio quicquam abraderet, Manebat illa præclara fæx, & fuus tujulaj panis. Araj inter hac bellaria tuto milcebantur fabula. Interim prandebat forminarum fenatus, Ja, Quid fas Dd4 terior

terim opera? Gi. Nibil habebant nobifcum commune, fuir boris fibi prandebant, ac comabant. Sed hi cibo capiendo vix semihoram Impendebant toto die, Ja, Verum apparatus cujulmodi? Gi, Ikuc tuum est divinare. Ja. At Germanis vix fufficit hors in jentaculum, tantundem in merenda fefqui bora in prandium, duz bora in conam, ac nifi affarim expleantur eleganti vino, bonis carnibus, ac piscibus, deferunt patronum & fugiunt in bellum. Gi. Suus cuiqi genti mos eft, Itali minimum impendunt gulz,pecuniam malunt quam voluptatem, & fobrii funt netura quoque,nen folum instituto. Ja Nune profedò non miror te nobis rediffe tam extlem, led omnino vivum rediffe demiror, præfertim quum antes capis, perdicibus, turturibus, & phafianis affoeviffes. Gi. Plane perieram, nifi repertum fuiffet remedium. Ja. Male res agitur, ubi tot remediis eft opus. Gi. Effeceram ut mihi jam languescenti in fingula convivia daretur quarta pars pulli elixi. Ja. Nuncincipies vivere. Gi. Non admodu. Emebatur pullus exiguus, ne multum impenderetur, cujulmodi sex non sufficerent uni boni Romachi Polonio in jentaculum. Nec empto dabant cibum, ne quid effet impendi; staque macie enecti ac semivivi coquebatur ala aut poples, jecur dabatur Orthrogoni filio infanti. Jus autem semel are; iterum ebibebant mulieres, subinde nova infusa aqua. Itaque poples ad me venichat pumice ficcior, & quovis putri ligno infipidior. Jus nil erat nifi mera squa. Ja. Et tamen audio illic avium genus, & copiof fimum effe, & elegans, & vile. Gi. Eft prorfus, fed illis carior eft pecunis. Ju, Satis dedifti pænarum, etiamh Romanum pontificem occidiffes, aut fi minxiffes ad fepulchrum D. Petri. Gi. Sed audi reliquum fabulæ. Scis effe in quaq; hebdomade quing; dies quibus vescimur carnibus. Ja. Nimirum. Duos itaque pullos duntaxat emebant. Die Jovis (e fingebant oblitas & mere ne vel totum pullum eo die apponerent, vel sliquid Superellet. Ja Næ ifte Antronius Superat etiam Eucl onem Plantinum. Sed piscariis diebus quo remedio consulebas vita ? Gi. Amico cuidam dederam negotium, ut mihi me zre in fingulos dies emeret ova tria, duo in prandium, unum in conam. Sed hic queque fominz pro recentibus care emptis supponebant semiputria, ut mecum præclare crederem actum, fi ex tribus unum effer, quod edi poffet. Tane dem & utrem vini purioris mea pecunia emeram, ca erum mulieres effracta fera intra paucos dies exforbuerunt, non samodum irato Antronio, Ja. Itane nullus erat illie quem

84

1

lo

115

is

G-

m

2.

ri

nt

m

m

15.

2-

ut

ta

ű.

1-

Ď-

3,

1.

110

12-

e-

u.

j.

di

1

ue

.

id

m

25

100

trè

6-

ne

OR

em

cul

rui milerefearet? Gi. Milerefeeret ! Imò videbar illis gluto quilpiam & helluo si qui tantum ciborum unus devorasem. Iraque lubinde me admonebat Orthrogonus, haberem ejus regionis rationem, mezes confulerem incolumitati, & aliques nostraces commemorabar, quibus, illic edacitas conciliaffet aut mortem, aut morbum graviffimum, Quum is me viderer deliciis quibuldama, quas illic ex nucleis pineis, aut peponum, melonumq, vendirant pharmacopole, fulcire corpulculum & affiduis laboribus, & inedia, & jam etiam merbo fradum, lubornas medicum mihi amicum & familiarem, ut perfuadeat victus moderationem. Egit hoc mecum diligenter. Moxq; lenfisubornatum, nec respondi tamen. Quum idem accuracine mecum ageret, nec admonendi faceret finem. Dic, inquam, mi vir egregie, ferla ifthac loqueris, sa joco ? Serio, inquite Quid igitur fuades ut faciam? A coenis in torum abiline, & vino adde ut minimum, aque dimidium. R'a preclum confilium, Si me cupis extinctum, huic corpulculo, & zero, & exili, & fpiritibus fubpliffimis, vel femel à seens abstinere mors effet ; id torics ipia re compertum haben, ur non libeat iterum experiri. Quid autem futurum cenfes, fi fic pranfus à cons temperem? Erzali vino jubes addi aquam ? . qual mon præftaret pura aquam bibere quam faculentam. Nec dubito quin hac teloqui jufferit Orthrogonus. Subrifit mediens, ac mitigavit confilium. Non hac loquor, inquit, Gilberte doctiffime, quod in totum arceamire à coenis, licebic guftare ovum, & femel bibere, fic enfm iple vivo. In conam coquitur ovum, inde capio vitelli dimidium, reliquum do filio ; moz hauftolemichyatho vinl Rudeo in multam noctem. fa. Numifthze vera prædicabat medicus? Ga Veriffima, Nam iple forte per viam ambulans redibam à lacif, & comes admonuerat illic babitare medicum, labuit videre regnum illius. Erat autem dies dominicus. Pullayi fores, aperta funt : alcendi, offendo medicum cum fitio & eodem famulo prandentem. Apparatus erat duo ova, præteres nibil. Fa. Oportuit effe exangues homines. Gi. Imd ambo crant pulchre habito corpore, colore vivido ac rubido, oculis lacis. Ja. Vixeredibile eft. G. At ego compertiffima narro. Nec a Edacies ille folus ad iftum vivit modum, fed complures al.i, & ima- eft & voginibus clari & re laura. (a) Polyphagia & Polypofia, cre-dam cuvidide mibi, consucrudinisres ett non natura, fi quia paularim tas:Polypoaffrescat, tandem co perficiet, ut idem faciat quod Milo, fia, bibaciqui bovem codem die totum absumpsit. Ja. Deum immorta-tas.

Dd 3 lena

P

fu

di

di

pi

ru

nle

60

ill

Pi

R

Ti

di

fu

13

cit

pra

12

CO

ret

Ib

fai

cu

fu

k

ju D m

PU

rei les

rice

fac

Po

un

lic

PO

271

lic

lem, fi tam paryo vidu licet tuert valerudinent minertum Impendiorum gerit Germanis, Anglis, Danis & Polonis Gi. Plurimum hand dubie, & quidem non fine gravi tum Valetudinis, min Ingenii detrimento. La Sed quild obfiabat. que minds eibi flifficeret ille victus? Oi. Quis diverfis allucram, & ferum jam erar mutare confuctudinem . quanquam me non ram offendebat elborum ex guien, quam corruptio. Duo des porerant fufficere; fi fuffient recens nies : vini cyathus erat facis, nifi pto vino datetur fan vapida : dinfidium panis aluiffet, mit pro pane da etur ergilla. Ja. Adrone fordidam effe Antronfom in tantis opibus? Gi. Arbitror centum illius non fiftle Hift oftoginta ducatorum Nec ulfus erat ammus, quod non accederat lucrum mille ducarorum; be dieam parcintime. Ju. Sed juvenes illi guibus bze parabantur, nam leadem urebantur paramomia? Gr. U ebantur, led domi duffitatat, forts figuricbane, fcortabantur, hillebant afein ; finmque parer in gratlam honeftiffinorder convivarum gravaretur teruncium impendere, juvenes interdum una hocte ferraginia ducatos perdebric alea. Ja. Sic perire folenegaz fordibus corradunur. Vernin e tantis periculis incolumis quo nunc te confers ! Gi. Ad vermiffinum Galloium contubernin, farnun quod illic direndil factum ettess! milio 3 300 101 Subtitut medicus, . autrogomit O intogomus.

Mackamunoan, licebic gallan o-

on are loquer, inchis Gibertencent

Exequia Socaphita Francifcapuarma dinem vestem vitam & nua bortendajo, serim blajbemias expuismi. Habisum Francifcapum save ut Sisame vittemes (high morismiss: Babis ma essecutiva essecutiva Franciscam: Two my antique distinuis plana, quam dinessi. Vasta Eraneifamalabigis diabolum nes finite vermes cadaver hominis aningere. Veftia becheat abfa fife; Turcam, imo ipfum Satanam poterat firmare. fi velin: induere Franciscue addidit Evangelle (brifts. Consattus pecu-nia Evancistanis probibetur.

& Qui Deum veneratur & Pb.T col t & Audiendi mæ inveft :gator.

(a) THIST TWUS, ET (b) PHILACOUS. Tivite mobis Theorimus nova religionis facio? Ph. Qellic? Ph. Quia fevera frons, oculi interrem cupidus, fa- defixi capur in zvum humerum nonnihil inflexum ipbaru-2 precatoria in manibus. Th. Si nothe cupis amice, que al te nihil attinent è spectaculo vento. Ph. An spectaffi funambulum, ant praff giarum artificem, aur aliud buic fimile? Th. Fortalle non ita buie diffimile. Ph. Equidem nunquam antebac vidi quenquam iffiulmodi vultu redeuntem elpe-Baculo. Th. Sed ejufmodi fait ipedaculi genus, ut fr tu ingerfuiffes , fortaffis me incederes aliquanto triftior. Ph. Quin

Phi Quin tu ergo memoras quid te tam fecerie religiofum? Th. Redeo ab exequiis Seraphicis. Ph. Quid ego audio? Icane moriuntur & angeli? Th. Non, fed horum fodales. Cærerum ne ce diutius fulpenfum habeam, nofti opinor hic spud Pelufios Lufebium hominem clarum, & eruditum. Ph. Illumne ex principe privatum, è private exulem, ex exule tantum non mendicum, pane addideram fycophantam? Th. Rededivinafti quem dicam. Ph. Sed quid illi accidit ? Th. Hodie sepultus eft, à pompa funebri redeo. Ph. Admodum triftem fuiffe oporter, que te nobis tam trifem remifit. Th. Vereor ut fine lacrymis queam tibi quod vidi describere. Ph. At ego vercor ut fine risu possim audire. Sed narra obsecro. Th. Scis Eusebium jampridem fuille mifer valetudine. Ph. Scio ante annos aliquot evirato corpulculo. Th. In hujulmodi mothis qui lente conficiunt hominem, medici certis prælagiis folent mortis diem prædicere, Ph. Maxime. Th. Hi monnerunt hominem, quicquid medicorum ars præftare poffet, id omne fumma cu-12 præstitum este. Deum quidem potentiorem omni medicorum ope, sed quod humana conjectura deprehendi quitet, non supereffe triduum vitz, Ph. Quid tum postea? Th. Ibi continuò przelarus Eusebius desecto corpulculo totum fandiffimi Francisci amidum induit, raditur, accipit cucullem cinericiam, veftem ejuldem coloris, funem nodofum, feneftratos calceos. Ph. Moriturus? Thi Siceft. Quin & profiretur voce jam moribunda, fe Christo militaturum juxta Francisci regulam, si quod medici desperabant darer Deus. Ad hanc professionem adhibiti funt testes, viri sandimoniacelebres. In ea vefte moritur vir egregius ad tempus à medicis prædictum. Veniunt ex co sodalitio complurei, qui funebrem pompam celebrant. Ph. Utinam adfuiflem ifti spectaculo. Th. Illacrymaffes, fi spectaffes qua charitate Seraphici fodales cadaver abluerint, amichum illum facrofanctum adaptarint, manus in crucis imaginem compoluerint, pedes nudarint, & nudatos exolculari fint, faciem unguento etiam exhilararint, juxta præceptum Evangelicum. Ph. Prodigiola humilitas. Seraphicos, viros agere pollindores, ac vefpiliones, Th. Post bac feretro compolugrunt, & juxta Pauli doctrinam, Alter alterine onera portate, propriis humeris fratres fratrem bojularunt per wism publicam ad monasterium. Ibi solennibus næniis sepelierunt. Quum venerabilis illa pompa per viam incederet, vidi complures invitis oculis effundere lacrymas, quum talem vi-

M

5 1

ar,

6

11-

.

.

d.

1.

01

n

H

ř

r,

.

7

3

1

.

1

Í

1

1

1

11

ì

1

conspicerent in amidu Franciscano, fune canabeo cinctum. tam religiosa specie, toto corpore compositum. Nam & mortui caput erat deflexum in humerum, & manus,ut dixi, Tranfverfe (a) decuffatim compositz. Catera item omnia mirificam

nt litera X. in formam erueis quary vulgo An-

quandam religionem prz fe ferebane. Quin ipfaturba St raphica cervicibus inflexis, oculis in terram defixis & neniis adeò lugubribus, ut arbitrer ipfos manes non canere brez vocat, lugubrius, multis excutiebat lacrimas, & fingultus. Ph. Sed habebarne quinque Francisci vulnera? Th. Id non aufim affirmare certo. Apparebant in manibus, ac pedibus veftigia quadam fublivida, ac veftis in finiftro latere feneftel-Iam habebar. Verum non aufus fum oculis acrius intendere, quod affirment in bujulmodi rebus curiolitatem multis fuiffe exitio. Ph. Sed nullofne illic fenfifti ridentes? Ta. Senfi, yerum cos suspicor hareticos effe, quorum hodie plenus eft mundus. Ph. Ut fimpliciter teeum fabuler mi Theorime, v.x iple valuiffem à rifu temperare, fi ipfi fpectaculo adfuiffem. Th. Faxit Deus, ne tu fis iftius fermenei contagio corruptus. Ph. Nihil hine periculi eft optime Theorime, ego à puero religiose beatum Franciscum, juxu mundum; nec doctum, net lapientem, led profunda munda. porum affectuum mortificatione Deo chariffimum, femper animo fum veneratus, cumque hoc ommes, qui illius ingreffi vestigiis, ex animo student mundo mortui, Christo vivere. Nam vestem nihil moror : sed lubens ex te didicero, quid vestis conferat mortuo ? Th. Margaritas non este porcis obficiendas, nec fanttum dandum canibus, fcis ab iplo Domino præceptum effe. Proinde fi ridendi causa percontaris, nihi ex me audies; fin simplici discendi fludio, libens impartiam quod ab illis didici. Ph. Profiteor discipulum & attentom, & docilem, & benevolum. Th. Principio fcis queldam ufq; adeè ambitiofos, ut non at habeant fuperbe, & infolenter vixiffe,nifi & ambitiose fepeliantur mortui, Non fentiunt examimes, fed tamen viventes, imaginatione quadam future pompe voluptatem aliquam, ac fructum percipiunt. Hor quiquid eft affedus abdicere non negabis, optnor, aliquam pletatis partem. Ph. Fateor, fi faftus exeguiarum non valeat alia ratione devitari. Sed mihi videtur modeftins, fi princeps examimis involvatur linteo vili, ac per plebeios velpillones in vulgari cometerio inter plebeia cadavera fepeliatur. Nam qui fic efferuntur, quemadmodum eacus eft Bulebius, mutaffe faft widentur verins quam vitaffe. Th. Dog une

um,

n & jxi,

SE

næ:

Pb.

Gm.

Ai-

tel-

ere,

fu-

nfi,

auş

ni-

ulo

14-

X CB

la.

er Gi

re.

no

ti-

8-

m

0-

n-

m j-

j.

ét

٠

20

Th. Des gratum eft quicquid bono fit animo. Illins sucem eft judicare cor hominis. Verum quod dixi leve eft, funt alia graviora. Ph. Que? Th. Profitentur sate morten Francisci regulam. Ph. Videlicet ut cam servent in campis Elyfis. Th. Non, led hic, fi revalescant. Er fit aliquoties, ur medicorum fententiis damasti, fimul ut facrofanctam veftem induerent, ope Dei reviviscant. Pb. Idem (apenumeto ulu venit in his, qui veltem eam non indunnt. Oportet simpliciter ambulare in via fidel. Th. Si nihil effet eximil fruchis in bac re non ambirent, præfertim apud Italos, genere & literis pobiles plurimi, ut in amichu facrofance sepeliantur. Ae ne repudies ignotorum hominum exempla, fic sepulcus est ille, cui su merico plurimum tribuis, Rodolphus Agricola: fic nuper Christophorus Longolius. Pb. Mea nihit refert, quid delirent homines quem agunt animam ; ex re docerrcupio quid magni boni conferat, hominem meu morris attonitum, ac certz virz desperatione perturbatum profiteri, ac vestiri. Quid quod vota funt irrits, nif fiant animo fano fobrioque matura deliberatione. sublato metu, dolo aut vi; ut horum nihil fit, professio talis non obligat, nisi post annum probationis, quo gestare lubentur tunicam cum caperone: fic enim loquitur vir ille Scraphicus, Itaque fi revivilcant, duplici nomine non tenentur, neque enim votum eft, qued ab attonito fit metu mortis, ac fpe vitz, neg; profe flio obligat ante caperonem geflatum. Th. Liccung; baber obligatio, illi certe putant fe obligari, & illa totius voluntaris addictio non peteft Deo non effe gratiffima. Siquidem boe eft in causa ut bona opera Monachorum, etiamli demus centera paria, gratiora fiat Deo quam aliorum, qued ex optima radice proficiscantur. Ph. Non excutism hic quanti momenti fit, hominem totum le Deo addicere, quum jam lui juris non est: Ego arbitror unmquemque Christianum le totum addicere Deo in baptifmo; quum renunciat omnibus pompis & voluntatibus faring, datque nomen imperatori Chrifte, poftbac illi per omnem vitam militaturus. Et Paulus agens de his qui Christo commoriuntur, ut jam fibi non vivant, fed ei qui pro ipfis mortuns eft : pon loquisur proprie de Monachis, sed de universis Christianis. The Opportune meminifi baptifmi, fed olim tingebantur, aut alpergabantur agentes animam , quibus tamen dabatur fpes zterna vica. Ph. Quid Episcopi promiterint, non ita magni refert : quid Deus præftare dignetur, nobis incertum eft.

fue

At

gu.

te t

Par

da

ret

D

ne

13

D

m

Se

-31

Di

fc

·f

c

fi

C

.

Si cerum fuiffer cales afperfione squulz repente fierl civet zeli, que major poterat apariri feneftra, ut homines mundo dediti Rudio per omnem vitam servirent impiis cupidisatibus, ac tum demum athiberent afperfiunculam, quum jam amplius peccandi facultas non effet ? Qued fi tali bapa edmo fimilis oft ifta profeffio, præclare confultum eft impie viventibus, ne percant, boceft, facanz vivant, Christo moriancur, The Ime fi fas eft aliquid ex Seraphicis myfteriis prodete, efficacior eft illorum profestio, quam baptifmi, Ph. Que audio? Th. In baptismo tantum proluuntur crimina, reftat anima pura, fed nuda; bic qui proficetur, facim ditatur totius ordinis egregiis meritis, nimirum infitue corpori fanctiffienz fodalitatis. Philtane qui per bapsilmum inferieur corpori Christi, nihil accipit, nec à capite, nec à corpore. Th. Nihil à Seraphica massa, nisi beneficentia aut favore promercarur. Ph. Quis Angelus hoc iftis revelavit? Th. Non Angelus, & bone, led iple Christus ore proprio hoc aliaque permulea bearo Francisco præsens præfenti patefecit. Ph. Obfecro te per noftram amicitiam atque obtettor, ne me graveris iffis impartiri fermonibus. The Sunt reconditiffeme my fteria, nec fas eft en prophanis communicare. Ph. Qui prophanus, amice, qui nulli unquam ordini melins voluerim, quam Seraphico? The Sed interdum vellicas cos odiofius. Ph. Hoc ipfum Theorime amoris strumentum eft, quum eum ordinem nulli gravius lædant, quam qui fub illins umbra turpiter vivunt ; quifquis optime vult ordint, necesse est ut illius corruptoribus maxime fuccenseat. Phi At vereor ne Franciscum tratum habeam fi quid arcanorum effuriero. Ph. Quid mali metuis ab innocentiffimo viro? Ph. Quid? Ne me exoculer, aut ne mili mentem adimat, quomodo multos tradaffe dicitur, qui reclamarunt illus quinque vulnerum vestigiis. Ph. Itane Divi pejores fune in celo, quam fuerunt in terris ? Audio Franciscum aden fulffe miti ingenio, ut quum pueri per viam incedenti caleum, lac, rudera & lapides immitterent in rufticanam cuculiam à tergo pendentem, nihil effenderetur, fed hilaris incederer & gaudens. Et nunc factus eft iracundus, ac vindex ? Alio die cum à focio audiffer fur, facrilegus, homicida, inceftus, ebriofus, & quicquid criminum in scelerofillimum quemvis congeri porelt, confractus egit gratias, confessus illum nibil ette mentitum, Miranti focto cus ita loqueretur, Hzc, inquit, omnia, & bis fceleratiora patraram, nifi me numinis favor fervaffet. Unde igitur DUDG

mine factus eft vinden? Th. Sic eft : Divi in coloregnances ledi nolunt. Quid Cornelio mitius? Quid Antonio manfueius? Quid Joanne Bapriffa pariengius, dum viverent ? At nunc quam horrendos morbos immittunt, nifi | gitime colantur? Ph. Citius crediderim illos adimere morbos. quam immittere. Sed quod mihi dixeris, nec prophano commiferis, & recituro credideris, Th. Age, tua frecos fide dicam, avod quidem ad hanc rem attinet. Oblecro ze Francisce, us te tuilas lodalibus propitiis, fit mibi fas audita lequi. Scis Virg. En & Paulo fuiffe fapientiam reconditam, quam non palam, fed occulte loquebatur inter perfectios. Sie babent & illi quadem arcans, que non evulgant apud quoflibet, fed beatis viduis, alifique piis &t felectis bene volentibus gregi Sera- Id eff. venphico privation impartiunt, Ph. Expecto recomplay distret landes re-Adders. The Principio Dominus pradixie patriarche Sera velationes. phico futurum, ut quo grex Seraphicus magis increbrefceret, hoc illi pabulum abundantins suppeditures Ph. Hic protinus adempta est omnis guerela his qui difficant hoc hominum genere indies increbrefcente, gravari populum. Deinde aperuit & hoc, good quecannis in die illi fefto, omnes enime non modo fracrum, qui facrofandum illum gethant habitum, vernim etiam ordini bene cupiantium ac de iphus fodalibus bene merentium, ab igat purguorio kiberarentur, Ph. Tam familiariter Christus cum illo febulabatur ? Th. Quid ni ? ut cum amico & fodali, quemadmodum Deus parer fabulahatur cum Mofe : Moles à Doo graditam legem tulit ad populum, Christus legem Evangelicam promulgavit, Branci cus legem fuam Angeli manibus bis deferipsam, tradidir Seraphicis frattibus. Ph. Expetto sertiam Apocalyptim. Th. Verebarut egregius ille Parriarcha ne bonum femen quod feminatum erm, nocht witigret ille malus, & ita icum zizania revelleretur & trinicum. Hunc foupulum exemit illi Dominus prominens illi fibi curz futurum, ne deficeret femicalgeacorum ac cinstorum fune populus afq; ad extremum judicit diem. Ph. O Domini clementiam L Alioqui fuerat acum de ecclefia Dei. Sed perge. Rb. Quarto loco referavicillud, quod nullus impiè vivens din perfeverare poffic in colordine. Rb. An non defeeir ab grdine quisquis impie wivite Th. Non, mens enim Christum statim abnegavit, qui feelerate vivit, quanquem alique modo negane Deum, qui ore profirences factis negant. Sed quilquis abjicit facrolaufum habitum, is irreparabiliter defecis ab ordine, Rb, Quid igitur dicemus de tot

res

100

i.

m

P

1-

to

2-

6-

ıŕ

r,

4

ě.

8

•1

•

1

á

100

ma

£20

tibi

tre

ian

fur

nit

pel

lia

red

rio

Fr

tar

hi

Ri

TH

fti

da

du

alt

ali

M

Pa B

C

P

Œ

fo

in

ti

ir

b

it

u

T

n

d

n

ti

ti

-

P

e

monafterile conventualium qui pecunias habent, qui po tant, ludont alcam, feortantur & polam alunt domi concubinas, ne plura commemorem? Th. Franciscus nun quam go Ravic veftem cali colore, nimirum fusco, nec ulus et cingulo ètino candido confecto. Proinde illis, uhi pulsarint offium, dicetur, Nelcio vos,cò quòd non habent veltem nuptia. lemi Ph. Eftne amplius? Th. Nitil adhuc audifit. Quinto loco perefecit illi, quod qui male vallent ordini Seraphigo, quales beu nimirum multi funt, nunquam perveniren ed dimidium maris à Deo prafinitz, nifi mortem anticipaffent, fed omnes peffima morte quam ocyflime perins ros. Ph. Vidimus iltuc cum in aliis mulcis alias, rum nuper in Matthzo Cardinali Sedunenti, de femicalceatis peffime & loquebatur & fentiebat ; periit priulquam, opinor,attin geret quinquagefimum annum. Th. Rede quidem dick fed ille læferat etiam Cherubicum ordinem. Nam hujuto Lisinter vi- pera potifimum effectum prædicant, ut Berna quamer ei & Cheru- illi Dominicani traderentur flammis quum alioqui Pontifbisi ordinis, cis animum pecunia fuerint expugnaturi. Ph. Sed aiunrilb. . inter los prediglofe impietasis orfos fabulam, Fictis vifionibus Francisca- ac mitaeulis agebant, ut persuaderent, Virgirem matten fuific conceminaram labe originali, divum Franciscum nos habuifle vera Christi vulnerum vestigia, ca verius habui Virginem o- fe Catharinam Senensem fed perfectifirma pollicebanur riginali pee- lalco converto, quem ad hanc fabulam agendam fuborsaverant, & ad hane imposturam abutebantur corpore Domini, potremo griam fuftibus & venenis. Denique pradicate hanc telam non fuille unius monafterii, sed totius ordinis procerum. Th. Utcunqi ifta habent, non temere didument à Deo, Nolite tangere Chriftes mees. Ph. Expecto fi quid le pereft. The Superett Apocalyphs fexta qua Dominus justvielli futurum, ut fautores ordinis Seraphici, quantumin impie viverent, ramen aliquando Domini miscricordian consequereneur, & sceleratam vitam beato fine clauderent Th. Etiamne fi in adulterio deprebenfi occiderentur? Ph. Quod Dominus promifit, non poreft non effe rarum, Th. Sed quibustandem rebusilli meriuntur favorem ac benevolentiam? Pb. Ob; dubitas? qui dat, qui veftit, qui culnam inftruit, jamdudum amat. The Non amat qui mose. qui doce: ? Ph. Hae iphs domi abundane & hujus genera beneficia folent aliis largiri, non ab allis accipere, Th. Plus. ergo Dominus promific Francisci discipulis, quam suit

Sibi quidem paritur imputari, fi quod ipfius respectu bene

pos Seraphimos & Dominicanos,

DCU-

ngu-

olti-

ptia-

into

rent

tici-

ritts

9. 章 更多

10

.

.

ú

.

fin miliber Christiano, fed non promittir male vivenribus vitam zernam. Th. Nec mirum amice: Nam exn getremus Evangelli vigor fervatus eft buic ordini, Sed audi iam feptimam Apocalyplim eamque poftremam. Pb. Hic fum, Th. Juravit illi Dominus, neminem male moriturum qui in habiru Seraphico morererur, Pb. At quid appelles male mori? Th. Is male moritur, cujus anima relico corpore rectà deferrur ad Tartara, unde nulla est redemptio. Ph. Veftis igitur non liberat ab igni purgatorio? Th. Non, nifi quis moriatur in iplo festo Beart Francisci. Verum an tibi parum videtur tutum este à Tarpro? Pb. Maximum ego quidem arbitror. Sed quid de his fentiendum, quibus jam mortuis induitur facra veftis? non enim in ea moriuntur. Th. Si vivi hoc petierunt, voluntas habetur pro facto. Ph. At ego cum agerem Antuerpiæ adfui cum cæteris cognatis, matronæ cuidam agenti animam, aderat Franciscanus vir admodum venerabilis. Isubi vidit mulierem jam ofcitantem. alterum brachium illius infernit luz vefti fic ut etiam aliquam humeri partem tegeret. Ibi quidam dubitabant. urrum tota mulier effet tuta ab inferorum portis, an pars contecta. Th. Tota erit tuta, non aliter quam in Baptilmo pars hominis tingitur aqua, totus tamen Christianus redditur. Phila. Mirum cacodamones tantopere horrere veftem illam. Theo. Magis horrent, quam crucem Domini, Cum efferrerur Eusebius, vidi, non folus tamen, agmina nigrorum damonum, mufcarum inftar affuleantium ad corpus, nullus tamen audebat attingere. Phila. At interim facies, manus, pedes erant in periculo, quippe mudi. Th, Ut ferpentes nec umbram fraxini, licet porrectam longius, ferre poffunt, its demones virus illud facre veftis etiam procul fentiunt. Phila. Proinde non arbitrer talia corpora putrescere, alioqui plus animi effet vermibus, quam cacodamonibus. Theo. Verifimile narras, Phila. Quam fortunati pediculi, qui in tam divina vefte perpetud vivunt ! Caterum cam veftis deferatur ad sepulchrum, quid est quod tuetur animam ? Th. Veftis umbram fecum defert, ea tutam reddit, adeò ut negent quenquam illius ordinis venire in purgatorium ignem. Phila. Næ ego Apocalyplim, fi vera narras, pluris facio, quam illam Joannis. Hac enim expeditam ac facilem oftendit viam, qua çuivis ligeat citra sudorem, citra molestiam, citra poenirentiam

fee

tib

YE

tal

m

Po

to

ge

TU

ni

CX vi

bú

13

et

21

91

21

D

ni

qı

m

T

22

5

Ti

6

n

T

P

k

n

i

2

6

8

mortem aternam effugere, tora vita fuaviter peracta deliciis. Th. Affemior. Ph. Jam igitur mirari defino, fi plerigs Sersphicis fodalibus plurimum tribuant : verim non queo faris admirari, non deeffe qui non vereanturillis ope pedere. Th. Nimirum iftos fcias quorquot videris traditor in reprobum fenfum, luaqs malitia excecatos. Ph. Polhac ero cautior dabog; operam ut in face ofancta vefte moriar. Verum exciterunt hoc feculo quidam dui docent, hominem 10'à fide juftificari, nullo operum præfidios maximum igitur privilegium fir, fi veftis beet abfq; fide. Th. Non fimplick ter abfque fide, ne quid erres Philatie. Satis autem ett credere, hæc quæ diximus effe promifia à Chrifto parriarche Veftis Fran- Franscisco. Ph. Vel Turcam igitur servabit veftis ? Th. Vel fumfe vatu- ipfum Saranam, fi fe patiatur indui, & fidem habeat Apoza Saranam calypfi. Pb. Ja ndudum me tuum Acifti, fed unum atque al

fi indusert, terum fertipulum mihi cuplam per te eximi. Th. Dic. Ph. Audivi Francicum fuum appellare inftitutum Evangelicum Th. Verum. Ph. Sed Evangelii regulam profitentur omnes Christiani mea quidem fententia. Quod fi iftorum inftltutum eft Evangelicum, oportet quotquet Christiani funt coldem effe Franciscanes. Et in his primas tenebit Christin cum Apostolis & fanctiffima matre. Th. Convinceres tu quidem,nifi Franciscus quadam addidifier Evangelio Chris Hi.Ph.Quz ? Th. Veftem cinericiam, funem cannabeum, & pedes nudos. Ph. Iftis igitur notis dignoscimus Evangelicum à Franciscano? Th. Differunt & comactu pecunig. Pb. Verum ut audio, Franciscus recipi verat, non attingi. Recipit autem vel Dominus, vel procurator, vel creditor, vel hæres, vel mandatarius. Et fi numeret chirotheca municut, nihilominus recepife dicitur. Unde igitur boc novum interpretamentum ne recipiant, id eft, ne contingant? Th. Sic ioterpretarus eft Benedictus Pontifex. Ph. At non ut Pontifex verum ut Franciscanus. Alioqui nonne qui sunt observantifimi, quum peregrinantur excipiunt linteolo num mos ? The Faciunt cum urger necessitas. Ph. At mori fatius eft, quam violare regulam plusquam Evangelicam. Deinde nonne passim recipiunt per luos procuratores? Th. Quidni ? Briamfi dentur aliquot millia, id quod non raro accidit. Ph. At regula dicit, neque per fe neg, per alios. Th. At non contingunt. Ph. Ridiculum : fi contadus impius eft, etiant per alios contingunt. Ph. Verum non en illis cum procuratoribusactio. Ph. Non ett ? Experiatur hoc qui velit. Th. Christus non legitur ufquem contigiste pacuniam. Ph. Esto.

Christum pecuniam tengule.

ple.

non

094

HOI

ero

Va

en

THE

id-

re

ha

1404

Q.

163

H-

.

w

tu

F.

ä

ä

ø

d

i i

ú

fed probabile eft Chriftum adolescentulum erebro parentibus fuis emifie oleum, acerum, & olera. Sed extra controverfiam Petrus & Paulus contrectaveront, Non eft in contactus fuga laus pietatis, fed in contempra : vini contactus multo periculofior est quam pecunia, cur non borrent ibi periculum? Th. Quia Franciscus non prohibuit. Ph. Nonne porrigunt manus fuas orio molliculas & pulchre lotas feeminis falutantibus, & nummo forte inspiciendi causa oblato refilient, ac fe muniumt figno crucis, papz quam Evangelice! Equidem puto Franciscum, licet omnis, liceratura rudem, non adeò delipuifle, ut vetuerit qualemeusque pecuniz contactum. Be tamen fi id fenfit, quanto periculo fues expoluit, quos juffit nuchs pedibus incedere? Vix enim vitari poteft, quin aliquando imprudentes calcent nummum humi jacentem. Th. Verum non tangunt manibus. Ph. An matus non est fenfus toti corpori communis? Th. Est; atque etiam fi quid tale usu veniat, non facrificant nifi confessi. Ph. Religiose. Th. Verum omiffis cavillationibus dicam id quod res eft. Pecunia multis eft, critque, maximorum malorum occasio. Pb. Faccor, fed eadem alis est multorum bonorum materia. Divitiarum amorem lego damnatum, pecuniam damastam nufquam lego. Th. Rede dieis. Sed quo longiùs abfint ab avaritiz morbo, fic prohibitus elt contactus, quemadmodum in Evangelio vetamur jurare, ne incidamus in perjurium. Ph. Quin igitur veritus est aspectus ? The Quia facilius est continere manus quam oculos. Ph. Et tamen per illas feneftras ingrella est mors: Th. Et ideo qui germani Franciscani sunt, ultra supercilia deducunt cucullam, tettique & in terram defixis oculis incedunt ne quid videant præter viam, quod idem videmus in equis currus onuños trahentibus, utrinque corium capiftro additum non finiteos quicquam videre, nifi quod ante pedes eft. Pb.Verum age, die mibi, eftne hoc verum quod audio in regula veinum, ne quod indulcum impetrent à Pontifice ? Th.Eft. Ph. Acqui audio nullum hominum genus pluribus inftructu Indultis, adeò ut liceat illis homines ipforum fententia damnatos, vel veneno necare, vel vivos defedere, citra ullum irregularitatis periculum. Th. Non est vana fabula quam Polonus audifti, nam mihi narravit vir minime mendax Polonus, potus dorle obdormifie potum in remplo Franciscanorum, in his an- mit in temgulis in quibus ledent forminz per laminas foraminolas plo Franconfirences. Experredus centu nodurno non aulus est fe eife anorum, Prodere. Decamatis ex more nocurnalibus, seus frattum quid vidit.

Ch

pro

cla

TES

ACC de.

Ar:

um

ai

car

Qu alie

di

eft

YOU

qui

CHI Ar

bed

eff

PEC

113

liu

Aut

the

can

dat

me ten

d ri in

lus !

70 I

3933y

min Ar

Hic

Aud

Gal

fet, LINE

chorus defcendit in adem inferiorem, ibi erat parata fol

bene lata beneque profunda. Stabant duo juvenes revindie à tergo manibus. Habita est concie de laude obedientia promissa est apud Deum omnium commissorum venta Nonnulla etjam (pes injecta, fore ut Deus fratrum animos flederet ad mifericordiam fi fponte descenderent in fove am, feg; fupinos reponerent. Fadum eft, subdudifgs fcalis, omnes fimul injecere terram. Ph. Sed filuitne interim ille (pectator ? Th. Maxime, sum guldem nimirum metuens, ne fi le prodidiffet, tertius adderetur foffz. Ph. Briamne hoc illis licet ? Th. Licet , quories periclicatur decus ordinis. Nam ille fimul arque evafiffet, paffim in omnibus conviviis narrabat quæ viderat magna Seraphicæ gentia invidia. Nonne præftiterat vivum fepeliri ? Pb. Fortaffe, Verum his subtilicatibus omiffic, qui fie ut com Patriarcha jufferitincedi nudis pedibus, nune maxime incedent es ceis fe nestratis? Th. Daabus de causis praceptum hoc mitigatum eft : altera eft, ne per imprudentiam tangant pecuniam'; aleera ne frigus lædat, aut fpina, aut ferpentes, aut filices, aut aliud fimile, quum illis fit per univerfum terrarum orbem obambulandam. Cærerum ut id fiat inviolata regula majestate, fenestra calcei pedem nudum oftendit (a) per Synecdochen. Pb. Prædicant se proficeri perfectionem Evangelicam, quam aiunt conftare conciliis Evangelicis de quibus inter eruditos magna digladiatio eft. Et in unoquoque vicz Ratu, locus ek perfectioni Evangelicz. Sed quid om nium maxime perfectum tibl videtur inter Evangelii pra cepta? Th. Arbitror totum illud quod prodidie Mat. cap. f. teto feilicet cujus bac eft claulu a: " Diligite inimicos vestros, benefacite "bis qui vos oderunt, & orate pro persequentibus, & calumni " antibus vos, ut filis filis patris veftri, qui eft in celis, qui fe "lem fuum orri facit fuper bones & malos, & pluit fuper int " Ros & injustos. Effote ergo vos perfecti, ficut & pater vefter " caleftis perfettus eft. Ph. Commode respondifis. Sed parer ille dives eft, ac munificus in omnes,nec médicar à quoqua Th. Munifici funt & illi, fed opu fpir itualiu, boc est, precu & bonoru operu, quibus opuleti funt. Ph. Utinam fint Inter illes exempla charitatis Evangelicz que maledica b nedictis;

injuriam beneficio penfat, Quid fibi vult illa tam celebrit

Alexandri pontificio voz, tutius effe regem quamlibet potentem

ledere quam quemlibet ex ordine Franciscanorum aut Domini-

canorum? Ordinis Izfam dignitatem ulcifci fas eft, & quod

uni ex minimis male fir, fit toti ordini, Ph. At cur non po-

a per fy nechdochen pars ponitur Prancisca-Borum pars pedis denudatur pro

pede.

Vives de-

faffos.

MEZ 23

the, quod unibene fit, fit tott ordini ? & cur non unus Christianus Izsus torum Christianismum ad vindictam provocat? Cur toties cafus ac lapidatus Paulus non inclamavie supperias versus Apostolica dignitatis violatores ? Jam fi juxta Domini fententiam, Beatine eft dare, quam accipere, utique perfectior eft, qui bene vivens ac docens, de suo dat egentibus, quam qui cantum accipit. Alioqui fru-Ara Paulus gloriatur, quod gratis prædicaverat Evangelium, Arque bic videtur effe przcipuum illius laudatz addi-Rionis experimentum, fi conviciis impetiti non incandelcant, fi in ma'e merentes charitatis affectum obtineant. Quid magni eft, fi quis aliquid facultatum relinquat, de alieno victurus aliquantolautius, quum fibi fervat ulcifcendi cupiditatem ? Cinctorum fune, semicalcentorum, ubiq; eft magna copia; hac qui praftet, que perfetta Dominus vocat, que Apostoli confranter exhibuerunt, inter istos nimium rara est avis. Th. Non ignoro quas fabulas impil quidam de illis spargent, led ego fic affectus fum, ut ubicung; videro illam facrofanctiffimam veftem purem adeffe Angelos dei, camqidomum effe fælicem, cujus limen crebro teritur illorum pedibus. Ph. Et ego arbitror pauciores effe fteriles foeminas, ubi illi agunt familiariter. Sed mihi propitius fit Franciscus, Theotime, qui bactenus tanto in errore fim verlatus. Existimabam istorum vestem nibil aliudeffe quam veftem, nee per fe meliorem vefte naurz, aut calcearii, sifi utentis fandimonia commendaretur, Mulie que quemad modum Christi vestis contacta fanavit (a) hamor- laborat thoiffam. Alioqui dubitabam, utrum textor, an vestiarius profluvio. Th. Haud dubie, qui formam dar, languais, cam vim dediffet vefti. darvim. Ph. Pofthac ergo vivam fuzvius, nec me macerabo metu inferorum, aut confessionis tadio, aut cruciatu peenitentia.

æ j

112.

108

Ve-

is,

ně

30

is.

114

IOL

te-

n:

.

la

et D

ij-

ue Ti-

5

u

CT CT

16

19

5

ĸ

8

d

ARGUMENTUM.

Amécisia de fympathia rerum, & ansipathia agis. Serpens humano genetimfeltus qu' de lacersară la le dele la sur a lis odor illum abugis. Oreodilub homini iminici fimus. Delphinus ou And Poacos. Unhquosiq, animal misre infinit horres fuum bostă. Equus ur fum capitalitar odis. Elephanus mire anna homigeon, odis Drecord, odis & murem, & birundinë. Cunis homini amicus, Lupus intuniisma adeb us ved conspectius voicems tolas humană: Araneus Serpenzi, & Bufohi inimicus. Ba fo admorst platagine fanatur illice: Historia Monachi a bustone liberati. Simins fapra modii horres rea fudirem, Acaptius Assim, Scarabae vaqualam, columba cavipitre. Leo ad Salli cantum expave foit. Simius cuniculus amicus. Fraxinus Serpentes fus fat, Bruca in Papithones variuspiar. Morrina fentingi contactium. Acagilat, Bruca in Papithones variuspiar. Morrina fentingi contactium. Acagi-

e Nomen perfonz ab seopay, Id eft, diligenter contemplari & cum fingu-

Homicidam etim occifus, jam mortuus detegit. Querem odit oloam & juglandem, vitis brafficam. Allium lilis amicum. Fluvit fuam babent antiparbiam. Venti, Sidera Genita, nobie amici & enfofti. Boves amant bunc, oderunt dium fecium. Homo fecretam babet in aliques antipathiam. Ipsi pueruli collusorem bune amant, illum fugiunt . Mentientem borret puerum Erafmus oftennis, areansmature duen. Unufquifq, abftinere debet ab illo vitæ inflitute à que tacite natura fenfu abborret. Charitat cum lari cura ob- omnibus, familiaritas cum paucis contrabenda.

fervare. Sic dum ifte animalium naturam, vim & potemplando obiervat.

(a) EPHORINUS, JOANNES.

1

1

t

d

i

fi

m

[p

70

di

br

Vi.

12

Re

qu

fat

qua

Juff

dill

PER

tun

re;

tal.

Eph. C Apenumero mecum admirari folco, (b) quem De-Jum in confilium adbibuerit natura, quum in omni tentiam di- rerum genere misceret (c) amicitias & inamicitias qualdam ligeter con- arcanas, nec ullis causis evidentibus probabiles, nisi quod hoc fpectaculo videtur fuifie delectata, quamadmodum non immeri- nos (d) ex commiffis inter le gallis gallinaceis & coturni-

to Ephori-

aus appellatur. I Non adhibemus in confilium nifi quos prudentiores, aut rerun peritiores arbitraut, nihil autém Deo prudentius, & consultius, Est auté hac forma loquendi perelegans, quoties nos admirati novitatem, aut mirificum rei eventum fignificamus. Quod swbinde apud poetas dii in confilium ab Heroicis adhibeantur. c Allusum forfican est ad Empedoclis physici decretum, qui principia mundi Plaiar ni veix (, hoc eft, amicitiam & inimicitiam conftituit : Cum eniminquis prius omnia diffula jacerent, ab Amicitia Inimicitiaque discriminatim funt divifa : fine iis verò nihil, aut fieri poteft, aut perire. Extat aute apud Aristotelem nobile mehercule caput de his qui perpetuas inimicitias inter fe gerunt, 1. 9. c.t hoc Plinius transtulit in fui opus l. 10.c.74. d Committere fignificat in certamen & contentionem mittere, quemadmodu dicimus gladiatores comiffos, qui in certamen descendunt. Pl.1.10.c.26 Gallinacen contentiosu animal, & praliis maxime ali testatur, Dimicatione, ait, paritur victoria quoq; inter iplos, velut ideò adnata cruribus fuis tela intelligentes, nec finis fape comorientibus. Addit plesofgs gallorum ad bella tantum &prælia affidua nafci, quibus etia patrias nobilitarunt, Rhodum & Tanagra. Deinde Pergami gallorum spekaculum omnibus annis publice edi, ceu gladiatorum Quod ipsum etiam hodie in plerisq; Brabantiz oppidis fieri observatum est. Hinc Gallinaceus à Columella pyctes. Hoc est pugil & lu-Cator appellatur, quod Gracorum ftudium ferociffimu queq; alne certaminibus & pugna prapararet. Ariftophanes Pacta Gallum aps @ veorlor, hoc eft, Martis pullum vocat, quod avis ista sit admodum bellicosa:vel quod Gallum adolescete egregium fulfle dicant, quo cum familiariter Marsuteretur, Cuftodem posnit adimm fuarum, ut fi Vulcanus adventaffet interea dum cum Venere adultera fua fuaviùs viveret adolescentulus indicaret : verum quum aliquando obdormisset, Vulcano deprehedete adulterium uxoris, in ave illum Marstransformavit, sed ita ut habitum armorum, cristam scilicet galen&calcaria retineret, hincq; esse qua tato studio praliandi perpetuo slagret. Mirum est qd Aristophanes Gallinaceos, quos pralio vicerunt,in fervitute rapere adferat. Illius interpres feribit, Gallos qui a lerent ad pugna priulqua cos comittere folent, alliis alere folitos, quo excalefadi calidiores & vehemetioresredderentur. Inde factum verbum exception, quod eff, Gallos priulqua in pralium descendant allio confricare. Coturnicum quoq; mafeulorum naturam estagesten, id fonat rixofam, Aristophanis Interpres feribit, In a ophth. Plutarchi Augustus quum audiffet Erote quires Ægypti curabat, emifse cotu nicem,omnes alias pugnando superantem atq; invictam, &comedific affata, cum ad se accersivit, ac judicio constituto confessum, malo navis affigi justic. cibus

cibus voluptatem capimus. Jo. Nondum fatis percipio quod velis dicere. Ep. Dicam igitur fi vis craffiore Minerva. (a) Scis Serpentum genus effe in m'eum Homini. Jo. Scio vetus inter illos & nos elle diffidium, & irreconciliabile, micum eft. fururumg; donec meminerimus illius (b) inauspicati pomi. ut falitam Ep. Notti (c) lacertam? Jo. Quid ni ? Ep. Italia magnas ha hominiscobet & vi ides. Hoc animal natura,& homini amicum eft & lerare non Serpentibus inimicum. Jo. Unde hoc deprehenditur ? Ep U- poffit, fed bicung; prospicit homo ibi congregantur lacertz, obliqua- spergatur to capite diu contemplantes hominis faciem : fi expuas, e- fugiat, auto capite diu contemplante in die se puerorum mictum thorePlinie. exorbences. Quin & puerorum manibus tractantur impu-Rhodio he arg; etiam læduntur, & admotæ ori gaudent (d) falivam Savarneslambere. Ceterum fi comprehenfe inter le committantur, Podidu mirem quam in fefe faviant, nec appetunt commit caur, qued tencem. Si quis in agris ambulet per viam cavam, nunc Homisubus binc, nunc illine ftrepitu dimoti rubi admonent hominem : mortem in-Infuetus crederet Serpentem effe : ubi difpexeris, lacertz ferat. funt obliquato capite contemplantes, donec confiftas, fi tu est quod pergas, fequentes. Rurfus aliud agentem admonent. Diceres bonis aufpitas ludere vehementerque delectari hominis afpectu. Jo. Mi- ciis non gete narras. Ep. Quodam die vidi prægrandem, & mire viri- ritur: ficpodem (e) in oftio cavi decertantem cum Serpente, Primum mum illud, mirabamur quid effet rel, nam Serpens nobis non erat con-divina porspicuus. Italus admonebat in antro effe hoftem : Paulo post tione ad huvenit ad nos lacerta velut oftendens fua vulnera, ac reme- manam midium flagitans, féque (f) tantum non tangi patiebatur : feriam occiquoties autem restabamus, restabat & illa nos contemplans, primigenios Serpens alterum latus pene totum eroferat, & ex viridi ru- noftros pabrum fecerat. Mihi, fi adfuiffem, libuiffet uleifci lacerta rentes,merivicem. Ep. At hoftis jam fe in profundum antrum abdide- carum dicirat: post aliquot ramen dies (g) pavimus oculos nostros rur, quod

.

ni

n

d

m

i-

.1

.

i.

0-

ris tě

ti-

2-

11-

ut

to

105

đi

12-

In

if-

120

fit.

us

tam infan he & infelici aufpicio mortalitatem fumus aggreffi, e Magnas inquit & virides quod noftrates palma, aut ad fummum pedis, longitudine non excedant, nec item omnes virides tunt, verü & cihericei & nigri colorisi natura quantum ad conflicti tum Serpentibus, & viarum obsessiones, ab Iralicis nihil differentes, d Ex hac re fatis conftat amicas humano gene i lacertas, quorum scilicet falivam bibunt, ut que omnibus venenatorum maxime adverfatur, ut teffatur Nic. Diol& Pl. e.Cavum frequencius substantive neutro genere invenitur pro foramine terrestri, seu luftro & cubili ferpetum, qua ab adjedivo cavus, Columella, Cavum verbenaca diligeter obturato ne ventus ab cubilia perflet. f A Gracis fumptum uerere yeld perinde valet, quafi dicas propemodum. Sic reperies apud Latinos tum Livius tum Suetonium, Terentins dixit, modo don, in Phormione & Pascimus oculos es rej quam libenter inspicimus,ut pafcimus animu quoties jucundo aliquo spectaculo oblectamur, & veluti nos recreamus Maro, Aique animum pictura pafcit inant. Whil autem gratius obtingere poteft, quam fi videamus nocentem ob infloxium afflichtm dare petnas;

vindica. Jo. Gaudeo profecto. Sed que pacto ? Ep. Forte inambulabamus per eundem locum. Serpens e fonce vicino biberar, erat enim aftus (a) prodigiolus, adeo ut nos quomens & prz que aque inopia periclitaremur. Commodum occurrit ex ter folirum major, ut e egris puer natus annos tredecim, ejus domas filius, in qua tiam aliquid tum metu peftilentiz Bononia profugi rufticabamur, geprodigere ftans (b) raftrum quo fornum demeflum converrunt agrimiraculi colz, fimul ut Serpentem vidit, exclamat, Jo. Metu fortaffe. causa posse videatur. Ep. Nequaquam, imò gaudio, velut infultans deprehenfe b Ejuímodi hofti, Ferit raftro, lerpens le contrabit : ille non facit feriruftica inendi finem, donec (c) contrito capite (d) ferpens in longum ftrumenta porrigitur. Nam hoc son faciunt nifi morientes. Inde eft. Varro Raftellos apquem frequenter audifti, (e) apologus de Cancro, qui Serpellar,ferras nimirum le- pentem hospitem occidens, ubi porredum videt, fie, inquit, vivum incedere oportuit. Jo. O factum bene! Quid (um? Ep. ves quibus Puer arrepeum raftro suspendit è frutice . supra antrum, homo-per fænisecia Ibi diebus aliquot vidimus frondes fanie tinctas. Ejus rufestucas abris Agricola pro comperto nobis aliud quiddam mirabile radit. referebant. Agricolæ nonnunquam feffi obdormiunt in ae Nam ut Plin.tradit, gro, atque illic interdum habent (f) urceum lactis, in cibl timul & potus ulum. (g) Serpentes lummopere lacte capiput etiamfi

eum duobus evaferit digitis nihilominus vivit, Hinc eft forte quod vulgus ferpentem diffedu medium revivifecre & toalefcere opinatur. d'Ergo Poer. 3. Georg. rufticos in ferpentibus necandis jubet,ne antea cadendi finem faciant, quam videant medies nexus extremaq; agmina canda ferpentis foluta, quam non tortuolum, fed porrectum videant eApologum recenfet Æ fopus : Cancer, inquit, eum ferpente inità societate fimul verlabatur. Cancer aute, cum moribus fimplicibus praditus effet, fapius adhortabatur ferpentem,ut versutiam dolosq; malos deponeret: quod ille quum negligeret & moribus confuetis conftanter viverer, Cancer captata oppartunitate cum ille obdormiffet, quanta potuit vi,ferpente comprimendo enecavit. Cum verò expirantem animum in longti porrectum vidiffet, fic inquit, & antea te fimplicem redumg; fuiffe oportebat. Non enim jam pænam fupplicio dediffes. Pulchre animi mores Cancer ad corporis habitum conferebat.f Vas est aquarium urceus nec exiguum, non ad hauriendam aquam aut portandam, fed ad confervandam diutius: quales nunc Romz predivites Cardinales, & nobiles in fubterraneis Cameris collocaros habent alveos ejulmodi quoq; vafis ruftici plerarumq; natione lac confervat, econcretum quide lactis in cibum, ferum verò potus loco allis fervatur. g Lycophron, teche Athen. Signs pananno pre, boc est bestias ladivefas ferperes appellavit , quod naturali quoda appetitu lac precipue forbere gaudeant, quum tamen alioqui eniguo indigeant potu. Quoties autem ad ladis ur ceum adrepunt non tam ladis suctu delectantur, quam ut pingue supernatans, quod in butyrum conflatur, lingere ac deforbere valeant : hac fumma voluptar. Aliquando in pratis & pascuis ad ubera pascentin adrepunt, miser osque rufticos omni lactis et fpe et provetu defraudat; et facile quide patiuntur vacca ejulmodi mulgentes fauces, vel qui venenum vereatur fi repugnent et obnitantur, vel quod mollius suchu quam digitis compressis lac educi sentiant. Habent ad hoc remedium mulierculæ ceream comparant, quam devovent hierophanea in purificationum feriis, hac incen a ter contingunt ubera fed non fine tripudio et choreis,atque ita illafas in annum redeuntem fe copfervare arbitrantur.

d

n

bi

in

m

C

N

13

-

c.

untur. Itaque non raro fit, ut in vas illabantur. Ei malo pararum habent remedium. Fo. Quod obsecro? (a) Ep. Summum & Graviso. refix os allio circumlinuat. Is odor deterret Serpentes. Jo. dor allii fer-petes figa s. Quid igitur fenfit Horatius (b) quum feriberer allium ve-us docer Ninenum cicutis nocentius, quum fit ut ais adverfus venena canderin Aremedium ? Ep. Sed audi quod eft durius; interdum claneu- lexipharma. remedium ? Ep. Sed audi quou en unitable conficiunt fefe, & cis, à a fee-lum adrepentes in os parens dormientis conficiunt fefe, & cis, à a fee-tore Latini in ftomachum fele convolvent. Jo. An non protinus exani-alliumvomatur homo talem nactus bolpitem ? Ep. Non, fed afflictif- carunt quas fime vivir, neceft ullum mali levamen, nie ut lade afiffqge halium, qe gratifimis Serpenti cibis alane bespitem. Jo. Nihil remedii faret: Graci adversus tantum malum? Ep. Comesum affatim allium. Jo. verò. Non mirum igitur fi (c) meffores gaudent allio, Ep. Et ali- oxogodor as mederur (d)delafferis labore & zku. Verum in hoc diferi- 300 78 mine non raco lacerta quamvis publla fervar hominem. Jo. onaide o-Qui poreft ? Ep. Ubi lenfit Serpentem infidiari, elrcumcur- (er i male fat per collum & faciem hominis, nec finem facit, donec elendo, pruritu fcalpruque unguium excitetur. Porrò qui exper- Sao Toxale giscitur confpeda in propinquo lacerta, mox intelligit ofer, (e) hoftem slicubi effe in infidiis, ac circumspiciens depre-quad fercus headir, Jo. Mira naturz vis. Ep. Jam nullum est animal ini- b Horar. in micius homini quam Crocodilus, qui lapenumero totos Epodo Ode homines devorat, & (f) arte maliciam adjuyat, haufta a-tertia no aqua lubricans semicas quibus descendunt ad Nilum, aquam liam pomam baufturi, quò collapsos devorer. Neg; te fugit/e) Delphinum parricide etiam in diverso elemento natuoi Ady Oparov effe. Fo. (b) Au- ut deguftet

hec cicutis, id est veneno sit nocentius,c. Hot; in Ode paulo ante citata miracur meffores tam horrendum cibum ferre poffe, Odura,inquit,mefforum ilia,quz allin venenum magis quam cibum cocoquitis. No aute mefforum tantum cibus eft, verum omnium rufticorum, quod hæ fuerint prifei illius & frugalis feculi delicia, cujus fi adhue veftigia ufquam extant, ea mehercule apud hoc genus hominum tantum supereffe dixero. Allii aute arrosto ad frugalitate pertinere, ite pauperum rufticorumq; cibum fuiffe,docere te potest apud Aristophanem Interpres. Galenus certe amuletum rufticorum allium prædicat. Et Plin ad multa ruris præcipue medicamenta facere teff atur. d Id videtur à Virg.acceptum sibi Thestylis Maronia-na messoribus faistapido fessis astu, Allia serpilluma, berbas consundis cientes. e In infidiis effe figmificat infidiari, metaphora à re militari. Nam hoftes cum aperto Marte cum adverfariis conferere manus no andent, alicubi lacentes ex infidiis fubito inimicum aggredi folet. Teren Nuno prius adito tu ego in infidiis hic ero fi quid deficies Saluftius. At flarim figno dato undia; fimul ex infidiis Numidia invaditur. fSubjicit mox verfiitiam, vel hoc referendum ad id quod confpcto homine lacrymas dicitur emittere, quo facilius nihil tale metuentes devoret. Vide Chiliades, Crocodili lachryma. g and popor sonat hominis fludiofum, amicum, faventem homini Sic Plin, Delphinus, inquit, amicum hominis animal. b Hujus fabula, & plutimum hujufmodi mentio eft apud Plinium capite de Delphinis, & Nepos in Epistolis, & Oppianus recensent quog; fimiles.

divi fabulam de adamato puero celebrem, (a) celebriorem a Hane Gel- autem de Arione. Ep. (b) Quin & in venatu mugilum, piscatores Delphinorum ministerio vice canum uruntur. lius florida dictione ex qui accepta prædz portiuncula recedunt. Quin & caftiga-Herodoto deferipfit, tri fele patiuntur , fi quid in venatu deliquerint. In mari verò frequenter navigantibus apparent, gaudio geftientes. Plin, cap. codem, Eft & in fammis undis lufitantes. Interdum adnantes ad navim. autem hos nonnunguam & tenfa vela tranfilientes. Adeò dele Cantur animal non modo homi- hominum confuetudine. Verum ut hominum eft ftudiofus Delphinus, ita Crocodilo capitalis est hostis. Egreditur ni amicum. munica iono mare, & in Nilum, in quo regnat Crocodilus, audet venire ritate aures congreffurus cum dentibus, unquibus & squamis ferro etiam impenetrabilibus armata bellua, iple nec ad morlum demulcere roteft, huic fatis inftrudus, quippe (c) os habens ad pedtus vergens. Sed fe,cum how impetu fertur in hoftem ac jam illi proximus, repente lubmineludere mittie fele, ereftisque in tergo pinnis mollia ventris perdelectatur.

tit

fci

qu

he

ni

eff

qu

8:

A

A

rai

mi

to

ph

DU

no

co

tri

tis

in

fic

re

qu

eft

12

an

Cut

hz

rus 213

col

DO

cy

3

Le quod de Citharado Arione narrat, id quog; in lufcinia accidiffe memini me ex Gracorii Epigrammatis didiciffe, Epigramma autem lib, 2. habetur lepidum certe minum in modu elegans quare nec pigebit afcribere; extat autem Philippi titulo qui tempor bus Juftiniani Augusti in hoc scribendi genere pulli inferior fuit

Μεμφομένη βορέην, επεπθώμην τω έρ αλμης, Hyer od suoi Bennis na G & S' avenG. אאל עם דוש עבאוץ אפטי מוולטים ליצמדי עשידיונ בו בינים בל שלחיות שמידום אינים בנו Πισοπάπω δ΄ έξετη ποςθμευομένη τ άκωπου NECTHY TH SOMET & BEAY OF EYE XI Dagn. Electiny Sexcives del Megnory Midoy Hyuray, & Leusis will "T' Acloy @. Id nos ita conati fumus Latinum facere : Averfata gravem Boream fuper aguora Aedon Me dederam ventis Thracia pulfa tuis. Squamiger ut woftre per fenfit murmura lingue. Auxilio Delphin me pereunte venis. Famque fedens bumeris tam lato remige tuta, Vedorem blanda mulceo voco meum. Sed neque Delphinis naulum mos folvere Mufis, Nec rumor ficum perftrepit Arionem.

Hoc plinius codem capite : In stagno Laterna appellato, Nemausiensis agri,in provincia Nathonensi & in Taffico siou fieri tradit. Oppianus quoq: daisunais boftremo hanc venandi cum Delphinibus consuetudinem describit, atq; id elegahter fatis, fe d in Ageo mari circa Bubcam, Quod autem Erafmus ait, vice caum, id quoq; per similitudinis applicationem Oppianus.

OT CVS PEGT GHONTHOOM Enpa xuves σεύοντες αμοιβαίης υλακήσι Sie pisces ad terram, inquit, pellunt Delphines, tanquam ad viros venatores canes mutuis latratibus feram citant, c. Sic Plin. Multum illi infra softrum os, ac (cindia

medio pene in ventre,

sector more.

deninal.

a la muille

2,000

- No. stoutes !!

lett 82:11-

scindit, alide invulnerabili. Fo. Mirum eft, quodo animal Ratim agnofcere hoftem fuum, etiam nunquam antes vifum. fcireque & cur imperatur, & qua lædi, aut fele tueri poffit, quum hoc homini fit negatum qui ne (a) regulum quidem a Regulum, quum hoc homini ut negatum qui ne (a) regulum qui a Bafilicum horreret, nifi admonitus malove doctus. Ep. Seis equum a Bafilicum facto nominimal obsequiis hominum natum. Huic capitale diffidium ne ab Etveft cum Urfo, homini noxia bekia. Agnoscit hostem nun- mologia quam vilum, ac protinus le parat ad pugnam. Fo. Quibus Graca, nequam vitum, ac protinus te parat au pugitant, Jo. Transilie quis opine-armis pugnat? Ep. Arte portus, quam viribus. Transilie tur regulum urfum. & in iplo faltu pofteriores calces impingit in caput. avem ho-Aigi urlus interim unguibus scalpit equini veneris moltia, ftem effe Aspis homini venenum ek immedicabile, cum hac bellige- noftrum. ratur (b) ichneumon, Idem exitialis bostis crocodilo. Similis affectus ef elephantis erga hominem : nam(c) & wiatorem fimpliciter errantem clementer reducunt in viam, & Duod cum agaofcunt, amantque doctorem fuum. Ferunt & exempla Serpentibus devoti amoris erga certos homines. Siquidem unus adama- & Aipide vit in Ægypto mulierculam corollas vendentem, Arifto- perpetuam phini grammatico charam. Alius Menandrum Syracusa- inimicitiam num adolescentem fic amavit ut deliderium illius, quoties exercet, non viderit, inedia teffatus fit. Sed ne hac que plurima quot authocommemorantur referre pergamus, cum Bochus rex in resosiouexor triginta quoldam fævire decrevisset, eos totidem elephan-appellant : triginta queldam lævire decrevittet, cos totidem etepaan-belligeratur tis objecit, ftipltibus alligatos. Qu'unque immiffi effent qui autem cum inter elephantos procurlantes, cos lacefferent, nunquam ef- afpide ichheere petuerunt, ut fe regiz crudelicatis ministros prabe. neumones, rent. Atque huicanimarni φλανθεώπφ bellum exitiale eft quia capiencum draconibus Indicis, qui feruntur effe maximi, ut fre- pentes per quenter in pugna pereat uterque. Porrò draco inimicus caput vel eft homini, etiam non lacefficus. Simile diffidium eft aqui- caudam in le cum draconibus minoribus, quum homini fit innoxia, imo flumen traquum feratur etiam amatorios ignes fentire erga certas pu- dilis verdinellas. Eldem avi bellum internecinum eft (d)cum Cyminde, fidiantur;du il eft nocurno accipitre. Elephantus odit etiam murem, illi trochilis animal homini quoq; molestum, coq; abhorret à pabulo in purgandis

n,

r,

ari

S

n,

1 15

ır

e

d

tes hos Set-

cunt ichnuemon in oris hiatum intrat, & exefis visceribus è ventre mortuorum egreditur. Lege præter Plinium Ammianum Marcellinum lisaz, e Plinius hac omnia tradit, & Plinius capite de accipitribus author eft. Vernim Homerus Cymindin, non accipitrem, led noctuam videtur appellasse hoc versu yahnida zundhonnos Bed ardpes de nouvely. Nochus enim zadnis vocatur quod zneum colorem videatur habere : & fortaffis cymindis à maris colore, quod ut noctua, fic mare fubinde glaucum epitheto dicatur. Callimachus eam avem non cymindin, fed Cymin vocat fortaffis ob fonum quem reddit, Cycaban. Homeri Amenicholia jir & ifenio, id eft, de accipitrum genere cymin effe centent,

E 64

EX Ariftoquo murum conspexerit. Nec causa liquet cur oderit. Nam phane & ilbirudinem merito horrent, quod ea in potu baufta graprete hoc viffime discrucientur. Jam vix ullum animal amicius homiadagium eni quam canis, necinimicius quam lupus, in quod afpenarratam eft &u quoque vocem adimat, & inter hæc fumma discordia ab autore. quodscilicet eft; quemadmodum ovium generi lupus infestissimus quod totum pendet à providentia hominum, quorum præcipus olim apud Atticos lex cura eft tueri animal innoxium, & alendo homini na um; in fuerat de lupum verò yelut in publicum humani generis hostem ar-Interficiendislupis que mantur omnes, pracipue canum commilitio, que res etlam præmio eni proverbio fecit locum, (a) Non magis parcemus quam lupus, invitaret ad (b) Lepus marinus immedicabile eft homini venenum, fihanc feram quis imprudens guftaverit : at rurfus hominis contactus perfequendam. Et hac mors eft lepori. Panthera fava eft in hominem, & tamen ades terretur ab hyæna, ut ne congredi quidem fuftinent, quidem inberpres Co-Hincharrant, fi quis quid fecum geftet de corio hyana, à mici. Sed vipanthera non appeti, tam fagax eft naturæ fenfus. Addum detur hoc commentum & illud, fi pelles utriufque belluæ fufpendas invicem ex aldamnare A- verfo, panthericz pilos defluere. Araneus homini domeftipollonii cum eft animal, (c) exitiale verò ferpenti, adeò ut forte Rhodii Icholiaftes, conspicatus sab arbore serpentem apricantem, filo se librer, qui in hono- & aculeum mediæ infigat fronti tam acri vulnere, ut ferse fummo a- pens dolore rotans sele in gyrum tandem emoriatur. Accepi ab ils qui fpectarunt fimile diffidium effe araneo cum enfes lupos bufonibus, sed bufonem icum fibi(d) plantagine admorfuiffe consa mederi. Audies fabulam Britannicam. Scis illic conclatendit, in tantum etia vium folum confterni fcirpis virentibus . Monachus quidam ut fi quisil-

lic lupum Interemiffet, interias illius fepulchro infetre compellatur, hic motiss, id eft canos non à colore dici, sed ob reveretia. Causam addit quod Latona uteru gestans bis fenisdiebus in lupu mutata in Dela perrexerit, hine effe quod certo quodam anni tepore omnes illa lupa pariant,idq; intra duodecimu die,adducit Philostephani quepiam qui talia prodiderit in comentariis fuis. b Hoc Plin.tradidi: 1, 32.e.1.De Pantheris & hyznis eadem docet, Hoc tamen quod ait Hyznam eum Panthera pugnare,non ea decaufa fit quod hyana erga hominembene affecta fit, Nam Atif. 1.9. Hiftoria animalium mirifice infidias moliri hyanam hominibus tradit, & fe pulcra quoq; effodere, tantam illi feræ aviditate humanæ carnis ineffe. eHoc ipfi Plin. 1.10 c.74. d Ainne aliquando Monachum (est enim hominum genus admodam curiofum) in graneum & bufonem cocertantes incidife. & dum eventum certaminis avidus expectat,ich bufone vehemeter vidiffe tumidum, fed mox plantagine guftata qua tu in buftuario crefcebat, veluti refuptis viribus pugna redintegraffe Adm. ratus infolitu (pectacui u Monachus diligetius hos pugiles observa-bat, & quod paulo ante de busone cognoverat id iterum cospicatus, qua potestotyflime platagine omnem que de proximocrescebat radicitus extirpat, capud fe goadit, Interea bufo, accepta tertia plaga dum ad folitum medicametum accures auxilio herbe diftititueretur, in tantum intumuit, ut non priù tumo: e qua vita fimi et. Inde compertum habuit, plantaginem cotra venena & venenatorumictus falciculos multum facere.

75

fasciculos aliquot scirporum in cubiculum congesserar. foarfuras quum effer commodum. Is quum à prandie fupinus dormiret, bufo ingens ereplit, & os dormientis obfedit, infixis superno arque inferno labro quamor pedibus. Detrahere bufonem certa morserar, non amoveri quiddam erat morte crudelius. Quidam fualerunt ut monachus ad asimius non feneftram deferretur fupinus, in que ingens araneus babe- alia re mebat telam. Factum eft, Mox araneus hofte confpecto filo tum indicat, fe librat, & bufoni spieulum infigit, ac filo se recipit in te- dis excrelam. Intumuit bufo, fed non eft avulfus. Repetitur ab ara-mentis: hinc neo, magis intumuit, fed vixit, Tertid icus abduxit pedes, vulgare noneo, magis intumuitated viant. araneus rerulit hospiri stratiu prefuo. To, Mira narras. Ep. Addam quod non legi, fed his ocu Verendum ne lis confpexi. Simius fupra moduin horret testudinem. Hu- pra mein te jus rei quidam dedit nobis Specimen Roma. Puero suo in commacules verticem impositit testudinem, & pileo contexit. Dein pro-insta simi, ducit ad simium. Illico simius gaudens insilite in humero ziculosam pueri venaturus pediculos, sublato pileo reperit teftudinem. luduna. Mirum erat fpedaculum quanto cum horrore refilierit fle Plinius befia, quam expaverit, quam timiderespexerit, an seque- agieribit. retur teftado. Additum eft aliud fpecimen, alligavimus te- Afinus, inftudinem eatenæ à qua revinctus erat limius, ut effugere quit fpiner's non poster, quin saltem aspiceret : incredibile dictu quan se seabendi topere fuerir discruciatus : tantum non metu exanimaba-iens nidos tur, interdum aversus posterioribus pedibus depellere ten- Egithidigitor, interaum aveitus poitetation (a) quicquid erar in al- pat, quod tavit lizerentem bestiam. Tandem (a) quicquid erar in al- pat, quod vo aut vestea oneris rejecit. Sequuta est ex pavore sebris, ut vet ut voce nobis fuerit folvendus à catena, & aqua vino temperata re omaino refocillandus. Jo. Atqui nihil eft qued fibi à testudine metu- dentis andiat fimius. Ep. Fortaffis aliquid eft quod nos fugit , natura ta,ova ejicicognitum. Nam cur acanthis oderie afinum, causa in at, pulli ipfi promptu eft, quod ille le affelcat spinis, in quibus nidula- dant. Igieus tur avicula, & flores ejus depascitur. Tantus autem terror advolas, ulhabet Acanthidem, ut fi quando procul afinum rudentem cera ejus roaudiat ova dejiciat, pulli è nido decidant metu. Nec pati-Deinde tetur hoftem impunem. Jo, Sed qua tandem in re acanthis ftatur & a. lædit afinum ? Ep. (b) Roftro fedit illius ulcera, fustibus canthida & oneribus fala, pungit & mollia narium. Potest item ali-ea de canfa quid caufe divinari, cur inter vulpes & milvos mutua fit cam. fimultas, quod avis rapax alterius catulis infidietur. For- e Quoniam taffe vulpes viciffim illius pullis ; que caula diffidii eft inter inquit Plin. (c) forices & ardeolas. Eadem fere ratio eft, inter afalon rius catulis parvam aviculam & vulpem. Nam zsalon ova corvorum insidiatur. frangit,

UMI

Jam

gra-

mi-

Pe-

rdia

pua

in

ar-

nus.

fi-

tus

en.

int

ti-

rtè

et,

-13

c-im

a-

ri

1

n-

4

frangir. Eadem infestatur à vulpibus, & vicistim illas infe Par, catulos carum vellicans, Quod ubi viderint corvi, valpibus velut adversus communem hoftem suppetias ferunt, At vix divinare liceat, quam ob causam inter se oderint olores & aquilz, corvus & (a) chlorio, cornix & noctus, aquioniGracis la & trochilus, nifi hoc male habet aquilam, (b) quod ille rex avium vocetur. Cur male convenit cum nochna careris minoribus avibus, muftelæ cum cornice, (c) turturi viridi colore cum pyrali, ichneumonibus, velpis cum phalangiis araneis, interpreta- anatibus cum gaviis, (d) harpæ cum (e) triorche accipitus eft, avis tre, thoibus cum leonibus. Praterea cur forices fornicotota viridis fam horreant arborem. Unde tam irreconciliabile bellum inter scarabzum & aquilam. Nam apologus ex ipla anihyeme non mantium natura confidus eft. Unde eft quod juxta Olynvidetur, fed thum in certo terræ fpacio non vivunt fcarabæi, fi inferantefte Ariftosele per à tur. Et inter aquatilia quam ob causam mugil & lupus Ratemvolat. (f) mutuo odio flagrant, ficut conger & muræna, caudas Idque maxi- inter fe prærodentes. Polypum in tantum horret locusta me folftiria- pilcis, ut fi eum juxta viderit, metu emoriatur, Sic quædam libus horis, animantia mire junxit arcanus quidam benevolentiæ affe-Aus, (g) veluti pavones columbis, turtures cum pfictacis, pennas mo- merulas cum turdis, cornices cum ardeolis, qui fibi vicifim ver, guum auxiliantur adversus vulpium genus ; Harpam & milvum geniofus & adversus triorchen accipieris genus, communem hoften. (b) Balanis mulculus piscis exiguus pranatans monfirst Siden Luis

viam, nec apparet quamobrem illi velit inservire. Nam

quod (i) crocodilus fauces porrigit trochilo avicula :-

micitia dici non poteft, quum utrumque animal fuo ducatur

xxmpion,

Theodorus

ce liquet :

difficulter

alioqui in-

habeatur.

τρόχιλΟ

Gracis

& Trochilus

00

be

Co

18

A

Ic

u

in

V

re

n ci

V

lu

U

T

ti

c

comme.

à mobilitate & curfitando nomen habet, nempe son is apigery. Ariftoteles cap. II. libri 9. Aquilam cum Trochilo pugnare fcribit, quod Trochilus Senator & Rex voce:ur. e De his omnibus lege Plinium lib. 16. cap. 74. unde hac desumpta funt. d Hanc effe Latinam avem Gracorum docent lexica : In quorum etiam comentariis proditum eft, ipfam quoties veneno ica fuerit fibi hedera succurrere. e Triorches Triorchus avis à numero testium nomen habet, est de genere acci-ZEXOPXHS. pitrum. Plinius, f Hoc quoque Plinius : fed & Oppianus meminit libro tertio Plinius libro decime cap. 74. b Que de mufculo Plinius & alii referunt, hoc Oppianus Lamnz pisculo cuidam ascribit, hune vocant balanarum opiogokor, hoc fonat itineris comitem, hunc hymniens hoc eft, viz ducem a nexapiquiror srayeer, id eft, pergratum focium. Praterea roumor ni apapor, hoc eft, ductorem custodémque, postremo σουμαχόν το κράστα κροάΦ ίχθον, quod est propugnatorem,& aures, & lumina piscem, quod destituta hoc pisciculo capiatur balana, quod fine Lamna nihil videat, nihil audiat : & multa præterea mirificæ natu-12 opera illic legere licet, ilege Ammianum lib. 22. Diodorum Siculum & Aristot. lib 9, cap.6. Hiftor,

commodo. Crocodilus gaudet fibi purgari dentes, & feabendi voluptatem amplectitur, avicula cibum quarit, vefcens piscium reliquiis inter dentes hærentibus. Confimili ratione corvus in quitat dorfo fuis. Inter (a) Anthum & 4 avs Ge Ægithum tam pertinax eft odium, ut negent languinem il- Gracis, Lalorum poffe mifceri. Quemadmodum narrant aliarum avi- tinis florem um pennas ablumi, fa aquilinis misceantur. Accipiter eft fonat, hing infestus columbino generi, fed has defendit tinnunculus a- illis Amhus, vicula, cujus confpectum & vocem miram in modum hor- noftris florus ret accipiter. Nec hoc latet columbas. (b) Ubicunque tin- appellatur, nunculus reconditus eft, ab ea sede non migrant, fidu-Aquatilio cià protectoris. Quis causam conjiciat, cur aut bene variegato velit generi columbine tinnunculus, aut cur tinnuncu- specioloque. lum borreat accipiter ? Atque ut interdum animalculum Vide de Anminimum przeddio est ingenti belluz : ita contra à minu- thi fanguine tiffimis exitium eft maximis. Eft pisciculus scorpii effigie, Plinium, & magnitudine aranei piscis. Is sub pinna affigit sele aculeo de sequenzi-Thynnis interdum magnitudinem Delphini superantibus, bus quoque. tanto dolore, ut nonnunquam in naves infiliant ; idem fa- ita Columelcit mugilibus. Quid eft cur leo animal cunctis tremendum la li. geradir, (c) expave(cat galli gallinacei cantum ? Jo. (d) Ne fim in Tam fastidihoc convivio prorfus afymbolus, referam quod olim his o ofa columba culis vidi in zdibus Thomz Mori, clariffimi apud Angles fedes fuas viri: alebat domi fimium prægrandem ; tum forte, quo perofa, fi derevalesceret à vulnere, solutus obambulare finebatur. In tur evolandi extremo horti erant inclusi cuniculi, quibus insidiabatur linquat; qu frequenter

in his regionibus, ubi liberos habent egreffus, accidere folet. Id ne fiat, vetus eft Democriti praceptum. Genusaccipitris tinnunculum vocant rufticis, qui fere in addificis nidosfacit. Ejur pulti finguli ficilibus ollis conduntur fipatiq; opercula fupponuntur, & gypto lita vafa in angulis columbarii sufpenduntur, qua res avibus amorem loci fic conciliat, ne unquam deferant. e Hoc Plin. habet & Plutarchus in commentario dedifferentia inter odium & inter invidiam. Divus Ambefius libro 6. c. 4. Hexaemeron, dicitutiq leonem vereri. Galli, sed pracipue, abum Lucretius quoq; poeta dum causam hujus odii investigat, ita canit lib., 4.

Quinetiam Gallum nolle explaudentibus alis Auroram clara confuetum nolle vocare, Quem nequemet rapidi contra coustare leones Inque tiuri: ita con tinuò meminere fugai. Nimirum quia funt gallorum in corpore quedam Semina, que cum funt oculis immissa leonum, Pupillas interfodiunt, accimque dolorem Prabent, ut nequent contra dur are feroces.

Et funt qui scribunt, quos jure gallinaceorum perfuderis hos à leonibus morfu non appeti. d'Asymbolus dicitur, qui nihil ad symbolum confert, translatum à concenation bus; nam symbolum pignus collatitium in conam fignificat.

muttela.

fe-

pi-

At

loui-

ille

-97

uri is,

pi-

0-

m i-

n-

nus

28

la

m -

s,

pe

ut

cui

qu

32

on

inc

me

fue

N

mi

tar

Q

N

na

ER

att

na

ple

ri

ſa

nì

CD

tis

fu

tit

ch

du

12

or

tu

la

T

m

tr

tí

PC

b:

fic

lio

verbum, qd L outime Dely Gracis figmen eft gd. Vulgo accipiunt indoai pro moveri malis focium effe alicujus. Eu autem affeampulfum hoceft mudifferentiam

muftela. Id fimius procul quierus & oriolus fpeetabat donec videret cuniculis nihil effe periculi. Caterum pofteaquam muftels (a) labefactaffet caveam à muro revulfam. jamque periculum effer ne cuniculi à tergo nudeti prædz pere, vitiare effent hofti, occurrit fimius, & confcensa trabe quadam, ca-& deftruere veam retraxit in locum pristinum tanta arte ut homo non poffet dexterias. Ex quo perspicuum, hoc animantium genus fimis effe charum; iph cuniculi non intelligebant luum mificat com- periculum, fed hoftem fuum per cancellos ofculabantur, Sipari, non ta- mius opicularus eft periclicanti simplicitati. Ep. Omnibus carelis minoribus delectantur fimil, gaudentque fovere finu & complecti. Sed pius ille fimius dignus erat aliquo pieratis pramio. Jo. Habuit. Ep. Quod ? Reperit illic fruftum panis à pueris ut opinor projectum. Id arreptum alterius, fed comedit. Ep. Verum mibi vide admirabilius boc genus & imitatore (b) lympathias & antepathias, fic enim graci vocant amiatg; zmelu'ciriz & inimicitiz naturales affectus, etiam in rebus aniafflictionum ma aut certe fensu carentibus deprehendi. Omitto jan dicere de fraxino, cujus nec umbram, quamvis in longum dum arque porrectam, ferunt Serpentes, adeo ut fi locum (c) in gyrum circundes igni, serpens citius in flammam eat quam ad arwound berem fugiat. Nam hujus generis exempla funt innumers. (d) Erucz cum membranis inclufz, occulto naturz opificio tua quidam transfigurantur in papiliones, mortuis fimillimæ videntur, rerum cog- nec ad consactum quidem fele movent, nifi transeunte aranationem & neo. Hominis prementis digitum non fentiunt, & fentium voluptatem; leviffimi animantis leviter incedentis pedes, Ibi demum viad verbum vit. Jo. Sentit hoftem capitalem nondum natum infectum. paffionem : Ifti non omnino diffimile eft quod narrant (e) de ferro caverò contrà fis ad quos fi cæteri accedant, nibil accidere novi, fin is qui repugnante necavit, continue profluere fanguinem, velut ex recent affedum & vulnere, atque boc indicio ferunt frequenter proditum careruminter dis autorem. Ep. Nec eft vanum quod audifti. Sed ne perfese, vel potius quamer (f) fabulas Democriticas, non comperimus experimentis fignificat, quali tu dicas contra paffionem & dermoados ixer aninave eft interfe pugnare & differre multum, Sic dieitur in Gracorum scholiis rir upduenr ni dumo hoy dilland as "xery anthon, hoe eft brafficam & vite inter fe pugnare, de qua mox plura annotabimus, e Hoe Pl.fe expertum dicit.dAutor eft Pl.1. 11.c. 32.4 Czfos in hec loquendi genere non tantum percuffos, fed czfos, id eft, accifos notat. Ferrum generale pro omnibus armis ferreis quibus corpus vulnesatur. f Hic post Pythagoram Philosophiam magicam professus mirabiles commentationes reliquit, in quibus de nature fecretioribus fabulofiffima quevis deferipta reliquit. Hinc fabula Democritica videntur dicta, de naturalibus quide rebus tradita, fed que ob infigne vanitate & inexperietiam fide non mereter Scripfit hie arte que pado aviú garritus poffit intelligi: Ité no exigun volume de illis que apud inferos

min vening, (utAthenaus refert) prodigions, ut cojestandum est, fabulas refertis

do

fea-

am, ædæ

Ca-

non geum

Si-

bus PRI

ta-

ru-

um aus

ni-

ni-

am. am

100

ar-

rs. CIO

er,

4

K .

2-

ti

.

.

.

2 4

c

perimentis tantum effe diffentionis inter quercum & oleam, a De his om ut urrag; in alterius scrobe posita emoriatur? Quer-nibus sequecui autem tam male convenire cum juglande, ut in propin- ad indices quo polita extinguatur, tametli jugulans cunctis fere fatis Plin. & arboribus noxia eft. Rurfus cum vitis elaviculis suis bCausam faomnia complecti soleat (b), solam brafficam resugir, & per-inde quasi sentiat, in diversam parcem sese vertir. Quis ad-gunt Graei, monet vitem hoftem in propinquo? Bft enim braffice fetAriftoph. fuccus vino contrarius, coq; folet edi adverfus ebrietatem, interpres. Nec deeft braffice fuus hoftis. Siquidem oppofica cycla- it homo fcemino & origano exarescit. Similis affectus eft inter cicu- leftus, qui tam & vinum; cicuta homini wenenum eft, (6) cicutæ vinum, omnes vites Quod eft illud arcaneum commercium inter lilium & salli- falce demeum, ut in propinquo nascentia mutuo fibi gratificentur? terein ani-Nam allio plus eft vigoris, & lilii flores suaviùs olent, erat, hune Quid hic memorem de conjugiis arborum, quarum fæmi- comprehen. næ fterilescunt, nifi in propinquo fet mascula ? Oleum foli fum Bacchus calci miscetur, cum utraque res pariter oderit aquam. Pix gavit,utsupattrabit oleum, cum utrunque fit pingue. Argento vivo in- plicium de natant omnia, excepto auro. Id folum ad fe trahit, & com- illofumeret; pletitur. Quisille naturæ fenfus, ut adamas quamlibet du- vitibus ligaris reliftens, langulne hircino mollescat? Quin & inter ip- tus lachryfa venena diffidia videas. Scorpius fi forte repat per aco-mas effunde nitum, pallescit ac torpescit. Eidem aded noxia eft herba ret, exillis nitum, palleicit actorpeicit, miurin auco nonte cui marin digi- Brafficaena-cui nomen ceraftis, ut qui femen modò ejus tractarit digi- ta eft, a tq; tis impune contractet scorpium. Sed harum rerum, que hinceffe aifunt innumera, consideratio ad rei medicæ profesiores per- unt, quod etines. Quenam eft illa vis vel amicitie vel diffidii inter tiamnum chalybem & magnetem, ut materia natura gravis ad lapi male condum currat & inbercat, velut ofculo, & ab codem citra con- & braffice tactum refugiar? Jam quum aqua se facile misceat rebus hostis suireomnibus, maxime fibi, tamen funt que tanquam odio mu- liquiis. tuo mikuram refugiunt, velut (d) amnis qui in Fucinum fabulam rulacum invedus fupermeat, in Larium Addus, in Verbanum fticorum f-Ticinus, in Benacum Mincius, in Sevinum Ollius, in Le- lios credere

manum Rhodanus, è quibus nonnulli multorum millium dicit, quia fi transitu, hospitales suas aquas tantum nec largiores quam radice vite

cotingat vitive alliget nullos vitem fradus edituram : unde etiam illam primo loco in fymposiis proponii & Ægyptii ante omnia fercula cocas Frassicas degustabant, ne pollent vino inebriari. Hec ille. eNec hoc mirandum,quum illa fit omnium herbaru, & forte etiam venenorum frigidiffima, vinum verò egregie calidum à phyficis proditur unde & al Dome of ror apad Homerum. Lege de his Plinium. Alliu lito amieum, Chalybs magneti. d Omnia apud Pl. & Solin.

intulere

Pe

rd

no

co

q

YH

tr

da

Te

ci ab

in

à

no

fe

C

tel

Lu

20

THE

So !

E

8

tar Pr

fer

ap

Al

inculere, evehune. Tigris influit in lacun Arethulam, se per eum velut holpes fertur fic, ut nec color, nec pilces, nec squarum natura milceatur. Ad hæc quum cætera fere flumina properent in mare procurrere, quadam tamen velut exola mare, priulquam eò perveniant, abdunt lele in terram. Simile quiddam videmus & in ventis, Aufter homini pestilens est, huic contrarius Boreas, salubris. Alter nubes contrahit, alter diffipar. Jam fi qua fi les Astrologis, funt & fideribus quidam amicicia & inimicitia effectus. Quædam amica homini, quædam intelta. Rursus sunt quæ amica & in-homini adversus nocentiam vim opitulantur. Aded nibil

infalubres. Sidera fefta.

Venti ho-

falubres &

minibus

eft in ulla natura parte, quod non per hac diffadia concordiafq; & noxam & remedium homini suppeditet. Fo. For-

ni & mali. -

Bos bovi & equus equo.

raffe & ultra ceelos quideam deprehendere liceat. Etenim fi Magis credimus unumquemque mortalium duo comitan-Genii bo- tur (a) genii, alter amicus, alter malevolus. Ep. Nobis, amie ce, faris eft ad coelumufq; pervenille, etiamfi non hoc quoque septum transiliamus. Redeamus ad boves, & equos. 76. Næ tu præclarum facis faltum. Ep. Illud nobis magis admirandum eft, quod in eadem prorfus animantium specie deprebendamus amoris & odii veftigia, nulla evidente caufa. Sic enim nobis persuadere conantur equisones, & bubulci, in iffdem pascuis, aut eodem in Rabulo (b) bos bovem. equus equum gaudet habere vicinum, qui alium non ferat. Equidem arbitror fimiles affectus effe in omni animantium genere, præter fexus favorem. Sed in nullo genere evidentius quam in homine. Siquidem in plurimis manifestum eft, quod de suo in Volufium affectu proficetur Catullus, Non amo te Volufi,nec peffum dicere quare, Hoc tant um poffum dicere, non amo te. Verum in adultis fortaffe divinet allus sliam causam in pueris qui solo naturæ sensu ducuntur; quid eft illud quod fic bunc illi tanto amore conciliat, rurfus alium ab boc canto diffidio separet ? Iple cum puer effem matus annos plus minus octo, incidi in quendam mez ætaris, aut fortaffis anno majorem, prodigiofæ vanitatis, aded ut ad omnem oceafionem ex tempore monftrofa quædam confingeret: occurrebat mulier Wides,inquit, banc? Video. Cum bac decies concubui. Transibamus pociculum angustani juxta molam. Ubi vidit me herrescentem ad conspectuni aque ob profunditatem nigrantis, In hanc, inquit, aquam aliquando prolapsus sum. Quid ais? Illic reperi cadaver hominis accinctum crumena, in es erant annuli tres. Quum mullus effet mentiendi finis, fic puer horrui puerum, ut viperam

peram minus, nulla certe ratione, cum talibus mendaciis alii delectarentur, fed tantum arcano natura lenfu. Negs verò id fult temporarium, imò & hodiè fic horreo matura vanos, ut conspectis illis sentiam totum corporis habitum commoveri. Tale quiddam (a) in Achille notat Homerus, a Verfus Hoquum profitetur mendaces fibi aque odiofos, atq; ipfas infere- merici funt rum portas. Hocingenio quum natus fim, tamen bec con- Experis pas trà fato natus videor, ut per omnem vitam mihi cum men- puis xeir Gdacibus & impostoribus fuerit res, Jo. At nondum video mun our, Icopum quò totus hic fermo confertur. Ep. Expediam pau- Osairum cis: Sunt qui soclicitatem petant à magicis artibus, sunt qui it xive eint ab aftris, ego nullam certiorem ad fœlicitatem viam arbitror of Edice. inveniri pofie, quam fi quisq; abstineat ab eo vitæ genere, Non aliter à quo natura fensu tacito abhorrer, ad id se conferat quò flagrans . propensus est : semper excludo turpia. Item abeorum con- dio est mihi fuetudine le subducat, cum quorum geniis sentit suo genio Atq; hi qui non convenire; & his le copulet, ad quos arcano naturæ celant aliud fertur affectu. Jo. Id fi fiat, inter paucos erit amicitia. Ep. quam lingua Christiana caritas fe dilatar ad universos, familiaritas au- Declinet utem cum paucis habenda eft. Et qui nullum quamvis ma- nuiquifque lum lædir, gavifurus etiam fi refipifcat, fatis opinor Chriftl- fibi inimica and diligit omnes.

five homi-

nes, five res

* Didas eft,

(*) PROBLEMA

ARGUMENTUM!

hicDialogus Problema tradit quid grave ac leve fit. Terra centrum ac fedes gravium. quodquæfti-Qua terra fit levißima, que aqua. Cur plumbum gravim fit lapide. An- ones queda rum plumbe gravius. Nibilliquidius melle & oleo. Homo macilentus obe- in co proponuntur quiso gravier, jejunus pranso. Peccatum emnium est gravisimum.

bus respon-(a) CURIO, (b) ALPHIUS. fio mox fub-Ubens ex te rerum plurimarum perito discerem jungitur, Eft quiddam fi tibi non fit molestum. Al. Age Curio, enim Propercontare quod voles, ne non respondess tuo nomini. Cu. blema quz-Equidem non gravabor dici Durio, modo nè addas animal ta cum reflio propofi-

fponfione: & quamvis hoc vocabulum de naturalibus questionibus precipue dicatur, tamen omni etiam dubita bili quæftioni commune eft. Nam & extant Plutarchi Problemata de rebus Romanorum. Et fertur Acippus quipiam problemata icripfisse de rebus domesticis. a Curio interloquitor nomen habet facile ac apertum, à cura scilicet & diligentja percontandi. b A phim verò à candore respondenci, axer siguidem Grace, candidum Latinis est: vel ab inveniendi & indagandi scientia, quod axper invenire & excogitare significet, unde homines Alphelta dicuntur repetiores & excepitatores apud Homerum.

illud

nec

Au-

clut

-19

ni-

nu-

ris us.

uz

bil

-10 -10

mi

nile

0-

0.

ni-

6-4

1-

n, .31

m 1-

m

Sį

278

18

ľ

n

ò

.

r

nomini (u. zem Minervz odiola fus, p: opter immundicicilitatem (utita loquar) quum Minerva omnium artium prates habeatur. Lege pro-Minervam. Qubd verò Venus hanc dio, in caufa eft Adonidis Nam dum incautiùs per fylvas vagatur A. doniss à

Ptus eft, ut

aldeft,ani- illud monofyllabum, (a) Veneri juxid ac Minerva invifami mal fus eft, Al. Dic igitur quid velis . Cu. Scire cupio, quid fit quod apqd additum pellamus grave, & leve. Al. Esdem opera rogo, quid fie rio, curiosus frigidum, & calidum, Quintu iftuc problema bajulis preerit. Eft au- ponis porins quam mihi, aut fi mavis alinis, qui gravitatem oneris demiffis auriculis indicant ? Ca. At ego non afininamifed Philosophicam responsionem expecto, prafertim ab Alphio. Al. Grave eft quod fuspre natura fertur deorem &'indo- fum, leve quod furfum. Cu. Cur igitur An ipodes, qui infra nos funt, non decidunt in subjectum celum ?" Al. Pariter illi mirantur, quamobrem eu non decides in cælum, non fubjedum fed imminens. Celum enim eft fupra omnia qua intus complectieur, nec antipodes funt infra te, nibilo magis, quam tu lupra illos: contra nos effe poffunt, infra nos non poffunt. Alioqui justius admirareris cur rupes quas verbium, Sus fuftinet Antipodum cerra, non decidant, corlumque perrumpant. Cu. Que eft igitur nativa fedes gravium, que contra levium ? Al. Ad terram nativo motu deferuntur omnie bestiampro- gravia, ad cœlum levia ; de motu violento, aut animali jam fequatur o non loquimur. Cu. Eft igitur motus aliquis, qui dicitur snimalis ? Al.Eft. Cu. Quifnam ? Al. Is fertur juxta quatuot amati ab il- corporis fitus, prorlum, retrorfum, ad dexteram, ad lavam. la interitus. & in circulum; & in principio, ac fine celerior elt, in media lentior. Nam in initio vigor addit alacricatem, in fine propinquo spes perveniendi quò tendit animal. Cu. Nescio quid aliis accidit animalibus, fed habeo famulam que laffa eft priùs quam incipiat, delassata priusquam opus absol-Porcofylve-var. Verum redi ad id quod agere copifti. Al. Nativo in-Atri interemquam moru que gravia funt feruntur deorfum , & que refereTheo quide; gravius eft; boc celeriore motu fertur ad terram; quò levias, hòc majore impetu rapitur in cœlum : Contra fit in motu violento, qui celerior in inicio, paulatim fegnescit, quum contrà bat in motu naturali, veluti segitta in altum miffa, & faxum ex alto decidens. En. Atqui ego pursbam homines fic per orbem terra discurrere guemadmodum minutiffinz formicz curatant in przgrandi fphzra, bzrent undique, nec ulla decidit, Al. In caufa funt, fphæræ fuperficies nonnibil habens afperum, tum fcabi icies quadam in formicarum pedibus, quam habent infecta fere omnia; postremo corpusculorum levitas; id is non credis, fac sphzram virream bene levem & glabram, videbis folis formicas non decidere que in fummo verlantur orbe. Cu. Si quis Deus orbem terre medium perterebret, hinc ufque ad Anti

eft (

ret

CE C

MO

nci

ram

ONE

Pla

Pur

prim

quat

ecu

beru

Con

PELA

rerai

effe.

MAY

undi

mic

tot ri

eft te

etm

Kam

dum

orios

quor

bret,

tro c

Non

cents

quiel

Cu. S

AL A

um 1

mem

pend

conc

nme

1:-

G-

im

or-

fra

er

6-

12

2-

08

25

nei

*

is

mi

.

e

Q

0

3

r.

(4) Antipodes perpendiculo per centrum demifio, quem- Quies gra: ap dinodum folent Colmographi, terræ totius fitum in glo tro fuo. bis ligneis repræsentantes, tum fi faxum conjicias in tora--01 men, quò perferetur? Al. Ulque ad terra centrum; ibi quies eft omnium gravium. Ca. Quid fit Antipodes queq; ex adverso mittant lapidem ? Al. Tunc lapis occurret lapidi ciracentrum, ibi conquielcet uterq; en, Age fi verum eft, mod dixifti, motum nativum progrefiu magis ac magie incitari fi nibil obstet, lapis aut plumbum conjectum in forimen ob motus vehementiam prætercurret centrum, jamme prætermife centro rurlum motus erit violentus, Al. Plumbum nunquam perveniret ad centrum nic liquefadum, fed lapis & prætereat centrum motu jam violento, primum legnius feretur, nec aliter redibit ad centrum mam lapis vi in altum projectus redit in terram. Ca. Sed neurrens nativo motu rurfus concitato impetu pratervebeur centrum, itaque fiet, ut nunquam quielcat lapis. Al. Conquiescet tandem, prætercurrens, ac recurrens donec perventum fuerit (b) ad æquilibrium. Cu. At fi nihil eft in b Hoe eft,ad mem narera vacuum, oportet foramen illud aere plenum gam partem effe. Al Esto. Cu. Pendebit igitur in aere corpus natura medijubi gave. Al. Quidni? quemadmodum chalybs in aere pendet, zque pon. undique librantibus magnetibus, Quid autem prodigii, fi dere suspenmicum faxum pendeat in meditullio aeris quum tota terra bretut, ubi m rupibus onusta ad istum pendeat modum ? Cu. Sed ubi nec hue nec et terra centrum ? Al. Ubi est circuli centrum ? Cw Id qui-illuc cadat; em en pundum indivisibile. Si tantillum eft terræ cen- fed in zquarum, quifquis perforaverit mediam terram auferet cen quafi trutina rum, nec habebune gravia quò ferantur. Al. Nætu fatis confiftat. 1 mosè nugaris, cu. Ne quelo succenseas, discendi Audio loquor, quicquid loquor. Si quis terra spharam perterebret, non per iplum centrum fed à latere, puta ut ablit à cento centum stadiis, quo tum feretur conjectus lapis? Al. Non fererur reda per foramen, imo porinis reda, fed ad emrum : itaque prius quam perveniet ad medium jam conquielect in terra, que ad levam eft, fi centrum eft ad levam, Ca. Sed quid eft hoc quod reddit corpus grave aut leve ? Al Ad iftuc respondeat tibi Deus, Cur ignem fecerit omniim levisimum, aerem proxima levitate, terram gravifitmam, proxima gravitate aqua. Cu. Cur igitur nubes aquez pendent in sublimi aere? Al. Quoniam à sole attrabente concipiun: naturam igneam, quenadmodum fumus è lignis homentibus violento colore excufius. Cu. Cur igitur tanto

Pondere decidunt, ut interdum montes in planitiem redigant ? Al. Concretio denfitasque addit pondus. A.lioqui poffunt fic videri fuftineri ab aere fubjecto, quemadmodum renuis ferri lamina fustinetur fumma aqua. Cu. Sie igitur putas, quod plurimum habet ignez naturz effe leviffimum. quod terrenz, gravifimum, Al. Haud procul abes à scope, Cw. Atqui nec quivis aer pariter levis eft, nec quavis terra pariter gravis : idem de aqua fortaffe fentiendum. Al, Nes mirum, quumifta que nominant non fint elementa pura fed ex varits elementis temperata. Itaque probabile est cam terram effe leviffimam,quæ plurimum habet ignis aut aeris admixtam, cam aquam effe gravifumam, que gravioren terram babet admixtam, qualem arbitror effe marinam, & eam unde conficitur fal ; itidem ger aguz terrzve proximus, gravior eft, aut certe minus levis eft co, qui proqui abeft a terra. Cu. Uterum habet plus terrane natura lapis, an plumbum? Al. Lapis. Cu. Et tamen plumbum lapide gravius eft pro ratione portionis. Al. In caufa eft denfitas ; lapis enim rarior eft, coque plus habet aeris, quam plumbum, Hint eft quod videmus quoddam terræ genus deficcatum, fi conjiciatur in aquam non subfidere, led natare: cadem de carla videmus totos agros natantes ; fuftinentur enim cavis ridicibus arundinum, aliarumque paluftrium berbarum inter se connexis. Cu. Hinc fortaffis & pumicum levitas, Al. Qui a In primo pleni cavernis funt, præteren multoigni decodi; fubmithymno O- tuntur enim è locis ardentibus. Cu Unde tanta Suberis le lympiorum, vitas? Al. Jara di Quin eft. Raritas enim in causa eft, Cu, Umi eft gravius, plumbum, an aurum? Al. Aurum opinor. G. Aurum tamen videtur habere plus ignez naturz, Al. Qui noctu velut ignis lucet, (a) ut ait Pindarus? Cu. Scilier.

של אסטסטיב ei socierov שנים מדו Sumpines YUXTI, peradrop (0) * Foxa TASTE. Hoc eft, aurum verò tanguam lucidus ignis det inter przcipua divitiarum bABUTTOfonat quod imme gi squa non potelt.

31. Sed denfitas in auro major. Cu. Unde id deprehenditur? At. Respondebunt aurifices, nec argenium, nec plumbun, nec æs Cyprium, nec ullum fimile gonus latius diducitur malleo quam aurum . Eadem ratione Philosophi depreher derunt nibil effe liquidius melle. & oleo, quod fi quis ba inunctione dilacer, & latiffime diffunditur humor, & fice noche iplen- feit ferius. Ca. Sed utrum gravius et, oleum, an aqua? Si de oleo lini loqueris, arbitror oleum effe gravius. Ch Cur igitur aqua supernatat oleum ? Levitas non oft in caufa, fed ignes olei natura, tum peculiaris omnium pie guium vis ab aqua abhorrens, que eft in berba (b) que de

citur & Band G. Cu. Cur igitur non natar ferrum igni can

dens ? Al. Quin non est calor nativus, Et ideò citius pent

h

lie

n di

115

di

gr

21

lie

eri

art

po

Per

tas

in

800

tef

tha

US

zri

cur

Al.

cej

pur

tra

Equ

eft

hor

eft

fice

veh

con

das

obl

liqu

tran

nen

lis a

acre

dun

fact

in a

Al.

trat aquam, quod caloris magnitudo dispellat obstantem cdi liquorem : fic cuneus ferreus citius perle ima, quam lamiimpo na. Ca. Utrum intolerabilius eft, ferrum candens, an frigidum dum? Al. Candens, Cu . Gravius igitur. Al. Eft fic commodiricur us gestare manu paleam incensam, quam silicem frigium, dum. Cu. Quid eft in caula quod lignum ligno levius, ant opo. gravius eft? Al. Denfitas ac raritas. Cu. At iple novi quendam erra efamilia regis Britannia, qui in convivio oftendit nobis Resmira de Nec lignum, ejus ut aiebar arboris, quæ fert aloen : adeo folidum ligno aloes. urs, erar, ut lapis videri posset: adeò manibus libranti leve, ut eam! arundo videri posser, & si quid sicca arundine levius : imcris politum vino (putabat enim ita depelli venena) mox prorem oziperabat adfundum ut vix plumbum celerius. Al. Nec denfitas, nec raritas femper in caufa eft, fed peculiaris & occulta in rebus cognatio, que facit ut quedam fele ample antur, sur refugiant, veluti magnes attrabit chalybem, vitis , an Lyjtefugit brafficam, & flamma eriam e longinque ad naphtham transvolar, aliquanto inferiore loco postam, quam naphtha fit natura gravis, flamma levis. Cu. Omne genus line zris innatat argento vivo, folum aurum fubfidit, & circumvolvitur, quum argentum vivum fit materia liquidiffima. Al. Non habeo quod respondeam, nisi peculiarem natura cognationem: ad hoc enim natum eft argentum vivum, ac purget auru. Cu. Cur Arethula fluvius lubter mare Sicanum Arethule transit, ac non porius innatat, quum ante dixeris marinam fluvius. squam Auviatili effe graviorem? Al. Naturale diffidium eft in caufa, fed arcanum. Cu. Cur natant cygni, quum homines candem aquam ingressi pessum cant ? Al. In causa eft non tantum pennarum concavitas levitalq;, verum etiam ficcitas, quam aqua refugit; hinc est quod in panno linove vehementer ficco, fi ponas aquam aut vinum, in globum fe contrabit ; fin in bumidum, mox spargitur. Itidem fi infundas liquorem in cyathum ficcum, aut marginibus pingui apilces futte qui & flutz oblitis, & infundas aliquanto plus quam cyathus capit, a Grade liquor circa medium citius colligit fele in rotundum quam a wire & transeat margines. Cu. Cur in fluminibus naves minus sulti. The nene oneris, quam in mari? Al Quia subtilior est fluviati- appellati à lis aqua: Badem de causa volucres facilius sele librant in vigatione, sere craffiore, quam vehementer fubtili. Cu, Cur non fubfi- nunquam dune (a) Flotæ? Al. Quoniam cutis fole deficcata & levior enim fubfacta eft, & humorem respuens. Cu. Cur ferrum diductum merguntur: in amplam laminam natat, quum idem contractum fidat? effe volume Al, Partim fecitas eft in caula, partim aer inter aquam & in freto Sis lami- culo Ffa

apis

-20

41-

ra-

nter

nit-

le.

日の日本

1, **1**

24

Cg-

Cs.

laminam mixtus. Cu. Utra res gravior, squa an vinum? Al. Arbitror vinum non cedere aquæ. Cu. Quamobrem ergo bom qui ab œnopolis emunt vinum, aquam pro vino reperiunt dem in imo dolio? Al. Quia vinum haber pingue quiddam, quod mier aquæ refugit liquorem, non aliser quam oleum. Argumen-iis, tum in promptu eft. Quo vinum eft generofius, boc & hac difficilius admifcetur aque,& incentum ardet vehementius. non Cu. Cur in Asphaltite lacu nullum corpus animalis vivum folit mergitur? Al. Non eft meum ad omnia naturz miracula fairi

tatis & gra-Vitatisin homine.

respondere. Habet illa quadam arcana, qua nos mirari vo que causa levi luir, scire noluit. Cu. Cur homo macileatus obeso gravier quoc eft, fi cerera fint paria? Al. Quoniam offa denhora funt car- five ne, & ideò graviora. Cu. Cur idem homo jejunus gravior eft feiplo pranto, quum corpori onus accesserit? Al. Cibo potuque spiritus augentur, & ii addunt corpori levitatem. Unde & bilaris legior eft mærente, & mortuus vivo longe gravior. Cu. Sed qui fit, ut idem homo quum vult faciat fe graviorem ac leviorem ? Al. Contento spiritu reddit fe leviorem, emifio graviorem. Sie natat velica inflata, &

claufa, pertufa fidit. Sed quando Curio definet nobis occi-

nere Cur ? Cu Definam fi mihi pauca etiam dixeris, ceelum Tante utrum grave fit an leve ? Al. An leve fit nescio, certe gra-

ve non poreft effe, quum fit naturz ignez. Cs. Quid igitur Homerus

fibi vult verus proverbium, Quid fi calum ruat ? A. Quis rudis antiquitas Homerum sequuta credidit colum effe credidit ce- ferreum. Sed Homerus à coloris smilitudine ferreum dixit, non à pondere, quemadmodum nos cinericeum dicimus, quod cineris colorem præ le fert. Cu. Eft igitur colum coloratum? Al. Non vere, sed tale nobis videtur propter aerem, & liquorem medium: quemadmodum Sol nobis nunc rubet nunc fulvet, nunc candicat, quum is nihil talium mutationum recipiat. Itidem & Iridis pidura, non in colo eft fed in zere humido. Cu. Verum ut finiam, fateris colo nihil effe sublimius, quacunque tegit orbem terræ? Al. Fateor. Cu. Et centro terræ nihil elle profundins ? Al. Sci-

Peccatum villimum.

reum.

Al. Aurum opinor. Cu. Hic abs te vehementer dissentio: Al. An scis aliquid auro gravius? Cu. Scio, & quidem multis partibus. Al. Proinde me vicissim doce, quando scis que omnium re- me nescire profiteor. Cu. Quod igneos illos spiritus è sumrum est gra- mo cœli vertire depressir in ima tartari, (nam ea collocant in centro terra) nonne oportuit omnium effe graviffimum? Al. Fateor, fed quidnam fuit illud ? Cu. Peccatum ; quod & hominum

licet. Cu. Inter omnes rerum species quid est gravissimum?

(a)

haen

denta CHIN

Sacer.

4.60

ops p

He /

nè v

umi

fail

nun

it,

quat

(den

tiva

mib

biga

nt d

unt

mir

Qu

nan

cop

em,

Prot धाः rgo hominum animas, quas Maro vocat aurai simplicis ignes, count dem demergit. Al. Si liber ad istud philosophizgenus deuod migrare, faceor & aurum, & plumbum effe plumeæ levitaen-is, fi cum peccato conferatur. 'Cr. Qu'i fiet igitur, ut qui c & hac farcina funt onusti subvolent in cœlum? Al. Profecte ius. non video. Cu. At qui sele parant ad cursum saliumve non rum folum quicquid est oneris abjiciunt, verum etiam contento cula spiritu fele reddunt leviusculos & ad bunc cursum faltumvo que quo ferimur in cœlum, non stademus illud abjicere, vice quod omni saxo omni plumbo gravius est ? Al. Faceremus, car- fivel micam fanæ mentis baberemus.

ARGUMENTUM.

(a) Epicureus, divinissimum plane colloquium de vero bono, pura consci- honcitz ac mia, temporanea & eterna vita, piè & orudite differit. Fælicitas eft ubi turpis vowa voluptas, minimum triftitie. Chriftiani verè pii, funt veri Epicurei, luptavis. idem enim confeientiam puram, cum Deo pacem; qui tametfi mundo vi- b Voluptua. le latur lugere, revers tamen deliciantur. Pracipue voluptates proficif. rius infortatio de ebrietes plus babent deleris quam voluptatis. Stolidum luptate noum Janali votum. Peccatum oft lapis Tantaleus. Immenfa Dei mifericordia men habet. que peccatores refipifcentes.

vior ibo

em.

ngè

t fe

cci-

78-

icur

fie

ici-

.

10bis

um

.

œ-

AL

ci-

m?

io:

ul-

por

m-

ant

m? 1

UE

(b) HEDONIUS, (c) SPUDÆUS.

Uid venatur meus Spudæus, quod fic totus incum- dudiolus. uia He. bit libro, nelcio quid secum murmurans? Sp. Pla- cuntur cune vener, Hedoni, led nihil aliud quam venor. He. Quid vo- jufq; rei exdiminis est quod habes in finu ? Sp. Dialogi Ciceronis de trema, fines faibus bonorum. He. At quante farius effet quærere bono- limites qui um initia,quam fines? Sp. Sed M. Tullius finem boni appel- agrum ab ak, bonum omnibus numeris absolutum, quod qui sit affe- grodirimunt. queus præreres mihil defiderer. He. Opus cum primis erudi- Hoc eft, um & eloquens; fed num tibi videris aliquod operz pre- fafpenfus in tion fecifie, quodad veri cognitionem attinet? Sp. Hoc opinione. mihi videor fecifie lucri, quod nunc magis etiam (d) am - Tradum à bigam de finibus quam antes. He. Agricolarum eft ambige- philosophis nde finibus. Sp. Nec fatis queo mirari, dere tanta Inter qui ietamas untos viros, tantam fuife fententiarum pugnam. He. Ni-dicebantur ; mirum quia focundus eft error, quum fimplex fit veritas, hocet, de Quoniam totius negotil caput ac fentem ignorant, divi-nullate preunt, ac delirant omnes : fed quæ fencentia tibi videtur effe fed femper kopo vicinior? Quum audio impugnantem M. Tulli-harenes. un, displicent fingulæ; rursus quum audio defendentem, fio prorfus (c) egentinos Mihi tamen Stoici videntur minus abtrare vero, quibus proximum locum tribuo Peripare-

honeftus.

a Collatio

12

fui

ad

crt

ille

pu

2

Dis

po

ces

Di

in

tur

He

qu:

leci

N

pul

rit

He

viv

imp

See

(ce

18 viv.

Sp.

171

for

dol

eft

in a

ail

tan

nib

àC

que

fen

adh

affe

nui

div

denda

EPICURBUS. ticis. He. At mihi nulla fecta magis arrider, quam Epicus reorum. Sp. Atqui inter omnes nulla damnatier omnium suffragiis. He. Missam faciamus nominum invidiam, fueris Epicurus qualem quifq; velit, rem per fe confideremus. Ille scelicitatem hominis collocat in voluptate, eamq; vitam judicat beatiffimam, quæ plurimum habeat voluptatis, triftitiæ quam minimum, Sp. Sic eft. He. Quid dici potuit hae fententia fandius? Sp. Imo clamitant omnes bane effe vocem pecudis, non hominis, He. Scio: fed ifti errent in rerum yocabulis. Quod fi de veris loquamur, nulli magis funt Epicurei, quam Christiani piè viventes. Sp. Cynicis propiores : nam ifti fe macerant jejuniis, deplorant fua com-& Lege Plin miffa, & aut funt tenues, aut benignitas in egenos conciliar illis inopiam, opprimuntur à potentioribus, deridentur à plerifque. Si voluptas adfert fælicitatem, hoc vitæ genus dit, asbesti- à voluptatibus qu'am longistime videtur abeste. He. Adnum vocant mittisne autoritatem Plautinam? Sp. Si quid rede dicat, He. Accipe igitur nequifimi fervi dictum omnibus Stolcorum paradoxis fapientius. Sp. Expecto. He. Nibil ef flammis non miferius, quam animus fibi male confcius. Sp. Non rejicio di-Etum, fed quid hinc colligis? He. Si nihil miferius animo fibi male confcio, confequitur, nihil effe fœlicius animo fibi be-«Sardanapa- ne conscio. Sp. Recte quidem colligis : sed in qua tandem lus & Apici- regione invenies iftum animum nullius mali fibi confcium? us,luxe per- He. Malum appello quod dirimat amicitiam inter Deum & ditiffimi fo. hominem. Sp. Et ab hoc mall genere puto perpaucos effe puros. He. Ego verd & purgatos babeo pro puris, qui lixivio lachrymarum, ac peenitentie nitro, aut charitatis igal maculas absterserunt; eis non solum nihil nocent peccara verum etlam frequenter in majoris boni materiam cedunt, Sp. Equidem nitrum & lixivium novi, igni purgari maculas nunquam audivi. He. Atqui fi adeas argentarias offiginas, videbis aurum igne purgari. Quanquam & (a) lini genus eft, quod conjectum in ignem non exuritur, fed niquo reliquis tidius iplendeleit quam ulla poffit aqua, coq; vivum ippellant, Sp. Næ tu nobis adfers paradoxum omnibus Stolcorum paradoxis(b) padozorzeov. Vivunt illi vitam volupruariam, quos Christus appellavit ob id bearos quod ligeant ? He. Mundo videntur lugere, fed revera deliciantur, ac quod dici folet, toti melle peruncti fuaviter vivunt ; 2. ded ut cum his cellocari, Sardanapalus, Philoxenus, Apicius,

qui de hoc lino admiranda proà natura, qd fit inextin-Aum, & obnoxium. b Admirabifim feriptum eft. Sed Philoxenus gulofiffimus fuit, ut pote qui nafi muccii in catinum emungere folitus fit, convivis deterritis ipfe folus cibis appofitis frueretur. Nariat ex Plutareho Hermolaus aut fi quis alius eft voluptatum ftudio nobilitatus, triftem Barbarus in przfatione Themistii. ac miferam peregerint vitam. Sp. Neva narras, fed vix etetri-

båc

cem

rum

funt

pro-

om-

iliat

ur à

nus

Ad-

cat,

toi-

di-

fibi

be-

em

m ?

8

fe

xi-

ai

141

r-

ri

6-

i-

r,

5,

IMI

Renda. He. Experire, & omnia terque quaterque dices vera picufuiffe mea. Efficiam tamen, ut arbitror, ne videatur ufque nium aded veri diffimile. Sp. Accingere, He. Faciam, fi mibi priùs ueris quadam concefferis. Sp. Modo tu aqua poftules. He. Lu-Ilcrum annumerabe, fi fortem dederis. Sp. Age. He. Primum itam illud opinor dabis, nonnihil interesse inter animam & corpus. Sp. Quantum inter cœlum & terram, inter immortale. & mortale. He. Deinde falls bona non effe ponenda in boais. Sp. Nihilo magis quam umbræ habendæ funt pro corporibus, aut præftigiæ magorum, fomniorumve ludibria ducenda funt pro veris. He. Hactenus commode respondes. Dabis opinor & illud, veram voluptatem non cadere nift in animum fanum. Sp. Quid ni ? Nullus enim Sole delectamr, fi lippiant oculi, aut vino, fi febris palatum infecerit: He. Nec iple, ni fallor, Epicurus amplectaretur voluptatem. que longe majorem cruciatum, multóque diuturniorem feum adducerer. Sp. Non arbitror, fi quis modò fapiat. He: Nec illud negabis, Deum effe fummum bonum, quo nihil pulchrius, nihil amabilius, nihil dulcius, Sp. I ftud nullus iverit inficias, nis Cyclopibus immanior : quid rum postea? He. Jam mihi donaki nullos suavius vivere, quam qui piè vivunt, nullos milerius & afflicius quam qui vivunt impie. Sp. Plus igitur largitus fum quam putabam. He. Ste quod rece datum eft, ut ait Plato, non opertet repofeere. Sp. Age. He. Catella que habetur in deliciis, palcitur lautiffime, cubat molliter, ludit, ac lascivit jugiter, an non vivit suaviter ? Sp. Vivit, He. Optares tibi talem vitam ? Sp. Bona verba, nisi pro homine velim effe canis. He. Fateris igitur præcipuas voluptates ab animo proficifel, velut à fonte. Sp. Apparet. He. Tanta enim animi vis eft, ut fæpe doloris externi fenfum adimat, nonnunquam quod per fe eft amarum, reddat jucundum. Sp. Iftuc quotidie videmus in amantibus, quibus dulce est pervigilium, & hibernis nodibus excubare ad amicæ fores. He. Jam illud reputa, fi tantam vim habet amor humanus, qui nobis cumt auris, & ca- Amor Dei nibus est communis, quanto plus valest amor ille coelestis, mira porest, à Chrifti fpiritu profedus, cujus tanta vis eft, ut mortem quoq; qua nibil est terribilius reddat amabilem? Sp. Quid alii sentiant intus, nescio, certe carent multis voluptatibus, qui adhærent veræ pietati. He. Quibus ? Sp. Non ditescunt, non affequentur honores, non convivantur, non faltant, non canunt, non olent unquenta, non rident, non ludunt. He. De divitiis & honoribus nulla erat bic facienda mentio, quæ

Ff4

non adferunt vitam jucundam, sed solicitam potius & analam, de ceteris agamus que cum primis venantur, quibus ftudio est suaviter vivere. Nonne quotidie vides ebrios, fatuos, & infanos ridentes, ac faltantes? Sp. Video. He. Num putas illos suaviter vivere? He. Hoftibus contingat illa suavitas. He. Quamobrem ? Sp. Quia non adeft fana mens. He Tu igitur malles jejunus incumbere libro, quam adeum modum dele-Cari. Sp. Plane mallem vel agrum fodere. He. Nam inter divitem ac temulentum nihil intereft, nifi quod buic infaniz medetur fomnus, illi vix medicorum cura succurrit. Natura fatuus nihil differe ab animante bruto, præter formam corris; fed levius miferi funt, quos natura genuit brutos quam qui belluinis cupiditatibus obbrutuerunt, Sp. Fateor. He. Jam num tibi fobril videntur aut fani, qui propter præftigias umbralque voluptatum, & veras animi voluptates negligunt, & veros fibi cruciatus accerfunt? Sp. Non videntur. He. Non funt illi quidem temulenti vino, fed amore, fed irâ, fed avatitia, fed ambitione allifq; pravis cupiditatibus; que longe perniciofior eft ebrieras, quam que vino contrabitur. Syrus ille in comædia posteaqua edormiverat vinumquodbibers fobria loquitur; animus vitiofa cupiditate ebrius, quam gravate redit ad fele, quot annis urget mentem, amor, ira,odium libido, luxus & ambitio? qu'am multos videmus ab adolefcentia ad decrepità usq; attatem, ab ambitionis, avaritia, libidinis,luxulq;temulentia nunquam expergilci,ac refipilce re?Sp. Iftiulmodi novi nimium multos. He. Largitus es falla bona non effe in bonis ducenda. Sp. Nec repolco. He. Net eft vera volupras nifi que ex veris nascitur. Sp. Fateor. He. No funt igitur vera bona, que vulgus hominum per fas nefalq; venatur? Sp. Non arbitror. He.Si vera effent bona,non contingerent nif bonis, & beatos redderent quibus obventunt. Quid autem voluptas?num vera videtur,quæ non ex ve ris bonis, sed ex falks benorum umbris nascitur? Sp. Nequiquá. He. At voluptas efficit, ut fuaviter vivamus. Sp. Maxime. He. Nullus igitur vere vivit fuaviter, nifi qui piè vivit, boc eft, qui veris fruitur bonis: fola autem pieras reddit hominem beary quæ Deum fummi boni fonte homini fola conciliat. Sp. Propemodum affentior. He. Nunc mihl vide quot parafangis abfine à voluptate, qui vulgo videntur præter voluptates mihil fequi;primum animus illorum impurus eft,& cupiditatum ferméco vitlatus,ut etiali quid incidat dulce, protinus amarescar, quemadmodum fonte vitiato non potest non este Jauor infipidus. Deinde non eft vera voluptas, nifi que fano

CI

ſŧ

¢

n

*

f

1

u

.

1

1

per-

peplofation impiorum conditio quam brutorum, fervorum, &c,

percipitur animo. Nam irate nihil vindida jucundius, fed ea voluptas vertitur in dolorem, fimul atq; morbus animum reliquerit. Sp. Non refragor. He. Poftremò voluptates illz fumutur ex falfis bonis, unde confequitur & illas elle przftigias. Quid porre diceres, fi videris homine magicis artibus delulum, velci, bibere, faltare, ridere, plaudere, quum nihil earum rerum vere adeffet quas le videre credit? Sp. Equidem & infanum dicerem& mileri, He, Simili fpe aculo iple nonnunquam interful. Sacerdos erac, qui callebat arte præligiatoriam Sp. Eam no didicerat è litteris sacris. He. Imò è sacerrimis, boc eft, execratifimis : bune diquot aulice fermine Samerdes frequenter appellabant ut acciperentur abeo covivio, fordes fallit convi-& parfimoniam opprobrances : annuit, invitavit. Venerunt vas dapibas jejunz quò lubentius epularetur. Accubuerunt, nibil aberat, imaginaram. ut videbatur, lautitiarum, explêrunt fele affatim peracto convivio, egerunt convivatori gratias, ac decefferunt fuam quaq; domú. At mox coepit oblatrare stomachus, demirantur quid effet hoc monfiri, ftatim à prandie tam splendido esurire ac fitire. Res tandem erupit, & in rifum abiit. Sp. Et merito, præftiterat domi lenticula placare fromschu, quam inanibus spectris deliciari. He. At mihi videtur multò magis effe ridiculum vulgus hominú pro verbis bonis inanes rerum umbras ampledi,& his præftiglis delectari, que non exeunt in rilu, led in luctus lempiternos. Sp. Quo propius intueor, hot mihi videre minus ablurdi loqui. He. Age, largiamur ut interim in nomen voluptatis veniant, que revera non funt, appellareine mulium dulce, cui longe plus effer admixtum aloes quam mellis? Sp. Non dicerem, fi vel triens aloes effet admixtus. He. Aut optares tibi malam scabiem, quod scalpendi fit aliqua voluptas? Sp. Non, fi compos fim mentis. Me. Fac fgitur tecu fubducas rationem, quantu amaritudinis admixtum fit iftis fallo nomine voluptatibus, quas gignit amor impudicus, libido illicita, comeffatio se temulentia. Omitto nunc quod en omnium caput, confcientiz cruciatus, inimicitiam cum Deo,expectationem zterni supplicii. Quod obfecro in his volupratibus genus en, quod non ingens externorum etiam malorum agmen fecum addueat? Sp. Quanam? He. Rurlus omittamus avaritia, ambitione, iram, fuperbiam, invidiam que per le triftia funt mala; conferamus illa que pracipue delectationis nomine comendantur. Qui largiori potationi fuccedit febris, capitis dolor, alvi tormina, ingenii flupor, famæ macula, memoriæ detrimentum, vomitus, & ruina ftomachi, tremer corporis, nu vel Epicurus existime-

ira

s ftu-

tuos,

Dutas

. He.

itur

cle-

rdi-

ani z

turî

cor-

uàm Ism

HIR-

unt,

Von

111

ngè

rus

CTS;

rta.

um

lef-

11-

ce

lí

lec

He.

10-

on

16-

18iè.

OC

m

levantes & bonefto nomine rem eloquentes, quamvis zspicer, per diminutionem logui fignificet. fludere. e HoceA. nam fimul fuit Itaque tonftrinam pro Chirurmolog am -ונצאותם שדי Lesv, quod ad verbam viderur fonare.ad puellas applicare, cum verfari.

ret, eam voluptatem expetendam ? Sp. Fuglendam diceret. He. Quum adolescentes è seortatione novam lepram quam . Hoc eft e- nunc (a) imoxopi (ovresquidam Neopolitanam scabiem appellane, fibi ut fere fit contrahune, per quam toties fit illis in vita moriendu fempérgs vivu cadaver circumferendu, nonne bellè execrabilem videntur(b) & mospi (etv ? Sp. Imo & nepera day. He. Jam &pudendam finge delectacionis ac doloris æquil brium, oprareine cam diu cruciari dolore dentia, quan din duravit potationis aut proprie im- lcortationis voluptas?Sp Judem mallem utroq; carere:nam voluptatem emere dolore non eft lucrum, fed penfatio: bic lane potior eft avanynoia, qua Cicero aufus est indolentia appellare, He. At nunc voluptatis illicita titillatio, prater-Significat quam quod longeminor eft cruclatu,quem adducit,temporis Epicu um a- etiam exigui eft. Lepra verò corracta per omnem vitam migere, noc en fere discruciat, torielq; mori cogit priusquam mori licear, Sp. Tales discipulos non agnoscit & Epicurus, He. Luxuriz comes plerumq; eft egeft is, onus &milerum & grave, libidirecià adton- nis immodica paralytis, tremor nervorum, lippitudo, ac cafirinas cutre. cutientia, lepra; at non hæc tantum. Annon egregia negotiatempeffate tio,nec veram nec finceram, ad hæc brevem delecatione,tot qui tonfores tanto gravioribus ac diuturnioribus commutare malis ? Sp. funt,ut plu- Ut non accedat cruciatus, mihi ftultiffimus negotiator ef-Chirurgicen le videatur, qui gemmas vitro permutet. He. Illud dicis,qui exercentipo. vera animi bona, ob fucatas corporis voluptates amittat. Sp. Ita fentio. He. Nunc redeamus ad exactiorem supputationem : nec febris aut egestas semper comitatur luxum, nec gi dome, in nova lepra aut paralysis semper comitatur veneris immodiqua ejulmo- cum ulum,led conscientia cruciatus, quod nibil effe miserius di pulculi & jam inter nos convenit, semper comes est illicitæ voluptapoece galli- tis. Sp. Imò przeurrit interdum, & in ipla voluptate fodi-Sed interim cat animum. Sunt tamen quos dicas hoc fenfu carere. He. Jam eleganter al- hoc ipio infæ iciores. Quis enim non malit sentire dolorem, Indicad ety- quam corpus habere ftupidum & fenfus expers ? Verum ut nonullis vel cupidiratum intemperantia, velut ebrietas quadam, vel vitiorum affuetudo, ceu callus quidam, mali fenfum adimat in juventa, quum ad fene dutem perventum fuerit, ac præter innumera incomoda, quorum thefaurum fuperioris vitæ commiffa repoluerunt, de propinquo terret mors nulli mortalium evitabilis, tanto gravius discruciat conscientiam, puellis con- quanto magis per omnem vitam stupuit. Tum enim velit nolit, expergiscitur animus. Sene dus autem quum per se fic triftis, quippe multis naturæ incommodis obnoxia, quanto miferior eft, arque etiam turpior, fi urget animus fibi male confcius?

CC

n

p

n

6

it

B

confcius ? Convivia, comeffationes, amores, chorez, cantilenz,czterag; quz juveni videbantur fuavia, feni funt amara: nec aliud habet ztasilla quo fe fulciat, nifi fi adfit vita innocenter saz recordatio, ac fpes vitz melioris. Hi funt duo scipiones, quibus nicitur seneda : quod fi pro his subdudis, impones geminam farcinam, vita perperam ada memoriam. & futuræ fælicitatis desperationem, obsecto quod animal fingi potett afflictius aut milerius ? Sp. Equidem non video, etiam fiquis wimme vipogobilciat. He. Tum denigs fere fapiunt Phryges, & illud veriffime dictum, extrema gandii Inclus occupat: & non est oble Camentu super cordis gaudiú: & animus gaudens floridam ærate facit, spiritus triftis exficcat offa: Ite illud, omnes dies pauperis mali, hoc est afflici ac mileri: lecura mens quali juge convivium. Sp. Sapiunt igitur qui mature rem faciunt, & colligunt viaticum venturæ senectuti. He. Scriptura mystica non tam humi repit, ut fortunæ bonis metiatur hominis fælicitatem, is demum eximic pauper eft, qui nudus est omni virtute, &animam simul cum corpore debet Orco. Sp. Is quidem exactor eft implacabilis. He. Is verd dives eft, qui Deum habet propitium Quid autem Nullus memetuat, qui talem habeat prosectorem?num homines? minus tus piis potest universorum hominum potestas adversus Deum, quam culex adversus Elephante Indicu:num mortem?ea piis tranfigus est ad æterna beatitudine: num inferos? sed confidenter Deo loquitur vir pius: Et si ambulavere in medio umbra mortis, non timebo mala, quomam tu mecum es. Cur metuat demones, in pectore gerens eum quem tremunt demones? nam hominis pii mente templum effe Dei, non uno in loco prædicat (criptura, vere avarlippn) . Sp. Equidem non video, quibus rationibus ifta queant refelli, quenqua videntur plurimu abeffe à sensu comuni. He. Qui sic? Sp. Nam ad tuam ratiocinatione quivis Franciscanus vitam ageret magis voluptuariam quam alius, opibus, honoribus, breviter omni genere Palicitas deliciarum afflues. He. AddeMonarchæ sceptrum fi libet, ad - piorum præ de Pontificia corona, eam q; è triplici fac centuplicem, modò cateris omdetrahas animum fibi bene cofcium, audacter dica, hunc Fra- nibus, ciscanum, nudipede, nodoso fune cincum, tenuiter ac vili er amicum, jejuniis, vigiliis ac laboribus attenuatum, qui teruncium non habet in orbe, modo adat bona mens, deliciofius vivere, quam fi in unum homine fexcentos confles Sardanapalos. Sp. Unde igitur eft, quod pauperes ferè conspiciamus triftiores divitibus? He Quia bis pauperes sunt plerique. Alioqui morbus, inedia, vigilia, labores, nuditas, extenuar quide corporis habitum fed tamen non in his tantum, fed eti-

ret.

ısm

pel-

vita

ellè

am

am

auc

am

ic

tia

r-

ris

ri-

IT.

z

i-

.

.

C

EPICURBUS, am in inla morte fesc exerit mentis alacritas. Animus enim. quanquam illigatus est mortali corpori, tamen quoniam natura potentioris est, corpus iplum quodammode transformat in fele, præfertim fi ad vehementem natura impera accedar eveppera spiritus. Hinc est quod sapenumero videmus homines verè pios majore cum alacritate morientes, quam alios convivantes. Sp. I flud profecto non raro fum admiratus. He. Atqui non eft admirandum, illic effe invincibile gaudium, ubi adeft omnis iæitiæ fons Deus. Quid autem novi est, animum verè pii hominis gaudere jugiter in mortali corpore, quum idem fi ad intima tartari demergatur, nullum felicitatis detrimentum facturus fit ? ubicunque pura mens eft,ibi Deus eft; ubicanq; Beus eft,ibi paradilus eft,ibi cœlu eft, ibi fælicitas eft, ubi fælicitas eft,ibi gaudiu eft veru. & alacritas Syncera, Sp. Attamen suavius viverent fi abfint incomoda quada,& adefent oblectamenta qua vel negligut vel non affequuntur. He. Quz verò mihi narras incommoda ? Que lege comuni comitantur conditionem humanam. famem, fitim, morbum, laffitudinem, fenectutem, mortem, fulmina, terræ morus, inundationes, bella ? Sp. Et ifta quoq;. He. At nos de mortalibus interim agimus, non de immorta-

Pletum condicio affica loge melior tuaria im-

PLOTEM.

Bbi Deus,

de.

ibi beatitu-

libus. Et ramen in his quoque malis, longe tolerabilior est piorum conditio, quam voluptates corporis per fas nefalq; venantium. Sp. Qu'i fic? He. In primis, quoniam animos habet quamvolup- ad temperantiam ac tolerantiam exercitatos, cateris moderatius ferunt ea quæ vitari non poffunt. Dein quoniam intelligunt illa omnia à Deo immitti vel ad purgationem criminum, vel ad exercitationem virtutis, non modò patienter, verum etiam gaudenter, tanquam obedientes filii illa de manu propitii patris accipiunt, atque eriam gratias agunt, vel pro clementi correctione, vel pro inæftimabili lucro. Sp . Sed multi fibi accerfunt corporis moleftias. He. Sed plurimum adhibent medicorum remedia quò corporis sanitatem vel tueantur, vel recuperent;czterum accerfere moleftias, hoc eft. inopiam, adversam valetudinem, persecutionem, infamia, nifi quum buc impellit Chriftiana charitas, non eft pietatis, fed ftultitiz. Czterum quoties infliguntur ob Chriftum & ob jaftitiam, quis aufit cos vocare mileres, quú iple dominus appellet cos bearos, & horum gratia gandere jubeat? Sp. Habent tamen interim & ifta fenfum cruciabile. He. Habent, fed que

> facile absorber, hinc metus gebennæ, illinc spes æternæ beatitudinis. Age, fi tibi perfuafum effet te nunquam zgro aturum, aut nulla corporis moleftia fefurum in omni vica, fi femel pariaris cufpide acicula tibi fummam pungi cure, nonne

lubens

In

20

di

m

to

lubens & gaudens acciperes cantillum dolore? Sp. Maxime. Imo & certo sciam mibi nunquam in vita dolituros dentes, zono animo patiar, vei altius infigi acum, atos etiam ambas aures subula perforari. He, Arqui quicquid in bac vita accidir afflictionis, levius ac brevius eft, ad zternos cruciatus. quam momentaneum actis vulnusculum, ad hominis vitam. quamvis longaminulla enim analogia rei finitz ad infinitam. Sp. Veriffima prædicas. He. Jam & quis tibi perfuadeat, te per omnem vitam omni moleftia cariturum fi femel manu flammam dividas quod fieri vetuit Pythagoras, nonne lubens id faceres? Sp. Ego sanè vel centies, modò nè me fallat promiffor. He. Deus ne potest quidem fallere : sed ille flammæ sensus diuturnior est, ad totam hominis vitam collatus, quam tota vita collata ad coeleftem beatitudinem, etiamfi quis trium Nestorum excedar annos, Siquidem illa quantumlibet brevis manus injectio, nonnulla hujus vita portio eft; fed tota hominis vita, nulla portio est aternitatis. Sp. Non habeo quod contradicam. He. Ad hanc igitur qui toto pectore certaq; spe properant, quum tam brevis fit transcursus, an credis cos hujus vitæ moleftiis discruciari? Sp. No arbitror, modò adfit certa persuafio firmáq; spes affequendi. He. Venio nunc ad oblectamenta, que objiciebas. Abainent à choreis, à commessationibus, à spectaculis, hac nimirum ita contemnunt, ut fruantur multo jucundioribus, nec minus oblecten-"cur, fed alicer, oculus non vidit, auris non audivit, nec in cor bominis ascederunt, que solatia Deus paraverit diligentibus ipfum. Beatus Paulus agnovit, que fint cantica, que chorez, que tripudia, que comeffationes piarú mentium, etiam in hac vita. Sp. At funt quadam voluprates licita, quas ifti fibi ipfis interdieunt. He. Etiam licitary voluptatum immedicus ulus est illicitus, bunc fi excipias, in cateris omnibus superant qui videntur asperam vitam degere. Quod potest effe magnificentius (pectaculu quam hujus mundi contemplatio? Ex eo Longe plus loge plus capiút voluptatis homines Deo chari, quá cæteri. voluptatis Siquide hi du curious oculis contemplatur admirandum hoc boniex hoc opus, anguntur animo, quod multaru rerum caulas non affe- mundo quantur. In quibuldam etiam ceu Momi quidam obmurmu- quam impu. rant opifici, neg; raro natura pro matre nevercam appellant, quod convicium verbo tenus quidem naturam ferit, fed revera in eum redundat qui naturam condidit, fi qua est omnino natura. At homo pius religiofis ac simplicibus oculis magna cum animi voluptate spectat opera domini patrisque fui, demirans fingula, nihil reprehendens, fed pro cundis gratias agens, quum reputat bac omnia propter ho-

minem effe condita. Atque adee in fingulis rebus adorat omnipotentiam, lapientiam, ac bonitatem conditoris, quarum vestigia perspicit in rebus conditis. Jam finge mihi elle aliquod paulatim revera tale, quale Plycha fingit Apuleius, aut fi quid poses magnificentius elegantiules : huc adhibe duos spectatores, alterum peregrinum, qui tantum visendi causa venerit, alterum fervum aut filium ejus, qui conftruxic boc zdificium, uter impenfius delectabitur, bolpes ille ad piorum gra- quem ea domus nihil attinet, an filius, qui chariffimi patris ingenium, opes ac magnificentiam in zdificio magna cum voluptate speculatur, præsertim quum cogitat totumhoc opus ipfius gratia factum effe ? Sp. Percontatio tua non eget responso, sed pleria; non piis moribus, sclunt colum & que celo clauduntur, hominis causa est condita. He Sciunt plerig; omnes, fed non omnibus hoc venit in mentem: & h venit in mentem, plus tamen capit voluptatis qui magis amat opificem, quemadmodú alacrius intuetur cœlum, qui ad vitam coeleftem aspirat. Sp. Verifimillima dieis, He. Jam conviviorum fuzvitas non est fita in lautitiis palati, aut coquorti condituris, fed in prospera corporis valetudine, & ftomachi appetentia. Cave igitur putes ullum Lucullum coenare jucundius appolitis perdicibus, phalianis, turturibus, leporinis, fearis, filuris,aut muranis, quam vir pius cibario pane, oleribus aut leguminibus, potu vel aque, vel cervifiz tenuis, vel vini probe diluti, proprerez quod hac accipit tanquam miffus à benigno patre datos, omnia condit oratio, omnia fandificat precatio pracedens; facra ledio comes magis animum renciens, quam elca corpus, & gratiarum actio luccedens; postremò surgit à mensa non dittentus, sed recreatus, non onuftus, fed refectus, & refectus mente pariter & corpore ; An tu puras ullam iftarum vulgarium cupediarum architectum convivari jucundins ? Sp. Sed in venere fumma eft delectatio. Si Ariftoteli credimus. He. Et hac in parte vincit homo pius, non minus quam in convivio : rem lic accipe, que vehementior el erga uxorem charitas, hoc congreffus ille connubialis est jucundior. Nulli porrò vehementius smant uxores suas, quam qui eas fic diligunt, ficut Chri-

Aus dilexie Ecclefiam, nam qui eas voluptatis gratia diligunt ne diligunt quide. Adde quod quò rarior eft cum uxore congreffus, hoc eft fuavior, que res nec impium poetam latuir, qui scripfit, voluptates commendat rarior ufus. Quanquam minima voluptatis pars in coitu fita eft. Longe major eft in perperuo convidu, quin inter nullos potest elle jucundior,

quam inter cos qui le Chriftiana charitate lynceriter amant,

Quinam mariti fuas di igunt NXOICS,

Mun us

tia coditus.

d

1

f

ć

1

& amant pariter muruo. In aliis, frequenter cum fenefcente voluptate fenelcit amor, Christiana charitas hoc magis virescir, quò magis delectatio carnis decreseit. An nondum tibi persuati nullos vivere jucunditis, quam qui cum pietate degunt? Sp. Utinam itidem fit perfualum omnibus. He. Quod & Epicurei funt, qui fuaviter vivunt, nulli verius funt Epicurei, quam qui fancte pieg; vivum, Et fi nos tangit cura no- Christusiofe minum, nemo magis promeretur cognomen Epicuri, quam Epicurus, i. adorandus ille Christianz philosophiz princeps; Grzeis auxiliator. enim ofixuege auxiliatorem declarat. Quam naturz lex effet viuis tantum non obliterata, quum Mosi lex magis irritaret cupiditates, quam fanaret, quum impune regnaret in mundo tyrannus faranas, folus ille pereunti humano generi præsentaneam attulit opem. Proinde vehementer falluntur quidem, qui blacerant, Christum natura fuille triftem quempiam ac melancholicum, nolqs ad inamænum vicæ genus invitaffe, imò is unus oftendit vitem omnium fuavifitmam, verzque voluptaris plenissimam , tantum absit lapis ille Tantaleus, Sp. Quid iftuc anigmatis eft ? He. Ridebis fabulam, sed hic jocus seria ducir. Sp. Expecto jocum ferium. He, Lapis Tan-Narrant ii quibus olim ftudio fuit philosophiz pracepta fabularum involucris tegere, Tantalum quendam adhibitum fuiffe Deorum meniz, quam volunt effe lauriffimam. Quum hospes effet dimittendus, Jupites hoc suz dapfilitatis effe ratus, ne conviva discederet abiq; xenio, permittit ut quod vellet peteret, accepturus quicquid periiffet. Tantalus autem Rolidus, ut qui beatitudinem hominis, ventris & gulz Stolidum delectatione metiretur, optavit ut abi per omnem vicam li- Tantali ceret tali menia accumbere. Annuit Jupiter, & ratum erat votum. Tantalus affidet meniz, omni genere deliciarum inftructz, oppositum est nectar, nec defunt rofz nec odores, qualibus deorum nares poffent oblectari, aditat pocillator Ganymedes, aut Ganymedi fimilis, circumitant Mulæ fuaviter canentes, (altat ridiculus Silenus, nec abiunt moriones, breviter quicquid ullum hominis fenfum poffit oble-Care; led inter hæc omnia ille ledit triftis, fulpirans & aaxius, nec hilarelcens rifu nec artingens appofita. Sp. Quid in causa? He. Quoniam super caput accumbentis de pilo pendet ingens faxum jamjam cafuro fimile. Sp. Ego me à rali mensa subducerem. He Sed illi votum transit in necessiatem, neg; enim Jupiter tam placabilis eft quam nofter Deus, qui perniciofa vota mortalium rescindit si modò poeniteat, Quanquam & alioqui, ne fe Tantalus subducat, verat

rat

m

i-

15,

be

ái

cic

ad

is

m

115

2-

2

.

e-

st

i

1-

ñ

hi

s,

8

D

Du !

erat à fti

21

1100

men

13 €

Certi

adje pens

idea

7115

mi fe

util

tie

mib

tute

tem.

pidi

belle

ama

apto

util

mer

anii

guo.

dici

ning

Mais confcientia, ob prioris vita eft faxum

idem lapis qui prohibet vesci. Metuit enim, fi se comoverte. ne illico faxi ruina conteratur. Sp. Ridiculam fabulam. He. At nunc audi quod non rideas, vulgus à rebus externis petit vitam jucunda,quum eam no præftet nifi mens fecura : nam fibl male confeiis faxu multo gravius impendet, quam impender Tantalo; imo non impender, sed urget premitque improbitate mentem ; nec inant metu diferociatur animus, fed in fingulas horas expediat ut conjiciatur in gehenna. Obfecto quid Tantaleum, eft cam fuave in rebus humanis, quod mentem tali faxo prefsam poffit vere exhibarare ? Sp. Nulla profecto res nifi vel dementia, vel incredulitas, He. Hzc fi perpenderent adolefcentes, qui voluptatibus ceu poculo Circzo dementati, pro vere jucundis amplectuntur mellita venena, quanto Rudio caverent, ne quid per incogitantiam admitterent, quod in omnem viram mordent animum ? Quid non facerent, ut hoc viaticum pararent feneduti ventura, mentem fibi bene consciam & famam nulla labe contaminatam? Quid autem illa fenedute miferius, que cum refpicit in tergum; magno cum borrore videt, quam speciosa funt que neglexir, quam fæda que amplexis eft:rurlusquum à fronte profpicit, cernit imminere diem fupremum, & ab hoc protinus zterna zehennz supplicia ? Fælicissimos arbitror, qui primam atatem fervarunt incontaminatam, & in pietatis itudio femper proficientes pervenerunt ufq; ad fenectutis metam, He. Proximus locus deberur iis, qui à juvenili remuléris mature refipuerint. Sp. Sed quid confilii des illi mifero feni ? He. Mifericordia Nulli desperandum, quam diu spirat : jubeo ad Domini cledomini erga mentiam confugere. Sp. Sed quo fuit vita longior, hoc magls accrevit feelerum cumulus, jam arenam exuperans qua & immenfa. eft in lictore maris. He. Sed eas arenas longe superant mifericordiz Domini, arena temerfi non eft homini numerabilis, finito tamen eft numero, at Domini clementia, nec modum nec finem novit. Sp. Sed non eft spatium brevl morituro. He. Quò minus eft fpatii, hoc clamet ardentiùs:apud Deum fatis longum en quod a terris ad colum valeat pertingere. Penetrat autem & brevis precatio calum, mode vehementi spiritus impetu ejaculetur. Evangelica peccatrix fertur per omnem vitam egiffe pænitentiam. Sed latro in ipla morte,quam pancis verbis impetravit à Christo paradilum; & toto pectore clamaverit, Miferere mei Dens fecundit magnam milericordiam tuam. Dominus tollet faxum Tantaleum:dabic auditui illius gaudium & Iztitiam,& exultabunt de condonatis peccatis offa per contricionem humiliata, FINIS.

peccatores infinita eft

DES, ERASMUS ROTERODAMUS DE UTILITATE COLLO-QUIORUM

AD LECTOREM.

Ded nume in omnes & in omnia per univertum orbem graffatur comitata Furis (3) i Sia Bohn a Horett ut tutum non fit ullum emittere librum nifi ja- calumnia. tellitto munitum. Quanquam quid fatis effi que apud, tutum possit adver sus sycophante morfum, qui Grecos hoe nome habet velut aspis ad vocem incantantis, ita ad omne quod omnia

Durgationem quamvis juftiffimam, obturat aures ? Prima par sin aliamparhujus operus, que mea fait & non mea, temeritate cujufaam tem trahat

grat edina. Quam quum ingenti applansu viderem acceptam & conjiciat
a findiosis abusus sum affectu vulgari, ad prosectum studiorum. mata aut & Quandoquidem net medici femper agrette miniftrant faluber- dica fune. rima, fed illis nonnihil consedunt ob hoe ipfum, qued vibementer appetant. Itidem mibi vifum eft, bac genus illecebris in elcare teneram atatem, que jucundis facilius ducitur, quam feriu aut exactis. Hags quod editum erat repurgavi; diinde adiesi aux moribus etiam formandis conducerent, velut irrepens in arimos adolefcentum, ques rette feripfit Ariftoteles inidonees auditores Ethica philosophia, duntaxat ejus que feris praceptis traditur. Quod fi quis clamet indecorum bomini feni fic pueviliter ludere , nibil moror quam pueviliter, modo utiliter. Et fi laudantur literatores atate provetti, qui pueritie cruffulis blandiuntur, elementa voline ut ditcere prima : mibi non arbitror vitie verti debere , quod fimili fludio juventutem illetto wel ad elegantiam Latini fermonis, vel ad pietatem. Adde quod bona prudentia pars eft noffe fultas vulgi cupiditates & absardas opiniones. Bas arbitror satius en boc libello descere, quam experiencia, Rultorum magi Rra. Multis amara funt Grammatices pracepta. Ariftotelis Etbica non eft apta pueris. Theologia Scoti minus, ne viris quidem admodum utilis ad parandam bonam mentem : & plurimum habet momenti, guftum optimarum rerum protinus infevific teneris apirais. Et hand fcio, an quicquam difcitur falicins; quam qued ludendo difcitur. Eft boc nimirum fanttiffimum fallendi genin, per imposturam dare beneficium. Laudantur enim medies, qui fic fallunt agrotos. Et tamen fi nibil bit aliud, quant nilgating fuiffem, videbantur laturi, nunt quomiam prater Lugua

lingue politiem inspers quadam qua mentem instruent al crim religionem, catumniantor, as provide quasi dogmata Christiana religionem, calimmiantur, as proinde quast dogmata Christiana
professionis bic serio pronuncientur, ita i fillulusa etiam ad virvum excutiunt. Id quam faciant inique, magis erit per spicuin, ubi declarare Colloquiorum aliquot non vulgarem utilitatem. Ot enim omittam tot serias sententias mediis jocis admixtas, tot fabulas, tot historias, tot rerum naturas dignas cognitus impag. 19. In Colloquio De visendo loca sacra cohibetur superstutosa immere luste- di immoditus quirundam affectus qui summam pietatem esse illusdi immoditus quirundam affectus qui summam pietatem esse ducunt vidisse di livrosolosmam. Er bus ver tanta terrarum ma-

ptis.

ducunt vidiffe Hierosolymam, & but per tanta terrarum ma- aid risque facia currunt senes Episcopi relicto grege, qui carar in. dus erat : buc viri principes relicta familia ac ditione : but chit mariti relictis domi liberis & uxore, quorum meribus ac pudicitia neceffarius erat cuftos: bue adolefcentes, ac famina, na Hier fine gravi discrimina morum & integritatis. Quidam estatuter marqui discrimina morum & integritatis. Quidam estatuter marqui estatuter marqui iterum atqs iterum recurrunt, nec alius facum per omnem natu vitam; & interum securrunt, neconstantia, studitia, temeri tati pratexitur religionia titulus; a casservo suorum, comita dostrinam Pauli santimonia, laudem ausert, ac sibi quoq; pretatu omnes numeros explevisse videtur. Paulus 1 Tim. 2. integride pronunciat. Si quis autem suorum & maxime domesticorum curam non babet, sicem abnegavit, & cu infedenticorum curam non babet, sicem abnegavit, & cu infedenticorum curam non babet, sicem abnegavit, ac si infedenticorum curam non babet, sicem abnegavit, ac si infedenticorum curam non babet, sicem abnegavit, ac si infedenticorum curam non ac si incedenticorum curam non ac si incedenticor liberos atque nepotes negligunt, idque pratemuveligionis, dan quem sese mancipant obsequise Ecclesie. Quid dicturus de maritu est H qui destitutis teneris liberis, uxore juvencula, idque in reste fanti nui, prosciscuntur Hierosotymam? Ex multis spicum exec-ume plum proferam, nec tam recens, ut meruenda fit invidia, me tam vetus, quin nepotes superfint quos damni magnitudo am Enit oblivifci rei gefte.

Vir quidam præpotens decreverat ante mortem inviter uffer Hierofolymam, pio quidem animo, sed parum sedici consilie. Rebus igitur ordinatis facultatum omnium, uxoris, red n quam gravidam reliquir, oppidorum & arctum curare tulatus est, hominem in es peregrinatione perliste, Archieptine Scopus pro parente geffit prædonem, occupavit poffeffiond omnes defuncti, denie; & arcem munisiorem, in quam are porter vida confugerat, vi expognavit, & ne superester ultor i hat vi trocissimi sacti; gravida confossa simul cum sectu perili de con Nonne pium erat tali viro dissuadere periculosam, & non sectiariam profectionem? Hujuo generis quam multa com periamur exempla, Cateris assimandum relinquo. Ne quida sim

Mirss

In

erpe

Hec a

velig

com an am an jumptious, quos ut fateamur non omnino perir, tamen nemo prudens non fatebitur, in usus longè meliores
vi xpendi potuisse. Quod autem ad religionem attinet, divus
literingmas laudat Hilavionem, quod cum esse Palassimus, coiterin Palassima viveret, tamen semel duntaxat viserit Hierosolyuxnam, ob loci vicinutatem, ne videretur contempere loca sarra,
tus si merito laudatus est Hilavion, quod abstinuit ab Hierosolytus atam vicinus, ne Deum angusto loco claudera ni devata. ad crim dicam de sumptibus, ques ut fateamur non emnine perielle nel tantum adserit ob loss propmanitatem, ne quos effenderet, ma sid disendum de bis qui ex Anglia & Scotia tantu impenis, per tot discrimma petunt Hierosolymam, prafertim domi this children chariffinis, quibus juxta doutrinam Apostoli debest epetuam curam. Clamat S Hieronymus, Non magnum eft. an sate Hieronymi probabile eft, evidentiora vestigia veterum nate Rieronymi probabile est, evidentiora vestigia veterum
mnumentorum exitisse, quam nune extant. De voris disputariemem aliis relinquo, tanium bot agit Collequium, ne quin toriemem aliis relinquo, tanium bot agit Collequium, ne quin toriemem aliis relinquo, tanium bot agit Collequium, ne quin torieme aliis relinquo, tanium bot agit Collequium, ne quin torieme liberos & familiam qux pendebit ex me & opera mea
pooridinna alebatur, & execra qux sequintis! De votiu izine susceptis nibil dicam, nisi quod si summus essen Pontifex,
mon admodum gravate velaxarem obstrictos. In suscipiendis,
numadmodum sateor sieri posse un montius; ex rerimstricumlantiis dare conssium, ne eas impensas, tempus & operam inumerent in alia, qua propius conducant ad veram pietatem.
Hae abitro esse paa considerata multorium vel levitate, Hat arbitror effe pia coq; confiderata multorum vel levitate, velignorantia, vel superfittione, vifum eft super ea re monere

wventutem, negs video quos offendere debeat hat damonitio, in his forte quosam istos quibus charlor est quastus quam piet an his Nec illic damno Pontificias Indulgentias, aut diplomata, Indulgentias sed nugacissimum nugatorems qui ne cogitans quidem de corrigenda vita, totam spem collocarit in condonatropious bumadu. His si quis mibi consideret, quanta jactura pietatu nata si intermortales partim ex corum vitio, qui prostituint Pontisimer mortales partim ex corum vitio, qui profitiuint Pontificial indulgentials, partim corum vulpă qui illus fecus guam portes accipiunt, fatebitur opera pretium, juvientutem super par re commonitam esse. Verum bos modo parum consultum est comissionaritis. Audi Obone, si viri boni sunt, gaudebunt sse monitas simplices, sin potior est illu quastus quam pietas, paleant.

In Colloquio De captandis lacerdoriis taxo cos qui Romam pag: 19:

cursitant venanturque Sacerdotia , crebro gravi jactura tue morum tum pecunia, coque deduco fermonem ut Sacerdos pr Gra concubina lectione bonorum autorum femet oblettet.

inà

vule

Aici

Et q

patu

Is

pue ll

tes il

BOR C

bus

iftes

(ent

me n

à me

In

mut a

rit a

di A

voler

bus,

Arif

addi

Cania

vita

man

ed m

#5,

I

b

Iz

Iz

In Miliris confessione, taxo facinara militum, & impian militum confessionem, un adolescentes ab ejusmodi moribus a borreams.

In Monitis Padagogicis, deceo puerum verecundiam, Pag. 26. mores atati decoros.

mes atali decoros. In Pierare Puerili, nome più praceptu imbuo puerilem ambini In pa Pag. 33. mum ad fludium pietatu? Nam quod quidam arrodebant all pa Confessio. confestione, merafuit calumnia, cui jampridem refondi. De ceo confe fionem effe [ufcipiendam, perinde quafi nobis effet in Riguta à Chrifto, Caterum an id fit factum, nec refellere eft nimus, ne affeverare, qued nec mibi fatis persuasum est, necultud liu probare possim. Quod autem admoneo de genere vita sa muin

deligendo, deque feligendo Sacerdote cui committas arcana tua a Venantur judicabam adolescentibus effe necessarium , nes video cur debeat panitere. At fic erunt pauciores Monachi & Sacerde fuz inftitute tes. Fortafis erunt, fed meliares. Idem probabit quifquis ve velical cal. Monachus eft. Porro qui venantur (a) profelytos vel ob pre lida perfua- dam vel ob superfittionem, dignifimi funt qui omnibus omn um feripeit tradusantur, quò refipifeant. In Convivte prophano, non damno conflitutiones Eccles 14 44

mosiliectat sanguam ef. de jejumis , ac delectum ciborum , fed indico superfitimentales ca projecta quorundam, qui bu plus tribuunt quam oportet , negligente in retia percorum, que magis faciunt ad pietatem; damnoque corum que delitatem, qui bac exigunt ab bis à quibus Ecclefia mens m exigit. Item corum prapofteram fanctimoniam, qui ex buju modi rebus condemnant proximum. Hieft quis reputet qual vera pietatis lies bine nata fit inter mortales, fatebitis vi aliam admonitionemeffe magis neceffariam : fed hac de reco piofins alias refpandebimus.

In Convivio Religioso, quum omnes faciam alienos à fari omnes conjugates, fatis doceo quale deleat effe convivium es nium Christianorum. Ad quam farmam & facerdotes quide

> fint ab ea perfectione, qua conveniebat illes Laicis antecellert, In A potheoli deceo quantum honoris debeatur egregus u ris, qui suis vigilits benemeriti sunt de findus liberalibus.

& Monachi conferant fua convivia, intelligent quantum

Sunt mepti, quibus collequium Proci & Puella vidente lascioum, quum nibil fingi posit castius ; fires bonesta elt trimonium, & procum agere honeftum eft. Atque utinam of proci tales effent qualem bic fingo, nec aliis colloquis cam

matrim

Profelytos, fione fimplicium animos illedat

Pag. 31.

Pag. 76.

ducentes.

Pag. 65.

Pag. 106 ..

marimoma. Quid facias ifis ingenis tetricis, & ab omnibus of parties ationis, quibus impudicum videtur quicquid amicum oft ac festivum? Hee pu lla negat proco discessivo osculum, pia un totam virginitatem illi servet illibatam. Quid autem nunc un vingo non dant puella procis? Deinde non videnti quam multa philosophica fint impersa socis, de non pracipitando consugio, de delettu nom folum corpo um, fed multo magis animorum, de firmitate conjugii, de non cantrabendo matrimonio fine confen-Su parentum, de cafte colendo matrimonio, de fantie educandu liberie poferemo puella comprecatur Christum, ut illins au-Et qui banc lectionem ob lasciviam putant esse noziam pueris, patuntur illia pralegi Plantum & sacciam Poggii. Praclara i sa judicia!

In Virgine Milogamo, detefter cos, qui adoleftentes aut pag. 119 mellas invitis parentibus pelliciunt in Monasterium, abutenente tu illerum vel simplicitate, vel superfittione, persuadentes eis non elle frem falutis extra Monafteria. Nifi talibus pifcatoribus plenus eft mundus, nif innumera fælicissima ingenia per iles infalicissime sepeliuntur ac defodiuntur viva, que faif-(mt electa vafa Domini, fi judicio fumpfiffent inftitutum natu- a Recte ille a Rece illes of ipfius mali magnitudinem, ut mulus non fassiurus sit, quodam mon sine causa bec monuisse: quanquam civiliter id quidem in alterius me factum est, ne malit davetur ansa delinquends.

In proximo Colloquio, Non induco Virginem con situatum manus minimum con situatum sit, and situatum minimum situatum sit

mutarit inflitutum, fed que ante perattam professionem redie- Pag. 126.

rit ad parentes quos babebat optimos.

In Mempigamo, quam multa funt philosophica, de celan- Pag. 128. 2 40 du Maritorum vitiis, de non interrumpenda conjugum benevolentia, de sarciendis offensis, de corrigendis maritorum moribus, de obsequis erga maritos ? Quid alind docet Plut archus, Arifoteles, & Xenophon, nift quod bic persone vitam quandam addunt orationi ?

In Colloquio Militis & Carthufiani, fimul depingo & in- Pag. 138. faniam juvenum qui procurrant ad bellum, & pii Carthufiani vitam, que fine ftudiorum amorenon poteft non effe trifis, & mamona.

In Pseudocheo, depingo quorundam ingenia, qui nati funt Pag. 143. ad mentiendum, quo quidem hominum genere nibil execrabilius, utinam ellet varius.

In Colloquio Adolescentis & scorti, nonne & lupinaria Bog. 157. G g3

1.

8,

f

di

U

Si

bi

.

ta

bu

41

ac

M

de

fa

#

ni

81

ec

m

200

t4

af

pi

of

bi

m

74

4

ft

ne

bi

ol

32

je

facio casta? Quid autem dici potuit essicacius vel ad inserendam adolescentum animis pudicitia curam, vel ad revocanda ab instituto non minus arumnoso quam turpi, puellas ad quafium expositas? Unica vox commovit quosdam quad impudica puella biandiens adolescenti vocat illum suam menculam, quum boc apud nos vulganssimum sit etiam bonessis matronii. Hoc qui ferre non potest, pro mea mencula scribat, mea voluptas, aut si quid alund mavuil.

Pag. 163.
In Convivio Poetico doceo cujulmodi debeat esse convivio um inter studiosos, parcum, sed sestimo es bilare, conditua literatis sabulis, sine vixis, sine obtrectatione, sine turpili quio.

In Inquistione de Fide, doceo summam Catholica professionis, idque aliquando vividiùs actiquidiùs qu'um docent Thelogi quidam magni nominis, inter ques pono & Gersonens quem interim hono is caus a nomino; I deo porro singo persona Lutherani, que facilis vedeant in concordiam, inter quos de pratiquis articulis Oribodoxa professionis convenit. Etians reliquam inqui sissonis partem non addidi, propter hac exulcue tissima tempora.

In Senisi Colloquio, quam multa velut in speculo exhibutur, qua vel sugirnda sunt in vita, vel vitam reddunt traquillam. Hac prastat adolescentes ex sestivis colloquiis qua experimentu discree. Socrates etiam philosophiam è calo deduxit m terras, ego philosophiam etiam in usus, confabulations, & compotationes deduxi. O portet enim & ludicra Christianrum sapere philosophiam.

In Prochoplusiis, quam multa sunt, ad qua pastores subeani, rudes & indotti, nibilque minus quam pastores, possisuam vitameorrigere? Praetereda, ad tollendam stutam suriam sestrium; russua a coercendam illorum insaniam, ai monachorum cultum execrantur, quasi per se mala sit vessi Et obiter describitur sorma quales debeant esse monach, qu per vicos obambulant. Neque estim a dinodum multi tales sai

In Brudita Puella, fimul & Paula, Eustochii, Mareila vetus iscemplum renovo, qua cum integritate morum conjunt erunt studium literarum, & monachos abbatésque sacrona studiosorum osores, luxui, otio, venationibus, aleaque deditospo elle conjugate exemplo, extimulo ad aliud studiorum genuispsis magis congruens.

In Spectro, detego techmas impostorum, qui credutu simp cium animu solont illudere fingentes opparitiones Damonu

p.ig. 303.

quales his diferibo.

Pag. 173.

Pag. 181.

pag. 192.

Pag. 110.

d animarum, vocéfg, divinas Quantam verò peftem be prafligie invexerunt pietati Christiane? Queniam autem rudie at fimplex etas bujusmedi fraudibm potissimum eft obnoxia, vifum eft exemplo non iamono depingere modum impostura. Sit impositum suit (a) Calestino pontifici Romano. Sic Berne de- a De hoc vilusus juvenis à (b) monachis. Sic commentities oraculis & dePlatinam.

bodie plurimi deluduntur. Nec minima pars humanarum calamitatum eft Alcumiftica, toribus qui que dollis etsam & cerdatu viris imponit, ades morbus bic ad- fratres quinlubefcit, & quem corripuerit. Muic affinis eft magia, eadem no- que vulnemine, fed cognomine blandiens naturalis. Similes imposturas rum stigmatis taxo in Hippoplano, & Prochologia, russus in Convivio fa- frustrati co. bulolo. Ex bis fl nibil aliud discerent pueri quam latine le- nabantur. qui quanto plus lautis mea meretur induftria, qui per lufum ne voluptatem id facio, quam illorum, qui mifere juventuts Mammetrectos, Brachylogos, Catholicontas, & fignificandi modos obtrudebant?

In Puerpera, prater naturalium rerum cognitionem quam Pag. 239. multa simt moralia, de cura matrum erga liberos, primum in-

fantes, mox grandiores.

nda

que

lam,

onk,

olup

vivi-

itum

pile

feff-

em ; man is de

am

cera

bes

ten de mes ano ulti-

ell

ALL MA

In Peregrinatione Religionis ergô, taxo iftos qui per tu- Pag. 253. multu ejecerunt omnes imagines e templis, varfus eos qui infamunt in peregrinationes que suscipiuntur pretextu religionis, unde jam & fodalitates invente. Qui Hierofolyme fuerunt, equites aurati vocantur, feg; fratres vocant, & in die palmarium ferio rem agunt ridiculam, fune trabentes afinum, ipfe non multum differentes ab afino ligneo quam trahunt. Id imitati funt qui Compostellam adierunt. Dentur bec fane, dentur affectibus bominum, at non ferendum quod bine fibi vendicant pietatem. Notantur & ii qui reliquias incertas pro certis oftendunt qui his plus tribuunt, quam oportet, qui questum ex bu fordide faciunt.

In Ichthyophagia, tracto quastionem de constitutionibus bu- Pag, 275 manu, quas quidam prorsus resiciunt, multum oberrantes à recta ratione; quidam propemodum ante ponunt Divinis legibus, rurfus alis abutuntur & Divinis & humanis conflitutionibus ad queflum ac tyraunidem. Conor itaq; partem utram q3 ad moderationem temperare, inquirens unde nate fint, & quibus gradibus buc usq; progresse constitutiones humane, quos & quatenus obligent: ad quid conducunt, quantum diftent à divinis, obiter indicans prapostera mortalium judicia quibus jam olim mundus plenus eft, & unde totus bic orbis tumultus natus eft. Hec ideo quog, tractavi copiofins, quod dottis suppeditare occasione

b Pradica-

accurations hisce de rebus seribendi. Nam qui adbuc prodierusi non satis saciunt curiosis. Traducere scortationem, temuleutiam, adulterium, non proinde ad rem pertinebat, quando quidem bas mala nullum salunt: sed ex his est periodium vera pietatu, qua vel non sentinuitur, vel sastimonia sallaci spece blandium-tur. Quòd se quis calumietur, persona socialis assintitur. Persona socialis assintituri de quis calumietur, persona socialis assintituri de putantur, et hujus modi persona opur erat samiliarins, crassius disputantur, et hujus modi persona opur erat samiliarins, crassius disputantur, et hujus modi persona opur erat samiliarins, crassius disputantur, et hujus modi persona opur erat samiliarins, crassius disputantur, et hujus modi persona opur erat samiliarins.

Pag. 313.

In Funere, quaniam mors arguere felet Christianam fiduciam, in duobus idiotis depinxi diversum mortis genus, veluti magine viva ponens ob oculos dissimilem excessum corum qui fidunt rebus commentities, & qui fem falutis fixerunt in mifericordia Domini:obiter taxans divitum fultiffmam ambitione. qui luxum ac Superbiam Suam & ultra mortem proferunt quam mors fattem debeat auferres fimul corum perfiringens vitium qui fui compendii gratia ftultitia locupletum abutuntur, quam ipfi potifimum debebant corrigere. Quis enim audebit libere mewere potentes ac divites, fi monachi qui fe profitentur munde mortuos, palpantur illorum vitis ? fi pulli tales funt, quales descripfe, tamen oftensum eft exemplumquod oportet vitari ; fin vulgo referentur longe bis que proposumus execrabiliora, qui funt equi meam agnofcant civilitatem, fuumq; vitium corrigant, & fi vitio vacant ipfi, alios peccantes vel emendent vel soerceant. Nullum ordinem perfirinximus, nifi forte totum Chriflianismum infamat qui quicquam monendi gratia dixerit in corruptos Christianorum mores. Ques tantopere movit bones ordinis, cos in primis compeftere debeant qui palam fattis fuit dehoneftant ordinem. Nunc quum illes ut germanos sodales agnofcant, foveant as theantur, qua fronte caufantur à bene monente ladi existimationem ordinis ? Quanquam qua ratio dictat, fic babendam bujus aut illius humane fedalitatis vatienem, ut publicam Christianorum utilitatem negligas ?

Pag. 233. In Differentia Verborum, ac rerum, taxo prapoftera que-

yundam judicia.

pag. 335. In Convivio Varlo, cammonfiro vem civilitati congruam.

128. 340. In Charonte, deteftor bellum inter Christianos.

In Synodo Grammaticorum, rideo sudium cujus dam Carthusiani, suo judicio dottissimi, qui cum in Gracas literas folcat solidissime debacehari, nunc libro suo indiderit eracum tisulum, sed ridicule, anticomarticas dicens, quos appellare poterat antimarianos vel antidicomarianos.

In Cyclope, taxo quosdam qui Evangelium sempar babent, in ore, quam in vita nibil st Evangelicum.

In Conjugio impari pono ob oculos valgi fluttiam, qui in Pag. 369. Sonjalibus Supportant dois modum, nec ad rationem vocant Bonfi fcabiem, lepra deteriorem. Atg; id hodie fit tam paffim ut nemo miretur, quum nibil fit in liberos crudelines.

In Emencica nobilitare depingo genus hominum qui fib um- Pag. 389,

bra nobilitatis existimant fibi mibil non ticire, qua pracipua ıgi

×,

M-

VI-153

tiuri

14

e-

ž,

ui

. do

es

rel

ig

es'

ik

u

٧-

e.

tt,

pellis eft Germania. In Senatulo, traducturus eram vitia quadam mulierum, fed a Qui dum civiliter, nequis expectet tale quippiam, quale habet (a) Juve- apertius couliter, neguis expectes out quispram, quate mais Verum boc agents oborus est quidam tweed & drive . Catur cogilupus, ut aiunt, in fabula. Reliqua f re comp arata funt ad vo- tur fibinde luptatem, led non illiberalem, non boc eft debone flare ordines, turpiora ob fed erudue. Quapropter omnibus ordinibus, & privatim & oculos popublice rectines confultum fuerit, fi deposita quidvis calumni- nere. andi rabie, candidas animis amplectamur omnes, quiequid pio Rudio in publicam utilitatem aufertur. Aliis alie funt dotes, & alios alia capiunt, mille que modis homines trabuntur ad pietatem. Laudatum eft Juvenci ftudium, qui facram Evan- juvencus, gelierum bifteriam carmine prodidit. Nec fua laude fraudatus. eft Arator , qui idem fecit in Atta Apostolorum. Adver Arafor. fus Hereticos tubam intendit bilarius. Argutatur Augufinus. Hieronymus dialogis pugnat. Prudentim vario metri genere dimicat. Thomas & Scotus dialectices ac philosophia prafidits pugnant. Simile ftudium omnium, fed diffimilis fingulorum ratio. Non reprebenditur diversitas, que scopum eundem petit. Pralegitur pueris Petrus Hifpanus, quo dociliores veniant ad Ariftotelem. Multum enim promovit, qui guftum dedit. Atqui bic libellus, fi tenere pubi pralegatur. traditillos ad multas disciplinas magis habiles, ad Poeticen. ad Rhetoricen , ad Physicen, ad Ethicen, demum ad ea que funt pietatis Christiane. Stuli personam suscepi, factus ipfe mearum rerum (a) Encomiaftes; fed buc me compulit, partim a Laudator. quorundam improbitas nibil non calumniantium, parlim Chri- vulgi est Stiane juventutis utilitas, in quam oportet omnes omnibus fu- proverbium. dis incumbere.

Hat ita quum habeant, omnibufque qui literas didicerunt perficua fint, eft tamen quoddam hominum genus mire (b) b Boraceum bliteon, deputatos appellant Galli, opinor quod male putati nibil fapics, fint, aut certe plus fatis purati, qui fic pronunciant de meis inconditum. colloquiis, pous effe fugiendum, prefertim monachis, quos illi religiofos appellant, & adelefcentibus, cò qued jejunia & abfimentia Ecclefia parvi penderentur, beata Maria Virginis & Sanctorum pro ludibrio baberentur suffragia, virginitas.

le conjugio conferatur, nullius effe aut parvi momenti, religionis etiam diffuaderetur omnibus ingreffus quédazin co ardue difficilesq; Theologie queltiones grammaticulis proponantur contra katula per magiftros in artibus jurata. Agnofcis mi le-Etor Atticam eloquentiam. Ut ad postremum primo loco respondeam quid artium magiftri proponant grammaticulis, nescio, que tractantur in colloquis de symbolo, de miffa, de jejunito, de votis. de confessione, nibil babent Theologica difficultatis, sed eins generis funt, ut non oporteat ea quenquam nefeire. Et fi pueris praleguntur Epistola Pauli, quid periculi est si guftus quidam illis prabeatur Theologica disputationis ? Ad bac quum non ignorent pueres sephifices candidatis perplexas de personis Divinis ftatim queftiones summe difficultatis proponi, ne dicam otiole subtilitatis, cur puevos boc discere, quod ad communem vit am pertinet nolunt? Fam fi putant nibil referre, quid sub qua perfona dicatur, intelligunt opinor, quam multa comperiantur m Evangelieis & Apoftolicis lucris, que secundum bauc legem manifestam habent blashbemiam. Multis locis approbo jejunium, nufquam damno. Qui fecue affeverat, eum declarabo Impudenti fime mentiri. Sed in Pietate puerili, inquiunt, leguntur bec verba, Cum jejunio mibi nihil eft negotii. Finge bee verba dici sub persona militis, aut temulenti, num protinus Erasmus dammat jejunia? Non opinor. Nunc dicantur ab adolefente nondum adulta, quam atatem lex non obstringit ad jejunandum. Et tamen is adolescens praparat se ad justa jejunia. Sic enim subjicit, Sed tamen fi sensero opus prandeo comoga parcius, que me prabeam alacriorem ftudiis pietatis per diem feftum.

Abstinentias verò quam damnem, declarant het verba que funt in Convivio prophano, In plerifque non res, fed animus discernit nos à Judzis. Illi manum abfinebant à certis cibis velut ab immundis, & animum inquinaturis. Nos quum intelligamus omnia munda effe mundis, tamen carni lascivienti velut equo forocienti pabulum fubducimus, quo magis fit audiens dico fpiritui Nonnunquam immoderatu fuavium rerum ulum abstinentiz molestia castigamus. Paulo post reddit rationem, quare Beclefia interdixerit esum quorundamciborum, Omnibus inquit, conducet. Nam tenuibus, cochleis aut ranis licebit vesci, aut cepas, porrumve arrodere, mediocres detrahent nonnibil quotdianis obsoniis:quod fi quid divites delicientur bac occasione, fuz gulz imputent, non inculent Ecclefiz conftitutionem. Mox loquor bis fimilia. Rurfus aliquanto post, scho medicis magnopere dampatum

damnatum effe piscium esum, sed secus visum est majoribua nostris, quibus obtemperare religiosum est. Inibi protinus doceo hic vitandum etiam offendiculum infirmiorem.

Aquè falfum est, in Colloquiis irriders suffragia beata Pirginis & aliorum Santsorum, sed illos irrideo, que petunt à Santiu, qua non ouderent à bono viro petere, aut boc entimo petunt à certs divis quass hoc aut illud, hic aut ille citiès velits
aut posse present qu'am alius, aut qu'am ipse corissus. Imo in
Puerili pietate sic loquitur puer, Salutem dixi nonnullis.
Quibus? Christo ac divis aliquot. Et al quant è pôst, Rursus
tribus ve, bis soluto seluto, ac divos divalque omnes, sed nominatim Virginem matrem, tum eos, quos habeo mis peculiares. Et insta commemorat nominatim, quos divos salutet
quotidie.

Mirum verd fi procus amans laudat nuptias, dicitas callum conjugium non multum abesse à laude Virginitatis, quum Augustinus Patriarcharum polygamiam anteponat nostro cœlitatui.

Quod objiciunt de ingreffu Religionis, quam fit manifefte vanitatis, declarant mea verba, in Virgine Milogamo, fic enim lequitur Virgo, Damnas igitur hoc totum vitz inftitutum ? Respondet juvenis, Nequaquams verum quemadmodum nemini fuadore velim , ur qua fe in boc vira genus conjecerit, lucterur emergere, ita non dubitem borrari puellas omnes, præfertim indolis generofa, ne le temere co pracipitent, unde pott fele non pollunt explicare. Het eft illius colloquii conclusto, atcunque certatum est argumentis. Obsecto, an boc est omnibus dissuadere ingressum religionis? Non dammatur ingressus, sed praceps temeritas dammatur. Hac igitur malitiofe deterquent ad calumniam. At non perpendunt quam multa ilic difcunt grammaticuli, que pugnant cum decretis Lutheranorum. In Puerili pierare traditur ratio bene d utiliter audiendi miffam. Docetur vatio bene & efficaciter conficendi. Admonetur puer ut antequam fumat Eucharifiam, confessione purget animam. Ibidem docentur grammatisuli, que recepta funt usu populi Christiani, quum tamen in facris literis non habeantur, bactenus effe fervanda, ne cui fimus offendiculo. In Prophano Convivio docentur magis obtemperandum Pontificum constitutionibus quam medicorum conflis : tantum admonentur, in neeffitate ceffare vigorem conflitutionis humane, & mentem legiflatoris. Ibidem probat quispiam benignitatem in mongchorum collegia, mode detur in usum non ad luxum, & potissimum detur religionis di-Sciplinam observantibus,

De

De constitutionibus bumanis bac pronunciantur in tolloquie Ty Ouopayia. Puznent qui volent, ego censeo leges majorum reverenter fofcipiendas, & oblervandas religiose, velui à Deo profectas : nec effe tutum, nec effe pium, de poreftace publica finiftram concipere, aut ferere fufpicionem. Br fiquia eft tyrannidis, quod tamen non cogar ad impietacem, farius eft ferre, quam feditiose reluctivit. Hujufmods permulis grammaticuli discunt ex meis colloquis, quibus fe obmigmurant ifti Sed indecorum eft Theologum jocari: faltem boc mibi concedant apud pueros, qued ipfi permittunt fibi vivi apud viros in velperis ut vocant; rem insulfam insul-To vocabula.

Infulfas calumnias quas in Hifpaniis objecere quidam, eftendi mera elle fomnia hominum, nec fobrierum, nec Latine frientiam. Nec minus indoctum eft, quod quidam pronunciawit haretice diaum, qued in Symbolo pater dicitur fimpliciter autor omnium. Verum is deceptus infeitia Latini fermonis exifimat autorem nibil alind quam creatorem, aut fabricatorem fignificare. Atqui fi confulat cos qui callent elegantiam Romani fermonis, fi evolvat' Hilarium aliofas vetuftos autores, comperiet autoritatem accipi pro to qued Scholaftici vocant rationem perfectissimam principii, eog; patri peculiariter tribuunt, & autoris nomine fape defignant patrem, quum perfonas inter fe conferunt. An pater recte dieatur caula filis nibil m'A refert, quum nunquam co verbo fim abufus, nifi quad illud eft verissimum, nos de Deo non posse loqui nifi verbis impropries, nec magis proprium verbum eft fons aut principium, aut origo, quam caula.

Jam hine mibi perpende Lector quales fint interdum, qui fuit sententiis homines pertrabunt ad incendium. Nibil tuypius quam reprehendere, qued non intelligas. At ifta quidvie calumniandi febris, quid aliud gignit quam amarulentiam, as diffidia ? Quin potius aliena candide interpretemur, nes Ratim noftra pro oraculis baberi velimus, nec corum judicia pro oraculis ducamus, qui quod legunt, non intelligunt. Ubi in consilio eft odium, ibi cecum est judicium. Pacificator univerforum Spiritus qui fuis organis variis utitur modis faciat nos omnes concordes & un animes, id fand doctima, fantifque woribus, quò conting at pariter ad caleftis Hierofolyme , que nescit ulla disfidia, consortium pervenive. Amen. Anne

M. D.XXVI. 22. cal Junias, Bafiles;

DES-

DES ERASMIROTE-RODAMI VITA.

& Enderius Eralmus Rorerodamus, ornamentum noftræ ataris, & de honeftis difciplinis optime meritus, vixit ad feptua- Vixit 78 gefimit annú: De anno quo natus eft, apud Batavos non conftar. Apud Daventriam primum posuit in literis tyrocinium : etriufq; linguz rudimentis imbibitis, fub

Alexandro Hegio Weffphalo, qui cum Rudolpho Agricola recens ex Italia reverlo, amicitiam contraverat, & ab codem Grace docebatur : nam hujus lingua peritiam, ille primus in Germaniam importavit. Terentis comadias puer non fecus tenebat ac digitos fuos, memoria nama; fuit tepaciffima, ingenio perspicaciffimo. Exceptis rudimentis. plane dici poteft in literis autodidax [G. Nam qued in Itallam jam patu grandior profectus eft, poft Regii apud Anglos medici filios, Archiepiscopi quoq; fanti Andrez in Scotia, qui tum Senis degebar, aliquandiu Profesor, nobiliffima regionis vilenda caufa fecit; non ut Profefferibus operamilie daret, Neque enim Bononiz quenquam publice prælegentium audivit, fed Pauli Bombahi, qui fub Leone peftea Remz periit, amicitia contentus, domi ftudiis suis invigilabat ; Adagtorum opus tum colligens quod paulo post Alde Manurio dedit excudendum ; que res fecit ut Venetias adiret, ubi Marco Musuro arg; Scipione Carteromacho viris doctiffimis familiarirer ulus eft, quos ambos non femel consuluit, fi quis nodus incidisfer: horum candorem ac eruditionem apud amicos commendare folicus. Docuit Lovanii, Cantabrigiz in Arglia, Lutetiz etiam privatim, ubi Theologiz dedit juvenis operam. Pileum deinde doctoratem, quum in Italiam iret, in Doctorates Taurenfi Academii accepit. Parronos ac Mecentates habu- gradum etit, Henricum à Bergis, Episcopum Cameracentem, Gu li- pit. elmum Montjoium,atq; omnium liberaliffimum Guilielmu Guaramum, Archiepiscopum Cantuariensem Angliz primatem; Amicos in Britannis, Joannem Colegu, Grocinum, Latume-

Litumerum, Linierum, Thomam Morum. Antuerpiz Petrum Ægidium, Contadum Gochlenium Lovanil. Corpulculo fuit fatis compacto, fed good effet tenerrimz complexionis, minimarum eciam rerum muratione, puta vini, cibl, colive, facile offenderetur. In literis ver fabatur indefatigabili Audlo, teftantur hoc'tot ab illo conscripti libris quorum Cacalogus exta: Bablea, Vixit apud Joannem Frobenium aliquandia : deinde in alteris ejuldem zdibus feorfim habitavit. Friburgi feptennio toto vixit, non folum optimo cuiq; ejus Academiz charus, verum esiam Magi-Aratibus civibulque haud vulgariter amatus, arque reverendiffime cultus. Friburgo reversus cum articulari morbo aliquandiu confifetarus, tandem viribus paula im deficientibus, cum ferme menlem integrum dylenteria labora flet, apud Hieronymum Frobenium Toannis filium, quinto Idus Tulias, fub mediam noctem vira functus eft, Anno Domini M. D. XXXVI Quum aurem virz finis inftarer, clara Christianz patientiz, & animi religiosi documenta edidits quibus in Chriftum fe fpem omnem figere reftabatur affidue clamans, O felu mifericordia, Domine libera me, Domine fac finem , Domine milerere : Et Germanica lingua Lieber Cott, hoc eft, Chare Dens, Teftamentum condidit; in que clariffimum virum Bonitacium Amerbachiam Jureconsultum nominatum hæredem fidei-commiffo, de bonis fuis in pauperes, zrate valeradinéve infirmos, in puellas nupturas ut harum pudicitiz fuccurratur, in bonz fpei ftudiofos adolescemes, ac in quolvis hujulmodi dignos auxilio; diftribuendis collocandifq; honoravit : adjun dis eidem duobus executoribus, Hieronymo Frobenio, & Nicolao Epi-

FINIS.

Sand and Ave altergood Care recording A Terrest and Arten Areas of Contract Contract of the Co

Vie frederin V. et de zelften inte in en Medico I.

Referen Cente freging virte de frederink fakeling
en de set de frederinke frederinke fakeling
en de set de frederinke freder

DESI. ERASMIROTERODAMI DE RATIONE STUDII, AD CHRISTIANUM LUBES-

CENSEM EPISTOLA
PARZNETICA.

Om te incredibili quodam ardore Literarum flagrare minime dubitarem, Christiane non vulgaris amice, borratore nibil opus esse putavi, sed ejus, quam ingressus esses via duce modò, ac tanquam indice. Id quod mes officis esse judicavi, videlicet ut tibi bomini non modò

multis modis copulatissimo, verum etiam jucundissimo, vesticia auibus iple à puero effem ingreffus, commonfrarem. Que fi tu pari cura accipies, qua ego dicturne fum, futurum confido, ut neg; me monuife, neg; te paruife panituerit. Prima igitur eura fit, ut praceptorem tibi deligas quam eruditiffimum. Neas enim fieri poteft, ut is recle quenquam erudiat, qui fit ipfe ineruditus : quem fimulata; nactus fueris, fac omnibus modis efficias ut ille patris inte, tu fili viciffim in illum induas offectum. Ad quod quidem cum ipfa bonefti ratio nos debet adbortari, quod non mimis debeamus iis à quibus vecte vivendi rationem, quam à quibus vivendi initia sumpsimus, tumifta mutua benevolentia tantum ad discendum babet momenti, ut fruftra fis literarum praceptorem babiturus, nife babueris & amicum. Deinde ut te illi & attentum & affiduum prabeas. Contentione enim immodica nonnunquam obruuntur ingenia discentium. Affiduitas verd & mediocritate sua perdurat, & quotidianis incrementis majorem opinione accruum accumulat. Satietale cum omnibus in rebus tum in literis nibil perniciofins. Laxanda eft igitur aliquoties illa literarum contentio. intermiseendi lufus, fed liberales, fed literis digni, & ab his non nimis abhorventes. Imo media ipfis fludits perpetua quedam voluptas eft intermiscenda, ut ludum potius discendi quam laborem existimemus. Nibil enim perdin fieri poteff, quod non agentem aliqua voluptate remoretur. Optima quaque flatim at primum difte. Extrema eft dementia difcere dedifcenda

dedifcenda. Quod in curando flomacho folent parcipere mewieis idem tibi in ingenius fervandum puta. Cave aut nocios aut immedico cibo ingenium obruas, utroqs enim juxta offendivir . Ebrardum Catholicon, Brachylogum caterofque ta genus quos percenfere neque poffum, neque opera pretium eft its relinquito ques barbartem immenfo labore discere juvat. Initio non quam multa, fed quam bona percipias. refert. Sed jam rationem accipe qua poffis non foiem ecties, fed etiam facilitàs di-Scere, boc enim m hamine artifice praftare folet artis vatio, ut tantundem operis, gunm rectinis expeditinfque tum levius etiam efficiat. Diemtanquam oper as partito, id quod & à Plinie Secundo, & à Pio Pontifice Maximo, virus omnium memoria praftantiffimis factitatum legimus. Principio quod caput eft. praceptorem interpretantem, non attentus modo fed avidus aufcultato. Mon contentus impigre fequi differentem, aliquoties pravolare contende. O muia illius diota memeria, pracipua etiam literis mandabis , fidelissimis vocum custodibue Quibus rufus ita tonfidas cave, ne dives ille vidiculus apud Senecam : qui fic animim, induxerat, ut fe tenere crederet. quicquid fervorum quifquam meminiffet. Nols committere ut vadices bebeas eruditos, ipfemeruditus. Audita de effluant; ant apud te, aut cum alius retracta. Nec bu contentus aliquam temporis partem tacite cogitationi tribuere memento: quam mam divus Aurelius, tum ingenio, tum memorie imprimis conducere feripfit. Conflittatio guoque & tanquam palaftra ingeniorum, nervos animi pracipue tum oftendit, tum excitat, zum adauget Nec feifettari, fi quid dubitas , net caftigari fi quid errabis fit pudor. Nocturnes lucubrationes, arque intempelliva fludia fugito : nam & ingenium extinguint, & valesudmem vehementer offendunt. Aurora Mulis amica eft, apca Audis. Pranfus aut lude aut deambula, aut bilarius confabulare Quid quod inter ifta quoque fludin locus effe potef. Cibi non quantum libidini, fed quantum valetudini fatis fit. fumite. Sub canam faulifer inambula : conntus idem facito : Sub sommum exquisits quippiam ac dignum memoria legito : de co cogitantem fapor opprimat : ad expercettus à te info reposcas Rlinianum illud semper animo infideat tuo: Omne perire tempus qued ftudio non imperciss, Cogita jumenta mibil effe fugatius; que ubi evolarit femal redit nunquam. Sed jam bortator effe incipio , indicem policitus: fuaviffime Christiane, banc formam, aut fi quam poteris meliarem, fequere, ac bene wales INDEX

1)

Abl

Abo

Abl

Abi

Abs

Abf Ange

Acc

Acc

Ace

Ach

Acc

Adi Ade

Adu

Æ m

Efe

Æft Fta

Affe

Affe

Affe

Affin

Ajaj Agri

Alcii

INDEX INSIGNIUM RERUMET VOCUM TOTIUS OPERIS MEMO-RABILIORUM LOCUPLETISSIMUS.

the first colour and against a consideration as a con-		10.0	21			1
A BATT (. PAR.4	40	Homerum.	. 83	Anima	hominis ul	i amat
A Abb s afin s ine	do-	Alcumittarum fra	udes.119	eft no	n ubi anim	At. 112
	05	Deliria fpes v	ana.221	Anima	alg.	248
- Non vult monac		Alex jactus fælix	dimno-	Animal	um inimie	itia.
Good Proditor il	1.1	fine	264	**********		425
- Nu'lum habet libr		Alex Complete	180	Animi v	ie	
in cubiculo, il		Alienz preces, &		Animi	Diames a	445,
In capicato,	ua.			Animi	actiones c	o poris
Abbatis & Eruditz col			200	anca	ionibus im	
quium.	99	Allium ferpentes	agat 127	rur.		246
Abdomini impende e.	393	Lilis amicu	m. 435	Antmu	nale habit	are.247
Abladátionispericula.	53	Alopecia, defluvit	m capil-	Anier at	umal vigila	anti.62
Ablutio manuum ante	CI-	lorum. Amandus animus	112	Anteres	Rom. elin	Capi-
bum. 52	,83	Amandus animus	conjugis	toliur	n defend.	ib.
Abiblutionis perveriz f	or-	mas is quam co	pus. 116	Anterin	m jecur.	ib.
mula.	23	Amaracus fuibus	ver enum	Anticon	naria quid.	341
	358		The Children of		sarerum.	434
		Amic tia rerum				440
Accipiter columbis in	te-	armie cia icium	424 425	Antenii	Lovanienfi	
		Amicos concilia			COVARICHE	237
A STATE OF THE PARTY OF THE PAR			not me	Annani	a Abbas	
		thodus.	390	Victori	us Abbas.	201
Aceti colleg. Parif.mul	tos	Amicus auticus.	C. 13	Amadric.		398
	97	Amnum afpectus	Ind oc-	Apicius	** : **	54
Achelous.	86	eafu Solis jucur	dia. 71	Arones	avicula.	463
Acculandi formula.	70	Amor cacus at no	ulat,115	Apodix	5.	256
Achillen argumenta.	113	Ift quiex judicio	nafcit,ib	Apophe	reta que.	0102
Admonitio qualis. Adelefcétia favorabil.	404	Amor infelix.	114	Amerei.		184
ndeleicetia favorabil.	400	An or mira potent	. 454	Agood	orupa.	356
_ Eft atatis diluculu.	378	Amphibia.	33,82	Apm'eiu	inverfus.	176
Adulterium acerbe pu	ni-	Amphibii Monac	hi. 251	Apium I	egnum.	. 83
turn.	los	AmphiRiones.	111	Aguz o	uid furerna	tet.410
Emulatio mulierum.	272	Anagnoftes	ins	Ana	ororibuus	frigent
Æfepus & Apicius lux	ori-	Anaguri, kerby (	ec 241	COFFEE	4.	57
ofi.	47	Anni anni		Agram	vino dilue	
	40	Anarchia.	15-4-9/	Aquida	amas puell	am 430
Æfumandi formula.	27	Anarchia,	240	Vdinia	Consensi he	0
	37	Anatomia cur fia	313	Visucin	de bentin	11:3430
Affectatio od ofa.	403	y ustata minima	m, ab no-	in	citus build	ш. 43 т
Affectus remporarii.	104	netto minime				
Affectus non adhib.in	10.	dum.	399	imigi	12.	435
fil led ratio in amb.e	nd.	Ancora laeram fig	gere. 176	Arborus	n ienius	ibid.
napt.		Extrema ancora			Fracifcano	
Affinesqui	47	Angelici pueri, fa	tăizāt 33	Arcana	creaturar	um be-
Affinitatum vocabula.	bid.	Angelus & anin	ous, quid	nevoler	tia.	433.
		differunt.				114
Appropringative	351	Anima quid.	248	Arethu	a fluvius.	441,
Agrinatantes.	440	Anima humana	velut in			₹ 354
Atcinoi regis Morti a	and	weefdin collect	112 04	Arifidi	e natientia	
1. P.s. Worth w	ruu	Leanan compe	HA		Lauremin	Ariffin
1			94 34			

ì

(

(

(

ć

C

C

C

C

Č

COLD

C

¢

Ċ

C

C

C

C

C

C

C

C

C

C

c

t

C

C

li

C

C

Č

```
Ariftippus Diogene fapt - Viro cujus uxor el Cariana fchola, qualis y
                           gravida.
                       59
                                                45 Catonis in Lentulum ar-
Ariftotelis locus. 169. — Redeunti domum.ib. gutum didum. 380
Arithmeticam in bello Benevolentiam concilian- Catonis didum divin. 92
                     318 di methodus.
                                               399 Cavere post principia, 8
  callere, quid.
                      382 Bernardus fuxit lac ex ea- Cavum.
A snotorta:
Afini onerati aures de- dem mamma, qua puer Ceremonia Pontificio ju-
                     438 Jefus.
                                               264 gum graviffimum.
   mittunt.
                                                                         283
                       55 Beta natatilis.
                                               341 -
                                                       -Obstant quo minus
 Afpicio & respicio, quid Bibliotheca Abbatis, 203 Chriftianam fidem am-
                      388 Bladire & obbladire. 206 pledantur plurimi. 285
                      363 Blandiendi nomina. 2 Ceremonia Judgerfi tele-
 Aspegallouis.
 A seandas varia etymolo. Bona vota, que videntur, rabiliores legib. Pap. 285
                                               443 Ceremonialis lex cur abo-
                      364
                            non funt.
 Ate Dea diffidiorum, 285 Ronor.opei gravame, 321 lita,
                                               385 - Num Judzus carne
                      109 Bes ad cerema.
Attages, feu attagenes, avi- Boves Cypri ftercore victi-
                                                         velci potelt percini
                                                                         284
                       96
                                               442
                                                         in bulimia
  um ipecies.
                           tant.
                                           63,240 Certamen carmine.
 Avari ford diffimi vita, lu- Bexuna.
                                                                         171
                      406 Braffica vitib.inimica.435 Cervorum natura.
                                                                         61
                      159 Britanni Magi & Alcumi- _ Cum arrexerint aures
 Augea stabulum.
 Aurora aurea pars diei.376 ftz.
                                              220
                                                     acerrimi effe audit #.
 Auspicanti quippiam bene Buffonis& Aranei infeftum Cettus Veneris eft mo:um
                        3 diffidium.
                                                                        134
   precundi form.
                                               431 fuavitas in uxore.
 Aufter ventus homini nox- Buffonites nova gema. 265 Chamaleon mutato leco,
                     436 Bulbi Venere irritant. 294 mutat colorem,
                                                                         81
                                                    Charitatis exempla, 206
 Aura gravius plumbo. 440
 Aurum, dudile metalla,ib.
                                     C
                                                   Charitatis defectus in Pa-
                             Acedzmonem evoca- pa.
                                                                         285
                                               161 Charites
                            JIC.
                                                                         208
                                              274 Charon.
                          Calceus S. Thoma
                                                                         316
RAcchus eur poet. Deus Calceariu fallit Mac. 231 Chelidonia herb.reddit vi-
                       57 Calcei feneftrati.
                                              385 fam pullis hirundineis.81
 -Pueri effigie quare Calenda Graca.
                                                25 Cherubici& Seraphici vi-
                    ibid Calunia mordet bonos.397 ri.
    pingitur.
                                                                         417
Baptilmi ratio.
                123, 124 Canicies honor quare. 83 Choragus.
                                                                         314
Bap:izadi reces nates in- Canis Ulyffis deminum Christus triplics nomine
f.nt.mcs parftringitur, 183 agnovit polt 20.annes. 19 glorificandus
                       82 Canis, alez jadus damno- Christus natus, passus, em-
Bafilifeus.
Battologia vetitá. 254 fus.
                                               366 cifixus.
Becketti tumba gemmis Capero pro Galere. 394 Christiani vere phi, funt
  onusta innumeris.97,271 Capistrum conjugii, 117 maxime Epicurei:pluse-
                   87,96 Capeandis Sacerdoriis. 19 nim voluptatis, & minus
Re'li confufio.
                                                93 habent triffitia.
                      31 Carcer.
                        8 Carnes que funt falubrio- Chriftani frigidiùs mon-
Bellorum caufa.
Bellum arte ducere. 317 res.
                                                19 untur ipfis Reinicis, 95
Bellum quando & quo- Garnes plus alunt quam Christianismus ceremonia-
   mode fust ipiend.
                     141
                     141 pisces. 62 lis damnatur. 6
131 Caro ferina carior exdono Christophorus Lutetianus
Bene precandi formula. 3 quam macello.
                                               so inftar montis.
                                                                        265
   -Gravida, convivis, Carthufianorum mores & Chryfippo Meliffa cibum
                                                                         57
    iternutanti.
                    ibid. victus.
                                               139 in or ingeffit.
    - Auspicanti quippiam Castitas ut servetur. 121 Ciborum delectus,
     in digreffu.
                       4 Catéa cœlú pertingés.233 Cicada alá correpta. 316
                                                                     Cicero-
```

. 5

ar-

380

92

425

e ju-

283

inus

am-

289

ole-

285

bo-

283

arne

284

171

61

ures ic ib.

: RM

134

eco,

81

206

Pa-

285

208

336 t vi-

s.8:

Vi-

417

314

nine

101

eru-

370

funt

se-

444

ori-

95 nia-

nus, 265

ul

51

90

316

TO-

•

Ciceronis didum przcla- Confessionis vanitas 39 Convivium Poeticum, 15 93 Conjugium feu Uxor Mem- Convivii triftitia vel cla-- Natura nobis com- rfigamos. 128 mores quomo tellen. 333 morandi, &c. ibid. Conjugium impar. 344 Convivium profanum, 54 Ciceronis Officia nunquam Conjugium fine Parent, au Convivior. prifca lex .65 depon ada de manib. 84 thor non contrahend 152 Viliores cibi in primis Ciceroni quemcdo incum- Pluiquam Mezentia. ferculis, varietas in ultibendum, na parent, crudelit, in mis. elocandis filiabus.346 Quomedo b bendum.ib. Cinzdi qui. Cleopatra luxus. 70, 104 Conjugia auspicata. 119 Conviviorum clausula ca-Clypeus cum infignibus fi- Conjugiti virginitati præ feus. 358 latum. 117 Convivarum numerus quis 31 Conjugium vulgus capi- olim.65.ut hi ares fiane, Cœlum Homero ferreum. ffrum vocat. ib. 442 Conjugum pacem que Conviviis bene precandi. Colum grave an leve.ibid. confervent. +37 formula. Cena Dominic, acced. 93 Conjugu officia mutua 117 Copia pracept o brevis71 Constica philosophia, 54. Conjugum notes novisse Corebo fult or. Cona Luculliana. 97 oporter non odiffe. 131 Corin genua decidere. 263 Platonica squalis 3 Conscientia crueiatus 494 Co iandri Pythagor. Squalis 3 Conscientia bona beat, mendat mala infermu. Conscientia cruciatus. 494 Co iandrummemoriam e. 448 Cornix oftii malleus. 239 Collegium Aceti Lutitian, Confilium in vitz genere Corpus anima collega. 80 138,176 Corpus eft vettis anima. multos enecat. 307 deligendo. 38 Confilio bono nullum est Colophon. 397 Cors, inde Cohers. Coloffi. 265 munus pretiofius. 318 Confilii Evangelici, & Corvos hiantesfallere 236 Commeasus Commendandi formula 51 przcepti differentia. 191 Credere fandam Ecel. 79 Comitas morum conciliat Confecrandi meniam for- Credo, fo mala. 398 mula. 70,84 - Non crede form, 46 Commercor, demercor, & Constitutiuncula humana Crepitu vetris falutat. 15 s 303 Cretenfes impoltores. 351 promereor quid differ.52 nullius ponderis Comporationa pericula. 18 Conftantia in actionib. 399 Crocodilus homini infe-128 Conftitutionum humana. Rus. Comos, Deus lux üs. 294 Cruore animalis corrupto Conche imbricate. 254 rum tyrannis. Concios leu Merdardus. 384 Controversiarum judex nullusfætorpeftilent.276 Concienum cum utilitate quis. 287. Cryptoporticus. 37,38 Contemplationis arg. om- Cuculla non facit Monaaud, ratio. Concionatores ad bella nia suppeditant. chum, 291 Culcus, 8 Confuetudinis vis-346 Vocant. Concionatores quales au- Convivatoria ars, Culinaria ars plus fapit 38 'petus non dandas quam oratoria. Cultus omnis pendet & Concordiz fludendum in- nifi petentibus. (310 confuetudine. ter conjuges. 139,130 Hilantas unde 82 311 Cultus matronarum qualis Condicere conam. 54 concilietur, effe debet in caftis ae Confabulari de Scripturis Convivatoris inpudicis moribus. Aruaio. licet omnibus 85 Confabulațio dometica ii Convivaiu numer, quis. 65 Cur non es hilaris? for, 59 33 Convivium relignofum. 76 Cur non vifis form. Confabulatio pia. 39 Convivium difpar. 329 - Nonlicuit per occus Confessarii imprebi. ibid Convivii apparatio, ut nepationes. Confessio ib. Currendi. Confitendi peccata ratio mini displiceat. solum ad Christum non Conviviu fabelosum. 228 Curtatio & longatio in, 1.217 ib. Convivium fcy hicum. 339 Alcumiftica ad Saccidor. Cybelss Hh'a

I

FFF

F

F

FF

F

F

Fi Fo

Fo Fr

Fr

Fra

4			DEX.			
Cybeles facerdotes	. Gal- Di	arium.	= = =	16	Elephantes homini	ami-
les vecari.	45 D	ffere- (Pre	omereor ?		cifimi- Flephas odit murem Elogium quid. Emendi& vendendi	429
Cyclops five Eva	ngel o	inter S col	mmereor >	52	Flephas odit murem	. 430
phorus.	353	(de	mercor 3		Elogium quid.	103
Cygnea cantie.	93 D	ifficilia qui	pulchra.I	18	Emendi& vendendi	fer.68
Cynanche.					Ementita nobilitas.	358
Cynorrhodos.	185 D	iluculum d	iei pars of	i.	Empula fpedr una t	
Cypriani locus.	170	ma.	2	75	Eo domum, formula	. 50
Cyprian iocu.	, D		iftippus fa	pi-	Enjalue.	47
D	-	entior.	milhes m	68	Epicurei qui.	444
	D		omodo ul	3	Epicurei dogma.	ib.
4 1 L Jife					Epicure aogina.	448
D'duchi, tedife	11, 320					
Dozmon padag	ogus. D	ipiemaca e			Epiglottus.	244
	313	1	and the	34	Epimenidis fabula.	40,47
	verem D	licerpendi	capum, an		Episcopus quis. 33	
Franciscani.		rem, &ce.			EpithalamiumPetri	
Danaidum dolium,		licumbend	i in conviv	710.		205
Dandum pauperib				54	felicit. apprecatu	
us quam monafi	tenis, 97 I	Difpar com	ivium.	329		207
Dandum cum dele				154		208
Quantum-quate	nus qui- D	ivi acobi	benignitas	154	Epomis.	298
bus.		livi peculia			Equestre dogma.	361
					Equi cum urlo diffid	
medo intelliger					Equitandi formula.	
					Equiti non pediti ju	
ut largiamur pau	perib.o8	21 V 1 601	d fion f.	84		
Deambalandi fori		ivorum ar			Equitis cujuldam vi	
Debitorum artes.			pernodare		Equicis (b)uidam va	346
Decorum quid.	198	pud nos.			Tanina animilar dia	
Decuffatim.			Sfabularia	103	Equites equuleo dig	ander
	is defent D	omenica c	orabiliario	-10	Equos closantium fo	223
Deformis amator						ibid.
			Bernz co			*****
Dei misericordia e		bufti.		418	Equus urfum odit,	429
					Fquus foph fta.	223
menia.	454				Erafmus pre concid	
Delphinus homin						
			at, & bene			387
Demereor, promer	corseom.	leat.	137,	150	Eroftrati celebritas	. 397
				5.22	Erucz ceiam morte	iz ara-
Democharis liber				36		434
aum.	381 L	Praco hefti	s homini.	429	Ethnicis, menfa oli	m reli-
Deperire aliquam	& in a D	Duces bellie	i pecuniam	in-	giofa.	82
liquam	134				Evangelici fueati.	356
Dous omnia ubiqu					Evangeliophorus,	353
tillima wider			E		E	J:
Dousnihil m nda	s adver- 1	a legan	romitto for	.40	mendicaneium affir Evangelium munu	nir.217
fum valetudini	corroris	Echipus		80	Evangelium . munu	e mum.
aut anima.	304 E	cho			cianti.	4
Deum qui habet						
					Euntes in Iudum li	
			alde condu			42
Deus iple non pla		au vaiceu	inem oor	-00	Euripus refinus	. 7
	399 E	lank or pie	atem.	5.5	Excomunicatio Par	Z BIG-
Pextro Hereu'e,	188 F				tum fulmen,territ	
Diaphrigma,	312	dam horr	cat 1	31		73,298
					Exci	piendi
			*			

	,	
Excipiendi convivas. 5	Vestis odio non habenda	-Idem folvunt omnes.
Excufandi form.cum inva	- 193	Lectus & cubicu- lum quale. 155 Gerontologia. 182
tatur ad convivium. 4	Franciscani nudipedes per	lum quale, 155
Exequiz Seraphica. 41:	Syncodochen. 422	Gerontologia. 182
Exorcimus. 20	Franciscanorum mores, vi-	
	ta. 194	
F	Franciscani vocantur Se	Gigantes. 394
Macci fallent	raphici; 417	Gloria citra invidiam.397
I calcear, 230	Dominici, herabic	Gloria Perpetua que. 400
Oponopol. de	418	Gloria citra invidiam.397 Gloria citra invidiam.397 Gloria perpetua quz. 400 Grammaticorum synodus. 340 Gratias agendi ante epu-
Habula Ricub. 33	Francisci fandi arcanæ re-	340
L Sacerdot. pe	velationes 417	Gratias agendi ante epu-
Cuma. 233	Franciicanuscomemon.	145 IUIII, 55,05
Ludovici Gal	Franciscus mitis. 416	Gratias agendi post men-
Reg. 234	Fratres mendicantes con-	fam form.toi. Latina &
Fabarum è ftipula nectere	volant ut vultures ad	-Graca. 71
317	morientem 316	Gratias agendi formula. 15
Famina nihili res divulia	Fraudulenti viri & inho-	43
marito. 316	nesti mercatores quome-	
Fonerator fallitur. 238		
Falicitas piorum. 449	Fucus. 373	Siter,anna 2
Fallendi, ne fallas me. 53	Fulmen brutum. 173 Funebris pompa, etiam in	Gratu-Z novum, S ali-
Fallendi mosegregius de-	Funebris pompa, etiam in	landis diem,no- Zeui.3
tegitor. 143	cerdonum funere. 321	. Cctem. 3
Fallere fidentem scelus		Gratiis iratis que nuptie
		cocant. 207
Famam honestam acqui-	Fures legislatores. 335	Grave & leve quid, 438
rendi modus. 381,397	Pures permulti.	Gravida bene prec.for. 3
ramura nous ? biecibas		Graviora corpora, 440
dotes. 158	G Allies Brownsissis	Graviflimum quid. 442
Fascinum.	Gallica Pronuntiatio negligit quantitatem fyllabarum.	Guttus&patina adlava.55
Feciales. 361	degligit quantitatem	quam. ibid.
		quam. ibid.
	Gallici apparatus magni-	н
Festis diebus quid geren-	Galli pugnant cum Aqui-	**
Fex vini calculum in re-		-Abisava hane svima
nihus gararat	Gallorum mores in holpi-	HAbitare bene, prima
Ficus quida abstulerat.231	O'Morum mores to morph	Hamorihoida 423
Fides fole inflificat	Gallus avis valde pugnax	
Fidei confessio. 174, 175		Hedica. 278
		Heliogabali fortes. 102
Fiscus quid fignificat. 335	Ganymedes barbatus. 154	Heluo librorum. 193
Flotz pilces. 441	Gemmarum varietas. 266	Wenes senerita fir chilias
T	Camania Managainale	244
Tornice Indice autum le-	ne inhospita. 154 Excip unt per hypocau- flum. ibid.	(Suscitad.ser.)
Forming mibili res abforms	Even upe per hypotalle	è letto,
marina minin res abique	Our ihid	Herilia Mittendi in >24
Foliation un mentum 193	Germanorum menfa. 419	
	- non paratur cœna	(Equirandi)
Franciscani descript car-	emnibus nifi hospit.præ	Hierofolymz deferiptie 17
nenrie Frasmum 284	lent. Al I	Hilaritas verasudec. 04
Franciscanam vestem da-	- Promifeue discum-	Hippoplanes. 220
mon horres, 419	bunt. 153	Homicidii indicium. 434
719	Hh3	Homo

		INDEX.	
	Homo homini Deus. 397	Indulgentiarum Pap. va-	Ladis naturam pueri in-
	Homo macilentus obelo	nitas. 18	dolem vitiare. 251
	gravior, 442	Indulgentia Papiftica	
	Homo qui nee pane nec	blaiphemæ. 23	Lætandum inter epulas.53
,	vine victitabat. 60	Inncialis Itatus. 300	Latitia vera qua. 84
	Horatii locus. 58	Ingentum excit & facund.	Lati fimus & Epicurei. 55
	Harti elegane de 278	m initrat Bacchus. 57	Lampadem alii tradere.78
	feriptio. 579	in urias ulcifcendi metho-	Lani non finendi madare
	Horti Enjeuret 76	dus. 36	Doves int'a muros civ.276
	Horti,flores, arbores fen-	In occurfu falutandi for-	Laniorum fraudes in ven-
	tentias miniftrant 263	muia. 52	dendis carnibus. 278
	Ha nires infi fuos curant	Inquifitio de fide. 173	Lapis Tantaleus. 453
	equos anud Germans 242	I niamia corum taxatur, qui	Lararium. 370
	Hofoitibus gratias agendi	tempia marmorea zdifi-	Larus hians. 226
	formula. 71	cant, non viva Christi	Laflitudo. 186
	Hospitium Lugduni opt.	templa. 97	Laverna Dea furum. 225
	ex folis mulieribus, 153	Infigne diversorii. 25	Ledio Scriptura S.in men-
	Humilitus quid fignificet	I niubresitalia populus, 98	fa & epulis duabus de
	389	Intellectus organa. 245	caufis adhibenda. 83
	- Quotuplex. ibid.	Intemperantia ienium ac-	Leaus diluendis offentis
	Hybridæ. 348	cerfit. 186	facer. 136
	Hymni Ecclefiaft.loc.387	Invidia pellima tælicita-	Leges iumptuaria. 54
	Hymnus poft mentam. 83,	tis comes.	Leges hum ne ex fe non
	101	Eam declinandi mo-	habent vim obligatori-
	Hypocrifis quid. 354	dus. 401,402	am. 298
	***		Leo ad cantum galli expa-
	Tanku Come Cille	- Exculandi fe ad in-	
	Acobus Compostella-	vitant form.ibid.	
		- Promittendi fe ven-	
	Jaduram facere. 147		
	Iambi cruenti. 160 Idiotis fas est deScriptura	Invocandus præter Deum	Les divina quare
	confabriari :	I amis sylvan G. 357	
			humano generi
	Jejunium tenuibus noxiū.		
	304,411.		abolita.
	Jejunii finis. 62,63		
	jejunium pueris noxiū. 38	Irata maore, quid agen-	Lex Fannia. 55
		Judices in controverfiis	
	mandatum. 303	qui. 202	que confeniu parentis 132
	Imaginarium Sacerden m epulum 447	lupiter iple non placer	Liberi unde d cuntur ibid
	epulum 447	omnibus. 399	Liberi folatio funt paren-
	Impium eft honores Deo		
	debitos transfeire in ho	cor fervetur method. 185	
		1x3voqayia. 275	20,140
	Impio um misera condi-		Libros exacte fcribere, ja-
	'tio. " 445	L	nua ad famam. 404
	Impostura jocosa. 351 Inconstantia cavenda. 101	r Ac Diving Virgin. 263	Ligni aloes mira qualiras.
	Inconftantia cavenda. tor	LLacana puella face-	441
	Inconstantes od ofi. ibid.	tum didum in actione	Ligni facru fragment, 265
	Inconstantes od ofi. ibid. Incredibile est, formula.46	vendendi 381	Lingua invidum mulieris
	In culpa , caufa , mor ,	Lacerta hominibus amica	telum. 344
	formula.	fernentibus inimice. 425	Lingua multis canfa invi-
	Indignum andiru, form, 66	Lade delectantur ferp.426	dig. 401
	The same of the sa		Linguani
		1	p.m.
			18

Linguameshibere util. 184 Magno conftat, form. 67 Medisorum fraudes. 225 Linguarum imperitia erro- Malerum confertium eft eft Ukerofes fe fing. 3223 rum caufa. 392 fugiendum. 444 Male valere form. 7. Médicantes fratres fummo Linum v.vum. Literas quibus cambus ve-Mali corvi male ovem349 pontifici formid ib. 395 61 Malva, upinum & porrum Mendicitas regno fimilis. nari postimus. form. Responsio 314 Mammetredus. inferorum cibus, 338 341 Menfa erat relig. Ethin. 83 form Responsio Lizeras abiq; pecunia. 45 Mammotrephus 1. Meniz confecrand form. 385 Mandandi ac pollicem. 15 Liturgia. Longatio & curtatio in Manua letioant.cib.55,85 Ex Chryfoftome. 316 Mentientis mores. Alcumiftica. 217 Manzares. Lucrum turpius ex men- Maria B.V. Epiftela. 255 Mercatores fallaces fuavidacio quam ex lotio. 144 Mariti quinam vere dili- us agunt qua veraces 144. Luculli divitiz, 56 gunt uxores. 452 Mercurius propitius. 408 328 Mariti & uxesis dignitas Mercurei caduceus. Ludendi 161 -Veniam impetran. comparatur. 441 Merdardus merdofus, 386 Ludendi Piia. 29 Mariti mali deferiptio 346 Meta diffllatoria. 30 Maritus commoditate ux- Methodus ad artes perdif-29 oris correctus. 136 cendas. Eligendi partes. Mariti pradentia emenda- Metus officit memoria. 43 Ludum literarium & exerci:ia defcribit. 137 Mezentii crudelitas. 340 tur uxor. Pracep. plagofus. 42 Mafeulus partus eptat,241 Micare digiris. 104 Mater unde dioatur, femi. Midas alex jactus. -Repetendi lectiomatres quz. 251 Militaria colloquia. né charta perfluit. Matrimonium non inche Militis & Carthufiani, 138 27,32 ante 28. ztat. annum. 40 Militaris vita fcelerum Ludus faltus. Ludus sphæræ per annulii Matrimonium repetere magistra.

ferreum. 31 periculosum. 185 Mili Patui. 338 Non contraband. fine tes Sprofani. Ludi fphærici plebiscita32 141 Ludovici Galli regis confessi parentum, 118 Militiæ fcelera. TRapa. 234 Maximilianus clemens in Militum mores. De Pediculo. ib. debitores fues. 236 Militum mifera condit, Pulice. 235 Medicis non eget vir tem- impia vita. L Aulicos fuos fal.236 porans. 185 Mingerein patrioscin.346 Lumbricos è terra elicien- medi,multi morseerta; 15 Miniferarem sibi fi cogn. 41 Medicinen funt Du ut vi- quid te oblectaret. Lupus hominiinfestus,430 tam dent. ib. Miracula eur jam ceffa-20 Medicie equiis non inter- runt in Bcclefis. Lupus hiane. 88 Lufus globorum. 30 funt. ib. Mifericordia quid. 28 Medicorum cura. ib. Miferi.dei immenf.eft.454 Lufus puerilis. Luxus quorundam in con- Meditate piz anima in Miffam andiendi ratto. 37 37 Monachi mundo quomo-VIVIIE. 70 temple. Loxus in templis repre Meliffa Cheyfippo ingeffit do irrepferunt. 57 Monachorum veftis fiae henditur. 97 in es cibum. Lydius lapis. 216 Memoria Dea 50 superstitione olim. 200 Memorativa arsoptim333 Monachi ac parochi rita. MAchabei quare e- Mendacium & furtum in 376
fum fuille carnis eode femper homine. 143 Monachi quodam modo respuerunt. 183 Mendaciff. miraculum de Chriftum abnegant. 113 Maccus joculator. 230 equite servato angusta Monachi nebulones impu-Macilentus ho me gravior porta dilatata. 259 dentiffimi. 442 Mendicabulum feniculo- Monachi formidabiles.395 Magiftri muti. to rum, 272

IIMI

in-

Sí

161

55

.78

are

76

en-

78

53

26 86

25

.

de

83 fis

36

54

on

98

2-

33

6t

id.

72

1

5

3

25

1-

ś.

	INDE	
Monathorum eraffa igno-	Munerum publicorus	m de- Non curas me.
ratia ut ne Latine quidem	ledie.	184 Non licuit per occupat, 14
fciant. 196	Mussare.	318 Non pollum promittere
Monachorum folitudo.200		46 formula. 48
Mona chi mores in ecenob.		261 Non refert que fit coloie
taxantur. 132		formula. 56
- fraudes ad illaqueand,	N	\$1 C 1
animis 125		Nova rogandi formula.44
		210 Respensie ad nov. ibid,
Monachorum ambitio. 174 Monaftiez professionis hy-	Nantha	441 Neva omnia. 46
perbol, blafphemia. 416	Mafice icens	375 Novarum rerum omnes
Monendum abique tefti-	Nafi oblanci milies	
		19 Nudipedes per fynecdo-
	Natandi.	
		es401 Nuptiz quomodo ambi-
	Natura artifex.	
	Natura undequaque	
Mores puer quom form.27		77 — Cum ratione. 119
		tar40 Nupriz fælices. 20
	Natura Incunat. con	cede. Nuptiæ Lapytharum. 345
versa ratio. 314	Different and all and	436 Nuptiæ intælices Gratiis
	-Disponit nos ad re	
qui bene vixir. 113	liciter ge endas.	400 Nutricem effe non aliam
	Natura miracula.	267 debere quam iplam ma-
Mors chriftiani hominis,		
		r.146 Nutricum indiligentia252
	Navis galeata.	405 Nutricum ulus reprobatut
Mortis ireripla morte du-		
	Nautarum fuperftitio	
1	-B.V Maria & fan	
Mortis acerbitas vitam	iplum etiam	
chariorem reddit. 314	invocant.	ibid. Bedientia quid. 89
	Nauta maritimi fures	
	Neapol. Scabies 346	
	Νηφαλίον συμεσώσειον.	Obsequii form.
Mores homin observa. 401		379 Occidit quifquis fervare
Morum fuavitas parat a-	Necellitas dura telun	n.146 potest nec servat. 163
micos 403	Ne fallas me, formula	1. 53 Oculi vitrei, 184
		cito, Oculis & auribus deligen,
		236 ma itus & uxor. 113
	Nego:iatus fui.	14 Oculi per se mal confilia-
	Nemo Izditur nih a ic	eipfo rii in nuptiis ambiend. i.
lit.exercitatiffime. 105		90 Occonomicus vir. 318
Muliera ornat qualis, 128		332 Officia Cicer.laudatPli.84
Mulier le inferiorem mari-		vin-Olla oppignor, ipfi cujus
to non effe contedit.241	dex.	115 erat. 238
		gere, Ororopolis de 5.1. ficum
quam viri. 371	allud agere,	167 failit. 231
	Nocus volatus omine	ofue, Opulentia fordida. 405
-Cultus veftis. 372		397 Orationcula adB Virg.261
Mulierum fenatus. 370	No o te prafcire, form	n:48 Orbilio plagofior. 43
Muleicium ic8	Nomen pro debito.	145 Ordines mendicantium316
	Nomotheta,	64 Ordo decocorum. 218
conditur. 451	Non credo, formula.	45 Os habere. 380
	,	Os

	TNB		
Os oblinere	354 Franciscanis.		impost-
Offa Dea fame.	317 Penia dea	225 bile.	350
Offracilmus.	389 Percontandi fe		11. 12
Ovatio Supplicatio	& tri- (De prime c	ongreffu. 5 Plantago herba b	ouffenem \
umphus.	86 Z De valetudi	ine. 7 mederur.	431
Ovilla carnes mage	falu. (Derebns de	mefticis, 12 Platonica coma.	53
tar.	59 Peregrinatio	el gionis er- Platonica civitas	247
Ovis in vita,& mor.	utilis. go.	253 Plenis erbiis.	218
1	273 Periodus conv	iviorum 50 Plutarchus Scoto	przfer-
	Perfarum gaz	a. 377 tur.	02
P	Persona muta.		icus- 103
	Pertulum dolr	um. 383 Penitentia vera	. 39
DAcem in urbe Cl	riftia. Peftis vitanda	. 105 Pænitentiæ initit	Im. 444
I generalem comp			liter leg.
di method.	286 orts mactat	orum peco- ut plurimum ca	rent ju.
Padagogica monit	2, 26 rum	276 die prud.	40,162
Palaftrites.		as quafi gi- poeta irrit. biles.	161,363
Palaterum in hom		279 Pollicendi.	15
diverfifas.	60 Phasides.	96 l'odudailia seu co	nvivium
Panace, panacea.	114 Phaima. 155 Philippi Spat	211 dispar.	329
Pandocheus.	155 Philippi Spat	ientia. 381 Polus quidam fp	ectra fe
Panis argilla fermei	status. Regis Pre	catio, j vinere ingit	10
	406 Phi odoxus.	3 7 Polygamus.	181
Parohedpia.	361 Philologus	378 polyphagia & pe	olypolia,
Panthera favit in h	omine Philexenus lu	xuriofus.444 confuetudinis no	n necel
	431 Philtrum.	302 fitatiseffe.	411
Papa iniquis inis ce	remo- Phoci-S patie	entia 308 pomœria.	295
nus impedit mi	iltos a onis. Z piun	dictu. 357 Pompa.	196
Christi fide.	284 Pictura nypod	crita. 193 Pompa funebris.	320
Paraditus qualis.	200 Picturarum in	scriptio.ibid. Poppysma.	131
Paraphrans divinui	A Piecaspuerini	33 Porcina caro Jud	zis veti-
gantill. in Symbol	um A Sub loni	nium. 34,36 ta. ndi diem 34 præscire volo, fort	282
postolkum	175 - Ampical	avampli 22 practice Volta, C	
Parathalassia diva.	of Di ward (une)	exemplu.33 precatio studiosi.	. 34
Parentalia.	90 PH VEIC MILE	apicurei.444 preca-S ante Conditio.445 tio. S poft C	ibum.70
Parentio, invitis i	Ineffah	ilis folicitas Proci & puella.	
Mibil agend 121 1	in had w	ita. 451 Prædii fuburbani	111
Minit ageng. 1 2131			
Partus periculofi.	ada pilentum.	372 Priapus.	77578
Paftillus.	Tre Pirez.	156 problema	79
Patiensia Phocioni	& & a. Discandi.	41 Proles mutuam	344
liorum.	and Difces gratia	res quorund. gratiam inter	continger
Patria dulcis eft.	46 palato quam	carnes 63	136
Paurer verd.		lim iniis pre Promitto ea lege	
Pauperibus dandur			123
Monasteriis.	O7 - Cur ed	antur in je. Profper fucceffus	15
- Quamada dane	dum of tunio.	16 "	
Pediculusregi fubla	tus234 - Reddan	morbofies. Hparos usepos	264
Peccata omnia fna	natura Pilcium eine	noxius. 62 proverbia Solon	nonis. 84
funt mortalia	88.8c Piscium elus	damnatur à pseudochei & p	hiletymi.
Pec- grav inter g	ra. 442 medicis.	64,179	193
catu excufat nec	cf. 290 n @ili n a mil	Lex convi-Pfora dea.	345
Pecunia contractus	vetitus vio:um prife	a. 66 [Tu xo λογία.	315
			TITW XO-

Menton hierer Franceif, 192 rei nomen , in rebus ex- Scarabeus odit aquila.432 Pueri unde alantur. 332 petendis, contra in fugi- Scorti & adolescentis, 157 Puctorum mores quales endis. 333 Scort, habetur pro matula 26 Repressalia. 350 non amica. In schola, in mensa Respicere quid, & respie. ScorpiustrequensItalia, 81 34 ad. 387 Ad aconiti contactum -Cetu ecclesiast.35,36 Respublica mulierum.369 stupescir, albi Hellebori Puerpera. 239 Rex quis. 329 contactu recipit fe. 167 Rhamnufia litare. 15 Scotus taxatur. Pullos exclude: e. 206,46 330 Rogandi form, Pyrrhi disciplina. 41 Præ Cicer. plutarch.&c. Pythagoras de anima.246 Romanz deliciz. 63 contemnitur. 53 Romulus abstemius, Pythagorica cona. 139 Scribendi libido poet.362 Script. facra legenda inter conv. Secunda menfa inftru-52 SAcerdot captatio. 19 &io. 66 Ua canía, form. Quare, form, Querela B. V. Mariz ob und ante, 28.an, ztatis. 40 Sptov. negledum Divotum cul- Sacerdes fallit convivas Senedutem retardandi 225,126 fictis epuils. 447 methodus tum. 185 Quercus olez & juglandi Saerifico pecunia erepta Senes quibus gaudent.330 435 fraude perqua faceta 233 Senile colloquium. Quia non curas me, for, 52 Sacrificium quid. 87 Sepeliendi mos in templis 52 Deus quomodo averfatur reprehendendus. Quò vadis form. ib. facrificia. 88 Septem reddunt concili-- Eo domum. Quod felix faultumque Sacrilegum votum. 263 um legitimum. 340 369,228 Saguntina fames. 276 Seraphici &Cherubici orfit, &c. Salis natura. 277 dinis fratres. Saltus & faltandi. 32 Serpentú genus inim. ho-A prand.mox nocet, ib. mini,latte delectatur, 427 Anarum faltus. 33 Salutandi per alium. 4 Sibyllæ folium. 107 R Ranas configendi. 41 Salutandi in primoconf. 16 Sicula gerra. 17 Rapam renumerat Ludov. Salutandi reducem. 4 Simias horret teltude 431 234 Salutandi in occuriu. 65 Sobrietas vita perp. ob. Rarò vifis, 11 Salutatio honoris gratia.2 fervanda. Rasurz commoditas, 139 - Interamantes. il. Sobri-mem, dec. in cov. 103 Rebus ac vocabulis 332 Salutem nutiandi, form-51 Societas malora vitad. 40 Redemptio mundi per Salutatur quid crepir. Socra.divin,dietu.95, 381 Chriftum opus Dei ad- vent. 239 Socratis patientia. 379 104 Samius literatus, mirandif. 139 Sel non ideo lucet ut Redeunti e Bello. 8 Sance Socrates ora pio dormiant homines, 376 Perge Hierofoly. 17 nobis. 95 Solitudiniscomoditas. 139 21 Sanctorum invocatio ir- Solitudo ut vitetur. ibid. ex Militia. Reducem falutandi forms rid. 148 Solæcifmus. Reges non habent homi- Sancti affimilantur ovi- Somnus imago mortis.376 nem cujus autoritate pu- bus. 274 Sonus faginat aliquos. 60 niantur. 85 Sancti frigidiùs coluntur Sorbona, Colleg. Regula pandocheoru. 206 quam olim, 254 Sordida avaro parfime-Religio quid. 3 ? Sanfufinum. 406 108 nia. Omnem atatem decet,ib. Sapientia. 376 Sortes Heliogabali, Reliquias fan Sorum ofcu- Sapphusmores imitari. 123 Spe alendus amimus. · landi abfurditas. 177. Speara fida à Pole, 210 273 Saxa viva. Rem artigati, form. 57 Scab. Neapolit, nova lequibus egrege fallit

Rem præftat habere quam pra.

usque 217 Spes

plurimos.

경기가 많은 사람들이 되었다면 하는 사람들이 가득하는 것이 없는 사람들이 되었다면 하는 것이 되었다면 하는데 그렇게 되었다면 하는데 없는데 없는데 그렇게 되었다면 없다면 없다면 다른데 없다면 없다면 다른데 없다면 다면 다면 다
Spes fruftrata. 8 Theocriticum carmen 399 In vine veritas.
Spiritus S, etia in ethni, 86 Theologi caufe belloru,8 Vinum sacerdotibus &- Steinutanci bene pre. 3 Thoma Becketti tumba gypti vetitum.
Stipulari quid. 9 gemmis onufta. 58 Vinum tenfibus placere
Stoa unde Stoici. 59 Cantuariz in teplo. 208 deber. 56
Stoici triftes ac severi. 55 Tipulæ. Studere à prandie non est Torpedo piscis. 338 Virginitas potest esse in Studere à prandie non est Torpedo piscis. 278 vita cor jugali. 117,153
Studere à prandie non est Torpedo pifcis. 278 vita cor jugali. 117,153
tutum. 378 Trimeftris tætus, 136 Virgo μισορομίο- 116
Studes nimium. 14 Triphonii antrum. 344 Virgo panitens. 126
Studia matut.meliora-376 Tympani fonus irritat ty- Viri justi variis olim infi-
Studior.meth.& satio.381 gre. 219 mulati criminationib.397
Successus prosper. 15 Tyrannis pontificiorum in Visendi loca iacra. 17
Sues offendum ur amar.79 constitut, humanis. 290 Vilis raro.
Superstite in nugis, 301 V Cur non visis 14
Sup : strioss plus sanctes VAlcho sed non co-Vita est vigilia. 377 verentur & reverentur quus. 111 Vita genus delig.cossi : 9
verentur & reverentur V quus. 111 Vitz gemis delig.cofil 1 9
quam ipfum deum & cul- Valedicendi form. 4 Vita fuavitas non ab ex-
tum ejus. Superstitiosa insania Pa. Valeo bene. Superstitiosa insania Pa. Valeo male. 7 pientia. 203
Superstitiosa infania Par alco male. 7 pientia. 203
pift, in funeribus. 320 Variandi ratio. 67 Vitis horret brafficam.435
Sus Minervæ & Veneri indignu auditu. 67 Viva vox magis afficie. 39
invifa. 436 mag.mihi conft ib. Ulysses post iginti annos
Sybaritz invitabant con- litera tuz magno, agnitus à care.
vivas in annu proxim.49 Vari- pere me delect.72 Umbra quis. 77
Sydera fausta & infest. 436 andi & Æstimandi. 67 Umbram adducere adcon-
Symbolum fignum milit. Acculandi 71 viv. id eft, comitem. 51 Nanguam dur vi. Voluntares impilitur veri
174 Paraphrasis in sym-   Nunquam dum vi- Voluptates impii sunt veri
bol. Apost, optimum sa- vam tui ero im- doleres. 447
ne. 175 memor. 75 Voluptates commendat
Symb.seu sententiam pro- Vejoves. 173 rariorusus. 179
terunt in horto. 379 Venatio. 41 Voti impositio propter
Sympathia rerum. 414 Venatio pia. 105 alium. 354
Synodus Grammatic. 331 Venari literasduob can 61 Votum temere fuscept. 17
Syphar. 495 Vendendi & emendi for .68 Troxopicir. 448
T Ventorum compa in fune Urbes philosophi agris ap-
TAbulz sponsales. 349 ribus. 320 tiores. 76
Talaris vestis cur cle- Veti hominibus amic 435 Ursus somne faginatur. 60
riers in ufu. 363 Venus, alez jactus feliciff. Utilitatis form. 45
Talorum lufus. 365 367 Responsio. ibid.
Talus offis plataris species Vestis Francisc. salvare Vultures presentiunt ca-
-Nal'us in homine. 364 pr teft Turcum vel ipfum daver. 315
Tantaleus lapis 453 Demonem. 420 Waramus Archiep. Cant.
Tatal beatitudo in gulait Vestis ad duplice usum 140 Erasmo chaius. 270
Tauri non ferunt punice Vestimetibus pro vest.394 Waramus dedit illi recto-
um colorem. 131 Vest um usus. 199 riam de Aldington. ibid.
Tantali votum ineptu.454 Vestium fo-cur tam mul- Uxor semper memor effet
Tempestatis descriptio e- tiplex Monachis. 200 reverentiz viro debitz.
legans. 148 Ur impotentius apet. 266 133
Templorum luxuries & o- Vilitatem ancilla fuz re- Uxor non ducenda ance
pulentia taxatur. 270 frexit . 387 28 atars annum. 40
Temporis parcimonia. 35 Vini fax calculum gene- Uxor bona, bona fors. 87
Tenedia bipennis. 298 rar in renibus. 406 Uxor ftadeat placere ma-
Terminus Deus qualis. 289 Vinum Belnense. 56 rito etiam prodigo. 198
Thema vari tur poetic. 70 Quo fit colore no curo. 55

INDEX

maritum dehonestat. tus bonus sit malus, ibid, aurib, zque	andum	is 136
- cedere debet mail.ib. orianr. do aut cub	culo.	135
129 - Sit jucunda ma-) Uxorem quoi	nodo m	aritus
uxor monēda abiq; rito, ob ervans debet adm	onere.	132
-method.admó) domo,		
Viro. 139 delect. maxime. Xenia,qua		102
- I ratum tracandi me- Uxoremdeducurus invitat		
thodus. 130 amicos. 13	Z	
Studendum conjugibus Uxores unde fiuntmalz 93 eoncordiz : detur am Uxorem culpă fere viri plus confil.locus, il. mali funt, 135	ι.	397

S

] I A A C 3 I

I

SANCTÆ SCRIPTURÆ LOCI EXPOSITIONE ERASMIANA ILLUSTRATI IN HOCCOLLO-QUIORUM OPERE.

D Roverbia Solomonis. cap.21.ver.1. 84, c	- 84
Hose 6.6. Misericordiam volo & non sacrificium.	88
1 Corinth.6.12.Omnia mihi licent.	90
Matth.6.24. Nemo petest duobus Dominis servire.	99
Matth. 5.42. Date omni petenti.	97
Colleff.2.ver.18.	390
Jacobi 1.ver.9,10.	391
Luc.1.ver.48. Respexit ad humilitatem,	386
per alia loca explanat.	391

Loci ex Authoribus profanis.

In prolog. Eunuchi Terent.	162
Epodis Horatian, ad Canidiam. Odar,lib.1.Tu nè quasieru.	3 165
Seneca Epistolis. Elenshis Aristotelis.	} 167

Honor, Laus & Gloria, sedenti super thronum, & Agno in zternum. Amen, Amen,

FINIS.

Lusus Anagrammaticus in nomen Authoris.

NOME N.

DESYDERIUS ERASMUS ROTERODAMUS.

ANAGRAMMA.

1 Mystes Rarus, ore Mirus, desuda Dec.
2 Roseris Musarum desideratus Dec.
3 Mystes mirus reddor; os vere Suada.

Edmondus Lynold de Heling; Lincoln.

